

ABDULLAH GÜL

Yeni Yüzyılda Türk Diş Politikasının Ufukları

HORIZONS OF TURKISH FOREIGN POLICY IN THE NEW CENTURY

ABDULLAH GÜL

**Yeni Yüzyılda
Türk Dış Politikasının Ufukları
Horizons of Turkish Foreign Policy
in the New Century**

Temmuz 2007

ISBN 978-975-7307-67-9

T.C. DİŐİŐLERİ BAKANLIĞI YAYINI

Kitap Tasarım **HAYAT** / 0212 520 74 74

Baskı **GRAFTÜRK** / 0312 419 57 19

ABDULLAH GÜL 29 Ekim 1950'de Kayseri'de doğdu.

Orta öğrenimini Kayseri Lisesi'nde tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne girdi. Mezuniyet sonrası aynı fakültede doktora öğrenimine başladı. Burslu olarak gittiği Londra ve Exeter'de lisan ve doktora çalışmaları yürüttü. Türkiye'ye döndükten sonra Sakarya Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nün kuruluşunda çalıştı ve bu bölümde iktisat dersleri verdi. 1983 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden Doktora unvanı aldı.

1983-1991 yılları arasında merkezi Cidde'de olan İslam Kalkınma Bankası'nda çalıştı.

1991'de Uluslararası Ekonomi dalında Doçent unvanı aldı.

1991'de Refah Partisi Kayseri Milletvekili olarak Meclis'e girdi. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi oldu.

1992 tarihinde Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi üyesi oldu. Kültür, Tüzük, Siyasi İşler ve Ekonomik Kalkınma Komitelerinde çalıştı.

1993 yılında Refah Partisi Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı oldu.

1995'de Refah Partisi Kayseri Milletvekili olarak ikinci kez Meclis'e girdi. TBMM Dışişleri Komisyonu üyesi oldu.

1996-1997 tarihleri arasında 54. Hükümet döneminde Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü olarak görev yaptı.

1999 yılında Fazilet Partisi Kayseri Milletvekili olarak üçüncü kez Meclis'e girdi.

14 Mayıs 2000 tarihinde yapılan Fazilet Partisi kongresinde Genel Başkan adayı oldu. Genel Başkanlık yarışımı az bir oy farkıyla kaybetmiş olmasına rağmen, kongrede elde ettiği netice, tüm siyasi çevrelerce büyük bir başarı olarak değerlendirildi.

Fazilet Partisinin kapatılmasıyla birlikte, Yenilikçi Hareket'e önderlik etti. Yenilikçi Hareket, 14 Ağustos 2001'de Adalet ve Kalkınma Partisi adıyla siyaset sahnesindeki yerini aldı.

Abdullah Gül, AK Parti'nin Kurucular Kurulu üyesi olarak partileşme sürecindeki etkin rolünü sürdürdü ve Siyasi ve Hukuki İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı oldu.

Aynı dönem, NATO Parlamenterler Meclisi üyeliğini yürüttü.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nde yürüttüğü 10 yıllık başarılı çalışmalarından dolayı Abdullah Gül'e "Pro merito" madalyası ve "Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Sürekli Onursal Üyesi" unvanı verildi.

3 Kasım 2002'de AK Parti Kayseri Milletvekili seçilmesiyle dördüncü kez parlamentoya girdi.

18 Kasım 2002 tarihinde Başbakan olarak 58. Cumhuriyet Hükümeti'ni kurdu.

14 Mart 2003 tarihinde AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığına kurulan yeni kabinede Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev aldı.

Abdullah Gül evli ve üç çocuk babasıdır.

ABDULLAH GÜL

**YENİ YÜZYILDA
TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI**

**HORIZONS OF TURKISH FOREIGN POLICY
IN THE NEW CENTURY**

İÇİNDEKİLER

	GİRİŞ	15
	TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE	
	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNİN TBMM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA ANKARA, 26 MART 2003	21
6	ROYAL INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS'DE YAPILAN KONUŞMA LONDRA, 3 TEMMUZ 2003	28
	WASHINGTON INSTITUTE FOR NEAR EAST POLICY TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA WASHINGTON, 25 TEMMUZ 2003	35
	2003 AVRASYA ZİRVESİ'NDE YAPILAN KONUŞMA NEW YORK, 24 EYLÜL 2003	43
	BM 58. GENEL KURULU'NDA YAPILAN KONUŞMA NEW YORK, 26 EYLÜL 2003	48
	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNİN TBMM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA ANKARA, 22 ARALIK 2003	53
	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ'NDE YAPILAN KONUŞMA BAKÜ, 10 OCAK 2004	60
	AVRASYA-BİR VAKFI'NIN DÜZENLEDİĞİ TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA İSTANBUL, 17 OCAK 2004	67
	RUSYA FEDERASYONU DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI DİPLOMASİ AKADEMİSİ'NDE YAPILAN KONUŞMA MOSKOVA, 26 ŞUBAT 2004	76
	BOĞAZIÇI YÖNETİCİLER VAKFI'NIN DÜZENLEDİĞİ TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA İSTANBUL, 22 MAYIS 2004	83
	İSTANBUL SANAYİ ODASI'NIN OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI'NDA YAPILAN KONUŞMA İSTANBUL, 28 TEMMUZ 2004	90
	BM 59. GENEL KURULU'NDA YAPILAN KONUŞMA NEW YORK, 23 EYLÜL 2004	100
	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNİN TBMM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA ANKARA, 24 ARALIK 2004	106
	AK PARTİ MECLİS GRUBU'NDA YAPILAN KONUŞMA ANKARA, 11 OCAK 2005	117

LONDON SCHOOL OF ECONOMICS'DE YAPILAN KONUŞMA	LONDRA, 14 MART 2005	122
İNGİLTERE'DE İŞADAMLARINA HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	LONDRA (BLOOMBERG), 14 MART 2005	129
AMERICAN TURKISH COUNCIL TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	WASHINGTON, 7 HAZİRAN 2005	138
BM 60. GENEL KURULU'NDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 21 EYLÜL 2005	144
ANKARA'DAKİ İKÖ ÜLKELERİ BÜYÜKELÇİLERİ ONURUNA VERİLEN İFTAR YEMEĞİNDE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 25 EKİM 2005	150
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNİN TBMM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 21 ARALIK 2005	153
BM 61. GENEL KURULU'NDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 22 EYLÜL 2006	165
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNİN TBMM GENEL KURULU'NDA GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 21 ARALIK 2006	172
DEİK İŞ KONSEYLERİ BAŞKANLARI TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 12 OCAK 2007	182
AK PARTİ İSTANBUL İL TEŞKİLATI'NIN DÜZENLEDİĞİ "DIŞ POLİTİKA, AB VE DIŞ TÜRKLER" KONULU TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 13 OCAK 2007	190
TBMM'DE GENSORU AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 18 OCAK 2007	205
THE GERMAN MARSHALL FUND TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	WASHINGTON, 8 ŞUBAT 2007	216
ÜLKEMİZİ ZİYARET EDEN YABANCI DEVLET ADAMLARINA HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 1 HAZİRAN 2007	221

AVRUPA BİRLİĞİ VE KIBRIS

9 MAYIS AVRUPA GÜNÜ VESİLESİYLE ANKARA'DA MUKİM AB ÜYESİ ÜLKE BÜYÜKELÇİLERİNE HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 MAYIS 2003	229
TBMM'DE TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİ KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 23 MAYIS 2003	232
AB ULUSAL PROGRAMI'NIN TAKDİMİ AMACIYLA TBMM GENEL KURULU'NDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 1 TEMMUZ 2003	245
ANKARA'DA MUKİM AB ÜYESİ ÜLKE BÜYÜKELÇİLERİNE HİTABEN		

YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 10 EYLÜL 2003	255
POLONYA NATOLIN COLLEGE OF EUROPE'DA YAPILAN KONUŞMA	VARŞOVA, 10 ŞUBAT 2004	260
TBMM'DE KIBRIS KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 17 ŞUBAT 2004	264
MAASTRICHT SCHOOL OF MANAGEMENT VE KOÇ ÜNİVERSİTESİ TARAFINDAN DÜZENLENEN SEMPOZYUMDA YAPILAN KONUŞMA	MAASTRICHT, HOLLANDA, 4 NİSAN 2004	276
KIBRIS KONUSUNDA TBMM'DE YAPILAN GÜNDEM DIŞI KONUŞMA	ANKARA, 6 NİSAN 2004	282
BEŞİNCİ KUZEY - GÜNEY AVRUPA EKONOMİK FORUMU'NDA YAPILAN KONUŞMA	VILNIUS, LİTVANYA, 13 EYLÜL 2004	299
GÜNEYDOĞU AVRUPA CEMİYETİ, FRIEDRICH EBERT VAKFI, KÖRBER VAKFI, FEDERAL GÜVENLİK AKADEMİSİ VE BERLİN AVRUPA AKADEMİSİ TARAFINDAN ORTAKLAŞA DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	BERLİN, 19 EKİM 2004	305
İTALYA SENATOSU'NA HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	ROMA, 25 KASIM 2004	311
LJUBLJANA ÜNİVERSİTESİ'NDE YAPILAN KONUŞMA LJUBLJANA, SLOVENYA, 1 ARALIK 2004		317
TBMM'DE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİ KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 14 ARALIK 2004	323
9 MAYIS AVRUPA GÜNÜ VESİLESİYLE ANKARA'DA MUKİM AB ÜYESİ ÜLKE BÜYÜKELÇİLERİNE HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 MAYIS 2005	333
AB'YLE ÜYELİK MÜZAKERELERİNİN RESMEN BAŞLAMASI VESİLESİYLE AB HÜKÜMETLER ARASI KONFERANS'TA YAPILAN KONUŞMA	LÜKSEMBURG, 3 EKİM 2005	340
AB MÜZAKERE SÜRECİ KONUSUNDA TBMM'DE YAPILAN GÜNDEM DIŞI KONUŞMA	ANKARA, 5 EKİM 2005	343
TESEV, BRITISH COUNCIL VE CENTER FOR EUROPEAN REFORM TARAFINDAN DÜZENLENEN İKİNCİ BOĞAZIÇI KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 14 EKİM 2005	354

ANKARA'DA MUKİM AB ÜYESİ ÜLKE BÜYÜKELÇİLERİNE HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 KASIM 2005	358
BMW HERBERT QUANDT VAKFI 11. AVRUPA FORUMU'NDA YAPILAN KONUŞMA	BERLİN, 18 KASIM 2005	364
9 MAYIS AVRUPA GÜNÜ VESİLESİYLE ANKARA'DA MUKİM AB ÜYESİ ÜLKE BÜYÜKELÇİLERİNE HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 MAYIS 2006	370
AB MÜZAKERE SÜRECİNDE İLK FASLIN AÇILIP KAPATILMASI HAKKINDA HÜKÜMETLER ARASI KONFERANS'TA YAPILAN KONUŞMA	LÜKSEMBURG, 12 HAZİRAN 2006	374
FRANSA DIŞ İLİŞKİLER ENSTİTÜSÜ'NDE (IFRI) YAPILAN KONUŞMA	PARİS, 13 EYLÜL 2006	377
KKTC'NİN 23. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARINDA YAPILAN KONUŞMA	LEFKOŞA, 15 KASIM 2006	384
TÜRK KAMU YÖNETİMİ ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİYLE YAPILAN AB MÜZAKERE VE REFORM SÜRECİ DEĞERLENDİRME TOPLANTISI'NDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 10 OCAK 2007	388
KKTC'DE İNŞA EDİLEN MERCURE OTEL'İN AÇILIŞ TÖRENİNDE YAPILAN KONUŞMA	GİRNE, 13 NİSAN 2007	392
TÜRKİYE'NİN AB MÜKTESEBATINA UYUM PROGRAMI'NIN KAMUOYUNA AÇIKLANDIĞI TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 17 NİSAN 2007	394

TÜRK - AMERİKAN İLİŞKİLERİ

AMERICAN TURKISH COUNCIL TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	WASHINGTON, 23 TEMMUZ 2003	403
AMERICAN TURKISH SOCIETY TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 22 EYLÜL 2003	407
TÜRK-AMERİKAN İŞ FORUMU ÜYELERİNE HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 24 EYLÜL 2004	410
AMERICAN TURKISH SOCIETY VE NATIONAL COMMITTEE FOR AMERICAN FOREIGN POLICY TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 27 EYLÜL 2004	414
AMERICAN TURKISH SOCIETY TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 22 EYLÜL 2005	420

BROOKINGS INSTITUTION TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA
YAPILAN KONUŞMA **WASHINGTON, 6 TEMMUZ 2006** **423**

AMERICAN TURKISH SOCIETY VE NATIONAL COMMITTEE ON AMERICAN
FOREIGN POLICY TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA
YAPILAN KONUŞMA **NEW YORK, 18 EYLÜL 2006** **426**

NATIONAL PRESS CLUB'DA YAPILAN KONUŞMA **WASHINGTON, 6 ŞUBAT 2007** **431**

ORTADOĞU VE İRAK

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI DIŞİŞLERİ BAKANLARI
TOPLANTISI MARJINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İRAK KONULU TOPLANTIDA
YAPILAN KONUŞMA **TAHRAN, 28 MAYIS 2003** **439**

∴ 10

İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA
YAPILAN KONUŞMA **İSTANBUL, 16 HAZİRAN 2003** **441**

DÜNYA EKONOMİK FORUMU'NDA
YAPILAN KONUŞMA **ÖLÜ DENİZ, ÜRDÜN, 22 HAZİRAN 2003** **448**

İRAK'A KOMŞU ÜLKELER TOPLANTISI'NDA
YAPILAN KONUŞMA **KUVEYT, 14 ŞUBAT 2004** **452**

TBMM'DE İRAK VE ORTADOĞU KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME
AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE
YAPILAN KONUŞMA **ANKARA, 25 MAYIS 2004** **456**

FİLİSTİN YASAMA MECLİSİ'NDE YAPILAN KONUŞMA **FİLİSTİN, 5 OCAK 2005** **467**

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI'NDA
YAPILAN KONUŞMA **SANA, 28 HAZİRAN 2005** **473**

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI'NDA
YAPILAN KONUŞMA **BAKÜ, 19 HAZİRAN 2006** **479**

İRAK'A KOMŞU ÜLKELER TOPLANTISI'NDA
YAPILAN KONUŞMA **TAHRAN, 8 TEMMUZ 2006** **487**

ULUSLARARASI LÜBNAN KONFERANSI'NDA
YAPILAN KONUŞMA **ROMA, 26 TEMMUZ 2006** **491**

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GEÇİCİ GÖREV GÜCÜ BÜNYESİNDE FAALİYETTE
BULUNMAK AMACIYLA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ'NİN LÜBNAN'A GÖNDERİLMESİNE
İZİN VERİLMESİNE İLİŞKİN BAŞBAKANLIK TEZKERESİNİN TBMM'DE
GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA **ANKARA, 5 EYLÜL 2006** **494**

“IRAQ COMPACT” TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 15 EYLÜL 2006	503
İSRAİL’İN, FİLİSTİN’İN GAZZE VE BATI ŞERİA BÖLGELERİNE YÖNELİK YÜRÜTTÜĞÜ OPERASYONUN BÖLGE HALKI ÜZERİNDEKİ OLUMSUZ ETKİLERİNE VE İNSANI YARDIM KORİDORU AÇILMASININ ÖNEMİNE İLİŞKİN TBMM’DE YAPILAN GÜNDEM DIŞI KONUŞMAYA YANIT	ANKARA, 9 KASIM 2006	505
TBMM’DE IRAK KONUSUNDA GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 18 Ocak 2007	508
ULUSLARARASI LÜBNAN KONFERANSI’NDA YAPILAN KONUŞMA	PARİS, 25 Ocak 2007	513
COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS TARAFINDAN DÜZENLENEN TOPLANTIDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 9 ŞUBAT 2007	515
ARAP LİĞİ DIŞIŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	KAHİRE, 4 MART 2007	520

11 ::

KÜRESELLEŞME, İSLAM DÜNYASINDA YENİLENME, MEDENİYETLER ARASI DİYALOG

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI DIŞIŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI’NDA YAPILAN KONUŞMA	TAHRAN, 28 MAYIS 2003	527
“COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS ATLANTİK ORTAKLIĞI PROGRAMI” KATILIMCILARINA HITABEN YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 HAZİRAN 2003	533
İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI 10. ZİRVESİ SIRASINDA DÜZENLENEN İKÖ İŞ FORUMU’NDA YAPILAN KONUŞMA	KUALA LUMPUR, MALEZYA, 15 Ekim 2003	539
“21. YÜZYILDA İSLAM DÜNYASI” KONULU SEMPOZYUMDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 12 HAZİRAN 2004	543
İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI DIŞIŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI’NDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 14 HAZİRAN 2004	546
“CIVILIZATION AND HARMONY: VALUES AND MECHANISMS OF THE GLOBAL ORDER” BAŞLIKLİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 3 Ekim 2004	554
DEMOKRASİ YARDIM DİYALOĞU EŞ-BAŞKANLAR TOPLANTISI’NDA YAPILAN KONUŞMA	ROMA, 25 KASIM 2004	558

“DEĞİŞEN DÜNYADA YENİ BİR VİZYON ARAYIŞI” KONULU ULUSLARARASI İSLAM DÜNYASI SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI KONFERANSI’NDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 1 MAYIS 2005	562
CİDDE EKONOMİK FORUMU’NDA YAPILAN KONUŞMA	CİDDE, 11 ŞUBAT 2006	568
KRAL ABDULAZİZ ÜNİVERSİTESİ’NDE YAPILAN KONUŞMA	CİDDE, 12 ŞUBAT 2006	573
AB DIŞİŞLERİ BAKANLARI GAYRI RESMİ TOPLANTISI’NDA YAPILAN KONUŞMA	SALZBURG, AVUSTURYA, 11 MART 2006	578
“MEETING OF WISEMEN ON WEST AND SOUTH ASIA”DA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 3 MAYIS 2006	582
MEDENİYETLER İTTİFAKI TOPLANTISI’NDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 22 EYLÜL 2006	585

∴ 12

ÇEŞİTLİ İKİLİ VE ULUSLARARASI KONULAR

GÜNEY DOĞU AVRUPA ÜLKELERİ İŞBİRLİĞİ SÜRECİ ZİRVESİ VESİLESİYLE GERÇEKLEŞTİRİLEN DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	BELGRAD, 8 NİSAN 2003	591
BURGAZ HÜR ÜNİVERSİTESİ’NDE YAPILAN KONUŞMA	BURGAZ, BULGARİSTAN, 12 MAYIS 2003	594
ULUSLARARASI BARIŞ OPERASYONLARI HAKKINDA DÜZENLENEN SEMİNERDE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 18 KASIM 2003	599
JAPONYA ULUSAL BASIN KULÜBÜ’NDE YAPILAN KONUŞMA	TOKYO, 18 ARALIK 2003	604
HOLLANDA’YA TÜRK GÖÇÜNÜN 40. YILDÖNÜMÜ VESİLESİYLE DÜZENLENEN KUTLAMA ETKİNLİKLERİNDE YAPILAN KONUŞMA	ROTTERDAM, 3 NİSAN 2004	608
GELİŞEN SEKİZ ÜLKE (D-8) GÜNÜ VESİLESİYLE D-8 ÜYESİ ÜLKE DIŞİŞLERİ BAKANLARINA HITABEN YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 15 HAZİRAN 2004	613
NATO GENÇLİK ZİRVESİ’NDE YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 30 HAZİRAN 2004	615
“İNSAN HAKLARI ALANINDA YENİ TAKTİKLER” KONULU ULUSLARARASI SEMPOZYUMDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 29 EYLÜL 2004	619
BİRİNCİ TÜRK - İTALYAN FORUMU’NDA YAPILAN KONUŞMA	ROMA, 25 KASIM 2004	623

ERMENİ İDDİALARI KONUSUNDA TBMM'DE GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 13 NİSAN 2005	629
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI'NIN YENİ HİZMET BİNASININ AÇILIŞINDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 2 MAYIS 2005	640
“KADININ TOPLUMDAKİ ROLÜ: FARKLI PERSPEKTİFLER” KONULU KONFERANSTA YAPILAN KONUŞMA	STOKHOLM, 24 MAYIS 2005	644
BİRİNCİ ULUSLARARASI TÜRK-AFRIKA KONGRESİ'NDE YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 23 KASIM 2005	648
ULUSLARARASI AFGANİSTAN KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	LONDRA, 31 OCAK 2006	652
KAMU DİPLOMASİSİ KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 6 ŞUBAT 2006	654
TÜRKİYE'NİN BM GÜVENLİK KONSEYİ GEÇİCİ ÜYELİK ADAYLIĞINA DESTEK TALEP ETMEK İÇİN DÜZENLENEN ETKİNLİKTE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 19 NİSAN 2006	658
LATİN AMERİKA HAFTASININ AÇILIŞI VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 5 HAZİRAN 2006	664
KARAYİPLER TOPLULUĞU DIŞİŞLERİ BAKANLARINA HİTABEN YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 25 EYLÜL 2006	667
EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI BAKANLAR KONSEYİ TOPLANTISI'NDA YAPILAN KONUŞMA	NEW YORK, 26 EYLÜL 2006	670
FRANSA PARLAMENTOSU'NDA OYLANAN SÖZDE ERMENİ SOYKIRIMINA İLİŞKİN YASA HAKKINDA TBMM'DE YAPILAN GÜNDEM DIŞI KONUŞMA	ANKARA, 17 EKİM 2006	673
ÜÇÜNCÜ TÜRK-İTALYAN FORUMU'NDA YAPILAN KONUŞMA	ROMA, 8 KASIM 2006	681
TÜSİAD YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 22 ARALIK 2006	687
BATI TRAKYA TÜRK AZINLIĞININ DURUMU HAKKINDA TBMM'DE GENEL GÖRÜŞME AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGENİN GÖRÜŞÜLMESİ VESİLESİYLE YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 9 OCAK 2007	692
KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ BAKANLAR KONSEYİ TOPLANTISINDA YAPILAN KONUŞMA	BELGRAD, 19 NİSAN 2007	700

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

BATUM HAVAALANI'NİN AÇILIŞ TÖRENİNDE YAPILAN KONUŞMA	BATUM, GÜRCİSTAN, 26 MAYIS 2007	705
İKİNCİ İSTANBUL DEMOKRASİ VE KÜRESEL GÜVENLİK KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 14 HAZİRAN 2007	707
11. İSLAM BAŞKENTLER VE KENTLERİ KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	ANKARA, 18 HAZİRAN 2007	713
BM EN AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER BAKANLAR KONFERANSI'NDA YAPILAN KONUŞMA	İSTANBUL, 4 TEMMUZ 2007	717

Giriş

Türkiye Cumhuriyeti 59. Hükümeti'nin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olarak yurtiçi ve yurtdışında yaptığım dış politikayla ilgili konuşmalarımın büyük bölümünü içeren bu kitabı okuyucunun istifadesine sunmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Bu kitapta, son dörtbuçuk yılda yaptığım belli başlı dış politika konuşmalarım, genel konular, AB ve Kıbrıs, Ortadoğu ve Irak, Türk – Amerikan ilişkileri, İslam dünyasında yenilenme ve medeniyetler arası diyalog gibi başlıklar altında ve kronolojik sırayla derlendi. Tabiatıyla, belirli bir konu başlığı altında yer alsalar da, yapıldıkları yerler, tarihler ve koşullar dikkate alınarak konuşmalarımda birden fazla hususa değindiğim görülecektir.

Elinizdeki kitabın, bir referans kaynağı olmaktan öte, Türk dış politikasında dönüm noktalarına tanıklık eden ve her bakımdan “dolu dolu” geçen son dörtbuçuk yılda Hükümet ve Bakanlık olarak yaptıklarımıza ışık tutacak bir kaynak eser olacağına inanıyorum.

Bu bağlamda örneğin, “Avrupa Birliği ve Kıbrıs” başlıklı ikinci bölümdeki konuşmalarım, yarım asırlık AB üyelik sürecimizde son dönemde elde edilen başarılar ile ülkemizdeki reform sürecinin, öğrencilerden siyasetçilere, kanaat önderlerinden resmi muhataplarımıza kadar yurtdışında geniş bir kesime izah edilmesi için ne kadar büyük gayret gösterdiğimizize de kanıt teşkil etmektedir. Bu bölümdeki konuşmalarım, AB başkentlerinde yaşadığımız, çoğu kez beni ve mesai arkadaşlarımı

yorgun düşüren, saatlerin durduğu, yoğun tartışmaların ve çetin müzakerelerin yaşandığı kritik günlere de ışık tutmaktadır.

Birinci bölüm altında yer alan Türk dış politikasının temel konularına değindiğim geniş kapsamlı konuşmalarım ise, dış politika hedeflerimizi ve görüşlerimizi ayrıntılarıyla anlatmak suretiyle yurtdışındaki muhataplarımızı inandığımız doğrulara imale etmek ve ülkemizin uluslararası saygınlığını artırmak için gösterdiğimiz gayretin boyutlarını biraz olsun ortaya koymaktadır.

Ayrıca, konuşmalarım yapıldıkları tarihler itibarıyla değerlendirildiğinde, Türkiye'nin dört sene önce sorunlarla uğraşan, genelde savunmada kalan, reaktif bir dış politikadan, bölgesi ve ötesine istikrar yayan, artan yumuşak gücünü her vesileyle öne çıkaran, sorunları izlemek ve tepki vermek yerine ön alan, sorunlar büyümeden çözüme refleksi gösteren proaktif bir dış politika anlayışına geçtiği görülecektir.

∴ 16

İslam dünyasında yenilenme ve medeniyetler arası diyalog konulu bölüm altında toplanan konuşmalarımdan bir bölümü, ulusal basınımızda yeterince yer bulmamış olmasına rağmen, özellikle dış dünyada yankı uyandırmıştır. Örneğin, 28 Mayıs 2003 tarihinde Tahran'daki İslam Konferansı Örgütü toplantısında yaptığım konuşma hem Batı'da hem de Doğu'da önemli ölçüde dikkat çekmiştir. Özellikle, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, şeffaflık, kadın hakları gibi evrensel değerlerin, İslam'ın temel değerlerine aykırı olmadığına ve Müslüman bir toplumda da pek tabii ki demokrasi ve insan haklarına saygılı bir sistem kurulabileceğine vurgu yaptığım konuşmalarımın önem ve değerinin ileride daha iyi anlaşılacağına inanıyorum.

Öte yandan, Ortadoğu ve Irak konusunda yaptığım konuşmalar, tarihi, dini ve kültürel bağlarımız nedeniyle çok yakından tanıdığımız bu coğrafyadaki kronik sorunlara nasıl yaklaşılması gerektiğini özellikle Batılı çevrelere anlatmak için gösterdiğimiz gayrete tanıklık etmektedir. Bu konuşmalarımda ısrarla işaret ettiğimiz çözüm yollarının, barış ve huzura hasret kalan bu komşu bölge için en gerçekçi çıkış yolu olacağına inanıyorum.

Son olarak, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu vesilesiyle her sene ABD'ye yaptığım ziyaretler sırasında yaptığım konuşmalar, bu müttefik ülkedeki kanaat önderleri ve düşünce kuruluş-

larına dış politikada bizim için hayati önem taşıyan konulardaki önceliklerimizi izah etmek için verdiğimiz uğraşın göster-geleridir.

Özetle, bu kitabın hem Türk dış politikasının temel konularındaki görüş ve tutumlarımızı kayda geçiren bir referans belgesi, hem Dışışleri Bakanı olarak görev yaptığım son dört yıldı ülkemizin çıkarlarını korumak için harcadığımız gayretleri kayda geçiren ve tarihe not düşen bir kaynak eser olacağına inanıyorum.

Bu vesileyle, dörtbuçuk yıl boyunca benimle birlikte büyük bir özveriyle alışan Dışışleri Bakanlığı'nın değerli mensuplarına bir kez daha teşekkür ederim.

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

■ ■ ■ ■ **Dışışleri Bakanlığı Bütçesinin**
■ ■ ■ ■ **TBMM Genel Kurulu'nda Görüşülmesi**
■ ■ ■ ■ **Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 26 Mart 2003

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, Sözlere başlamadan önce, Hükümetim adına hepimize saygılar sunuyorum. Yine, sözlere başlamadan önce, Bakanlığımız bütçesi üzerinde görüşlerini bildiren Cumhuriyet Halk Partisi Grubu sözcüsü Sayın Onur Öymen ve Partimiz, AK Parti Grubu sözcüsü Sayın Mehmet Dülger'e eleştiri ve katkılarından dolayı ayrıca teşekkür ediyorum.

21 ∴

Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri,

Bakanlığımın 2003 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı onayınıza sunulmuş bulunmaktadır. Bu vesileyle, huzurlarınızda, dış politikamızın ilkeleri ve öncelikleri ile güncel bazı konular hakkındaki görüşlerimi kısaca açıklamak istiyorum. Bakanlığımın teşkilatı ve bütçe kanunu tasarımızın ayrıntıları ise, kitapçık halinde ayrıca takdim edilmiştir.

Dış politikamızın işlev görmek durumunda olduğu küresel ve bölgesel konjoktüre bakıldığında, çarpıcı bir gerçek tüm açıklığıyla gözlerimizin önüne serilmektedir. Buna göre, küresel düzenin geleceği, özellikle Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede yeniden şekillenmektedir. İçinde bulunduğumuz uluslararası ve bölgesel konjoktürede son derece kritik bir dönemeçte bulunmaktayız ve bu dönemeçte önemli bir rol oynamaktayız.

11 Eylül 2001 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan terörist saldırıların, mevcut uluslararası sistemi, Varşova Paktı'nın dağılması ve Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra ikinci bir kırılmayla karşı karşıya bıraktığını söylemek mümkündür. Komşumuz Irak'ta çıkan savaş, işte bu kırılma

noktasından başlayan ve küresel ölçekte anlam taşıyan jeopolitik deprem ve artçı şokların odağında yer almaktadır. Hükümetimiz, son derece hassas bir aşamaya girdiğimiz bu dönemde, dış politikamızı, uzun vadeli bir perspektifle, bölgesel ve küresel konjonktürün dinamiklerine uyumlu halde yürütme kararlılığındadır. Türkiye, tarihine ve coğrafi konumuna yaraşır, önyargılardan ve saplantılardan arınmış, karşılıklı çıkar dengelerine dayalı bir politika izlemektedir. Bu politika, ilkeli, dengeli ve gerçekçi olmak durumundadır.

Ulusal çıkarlarımız gereğince, ilgili bölge ve kıta ölçekli gelişmeleri, sadece izleyen değil, aynı zamanda yönlendiren, faal bir diplomasi uygulamaktayız. Bu da, ülkemizin, bir istikrar unsuru olmakla kalmayıp, çevresindeki bunalımların çözümüne somut katkı sağlamaya çalışmasını gerektirmektedir. Halihazırdaki uluslararası konjonktür, hem bölgesel planda bir sürekliliğe hem de küresel ölçekte bir değişikliğe işaret etmektedir.

Süreklilik unsuruna bakıldığında, ülkemiz, jeostratejik ve jeoekonomik açılardan kilit öneme sahip, kendine özgü bir coğrafyada, kalıcı bir istikrar unsuru olmaya devam etmektedir. Çevremizde bunalımlar sürekli olarak kendini göstermektedir. Son on üç yıla bakıldığında, Ortadoğu ile başlayan, sonra Kafkasya ve Balkanlarda yaşanan buhranlar ve savaş rüzgarları, şimdi yeniden Ortadoğu'ya dönmüştür. Odağında bulunduğumuz bu coğrafyada, Türk dış politikası, sürekli bir teyakkuz ihtiyacıyla yoğrulmuştur.

Öte yandan, ülkemizi yakından ilgilendiren bir değişiklikten de bahsetmek mümkündür. Bu, küresel düzenin ve güvenliğin odağında bulunan Birleşmiş Milletler ve uluslararası hukuk sisteminin, mevcut güç denkleminin intibak etmekte giderek daha fazla zorlanmakta olduğu gerçeğidir. Dünyadaki tek askeri ve siyasi kutup olan Amerika Birleşik Devletleri, 11 Eylül terör saldırılarının da etkisiyle, kendi doğrularını ve çıkarlarını çok daha güçlü şekilde takip etmeye yönelmiştir. Transatlantik bağlarda bir gevşemeyi de beraberinde getiren Batı içindeki görüş ayrılıkları ve çatlaklar, özellikle Irak krizi vesilesiyle iyice açığa çıkmıştır.

İşte, bu bölgesel ve küresel ortamda Türkiye'nin izleyeceği politikalar, sadece ülkemiz ve bölgemiz için değil, belki küresel ölçekte de önem taşımaktadır. Türkiye'nin bu denli merkezi hale gelen konumu, sadece coğrafyaya da bağlanmayacaktır. Hem batı hem İslam alemine mensup, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olma özelliğine sahip ülkemiz, çağdaşlaşma özlemi duyan tüm halklar için bir ilham kaynağı teşkil etmektedir. Bu konumuyla, dünyada, bugün yeniden gündeme getirilen medeniyetler çatışması tezinin yanlışlığını ortaya koyabilecek yegane ülke de Türkiye'dir.

Silahlı Kuvvetlerimiz, sadece ülkemizin güvenliğini sağlamakta yetkin bir güç olmakta kalmamakta, Bosna Hersek'ten Afganistan'a kadar büyük başarıyla üstlendiği rollerden de görüleceği gibi, barışı koruma alanında, böl-

gesel planda ve ötesinde önemli bir işlev üstlenmektedir. Bölgemizde, uluslararası serbest piyasa ekonomisiyle bütünleşmiş, küreselleşmiş dünyayla uyum sağlamış, çağdaş bir gelişim çizgisini yakalamış, edebiyatından sporuna kadar her alanda dünya vatandaşı olmuş bir toplum olarak dünya medeniyetine katkıda bulunmaktayız. İşte, bu siyasi, ekonomik, askeri, sosyal ve beşeri hasletlere sahip bir toplumun ve devletin dış politikası, bölgesel ve küresel dinamiklerin şekillenmesinde kaçınılmaz bir etki doğurmaktadır. Dolayısıyla, ülkemizdeki sorumluluk, sadece halkımıza ve devletimize karşı değil, aynı zamanda, bölgemize ve dünyamıza karşıdır. Hükümetimizin başlangıç noktası da budur.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Komşumuz Irak'ta cereyan eden savaş, Ortadoğu coğrafyasının ne denli kırılğan bir yapıda olduğunu bir kez daha acı bir biçimde gözler önüne sermektedir. Irak'la ilgili Birleşmiş Milletler sürecinin de tüketilmesiyle, yoğun diplomatik çabalarımızla katkıda bulunduğumuz barışçıl çözüm gayretleri ne yazık ki sonuçsuz kalmış, Irak topraklarını topyekün bir askeri hareket alanına dönüştüren savaş durumu karşısında, bunun ülkemize olabilecek yansımalarını en aza indirmek öncelik kazanmıştır.

Öte yandan, Irak'ın, Arap, Kürt, Türkmen ve diğer nüfus kesimleri, kardeşlerimiz ve akrabalarımız olup, Türkiye, Irak halkının müspet bir geleceğe kavuşmasını samimiyetle istemektedir. Tüm bölge insanları, hak ettikleri barış, istikrar ve refaha artık kavuşmalıdır.

Bu itibarla, ülkemiz Irak'ın bağımsızlığının, egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin korunması ve Irak'ın doğal kaynaklarının Irak halkının tümüne ait olduğu ve halkın tümünün refahı için kullanılması gibi ilkeleri kararlılıkla savunmaya devam etmektedir.

Yine bu çerçevede, Irak nüfusunun üç esas unsurundan birini teşkil eden Türkmenlerin, bu konularına uygun hak ve çıkarlarının teminat altına alınması, barış ve refah içinde saygın Irak vatandaşları olarak yaşabilmelerinin temin edilmesi, can ve mal güvenliklerinin her ortamda korunması da tarafımızdan büyük önem atfedilen bir konudur.

Ülkemizin savunduğu bu ilkeler, sadece komşu Irak'ın değil, fakat tüm bölgemizin bir barış ve refah bölgesi olmasına katkıda bulunacaktır. Ümidimiz, Ortadoğu'nun yakın gelecekte, savaşlarıyla değil, insani ve kültürel zenginlikleriyle anıldığı bir barış bölgesi olmasıdır.

Esasen, ülkemizin bu coğrafyadaki güvenliği ve uzun vadeli çıkarları, ittifak ilişkilerinin de sağlıklı bir zeminde yürümesini hayati derecede önemli kılmaktadır. Nitekim, son elli yılda, özellikle güvenlik ve savunma ekseninde

gelişen, olgunlaşan Türk-Amerikan ilişkilerini, bu bağlamda alınan kararlarda önemli bir etken olarak kabul etmek gerekir.

Ulaşılan aşamada ortaya çıkan fiili durum ve yeni şartlar ışığında hükümetimiz, yeni bir değerlendirme yaparak, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin geçici bir süre kuzey Irak'a gönderilmesine ve Türk hava sahasının yabancı silahlı kuvvetlere mensup hava unsurlarına açılmasına ilişkin olarak Yüce Meclisimizden yetki talebinde bulunmuştur.

Bilindiği üzere, Yüce Meclis 20 Mart 2003 tarihinde altı ay süreyle bu yetkinin verilmesini onaylamıştır. Sayın Başbakanımızın da belirttiği üzere, Türk hava sahasını yabancı hava unsurlarına açmamız, müttefiklerimizle ilişkilerimizi korumamıza, muhtemel gelişmelere karşı güvenliğimiz için tedbir almamıza, savaşın bir an önce bitmesine, savaş sonrası barışın tesisine, Irak'ın bütünlüğünün korunmasına, bütün bölgeyi ve elbette ülkemizi etkileyebilecek tahrikkar davranışları önlemeye yöneliktir. Öte yandan, 1991 yılında yaşanan Körfez savaşı sonrasında Türkiye-Irak sınırına bir gecede yarım milyon insanın son derece güç şartlarda sığındığı hatırlanmaktadır. Silahlı Kuvvetlerimizin kuzey Irak'taki mevcudiyetiyle amaçlanan, benzer bir trajedinin yaşanmasının önüne zamanında ve yerinde geçmek, insani yardımı etkinlikle ulaştırabilmek, güvenliğimize tehdit oluşturabilecek bazı girişimleri önlemek ve sınırlarımızın güvenliğini korumaktır.

∴ 24

Elli yıllık ittifak zemininde olgunlaşan ve stratejik bir nitelik kazanan Türk-Amerikan işbirliği, hassas bir coğrafya olan Ortadoğu'da refah ve istikrara değerli bir katkı sağlayagelmiştir. Kuzey Irak'taki Türk askeri varlığının bu anlayışla değerlendirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Zira, bu mevcudiyet, gerek Türkiye, gerekse bölge için bir güven ve istikrar unsuru olacaktır. Tabiatıyla, Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkilerimizi sadece Irak konusuna indirgemek, kanımca, iki taraf için de haksızlık olacaktır. Türkiye'nin Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkileri çok yönlü ve çok boyutlu bir içeriğe sahip olup, her yönüyle daha da geliştirilecektir.

Değerli arkadaşlar, bu noktada, son günlerde, özellikle kuzey Irak'la ilgili gelişmeler hakkında da size bilgi vermek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, kuzey Irak'ta Türkiye'nin almak istediği tedbirler biraz önce açıkladığım çerçeve içindedir. Bunlardan birincisi, büyük göç dalgalarını Türkiye içerisine almadan kuzey Irak içinde durdurmak, ikincisi de 1991 yılının verdiği tecrübeyle, kuzey Irak'ta bir boşluk doldurup PKK terör örgütüne fırsat vermemektir. Bunun ötesinde, çeşitli abartılar dünya kamuoyunda süregelmektedir. Ancak, müttefiklik anlayışı içinde Türkiye, gayet şeffaf bir şekilde niyetlerini herkese söylemektedir. O bakımdan, bu son demeçlerin büyük, abartılı ve Türkiye'nin niyetlerini aşan beyanlar şeklinde görmekteyiz. Şüphesiz ki, bir savaş ortamı içinde, müttefikimiz olan ülkelerle koor-

dineli bir şekilde hareket etmekten daha tabii de bir şey olamaz. Ancak, buna Türkiye karar verecektir, Türkiye ihtiyaç duyduğunda karar verecektir.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Dış politikamız, demokratik yapımızdan güç almaktadır. Bu çerçevede, birincil derecede bir stratejik hedef olarak gördüğümüz Avrupa Birliği'ne katılma sürecimiz de, demokrasimizin gelişmesiyle somut bir perspektif kazanmıştır. Halkımızın özlem ve yönelimleri ile Avrupa Birliği'ne üyelik hedefimiz uyum halindedir. Hükümetimiz, Türkiye'nin bugün itibarıyla Avrupa Birliği bünyesinde ifadesini bulan, ileri demokratik standartları gerçekleştirmekte kararlıdır. Yüce Meclisin, ulusumuzun hak ve talep ettiği doğrultuda kabul ettiği reform paketleri, Avrupa Birliği Kopenhag Zirvesinde sonuç alınmasını sağlamıştır. Aralık 2004 tarihinde yapılacak Avrupa Birliği zirvesine giden dönemde, üyelik müzakerelerinin başlamasına yönelik kararlı adımlar atılacaktır.

Nesnel olarak bakıldığında, Avrupa Birliği'ne üyeliğimizin, ülkemize olduğu kadar, Avrupa Birliği'ne de somut katkılar sağlayacağı tespitimiz, giderek daha geniş bir kabul görmektedir. Ekonomiden ortak dış ve güvenlik politikasına, Birliğin, bir dünya gücü olarak, Batı'nın demokratik değerler sisteminin yaygınlaştırılmasına daha fazla katkıda bulunması hedefine kadar, geniş bir yelpazede Türkiye'nin rolü aranacaktır.

Son gelişmeler de, Türkiye'nin, Avrupa Birliği için ne kadar fazla önem arz ettiğini ortaya koymuştur. Bu itibarla, 2004 zirvesine giden dönemde, Avrupa Birliği ülkelerinin de kendi hazırlıklarını -bizim yapmakta olduğumuz gibi- tamamlayarak ülkemizle bütünleşmenin önündeki zihinsel bazı engelleri bertaraf etmelerini beklemek de en doğal hakkımızdır.

Değerli arkadaşlar, yine bu çerçeve içinde eklemek isterim ki, Avrupa Birliği bizim için bir süreçtir, devam eden bir süreçtir. Dolayısıyla, Avrupa Birliği ile ilişkilerimiz bir zirve toplantısıyla veya önemli bir toplantıyla bağlı değildir. Başka önemli olaylar devam ederken, Avrupa Birliği süreci de, ısrarlı bir şekilde devam edecektir. Bu anlamda, reform paketleri çıkartılmıştır; yeni reform paketleri de çok kısa bir süre içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin gündemine girecektir.

Hedefimiz, 2004 yılının sonunda başlaması öngörülen müzakere tarihini öne çekmektir. Bu uğurda, Hükümetimiz, üstüne düşen her hususu ısrarla takip edecektir. Bu anlamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iktidarıyla muhalefetiyle bir bütün olarak bu reformlara destek vermiştir. Bu desteğin devam edeceğine inancımız da tamdır.

Bu noktada, Sayın Öymen'in sorduğu bir iki noktaya da açıklık getirmek isterim. Bunlardan birisi, AGSP ile ilgilidir. Aslında, Kopenhag'ta Yunanis-

tan, Türkiye'den herhangi bir ek taviz almamıştır. Türkiye sadece Yunanistan'ın malumu ilan etmesine fırsat vermiştir. Dolayısıyla, gelinen noktada NATO'nun, Avrupa Birliği ülkelerine karşı kullanılmayacağı kararlaştırılmıştır. Bu da karşılıklı bir mutabakat içinde olmuştur, herhangi bir taviz sözkonusu değildir.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması ulusal bir dava niteliğindedir. Bu soruna, mutlaka bir çözüm bulunması gerektiğine inanmaktayız; ancak gelecekte, Ada'daki Türk varlığını tehlikeye sokacak hiçbir girişime müsaade edilmeyeceği de açıktır. Ada'da sağlanacak bir çözümün parametreleri olarak Kıbrıs'ta mevcut barış ortamının ve Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinin sürmesini sağlayacak, Türk-Yunan dengesini koruyan, Ada'daki iki tarafın egemen eşitliğini kabul eden, uzlaşmaya dayalı yeni bir ortaklık devleti oluşturulmasını hedeflemekteyiz. Bu çerçevede, Lahey'de gelinen noktanın bir tıkanmaya dönüşmemesi ve yeni iletişim kanallarının ve çözüm modellerinin araştırılması gerekmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin, hazırlamış olduğu planın masada olduğuna dair açıklamasını, tarafların arzusu durumunda çözüm sürecine yardımcı olacağını ifade etmesini memnuniyetle karşılamaktayız.

∴ 26

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denктаş'ın, Rum tarafını müzakereye çağırın beyanının da, tüm taraflarca dikkatle not edileceğini umuyoruz.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Topluca bakıldığında, Türk dış politikası, sadece, ülkemizin başka ülkelerle ilişkilerinin manzumesi olmaktan öteye bir anlam taşımaktadır. Bakanlığımın katkılarıyla Hükümetimizin izlediği dış politika, ülkemizin, siyasi, ekonomik, askeri, kültürel ve kurumsal gücünün bir türevi olduğu kadar, aynı zamanda, bu gücümüzün geliştirilmesine ve barışın hizmetine sunulmasına katkıda bulunmaktadır.

Hükümet programımızda da vurgulandığı üzere, Türkiyemizin dış politikası, halkımızın yediği ekmeği doğrudan etkilemektedir. Bu meyanda, bir hususu önemle vurgulamak istiyorum. Etkin ve inandırıcı bir dış politika, güçlü bir mali destekle mümkün olabilmektedir. Bu, açık bir gerçektir. Ülkemiz açısından fevkalade önemli ve yoğun dış siyasi, askeri ve ekonomik gelişmelerin yaşandığı bir ortamda, Bakanlığımın, kendisinden beklenen görevleri etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için gerekli imkan ve mali kaynaklarla teçhiz edilmesi zorunludur. Bakanlığımın, yıllardır birikmiş bulunan personel ve bina sıkıntısı, diğer ülkelerin koşullarından çok geride kalan çalışma

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

imkanlarına kadar birçok mesele, bu bütçeyle çözülemeyecektir. Bakanlığım mensupları, gerçekten, büyük bir fedakarlık ve yurtseverlik içinde görevlerini çok zor şartlar altında yerine getirme gayreti içindedir.

Hizmetin gereği olarak çok özenle seçilip, uzun yıllar boyunca deneyim kazanarak yetişen Bakanlığımın kısıtlı kadroları, kendilerinden beklenen etkinlik oranında imkanlarla teçhiz edilememektedirler. Örneğin, eşgüdüm, bilgi akışı, istişare gibi hususların kilit öneme sahip olmasına karşın, yedi ayrı binada çalışmakta olan kadrolarımın derlenip toparlanması için öngörülen ek bina inşaatı, bu yıl da tamamlanamama riskiyle karşı karşıyadır. Dolayısıyla, onayınıza sunulan tasarı, kamu harcamalarındaki tasarruf politikaları çerçevesinde hazırlanmış olup, olması gerekeni yansıtmamaktadır. Bu tasarı, Türkiye gibi dış politikasının dinamizm ve etkinliği ile ulusal hedefleri arasında bu denli yakın ilişki bulunan bir bölgesel güç bakımından olabilecek en mütevazı bütçeyi öngörmektedir.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Daha geniş düşüncelerimizi kapsayan kitapçık, bütün Milletvekili arkadaşlarıma dağıtılmıştır. Gerçekten Türkiye, önemli bir dönemden geçerken, Türkiye Dışişleri Bakanlığı'na da çok önemli görevler düşmektedir. Bu görevleri, Bakanlığımın bütün mensuplarıyla birlikte en iyi şekilde yapmak için üstün bir gayret içinde olduğumuzdan emin olmanızı bir kez daha tekrarlıyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Turkish perspectives towards a new environment in the European Union and the Middle East

∴ 28

∴ Londra, 3 Temmuz 2003

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

I am particularly pleased to be addressing this distinguished international audience at Chatham House. The world is going through challenging and exciting times. The work of the Royal Institute helps us make a sense out of it all. I should like to thank Prof Victor Bulmer-Thomas for the opportunity to share my perspective toward the evolving environment in the EU and the Middle East.

In many respects, 2004 promises to be a momentous year for Turkey. Four international events of the coming year involving Turkey may seem rather technical. However, they are instead part and parcel of currents that have broad implications:

- The first is the Foreign Ministers meeting of the Organisation of the Islamic Conference in Istanbul. This will take place at a time when the winds of change are blowing in full force. At a time of new perspectives in Iraq and in Palestine.
- Secondly, the NATO Summit in May 2004 in Istanbul. It will convene just when a defining step is needed in empowering the Alliance. NATO will need the instruments to remain a bulwark of peace, security and transatlantic cooperation.

- Thirdly, Turkey will be able to contribute to the Intergovernmental Conference which will decide on the future of the enlarged Europe.
- Then, the determined and sustained Turkish reforms will culminate in the European Council's decision in December 2004 to open accession negotiations with Turkey.

Starting with the latter:

- Turkey's EU membership will mean that Europe has achieved such maturity that it can incorporate a major Muslim country into its fold.
- And that EU stands for common values and institutions rather than common religion.
- For Turkey, EU membership will mean anchoring more than a century old western vocation into highest standards of democratisation, good governance and integration.
- For the world, this would evidence that civilizations line up in terms of their democratic vocation, and not on the basis of religion.

On her part, Turkey is committed to taking this step. Membership in the EU can do for Turkey what it did for Greece, Spain and Portugal. In this regard:

- My Government has been enhancing individual rights and liberties at a time when these were restricted elsewhere due to security concerns.
- We are determined to provide for our citizens the highest standards of democracy, human rights and economic prosperity.
- By the end of 2003 we will have complied with the Copenhagen political criteria in terms of legislation.
- We are working on yet another reform package towards full compliance with the Copenhagen political criteria.
- There is also a strong emphasis on the implementation of these reforms.

Only during the last month the Turkish Parliament approved the following legislation:

- The Sixth Reform Package to conform the Copenhagen Political criteria.
- Two major UN Conventions on civil, political, economic, social and cultural rights.
- Two European Conventions against corruption.
- The Sixth Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms concerning the Abolition of the Death Penalty. (As you know, there has not been an execution since 20 years in Turkey and we formally abolished capital punishment last year.)

Meanwhile, the economic reform programme is in full speed. We began to reap its fruits.

Taken as a whole, these should be enough to start accession negotiations as was agreed in Copenhagen last December. In pursuing our objective of membership we will let our actions speak for themselves. We merely expect to be judged and responded to accordingly.

This goes for issues that are not considered under the Copenhagen political criteria. Such as the Cyprus issue. Concerning the Island, I believe, two points need to be stressed:

- First, it is not fair to expect resolution of the problem unilaterally by the Turkish Cypriots or Turkey.
- Secondly, both the Turkish Cypriots and Turkey have been working relentlessly to promote an environment conducive to the resolution of the problem.

∴ 30

The UN plan presented to the parties was not acceptable to either of the parties in Cyprus. Nevertheless, the Turkish Cypriot side has initiated fresh confidence building measures. These measures enabled both the mutual trade and the border crossings between the two sides of the island. Within the recent weeks, more than half of the Turkish and Greek Cypriots paid a visit to the other side. This has allowed the Greek Cypriots to see their Turkish neighbours for what they really are. Not for what they are portrayed to be.

My government fully supports this process. We have also contributed to it by permitting travel of Greek Cypriots to Turkey. We urge Greece and the Greek Cypriots to reciprocate responsibly. They should adopt a more constructive and accommodating approach.

We will continue to support the efforts for a just, lasting and realistic settlement in the island. For us, the settlement in Cyprus is a viable new partnership. Such a partnership should guarantee that the Turkish Cypriots will not have to go through the sufferings of the decade before 1974.

We never lose our hopes that the two peoples of Cyprus, the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots will, one day, be able to peacefully co-exist and share power under a new partnership.

We appreciate the support extended to Turkey in her efforts at the process of integration with Europe. On the other hand, I am aware of the various excuses that are put forward by some circles against Turkey's membership. Neither the Turkish people, nor many Europeans are convinced by these arguments. Turkey's size, scale, location, demographics, vocation, orientation, political system and her multi-regional and multi-dimensional peaceful foreign policy are all vital assets to Europe.

Take Common Foreign and Security Policy. The EU needs to play a more significant role for international peace and security. Would Turkey's geostrategic importance or her associations and relations in the Caucasus, Central Asia and the Middle East weaken or strengthen the Common Foreign and Security Policy? The answer is in the dynamism of the multi-dimensional Turkish foreign policy, which is promising, result oriented and respected in Europe, the Middle East, the Caucasus and Central Asia.

A European Union that includes Turkey will be a Union that is better equipped across the board. It would be a stronger Union to address the old and new challenges to security. Challenges such as terrorism, organized transborder crime, proliferation, xenophobia and racism. It will be a Union that could more effectively project stability and prosperity as well as democratic and free market values to its periphery. A Union with Turkey would mean an opportunity for all to better manage the transatlantic partnership and alliance.

This brings me to the NATO Summit in Istanbul next year. For Turkey, EU membership and a genuine partnership with the United States are complementary. For Turkey, transatlantic cooperation is the bedrock of peace and security in Europe and beyond. Turkey is sincerely committed to a healthy, robust and forward looking full partnership with the United States from the Atlantic all the way to the Far East.

We have been concerned by the recent transatlantic tensions. However, we are relieved to see that the process to mend fences is already underway. The NATO Spring Ministerial in Madrid this year was a good beginning. In turn, the Istanbul Summit could be a culmination point for the Alliance and its relations with the EU. Including in terms of its functions and capabilities in new geographies and missions, and the deal of the transatlantic partnership.

Ladies and Gentlemen,

The situation in the Middle East will be of crucial significance for the evolution of the international environment. The stakes are high. There is a need to think through and cooperate fully to upgrade the region to a level it deserves. This can be done.

Throughout the history, the Middle East has made fundamental contributions to the advancement of the human civilization through science, literature and arts, as well as spiritual and moral values. The peoples of this region could live together in peace and harmony also during the Ottoman centuries.

This is in contrast to the recent history of the Middle East. The countries of the Middle East have been living in a cycle of violence and desperation for a long time. This is not their destiny. There is an urgent need for a fresh start in the region. Challenges should be turned into opportunities. The case of Iraq has shown that for advancement, resources will have to be utilized rationally. They should be controlled by and to the benefit of the people.

The reconstruction of Iraq and the Middle East peace process are at the core of the efforts to bring stability to the region.

Let me first dwell on the situation in Iraq. Turkey has enjoyed friendly relations with the Iraqi people throughout history. In this respect, we did not spare any effort within our capacity for a peaceful resolution of the recent crisis there. Now, there is a new phase in Iraq. The challenge now is that the political restructuring process should go hand in hand with the reconstruction of the country.

:: 32

At this critical stage, meeting the humanitarian needs of the Iraqi people and restoring the basic services is of utmost importance. Turkey is already playing an essential role in that regard. Resolution 1483 of the UN Security Council has confirmed and vindicated our policy toward Iraq. We are committed to extending a full embrace to all segments of the Iraqi population. We are determined to help Iraq back on its feet as a peaceful neighbour.

The Middle East peace process has also taken a critical turn in the aftermath of the endorsement of the "Road Map" by both Israel and the Palestinian National Authority. I warmly welcome this development. Turkey will actively support the efforts to achieve ultimate Palestinian-Israeli peace. A peace based on Palestinian full statehood and Israel's unqualified security. We will continue to benefit from our strong and excellent relationship with both Palestinians and the Israelis to contribute to the peace between them. We have already proposed to host any meeting that will bring the parties together in Turkey whenever needed.

I believe that it is Turkey's responsibility to work towards the goal of a good future for the Middle East. This is not only based on economic and political interests. There is also a humanitarian and moral imperative rooted in history.

There is a growing awareness and call for reform in the Muslim world. There are also positive steps in this direction. I have contributed to this call recently on various occasions. I have been able to speak as a representative of the government of a Muslim country that is successfully undertaking major political, social and economic reforms to attain highest

standards of democracy and modernity while preserving its identity. For my Party, it is a mission to prove that democracy, civil rights and liberties, respect for the rule of law, civil society, accountability, market economy, transparency, and gender equality can also be basics of a Muslim society. Our experience proves that traditional and spiritual values can be in perfect harmony with the contemporary standards of life and modernity. They can even be enriching for modern societies.

I am also pleased to see that there is a re-emergence of interest in the region for multilateral cooperation. Turkey can also bring direct contributions to the Middle East through her experience in the fields of regional and international cooperation. Turkey's experience in arrangements like the OSCE, South East Europe Cooperation Process and the Stability Pact, OECD, WTO, Council of Europe, as well as in the Black Sea Economic Cooperation Organization has been extensive. Along with this, our partnership at the Organisation of the Islamic Conference, Economic Cooperation Organisation and our Chairmanship of the Permanent Committee for Economic and Commercial Cooperation among Islamic countries provide us with a unique place.

33 ::

We believe that time has come to start exploring multilateral regional cooperation projects in the Middle East. Regional cooperation would improve the functioning of free market economies, joint investments and initiatives. Removing obstacles to communication and transportation would help generate more trade and production for firms of all sizes.

In the political and security fields, multilateral initiatives could help establish codes of conduct and confidence building measures and develop conflict resolution methods. Recently at the World Economic Forum meeting in Jordan I had proposed a number of guiding principles in this regard. These include respect for national unity and territorial integrity, peaceful resolution of regional conflicts, fight against terrorism, non-proliferation of weapons of mass destruction, and transparency in military affairs.

While the region is poised perhaps for a historic transformation, the need for cooperation and support from the western world is crucial.

However, this will not be a simple affair. The Muslim world suffers not only from its own shortcomings, but also from the prejudices in the western world. Many in the West seemed to be readily misled by those who claim to act in the name of Islam and resort to violence. Terrorism cannot be associated with any religion, culture or geography, but is a crime against humanity and must be treated as such. We applaud the efforts by the UK in trying to put the record straight and present a more informed picture.

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

Perhaps like the successful cosmopolitan individuals of the globalised world, we need cosmopolitan states in international politics to act as agents of good-will.

Misunderstandings and prejudices can be minimised by individuals and states that cultivate cross-cultural skills.

Turkey and the UK, with their unique historical, political and social experience, are two such states. We both understand this complex world and together have the potential to make a difference.

Therefore, and in conclusion, I should express my conviction that as Allies in NATO and soon to be joint shareholders in the European Union, the Turkish-UK partnership is destined to make an imprint in Europe, Middle East, the Caucasus and beyond.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **Washington Institute for Near East Policy**
■ ■ ■ ■ **Tarafından Düzenlenen Toplantıda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ Washington, 25 Temmuz 2003 Ladies and Gentlemen,

35 ∴

I am pleased to be here to meet and address the distinguished members and guests of the Washington Institute for Near East Policy.

I would like to thank the Turkish Program of the Institute for this kind invitation to share my thoughts with you on a number of developments in Turkey and in our region.

As both a politician and as a private citizen, I always had a keen interest in the issues of our region, their focal place in world affairs and their prospects. Therefore, I have benefited a great deal from the valuable work of the Washington Institute. I know that many other Turkish politicians, diplomats, scholars and journalists have also had fruitful and useful exchanges with the members of the Institute.

And Turkey, for its part, has reciprocated in this exchange. I am sure the dynamism of Turkey's political life and foreign policy provided the Institute with a wealth of good material to study and analyze.

And I am also certain that the unique vision and achievements of my Government and our political movement will only enrich such material.

We have been in Government for a relatively short period: Almost eight months now.

Our political movement, The Justice and Development Party, came to power with a big majority. We formed the government with fresh ideas. We

had the potential to deliver possibilities to achieve economic and political stability and progress in Turkey.

However, the period immediately following our election to power held many challenges for the implementation of our sweeping program:

We were faced with a major international conflict followed by a war just across our border.

We were obliged to continue to pursue an economic recovery program that was designed to remedy the economic crises of recent years.

At the same time, we had to fulfill the requirements of our integration process with the European Union in the form of political and economic reforms.

And our people had high expectations on all these fronts.

Salvaging the reform process from the effects of the tough international financial, economic, political and military circumstances, while contributing to the Coalition efforts for stability in the region, was an enormous challenge.

:: 36

I think we have passed through this period of challenges successfully and with the dignity of democracy:

The war in Iraq ended with minimum possible casualties and losses.

Thus, the war's negative repercussions on the neighborhood were less than expected.

The speculations about the possible negative impact and consequences of the war on our relations with the USA did not prove to be correct. The content and the context of my current visit to Washington confirm the strength and ever evolving nature of our partnership with the USA.

We did not have to sacrifice or interrupt the reform process.

That is why I am delighted to observe now that the international press has begun to refer to my Government as "the reformist Government in Turkey".

It is gratifying to see that our efforts for a better and more prosperous future for Turkey and for the region are recognized and appreciated.

To many, initially it seemed like a paradox: A government that was formed by a party known to be based on moral and traditional values, wrongly branded by some as "Islamist" Party, was implementing a most spectacular economic and political reform campaign in Turkey; reforms that even astonished the liberals and the skeptics at home; causing surprise in some of them and admiration by others.

However, there was nothing to be surprised about. From our stand point, this was a well thought political philosophy based on our sincere sense of mission and duty. We had put in front of us a mission to accomplish: We were to prove that a Muslim society is capable of changing and renovating itself, attaining contemporary standards, while preserving its values, traditions and identity.

We acted on the premise that highest contemporary standards of democracy-fundamental freedoms, gender equality, free markets, civil society, transparency, good governance, rule of law and rational use of resources were universal expectations. It was our belief that our people and other Muslim nations fully deserved to have these expectations met.

Our societies can only benefit from the realization of these standards. And indeed, our societies have the necessary historical background and moral and spiritual strength to adapt themselves to modernity when guided with successful and determined leadership.

Our strength came from being eye to eye with our people. The massive support we received during and after the elections was an indication of our strong bonds with our grassroots. Our experience has differed from the others by not relying only on the elites. Something has changed in Turkey.

Ours is an experience that deserves notice. The messages we receive from intellectuals, politicians and individuals— particularly in the Middle East, as well as in Washington and Europe show that this attention is already being paid.

Ladies and Gentlemen,

We began our reform from the very day we formed the government: We decreased the number of ministries from 35 to 23, thus making the administration more streamlined and efficient.

This was followed by a Public Administration Reform project aimed at the decentralization of most public services. This would give the Central Government more time and space to tackle the global issues while at the same time speeding up the delivery of the services. The Penal Code, the Civil Code and the Press Law are all being further modernized.

Among the first agenda items of the new Turkish Parliament were two major political reform packages. These were related to the process initiated by the previous government to upgrade the Turkish legislation on fundamental rights and freedoms in conformity with the European Union standards.

That was not all. Last month we passed another political reform package further harmonizing our legislation with those of Europe.

Before I left for Washington, my government proposed a last package to the Parliament. I expect it to be approved next week.

Therefore in a period of less than a year Turkey achieved the following:

- Fundamental rights and freedoms were extended to the most liberal standards. Some residual restrictions were removed.
- Additional facilities were provided for the fulfillment of cultural and religious rights.
- The principle of zero tolerance to mistreatment and torture became the basis of the relevant laws and their implementation.
- The civilian nature of the administration was consolidated in keeping with the European standards.
- We became party to European Conventions against corruption. Full transparency of public expenses was secured.
- Capital punishment was formally abolished. This decision was further consolidated by the ratification of the relevant European Conventions.

∴ 38

A parallel process took place regarding the economic reforms to achieve a strong economy. Steps were taken to further encourage and facilitate foreign direct investment. Important steps were taken regarding public finance. The results came soon. The inflation rate recently fell to historical minimum. Growth rates have increased.

My Government will now concentrate on the implementation of our reformed legislation. On the basis of our performance regarding the implementation of the European criteria, the European Union will decide at the end of the year 2004 whether Turkey has fulfilled these criteria and whether to open accession negotiations with Turkey.

It is significant that Turkey was invited to the European Intergovernmental Conference to design the future architecture of Europe. That this was done during and with the contribution of the Greek Presidency of the EU was more significant.

What is more, Turkey's prospective membership to the European Union is being welcomed by Israel as well as by many Arab countries.

Our partnership with the European Union has received full support from President Bush. He has, with a great vision and wisdom, acknowledged the assets of such a partnership for the parties, for overall Transatlantic cooperation and beyond.

Therefore it should not come as a surprise that the enlarged NATO will hold its summit meeting in Istanbul next year. The Istanbul Summit is expected

to be important for the Alliance and its relations with the EU; in terms of its functional capabilities in new geographies and new missions as well.

Ladies and Gentlemen,

For Turkey, EU membership and a strategic partnership with the United States are Complementary. Our bonds with the United States are based on values. Values of democracy, freedom and market economy. Our partnership has flourished at the times of the Korean War and Cold War. It was further strengthened by joint efforts against new challenges, among others, in Afghanistan, Somalia, Bosnia and Kosovo.

During the last 12 years we protected the people of Iraq from the Saddam regime together through the Northern Watch Operation and other activities. Turkey made a serious contribution to the swift ending of the War in Iraq by granting full over-flight permission and through our close cooperation before the war.

Since the war, Secretary Powell and I have established a mechanism for providing both humanitarian supplies to the Iraqi people and for the logistic supplies to the Coalition Forces. My government also announced its full commitment to the implementation of the Security Council Resolution 1483 on Iraq. We have taken prompt steps in this direction. We offered concrete contributions to the urgent task of rehabilitation of basic and humanitarian services in Iraq. We extended our support to the newly launched political process in Baghdad. General Abizaid's visit to Turkey last week has been most useful.

39 ::

Transition process in Iraq must succeed. It must succeed on the basis of the objectives set by the American administration and the UN Security Council. Any diversion from these objectives, that is, unified, single, democratic and stable Iraq would have adverse consequences for all.

Turkey is considering take a major step that I think will contribute to the stability in Iraq. A project of law facilitating the return of members of the terrorist organization PKK/KADEK -a group on the US list of terrorist organizations- from Iraq to Turkey has been initiated. We will provide the conditions for those who have not involved in direct terrorist activities to immediately return to their homes. They will have the chance to reintegrate into the society. Those who were sought for terrorism charges will be tried, under the special provisions of a more lenient new law, if they surrender. I hope this will further contribute to the US efforts to eliminate terrorism in Iraq.

Ladies and Gentlemen,

My Government is fully committed to the further development of our time tested alliance with the United States. We need to address together, old and new challenges such as terrorism, proliferation of weapons of mass destruction, organized crime, illegal trafficking of narcotics, illegal human trafficking, and others.

We still have a lot to do for the realization of our common vision for dialogue, prosperity and peace in the Middle East; for the reconstruction of Iraq and Afghanistan; for the stability and cooperation in the Caucasus and in the Southeast Europe. A comprehensive and lasting settlement of the Cyprus issue is necessary and more possible than ever. During my talks in Washington, we have agreed to work very closely, to go ahead together in all these goals.

My stay in Washington this week, coincides with the visit of Prime Minister of the Palestinian National Authority Mr. Mahmoud Abbas to the USA. Foreign Minister of Israel Silvan Shalom was also in town. Prime Minister of Israel Ariel Sharon is expected here next week. Head of the Authority in Iraq Ambassador Bremer is back from Baghdad for some days. Three members of the newly established Governing Council in Iraq are making their first trip abroad. The US Administration is leading this intensive activity for the success of the Road Map and the restructuring of Iraq.

These are timely and admirable efforts. They deserve the contributions and support of all of us.

My Government has already committed itself to actively contribute to this dual process. President Katzhav of Israel paid an official visit to Ankara two weeks ago consolidating the already excellent relations between our two countries. I met my Israeli counterpart three times in the last three months. While Israeli Defense Minister visited Turkey in May, the Turkish Chief of Staff visited Israel in June. Foreign Minister of the Palestinian National Authority was in Ankara last week. I will meet Prime Minister Abbas today in Washington and confirm an invitation to him to visit Turkey. Turkey is contributing to the new Palestinian Constitution with ideas.

Being the only Muslim country with historical and close ties with both of them, Turkey is in a position to play an important role to facilitate a better understanding between the two parties. We have also issued a standing invitation to host any meeting between the two sides whenever they may deemed it necessary or helpful. It is gratifying to see that both parties are giving the Turkish views due consideration.

Our joint efforts with the parties are aimed at freeing the Holy Land from violence, terror, hatred, injustice and poverty first; establishing peace and cooperation second. The Road Map is the only viable way to achieve this. It is very much necessary and desirable that the Syrian and Lebanese tracks are also revived in a similar manner.

Turkey will be hosting the Annual Meeting of the Foreign Ministers of the Islamic Conference next year. This is an additional reason for me personally to monitor the process vigilantly.

Ladies and Gentlemen,

I am not pessimistic regarding the future of the Middle East. However, I know that there is a long way to go on the road to achieving political normalization. I would also like to suggest that we should bear in mind and sight the need to restart multilateral cooperation in other fields, what is known as multilateral track. The two dimensions are complementary and mutually reinforcing.

Regional cooperation for trade in the region would foster free market economies; strengthen joint investments and initiatives; remove obstacles to communication and transportation. Thereby, creating the economic infrastructure of peace and prosperity. The Water Peace Pipeline Project that late President Ozal proposed during the Eighties is an example of such an approach.

Regional cooperation should also have security and political dimensions. We should establish codes of conduct, confidence building measures and develop conflict resolution methods.

The regional multilateral process must be given impetus. Turkey has much to offer in that regard. We are the only regional country that has a massive experience in regional and multilateral cooperation, from OSCE to QIC, including leadership at Black Sea Economic Cooperation and ECO.

Our background in regional cooperation provides us with an opportunity to contribute to transforming the Middle East into a new area of cooperation.

Turkey can also facilitate common projects with the international community and help provide a common basis in cultural, political and other fields. The first EU-OIC Foreign Ministers Meeting in Istanbul last year focused on harmony between civilizations. This has been a milestone. We should build on such examples.

Ladies and Gentlemen,

The experience of Iraq showed that possessing rich natural resources alone is not enough.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

These resources should be used in a rational and effective way. The good of the people, the environment and neighbors and global circumstances should be observed.

It is becoming increasingly understood in our region that progress is dependent on political and social factors as well as economic ones.

Gradual steps towards more representative and accountable structures are already being taken in a number of countries. I welcome these efforts.

I am confident that the peoples of the Middle East have the capacity to attain a glorious future which will surpass their past. Their past as cultivated, tolerant, developed, good governed peoples. Peoples which have developed sophisticated legal systems, free trade networks, health institutions and schools.

I am confident that traditional and moral values, strong in our region, can be in perfect harmony with the modern standards of life.

Turkish experience has proved this.

∴ 42

Thank you.

Walking The Tight Rope: Managing Turkey's Foreign Relations

:: New York, 24 Eylül 2003

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

43 ::

It is a pleasure for me to be with you on the occasion of the Second Annual Eurasia Summit.

I would like to thank the Eurasia Group, the UNDP and the Business Council for the United Nations for the excellent organization.

Distinguished guests,

Europe and Asia are considered to be two different continents. Yet, the division of this vast area into two continents is rather imaginary and a product of social, cultural and political considerations. In fact, Europe and Asia constitute one land mass, which we call "Eurasia", stretching from Madrid to Vladivostok, from Stockholm to Singapore. For thousands of years Europe and Asia were connected through a number of land routes, fostering cultural creativity and economic growth. The Silk Road was an example of early globalisation, linking up different cultures, beliefs and centers of knowledge.

The Silk Road became dormant long ago. Later on, as a result of the Cold War, the land connection between Europe and Asia was completely cut off.

The end of the Cold War has brought about a historic opportunity to reconnect Europe and Asia through the bridge of the Eurasian land mass, transforming the term "Eurasia" into a political and economic reality.

If this transformation succeeds, Eurasia will truly become a beacon of peace and stability. It will become an engine of economic progress and a model of

harmonious co-existence of different religions and ethnic groups. On the political front, it will offer a completely new landscape. All the countries of the region will embrace democracy, good governance and human rights and freedoms; share common security perceptions; co-operate with each other in addressing global and regional problems.

The Eurasian process also offers unprecedented economic benefits for the entire region and beyond. To begin with, the region is blessed with most valuable natural resources. The opening up of newly independent states to world markets also means huge trade and investment opportunities for the entire business community, boosting global economic growth.

Distinguished guests,

∴ 44

Turkey is located at the very core of Eurasia. Throughout history, we have always been a part of both Europe and Asia, constituting a natural bridge between these two geographies. Therefore, the changes in the Eurasian landscape have created unprecedented opportunities for Turkey. A very peculiar role falls on us in promoting peace, stability and development in this region. In essence, Turkey has become a central actor, projecting substantial diplomatic, economic and military prowess towards a vast area.

Turkey has been one of the very first countries to reach out to the newly independent states. We have helped them overcome challenges of their transformation and integrate with the rest of the world. We have delivered technical and humanitarian assistance; extended political support in their quest for accession to the Euro-Atlantic structures. We have also promoted regional cooperation mechanisms, such as the Economic Cooperation Organization, the Black Sea Economic Cooperation, South Eastern European Cooperation Process and the Black Sea Naval Task Force.

Distinguished guests,

Our active involvement in the Eurasian process is just one dimension of multi-faceted Turkish foreign policy. Achievement of full EU membership remains as the other priority of my Government. These two priorities do not contradict. They complement one another. A pivotal Turkey in Eurasia will be an asset for the European Union. Turkey within the European Union will be able to make a much stronger contribution to the security, stability and welfare of Eurasia. Transatlantic relations will be stronger. Turkey's membership in the EU will be a symbol of the harmonious co-existence of cultures and enrich the spiritual fabric of the EU. The EU will also acquire strategic depth extending to the doors of the Caucasus and the Middle East.

Distinguished guests,

I see a promising perspective for the future of Eurasia. However, the last decade has been a period of turmoil for the region. The challenges that the newly independent states have faced are enormous. Creating “nationhood” and “independent statehood” is an overwhelming challenge. In such a process, “extremes” are always common-place; fundamentalist currents, pent-up ethnic conflicts, extreme nationalistic sensitivities. Because of all these new problems, progress in political reforms has been slow. Many of the regional countries have given priority to the consolidation of sovereignty over political reform.

The break up of the Soviet Union also meant the loss of traditional markets for their products; the cutting off of trade and transport routes; the end of subsidies from Moscow; and the loss of secured access to energy and water sources. I need not to mention the repercussions of the transition from a centralized system to a market economy. As a result, with a few exceptions, the GDPs of the countries of the region have dropped drastically.

45 ::

However, this dark picture in the region is now steadily being replaced by promising trends. Especially regional economic cooperation schemes deserve attention: projects such as the revitalization of the ancient Silk Road and the establishment of an East-West Energy and Transportation Corridor are worth mentioning.

I am happy to report to you good progress in the East-West Energy Corridor. This corridor aims at transporting the Caucasian and Central Asian energy resources to world markets through safe and secure alternative routes. It comprises the Baku-Tbilisi-Ceyhan (BTC) crude oil pipeline, South Caucasian natural gas pipeline (Baku-Tbilisi-Erzurum) and Turkmenistan-Turkey-Europe gas pipeline projects. These projects, we believe, form a “Eurasian peace corridor”, a corridor that would help bring stability and prosperity to the region. There might be new additions to these projects.

Just as the East-West linkage, the north-south cooperation is also significant. Turkey and Russia are exploring the means of further cooperation within the framework of the Eurasia Action Plan signed in 2001.

Distinguished guests,

The war in Afghanistan has turned the attention of the international community toward this part of the world. Today, everyone fully agrees that efforts to re-build Afghanistan can succeed only with a regional approach. The vision of a stable Afghanistan is not realistic unless a parallel progress is achieved in its wider region; and vice versa.

Traditionally a close friend of the Afghans, Turkey has contributed for many years to the rehabilitation of Afghanistan. We are pleased that the Bonn Process has so far been implemented successfully, despite facing numerous difficulties. The Transitional Administration needs the strong support of the international community. In this regard, the International Security Assistance Force plays an important role in ensuring security in and around Kabul. Turkey assumed the command of ISAF from June 2002 to February 2003, and carried out this mission successfully. We continue to contribute to ISAF which is now under NATO command.

Distinguished guests,

In the Middle East, recent developments leave little room for optimism.

On the one hand, the Coalition in Iraq is facing a formidable task of ensuring security and restoring life to normal in order to pave the way for political and economic transformation of the country. The international community fully agrees on the necessity for joint action, but cannot fully agree on modalities. On the other hand, efforts to revitalize the peace process between Israel and the Palestinians appear to have stalled once again. The future of the Road Map remains uncertain.

∴ 46

The progress in Iraq and the implementation of the Middle East Road Map will have direct impact on one another and the wider region. Failure of one will block progress of the other. Failing on both will be a disaster.

In post-war Iraq, my Government's policy is based on our sincere desire to see a peaceful, secure and prosperous Iraq, with its territorial integrity intact. To this end, the international community must contribute more actively to efforts for ensuring peace and stability in Iraq and assisting in the reconstruction of the country.

As for the Middle East question, there is no alternative to peace efforts when working towards the goal of two states with recognized and secure borders. In this process, it is of utmost importance to solve the serious economic and social problems of the Palestinian nation and to meet the security needs of Israel. Violence and terror must stop. My Government fully and actively supports the peace process. We have good relations with both sides. We have offered them to make any possible contribution to peace between them.

Dear guests,

When I look beyond, to the broader region, I recognize that a need towards change has been felt much before the Iraqi war. The experience of Iraq shows that possessing rich natural resources alone is not enough for advancement.

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

It is becoming increasingly apparent that progress is dependent on political and social factors as well as economic ones. In a number of countries in the Middle East and Eurasia region, this necessity is being increasingly recognized. Gradual steps are being taken to establish more representative and accountable structures.

Turkish experience proves that integration with the world is possible by bringing our values and traditions in harmony with modernity.

We are also committed to fully sharing our valuable know-how on regional cooperation with the fellow countries in the region. As a founding member of the OSCE and the OIC, a long standing NATO ally, a future member of the EU, as well as a country with deep historical and cultural ties to states and peoples of this vast region, Turkey is ready to act as a pivotal country in Eurasia.

By acting together, we can and we will help ensure lasting peace, stability and prosperity in Eurasia.

Thank you for your attention.

**BM 58. Genel Kurulu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ 48

∴ New York, 26 Eylül 2003 **M**r. President,

I should like to start by extending our warmest congratulations on your election as President of the 58th General Assembly and our full support. I also wish to pay tribute to H.E. Mr. Jan Kavan as the President of the 57th Assembly.

Today, the memories of so many innocent people who lost their lives during the horrors of September 11 and many other victims of terror all over the world, including in my country, are still very fresh in our minds. We also mourn the painful loss of our UN colleagues. They were working at the service of the international community, to secure peace and to uphold human dignity in Baghdad. The loss of Sergio Vieira de Mello was particularly tragic for us, as his visit to Ankara two weeks before his tragic death unfortunately turned out to be his last.

Terrorism is a crime against humanity. We are duty bound to eradicate this evil from the face of earth. And soon...

We must also not forget that there are other major challenges that remain to be addressed: poverty, illiteracy, organized crime, narcotics, ecological disasters, epidemics like AIDS, refugees, illegal human trade, gender inequality, corruption, racism and xenophobia and others.

Mr. President,

In the new global security environment, there is a clear and pressing need to strengthen international organizations and institutions. The United Na-

tions is at the top of the list. The many challenges that the world faces today underline the central role of the United Nations, as so ably highlighted by the Secretary General. The efforts to adapt this unique organization to the realities of today's international life should resolutely be pursued. The world needs a more representative, effective and efficient United Nations. In close cooperation with the UN, Turkey has accumulated over the years a vast experience in regional cooperation, peacekeeping and conflict prevention.

We have also shown a strong will to solve our bilateral foreign policy problems. Today, we have very good relations with some neighboring countries with which we experienced difficulties in the recent past. We are also doing our best to contribute to the solution of problems in the Middle East, the Balkans, and the Caucasus.

In order to promote harmony of civilizations, we convened a meeting between the European Union (EU) and the Organization of the Islamic Conference (OIC) countries, last year in Istanbul. Next year, both the NATO Summit and the OIC Ministerial Meeting will be held in this city.

My Government's reforms at home reflect a sustained effort to promote democracy, human rights, rule of law, civil society, good governance, accountability and gender equality to the highest standards set by the United Nations and the European Union. The results show that national and spiritual values can be in perfect harmony with the contemporary standards of life. Integration with the world is not possible without bringing our values and traditions in harmony with modernity.

It is on the strength of this increasingly relevant Turkish experience, and the richness of our ties with the international community that Turkey has decided to present its candidature for a seat in the Security Council for the years 2009-2010.

Mr. President,

The situation in the Middle East will remain of crucial significance for the evolution of the international environment for some time to come. We do not believe that the Middle East is condemned to eternal strife and suffering. This is one cradle of civilization that has enjoyed peace and prosperity for centuries. That is why we believe that it is feasible today to transform the Middle East into a region of security, cooperation and prosperity.

Today, there is an urgent need for a fresh start in the region. The situation in Iraq and the Arab-Israeli conflict are at the core of the efforts to bring stability to the region. The events of the year have brought Iraq to the beginning of a new era. All of us need to help the Iraqi nation in their formidable task of building their united, free, democratic and prosperous future.

It is therefore highly important for the United Nations Security Council to agree on a mandate responsive to the needs of stabilization and reconstruction. Iraq is our close neighbor and this country's future and that of the region's stability are inter-linked.

Mr. President,

In the Middle East, we are again witnessing the cycle of terror and violence taking hostage all efforts towards peace. We see the restoration of the channels of communication and dialogue between the Palestinians and the Israelis as the most urgent task in hand. We believe sending the elected President of the Palestinian National Authority into exile cannot serve any good purpose. We call upon the Israeli Government to review its position. At the same time, we urge the Palestinian side to exert every effort to prevent further terrorist attacks.

Turkey has close ties with both the Israelis and the Palestinians. We remain ready to contribute to the implementation of the "Road Map" which we believe has no alternative. We are also willing to contribute to the improvement of the security environment as needed, and to the alleviation of the harsh living conditions of the Palestinians.

∴ 50

Mr. President,

In order to achieve progress, resources have to be utilized rationally and to the benefit of the people as the Iraqi case has shown. The need for reform is not a novelty in the Middle East. What may be new is the growing recognition that progress is dependent on political and social factors as well as economic ones. Gradual steps towards more representative structures that are subject to accountability are being taken by a number of countries in the Middle East. They deserve the encouragement of the international community.

Mr. President,

The world needs the elimination of weapons of mass destruction, not their proliferation. The inherent logic of this argument has been recognized by the community of nations that have adhered to the Nuclear Non-Proliferation Treaty. We strongly support the efforts aimed at increasing the membership to non-proliferation agreements and regimes.

Mr. President,

My country's regional policies are shaped by our desire to achieve durable peace and greater cooperation in our neighborhood. I have already outlined

our approach to the Middle East. To our West, the Balkans was, until not so long ago, in turmoil. This region has now come to enjoy relative peace and stability in the past two years. International organizations, notably NATO, the EU, the UN and the OSCE all played a major role in this turnaround. However, the situation in certain parts of the region should still be monitored continuously as they may turn into potential sources of destabilization.

We are determined to further enhance our relations with Greece along the current constructive dialogue process. We are pleased with the progress achieved so far. As highlighted by my distinguished Greek colleague Mr. Papandreu in his statement this morning, we have already covered considerable ground. As my Greek colleague, Mr. Papandreu has highlighted this morning, we have already covered considerable ground. We are convinced that the ongoing dialogue and the resulting atmosphere of mutual confidence will serve the interests of both Turkey and Greece.

Mr. President,

Turkey sincerely desires a lasting political settlement establishing a new partnership in Cyprus. This issue is with us since 1963. The attempts to distort the facts in the island will not help the efforts aiming at a comprehensive settlement. We continue to support the good offices mission of the United Nations Secretary-General. A new partnership in Cyprus should be based on a compromise between the Turkish and Greek Cypriots, and on equal status. Furthermore, a settlement should preserve bi-zonality in the Island, and ensure the security of the Turkish Cypriot people.

At the present stage in Cyprus, it is necessary to create the basis for substantive negotiations. The window of opportunity opened by President Denktaş's latest proposals designed to overcome the lack of confidence between the two sides should be seized. Indeed, the Greek Cypriot side, instead of trying to take advantage of its prospect of unilateral accession to the European Union, should act in a spirit of goodwill and contribute to the negotiating process. All embargoes and restrictions imposed upon the Turkish Republic of Northern Cyprus should be lifted as a matter of priority.

Mr. President,

The Caucasus is another strategically important area of close interest for Turkey. In the Caucasus, the long-standing conflicts must end, and good neighborly relations and regional cooperation should be given a real chance to flourish. Nagorno-Karabakh and Abkhazia problems still endanger peace and stability in the entire region.

Turkey expects Armenia to fully comply with the relevant UN resolutions in order to find a prompt and just solution to the Nagorno-Karabakh conflict. The peaceful settlement of this conflict will positively contribute to the normalization of the Turkish-Armenian relations and also to regional co-operation. As regards the Abkhazian conflict, Turkey believes that a peaceful settlement should be reached within the territorial integrity, sovereignty and political unity of Georgia.

Mr. President,

Close historical and cultural bonds with Central Asia constitute one of the pillars of our Eurasian vision. We have developed mutually beneficial bilateral relations with the Central Asian states following their independence. We should make substantial efforts to improve regional stability and security, and continue to support these States with a view to bringing about their further integration with the international community. We all know the security of Central Asia is inseparable from global security.

∴ 52

Traditionally a close friend, Turkey has contributed for many years to the rehabilitation of Afghanistan. We are pleased that the Bonn Process has so far been implemented successfully, despite numerous difficulties. In this respect, we commend the performance of the Transitional Administration. The success of the Bonn Process will depend to a large extent on greater support of the international community.

Mr. President,

We strongly believe that it will not be possible to establish global stability unless peace, security, democracy and sustainable development are promoted in Africa. Recent trends in the management of crises in Africa, as well as the initiative on the New Partnership for Africa's Development give us fresh hopes in this regard.

In conclusion, I should stress that Turkey is determined to remain a major contributor to peace, security and stability in her region and beyond. Turkey follows a multi-dimensional foreign policy that is active in various geographies. We believe in the vital role of the United Nations and its increased relevance in the present international environment, and are committed to promoting the effectiveness of our Organization.

I thank you, Mr. President.

■ ■ ■ ■ **Dışışleri Bakanlığı Bütçesinin**
■ ■ ■ ■ **TBMM Genel Kurulu'nda Görüşülmesi**
■ ■ ■ ■ **Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 22 Aralık 2003

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, Sözlere başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yine, sözlere başlamadan önce, burada, Bakanlığımız bütçesi üzerinde, Muhalefet Partisi Grubu adına konuşan Sayın Onur Öymen ve Sayın İnal Batu'ya, İktidar Partisi Grubu adına konuşan Sayın Vahit Erdem ve Sayın Yaşar Yakış'a da değerli görüşlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Muhakkak ki, bütün bu görüşleri, gerek ben gerek değerli arkadaşlarım, hepimiz dikkatlice takip ettik; bunlardan en iyi derecede faydalanmak için elimizden gelen her şeyi yapacağız.

53 ∴

Değerli arkadaşlar,

2003 yılı, dış politika açısından çetin sorunlarla karşı karşıya kaldığımız bir yıl oldu. Seçimlerden sonra, Hükümet olarak, işbaşına gelir gelmez, masamızın üzerinde çok ciddi dış politika sorunlarını bulduk. Bu önemli sorunların hepsi, adeta randevulaşp 2003 yılında buluşmuş gibi oldu. Irak meselesi, Kıbrıs meselesi, Avrupa Birliği'yle ilgili çok önemli dönemeç noktası, uluslararası terörizm... Bütün bunlar, dış politikamızı olduğu kadar, iç politikamızı da çok yakından ilgilendirdi, gündemimize oturdu ve ülke olarak, millet olarak, Hükümet olarak, vaktimizin büyük bir çoğunluğunu bu konulara ayırdık. Dikkatinizi çekmek istediğim husus; bütün bu konular konuşulurken hangi ortam içinde bu mevzuların tartışıldığıdır. Bunu gözden geçirmekte fayda var

diye düşünüyorum. Bütün bu önemli konuları, daha önceki alışkanlıkların dışında, şeffaf bir ortam içinde, demokratik bir ortam içinde tartışarak yaptık. Bu sürecin içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni çok etkin kıldık; parlamenter demokrasiye verdiğimiz önemi gösterdik. Geçen yıllarda, bu tip konular konuşulurken hep şunlar söylenirdi: "Niçin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni, Parlamento'yu devreye sokmazzsınız?" denilirdi. Her şey, genellikle, liderlerin, birkaç kişinin kontrolünde gider ve her şey, adeta, onların emrettiği şekilde olurdu. İlk defadır ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi etkin bir şekilde yerini aldı ve Türkiye'de parlamenter demokrasinin ağırlığı hissedilmeye başlandı.

Çok önemli konularda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin dışında, yüzde 10'un altında -yüzde 1, yüzde 2- oy almış olan siyasi partilerimizle bir araya geldik, onların görüşlerini alma ihtiyacını hissettik, halkımızı, basını sürekli bilgilendirdik.

:: 54

İşte, her konu böyle bir ortam içinde, şeffaf ve dürüst bir şekilde ele alındı. Sadece Türkiye içinde bu şeffaflığa ve dürüstlüğe önem vermedik, dışarıda bulunduğumuz toplantılarda da bu şeffaflığa ve dürüstlüğe çok önem verdik. Öyle oldu ki, Tahran'da, İslam Konferansı Örgütü platformunda İslam dünyasına, Batı platformlarında Batı ülkelerine net ve uygun mesajlar verdik. Şunu hiçbir zaman unutmamak: Türkiye'nin, doğuda batılı, batıda doğulu gibi görünme açmazından daima kurtulmak zorunda olduğu hususu, her zaman aklımızda oldu ve doğuda doğuya, batıda da batıya hitap ettik, uygun mesajlar verdik. Dolayısıyla, sürekli ülkemiz, Meclisimiz ve Hükümetimiz itibar kazandı.

Değerli arkadaşlar,

Tabi bu şeffaf ve dürüst politikanın neticesinde, sadece içeride değil, dışarıda da itibar kazandık. Sadece Avrupa Birliği nezdinde, hükümetler nezdinde değil, halklar nezdinde de büyük itibar kazandık. Türkiye, Arap-İslam dünyasında büyük bir itibar kazandı. Türkiye, bu zor şartlar altında, Türkiye'nin çıkarlarını en iyi bir şekilde koruyacak bir politikayı gütmeye gayret sarf etti.

Değerli arkadaşlar,

Sizler de çok yakinen biliyorsunuz ki, Türkiye, dış politika gündemi ve sorumluluk alanları açısından herhangi bir devlet değildir. Tarihi birikimimiz ve sorumluluklarımız, coğrafi ve kültürel derinliğimiz, stratejik konumumuz, temel ilkeleri iyi belirlenmiş, çok boyutlu olmakla birlikte, bütüncül bir çerçeveye oturtulmuş bir dış politika gerektirmektedir. Bu özel konum, büyük avantajlarla, ciddi riskleri, aynı anda barındıran dinamik dış politika gündemini beraberinde getirmektedir. Son derece riskli bir küresel ve bölgesel

konjunktürde göreve başlayan hükümetimiz, bu riskleri avantaja dönüştürme çabası içinde olmuş ve bu doğrultuda ciddi başarılar elde etmiştir.

Bunun neticesindedir ki, Amerika Birleşik Devletleriyle ilişkimiz sağlıklı düzeye gelmiştir ve ilişkiler en yüksek düzeyde devam etmektedir. Gerek ekonomik gerek askeri gerek siyasi ilişkilerimiz sağlıklı bir seviyeye oturmuş, karşılıklı saygı çerçevesi içinde gelişmeye başlamıştır. İslam Konferansı Teşkilatı'na üye olan ülkelerle olan ilişkilerimiz, yine, gayet iyi bir durumda devam etmektedir. Arap Birliği, Türkiye'yi, gözlemci statüsünde kendisine aday olmaya davet etmiştir.

Global temelde ise, NATO zirve toplantısının Türkiye'de yapılması kararlaştırılmış, bu toplantı vesilesiyle, sadece NATO ülkelerinin devlet başkanları değil, Avrupa, Kafkaslar, Orta Asya ülkelerinin devlet başkanlarının hepsi de Türkiye'de buluşacaklardır. Yine aynı çerçevede, İslam Konferansı Örgütü Dışişleri Bakanları toplantısı önümüzdeki yıl Türkiye'de yapılacaktır.

Birleşmiş Milletler'le ilişkilerimiz iyi derecede gelişmekte, yaptığımız birçok teklif dikkate alınmaktadır. Özellikle, Irak'la ilgili yaptığımız komşu ülkeler toplantıları neticesinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bizim önerimiz doğrultusunda Irak'la ilgili istişare grupları oluşturmuştur. 40 yıl aradan sonra ilk defa Türkiye, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne adaylığını şimdiden duyurmuştur ve bu yönde destek istemeye başlamıştır.

55 ::

Değerli arkadaşlarım,

Bütün bunlar yapılırken Hükümetimiz çok aktif bir çaba içinde olmuştur. Bazıları, zaman zaman, bilmeden "Türkiye dünyadan izole olmakta" gibi sözler ederken, rakamlar bunun tam tersini göstermektedir. Türkiye, tarihinde hiç görmediği şekilde yoğun dış temaslar içinde olmuştur. Vakit olmadığı için size ülkelerin ismini saymadan, sadece sayılarını vereceğim. Sayın Başbakanımız Başbakan olmadan önce Genel Başkan olarak, ilk defa, Avrupa Birliği üyesi olan 15 ülkeyi ve 15 başkenti ziyaret eden tek Türk siyaset adamı olmuştur. Bunlara ilaveten, Başbakan olduktan sonra da bu yıl içinde, 12 ülkeyi ziyaret etmiştir. Ben de, Dışişleri Bakanı olarak 13 ülkeyi ziyaret ettim. Bütün bunlar ikili temeldeki resmi ziyaretlerdir. Bunun dışında, NATO toplantıları, Avrupa Birliği toplantıları, Avrupa Birliği hükümetler arası konferans toplantıları, Birleşmiş Milletler toplantıları, İslam Konferansı Örgütü toplantıları gibi çok taraflı toplantılar vesilesiyle de çok sayıda ziyaretlerde bulunmuşumdur.

Bundan çok daha önemlisi, Türkiye'ye gelenler açısından baktığımızda, bu sene 14 ülkenin Başbakanı ziyaret etmiştir Türkiye'yi. Yine, bu bir sene içinde, Türkiye'yi, 25 ülkenin Dışişleri Bakanı ziyaret etmiştir. Bunların bazıları da Türkiye'ye birkaç kez gelmiştir.

Değerli arkadaşlarım, ayrıca bu süre içinde, 9 ülkenin Cumhurbaşkanı Türkiye'ye gelmiş, Sayın Cumhurbaşkanımız da 5 ülkeyi ziyaret etmiştir. Gördüğünüz gibi, yoğun ve aktif bir çalışma içinde olduk.

Yine, bu dönemde dikkati çeken bir husus da şudur. 11 Eylül terör saldırısından sonra bütün dünyada, özellikle de gelişmiş ülkelerde güvenlik tedbirleri bahane edilerek özgürlükler daraltılırken, giderek daha çok içe kapanılırken, Türkiye, tam tersini yapmış, güvenlik konularını bir taraftan dikkatli bir şekilde götürürken, diğer taraftan da özgürlükleri geliştirmiş, reformları ülke içinde yapmaya devam etmiştir. Bu ikisini birleştiren tek ülke olarak dünyada dikkati çeken bir ülke olmuştur.

Yine, bu süre içinde, özellikle komşularımızla çok iyi ilişkiler kurulmuştur. Komşularımızla, sıfır problemlili bir komşuluk ilişkisi hedeflenmiş ve bu çerçevede, bütün komşularımız, Bulgaristan, Yunanistan, İran, Suriye, Gürcistan, Azerbaycan hepsi ziyaret edilmiş ve bu ülkelerle ilişkilerimiz geçmişle mukayese edilemeyecek düzeylere ulaşmıştır. Türkiye, bölgeyi güvenli bir bölge yapma yolunda önemli adımlar atmıştır. Şuna inanıyoruz. "Çevremiz düşmanlarla çevrili" varsayımına dayanan çatışma psikolojisinden hızla çıkarak, "çevremizle işbirliği ve diyalog ortamının kurucu aktörü" psikolojisini benimsemek zorundayız. Büyük ülke ideali, ancak ve ancak böyle bir özgüven psikolojisiyle gerçekleştirilebilir diye düşünüyoruz ve bunun gereklerini yapma gayreti içinde bulduğumuz son bir yıl içinde.

∴ 56

Değerli arkadaşlar,

Yine bu süre içinde öne çıkan başka bir özelliğimiz de şu oldu: Sadece hükümetlerarası ilişkileri geliştirmedik, halklar arasındaki ilişkileri de geliştirdik. Bunun neticesidir ki, birçok ülkede halk ve kamuoyu nezdinde ülkemize yönelik çok büyük sempati oluşmuştur. Bunu ölçebilecek durumdayız da. Avrupa Birliği ülkelerinde yaptığımız anketlerde, daha doğrusu, güvenilir uluslararası firmaların yaptığı anketlerde şu neticeler çıkmıştır: geçen senelerde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği konusunda Avrupa ülkelerindeki kamuoyları yüzde 10 civarında olumlu cevap verirken, bu, yüzde 40'lara çıkmıştır; bazı ülkelerde yüzde 50 ve yüzde 60'lara ulaşmıştır. Dolayısıyla, bu bir sene içinde Türkiye'nin sergilediği reformist atılımlar, Türkiye'nin sergilediği demokratik açılımlar, Türk Parlamentosu'nun ortaya koyduğu tavır, dış politikadaki dengeli hareketimiz, yapılan yoğun ziyaretler, Türkiye'ye karşı yabancı kamuoylarında da çok büyük bir sempati oluşturmuştur. Aynı ilgiyi, aynı sempatiyi İslam ülkelerinde de memnuniyetle görüyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Bunları söyledikten sonra vaktin müsaade ettiği süre içinde bazı spesifik konulara da girmek istiyorum. Avrupa Birliği bunların başında gelmektedir.

Avrupa Birliği'yle 40 yıllık, neredeyse, yarım asırlık ilişkimiz vardır. Bu yarım asırlık ilişkinin, neredeyse sonuna, yani, en kritik döneme girmiş durumdayız. Bildiğiniz gibi, geçen sene Kopenhag'daki zirve toplantısında Türkiye ile müzakerelere 2004 yılının sonunda vakit geçirmeden başlama kararı alınmıştır. Tabii ki, bu vakit geçirmeden başlama kararı, otomatik bir karar değildir. Bütün üye ülkelere ve aday ülkelere hangi prosedür uygulandıysa, Türkiye'ye de bu uygulanacaktır. Bu, ilerleme raporlarının olumlu çıkması, Kopenhag siyasi kriterlerinin aday ülkelerde geçerli olması anlamına gelmektedir. İşte, bu çerçevede Hükümetimiz, kamuoyu, Meclisimiz, iktidar, muhalefet, sivil toplum örgütleri, herkes, hep beraber gece-gündüz çalışarak Avrupa Birliği kriterlerini yakalamak için çabaladık. Türk halkının hak ettiği birçok reform paketini geçirdik. Bunların uygulanmasını en iyi şekilde temin etmek için de Hükümetimiz içinde "İzleme Komitesi" isimli bir organ kurarak, sık sık bir araya geldik, aksaklıklar nerede vardır, nereye müdahale etmek gerekir diye düşündük, bunları takip ettik.

Ayrıca, yine Avrupa Birliği kamuoylarını hazırlamak için bir İletişim Grubu kurduk ve Avrupa Birliği ülkelerini Türkiye'nin üyeliğine hazırlamaya başladık. Bunların neticesi de alınmaya başlanmıştır.

57 ::

Türkiye, müzakereye başlamadığı halde, hükümetlerarası konferansa katılan tek ülke olmuş ve Avrupa Birliği'nin geleceğiyle ilgili görüşlerini aktif bir şekilde, açık açık ortaya koymuştur.

Değerli arkadaşlar,

Son yapılan zirve toplantısında da Türkiye istediğini almıştır. Türkiye'nin müzakerelerle ilgili olarak önu açılmıştır. Bu, açık bir şekilde tespit edilmiştir. Ümit ediyorum ki, önümüzdeki kısa süreyi en iyi şekilde, hep beraber değerlendireceğiz ve Türkiye, 2004 yılının sonunda müzakerelere başlayacaktır. Bu, Avrupa Birliği açısından da Türkiye açısından da büyük bir kazanım olacaktır.

Hepimizi meşgul eden ve çok önem verdiğimiz diğer bir konu ise Kıbrıs meselesidir değerli arkadaşlarım. Kıbrıs meselesinde de, bu sene içinde önemli adımlar atılmıştır. Uzun yıllardan sonra Türkiye'nin teşviki ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin aldığı kararlarla ilk defa kapılar açılmış ve çok sayıda insan karşılıklı olarak birbirini ziyaret etmiştir.

Yine ilk defa, kırk yıldan sonra Türkiye, Rum kesimine de kapılarını açmıştır. Türkiye olarak biz, oradan gelecek turistlere ülkemizi gezebilme imkanını vermişizdir. Ama en önemli husus, seçimlerin Kıbrıs'ta demokratik bir hava içinde yapılmış olmasıdır. Her zaman söylediğim gibi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin demokratik yapısıyla bir kez daha övünmüştür.

Bugün karşı karşıya olduğumuz nokta çok ciddidir değerli arkadaşlar. Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ortak arzusu ve hedefidir. Türkiye olarak biz, 1 Mayıs 2004'e kadar böyle bir çözüm bulunmasına yardımcı olmak için gerekli siyasi iradeye sahibiz. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonuna olan desteğimizi de sürdürmekteyiz; ancak başta Kıbrıs Rum tarafı olmak üzere bütün tarafların, uzlaşının karşılıklı taviz vermek olduğunu anlaması gerekmektedir. Çözümün, Türk tarafının tek taraflı teslimiyetiyle sağlanmasını bekleyenler vahim bir yanılgı içerisinde. Çözüme katkıda bulunmak isteyen üçüncü tarafları da bu gerçekten hareket etmeleri yolunda önemle uyardığımızı. Bugüne kadar olduğu gibi tek taraf üzerinde yapılacak baskıların olumlu sonuç vermeyeceği iyice anlaşılmalıdır.

Türkiye, Kıbrıs Türk halkının haklarını ve güvenliğini korumayı taahhüt etmiştir. Bu taahhüdün sadece hukuki ve siyasi değil, aynı zamanda manevi ve ahlaki değerleri de bulunmaktadır.

:: 58

Değerli arkadaşlar,

Bu haftadan itibaren, milletimizin, Kıbrıs Türk halkının her zamankinden daha soğukkanlı ve akılcı bir ortak tutum izlemesi gerekmektedir. Bu dönemde hamaset ve propaganda bir tarafa bırakılmalıdır. Hamaset ve propagandayla vakit kaybetmek uzun vadede hepimize pahalıya mal olabilir. Bu dönemde yapmamız gereken, Kıbrıs'ta kalıcı ve adil bir çözüm için tespit ettiğimiz parametreler çerçevesinde çağdaş diplomasinin tüm yöntem ve imkanlarını kullanarak herkesçe kabul edilebilir bir çözüm için samimi gayret göstermek olmalıdır. Böyle bir gayretten kaçınmak Türkiye'nin tarihsel birikiminden ve ulusal gücünden kuşku duymak anlamına gelecektir. Diplomasi tarihinde büyük ihtilafların cesaret ve yaratıcılık sayesinde barış ve işbirliğine dönüşebileceğinin örnekleri çoktur. Bunun için, sadece Türk tarafı değil, Rum tarafının da uzlaşıcı tavır göstermesi gerekmektedir. Ümit ediyoruz ki, önümüzdeki dönemde, bu da gerçekleşir.

Irak ise gündemimizin önemli bir diğer konusudur değerli arkadaşlarım. Bu konuda Hükümetimiz, dengeli bir politika gütmüştür. Öyle ki, güttüğümüz diplomasinin sayesinde Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, İslam dünyası ve Ortadoğu kulvarındaki dış politika önceliklerimizi optimum bir noktada buluşturmayı başardık. Bugün Irak'ta, Amerika Birleşik Devletleri'yle istişari zemine oturan, Avrupa Birliği prensipleriyle çalışmayan, İslam dünyası ve Ortadoğu'da büyük bir sempatiyle karşılanan bir pozisyona sahibiz. Uluslararası kamuoyunun ciddi bir şekilde parçalandığı Irak konusunda, Türkiye, bütün taraflarla yakın ve samimi ilişkileri sürdüren yegane ülke olmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Irak ve Irak halkı çok acı çekmiştir. Geçmişte, yanlış liderliğin ülkelere nelere mal olduğunun en iyi örneği Irak'tır. Bir tarafta insani zenginliği, diğer tarafta tabii kaynaklarıyla bir ülkenin nasıl perişan edildiğini hep beraber gördük ve on beş yıl Irak halkı çok büyük bir sıkıntı çekti. Ümit ediyoruz ki, bu dönem bitmiştir. Irak'ın toprak bütünlüğü ve siyasi bütünlüğünü muhafaza ederek, Arabıyla, Kürdüyle, Türküyle ve diğer azınlıklarıyla, Irak'ın artık, uluslararası sisteme katılacağını ve bölgemizde Türkiye'nin yanında ikinci bir demokratik ülke olarak ortaya çıkacağını ummaktayız. Bunun için, Türkiye elinden gelen her şeyi yapmaktadır.

Bu arada Irak'ta kimsenin yanlış adımlar atmaması gerekir. Eğer, Irak'ta yanlış adımlar atılırsa; eğer, Irak'ın toprak bütünlüğünü ve siyasi bütünlüğünü tehlikeye sokacak adımlar atılırsa; bu Irak'ta yeni bir tehlikeli tırmanışın başlangıcı demektir. Uzun yıllar acı çeken Irak'ta, yeniden acıların ve göz yaşlarının başlayacağı demektir. Halbuki herkese burada uyarımız şudur: Barışçı bir şekilde herkes kendi toprağına sahip çıksın ve herkes kendi halkıyla birlikte, kendi tabii kaynaklarıyla birlikte, refah içinde, demokratik, huzurlu, barışçı bir Irak'ı oluşturmaya uğraşsın. İnanıyorum ki, bu çerçevede adımlar atılacaktır.

Irak'ın, özellikle Kerkük'ün demografik yapısını değiştirmeye uğraşmak çok tehlikelidir. Bu konuda herkesi uyarılmış durumdayız. Ümit ediyorum ki, bu tip yanlış yollara kimse girmeyecektir. Irak'ı toplu bir şekilde mutlu etmeye, zengin etmeye ve komşularıyla huzurlu bir ülke yapmaya gayret sarf edilecektir. Türkiye, bu uğurda üzerine düşen her şeyi yapmaktan mutluluk duyacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Bir sene boyunca, Türkiye'de dış politika konularını görüştük. Bunları, tabii ki 15 dakikada özetlemek mümkün değildi; ama ümit ediyorum ki, başka ortamlarda ve başka gündemlerde, tekrar bu konuları görüşmeye devam edeceğiz. Bu arada, Hükümetimize ve Bakanlığımızın zaman mefhumunu hiç düşünmeden, gece gündüz demeden çalışan, üstün gayretler içinde her türlü fedakarlığı yapan değerli mensuplarına, değerli diplomatlarımıza da huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum

Türkiye - Azerbaycan: Bir Millet, İki Devlet

:: 60

:: Bakü, 10 Ocak 2004

Sayın Rektör,

Saygıdeğer Öğretim Üyeleri,
Sevgili Öğrenciler,
Değerli Konuklar,

Sizlere, Türk halkının sıcak selam ve sevgilerini
getirdim.

2004 yılındaki ilk yurtdışı ziyaretimi değerli meslektaşım Vilayet Guliyev'in davetine icabetle dost ve kardeş Azerbaycan'a yapmaktan memnuniyet duyuyordum. Siyasete girmeden önce uzun yıllar üniversitelerde ders vermiş bir akademisyen olarak bu vesileyle ülkenin en eski ve seçkin yüksek öğretim kurumlarından biri olan Bakü Devlet Üniversitesi'nde sizlere hitap etme fırsatı bulmaktan ayrıca mutluluk duymaktayım. Kıymetli lider Haydar Aliyev'in de mezun olduğu bu Üniversitede bulunmak benim için onur verici.

Sözlerime, eski Cumhurbaşkanı merhum Haydar Aliyev'i sevgi, saygı ve rahmetle anarak başlamak istiyorum. Kendisini 15 Aralık 2003 tarihinde derin bir üzüntüyle son yolculuğuna uğurladık. Haydar Aliyev, Sovyetler Birliği ve bağımsızlık sonrası Azerbaycan tarihine damgasını vurmuş büyük bir devlet adamıdır. Sadece Azerbaycan'ın değil, tüm Türk dünyasının büyük bir evladıdır. Türkiye ile Azerbaycan arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin sarsılmaz temellere dayandırılmasına önemli katkılarda bulunmuştur. Büyük bir devlet ve siyaset adamıdır. Kendisini her zaman minnetle anacak, hizmetlerini unutmayacağız.

Ülkelerimiz arasındaki bu mükemmel ilişkiler ve Türk-Azeri halkları arasındaki dostluk ve kardeşlik bağları, Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev'in önderliğinde daha da ileri bir düzeye götürülecektir. Buna inancımız tamdır.

Değerli Dostlarım,

Türkiye, 9 Kasım 1991 tarihinde Azerbaycan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuştur. İki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler 14 Ocak 1992 tarihinde tesis edilmiştir. Birbirine kavuşan iki kardeş gibi, aradan geçen 13 yıl içinde mükemmel düzeyde seyreden ilişkilerimiz, sağlam dostluk ve stratejik işbirliği temelinde ilerlemektedir.

Türkiye, Azerbaycan'a bugüne değin her alanda elinden gelen desteği sağlamıştır. Azerbaycan'ın uluslararası toplumda ve uluslararası örgütlerde daha etkin ve güçlü konuma sahip olması için gayret sarf etmiştir. İyi ve kötü günlerinde Azeri halkının yanında yer almıştır. Yeni Azerbaycan liderliğiyle işbirliği içinde, ikili ilişkilerimizi daha da geliştirmek ve pekiştirmek, Hükümetlerimizin öncelikleri arasında yer almaktadır. Zira, Türk-Azeri ilişkileri, gücünü coğrafi yakınlıktan öte birçok güçlü kaynaklardan almaktadır. Bunlar, halklarımız arasındaki ortak tarihi ve kültürel bağlar, dil ve din birliği, ekonomik alanda giderek sağlamlaşan stratejik ortaklıktır. Biz bu ilişkileri, merhum Haydar Aliyev'in tanımıyla "Bir Millet, İki Devlet" ilkesi temelinde yürütülen özel ve müstesna ilişkiler olarak görmekteyiz.

61 ::

Türkiye ile Azerbaycan arasındaki derin bağlar nostaljik yaklaşımların ötesinde gerçek bir kültür ilişkisine dönüşmelidir. Üniversitelerimiz ve bilim adamlarımız arasındaki ilişkiler bu kültür birliği ilişkisinin omurgasını oluşturmalıdır. "Bir Millet, İki Devlet" ilkesi ancak bu anlayışı benimseyen aydınların ve bilim adamlarının elinde güçlü kültürel temellere oturtulabilir. Türkiye ve Azerbaycan arasında köprü olacak ortak tarih bilincine ve dil altyapısına sahip yeni bir nesil yetiştirmenin yolu eğitim alanındaki işbirliğinden geçmektedir.

Demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan haklarının korunarak ileriye götürülmesi yönünde benimsediğimiz çağdaş ortak hedefler ülkelerimizi birbirine daha da yakınlaştıracaktır.

Türkiye, kendi dış siyaset hedefleriyle uyumlu bir şekilde, demokratik yapılanma süreci çerçevesinde Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşme sürecine girmiş bulunan Azerbaycan'ı bu yöneliminde desteklemekle kalmakta, milletlerarası platformlarda da bu yönde çaba sarf etmektedir.

Türkiye'nin Orta Asya'ya açılan tarihi kapısı olan Kafkasya bölgesi, tarihte İpek Yolu, günümüzde ise Doğu-Batı enerji ve ulaştırma koridorlarıyla stratejik önemini korumaktadır. Bununla birlikte, bu bölge maalesef bünyesinde, yalnız bölge ülkelerini değil, tüm Avrasya coğrafyasının istikrarını olumsuz yönde etkileyebilecek, yıllardır çözüme kavuşturulmamış birtakım sorunları da barındırmaktadır. 11 Eylül sonrası gelişmeler, Avrasya bölgesinin istikrarının küresel barışın tesisinde ne kadar önemli olduğunu gözler önüne

sermiştir. Bu sorunlar, bölgesel işbirliğinin istenilen ölçüde geliştirilmesini güçleştirmektedir. Bunlar, bölge ülkelerinin dünyayla bütünleşme çabalarını sınırlamakta ve halklarının ekonomik ve toplumsal refahının artırılmasını engellemektedir.

Güney Kafkasya'da kalıcı istikrar ve işbirliği ortamının, üç bölge ülkesi olan Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan'ın ortak iradesi ve katılımıyla gerçekleştirilebileceğine inanmaktayız. Bu çerçevede, bölge ülkelerinin bağımsızlıklarının, egemenliklerinin ve toprak bütünlüklerinin korunmasına, ekonomik potansiyellerinin hayata geçirilerek refah düzeylerinin artırılmasına, NATO, AGİT, Avrupa Konseyi gibi Avrupa-Atlantik kurumlarıyla, Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) gibi bölgesel örgütlerle bütünleşmelerine ve Türkiye'nin üyeliğiyle birlikte AB'yle yakınlaşmalarına da çok önem atfetmekteyiz.

BM Güvenlik Konseyi kararlarına rağmen Ermenistan'ın on yılı aşkın bir süredir Azerbaycan topraklarını işgal etmeye devam etmesi, Güney Kafkasya bölgesinde iyi komşuluk ve işbirliği ortamının tesis edilmesinin önündeki en büyük engellerden birini oluşturmaktadır.

∴ 62

Türkiye Yukarı Karabağ ihtilafının Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde barışçı yollardan çözüme kavuşturulması amacıyla ilgili taraflar nezdinde aktif girişimlerde bulunmaktadır. Azerbaycan halkının refah ve istikrarını olumsuz yönde etkileyen bu sorunun çözümünü kolaylaştırıcı güven arttırıcı önlemlerin geliştirilmesi için gayretlerimizi sürdürmekteyiz.

Biz, Kafkasya'nın bu makus talihini yenerek, kalıcı barışa, huzura ve istikrara kavuşmasını, erişilemez bir hedef olarak görmüyoruz. Ancak, bu hedefe ulaşılması için başta Yukarı Karabağ ihtilafı olmak üzere yıllardır çözüme kavuşturulmamış meselelerin bölge ülkelerinin toprak bütünlüğü çerçevesinde, barışçı yollardan artık bir an evvel çözümlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bölge ülkelerinin bağımsızlıklarını ayırım gözetmeksizin tanımıştır. Ermenistan hariç, Azerbaycan ve Gürcistan'la diplomatik ilişki kurmuştur. İmkanlarını zorlayarak ekonomik alanda destek sağlamıştır. Azerbaycan gibi, komşumuz Gürcistan'la da ilişkilerimiz sağlam dostluk ve işbirliği zemininde yürütülmektedir. Gürcistan'da, yakın dönemde yaşanan çalkantılar geride kalmıştır. Son olarak gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ülkede huzur ve birlik tekrar tesis edilmektedir. Bu gelişmeler, hassas dengeler üzerine kurulu Kafkasya bölgesinin istikrarı bakımından da memnuniyet verici olmuştur. Türkiye, Gürcistan'ın toprak bütünlüğünün korunmasına ve ülkede istikrarın sağlanmasına büyük önem atfetmektedir. Bu komşumuzun içinden geçmekte olduğu zor dönemde, geçmişte olduğu gibi bu dost ve komşu ülkeye elinden gelen yardımı Türkiye olarak yapmaya devam edeceğiz.

Diğer komşumuz Ermenistan'la ise diplomatik ilişkimiz bulunmamaktadır. Bunun nedenleri malumunuzdur. Türkiye, Ermenistan ile ilişkilerinin normalleştirilmesine karşı değildir. Ancak iyi komşuluk ilişkilerinin tesisi için yapılması gereken şeyler vardır. Ermenistan uluslararası hukuk ilkelerine riayet etmemiştir. Geçmişle barışma yönünde nihai seçimini yaparak tarihin yargılanmasını tarihçilere bırakmalıdır. Komşularıyla sorunlarını çözmek yönünde ciddi irade göstermelidir. Ermenistan bu yönde bir yaklaşım benimsediğini açıkça ortaya koyarsa, bu ülkeyle ilişkilerimizin yanı sıra, Azeri-Ermeni ilişkileri ve bölge barışı, istikrarı ve refahı bakımından herkesin yararına somut getirileri olacaktır. Ermenistan, tabii ki Azerbaycan topraklarını işgalden vazgeçmelidir.

Türkiye, Güney Kafkasya bölgesinde istikrar ve refah ortamının yaratılması için üzerine düşeni yapmaktadır. Bu çerçevede bölgesel işbirliğinin pekiştirilmesi yönünde de gayret sarf etmektedir. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan arasındaki üçlü zirve toplantıları, Azeri ve Ermeni meslektaşlarımla düzenlemekte olduğumuz üçlü toplantılar ile Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol (BTC) ve Bakü-Tiflis-Erzurum (Şahdeniz) Doğalgaz Boru Hatları hep bu amaca yönelik teşebbüslerdir.

63 ::

Bölgemizde enerji alanında yaklaşık on yıl önce başlatılan işbirliği sürecinin somutlaşmaya başladığını görmekteyiz. BTC Ham Petrol Boru Hattının fiziki yapımına Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan'da 2003 Mayıs ayında başlanmıştır. Son olarak, Dünya Bankası Uluslararası Finans Kuruluşu Direktörler Kurulu 4 Kasım, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ise 11 Kasım 2003 tarihlerinde BTC Boru Hattı Projesine finansman sağlamayı onaylamışlardır. Merhum Haydar Aliyev'in, 2002 yılında söylemiş olduğu gibi "efsane" artık gerçeğe dönüşmüştür. Azeri doğalgazının Türkiye'ye getirilmesini öngören Şahdeniz projesi kapsamında da ilerleme sağlanmaktadır.

Doğu-Batı Enerji Koridoru projelerinin hayata geçirilmesiyle birlikte Kafkaslar'da ve Hazar Havzası'nda başlayan yeni işbirliği dönemi, bölgemizi dünya enerji haritasında mümtaz bir konuma getirmiştir. Bütün bu gelişmeler, tarihi İpek Yolu'yla özdeşleşmiş Avrasya kavramının artık ekonomik olarak da bir gerçeğe dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Enerji alanındaki projeler ile Doğu-Batı yönünde kurulması ve ülkelerimizden geçmesi planlanan ulaştırma koridorları aynı zamanda, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetleriyle Avrupa arasında karşılıklı etkileşimi artırarak, bölge ülkelerinin Batı'ya erişimlerine de katkı sağlayacaktır.

Değerli Dostlarım,

Konuşmamın ilk bölümünde, Türk-Azeri ilişkileri ve Kafkasya bölgesine yönelik politikalarımızı kısaca özetlemeye, izah etmeye çalıştım. Şimdi ise,

Türkiye'nin genel dış politikasını ve ileriye matuf vizyonunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Türk dış politikasının birinci önceliği, kendi coğrafyasında barış ve istikrarın korunması ve geliştirilmesine katkıda bulunmak ve komşu ülkeler ile mücavir bölgelerdeki devletlerle bir refah ve işbirliği kuşağı yaratmaktır. Türkiye, Akdeniz, Karadeniz, Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu gibi birden fazla coğrafyaya ait olan bir ülkedir ve bu durum, çok boyutlu, dengeli ve dinamik bir dış politika izlenmesini gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda Türkiye, bir yandan ABD ile stratejik ortaklığını geliştirmektedir; AB'ye üye olma yolunda mesafe almaktadır; transatlantik ilişkilerde uyumun devamına katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Diğer yandan Balkanlar, Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya ülkeleriyle ilişkilerini geliştirerek, bu bölgelerde demokratik yapılanmayı, ekonomik kalkınmayı desteklemektedir. Böylece bir işbirliği kuşağı oluşturmak gayreti içindedir. Bunlar, Türk dış politikasının birbiriyle çelişen değil, birbirini tamamlayan boyutlarıdır.

∴ 64

Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşme, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana Türk dış politikasının önceliklerinden birini oluşturmaktadır. Avrupa Konseyi, NATO ve AGİT üyesi olan ülkemizin bu kere stratejik hedefi Avrupa Birliği'ne tam üyeliktir. AB'ye katılım sürecimizde 2004 yılı belirleyici bir sene olacaktır. Beklentimiz ve gayretlerimiz, 2004 yılı sonunda ülkemizle tam üyelik müzakerelerine başlanması kararının alınması yönündedir.

Bu yolda, Hükümetimiz son bir yıl içinde ülkemizde demokrasinin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi yönünde geriye dönüşü olmayan, kapsamlı siyasi reformlara imza atmıştır. Bu reformlar, her şeyden önce Türk halkının daha güçlü bir demokrasi ve daha geniş temel hak ve hürriyetler beklentisini karşılamak üzere gerçekleştirilmektedir. Reformlarımız, bölge ülkelerinin kendi demokratik atılımlarıyla birleştiğinde bölgemizde her bakımdan yararlı bir ortamın yaratılmasına hizmet edecektir.

Türkiye'nin gelecekte AB'ye üye olmasıyla birlikte, AB'nin sınırları Kafkaslar'a uzanacaktır. Bu gelişme şüphesiz Kafkasya bölgesinde özlem duyulan istikrar ve güven ortamı için artı bir değer oluşturacaktır.

Türkiye'nin AB üyeliğiyle ayrıca, çağımıza yakışmayan bazı kültür ve medeniyet tartışmaları da geride bırakılmış olacaktır. Böylece küresel boyutta anlam ifade edebilecek bir medeniyetler arası uyum mesajı verilmiş olacaktır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Avrasya coğrafyasında geniş bir işbirliği alanı ortaya çıkmıştır. Böylece Türkiye'nin dış politikasına yeni bir boyut eklenmiştir. Türkiye, bu coğrafyada yer alan bir ülke olarak gerek ikili, gerek çok taraflı işbirliği projelerine öncülük ederek katkıda bulunmakta-

dır. Bu bağlamda, tarihi bağlara ve ortak değerlere sahip olduğumuz Türkçe konuşan ülkelerle tesis ettiğimiz yakın ilişkiler de hem tarafların hem de bölgenin çıkarına hizmet etmektedir.

Önümüzdeki yüzyıla damgasını vuracak bölgenin, esas itibariyle Avrasya olacağını değerlendirmekteyiz. Bu bölge, enerji kaynakları ve ekonomik potansiyelinin yanı sıra, Doğu'nun bölgesel dinamikleri etkileme gücüne sahip önemli ülkeleri ile Batı arasındaki başlıca buluşma coğrafyasını oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, dış politikamızın Avrasya boyutu, önümüzdeki dönemde de önceliklerimiz arasındaki yerini koruyacaktır. Türkçe konuşan toplumlar olarak bizler Balkanlardan Çin'e uzanan bir hatta Avrasya'nın doğu-batı eksenindeki merkezi kuşağını oluşturmaktayız. Türkiye-Azerbaycan ilişkileri Avrasya'nın bu merkezi kuşağının omurgasıdır. Bu bilinç içinde ilişkilerimizi gerçek bir stratejik ortaklığa dönüştürmeliyiz. Avrasya politikamızda Azerbaycan'ın konumu bu açıdan özel bir nitelik taşımaktadır.

Son derece önem verdiğimiz ulusal bir konu ise Kıbrıs meselesidir.

Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması, Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ortak arzusu ve hedefidir. Türkiye olarak biz, böyle bir çözüm bulunmasına yardımcı olmak için gerekli siyasi iradeye sahip bulunmaktayız. KKTC'de halen hükümet kurma çalışmaları devam etmektedir. Bu süreç tamamlandığında, Türk ve Rum toplumları arasında müzakere sürecinin yeniden başlamasını kuvvetle teşvik etmekteyiz.

Türkiye'nin çok yönlü dış politikasında Rusya Federasyonu da önemli bir yere sahiptir. Avrasya bölgesindeki dinamikleri etkileme kapasitesine sahip bu ülkeyle ilişkilerimizin karşılıklı menfaatlere hizmet edecek şekilde geliştirilmesine önem atfetmeyiz. Türk dış politikasında temel unsur olmaya devam eden bir diğer bölge de Ortadoğu'dur. Bu bölgenin siyasi ihtilaflardan, kitle imha silahlarından, terörizm ve sosyal ekonomik sorunlardan arınması herkesin çıkarına bir gelişme olacaktır. Yirmi yılı aşkın bir süreyi, savaşlar ve bunalımlar sarmalıyla geçiren komşumuz Irak'ta durumun biran evvel normale dönmesi ve bu ülkenin uluslararası toplumda saygın yerini alması gerekmektedir.

Irak konusunda Türkiye, bunalımın başından itibaren ilkeli bir siyaset izlemiştir. Türkiye'nin Irak sorununa ilişkin olarak takındığı tutum öncelikle savaşın önlenmesine yönelik olmuş, ancak savaşın kaçınılmaz olduğunun anlaşılmasıyla birlikte, en az can ve mal kaybıyla atlatılabilmesi, barış ve istikrar dönemine biran önce ulaşılabilmesi yolunda çaba sarf edilmiştir.

Türkiye, Irak'ın geleceği şekillendirilirken, vazgeçilmez olarak gördüğü, top- rak bütünlüğünün, siyasal birliğinin ve egemenliğinin her koşulda korunma-

sı, Irak'ın doğal zenginliklerinden Irak halkının tüm kesimlerinin ortak yararlanması ilkelerinin gözetilmesi gerektiğini düşünmektedir. Irak'a insani yardımların ana arteri olan Türkiye, bu komşu ülkenin insani yardım ihtiyaçlarının karşılanmasına ve yeniden imarına katkıda bulunmaya devam edecektir.

Irak gibi, İsrail-Filistin sorununun da kalıcı bir çözüme kavuşturulması, bölgede barış ve istikrarın hakim kılınması çabalarının başarısını belirleyecek niteliktedir. Taraflar arasındaki gerilim, bölgesel ve küresel istikrarı tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır. ABD, Rusya Federasyonu, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nden oluşan ve çatışmaların son bulmasını sağlayacak bir siyasi vizyonu taraflara sunan Quartet'in açıkladığı "Yol Haritası"nı Türkiye de desteklemektedir.

Hem Filistinlilerin, hem de İsraililerin aynı anda güvenine sahip ayrıcalıklı konumuyla Türkiye, bölgedeki şiddet sarmalının sona erdirilerek, barış sürecinin rayına oturtulması için çabalarını sürdürmektedir. Öte yandan, Filistin halkının ekonomik sorunlarının azaltılmasına yönelik yeni girişimler de Türkiye tarafından başlatılmıştır.

:: 66

Türkiye ayrıca, Arap dünyası ve genel olarak İslam alemiyle yakın bağlarını sürdürmekte ve bu çerçevede ikili ilişkilerin geliştirilmesinin yanı sıra çok taraflı platformda İslam Konferansı Örgütü'nün (İKÖ) faaliyetlerine de önem atfetmektedir.

Bu genel çerçevenin esas ve tamamlayıcı unsuru olarak, bütün komşularımızla en ileri düzeyde dostluk ve işbirliğini geliştirme azmimizin son yıllarda semerelerini görmekten de büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Öte yandan, Soğuk Savaş sonrası düzen, küreselleşme olgusu ve 11 Eylül olayları, tehdit algılamalarını ve güvenlik risklerini büyük ölçüde değiştirmiştir. Günümüzde, terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, köktendincilik, yabancı düşmanlığı, insan ve uyuşturucu kaçakçılığı, örgütlü suçlar gibi tehditler belli bir ülkeyi ya da bölgeyi değil, uluslararası toplumun tümünü hedef almakta ve bu yönüyle küresel düzeyde mücadeleyi ve işbirliğini gerekli kılmaktadır. Türkiye, bu tehditlerle mücadelede, önümüzdeki dönemde de üzerine düşeni yapmaya kararlıdır.

Sözlerime son verirken, çağdaş, özgür düşünceli ve uzak görüşlü bireylerin yetişmesine katkıda bulunduğu inandığım Bakü Devlet Üniversitesi'nde aranızda bulunmaktan ve Azerbaycan'ın parlak geleceğinin güvencesi Azeri gençlerine, aralarında Türk öğrencilerin de bulunduğu bu seçkin topluluğa hitap etmekten duyduğum memnuniyeti bir kez daha ifade etmek istiyor, hepimizi candan selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

**Avrasya-Bir Vakfı'nın Düzenlediği
Toplantıda Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 17 Ocak 2004

Değerli konuklar,

Sözlerime başlarken, hepimizi saygıyla selamlıyorum. Böyle seçkin bir toplulukla bir araya gelmemize olanak sağlayan bu organizasyonu düzenlediği için Avrasya-Bir Vakfı'na teşekkürlerimi sunuyorum.

AB'ye katılım sürecimizden Kıbrıs'a, transatlantik ilişkilerden Ortadoğu'ya, Kafkaslar'dan Afganistan'a uzanan çok geniş bir coğrafyada, öncelik açısından adeta birbirleriyle yarışan bir dizi dış politika meselesiyle meşgul olduğumuz 2003 yılını geride bıraktık. 2004 yılına ise, daha da yoğun bir gündemle girmiş bulunuyoruz. Henüz Ocak ayının sonuna gelmeden gerçekleştirilen yoğun ziyaret ve temaslara, bunun ilk işaretleridir.

Nitekim, sadece bu ay içinde, 57 yıl aradan sonra Suriye'den Devlet Başkanı düzeyinde ilk ziyaret gerçekleşti. AB'yle ortaklık ilişkisi kurduğumuz 1963 yılından bu yana ilk defa AB Komisyonu Başkanı'nı konuk ettik. Ay sonunda Pakistan Cumhurbaşkanı'nı ve Almanya Dışişleri Bakanı'nı ağırlayacağız. Sayın Başbakan, Berlin, Cidde ve Davos'taki uluslararası toplantılardan sonra ay sonunda Washington'a giderek temaslarda bulunacak. Ben de yılbaşından bu yana Bakü ve Tahran'ı ziyaret ettim. Bütün bu temas ve ziyaret yoğunluğunun nedeni, bu sene hem küresel boyutta, hem de ülkemiz açısından önemli dönüm noktalarını teşkil edecek gelişmelerin yaşanacak olmasıdır.

2004 yılında Türk dış politikasının, Cumhuriyet tarihinin en önemli sınavlarından birini vereceğini söyleyebilirim. Riskler yanında fırsatları da içinde barındıran bir küresel ve bölgesel konjonktür bizi beklemektedir.

67 ∴

Değerli konuklar,

Türkiye, uluslararası sistem içinde herhangi bir ülke değildir. Tek bir coğrafi bölgeyle tanımlanamayan, kıtaların ve havzaların kesişme noktasını oluşturan jeostratejik konumumuz, Osmanlı mirasımız, Doğu'yla Batı'yı meczeden sosyo-kültürel yapımız ve transatlantik ittifak içindeki özel konumumuz nedeniyle, ulusal çıkarlarımız çok farklı coğrafyalara ve alanlara yayılmış durumdadır.

Bu nedenle, önümüzdeki hassas dönemi başarıyla atlatabilmek için öncelikle mevcut uluslararası konjonktürü sağlıklı bir şekilde değerlendirmemiz gerekiyor. Uluslararası sistem yeniden yapılanma sürecinden geçmektedir. Geleceği net bir şekilde görmemizi engelleyen büyük belirsizlikler vardır. Ancak, iki temel gelişme hiç şüphe bırakmayacak şekilde belirginlik kazanmıştır.

Öncelikle ülkeler tarihin hiçbir dönemiyle karşılaştırılmayacak ölçüde birbirlerine bağlı ve bağımlı hale gelmektedirler. Dolayısıyla “karşı tarafın kaybı, benim kazancımdır” anlayışı geçersiz hale gelmektedir. Bu durum, ulusal menfaatlere farklı bir bakış açısıyla yaklaşılması zaruretini ortaya çıkarmaktadır. Eskinin dar kalıpları içinde, sadece kendi menfaatini maksimize etmeye yönelik politikalar istenen neticeleri sağlamamaktadır. Çıkarlar arasındaki bağları görebilen, karşılıklı uzlaşmayı dışlamayan, esnek ve yaratıcı fikirlere açık yeni bir dış politika anlayışını benimseyen ülkeler, uzun vadede, kazançlı çıkmaktadırlar.

İçinde bulunduğumuz dönemin diğer bir belirgin özelliği, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi değerlere gösterilen saygının, bir devletin küresel ve bölgesel ağırlığını ve dünya politikalarının şekillendirilmesine olan katkısının derecesini tayin eder hale gelmiş olmasıdır. Kendi evini düzene sokmayı başarmış ve halkını çağdaşlığın nimetlerinden yararlandırmaya azmetmiş bir yönetim, dış politikasında bundan güç almakta, çıkarlarını uluslararası alanda daha iyi savunabilmektedir.

Değerli konuklar,

Dış politika hedeflerimizi ve bunlara ulaşmada izleyeceğimiz politikaları tespit ederken, yukarıda açıkladığım uluslararası eğilimleri temel almaktayız. Türkiye'nin, bölgesine ve uluslararası sisteme dar kalıplarla tanımlanmış güvenlik çıkarları açısından bakan değil, çıkarlarını daha geniş bir çerçevede, uluslararası ve bölgesel işbirliği çerçevesinde tanımlayan bir ülke olarak 21. yüzyıla damgasını vurmasını hedefliyoruz. Statükocu, tepkisel ve agresif değil; uzlaşma kültürüne açık ve çevresinde olumlu değişiklikleri teşvik eden bir politikayla çıkarlarımızı daha iyi savunabileceğimizi düşünüyoruz. Artık, “çevremiz hasımlarla çevrili” varsayımına dayanan çatışma psikolojisinden

çıkarak, “çevremizle işbirliği ve diyalog ortamının kurucu aktörü” rolünü benimsemek zorundayız. Büyük ülke ideali, ancak böyle bir özgüvenle gerçekleştirilebilir. Bunun gereklerini yapma gayreti içerisindeyiz. Bu yolda esasen, Türkiye’nin içeride demokratikleşme, iyi yönetim, sivil toplum ve şeffaflaşma alanlarında geçirmekte olduğu dönüşümden de güç alıyoruz.

Değerli konuklar,

2004 yılına da aynı anlayışla girmiş bulunuyoruz. Daha önce de belirttiğim gibi, bu sene içinde hem küresel boyutta, hem de Türkiye açısından çok büyük önem arz eden gelişmeler yaşanacaktır. İzin verirseniz, gündemimizdeki öncelikli konulara nasıl yaklaştığımızı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Avrupa Birliği bu konuların başında gelmektedir. Neredeyse yarım asırdır süren Avrupa Birliği’ne üyelik hedefimizin en kritik dönemecine girmiş bulunmaktayız. Bildiğiniz gibi, AB, Türkiye ile üyelik müzakerelerine başlama kararını 2004 yılının sonunda verecektir. Bu kararın alınması için AB Komisyonu’nun bu yılki İlerleme Raporu’nda, Türkiye’nin siyasi kriterleri yerine getirdiği yolunda olumlu görüşünün ve müzakerelere başlama tavsiyesinin yer alması gerekmektedir. Bu, sadece Türkiye’ye değil, diğer bütün aday ülkelere uygulanmış bir yöntemdir.

Avrupa Birliği’ne üyelik müzakerelerinin başlatılması için ön şart durumunda olan Kopenhag siyasi kriterlerinin karşılanması için gerekli yasal adımları neredeyse tamamladık. Dolayısıyla, 2004 yılını, hiçbir anını boşa geçirmemiz gereken bir “uygulama” dönemi olarak görüyoruz. İşte, bu çerçevede Hükümetimiz, kamuoyumuzun da güçlü desteğini arkasında hissederek, enerjisinin büyük bir bölümünü 2004 sonunda AB’nin müzakereleri gecikmeksizin başlatma kararını almasına sarf edecektir.

Hükümet olarak uygulamanın izlenmesi için gerekli idari tedbirleri almış bulunmaktayız. Gerçekleştirdiğimiz reformların uygulamaya tam anlamıyla yansıtılmasını sağlamak üzere “Reform İzleme Grubu” oluşturduk. Ayrıca, müzakerelere başlama hedefimize Avrupa Birliği kamuoylarını da hazırlamak için bir iletişim grubu kurduk ve iletişim stratejisini hayata geçirdik. 2004’ün ilk günlerinden itibaren AB Komisyonu, üye ülke liderleri ve Avrupa kamuoylarını etkileme gücüne sahip çevrelerle temaslarımızı yoğunlaştırmaya başladık. Tabi, Türkiye’nin AB’ye uyum konusunda attığı ve atmakta olduğu adımları, Türkiye’nin üyeliğinin AB’ye getireceği katkıları anlatmak görevinde, sadece Hükümetimize değil, Meclisimize, bütün siyasi partilere, medya ve sivil toplum örgütlerine de büyük rol düşüyor. Hep birlikte el ele vererek bu hedefe kilitlenmemiz gerekiyor.

Biz bütün bunları yaparken, Avrupa Birliği’ne de önemli bir sorumluluk düştüğüne inanıyoruz. Üyelik müzakerelerinin açılması Birlik açısından bir

inandırıcılık ve olgunluk sınavı olacaktır. Mevcut üyelerin birbirlerine bakışlarındaki önyargıları aşabilmiş olan Avrupa Birliği'nin, Türkiye'nin üyeliği önündeki zamanı geçmiş zihinsel engelleri de aşacağına dair beklentimiz güçlüdür. Ülkemizin AB ile demokratik doku uyumu konusunda gösterdiği cesareti, Birlik ülkelerinin de, küresel gerçekçilikle uyum alanında göstereceğine inanmak istiyoruz.

Değerli konuklar,

Türk ve uluslararası kamuoyunun yakından takip ettiği diğer bir konu ise Kıbrıs meselesidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Aralık ayında gerçekleştirilen seçimler ve kısa süre içinde yeni bir Hükümetin kurulmuş olması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yerleşmiş demokratik kurumsal yapıları, hukuk sisteminin işlerliğini ve demokrasininin eriştiği olgunluğu bir kez daha teyit etmiştir. 2004 yılına bu önemli süreci geride bırakmış ve Kıbrıs meselesinin çözümü konusunda zaman ve inisiyatif kaybedilmemesi gerektiğinin bilincinde olarak çok yoğun bir şekilde girmiş bulunuyoruz. Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması bizim ve yeni KKTC Hükümetinin ortak arzusu ve hedefidir. 1 Mayıs 2004'e kadar böyle bir çözüm bulunmasına yardımcı olmak için gerekli siyasi iradeye sahibiz. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin iyi niyet misyonuna olan desteğimizi de sürdürmekteyiz. Kıbrıs konusundaki müzakere sürecinin canlandırılması konusunda kararlıyız. Müzakere sürecinde Türk tarafının tutumunun belirlenmesine yardımcı olacak hazırlıklar, konunun önemini gerektirdiği duyarlılıkla ve ilgili makamlarımız arasında yakın eşgüdüm içinde ileri bir aşamaya gelmiştir.

∴ 70

Değerli konuklar,

Irak, önemi ve önceliği bu yıl da devam edecek diğer önemli bir konudur. İlk olarak şunu belirtmek isterim: başından beri Irak'a yaklaşımımızda dengeli bir politika izledik. Transatlantik ilişkilerin en fazla gerildiği bu konuda, biz ABD'nin koalisyonla destek veren ülkeler arasında gördüğü, diğer taraftan Avrupa ülkelerinin yaklaşımlarıyla çelişmeyen, ayrıca İslam dünyası ve Ortadoğu'da büyük bir anlayış ve sempatiyle karşılanan siyasetimizi sürdürmekteyiz. Irak'taki mevcut duruma ve geleceğe ilişkin değerlendirmemize gelince, satırbaşları halinde bazı noktaları sizlerle paylaşmak istiyorum: Irak, geçiş sürecinin en sancılı dönemini henüz geride bırakmamıştır. ABD önderliğindeki Koalisyon güçleri ülkede güvenlik ve asayişin yeniden tesis etmekte zorlanmakta, durum gittikçe kötüleşmektedir.

Güvenliğin sırf askeri yöntemlerle düzeltilemeyeceği ortaya çıkmıştır. Bu durum, ABD Yönetimi'ni siyasi alanda yeni arayışlara yöneltmiştir. 15 Kasım 2003 tarihinde Irak Yönetim Konseyi ile Koalisyon Geçici Yönetimi arasında siyasi sürece ilişkin bir anlaşma imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma-

nın temel felsefesi, egemenliğin Irak halkına biran önce devredilmesi ve halkın tüm unsurlarının siyasi sürece dahil edilmesidir. Bu felsefe, bizim Irak'ın geleceğine ilişkin vizyonumuzla genel olarak uyumludur. Anlaşmada ortaya konulan takvim, kademeli bir siyasi geçiş süreci sonunda, Irak'ın yönetim modelini belirleyecek bir anayasa hazırlanmasını ve 31 Aralık 2005 tarihine kadar Irak'ta sürekli bir Hükümet'in seçimle işbaşına gelmesini öngörmektedir.

Özetlediğim bu takvim çerçevesinde önümüzdeki iki yıl zarfında Irak'ta yaşanacak gelişmeleri Türkiye yakından takip etmek mecburiyetindedir. İçinde bulunduğumuz bu dönemde Irak halkının tüm unsurlarının sağduyulu biçimde hareket ederek, sırf kendi subjektif çıkarlarını değil, bir bütün olarak Irak'ın çıkarlarını gözetmeleri hayati önem taşımaktadır. Oysa Irak'taki bazı grupların geçiş süreciyle ilgili takvime ters düşecek şekilde şimdiden etnik federasyon önerileri ortaya attıklarını ve Irak'ın geleceğini kendi dar çıkarları doğrultusunda yönlendirmeyi hedeflediklerini görüyoruz.

Elbette, Irak'ın gelecekteki yönetim modeline karar verecek olan Irak halkının kendisidir. Bu noktada, bizim üzerinde durduğumuz husus, Irak'ta tesis edilecek yönetim biçimi ne olursa olsun, bunun, Irak'ın toprak bütünlüğünü ve siyasi birliğini teminat altına alan ve halkın tüm kesimlerinin yönetimde adil bir şekilde temsil edilmelerini sağlayan bir ulusal mutabakat üzerine bina edilmesidir. Esasen, uluslararası camianın yaklaşımı da bu yöndedir. Irak'ta etnik veya mezhepsel bir gündemle ortaya çıkmak, sonuçları itibariyle ülkeyi yeni bir kaos ve çatışma ortamına götürebilecek kadar tehlikeli bir eğilimdir.

Biz, Irak'ın komşusu ve Irak halkının bütün kesimlerinin dostu olarak, bu konulardaki görüş, endişe ve tavsiyelerimizi ABD Yönetimi, Iraklılar ve komşu ülkeler başta olmak üzere, uluslararası toplum nezdinde açıklıkla dile getirmekteyiz. Irak'taki gelişmeleri olumlu şekilde etkileyebilmek için yoğun gayret sarf etmekte, çalışmalarımızı çok yönlü olarak sürdürmekteyiz. Bu görüşlerimize destek de bulmaktayız.

Değerli konuklar,

Geçtiğimiz yıl yaşanan olağanüstü gelişmeler, ABD'yle ilişkilerimizin kamuoylarında sadece Irak bağlamında değerlendirilmesi gibi yanlış bir izlenime yol açmıştır. Halbuki, ABD ile aramızdaki çok güçlü transatlantik bağlar, paylaştığımız değerler ve Akdeniz'den Ortadoğu'ya, Orta Asya'dan Afganistan'a uzanan bir coğrafyada örtüşen çıkarlarımız, iki ülke arasındaki ortaklığı çok boyutlu kılmaktadır.

Şüphesiz, önümüzdeki dönemde Irak, ABD'yle temaslarımızda öncelikli konulardan biri olmayı sürdürecektir. Bu ülkedeki İstikrar Gücü'ne askeri kat-

kıda bulunmamız artık gündemde değildir, ancak bizatihi Meclis'ten bu yönde bir tezkerinin geçmiş olması, ABD yönetiminde ve Kongre çevrelerinde çok olumlu yansımalar yaratmıştır. Türk firmalarının Irak'taki büyük ihalelere ana yüklenici olarak katılabileceklerinin açıklanması bunun bir göstergesidir. Sayın Başbakanımızın bu ay sonunda ABD'ye gerçekleştireceği ziyaretin ana gündem maddelerinden birini de Irak oluşturacaktır. Ancak, ABD'yle ilişkilerimizi bütün boyutlarıyla değerlendirmemiz gerekiyor. Terörizmle işbirliği konusu bunlardan biridir. İki ülke bu alanda çok yakın işbirliği halindedir. Keza, ABD'yle transatlantik ortaklığımızın temel kurumunu oluşturan NATO'nun işlevselliğinin korunmasına iki ülke de büyük önem atfetmekte, bu kurumu 21. yüzyılın riskleriyle başa çıkacak donanıma sahip kılma konusunda dayanışma göstermektedirler.

Değerli konuklar,

Transatlantik ilişkilere değinmişken, bu yıl İstanbul'da önemli bir randevunun gerçekleşeceğini belirtmek isterim: Haziran ayının sonunda NATO Zirvesi'ne ev sahipliği yapacağız. NATO üyelerinin yanı sıra, NATO ortakları da dahil olmak üzere toplam 46 ülkenin lideri İstanbul'a gelecek ve Zirve boyunca Türkiye uluslararası kamuoyunun odağında olacaktır.

72

Ev sahibi ülke olarak Zirve'nin organizasyonunun en iyi şekilde yapılması için hazırlıklarımızı sürdürmekteyiz.

Değerli konuklar,

Bu yıl ev sahipliğini üstleneceğimiz diğer önemli bir etkinlik, İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Dışişleri Bakanları toplantısıdır. Üyelerinin sayısı bakımından en büyük uluslararası örgütlerden biri olan İKÖ, aynı zamanda üyelerinin "din ortaklığı"nda buluştukları yegane hükümetler arası kuruluş sıfatını da taşımaktadır. Bir anlamda, İslam dünyasının kurumsal penceresidir.

Bugüne kadar İKÖ, uluslararası platformda etkin bir görüntü sergileyememiş, yıllar içinde birbirini tekrar eden ve uygulamaya geçirilemeyen kararlar almaktan öteye maalesef gidememiştir. Biz, İKÖ'nün sahip olduğu potansiyelin farkındayız. Kurumsal reformlar yoluyla bu örgüte etkinlik kazandırabileceğimizi düşünüyor, bu konudaki önerilerimizi çeşitli vesilelerle dile getiriyoruz.

Değerli konuklar,

İsrail-Filistin ihtilafına da kısaca değinmek istiyorum. Aslında, bu sorunun çözümünün temel parametreleri ortaya konulmuştur: Güvenlik içinde bir İsrail ve kendi sınırları içinde yaşayabilir bir Filistin devleti. Bu vizyonun içeriği de ABD, AB, Rusya ve BM tarafından ortaya konulan "Yol Haritası"yla doldurulmuştur. Biz, Yol Haritası'nı destekliyoruz. Ancak, taraflar arasındaki

güven bunalımı öyle bir safhaya ulaşmıştır ki, “Yol Haritası”nı hayata geçirebilecek adımlar bir türlü atılamamaktadır. Bu durum da, İsrail ve Filistin’i aşarak, bütün Ortadoğu ve ötesine yayılan olumsuz etkiler yaratmaktadır.

İşte bu noktada Türkiye’ye de sorumluluk düştüğüne inanıyoruz. Bir yandan Filistinlilerin içinde buldukları zor koşulları düzeltebilecek bir eylem planı hazırlarken, diğer yandan, iki taraf nezdinde sahip olduğumuz inandırıcılık ve prestijden bilistifade Filistin, İsrail ve diğer ilgili ülkeler arasındaki güven bunalımının aşılmasında, olabilecek mesajların diğer taraflara ulaştırılması dahil, “kolaylaştırıcı” bir misyon üstlenmekteyiz. 2004 yılı boyunca bu çabalarımız kesintisiz sürecektir.

Değerli konuklar,

Coğrafi sınırları üzerinde tam mutabakat sağlanamayan ancak genellikle eski Sovyetler Birliği topraklarını ve Türkiye’yi kapsadığı kabul edilen Avrasya bölgesinde Türkiye’nin ağırlığı giderek artmaktadır. Bu, sadece manevi ilişkilerimiz değil gittikçe yoğunlaşan ekonomik ve siyasi ilişkilerimiz temelinde de gerçekleşmektedir.

73 ::

Bu ülkelerin kalkınmasında ve güçlenmesinde, Türkiye ile ilişkilerinin geliştirilmesine engel teşkil eden etmenlerin olumsuz etkilerini olumlu katkılarına haline dönüştürme gayreti içindeyiz. İlkemiz, bu ülkelerle olan iyi ilişkilerimizin diğer ülkelerle olan ilişkilerimizi ipotek altında tutmasına izin vermemek, aksine tüm ilişkilerimizi, bölgede işbirliğinin artmasını teşvik edici yönde kullanmaktır.

Avrasya bölgesi bugün itibariyle, bunalım içinde ve/veya bunalımlara gebe bir bölgedir. Bu bölgede istikrar ve refahın sağlanması sadece bölge ülkeleri için değil, aynı zamanda küresel güvenlik için de önemlidir. Avrasya bölgesi, uluslararası terörizm, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, aşırı akımlar ve yoksulluk gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Bununla birlikte, Avrasya bölgesinin insan kaynakları ve doğal zenginlikleri tüm bu sorunların kısa sürede aşılmasına imkan verecek boyuttadır. Biz bu potansiyeli harekete geçirmeyi amaçlamaktayız.

Rusya ile imzaladığımız Avrasya Eylem Planı, Ukrayna ile imzalayacağımız eylem planı, kardeş ülkeler dahil olmak üzere diğer ülkelerle olan işbirliğimizi tamamlayıcı unsurlardır ve Avrasya bölgesinde hegemonyayı değil, bir diğerinin haklarına ve çıkarlarına saygılı işbirliğini amaçlamaktadır. Türkiye bu anlamda tam bir köprü işlevi görmektedir.

Diğer taraftan, Avrasya bölgesi ile olan iyi ilişkilerimizin, ABD ve AB ile olan ilişkilerin geliştirilmesinde ilave bir ağırlık teşkil ettiği de unutulmamalıdır. Bölgesel işbirliğinin artmasında rol oynayan ve sözü dinlenen, işbirliği

istenen bir Türkiye ile, kabuğuna çekilmiş veya tek boyutlu bir siyaset izleyen Türkiye'nin dünyadaki konumu arasındaki farkın algılamasını takdirlerine sunuyorum.

Değerli konuklar,

Kafkaslara da kısaca değinmek istiyorum. Üç bölge ülkesinde de yönetim değişikliklerinin yaşandığı bu yeni dönemde Kafkaslar, Hükümetimizin dış politika gündeminde ağırlıklı bir yer işgal etmektedir.

Bu bölgeye, çevremizde barış, istikrar ve refah kuşağı yaratma hedefiyle yaklaşıyoruz. Bunun için, bölge ülkelerinin istikrarının korunmasına önem veriyoruz. Aynı zamanda, bu ülkeler arasında bugüne kadar dondurulmuş şekilde devam eden ihtilafların biran evvel çözülmesi gerektiğini sürekli vurgulamaktayız.

Gürcistan'da son dönemde yaşanan çalkantılı dönemin geride bırakılmasından, 4 Ocak'taki Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle bu dost ülkede yeni bir sayfanın açılmış olmasından büyük memnuniyet duyuyoruz. Yeni Yönetim'e de Gürcistan'ın birliğinin idamesi ve refahının tesisi için her türlü desteği vermeye devam edeceğiz. Bu bağlamda, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kullanılmak üzere AGİT kanalıyla 200 bin ABD doları tutarında yardımda bulduk. Keza, içinde bulunduğu bu zor dönemi aşmasına katkıda bulunmak üzere bu ülkeye 1 milyon ABD doları tutarında acil gıda yardımı yapılmaktadır.

Azerbaycan'da yapılan seçimlerle işbaşına gelen yeni yönetimle de son derece yakın ilişkiler sürdürmekteyiz. 8-9 Ocak'ta Bakü'yü ziyaretim sırasında, Azerbaycan makamlarıyla geniş kapsamlı istişarelerde bulundum. Bu ziyaret, iki ülke arasındaki bağların kuvvetini bir kez daha ortaya koydu. Önümüzdeki dönemde yeni Azerbaycan ve Gürcistan liderlerinin bölgede taze bir işbirliği, istikrar ve gelişme ortamı sağlamak yönünde çaba göstereceklerine inanıyoruz.

2004 yılı bölge için ileriye doğru atılımlara yönelik bir dönem olabilecektir. Bu çerçevede Ermenistan'ın da atacağı olumlu adımları karşılıksız bırakmayacağımızı vurgulamak isterim.

Değerli konuklar,

Konuşmamın başında, Hükümetimin, çıkarlarını bölgesel ve uluslararası işbirliği temelinde koruyan, çevresinde olumlu değişiklikleri teşvik eden, karşılıklı uzlaşmaya açık bir Türkiye anlayışıyla hareket ettiğini belirtmiştim.

Bu yaklaşımımızın belki en somut meyvelerini, komşularımızla ilişkilerimizin ulaştığı aşamayla almış bulunuyoruz. Yunanistan'la, Bulgaristan'la, Ro-

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

manya'yla geçmiş dönemlerde ilişkilerimizi ipotek altına sokan sorunların birçoğu halledilmiş ve çok yakın ilişkiler tesis edilmiştir. Nihayet, Suriye'yle de ilişkilerimizde yeni ve beyaz bir sayfa açtığımızı düşünüyoruz. Bu durum, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın ahiren Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle tescil edilmiştir.

Hükümetimiz, dış politikada ayağına vurulmuş prangaya benzer sorunlardan arınmış bir Türkiye yaratmak istemektedir. Bu şekilde, enerjimizi Türk halkının refahını arttırmaya, önünü açmaya ve uluslararası konumunu güçlendirmeye harçayabileceğiz. Bu hedef doğrultusunda var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum

Yeni Küresel Düzen Arayışları, Yeni Ortaklıklar: Türk Perspektifi

:: 76

:: Moskova, 26 Şubat 2004 **S**ayın Rektör, Büyükelçi Yuri Fokin,

Diplomatik Akademi'nin değerli öğrencileri,
Saygıdeğer konuklar,

Değerli Meslekdaşım Sayın İvanov'un daveti üzerine Rusya Federasyonu'nu ziyaret etmekteyim. Bu ziyaret boyunca üst düzey siyasi ve ekonomik temaslarda bulundum. Temaslarımda, iki ülke arasında hızla gelişen ve halklarımızın yararına hizmet eden ilişkilerin ivme kazanması hususunda görüş birliği içinde olduğumuzu gördüm. Bunu memnuniyetle belirtmek isterim.

Rusya Federasyonu, dünyanın en köklü diploması geleneklerinden birine sahiptir. Rusya Federasyonu'nu temsil eden diplomatların seçkin nitelikleri bütün dünyaca bilinmektedir. Bu diplomatların yetiştirildiği bu saygın Akademi'de aranızda bulunmaktan büyük bir kıvanç duymaktayım.

Akademi'de konuşma yapan ilk Türk Dışışleri Bakanı olmam bana ayrı bir heyecan vermektedir. Akademisyen geçmişı olan bir politikacı olarak burada konuşmak beni ayrıca mutlu ediyor.

Yeni bir yüzyıla, yeni bir dünya düzeninin arayışını içinde girdik. Yeni düzen arayışlarında, toplumları ve bireyleri birbirlerine bağlı ve bağımlı kılan küreselleşme gerçeğinin göz önüne alınması gereği açıktır.

Küreselleşme, ulusal sınırların önemini azaltmaktadır. Bireye, ekonomik-ticari kurumlara, sivil ve kültürel organlara, bilim ve teknolojiye ve turizme

ulusal sınırlar içinde ve ötesinde geniş bir hareket sahası sağlamaktadır. Mal ve hizmetlerin dolaşımını hızlandırmaktadır. Refahın artmasına katkıda bulunmaktadır.

Bireylerin beklentilerini ve taleplerini de ön plana çıkarmaktadır. Dolayısıyla, demokrasi, insan hakları, iyi yönetim gibi değerler önem kazanmaktadır. Yaşam standartlarının yükseltilmesi beklentisi artmaktadır. Küreselleşme olgusundan etkilenen toplumlar paylaştıkları bu değerlerle birbirlerine daha da yakınlaşmaktadırlar.

Ekonomik ve sosyal geri kalmışlık içindeki toplumlarda ise hayal kırıklıkları ve adaletsizlik duyguları yaratılmaktadır. Bu duyguları kendi emelleri doğrultusunda sömürenler ortaya çıkmaktadır. Bunlar küreselleşmeyi ve çağdaş değerleri sıkıntıların tek sebebi olarak hedef göstermeye çalışmaktadırlar. Diğer yandan, böyle bir hızlı değişim ortamında, ahlaki-kültürel bunalımlar, yeni kimlik arayışları ön plana çıkmaktadır.

Yabancı düşmanlığı, ırkçılık, belirli din ve kimliklere karşı önyargılar, etnik-dini aşırılıklar, anti-semitizm gibi hastalıklar yeniden belirlemektedir. Bu yeni dönemde asimetrik tehditlerle karşı karşıyayız. Bunların başında terörizm gelmektedir. Terörizm de küreselleşmekte, bölge, din ve ırk ayırımı yapmadan masum insanları katletmektedir. Terörizmle mücadele güçlü uluslararası dayanışma gerektirmektedir. Terörizm gibi uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, insan ticareti, yolsuzluk ve çevre sorunlarının etkileri de ulusal sınırları aşmaktadır.

Bütün bu sorunlara çözüm arayışlarında devletler tek başlarına güçsüz kaldıklarını hissetmektedirler. Yeni tehditlerin ırk, din veya bölge ayırımı yapmadığı ortadadır. Sadece refahta değil, sıkıntıda da birbirimize bağlandığımızı derinden hissediyoruz.

Bu yeni yüzyılda refah düzeyi ne olursa olsun, hiçbir toplum, hiçbir birey kendisini daha fazla güvende hissetmiyor. Dolayısıyla güvenlik ve istikrarın garantörü olan kurumların ve kuralların, çağın yeni koşullarına ayak uydurmaları gerekiyor. Küreselleşmenin güçlü dinamiklerini tüm insanlığın yararına işleyecek şekilde yönlendirebilmeliyiz.

Temel gayemiz bu değişimin istikrar içinde gerçekleşmesini sağlamak olmalıdır.

Yeni dünya düzeni bu ortak zemin üzerinde inşa edilmelidir. Bu düzen, ancak uluslararası toplumun güçlü veya zayıf bütün aktörlerinin ortak beklentilerine cevap verebildiği ölçüde kalıcı ve sağlam olur. Bu nedenle, çok taraflı platformlar bu düzenin yeni parametrelerinin inşa edileceği mekanlar olmalıdır. Uluslararası kurumlar ve hukuk, uluslararası yaşamın düzenlenmesi, insanlığın ortak çıkarlarının belirlenmesi ve gözetilmesi için vazgeçilmezdir.

Uluslararası toplum adına hareket edebilme yetkisine sahip olan Birleşmiş Milletler merkezi konumunu korumalıdır. Sayın Başkan Putin'in büyük bir isabetle vurguladığı üzere "BM Okulu'nun verdiği en önemli ders, insanlığın daha güvenli, adil ve müreffeh bir dünyayı birlikte yaratmaktan başka bir seçeneği olmadığı gerçeğidir."

Ayrıca, uluslararası hukuk sisteminin güçlendirilmesi gereklidir. Uluslararası meşruiyet kavramına güncellik ve etkinlik kazandırılması çok önemlidir.

Uluslararası toplumda herkes, üzerine düşen sorumlulukları işbirliği ve özveriyle yerine getirmelidir. Çok taraflılık zemininde barışçıl rekabetin hakim olacağı bir düzen, ortak arayışımız olmalıdır. Çok kutupluluğu, birbirine rakip ülke bloklarının sürekli bir soğuk veya sıcak çatışma potansiyeli altında birbirlerini dengelemeye çalışmaları olarak algılamıyorum. Nasıl hukukun üstünlüğü, meşruiyet ve adalet gibi ilkeler bir ulusal rejimin özünü oluşturmaktaysa, bu ilkeler uluslararası rejimin de temel öğeleri olmalıdırlar.

:: 78

Değerli konuklar,

Bu karmaşık ortamda Türkiye'nin dış politika yönelimini en açık şekilde sizlere aktarmak istiyorum. Komşularımızla ilişkilerimizi sorunlardan arındırmak, geliştirmek ve çevremizde barış ve işbirliği kuşağı yaratmak temel önceliğimizdir. Bu yönde çok büyük açılımlar gerçekleştirdik.

Bugün Yunanistan ve Bulgaristan'la ilişkilerimiz geçmiş yıllarda hayal edilemeyecek seviyeye ulaşmıştır. Kıbrıs sorununun barışçı çözümüne yönelik müzakereler Türk tarafının girişimiyle geçen hafta başlamıştır.

İran'la ilişkilerimiz gelişmektedir. Son olarak Suriye'yle ilişkilerimizde işbirliği zemininde yepyeni bir sayfa açılmıştır.

Azerbaycan ve Gürcistan'la mevcut iyi münasebetlerimiz daha da geliştirilerek sürdürülmektedir. Ermenistan ile düzenli temaslarımız mevcuttur. Ermenistan Hükümeti'nin Dağlık Karabağ sorununun Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde barışçı çözümü yolunda adım atmasını bekliyoruz. Böyle adımları komşu bir ülke olarak biz de karşılıksız bırakmayacağız.

Rusya'nın ise Türkiye için müstesna bir yeri vardır. Bu konuya ayrıntılı bir şekilde değineceğim.

Daha geniş bir coğrafyadaki dış politikamızı ana hatlarıyla üç ana eksene oturtmak istiyorum:

Birinci eksen, Batı dünyası, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla ilişkilerimizdir. AB üyelik hedefimiz, ABD'yle ilişkilerimiz, NATO üyeliğimiz ve diğer transatlantik bağlar, Türk dış politikasının vazgeçilmez önemdeki unsurlarıdır. Bir bütün olarak Batı'yla ilişkilerimiz, güvenlik ihtiyaçlarının ötesinde, aynı demokratik ve çağdaş değerleri paylaşmak zemininde gelişmiştir.

AB üyeliğimiz özel bir önem ve öncelik taşımaktadır. Bu yolda ülkemizde kapsamlı siyasi, ekonomik, sosyal reformlar gerçekleştirmekteyiz: Demokrasimizin standartlarını yükseltiyoruz. Yönetimi daha saydam, daha etkin ve ademi merkezietçi bir hale getiriyoruz. Dinsel, kültürel özgürlükleri pekiştiriyoruz. Bütün bu reformlar esasen halkımızın da beklentisini teşkil etmektedir.

Böylece ulusal kimlik ve değerleri koruyarak, çağdaş normların benimsenebileceğini ortaya koymaktayız. Güvenlik bakımından ise, mensubu olduğumuz NATO İttifakı yeni tehditlere karşı bir dönüşümden geçmektedir. Bu çerçevede, Akdeniz'den Avrasya'ya uzanan geniş bir coğrafyadaki ortakların katkılarıyla daha da zenginleşmektedir. Bu bağlamda NATO-Rusya Konseyi kilit önemdedir.

NATO Zirve Toplantıları Haziran ayında İstanbul'da düzenlenecektir. İstanbul toplantılarının, bütün bu ortaklıkların barışa, güvenlik ve huzura olduğu kadar, demokratik gelişmeye de esaslı katkı yapma yeteneğinin yeniden ortaya konulacağı tarihi bir vesile olacağını düşünüyorum. Aynı şekilde AGİT de, uluslararası sistemin içinden geçmekte olduğu bu geçiş döneminde, önemli işlevler üstlenmektedir. AGİT'in de günün koşullarına daha iyi cevap verebilmesi hepimizin arzusudur.

79 ::

Değerli konuklar,

Türkiye'nin dış politikasının ikinci boyutu, en geniş anlamıyla Ortadoğu'ya ilişkindir. Ortadoğu, doğal ve insani zenginlikleriyle, kültürü ve coğrafyasıyla her zaman önemli bir uygarlık merkezi olmuştur. Ancak bu bölge bugün ciddi siyasi, askeri, ekonomik ve sosyal sorunlar ile boğuşmaktadır. Bu sorunların çözümü sadece bölgede değil, dünyada barış, istikrar ve refah için önem taşımaktadır.

Bu bakımdan, Arap-İsrail uyuşmazlığının çözüm yoluna sokulması acil bir ihtiyaçtır. Filistin halkının sıkıntıları ve bölgedeki şiddet sarmalı sona ermelidir. Böyle bir çözüm, bölgede ve dünyada adalet duygusunun yerleştirilmesi ve güven sorununun aşılması bakımından önemli bir unsur olacaktır.

Irak'ta ülkenin toprak bütünlüğü ve ulusal birliği korunmuş bir zeminde, toplumsal uzlaşya dayanan bir demokrasinin inşası gerekmektedir. Aksi takdirde, gerek Irak toplumunu oluşturan unsurlar bakımından, gerekse bölgenin ötesine de taşabilecek ciddi sorunlar çıkacağını görmek gerekir.

Uluslararası toplumun her iki konuda sergileyeceği yapıcı yaklaşım, Ortadoğu'da olumlu yönde değişim sürecinin hızlanmasında önemli rol oynayacaktır.

Değerli konuklar,

Türk dış politikasının üçüncü eksenini Avrasya coğrafyasıdır.

Avrasya'ya uzun vadeli bir bakış açısıyla yaklaşıyoruz. Politikamızı, ideolojik ve duygusal düşünceler veya dar ulusal çıkarlar şekillendirmiyor. Rasyonel ve gerçekçi değerlendirmeler ile bölgesel istikrar ve işbirliğinin tesisi anlayışından hareket ediyoruz.

Öncelikle, Avrasya'nın dünya ekonomisi için gerçek anlamda bir büyüme motoru haline gelebilecek potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum. Bundan 10-20 yıl sonrasına bakıyoruz. Şöyle bir Avrasya hayal ediyoruz:

Enerji ve diğer doğal kaynakların doğu-batı, kuzey-güney eksenindeki çeşitli güzergahlar üzerinden uluslararası piyasalara ulaştırılmasıyla zenginleşen bir Avrasya... Sanayi ürünleri ve hizmetler üreten ve satan bir Avrasya... Hem Asya, hem Avrupa açısından büyük bir ekonomik-ticari ortak haline dönüşen bir Avrasya... İki kıta arasında bu bölge üzerinden kurulacak kara ve demiryolu koridorları dahil mal ve hizmet akışında büyük bir ivme sağlayan bir Avrasya...

∴ 80

Diğer taraftan, halihazırda bu coğrafyada mevcut meseleler, Avrasya'nın gerçek potansiyelinin hayata geçirilmesinin önünde engel olarak durmaktadır.

Bu genel tablo içinde Avrasya'yı, bazı çevrelerin takdim ettiği gibi bir "güç mücadelesinin sahnesi" olarak görmemiz mümkün değildir. Avrasya böyle bir ortamdayken, herhangi bir aktörle girişilecek nüfuz mücadelesinden, bölgede kutuplaşma yaratılmasından Avrasya ülkelerinin hiçbir kazancı olmayacaktır.

Aksine, bölgede güvenlik risklerinin giderilmesini ve istikrarlı bir gelişmenin koşullarının oluşturulmasını temel uğraşımız olarak görüyorum. Bunu başararsak uzun vadede hepimize getirileri olacaktır. Bu uğraşın sonuç vermesi için, bölgesel işbirliğinin zaruri olduğuna inanıyorum.

Değerli konuklar,

Dünyamızın geçirmekte olduğu büyük değişimin en bariz ve olumlu etkilerini Türk-Rus ilişkilerinde görmek mümkündür. İkili ilişkilerimizin geldiği aşama, 15 yıl önce hayal dahi edilemezdi. Bugün, Rusya Federasyonu ticari ortaklarımız arasında baş sıralarda gelmektedir:

Türkiye Rus doğal gazının baş müşterilerindendir. Türk girişimciler ve müteahhitler burada başarılı projeler gerçekleştirmektedirler. Sadece ekonomik veriler dahi ülkelerimiz arasında karşılıklı bağların süratle geliştiğini ortaya koymaktadır. Rusya Federasyonu'nun ekonomik olarak büyümesi Türkiye ekonomisine de olumlu yansımaktadır. Aynı değerlendirmenin Rusya'nın Türkiye'ye bakışında da geçerli olduğunu düşünüyorum.

Her iki ülkede de gücünü halktan alan, ılımlı ama dinamik, reformcu ama değerlerine bağlı, ulusal gücüne güvenen, içeride ve dışarıda kronik sorunlarını çözme irade ve cesaretine sahip, işbirliği ve barışa inanan liderlikler görev başındadır. Bu fırsat, Türkiye ve Rusya'ya yeni imkanlar sunmaktadır.

Öte yandan, Türkiye ve Rusya'nın ilgi duyduğu, işbirliği yapabileceği ve istikrara yardımcı olabileceği coğrafi alanlar bakımından da bir örtüşme bulunduğu ayrı bir gerçektir. Yani, ülkelerimiz bir anlamda kader birliği içine girmiş durumdadırlar. Güçlü Türk-Rus ilişkileri, gerek Türkiye'yi gerek Rusya'yı, uluslararası planda daha da güçlü kılacaktır.

Rusya Federasyonu, Türkiye'nin dış politikasının biraz önce saydığım üç temel boyutunda da varlığını hissettiren önemli bir aktördür.

Rusya'nın Batı'ya yönelik politikası Türkiye açısından çok önemlidir. AB, AGİT, NATO ve ABD'yle yapıcı bir işbirliği içindeki bir Rusya Federasyonu, dünya barışı ve istikrarının en büyük garantilerinden biridir. Keza, Ortadoğu'da olumlu değişimin desteklenmesi ve teşvik edilmesinde, İsrail-Filistin ihtilafının çözümlenmesi çabalarında "Quartet"te yer alan Rusya Federasyonu'nun tutumunu ve izlemekte olduğu politikaları olumlu değerlendiriyoruz. Başkan Putin'in İslam Konferansı Örgütü'ne son dönemde gösterdiği ilgi, başta Türkiye olmak üzere İslam dünyasında memnuniyetle karşılanmıştır.

Avrasya'ya gelince: İstikrar ve güvenlik risklerinin giderilmesinde ve bölgesel işbirliğine ivme kazandırılmasında Rusya Federasyonu bizim için kilit bir ülke konumundadır. Ülkelerimizin bu coğrafyada birlikte hareket etmesinin yararına inanıyoruz. "Avrasya Eylem Planı" çerçevesinde gerçekleştirmekte olduğumuz istişareler bu bakımdan önemli katkı sağlamaktadır.

Ortak çalışmayla daha etkin kılabileceğimiz bölgesel işbirliği mekanizmaları vardır. Bunların arasında, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nı sayabilirim. Ayrıca, Karadeniz'e sahildar ülkelerin asimetric tehditlere karşı güvenlik gereksinimlerinin öncelikle kendi imkanlarıyla karşılanmasına öncelik vermemiz gerektiğini düşünmekteyiz. Bu bağlamda, Karadeniz'e kıyıdaş ülkeler arasında, arama kurtarma, insani yardım ve benzeri konularda faaliyet göstermek üzere "Karadeniz Deniz Görev Gücü"nü (Blackseafor) kurulması önemli bir adım olmuştur. "Blackseafor"un görev alanının derinleştirilmesi, etkinleştirilmesi ve yeni alanlara genişletilmesi yararlı olacaktır.

Değerli konuklar,

Rusya'ya verdiğimiz önem, bu ülkenin sadece jeopolitik ağırlığından kaynaklanmıyor.

Bir dünya medeniyetinin mirasçısı olmakla övünen biz Türklerin gözünde, Rus medeniyetinin ayrı bir yeri vardır.

Avrupa'dan Asya'nın derinliklerine uzanan uçsuz bucaksız toprakların üzerinde gelişen Rus medeniyeti, insanlığın ortak ve evrensel gelişimine, edebiyattan tıbbı, müzikten uzay çalışmalarına kadar hemen hemen her alanda katkıda bulunmuştur.

Modern Rusya'nın evrensel değerlere ve insanlığa katkısını sürdüreceğine inanıyorum. Evvelce Nobel ödüllerini kazanan 30 Rus şahsiyete ilaveten, 2003 Nobel Fizik ödülünü kazananlar arasında iki Rus bilim adamının da bulunması bunun son kanıtıdır.

Türk ve Rus diplomatik ilişkilerinin zaman zaman tarihe yön veren 500 yılı aşkın geçmişi vardır. Nedense şimdiye kadar bu ilişkilerin rekabet ve çekişmesi ön plana çıkarılmıştır. Unutmamak gerekir ki, Türk-Rus ilişkilerinde barış ve dostluk boyutu da tarihte önemli bir yer tutmaktadır.

Bugün ise, modern Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki ilişkilerin özünü teşkil eden dostluk ve işbirliğini daha da ileri götürme zamanıdır. Ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin çok boyutlu bir ortaklık istikametinde geliştirilmesi için her türlü gayret gösterilmelidir.

:: 82

Teşekkür ederim.

Dış Politikada Yeni Ufuklar

:: İstanbul, 22 Mayıs 2004 Değerli Konuklar,

83 ::

Türkiye'nin ve bölgemizin köklü ve en güzide eğitim kurumlarından birisi olan Boğaziçi Üniversitesi'nin mezunları tarafından oluşturulan Boğaziçi Yöneticiler Derneği'ne hitap etmek üzere yaptığınız nazik davet için teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu vesileyle, dış politikada yeni ufukların belirlediği bir dönemde, Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinde izlediği siyaset hakkındaki görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Dış politikada yeni ufuklar deyince:

- çok taraflılığın, bölgesel işbirliği ve entegrasyonun,
- aynı zamanda küreselleşmenin,
- çağdaş demokrasi ve yönetişimin çağdaş uluslararası toplumun temel ilkeleri olarak belirmesi akla gelmektedir.

Bunların dışında kalanların ise marjinalleştiği, ağır bedeller ödediği görülmektedir.

Bu temel ilke ve unsurlar kimi zaman ihlal edilebilmekte, ancak her ihlalin giderek katlanan menfi sonuçları toplumları geriye götürmekte ve yıpratmaktadır. Uluslararası sistem bu ilkelerin yerleşmesi sürecinde sarsıntılar geçirmektedir.

Türkiye, uluslararası sistemdeki bozulma anlarından, geçici fırtınalardan kendini koruyacak büyüklüğe ve güce sahiptir.

Türkiye'nin siyasi deneyimine, insan kaynaklarına, ekonomik ve askeri büyüklüklerine ve stratejik coğrafi konumuna sahip bir ülkenin, daha geniş bir açıyla dünyaya bakma ve uluslararası gelişmeleri sadece riskler değil, fakat aynı zamanda fırsatlar açısından da değerlendirme imkanı vardır.

Türkiye'nin nüfuzu da salt siyasi, ekonomik ve askeri gücünden çok ileridedir. Türkiye, bölgesine ve uluslararası sisteme dar bir güvenlik penceresinden bakmamaktadır.

Gerçi, birden fazla bölgenin kesişme noktasında yer alan ülkemizin çevresinde faal ve donmuş çok sayıda sorunlar olduğu bilinmektedir. Ancak artık, "çevremiz hasımlarla çevrili" varsayımına dayanan çatışma psikolojisinden hızla çıkarak, "çevremizle işbirliği ve diyalog ortamının kurucu aktörü" rolünü benimsemek zorundayız.

Türkiye bir değerler dış politikası izlemelidir.

Çok taraflılığın, bölgesel işbirliği ve entegrasyonun, çağdaş demokrasi ve yönetişimin savunucusu olmak zorundadır.

∴ 84

Çıkarlarını geniş bir bölgesel ve hatta küresel işbirliği çerçevesinde tanımlayan Türkiye, uluslararası gelişmelerde etkin bir oyuncu olmak istemektedir. Şeffaf, ilerici ve çevresinde olumlu değişiklikleri teşvik eden bir politikayla, ülkemiz ve halkımız için daha iyi bir gelecek inşa edebileceğimize inanmaktayız.

Dolayısıyla, Hükümetimizin dış politikası uzlaşma kültürünü yaşayan ve yapan bir içerik ve dinamizme sahiptir.

Değerli konuklar,

Bütün bu saydığım unsurları topladığımızda, Türkiye'nin dış politikasının, zorlamalara değil; ikna, teşvik, öncülük ve örnek olmaya dayalı bir "yumuşak güc"ü (soft power) süratle geliştirmekte olduğunu görmekteyiz.

Esasen, yumuşak gücümüzü geliştirmeyi bir hedef olarak benimsemekteyiz. Büyük ülke ideali, ancak böyle bir özgüvenle gerçekleştirilebilir.

Bu yaklaşımlarımızın belki en somut meyvelerini, komşularımızla ilişkilerimizin ulaştığı aşamayla şimdiden almış bulunuyoruz.

Bulgaristan ve Romanya'yla mükemmel dostluk ve komşuluk ilişkilerine sahibiz.

Suriye'yle ilişkilerimizde beyaz bir sayfa açılmıştır. Bu durum, Suriye Devlet Başkanı Sayın Başar Esad'ın ahiren Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle tescil edilmiştir.

Yunanistan'la geçmiş dönemlerin tersine yakın ilişkiler tesis edilmiş ve ilişkilerimiz stratejik ortaklık perspektifinde geliştirilmektedir.

Kıbrıs konusunda sergilediğimiz yapıcı yaklaşım malumunuzdur. Adada çözüm için gösterdiğimiz çaba bugün herkes tarafından kabul ve takdir edilmektedir. Vardığımız noktada, çabalarımız sayesinde Kıbrıs Türklerinin on yıllardır mahkum edildikleri ambargo ve tecridin sonlarına gelinmektedir.

Değerli konuklar,

Çevremizde ve küresel planda barış ve istikrar eksik olduğunda, bundan doğrudan menfi etkilenirken, halkımızın huzurunu ve ekmeğini sınırlarımızın ötesindeki kavga ve gürültülere ipotek etmemiz mümkün değildir.

Çatışmaların önlenmesi ve barışın imarında Türkiye edilgen bir seyirci değil, etkin bir katkı sağlayıcı olmalıdır.

Karadeniz'den Akdeniz'e, Kafkaslardan Ortadoğu'ya uzanan bölgelerde olumlu değişimi desteklemeye mecburuz, çünkü gerilim ve çatışma yerine, işbirliği ve refah üreten bir ortam yaratılmasına yardımcı olmamız gerekmektedir.

Bu çerçevede, Karadeniz havzasındaki ve çevresindeki tüm ülkeleri bir araya getiren Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı;

Balkanlarda Siyasi-askeri Yönlendirme Komitesi başkanlığını Türkiye'nin, komutanlığını Yunanistan'ın ve ev sahipliğini de Romanya'nın yaptığı Güneydoğu Avrupa Tugayı;

Irak'ı komşularıyla bir araya getiren bölgesel süreç, bu meyanda Türkiye'nin öncülüğünü taşıyan önemli bölgesel girişimlerden sadece bazılarıdır.

Aynı zamanda, çevremizde reform hareketinin başlamasında da teşvik edici bir rol oynamaktayız. İslam Konferansı Örgütü'ndeki meslektaşlarıma İslam dünyasının içinde bulunduğu ve katiyetle hak etmediği geri kalmışlığın ve sorunların aşılmasının yolunun öncelikle "kendi evimizi düzene koymaktan" başlayacağını vurguladım.

Gerek ABD ve AB ülkelerindeki meslektaşlarıma da reform hareketlerinin bölgede istikrarsızlığa yol açmaması, dışarıdan zorlamalara girilmemesi, bir ortaklık anlayışı temelinde işbirliği halinde ilerleme sağlanmasını kuvvetle telkin ettim.

Bunun adı ister Büyük Ortadoğu projesi olsun, ister başka bir ad verelim, sonuç itibarıyla çevremizde reform treni hareket etmiştir. Bunun bölge ülkelere hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum. Türkiye'nin bu sürecin dışında kalması düşünülemez ve mutlaka yapıcı katkıları olacaktır.

Ancak, sadece komşu bölgelerde değil, NATO'nun, AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın, İKÖ'nün ve taraf olduğumuz diğer örgütlerin etkinliğinin artırılması yolunda da çaba sarf etmekteyiz.

Nitekim 2004 yılının geriye kalan kısmında, İslam Konferansı Örgütü Dışişleri Bakanları, NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi ve AB-İKÖ Ortak Forumu, ev sahipliği yapacağımız kilit ve küresel önemdeki toplantılardır.

Değerli konuklar,

İstanbul'da gerek NATO Zirvesi'yle birlikte toplanacak Avrupa Atlantik Ortaklık Konseyi zirvesinde, gerek İKÖ Dışişleri Bakanları toplantısında, tüm Büyük Ortadoğu ve Avrasya bölgelerinin geleceği bakımından önemli görüşmeler yapılacak ve bazı kararlar alınacaktır.

Avrasya coğrafyası, dış politikamızın temel ve öncelikli ilgi alanlarından birini oluşturmaktadır.

Türkiye, köklü ve kalıcı bağlarımızın bulunduğu bu bölgeye, rasyonel ve gerçekçi değerlendirmelerle ve bölgesel istikrar ve işbirliğinin tesisi anlayışıyla yaklaşılmaya özen göstermektedir.

Önümüzdeki döneme baktığımızda:

∴ 86

- enerji ve diğer doğal kaynakların doğu-batı, kuzey-güney eksenindeki çeşitli güzergahlar üzerinden uluslararası piyasalara ulaştırılmasıyla zenginleşen bir Avrasya,
- sanayi ürünleri ve hizmetler üreten ve satan,
- hem Asya, hem Avrupa açısından büyük bir ekonomik-ticari ortak haline dönüşen,
- iki kıta arasında bu bölge üzerinden kurulacak kara ve demiryolu koridorları dahil mal ve hizmet akışında büyük bir ivme sağlayan

bir Avrasya düşünmek hayalcilik değildir.

Avrasya, dünya ekonomisi için gerçek anlamda bir büyüme motoru haline gelebilecek potansiyele sahiptir.

Diğer taraftan, halihazırda bu coğrafyada mevcut sorunlar, Avrasya'nın gerçek potansiyelinin hayata geçirilmesinin önünde engel olarak durmaktadırlar.

Avrasya, Türkiye için, bazı çevrelerin takdim ettiği gibi bir "güç ve nüfuz mücadelesinin sahnesi" değildir. Aksine, bölgede güvenlik risklerinin giderilmesi ve istikrarlı bir gelişmenin koşullarının oluşturulması temel bir uğraşımızdır. Bu uğraşın sonuç vermesi için de, bölgesel işbirliğinin zaruri olduğuna inanıyoruz.

Avrasya'da istikrar ve güvenlik risklerinin giderilmesinde ve bölgesel işbirliğine kazandırılmasında Rusya Federasyonu bizim için önemli bir ortaktır.

Bu coğrafyada birlikte hareket etme alışkanlığı yerleşmektedir.

Rusya ile "Avrasya Eylem Planı" çerçevesinde gerçekleştirmekte olduğumuz istişareler bu bakımdan önemli katkı sağlamaktadır. Plan, tarafların mevcut

iyi ilişkilerini, siyasi danışmalarını ve ekonomik işbirliği alanındaki deneyimlerini Avrasya boyutuna da taşıma ve böylece ikili ilişkilerinde yeni ve yüksek bir düzeye ulaşma kararlılığında olduklarının en somut göstergesidir.

Ortak çalışmayla daha etkin kılabileceğimiz bölgesel işbirliği mekanizmaları vardır. Bunların arasında, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatını ve Karadeniz'e sahildar ülkelerin oluşturdukları "Karadeniz Deniz Görev Gücü" (Blackseafor) adlı ortak deniz gücü unsurunu sayabilirim.

Karadeniz'de sahildar ülkelerin işbirliği sayesinde başa çıkılmayacak hiçbir asimetrik tehdit bulunmamaktadır. Kaçakçılık, insan ticareti ve hatta terörle mücadelede işbirliği öncelikle bölgeden ve bölgesel düzenlemelerin geliştirilmesinden başlamalıdır.

Bu bağlamda, Karadeniz'e kıyıdaş ülkeler arasında, arama kurtarma, insani yardım ve benzeri konularda faaliyet göstermek için "Blackseafor"un kurulması önemli bir adım olmuştur. "Blackseafor"un görev alanının derinleştirilmesi, etkinleştirilmesi ve yeni alanlara genişletilmesi yararlı olacaktır.

Değerli konuklar,

Dış politikanın yeni ufuklarının neler olduğuna dair giriş yaparken bölgesel işbirliği ve entegrasyonun yanında, küreselleşmeye uyumun da altını çizmiştim. Küreselleşmenin bir sonucu, ortak değerler ve kurumsal yapılar etrafında ülkelerin ve toplumların bir araya gelmeleridir.

Bir diğer sonucu ise, mesafe kavramının teknolojik gelişmeler ve küresel köy anlayışı çerçevesinde erimesi olmaktadır. Bu çerçevede, İstanbul'dan 9-11 saatte ulaşılan Japonya, Çin ve Kore'yle ilişkilerimize de bu gözle bakmak gerekmektedir.

Nitekim, dış politikamızda son yıllarda giderek önem ve öncelik kazanan bir alan da, Doğu ve Güneydoğu Asya ile Pasifik Bölgesi'ndeki ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesidir.

Bu bölge, Avrupa ve Kuzey Amerika'dan sonra dünya ekonomisinde üçüncü ağırlık merkezi olarak kabul edilmekte ve dünya nüfusunun beşte üçünü barındırmaktadır.

21. yüzyılın ekonomik gelişmelerini belirleyecek ivmenin, Güneydoğu Asya Ülkeleri Örgütü (ASEAN) ülkeleri ve Çin, Japonya ile Güney Kore çevresinde yoğunlaşacağı anlaşılmaktadır. Bölgenin önem ve ağırlığı, uluslararası siyasi dengeler açısından da belirgin ölçüde artmaktadır.

Bu gelişme ve küreselleşme sürecinin hız kazanması, Asya-Pasifik bölgesine yönelik açılımımızın sürekli kılınmasını zorunlu hale getirmektedir.

Türkiye'nin bölge ülkeleriyle dostluk ve işbirliği temeline dayanan ilişkileri mevcuttur. Bu ülkelerle aramızda herhangi bir siyasi sorun da bulunmamak-

tadır. Dolayısıyla, somut işbirliğimizin her alanda geliştirilmesi için sağlam bir zemine sahibiz. Bu çerçevede, bölge ülkeleriyle siyasi ilişkilerin yanı sıra, ekonomik, ticari ve kültürel alanlardaki ilişki ve temasların geliştirilmesine de gayret gösterilmektedir.

Dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü olan Japonya'yla esasen çok iyi düzeyde seyreden ilişkilerimiz, son yıllarda ivme kazanmıştır. 2003 yılı, Türk ve Japon halkları arasındaki kökü 1800'lü yıllara dayanan karşılıklı sempati ve tarihi dostluğun göstergesi olarak "Japonya'da Türk Yılı" olarak kutlanmış ülkemizi tanıtıcı çok sayıda etkinlik, geniş kesimlere hitap edecek şekilde Japonya'nın değişik kentlerinde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Geçtiğimiz yıl Aralık ayında bu ülkeye gerçekleştirdiğim ziyaretin ardından Sayın Başbakanımız da Nisan ayı içinde bu ülkeyi ziyaret etmiştir. İki ülke arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi hususundaki karşılıklı irade mevcuttur.

∴ 88

Çin Halk Cumhuriyeti'yle yürütmeye devam ettiğimiz yoğun temaslar ve istişarelerle her alanda işbirliğimizin geliştirilmesi için çaba sarf edilmektedir. Türkiye'ye "Resmi Turist Güzergahı" statüsü tanınmış olan Çin'den ülkemize turist akışının artması beklenmektedir.

Ayrıca, ikili ticarete Türkiye aleyhindeki dengesizliğin giderilmesi amacıyla Çin'e yönelik ihracatımızın artırılması, Türk inşaat sektörünün Çin'deki altyapı ihalelerinden pay almasının sağlanması ve Çinli yatırımcıların ülkemizde doğrudan yatırım yapmaya yöneltilmesi için gayret sarf edilmektedir. Keza, aramızda tarihi dostluk bağları bulunan Güney Kore'yle son bir yıl içinde karşılıklı üst düzey ziyaretler ivme kazanmış ve ilişkilerimizin her alanda yoğunlaşması için imkanlar yaratılmıştır.

Değerli konuklar,

Son iki yılda hep birlikte yaşadığımız hareketli gündemin gereği olarak, yaptığım çeşitli konuşmalarda, Irak, AB, ABD ve Kıbrıs konuları üzerinde yoğunlaştım.

Bu konuşmamda ise, daha geniş bir bakış açısıyla dış politikamıza bakmaya çalıştım.

Sözlerime son vermeden önce, Türkiye'nin dış politikasında yepyeni bazı ufuklara, uzağında değil, çok yakınındaki bir gelişmeyle gireceğini söylemek isterim.

2004 Aralık ayında Hollanda dönem başkanlığı altında ve Brüksel'de toplanacak olan Avrupa Birliği liderleri, Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini karşılayıp karşılamadığına dair bir karara varacaklardır. Buna göre AB liderleri, Türkiye ile AB arasında tam üyelik müzakerelerinin başlatılması konusunu karara bağlayacaklardır.

Türk halkının en ileri demokratik standartlara sahip olması gerektiği hedefinden hareketle attığımız dev adımlar ve devrimsel nitelikteki reformlar, siyasi kriterleri uzaktaki bir noktadan, avucumuzun içine getirmiştir. Kitaplar dolusu yapılacaklar listesi, yapılmışların çetelesine dönüşmüştür. Bugün Kopenhag siyasi kriterlerini karşıladığımızı söylemek haksız ve temelsiz bir iddia olacaktır.

Türkiye üzerine düşenleri yapmıştır ve yapmaya devam edecektir. Şimdi top AB ülkelerinin sahasındadır.

Hurafelerin ve Orta Çağ argümanlarının ötesine gidildiğinde, yapılacak seçim açıktır. Türkiye'yi almak değil, sudan sebeplerle Türkiye'yi almamak AB fikriyatının iflası olacaktır. Bu fikriyat kaybolduğunda, geriye sadece ruhsuz bir bürokratik mekanizma kalacaktır.

Halbuki, Türkiye'nin üyesi olduğu bir Avrupa Birliği, gelişen bir barış ülküsünün ve medeniyetler arası uyumun beşiği haline gelecektir.

Bunu göremeyenlerin sayısı AB içinde azalmaktadır. Dar görüşlü karşıt güçler lokalize olmakta ve sadece Avrupa içinde değil, ABD'den Avrupa'yı çevreleyen tüm coğrafyalarda kınanmaktadır.

Ancak, yine de yapılacak çok iş olup, bunların yapılmasında esas sorumluluk çağdaş bakışa sahip olanlara ve mutlaka yönetici elitlere düşmektedir. Türk insanının da kendisini tanıtmada her zamankinden daha faal ve girişimci olması gerekmektedir.

AB'ye üyelik müzakereleri gelecek yıl başlasa dahi uzun süre alacaktır. Bu süre zarfında ülkemizin yönetiminde, halkımızın eğitiminde ve birçok alanda önemli gelişmeler olacaktır. Dış politikamız da bu dönemde mutlaka önemli konularla iştigal etmek zorunda kalacaktır.

Bir yandan AB'nin uluslararası sistemin daha yetkin ve etkili bir oyuncusu olması için esaslı katkılar yaparken, aynı zamanda transatlantik ittifakın ve ABD ile geniş bir stratejik yelpazedeki ortaklığımızın devamı ve daha da gelişmesi bir önceliğimiz olacaktır.

Değerli konuklar,

Sözlerime son verirken, ilginiz için teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Türk Dış Politikası ve Ekonomik İlişkilerimiz

:: 90

:: İstanbul, 28 Temmuz 2004 **S**ayın Meclis Başkanı,

Sayın Yönetim Kurulu Başkanı,
Değerli konuklar,

Her şeyden önce, kurulduğu 1952 yılından bu yana Türk sanayi ve ekonomisinde önemli bir yere sahip olan İstanbul Sanayi Odası'nın Olağan Meclis Toplantısı vesilesiyle, bugün sizlerle Türk dış politikası ve ekonomik ilişkilerimizdeki gelişmeler ve beklentilerimiz hakkındaki görüşlerimi paylaşma imkanını veren bu nazik davetiniz için teşekkürlerimi sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Hükümetimizin işbaşına geldiği bir buçuk yılı aşkın dönem zarfında gerek uluslararası ve bölgesel planda, gerek yakın çevremizde yaşanan önemli gelişmeler, ülkemizin yoğun ve hareketli bir dış politika gündemine sahip olmasına neden olmuştur. Değişik coğrafyaların ve bölgelerin keşiştiği stratejik bir kavşakta yer alan, önemli siyasi deneyime, insan kaynaklarına, askeri güç ve ekonomik potansiyele sahip ülkemiz, çevresinde vuku bulan gelişmeler karşısında olaylara seyirci değil, aktif ve yönlendirici bir politika izlemektedir. Bunu yaparken, bölgesel ve uluslararası gelişmelerin ulusal çıkarlarımız bakımından olası risklerini bertaraf etmek ve bu gelişmelerin yarattığı yeni fırsatları en iyi şekilde değerlendirmek durumundadır.

Bu anlayışla, mevcut uluslararası konjonktürde ülkemizin dış ilişkiler ağını güçlendiren ve birbirleriyle interaktif hale getiren, komşularıyla geçmiş-

teki sorunlarına çözüm üreten ve geçimsizliklerin yerine işbirliği anlayışını hakim kılan, etrafımızdaki faal ve donmuş sorunların çözümüne yönelik yapıcı diplomatik inisiyatiflere öncülük eden, böylelikle bölgemizde barış, istikrar ve refahın imarında ön alan bir dış politika izlemekteyiz. Diyalog ve uzlaşma kültürünün yayılmasını amaçladığımız, bölgesel işbirliği ve entegrasyonun savunuculuğunu yaptığımız kadar, demokrasi ve iyi yönetim gibi çağdaş değerlerin ve ülkemizde yaşanan köklü reform sürecinin çevremizde olumlu değişiklikleri teşvik edecek şekilde daha geniş kitlelere ilham kaynağı olmasını da arzuluyoruz.

Değerli konuklar,

Sadece geçtiğimiz ay gündemimizde ön plana çıkan gelişme ve etkinlikler, Türk dış politikasının son dönemde ne denli hareketli bir süreçten geçmekte olduğuna ayna tutmaktadır. Bu gelişmeler, coğrafi konumu itibarıyla Türkiye'nin Doğu ve Batı kültürleri arasında stratejik işbirliğinde bir köprü olarak getirdiği katma değere ve çıkarlarını geniş bir bölgesel, hatta küresel işbirliği çerçevesinde tanımlayan ülkemizin izlediği çok boyutlu aktif dış politikaya, uluslararası planda söylemin çok ötesinde, somut ve etkin bir görünürlük kazandırmıştır.

Bildiğiniz gibi, Haziran ayı ev sahipliğini yaptığımız İKÖ Dışişleri Bakanları Konferansı ve ardından NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'yle Türk dış politikası açısından son derece yoğun ve neticeleri itibarıyla başarılı bir dönem olmuştur. Türkiye, mensubu olduğu bu iki önemli Örgüt'ün toplantılarına ev sahipliği yaparak, çok boyutlu ilişkileri çerçevesinde çok taraflı işbirliğine ve uluslararası güvenlik için vazgeçilmez gördüğü Trans-Atlantik ittifaka olan bağlılığını sergilemiştir. NATO Zirvesi, genişleyen ittifakın günümüzün yeni küresel ve bölgesel koşul ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir dönüşüm içinde salt askeri bir ittifakın ötesinde istikrar yaratıcı bir dinamik olarak güçlenmekte olduğunu ortaya koymuştur.

Öte yandan, İKÖ Genel Sekreterliği görevine adayımızın seçilmiş olması, ülkemizin Örgüt içinde sahip olduğu itibarın bir göstergesidir. Bu önemli seçim sonucu aynı zamanda ülkemizin Örgüt'ün daha etkin bir yapıya kavuşturulmasında önümüzdeki dört yıl boyunca daha faal bir rol üstlenmesine imkan tanımaktadır.

Aynı ay içinde Türkiye, demokratik ortak sıfatıyla davet edildiği G-8 Zirvesi'ne Başbakan düzeyinde iştirak etmiştir. Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika projesinin dünya gündemine taşınmasının çok öncesinde, çevremizde reform ve daha etkin siyasi ve ekonomik katılımı sağlayacak bir değişimin gerekliliğini savunuların ve iç dinamiklerden kaynaklanacak dönüşümü teşvik edenlerin başında geldik. G-8 Zirvesi'nde de, İtalya ve Yemen'le birlikte eş-başkanlığını üstlendiğimiz Demokrasi Yardım Diyalogu aracılığıyla

la bölge ülkelerinin ihtiyaç ve hassasiyetlerini gözeterek bir anlayışla demokrasi alanındaki birikimlerimizi dönüşümden yana bölge ülkeleriyle paylaşmaya hazır olduğumuzu dile getirdik. Bölge halklarının ve hükümetlerinin kendi iradeleriyle hayat bulacak siyasi, ekonomik ve sosyal reform girişimlerini destekleyeceğimizi belirttik. Ortadoğu genelinde daha demokratik, şeffaf ve hesap veren idari yapıların hayata geçirilmesini, insan hakları, hukukun üstünlüğü, iyi yönetim, kadın erkek eşitliği gibi ilkelerin yaygınlaşmasını sağlayacak bir sürece önemli ve deneyimli bir bölge ülkesi olarak Türkiye'nin yapıcı katkıları olabileceğine ve bunun bölgesel barış, istikrar ve refaha hizmet edeceğine inanıyoruz.

Değerli konuklar,

Geçtiğimiz ay sadece bu gelişmelerle sınırlı kalmamış, dış politikada öncelikli stratejik hedefimizi oluşturan AB'ye üyeliğimiz yönünde sürdürülen yoğun çalışma ve temaslarımıza da sahne olmuştur. 17-18 Haziran tarihleri arasında düzenlenen AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi vesilesiyle Sayın Başbakanımızla birlikte Brüksel'de AB çevreleriyle temaslarımızı sürdürdük ve Anayasal Antlaşmanın kabul edildiği Hükümetlerarası Konferans'a katıldık. Önümüzdeki Aralık ayında düzenlenecek ve katılım sürecimiz bağlamında hem Türkiye hem de AB bakımından önemli kararların alınacağı Brüksel Zirvesi'ne giden yolda AB başkentlerine yapmakta olduğumuz ziyaretler bağlamında Sayın Başbakanımız geçtiğimiz ay AB Dönem Başkanı Hollanda'ya ve son günlerde Fransa'ya önemli iki ziyaret gerçekleştirmiştir.

Ülkemiz AB Komisyonu Başkan Yardımcısı ve Ulaştırma ile Enerjiden sorumlu Komiser Loyola de Palacio ve Ticaretten sorumlu Komiser Pascal Lamy olmak üzere bu ay içinde de iki üst düzey Komisyon yetkilisini ağırlamıştır.

Haziran Zirvesi'nde AB, Komisyon'un değerlendirmeleri ışığında Kopenhag siyasi kriterlerinin karşılandığına kanaat getirdiği takdirde, ülkemizle katılım müzakerelerine gecikmeksizin başlanılacağını teyit etmiştir. Objektif ve adil kıstaslar karşısında, Aralık ayında Türkiye'nin hakkının teslim edileceğine inanıyoruz. Zira Türkiye kendisinden beklenenleri, kendi üstüne düşenleri güçlü bir siyasi irade sergileyerek yerine getirmiştir.

Halkımızın daha demokratik bir toplum ve çağdaş standartlara duyduğu özleme yanıt vermek üzere kısa sürede attığımız dev adımlar ve gerçekleştirdiğimiz devrimsel nitelikteki reformlarla katılım müzakerelerinin başlatılması için gerekli olan siyasi kriterlerin karşılanması yönünde kritik eşiği aşmış bulunuyoruz. Tabiatıyla reform süreci ve uygulama alanında yürütülen çalışmalar müzakereler başladıktan sonra da sürdürülecektir. Üyelik müzakerelerinin zorlu bir süreç olması ve makul bir süre alması beklenmektedir. Bu süreçte AB müktesebatına uyum yolunda daha da büyük hamleler yapmamız gerekecektir.

Ekim ayında yayınlanacak ve Aralık kararına dayanak teşkil edecek İlerleme Raporu'nun adil ve objektif bir değerlendirme içermesi beklenmektedir. AB'nin en yetkili ağızlarından bu yönde aldığımız güvencelerle Brüksel Zirvesi'nden amaçladığımız hedefe doğru kararlı ve güvenli adımlarla ilerlemeye devam edeceğiz. AB'nin de hakkaniyetli ve vizyon sahibi bir karar alacağı yönündeki beklentimize yanıt vereceğine inanıyoruz. Böylece Birliğin, temsil ettiği değerlerin küresel bir anlam ifade etmesine, yetkin ve etkin küresel bir güç olmasına, medeniyetler arası uyum ve uzlaşışya doğru ilk adımı atmasını temenni ediyoruz.

Ekim ayında ev sahipliğimizde ikinci kez düzenlenecek olan AB-İKÖ Ortak Forumu da, Aralık kararının hemen öncesinde ülkemizin AB'ye diğer bölgelere açılım yönünde ve medeniyetler arası diyaloga sunduğu katma değer hatırlatılması bakımından önemli bir vesile olacaktır.

Değerli konuklar,

Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulunması yönünde başlattığımız girişim ve bu konuda sergilediğimiz kararlı ve yapıcı tutum başta AB olmak üzere uluslararası çevrelerde olumlu yankı bulmuştur. Nitekim, Haziran AB Zirvesi'nin Sonuç Bildirisi'nde ülkemizin Kıbrıs sorununun kapsamlı bir çözüme kavuşturulması yönünde BM Genel Sekreteri'nin gayretlerine olumlu katkıların memnuniyetle karşılandığı kaydedilmiştir. Bugün herkes tarafından kabul ve takdir edilen, adada çözüm için izlediğimiz yapıcı ve kararlı politikalar sonucu Kıbrıs meselesi, Aralık 2004 tarihine giden süreçte AB tarafından aleyhimize kullanılacak bir husus olmaktan çıkmıştır. Ayrıca, altı ay kadar kısa bir dönemin sonunda KKTC'nin uluslararası tecridine ve uygulanan ambargolara son verilmesi yönündeki girişimlerimiz sonuç vermeye başlamaktadır.

Değerli konuklar,

AB'yle ilişkilerimiz siyasi boyutuyla olduğu kadar ekonomik yönüyle de önem taşımaktadır. Gümrük Birliği içinde olduğumuz ve en önemli ticari ortağımız konumunda olan AB'nin üyesi ülkelerin hemen hemen hepsiyle ekonomik ve ticari ilişkilerimizin yasal altyapısı tamamlanmış durumdadır. Ancak, Avrupa ülkelerinin fert başına düşen milli gelirleri ve satın alma güçleri göz önünde tutulduğunda, ticaretimizin gerçek potansiyeline ulaştığını söylemek güçtür. Bu bakımdan, mevcut ihracat potansiyelinden tam olarak yararlanabilmek için bazı ilave girişimler gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda, üst düzey ziyaretlerde, o ülke ile iş yapan firmalarımızın katılımları teşvik edilmekte, dış temsilciliklerimizden iş adamlarımızın bu ülkelerde yapacakları temaslara aktif şekilde yardımcı olmaları istenmekte, kaliteli

ürünlerimizin, özellikle sanayi mallarımızın, daha iyi tanıtımının yapılması ve bu amaçla Avrupa'daki fuarlara katılım teşvik edilmektedir.

Değerli konuklar,

Ekonomik bütünleşme ve küreselleşmenin hız kazandığı günümüzde, ülkelerin uluslararası arenadaki siyasi güçlerini sahip oldukları ekonomik nüfuzları belirlemektedir. Bu bağlamda, ülkemizin de bugünkü uluslararası ortamda dış politikaya, aynı zamanda ekonomik çıkarlarını da temel alan yeni bakış açılarıyla yaklaşması gerekmektedir.

Yer aldığımız ve dış politikamızın temel ve öncelikli ilgi alanlarından birini oluşturan Avrasya coğrafyasını sadece siyasi getirileri yönüyle değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmamıza destek olma potansiyeli açısından da ele almaktayız. Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu üçgeninde ve Avrasya'nın merkezinde yer alan Türkiye'nin çevre ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkilerinin geliştirilmesi temel önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Ülkemizin çevreleriyle ticaret hacminin toplam dış ticaret hacmi içinde yüzde 20 düzeyinde kalması sözkonusu önceliğimizin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

:: 94

Son dönemde ülkemizin başta Yunanistan ve Suriye olmak üzere, komşularına yönelik olarak izlediği yapıcı yaklaşımlarla çevre ülkelerle gelişen ve çeşitlenen ilişkileri esasen ticari ve ekonomik bağlarının da paralel bir şekilde daha da güçlenmesi için verimli bir ortam yaratmaktadır.

Yunanistan ile aramızda tesis edilen iletişim kanallarıyla sürdürülen yakınlaşma süreci stratejik ortaklık perspektifinde geliştirilmektedir. Bu ülkeyle ikili ilişkilerimize hakim olan olumlu ve yapıcı hava, özellikle Sayın Başbakanımızın Mayıs ayında Yunanistan'a yaptığı ve 16 yıl aradan sonra bu düzeyde gerçekleştirilen ilk ziyaretle daha da belirginlik kazanmıştır.

Keza, Suriye ile ilişkilerimizde açılan yeni sayfa bu yılın başında Devlet Başkanı Sayın Beşar Esad ve son olarak Başbakan Sayın Muhammed Naci Otri'nin ülkemize gerçekleştirdikleri ziyaretlerle tescil edilmiştir. Sayın Başbakanımız İran Cumhurbaşkanı I. Yardımcısı Dr. Aref'in davetine icabetle şu anda İran'da temaslarda bulunmaktadır. Bu ziyaret önemli bir diğer komşumuz olan İran'la ilişkilerimizin ve ekonomik işbirliğimizin karşılıklı yarar temelinde daha da geliştirilmesi bakımından önemli bir fırsat oluşturmaktadır.

Ciddi istikrarsızlık unsurları içeren Ortadoğu bölgesinde bütün ülkelerle ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Ortadoğu'da barış ve istikrar sağlanabildiği ölçüde, bölgedeki ülkelerin kaynaklarını ekonomiye kaydırabilecekleri ve bunun Türkiye ile ticari ve ekonomik ilişkilerine olumlu biçimde yansıtacağı aşikardır.

Türkiye, bölgedeki istikrarsızlık ortamından olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu nedenle, mevcut sorunların çözümlenmesi bölge kadar ülkemizin de çıkarınıdır. Tüm bölge ülkeleri ve halklarıyla aramızdaki derin tarihi ve kültürel bağlar nedeniyle, Ortadoğu'nun kalıcı barış, güvenlik, refah ve yoğun işbirliği içeren bir coğrafyaya dönüştürülmesi yönündeki çabalara aktif katkıda bulunmayı bir sorumluluk olarak görüyoruz. Başta Filistin-İsrail ihtilafı olmak üzere, bölgedeki sorunların çözümü için taraflarca talep edilebilecek her türlü yardımı yapmaya hazırız. İlgili taraflarla sahip olduğumuz yakın ve dengeli ilişkiler bu yönde yararlı bir işlev üstlenmemize imkan tanımaktadır. Bu ihtilafın kalıcı bir çözüme ulaştırılması için Dörtlü Girişimin hazırladığı Yol Haritası'nı desteklemekteyiz.

Değerli konuklar,

Komşumuz Irak'ta ise Haziran sonu itibarıyla egemenliğin Iraklılara devriyle bu ülkede arzulan normalleşme sürecine doğru ilk adım atılmıştır. Ancak, yeni Irak Geçici Yönetimi'nin önünde, güvenlik ve asayişin tesisi, Irak'ı oluşturan kesimler arasında ulusal bir uzlaşının sağlanması ve en geç Ocak 2005'te düzenlenmesi planlanan genel seçimler gibi son derece yoğun bir gündem bulunmaktadır.

Ülkemizin Irak politikası uzun vadeli ekonomik ve stratejik çıkarlarımızı gözetilen bir yaklaşımla şekillenmektedir. Bu zorlu dönem içinde de Türkiye'nin Irak'a yönelik insani ve teknik yardımları, ülkenin yeniden yapılandırılması çabalarına katkıları ve ikili ticaretin geliştirmesi amacını güden gayretleri artarak sürecektir. Irak'ın toprak bütünlüğü ve ulusal birliği korunmuş, halkın tüm kesimlerini adil bir şekilde temsil eden demokratik bir yapıya ve istikrara kavuşmuş, kendisi ve komşularıyla barış içinde bir ülke olmasını arzuluyoruz. Bu yönde izlediğimiz aktif politikalarımız devam edecektir. Son olarak geçtiğimiz günlerde Mısır'da toplanan ve Irak'ı komşularıyla bir araya getiren Komşu Ülkeler Girişimimiz bunun somut bir örneğidir.

Değerli konuklar,

Tabiiyatıyla dış ekonomik ilişkilerimizin sadece yakın çevre ülkeleriyle sınırlı kalmaması, başta gelişmiş ekonomilerle olmak üzere, olanaklar ölçüsünde yaygınlaştırılıp çeşitlendirilerek geliştirilmesi ulusal çıkarlarımızı doğrultusundadır. Özellikle ihracat açısından güçlü olunan sektörler için uluslararası piyasalarda sektör ve pazar hakimiyetinin artırılması, ulusal ekonomimizin güçlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Asırlar boyu Türkiye'nin en önemli komşularından biri olan Rusya ile ikili ilişkilerimize hakim olan işbirliği anlayışıyla yeni bir ivme kazandırılmıştır. 8 yıllık aradan sonra bu ülkeye Dışişleri Bakanı düzeyinde ilk kez bir ziyaret gerçekleştirildi. Ekim ayında Rusya Federasyonu'na yaptığım bu ziyaret sıra-

sında Devlet Başkanı Vladimir Putin ve dönemin Dışişleri Bakanı Ivanov ile gerçekleştirdiğim verimli ve kapsamlı görüşmelerde ikili işbirliğimizin çok boyutlu ortaklık düzeyine çıkarılması konusundaki karşılıklı kararlılığımız teyit edilmiştir. Daha sonra yeni Dışişleri Bakanı Lavrov'la da hem Moskova, hem İKÖ Konferansı vesilesiyle İstanbul'da görüştük.

Önümüzdeki dönemde öngörülen üst düzey ziyaretler, Rusya Federasyonu'yla işbirliğimizin ikili düzeyde çeşitlendirilmesine ve Avrasya Eylem Planı çerçevesinde sürdürülen işbirliğimizin daha da güçlendirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Türk müteahhitlerin Rusya'nın imarına yaptıkları katkı, Türk müteşebbislerin bu ülkedeki yatırımları, Rusya'dan Türkiye'ye giderek artan sayılarda gelen turistlerin ekonomiye getirdiği canlılık ve nihayet Rusya'nın en değerli ihracat kalemlerinden birini oluşturan doğal gaz konusunda gelişen işbirliği Rusya'yla siyasi ilişkilerimizin daha da geliştirilmesine kalıcı katkılar sağlar niteliktedir.

:: 96

Değerli konuklar,

Türkiye için kültürümüzle bütünleşen Kafkaslar bölgesi ayrı bir önem taşımaktadır. Güney Kafkasya'nın kalıcı istikrar, güvenlik ve refaha kavuşmasının yolunun, donmuş sorunların ve çatışma riski taşıyan ihtilafların barışçı yollarla çözümlenmesinden ve bölgesel işbirliğinden geçtiğine inanmaktayız. Dağlık Karabağ sorununda kolaylaştırıcı bir rol oynamak ve diğer bölgesel konularda fikir alışverişinde bulunmak amacıyla Azeri ve Ermeni meslektaşlarımla üçlü bir diyalog forumu başlattık. Bu forumun ilk toplantısını 2002 Mayıs ayında yaptık, son olarak da NATO İstanbul Zirvesi marjında bir araya geldik. Sonbaharda da BM Genel Kurulu vesilesiyle tekrar New York'ta üçlü bir görüşme yapmayı öngörüyoruz.

Çalkantılı bir siyasi geçiş dönemini geride bırakan komşumuz Gürcistan'ın mevcut sorunlarını sağduyu içinde demokratik yollardan aşmasına ve kardeş ülke Azerbaycan'ın esenliğe kavuşmasına yönelik güçlü desteğimiz sürdürülmektedir. Ermenistan ile ilişkilerimizin normalleşmesi ise tamamen bu ülkenin elindedir. Ermenistan'ın iyi komşuluk ve uluslararası hukuk ilkeleriyle uyumlu bir dış siyaset izlemesi ve ülkemize karşı Ermeni diasporasıyla birlikte izlediği hasmane tutumu gözden geçirmesi durumunda, bu adımları karşılıksız kalmayacaktır. Türkiye, bu koşulların karşılanması halinde Ermenistan'la ilişkilerini normalleştirme iradesine sahiptir.

Karadeniz Görev Gücü ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü gibi öncülüğünü yaptığımız bölgesel işbirliği mekanizmalarından ikincisini Güney Kafkasya'ya da teşmil ederek, Azerbaycan ve Ermenistan'ı ortak bir işbirliği çatısı altında bir araya getirdik. Ermenistan'ın komşularına karşı takınacağı

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

sağduyulu politikalar Güney Kafkasya'da tüm bölge menfaatine olacak işbirliğinin son halkasının tamamlanmasına imkan verecektir.

Kafkaslar büyük oranda zengin hidrokarbon kaynakları ve bunların Batı'ya taşınma yolu üzerinde bulunması nedenleriyle, başta ABD olmak üzere Batılı ülkelerin stratejik önem verdiği bir bölge haline gelmiştir. Önümüzdeki yıl sevkıyata başlaması öngörülen Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattı ile 2006 yılında işlerlik kazanması beklenen Bakü-Tiflis-Erzurum doğalgaz boru hattı projeleriyle Türkiye, Batı Avrupa'ya hidrokarbon sevkıyatında belli başlı güzergahlardan biri haline gelecektir. Sözkonusu boru hatları, bölgeye getireceği ekonomik canlılıkla birlikte bölgesel istikrar ve refaha katkıda bulunacak, aynı zamanda azami seviyelere ulaşan Türk boğazlarındaki tanker trafiğinin daha da artmasını önleyecektir.

Değerli konuklar,

Yakın tarihi, kültürel, ortak dil ve kardeşlik bağlarımız bulunan Orta Asya ülkeleriyle işbirliğimizin geliştirilmesi dış politika gündemimizin öncelikleri arasında yer almaktadır. Türkiye'nin Orta Asya Cumhuriyetlerine yönelik politikasına, bu ülkelerin bağımsızlıklarının ve devlet yapılanmalarının pekiştirilmesi, ekonomik ve siyasi reformlarının başarıya ulaşması ve uluslararası topluma bütünleşmelerine destek olunması arzusu yön vermektedir.

Türkiye, Orta Asya ülkelerine açtığı önemli kredilerle bölgeye sermaye ihraç eden bir ülke konumundadır. Orta Asya Cumhuriyetleri'yle ticaret hacmimiz 2001 yılından bu yana ikiye katlanmıştır. Geçtiğimiz yıl ticaret hacmimiz 1.163 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye ayrıca, bu ülkelerin öğrencilerine burs ve kamu personeline teknik yardım ve eğitim sağlamaya devam etmekte, güvenliklerine yönelik tehditlerin bertaraf edilmesine yardımcı olmak amacıyla önemli düzeyde de askeri yardım ve eğitim sağlamaktadır.

Ülkemizle birlikte Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'ı üst düzeyde kardeşlik ve dil ortaklığı temelinde bir araya getiren Türkçe Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesi'nin sekizincisinin de bu yıl Türkiye'de düzenlenmesi öngörülmektedir. Diğer taraftan, Hükümetimiz bu ülkelere yönelik teknik yardım ve işbirliğine de büyük önem vermekte ve bu çerçevede Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın kabiliyetlerinin genişletilmesini hedeflemektedir.

TİKA iş adamlarımıza yönelik de bazı yenilikler geliştirmiştir. Öncelikle teknik yardım faaliyetleri çerçevesinde ihtiyaç duyulan müteahhitlik hizmetlerinin Türk işadamları tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca TİKA'nın yurtdışı ofisleri iş adamlarımıza lojistik destek vermek konusunda talimatlandırılmıştır. Son olarak, özel sektörün teknik yardım pro-

jelerine daha fazla katılmasını teşvik etmek istiyoruz. Bu şekilde Türk işadamları ve şirketlerinin ilgili ülkelerde lojistik altyapı kurmalarına ve olumlu bir imaj kazanmalarına yardımcı olmayı amaçlamaktayız.

Değerli konuklar,

Coğrafi olarak belki bize nispeten daha uzak ancak ülkede kalıcı barış ve istikrarın tesisine desteğimizin en güçlü şekilde sürdürüldüğü Afganistan'a da temas etmek istiyorum. Türkiye ve Afganistan tarih boyunca, gücünü iki halk arasındaki köklü dostluk ve dayanışma bağlarından alan yakın ilişkilere sahip olmuşlardır. Bu dayanışma bugün de Türkiye'nin Afganistan'da barış, istikrar ve ülkenin yeniden yapılandırılması çabalarına katkılarında ifadesini bulmaktadır. Bu ülkede sürdürülen yeniden imar çalışmaları özel sektörümüz için önemli imkanlar sunmaktadır. Nitekim, Türk müteşebbisleri Afganistan'da projeler üstlenmiş yabancı firmalar içinde birinci sırada gelmektedir. Bu çerçevede, özellikle müteahhitlik sektörü açısından bakıldığında Türk firmalarının kazandıkları ihalelerle Afganistan'ın imarına büyük ölçüde katkıda buldukları görülmektedir. 2002 yılından itibaren firmalarımızın Afganistan'da almış olduğu ihalelerin toplamı 500 milyon dolara ulaşmaktadır. Özellikle eğitim, sağlık ve tarım alanlarında bir dizi yeniden yapılandırma projesi üstlenmiş olan ülkemizin, özel sektörümüz aracılığıyla bu ülkedeki yeniden imar faaliyetlerindeki etkinliğini artırması ve çeşitlendirmesi mevcut ekonomik potansiyelin değerlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

:: 98

Öte yandan, Afganistan'ın yakın dostu ve terörizme karşı uluslararası koalisyonun bir üyesi olarak, başından beri Afganistan'daki Uluslararası Güvenlik Yardım Gücü'ne (ISAF) iştirak etmekte olan ülkemiz, Haziran 2002-Ekim 2003 tarihleri arasında ISAF-II'nin komutasını üstlenmiştir. NATO içinde sürdürülen çalışmalar çerçevesinde, İstanbul'da konuşlu Üçüncü Kordü'nün 2005 Ekim-Ağustos döneminde ISAF karargahını üstlenmesi de gündemimizdedir.

Değerli konuklar,

21. yüzyılın dünya ekonomisinde önemli bir ağırlık ve çekim merkezi olan Asya-Pasifik bölgesi ülkeleriyle ilişkilerimizin ve ticari bağlarımızın hızla geliştirilmesi ve bu bölgenin sunduğu ekonomik imkanların değerlendirilmesi dış politika önceliklerimizden bir diğerini oluşturmaktadır. Bu çerçevede, bölge ülkeleri ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin hukuki zemini imzalanan ikili anlaşmalarla büyük ölçüde hazırlanmış durumdadır. Bölgeye yönelik açılımlarımızı kilit konumdaki ÇHC, Japonya ve Güney Kore gibi ülkeler üzerinden gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Çin’le aramızdaki olumlu ilişkiler son bir yıl zarfında karşılıklı olarak gerçekleştirilen ziyaretlerle her alanda geliştirilmektedir. Yakın bir gelecekte bizzat ÇHC’ne bir ziyarette bulunmayı ve somut yeni işbirliği imkanlarını ele almayı öngörüyorum. İki ülke ticaretinde aleyhimize seyreden dengesizliğin giderilmesi amacıyla Çin’e yönelik ihracatımızın artırılmasına, Türk inşaat sektörünün Çin’deki altyapı ihalelerinden pay almasına ve Çin kaynaklı yatırımların ülkemize çekilmesine önem atfediyoruz.

Dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü olan Japonya’ya Sayın Başbakanımız ve tarafımdan yapılan ziyaretler esasen çok iyi düzeyde seyreden ilişkilerimizin pekiştirilmesine yaramıştır. Ayrıca, 2003 yılı boyunca bu ülkede Türkiye’nin tanıtımı bakımından altın bir fırsat sunan “Türkiye Yılı”nın başarıyla kutlanmış olmasının yarattığı imkanların değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Keza, Sayın Başbakanımızın bu yıl Güney Kore’ye ve ticaretten de sorumlu Güney Koreli meslektaşımın ülkemize gerçekleştirdiği ziyaretler, tarihi dostluk bağlarımızdan da güç alan bu ülkeyle ilişkilerimize ivme kazandırmıştır.

Dış politika gündemimiz hiç bir coğrafyayı ihmal etmemektedir. Nitekim, Afrika kıtasıyla da ilişkilerimizin ekonomik, ticari, kültürel ve siyasi alanlarda çeşitlendirilmesini amacını güden “Afrika’ya açılım hamlesi” çerçevesinde yapılan girişimler olumlu sonuçlar vermektedir. Son dönemde Afrika ülkelerine yönelik ticaret hacmimiz artış eğilimi sergilemektedir. Kuzey Afrika ülkeleriyle akdetmeyi amaçladığımız Serbest Ticaret Anlaşmaları bu ülkelerle ticari ilişkilerimize canlılık getirecektir. Böyle bir anlaşma son olarak Fas’la imzalanmış olup, Mısır ve Tunus’la da müzakere edilmektedir. Benzer bir şekilde, Latin Amerika’ya açılım politikası çerçevesinde bölge ülkeleriyle siyasi ilişkilerimizi güçlendirmeyi ve ekonomik potansiyeli değerlendirmeyi hedefliyor, bu yöndeki gayretlerimizi sürdürüyoruz.

Değerli konuklar,

Küreselleşen dünyamızda, Türkiye ölçeğindeki ve coğrafi konumundaki bir ülkenin Dışişleri Bakanı olarak bana sizlerle izlediğimiz çok boyutlu dış politika kapsamında bu kısa ufuk turunu yapma fırsatı verdiğiniz ve ilginiz için teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

**BM 59. Genel Kurulu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ 100

∴ New York, 23 Eylül 2004

Mr. President,
Mr. Secretary General,
Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

I would like to start by congratulating you on your election as President of the 59th General Assembly. I pledge the full support of my delegation in your endeavors. I would also like to pay tribute to your predecessor, His Excellency Mr. Julian Hunte for his able Presidency.

Mr. President,

We are a generation of world leaders at a time when our globe is undergoing an important phase of adaptation to new realities, opportunities and challenges. As the Secretary-General, H. E. Mr. Kofi Annan frequently states, we now possess the know-how to address our common concerns. The Millennium Summit, which was the largest gathering of the world leaders, produced a historic document: the Millennium Declaration which charts the right course for humanity in the new Millennium.

The goals that the Millennium Declaration defined for humanity are ambitious, yet achievable. Reducing hunger and extreme poverty, spreading universal primary education, halting infectious diseases, and reducing child mortality within 15 years continue to be urgent tasks.

Universal humanitarian challenges and chronic political-military conflicts are compounded with new and asymmetrical threats: Threats such as terro-

rism, narcotics, organized crime, proliferation of weapons of mass destruction and environmental problems. Racism, anti-Semitism, prejudicial attitudes against the tenants of certain creeds and cultures, among them the Muslims, and xenophobia add fuel to those menaces. Besides, special and urgent needs of the African continent remain to be responded collectively.

The UN system should be encouraged to elevate its role in addressing these issues. Faith in international order and institutions should not be undermined. A more effective and credible United Nations would be more capable of facing the common challenges of today. The UN Security Council should have a more representative and balanced character. Representation at the Council has to be inclusive and fair. This will increase its legitimacy and efficiency. In this respect, I would like to commend the efforts of the Secretary-General.

Mr. President,

Correlation between good governance and peace and prosperity is valid both at home and in the world. Therefore, a global agenda for reform should cover all aspects of our domestic and international life. Each member of the international community has a stake and responsibility in implementing such an agenda.

101 ::

On our part, fully conscious of this correlation, my government has realized sweeping political and economic reforms in the last two years. We, thus, upgraded and deepened our democracy. An accountable, transparent and efficient administration and a dynamic civil society upholding the rule of law and human rights have been consolidated. Expectations of our people as well as the relevant United Nations and European Union standards inspired us in our reform drive. I take pride in seeing that many, both in the west and the east, have observed in our experience a perfect embodiment of modernity, progress, identity and tradition.

Mr. President,

I should like to take this opportunity to confirm Turkey's candidacy for a non-permanent seat at the Security Council for the term 2009-2010. In spite of her substantial contributions to peace and security, Turkey has not been a member of the Council for almost half a century. Therefore, we rightfully expect the support of the General Assembly for our candidacy. Our bid for the non-permanent seat is in tune with Turkey's larger efforts to secure peace, stability and security in its region and beyond.

Turkey figures as a prominent country in humanitarian activities from Palestine to Darfur. Our contribution has been made available in

increasing numbers for international peace keeping missions in a wide geography from Bosnia to Afghanistan.

Turkey has a unique position as the only member of the Organization of Islamic Conference that is also a candidate to the European Union. This position enables us to facilitate interaction and dialogue between the Islamic World and the West.

Turkey's achievements in helping create an environment in our region and beyond that is conducive to development, stability and progress are plenty. The Black Sea Economic Cooperation, Economic Cooperation Organization, Stability Pact are good examples to that effect.

Mr. President,

My Government has been pursuing a peaceful and problem-solving policy to world affairs. On the chronic issue of Cyprus, my government placed its full support behind the Secretary General Kofi Annan's good offices mission. We cooperated closely with him. The Secretary General's settlement plan was the result of four years of serious negotiations between the two sides. They were conducted on the basis of a new bi-zonal partnership with a federal government and two constituent states. The Plan was put to separate referendum with the prior agreement of all parties concerned. The Annan Plan was overwhelmingly accepted by the Turkish Cypriots whereas the Greek Cypriot leadership chose to reject it.

I profoundly regret that the opportunity to solve the long standing problem of Cyprus was thus missed. As a result, a chance to grant fresh credibility to the United Nations was lost. A possible source of inspiration for peace-makers elsewhere, in the Middle East or the Caucasus, also disappeared.

The Secretary General in his report to the Security Council clearly stated that the referenda drastically changed the situation in the Island. It confirmed, once again, the existence of two equal peoples and their separate rights to decide for their fate.

The Secretary General also called on the members of the Security Council, I quote, "to give a strong lead to all States to cooperate both bilaterally and in international bodies to eliminate unnecessary restrictions and barriers that have the effect of isolating the Turkish Cypriots and impeding their development", end of quote.

Turkey remains committed to a lasting settlement in Cyprus. Five months have passed since the Turkish Cypriots, responding to the calls of the international community, voted courageously in favor of the UN Plan. However, they are yet to be rewarded for expressing their will for the

reunification of the Island. We urge the Security Council to positively respond to the Secretary General's calls. We also appeal to UN member states to take, at bilateral level, concrete steps to put an end to the isolation and punishment of the people of the Turkish Republic of Northern Cyprus.

Mr. President,

Turkey has and will continue its strong support for the preservation of peace and stability in Southeast Europe. We are glad to note considerable progress in this region thanks to the sustained efforts of the international community and the Balkan countries themselves. Turkey is determined to sustain the promising and constructive atmosphere in our relations with Greece. We hope that the improvement in bilateral relations will continue in the coming period. Our wide ranging cooperation is expanding in every field. This will facilitate the settlement of all pending issues. It will also result in a climate of cooperation beneficial to the two countries as well as peace, stability and security in the region as a whole.

103 ::

Turkey believes that it is high time to start taking concrete steps to eliminate the existing frozen conflicts in Southern Caucasus such as Nagorno-Karabakh, Abkhazia and South Ossetia. As a neighboring country, we actively contribute to efforts aimed at achieving stability and prosperity in this region. To this end, we have been encouraging all the parties concerned while facilitating the ongoing process of dialogue.

We hope that the Abkhazian conflict and the problems in South Ossetia are overcome by peaceful means, within the territorial integrity and sovereignty of Georgia. My Government supports a just and lasting solution to the Nagorno-Karabakh conflict on the basis of the fundamental principles of international law, the territorial integrity of Azerbaijan and good neighborly relations. We expect the Armenian Government to fully comply with the relevant UN resolutions to reach such a solution.

Mr. President,

The Middle East problem and the situation in Iraq and Afghanistan stand as the major conflicts compounding instability in the world and leading to increasingly serious consequences.

The Road Map is the only available framework for a comprehensive settlement of the Israeli-Palestinian problem. Benefiting from her traditional ties with the parties, Turkey has already offered its active contribution to the implementation of the Road Map. We also support every effort that is initiated and coordinated in this context. We join the call made by the Quartet yesterday.

The resumption of the negotiating process between the two parties should remain the central objective of the current efforts. Likewise, fulfilling the performance criteria by both sides as laid out in the Road Map is important. Terrorist attacks against the Israeli people must stop. So must the deliberate destruction of Palestinian lives and properties. The reform process of the Palestinian institutions must be advanced. Israeli settlement activities must be immediately halted. The ruling of the International Court of Justice must be respected. The living conditions of the Palestinians need to be urgently improved. Any settlement would not be complete without progress in all the tracks including the Syrian and the Lebanese ones.

Mr. President,

My Government is focused on contributing to improvement of the situation in Iraq. We appreciate the massive resources and political efforts mobilized by the US Administration and the international community for the rehabilitation and reconstruction of Iraq. We sincerely wish these efforts to yield the desired results soon.

∴ 104

However, humanitarian, political and security difficulties faced by the people of Iraq continue to adversely affect each other. It goes without saying that developments in Iraq are also affecting my country and causing suffering for my people while most of Iraq's humanitarian needs are being supplied through Turkey as a neighboring country.

The Iraqi transition is not only about the fate of the Iraqi nation. It is about the future of peace and prosperity in the whole region and beyond. This is the motive of Turkey's strong support of a united, territorially intact and democratic Iraq: An Iraq that is in peace with itself and with its neighbors. This should and can only be achieved with the full participation and support of the Iraqi people as a whole. More UN involvement would facilitate this task. The Neighboring Countries Meetings, initiated by Turkey, is also a most valuable instrument to be taken into account. After all, Iraq's success will be our collective success, and so will be its failure. Turkey will continue to support the Iraqi interim government's efforts in paving the way to normalcy and democracy.

The traditional support of Turkey towards the Afghan people will continue. The establishment of security, stability and a democratic system in Afghanistan is another urgent task. Making this country free from terrorism, extremism and narcotics is of crucial importance for the international community. We should all work for the incoming elections to constitute a significant step to these ends.

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

Mr. President,

We all agree that terrorism has no justification. It can never claim to represent any religion, nation or cause. Indiscriminate killing of innocent people, be it in New York, in Istanbul, in Baghdad, in Beslan or elsewhere, is a crime against humanity. We condemn these terrorist atrocities in the strongest terms. As a country that long suffered from terrorism, Turkey calls for more intensified multilateral cooperation. The United Nations system is an important platform in this respect and we extend our full support to efforts under this roof.

We also strongly believe in the urgent need to strengthen the control regimes on weapons of mass destruction and their delivery systems. We will continue to support the ongoing work to ensure full adherence to the legal instruments in this field. The creation of Nuclear Weapon Free Zones is an important way of strengthening peace and security in the world and in all regions, including the Middle East.

Mr. President,

105 ::

Turkey is determined to deploy every effort aimed at strengthening peace and stability in its immediate region and beyond. We will try to make use of our multidimensional ties and deepseated relations to achieve this goal. We remain strongly committed to translating into reality the universal validity of the noble values and principles written in the United Nations Charter.

Thank you for your attention.

**Dışışleri Bakanlığı Bütçesinin
TBMM Genel Kurulu'nda
Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

:: 106

:: Ankara, 24 Aralık 2004

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Sözlerime başlamadan önce, Hükümetimiz, Bakanlığımız adına hepinize saygılar sunuyorum. Ayrıca, Dışışleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde söz alan değerli iktidar ve muhalefet Milletvekillerine teşekkür ediyorum. Değerli Milletvekillerinin görüşleri dikkatli bir şekilde takip edilmiştir. Eleştirileri, tavsiyeleri en iyi şekilde değerlendirilecektir ve önümüzdeki dönem içinde, bütün bunların ışığı altında, Türkiye'nin dış politikasını en iyi şekilde yürütmeye gayret sarf edeceğiz.

Değerli arkadaşlarım,

Süre dar olduğu için, Hükümetimizin dış politikasıyla ilgili bütün konuları ve detayları bir kitapçık halinde siz değerli Milletvekillerine dağıtıyoruz. Ben burada, faaliyetlerimizin özeti sizlere sunacağım. Bir de, değerli Milletvekillerinin eleştirilerine cevap vermeye gayret sarf edeceğim.

Değerli arkadaşlar,

Yeni bir dünya düzeninin oluşmaya başladığı bu dönemde Türkiye, 21. yüzyıla hakim olacak dinamiklere yön verecek aktörlerden biri olarak görülmektedir. Bu, sadece ülkemizin stratejik, coğrafi konumu, büyüklüğü ve sahip olduğu askeri güçten kaynaklanmamaktadır. Bunların da ötesinde, Türkiye'ye atfedilen önem, geleneksel değerlerimizi çağdaş normlarla meczetme

başarımızdan, geniş bir çevreye yansıttığımız olumlu, istikrar yaratıcı etkiden, diğer bir deyişle yumuşak gücümüzü, büyük gücümüzü ortaya koymamızdan ortaya çıkmaktadır.

Şimdiye kadar, devamlı kavga eden bir Türkiye imajı varken, şimdi gücü farkında olunan, geçmişi büyük, potansiyeli büyük; ama aynı zamanda bütün sorunlara, görüşerek, diyalog yoluyla çözüm arayan bir ülke olarak ortadadır.

Dünyanın pek çok köşesinde radikal akımların, terörün ve şiddetin, olumlu değişim çabalarına köstek olmayı sürdürdüğü çalkantılı bir uluslararası ortamda, Türkiye, kapsamlı bir dönüşüm sürecini huzur ve istikrar içinde en ileri noktalara taşımayı başarmıştır.

Türkiye, bugün, çevresindeki coğrafyalardan yükselen değişim arzuları için bir ilham kaynağı olarak ortadadır. Türkiye, Karadeniz-Kafkasya-Ortadoğu üçgenine, karşılıklı uzlaşma ve bölgesel işbirliği kavramlarını taşıyan, aldığı inisiyatiflerle bu coğrafyalarda barış ve istikrar umutlarına güç katan bir aktör olarak görülmektedir.

Değerli arkadaşlarım,

Büyük bir ülke, sadece kendisine karşı sorumlu değildir, bölgesine karşı da sorumludur, komşusuna karşı da sorumludur. Bölgemizin barış ve istikrarı, ekonomik kalkınmanın da birinci adımı olacaktır. İstikrarın olmadığı, barışın olmadığı bölgelerde ülkelerin önceliği başka olacak, kaynaklar da başka doğrultularda harcanacağı için, o bölgenin, insanların refahı, o bölgenin kalkınması ikinci derecede kalacaktır. İstikrar, güvenlik hangi bölgede varsa, ekonomik kalkınma ve refah da onu takip etmiştir. Bu bakımdan, Türkiye, bölgenin istikrarına, bölgenin huzuruna, bölgenin barışına çok önem vermektedir ve büyük bir ülke olarak da buna öncülük etmektedir. Bunun değeri, sadece bölge ülkeleri ve bölge halkları tarafından değil bütün dünya tarafından da takdir edilmektedir.

Değerli arkadaşlarım,

Dış politika konusunda bu yılın birinci gündemi Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkileri olmuştur. Uzun yılların neticesi, bu sene yeni bir aşamaya gelinmiştir. 17 Aralık'ta tam üyelik müzakerelerine başlama kararı alınmasıyla Avrupa Birliği ile Türkiye arasında adeta yeni bir döneme girilmiştir. Bugüne kadar, şüphesiz ki, çok önemli adımlar atılmış, çok önemli anlaşmalar imzalanmıştır. 1999'da adaylığımız tescil edilmiş, 2002 yılında Türkiye siyasi kriterleri yerine getirdiği takdirde müzakerelere başlanabileceğine dair karar alınmıştır. Nihayet, 17 Aralık'ta Avrupa Birliği üyesi ülkeler, 25 üye ülke, oybirliği içinde Türkiye ile tam üyelik müzakerelerine başlama kararını almıştır.

Bu, hepimizin hedefiydi ve bu hedef gerçekleşmiştir. Ümit ediyoruz ve inanıyoruz ki, önümüzdeki müzakere süreci de en başarılı bir şekilde gerçekleşecek ve günü geldiğinde Türkiye diğer ülkeler gibi tam üye ülke olacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Bu konuyla ilgili birçok tartışmalar yapıldı. Dün de değerli Milletvekillerine, kapalı bir oturumda çok geniş ve detaylı bilgi verdim. Ama burada, yine bu konuyla ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum.

Bildiğiniz gibi önemli olan nokta, Türkiye'nin tam üyelik hedefinin açık seçik, kesin bir şekilde teyit edilmesi, şimdiye kadar olan ilişkilerimizin yatağından, istikametinden çıkarılmaması, özel statü öngören başka hedeflerin ortaya çıkmamasıydı. Bunların hepsi gerçekleşmiştir ve 17 Aralık Zirve Bildirisi'nde de açıkça ortaya konulmuştur.

∴ 108

Şunu unutmamamız gerekir ki, bu karar 25 ülkenin vardığı bir konsensüs, bir uzlaşma neticesinde ortaya çıkmıştır. Avrupa Birliği'ndeki bütün kararlar ittifakla alınmaktadır. Bunların içinde, bizim tanımadığımız Güney Kıbrıs Rum Yönetimi de vardır.

Bu açıdan, yeni bir durumla karşı karşıyayız. 3 Ekim 2005 tarihinde müzakerelere başlanacaktır. Müzakerelerin başarılı bir şekilde geçmesi için Türkiye'de birçok yasal düzenleme yapılacak ve Türkiye en iyi şekilde kendini hazırlıklı hale getirecektir.

Bu karar alınırken, bu kararı yolundan ve istikametinden çıkarmak için birçok üye ülke tarafından büyük gayretler sarf edilmiştir. Ama buna karşılık, Türkiye'nin dostu olan çevrelerin de aktif faaliyetleri olmuştur. Bunlar, devlet adamları olmuştur, siyasetçiler olmuştur, entelektüeller olmuştur, basın mensupları olmuştur, işadamları olmuştur. Bunun en iyi örneğini oluşturan Avrupa Parlamentosu'nda da gördüğümüz gibi, ne zaman Türkiye aleyhinde Avrupa'da bir hareket başlasa, buna karşı birkaç hareket birden karşı atağa geçmiş ve Türkiye daima savunulmuştur. Bu vesileyle, Türkiye'yi takdir eden ve Türkiye'ye destek veren herkese huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım,

Şüphesiz ki her konuda çok geniş konuşabiliriz. Siyaset, zaten bir noktada konuşmadır; hatta zaman zaman demagojiye varan hatları da olabilir. Demagojinin en az yer alması gereken alan dış politika alanıdır; çünkü dış politikada yapılan demagojinin, olanları farklı şekilde göstermenin veya dikkatsiz alınacak kararların neticeleri geleceğimizi bağlar, ülkemizi bağlar.

O bakımdan, bu konuların soğukkanlılıkla, dikkatli ve titizlikle değerlendirilmesi gerekir. Avrupa Birliği Zirve kararının da, her türlü demagojiden uzak, dikkatli, titiz bir şekilde değerlendirilmesi gerekir. Bunu yapmaya devam ediyoruz. Ama bazı konular, kamuoyuna, ne yazık ki yanlış yansıtılmaktadır.

Her şeyden önce, Türkiye'nin tam üyelik hedefi ve kesin tarih ortaya çıkmıştır.

İkincisi, Avrupa Birliği, önceki genişlemeler sırasında elde ettiği tecrübeleri, yeni genişleme safhalarında değerlendirmekte, buna göre, kendi açısından çeşitli tedbirler almaktadır. Fakat Avrupa Birliği Zirve Bildirisi'nin içinde yer alan bizleri de rahatsız eden çeşitli kısıtlamalar, kabul edilmiş kurallar değildir. Bunlar, Avrupa Birliği ülkelerinin devlet başkanları tarafından, müzakereleri yürütecek Komisyon'a yapılan bazı telkinlerdir. Bütün bunlar, müzakere süreci bittikten sonra, karşılıklı kabul görürse devreye girecek hususlardır.

Bu açıdan, Avrupa Birliği'nin müzakere pozisyonu ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz ki, Türkiye'nin müzakere pozisyonu da, çok açık ve net bir şekilde, önümüzdeki günlerde ortaya çıkacaktır. Müzakere pozisyonumuz ortaya çıkarken, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görüşleri, iktidar ve muhalefet Milletvekillerinin bütün telkinleri de tarafımızdan dikkate alınacaktır. Ancak bu aşamada bunlar olmuş bitmiş kararlar şeklinde yansıtılırsa, bu doğru olmaz.

Değerli muhalefet temsilcisinin burada söylediği ikinci bir husus şudur: "Hollanda'nın ortaya çıkardığı taslak giderek kötüleşmiştir, hiçbir iyileşme yapılmamıştır..." Doğrusu, mesleği diplomasi olmayan bir başka arkadaşım bunları söylese, o zaman hoş görülebilir. Ama mesleği diplomasi olan bir arkadaşımız eğer bunları böyle söylese, çok kaygılanırım.

Şimdi, paragraflara geçerseniz, Avrupa değerleri konusuyla ilgili bir paragraf bulunmaktadır. Daha önce, şöyle bir cümle vardı: "Ne olursa olsun, Türkiye'nin, Avrupa Birliği değerlerini kabul etmesini temin etmemiz gerekir." Bu, bize göre, bir hakarettir. Biz, birçok konuda, Avrupa'nın birçok ülkesinden daha önce bu değerleri yürürlüğe koymuşuz. Mesela, kadın hakları... Avrupa'nın birçok ülkesi, daha on sene önce kadınlara oy hakkı tanıırken, Türkiye 1934'ten beri kadınlarına oy kullandırmış, seçme-seçilme hakkını vermiştir. Dolayısıyla, şiddetli itirazlarımız sonucunda, bu konudaki yazım değişti. Eğer dikkatli bir şekilde okunursa, buradaki itirazlarımızın ne olduğu ve paragrafın nereden nereye geldiği, çok açık bir şekilde görülecektir.

Başka bir konu Yunanistan'la ilgili paragraftır. Aslında paragrafta "Yunanistan" ismi geçmemektedir. Ama hepimiz biliyoruz ki bu, Yunanistan'la ilgili bir paragraftır. Ege'de aramızda sorunlar vardır. Bu sorunların barışçı bir şekilde çözümlenmesiyle ilgili görüşmeler devam etmektedir ve burada, Ada-

let Divanı'na bir atıf vardır. Görüşmelerimizin neticesinde buraya yine bizim tarafımızdan konulmuş bir cümle vardır ki, bu cümlede, aramızda şimdiye kadar yapılan istikşafî görüşmelere yer verilmiş ve bunlara yeni bir statü kazandırılmıştır. Şimdiye kadar, iki ülke arasında 28 görüşme yapıldı. Bunlar hep yok farz ediliyordu. Dolayısıyla, bütün bunlara atıfta bulunulmuş ve düzeltmeler, bizim istediğimiz istikamette olmuştur.

Değerli arkadaşlarım,

Başka bir nokta, koruyucu tedbirlerle ilgilidir. Koruyucu tedbirlerin devamlı olmasını elbette hiçbirimiz istemiyoruz. Koruyucu tedbirler, Avrupa Birliği'nin bünyesinde vardır. Çünkü büyük buluşmalar sözkonusu olduğunda, bu buluşmaların neticesinin olumlu olması gerekir. Bu nedenle Avrupa Birliği kendi açısından bazı tedbirler getirmektedir. Geçiş süreçleri ve diğer süreçler vardır. Bu süreçlerde, hep, koruyucu tedbirler vardır.

Avrupa Birliği ilk defa, yeni genişleme sürecine katılacak ülkelere bu konuda bazı yeni tedbirler getirme gayreti içine girmiştir. Bunlar halen bir öneri şeklindedir. Bunlardan biri de, daimi olarak bazı tedbirlerin alınmasıdır. Bunları kabul etmemiz mümkün değildir. Çünkü tam üyelik ortaya çıktığında ayrımcılığın olmaması gerekir. Daha önce ortaya çıkan taslaklarda, ilelebet, her halükarda, hangi şartlar altında olunursa olunsun, tam üyelik başladıktan sonra, daimi koruma hakkını öngörüyorlardı. Ama görüşmelerimiz neticesinde, sadece bizim değil, başka üye ülkelerin de ısrarları neticesinde bunlar değiştirilmiştir. Eğer, bir gereksinim ortaya çıkarsa, o zaman koruma tedbirlerinin alınabileceği noktasına getirilmiştir. Esasen sözkonusu geçici tedbirler de Avrupa Birliği hukukuna aykırıdır. Bununla ilgili teşebbüslerimiz de devam etmektedir. Birçok üye ülke de bunlara karşıdır.

Şu anda, kabullenilmiş, kararlaştırılmış bir husus yoktur. Bunlar, müzakereler bittikten sonra, Türkiye veya başka bir ülke -çünkü sadece Türkiye ile ilgili değildir, bundan sonra katılacak ülkelerle de ilgilidir- eğer kabul ederse, karşılıklı rıza gösterilirse ancak o zaman geçerli olabilecek hususlardır. Bu konularla ilgili girişimlerimizi, biz zaten o günden itibaren yapmaya başladık. Çünkü bunların Avrupa hukukuna ters düştüğüne inanıyoruz. Ayrıca, Türkiye tam üye olduktan sonra, bütün ülkeler gibi, aynı şekilde veto hakkına sahip olacaktır. Bu konuları, şu anda sanki bir karar alınmış, Türkiye özel statüye girmiş gibi yansıtmak doğru değildir.

Değerli arkadaşlarım,

Yine değerli muhalefet temsilcisi arkadaşım, İtalyan Başbakanı Berlusconi ile Sayın Başbakanımız arasındaki konuşmaya atıfta bulunarak, Berlusconi'nin söylediklerini naklettiler. Hayret ediyorum, diplomasi mesleğinden gelmiş bir arkadaşımız, herhangi bir gazetenin haberine veya sokakta dola-

şan bir söze inanabilsin. O toplantıda var mıydınız; o toplantının tutanaklarını mı okudunuz ki, böyle söylüyorsunuz? Yani “Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Türkiye’nin haklarını ve hukukunu feda ediyor...” noktasına gelmemiz lazım. Muhalefetin bizi tenkit etmesi, muhalefetin kamuoyunu diri tutması, muhalefetin daima kılıcını üstümüzde tutması Türkiye’nin yararınadır. Biz, konuşurken, herhangi bir konuyu pazarlık ederken, bundan güç alırız. Bunların hepsi, Türkiye’nin çıkarınadır ve doğrudur; ama bunları muhakkak ki yine bir insaf ölçüsü içinde yapmamız gerekir.

Ayrıca, yine muhalefet temsilcisi arkadaşımız, burada “Hükümeti tebrik ediyorum; ama bu Hükümet Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti değil, Hırvatistan Hükümetidir; o, koşulsuz bir şekilde tarih aldı” dedi. Şimdi, metinleri iyi okumak lazım. Hırvatistan, bizim dostumuz olan bir ülke; ama çok ağır bir şartla, kendi kahramanı bir general Adalet Divanı’na teslim etmek şartıyla müzakereye başlayabilir. Bunu tebrik ediyorsanız, buna bir şey söyleyemem.

Bunları, ben hiçbir zaman polemik konusu yapmak istemem. Tabi ki ülkele-
rin hepsi, büyük, küçük, birbirine eşittir; hepsinin aynı şekilde saygınlığı vardır. Ama, Avrupa Birliği’ne giriş sözkonusu olduğunda 70 milyonluk bir ülke ile Türkiye’nin bir iki şehri büyüklüğündeki bir ülkenin etkisi hiçbir zaman aynı olmayacaktır. Her halükarda şunu görmemiz gerekir ki, daha yürüyeceğimiz uzun bir yol vardır. Bu yolda içinde hep beraber daha yakın işbirliği yapmak zorundayız ki, Türkiye’nin hak ve hukukunu en iyi şekilde koruyabilelim.

Kıbrıs konusunda da hiçbir yanlış anlamaya mahal bırakmak istemiyorum. Kıbrıs sorunu çözümlenememiştir. Kıbrıs sorunu çözülmeden, kalıcı, nihai, bütün tarafların kabul edebileceği bir çözüm ortaya çıkmadan, Kıbrıs Rum Yönetimi’nin tanınması Türkiye için sözkonusu değildir.

Ayrıca, Kıbrıs’ı ilgilendiren protokol konusunda şunları söylemek isterim. 17 Aralık kararında yer alan Ankara Anlaşması’nın yeni üyelere teşmil edilmesine yönelik Uyum Protokolünü imzalamamız, Avrupa Birliği’yle ilişkilerimizin genel çerçevesinin bir gereğidir. Çünkü bunun aslı şudur: Uyum Protokolü, Avrupa Birliği’nin Türkiye’yle imzaladığı bütün anlaşmaların yeni 10 üye tarafından üstlenilmesidir; bizim onlara getirdiğimiz bir mecburiyettir. 10 yeni üyenin “Türkiye’ye karşı ben gümrük kapılarımı kapıyorum” veya “Türkiye’ye karşı gümrük anlaşmasını uygulamayacağım” demesinin önünün kesilmesidir. Bu açıdan, tamamen onların üstlendiği bir yükümlülüktür. Türkiye, bu Protokolü imzalarken, Rum tarafıyla veya herhangi bir ülkeyle değil, Avrupa Birliği’nin 25 üyesini temsilen Komisyon’la müzakere edecektir. Ayrıca, Protokol imzalandığında herhangi bir tanıma asla sözkonusu olmayacaktır.

Nitekim, Zirve toplantısında Sayın Başbakanımız 25 üyenin -ki, bunlardan birisi de Rum kesimidir; bizim lehimize oy veren Rum kesimidir- karşısında

yaptığı konuşmada, nihai çözüm ortaya çıkmadan Rumları tanımayacağımızı ve Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Ada'daki Türkleri temsil etmediğini açık seçik bir şekilde, kayıtlara geçirmiştir. Daha sonra, Dönem Başkanı Hollanda Başbakanı Balkenende ve Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Barosso da yaptıkları açıklamalarda bunu teyit etmişlerdir.

Değerli arkadaşlarım,

Beş-on sene sonra Türkiye çok farklı bir Türkiye olacaktır ve Avrupa o Türkiye'yi çok daha farklı bir şekilde kucaklamak için yarışacaktır. İşte, bunun bir örneğini, dün Avusturya Parlamentosu'nda gördük. Avusturya Hükümetinin getirdiği referandum teklifini, Avusturya Parlamentosu "on sene sonraki Türkiye çok farklı olacak" diyerek reddetmiştir. Avrupa'nın bütün ülkelerinde bu böyle olacaktır. Çünkü biz, Türkiye'ye güveniyoruz, Türk halkına güveniyoruz, Türkiye'nin dinamizmine güveniyoruz.

Değerli arkadaşlarım,

•• 112

Türkiye'nin dış politikası sadece Avrupa Birliği değildir. Türkiye'nin, şüphesiz ki, başka çok önemli konuları vardır. Bunlardan birisi, Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilerdir. Amerika Birleşik Devletleri'yle diyalog ve işbirliği zeminini gerek ikili planda gerek bölgesel ve uluslararası alanda sağlamlaştırmaya önem atfetmekteyiz. Amerika Birleşik Devletleri'yle aramızdaki ittifak bağları, paylaştığımız değerler ve örtüşen çıkarlarımız, iki ülke arasındaki ortaklığı güçlü ve çok boyutlu kılmaktadır. Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'ni birbirine alternatif gören görüşlerin hiçbirini kabul etmiyoruz. Bunlar, birbirini tamamlayıcı konulardır. Amerika Birleşik Devletleri, şu anda dünyanın tek süper gücüdür. Bu ülkeyle karşılıklı saygı ve çıkar ilişkisi çerçevesinde ilişkilerimizi daha da güçlendirmek, sadece Türkiye açısından değil, dünya barışı açısından da çok önemlidir.

Değerli Milletvekilleri,

Irak, önümüzdeki en önemli konulardan biridir, çünkü herşeyden önce bizim komşumuzdur. Oradaki ateş ister istemez Türkiye'ye de yansımaktadır. Bizim birinci önceliğimiz, Irak'ın toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin sağlanması ve bir an önce Irak'ın kendi halkıyla ve komşularıyla barış ve huzur içinde olmasıdır. Bunun için, Irak'taki şiddetin bitmesi gerekir. Siyasi sürecin ortaya konulan takvim çerçevesinde çalışması gerekir. Bu çalışmadığı takdirde, Iraklılar çok zarar görecektir. Nasıl Afganistan Sovyet işgalinden kurtulduktan sonra, yanlış liderlerin öncülüğünde, bir iç harbe girdiyse, eğer Irak da böyle bir sürecin içerisine girerse, bundan hem Irak hem de çevresi ve bütün dünya zarar görecektir. O bakımdan, Türkiye, Irak'taki seçimlere önem vermektedir. Çünkü seçimler, siyasi sürecin ilerlemesiyle il-

gili bir konudur. Bu seçimlere bütün Iraklıların katılmasını teşvik etmekteyiz. Çünkü Irak'ta tren hareket etmiştir. Bu trene bugün binmeyenler, yarın ilelebet o trenin dışında kalabilirler.

1932 yılında Irak bağımsız olduğunda, o zaman, Irak'ın o yönetimini protesto eden bazı çevreler, bazı gruplar, düne kadar Irak'ın yönetiminin dışında kalmışlardı. Bugün de, eğer aynı şey yapılırsa başka bir grup tarafından, bundan sonra tamamen yönetimin dışında bırakılırlar. Onun için, Türkiye olarak bizim telkinimiz, herkesin siyasi sürece katılmasıdır.

Değerli arkadaşlarım,

Türkiye tarafından başlatılan bölge ülkeleri toplantıları çok daha fazla önem kazanmıştır. Dışişleri Bakanları 6 Ocak'ta Amman'da toplanacaktır, İçişleri Bakanları birkaç hafta önce Tahran'da toplanmıştır, gelecek toplantıyı Ankara'da yapacaklardır. Bu toplantılar büyük bir platform haline gelmiş, G-8 ülkeleriyle birlikte birkaç hafta önce Mısır'da bir toplantı yapılmış, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bütün daimi üyelerinin katılımıyla yeni bir perspektif ortaya çıkmıştır. Türkiye bu süreçlerin hepsinde çok önemli rol oynamıştır.

113 ::

Irak'ta Türkmenlerin yönetime en iyi şekilde katılmalarıyla ilgili yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Irak savaşından sonra ortaya çıkan ilk yönetim yapılarında yüzde 4 olan Türkmenlerin temsil oranı, yoğun çalışmalar neticesinde, bugün yüzde 8'e ulaşmıştır. İnanıyoruz ki, Iraklı Türkmenler, seçimlerden sonra kurulacak kurullara kendilerini tam anlamıyla yansıtabileceklerdir.

Irak'ta çok sayıda Türk vatandaşı vardır değerli arkadaşlarım. Ne zaman orada bir kayıp duysak, bu hepimizi derinden üzmektedir. Ama şunu unutmayın: Irak'a asker gönderen ülkeler, bulundurdıkları asker sayısı kadar o ülkededirler. 300 askeri olan ülke vardır, 500 askeri olan ülke vardır, birkaç bin askeri olan ülke vardır. Amerika Birleşik Devletleri'nin onbinlerce askeri vardır; İngiltere'nin de yine büyük bir gücü vardır. Türkiye ise Irak'a asker göndermemiştir. Meclisimizin aldığı karar neticesinde Irak'a asker gönderilmemiştir. Ama, Irak'ta onbinlerce Türk vardır. Onbinlerce Türk Irak'ın her tarafındadır ve ekonomik faaliyetler içindedir. Irak'ta ticaretimiz, savaştan önceki seviyelere ulaşmıştır. İşadamlarımız, Irak'ta çok yoğun faaliyet içindedir; dolayısıyla, ister istemez, hedef olma riskimiz daha büyüktür. Bizim de orada bin kişimiz olmasaydı, belki bizim de kaybımız olmayacaktı. Bütün bunlara rağmen, Hükümetimiz, siyasi kadrolar, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve diğer ilgili devlet organları kayıplarımızı asgariye indirebilmek için yoğun bir çaba içindedir. Sivil toplum örgütleriyle, şoförlerle, Odalar Birliği'yle yoğun bir işbirliği içindedir. Ne yazık ki, bütün bunlara rağmen, birçok şoförümüz hayatını kaybetmiştir.

Iraklılara daima seslendik; Arap televizyonlarını, Arap basınını kullanarak mesajımızı gönderdik: “Türkiye’nin düşmanlığını üstünüze çekmeyin. Türk halkı size karşı en büyük dostluğu gösteren halk olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Parlamentosu, size karşı en büyük dostluğu gösteren yer olmuştur. Bu dostluğumuzu sakın öfkeye çevirmeyin” denilmiştir. Son olarak, 5 polisimiz, oradaki kendi misyonumuzu korumak için giderken, Irak Halkına savaş açmak için, ateş açmak için değil, kendi güvenliğimizi sağlamak için giderken, ne yazık ki teröristlerin saldırısına uğramıştır. Maalesef 5 kardeşimizi kaybettik. Bununla ilgili çok titiz bir inceleme ve çalışma devam etmektedir. Bu aşamada size söyleyeceğim budur. Bir kez daha hepsine Allah’tan rahmet diliyorum, mekanları cennet olsun. Aileleri, çocukları bizim ailemiz, çocuklarımız gibidir, Hükümetimiz, devletimiz onları asla unutmuyacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

∴ 114

Bizim çok önemli komşularımız vardır. Rusya, dünyanın en önemli, en büyük ülkelerinden birisidir. Devlet Başkanı Putin’in ilk defa Türkiye’yi ziyareti, çok önemli, tarihi bir olay olmuştur. Rusya’yla ilişkilerimiz, ticari ilişkilerimiz, ekonomik ilişkilerimiz inanılmaz noktalara gelmiştir. Dış ticaretimiz 9 milyar Doları geçmiştir. Türk yatırımcıların oradaki yatırımları 12 milyar Doları aşmıştır. Bunlar çok büyük gelişmelerdir. Ayrıca, Güvenlik Konseyi’nin daimi üyesi olan Rusya’yla da daima sıkı bir danışma içinde olmuştuzdur.

Yunanistan ile sorunlarımızı barışçı bir şekilde çözmek için büyük bir gayret sarf etmekteyiz. Sayın Başbakanımızın, benim ziyaretlerim önemli dönüm noktaları olmuştur.

Balkan ülkeleriyle çok sıkı bir işbirliği içinde olacağız. Önümüzdeki dönem Balkan ülkelerine çok daha fazla önem vereceğiz; çünkü Türk izlerinin bulunduğu yörelerdir buralar. Bu izlerimizin silinmesine asla göz yummayacağız.

Suriye’yle nereden nereye geldiğimizi çok iyi biliyorsunuz. Sayın Başbakan’ın ziyareti çok başarılı geçmiştir. Ayrıca, Suriye Devlet Başkanı’nın Türkiye’yi ilk ziyareti tarihi bir ziyaret olmuştur.

Değerli arkadaşlarım,

İslam ülkeleri nezdinde Türkiye’nin önemi giderek artmaktadır. İslam Konferansı Örgütü’nde ilk defa seçimle bir Genel Sekreter iş başına gelmiştir. Karşımızda üç ülkenin değerli aday varken, yapılan seçimde Prof. Ekmeleddin İhsanoğlu Genel Sekreter olmuştur, önümüzdeki günlerde görevini devralacaktır. Hükümetimize de büyük sorumluluklar düşmektedir. Bir Türk Genel Sekreterinin görevde olduğu süre içinde, İKÖ içinde önemli reform çalışmalarının gerçekleştirileceğine inanmaktayız.

Filistin-İsrail sorununun çözümü için yeni bir iklim oluşmuştur. Filistinlilerin kahraman lideri Yaser Arafat'ın vefatından sonra yeni bir durum ortaya çıkmıştır. Filistin-İsrail tarafında barış çabaları yoğunlaşmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Başkan Bush'un ikinci kez seçimi kazanmış olması, bu ülkeyi barış çabalarında daha önemli rol oynama durumuna getirmiştir. Türkiye olarak da, biz, her iki tarafla olan ilişkilerimizi en iyi şekilde sürdürüyoruz. Önümüzdeki hafta içinde Filistin ve İsrail'e resmi birer ziyarette bulunacağım ve Türkiye'nin gayretlerini tekrar göstereceğiz. Hükümetimiz, bu konuya verdiği önemden dolayı, değerli eski bakanlardan Vehbi Dinçerler'i, sosyal çalışmaları koordine etmek için Hükümet'in özel koordinatörü yapmıştır.

Kafkasya, Orta Asya Cumhuriyetleri, daima en çok önem verdiğimiz konulardır. Bunlarla kardeşlik bağlarımız, organik bağlarımız vardır. Bu bağlar daha da güçlenecektir. TİKA, önemli görevler üstlenmektedir. TİKA, eskisine göre çok daha fonksiyonel hale gelmiştir. Başta Türk cumhuriyetleri olmak üzere, dünyanın birçok yerinde çok önemli faaliyetler yürütmektedir.

Değerli arkadaşlarım,

115 ::

Dış politikamızda, şüphesiz Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve ülkemizin diğer birimleri, bize çok büyük bir güç vermektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin barışı korumadaki çabaları, Kosova'dan Bosna-Hersek'e, Filistin'e ve Afganistan'a kadar Türk askerinin üstlendiği görevler, bütün dünyanın takdirini kazanmıştır. Ekim ayından itibaren, Üçüncü Kolordumuz Afganistan'daki ISAF'ın komutanlığını tekrar üstlenecektir. Afganistan'ın huzura kavuşması ve kalkınması için nasıl cumhuriyetin ilk yıllarında destek olduysak bugün de aynı amaca hizmet edeceğiz ve Afgan Halkının yine gönlünü kazanacağız.

Türk polisinin de, aynı şekilde, dış politikamızda çok büyük katkıları olmuştur. Barışı koruma çabaları çerçevesinde, Türk polisi Kosova'da, Kongo'da, Haiti'de, Doğu Timor'da, Burundi'de, Sudan'da barışı korumak için çalışmalar yapmaktadır.

Türkiye, büyük bir ülke olduğu için, dünyanın hiçbir yerini ihmal edemez. Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti, Afrika ülkeleri, bizim daima gündemimizde olmuştur. 2005 yılı, Türkiye'de "Afrika Yılı" olacaktır ve Afrika'yla çok yoğun bir ilişki içerisine gireceğiz.

Bütün bunları kıt imkanlar içinde yaptığımızı en iyi şekilde biliyorsunuz.

Bizim, dış politikayı takip etmenin dışında, başka bir görevimiz de vardır; o da, Türkiye dışındaki Türklerin vatandaşlık hizmetlerini yürütmektir. Sadece Avrupa'da dört milyona yakın Türk vatandaşının olduğunu düşünürseniz, görevimizin ne kadar ağır olduğunu görürsünüz. Bu hizmetleri yerine getirebilmek için, daha çok binaya, daha çok insana ihtiyaç vardır. Modern geliş-

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

meleri ve teknolojiyi en iyi uygulayan bakanlıklardan biriyiz. Bu çerçevede geliştirdiğimiz e-konsolosluk, birçok vatandaşımıza, yüzlerce kilometre uzaktan Büyükelçiliklerimize, Konsolosluklarımıza gelmeden vatandaşlık işlemlerini yapma imkanı sağlamıştır. Bu, giderek daha çok yaygınlaşacaktır. Eminim ki, bu da, sizlere ulaşan birçok şikayeti önleyecektir.

Ben, verdiğiniz destekten dolayı bir kez daha hepinize teşekkür ediyorum, bütçemizin Türk Milletine hayırlı olmasını temenni ediyorum.

**Ak Parti Meclis Grubu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 11 Ocak 2005

Değerli Arkadaşlarım,

2005 yılının ilk günlerine yoğun bir dış politika gündemiyle girmiş bulunuyoruz. Sadece Ocak ayının ilk haftasında yapılan ziyaretlere bakmak dahi, gündemimizin yoğunluğu hakkında bir fikir verebilir diye düşünüyorum: İsrail, Filistin ve Ürdün'ü kapsayan Ortadoğu turundan yeni döndüm. Aralık ayının sonunda Suriye'yi ziyaret eden Sayın Başbakanımız ise şu anda Moskova'da bulunmaktadır. Sayın Başbakanımız ayrıca Ocak ayı sonunda Dünya Ekonomik Forumu'na katılacaktır.

117 ∴

Uluslararası ve bölgesel konjunktürde sürekli yeni gelişmelerin ve dönüşümlerin yaşandığı bir dönemde, bütün bu gelişmelerin kavşağında yer alan Türkiye'nin eskisinden çok daha aktif ve çok boyutlu bir dış politika anlayışıyla hareket etmekten başka seçeneği bulunmamaktadır.

Biz de bunun bilinciyle, yılmadan, yorulmadan çalışıyoruz. Sadece doğrudan ülkemizi ilgilendiren konuları değil, bütün küresel sorunları yakından takip ediyor, bunların çözümüne yönelik katkılarımızı ortaya koyuyoruz.

Değerli arkadaşlarım,

Hepinizin bildiği üzere, 2004 yılını başta Avrupa Birliği üyelik sürecimizle ilgili çalışmalar ve temaslar olmak üzere, çok yoğun bir şekilde geçirdik.

17 Aralık kararlarıyla birlikte, AB'yle ilişkilerimizde yepyeni bir döneme girilmiştir. Sonuçta, beklentilerimiz doğrultusunda üyelik müzakerelerin baş-

latılmasına dair net bir tarih alınmıştır. Ancak bu, yolun sonu değil, zorlu bir maratonun başlangıcıdır. Diğer bir deyişle, 17 Aralık kararları bizi 2005 yılı için AB ekseninde bir rahatlamaya veya rehavete sürüklemeyecektir. Önümüzdeki yeni sürecin Türkiye'nin çıkarlarına en uygun şekilde başlatılması ve sürdürülebilmesi için, dikkatli ve ön alıcı bir diplomasi izleyeceğiz.

Müzakerelerin başlayacağı Ekim ayına kadar, bir yandan içeride kurumsal hazırlıklarımızı tamamlarken, diğer taraftan AB tarafından ortaya konulacak müzakere çerçevesinin istediğimiz şekilde oluşturulmasını teminen Komisyon ve üye ülkeler nezdindeki temas ve girişimlerimiz devam edecektir.

Değerli arkadaşlarım,

2005 yılındaki önceliklerimiz AB'yle sınırlı değildir. Aksine, bu yıl yakın bölgemizle daha yoğun bir şekilde ilgilenmeyi, çevremizde uzlaşa ve işbirliğini temel alan bir barış ve istikrar kuşağı oluşturulması hedefine yönelik daha aktif politikalar izlemeyi öngörmekteyiz.

∴ 118

Esasen bu kararlılığımızı behemehal kuvveden fiile çıkarmış bulunmaktayız. Ortadoğu, bu bağlamda ön plana çıkan bölgelerin başında gelmektedir.

Bir yandan Filistin davasıyla sembolleşen Başkan Arafat'ın ölümüyle birlikte Ortadoğu Barış Sürecinde yeniden ivme kazanan gelişmeler ve bu hafta sonu gerçekleştirilen Filistin Devlet Başkanlığı seçimleri, diğer taraftan Irak'ta Ocak sonunda yapılması öngörülen tarihi önemdeki seçimler, bölgenin önüne yeni bir fırsat penceresi açabilecek önemdedir. Bu fırsat penceresi iyi değerlendirilemediği takdirde, şiddet ve terör sarmalının hız kazanacağı bir ortama girilmesi tehlikesi de mevcuttur.

Böyle hassas bir dönemde, Sayın Başbakanımız Aralık ayında Suriye'ye önemli bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret, ikili planda son dönemde yaşanan olumlu gelişmeleri en üst düzeyde teyit etmiştir. Nitekim, geçmişte iki ülke arasındaki en çetrefil ve hassas meseleyi teşkil eden su meselesinde dahi, artık Suriye ile açık ve pragmatik nitelikli temaslar yapılabildiği bir aşamaya ulaşılmış bulunmaktayız.

Ziyaret sırasında ayrıca, başta Ortadoğu Barış Süreci olmak üzere bölgesel ve uluslararası konularda kapsamlı ve samimi istişareler yapılmıştır. Suriye'nin İsrail'le olası barış müzakereleri kapsamında Türkiye'yi güvenilir bir dost olarak gördüğünü söyleyebiliriz. Hükümetimiz de bu konuda, bütün tarafların arzu etmesi halinde, daha aktif rol oynamak arzusundaır.

Sayın Başbakanımızın Suriye ziyaretinin hemen arkasından benim Ocak ayı başında İsrail ve Filistin'e yaptığım ziyaretler bir anlamda resmi tamamlamış, Ortadoğu'daki son durumu ve Türkiye'nin bölgede algılanışını bir bütün olarak görebilmemizi sağlamıştır.

İsrail'e gerçekleştirdiğim ziyaret, son dönemde çeşitli çevrelerde İsrail'le ilişkilerimizde durgunluğa girildiği yolunda yapılan spekülasyonlara yanıt teşkil etmektedir. Ticaretten, savunma sanayiine uzanan geniş bir alanda önemli bir işbirliği ortağı olarak gördüğümüz İsrail'le ilişkilerimize özel bir önem atfetmekteyiz. Bu ülkeyle iyi ilişkilerimizin muhafazasını Ortadoğu Barış Süreci bağlamında da önemli bir denge unsuru olarak görmekteyiz. Ziyaretim sırasında aynı bakış açısının İsrail tarafınca da paylaşıldığını memnuniyetle müşahade ettim.

Filistin'e yönelik politikalarımızın, Filistin Yönetimi ve halkı nezdindeki itibarımızı ne ölçüde arttırdığına keza bu ziyaret sırasında şahsen şahit oldum. Filistin Parlamentosu'nda konuşma yapan ilk Türk Dışişleri Bakanı olmam da, bu sevgi ve saygının bir ifadesidir.

Bu vesileyle, 9 Ocak'ta yapılan Filistin Devlet Başkanlığı seçimlerinin demokratik bir ortamda, ciddi güvenlik sorunları yaşanmadan tecelli etmesinden duyduğum memnuniyeti dile getirmek isterim. Büyük bir oy oranıyla Başkanlığa seçilmiş olan Sayın Mahmud Abbas'ı kutlar, yeni görevinde başarılar dilerim.

Seçimlerde, Türkiye'den Bakanlığım mensuplarının başkanlığında 15 kişiden oluşan bir gözlemci heyeti de görevlendirilmiştir.

Değerli arkadaşlarım,

Komşumuz Irak ay sonunda çok önemli bir sınavdan geçecektir. 30 Ocak'ta gerçekleştirilmesi öngörülen genel seçimler, ülkenin siyasi geçiş sürecindeki en önemli dönemeçlerden birini teşkil etmektedir.

Biz, Irak'ın selameti açısından mevcut şiddet ve terör ortamına rağmen, seçimlerin zamanında ve en kapsamlı şekilde yapılmasından başka bir seçenek bulunmadığı görüşündeyiz. Uluslararası camianın da paylaştığı bu görüşümüz doğrultusunda, Irak'ı oluşturan bütün kesimlerle yoğun bir diyalog içindeyiz.

Son bir ay içinde, başta Irak Geçici Cumhurbaşkanı Yardımcısı Caferi ve Şii örgütlenmelerinin en önemlilerinden biri olan İslam Devrimi Yüksek Konseyi Başkanı Abdelaziz El Hakim olmak üzere, Irak'ın her kesiminden heyetleri Ankara'da ağırladık. Bu temaslarda, Şii liderlere Irak'ın hiçbir kesiminin kendilerine özel avantajlar sağlamaması ve diğerlerine baskı kurmaması; Kürt liderlere Irak'ın bütüncül gündemi içinde hareket etmeleri; Sünni Arap liderlere ise seçimleri erteletmenin arzuladıkları sonucu vermeyebileceği, dolayısıyla siyasi geçiş takvimine uygun olarak sürece tam katılım göstermelerinin hem kendileri, hem de Irak'ın geleceği için hayati olduğu telkininde bulunduk. Ayrıca, öncülüğünü yaptığımız Irak'a komşu ülkeler sürecinin 6 Ocak'ta Amman'da yapılan yedinci toplantısına katıldım.

Irak'ta ülkemizin önem atfettiği konularda da son dönemde olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Kuzey Irak'taki terörist PKK varlığının tasfiyesine yönelik olarak ABD ve Irak makamları nezdindeki ısrarlı girişimlerimiz sonuç vermeye başlamıştır. Münhasıran bu konuyu ele almak üzere, üst düzey Türkiye, ABD ve Irak heyetleri bugün Ankara'da bir araya gelmektedirler.

Keza, Irak'la iş yapan nakliyecilerimizin güvenliği konusunda ABD ve Irak makamlarıyla birlikte gerçekleştirmekte olduğumuz çalışmalar da sonuç vermekte olup, bazı somut önlemlerin hayata geçirilmesine başlanmıştır.

Değerli Arkadaşlarım,

Konuşmamın başında kısaca belirttiğim üzere, Sayın Başbakanımız, Türk Ticaret Merkezinin açılışına katılmak üzere Moskova'ya gitmiştir. Bu vesileyle, gerek küresel, gerek bölgesel planda büyük ağırlığı olan Rusya Federasyonu'yla ilişkilerimizde yeni bir döneme girildiğini özellikle vurgulamak isterim. Bu önemli komşumuzla aramızdaki münasebetlerde “geliştirilmiş çok boyutlu ortaklık” düzeyine ulaşmayı hedeflemiş olmamız, bu yeni dönemi en güzel şekilde ifade etmektedir. İkinci büyük ticaret ortağımız konumundaki Rusya ile aramızda müteahhitlik hizmetlerinden enerji projelerine ve turizme uzanan geniş bir yelpazede yoğun bir işbirliği ağı oluşturulmuş durumdadır. Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Putin'in, bu düzeyde bir ilki teşkil etmek üzere Aralık ayında ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret ilişkilerimizin ulaştığı seviyenin anlamlı bir göstergesidir.

∴ 120

Değerli arkadaşlarım,

Türkiye'nin ilgi alanı sadece yakın çevresiyle de sınırlı değildir. 2005 yılında küresel sorunların çözümlenmesine daha fazla katkıda bulunmayı hedeflemekteyiz.

Bu bağlamda, bütün insanlığı derin üzüntüye boğan Güneydoğu Asya'daki felaket bağlamında Türkiye'nin, uluslararası camia içinde etkilenen ülkelere yardım elini ilk uzatan ve kapsamlı yardım sağlayan ülkeler arasında yer aldığını özellikle belirtmek isterim. Türkiye'nin bugüne kadarki toplam yardımı 9 milyon Dolara ulaşmıştır. Bunun içinde Hükümetimizin katkısı ise yaklaşık 6 milyon dolar civarındadır. Sivil toplumdan katkı alınması amacıyla açılan kampanyalar çerçevesinde önümüzdeki günlerde yardım miktarının daha da artmasını beklemekteyiz. Bakanlığım tarafından, yurtiçi ve yurtdışı teşkilat mensuplarını ve yurtdışındaki Türk derneklerini de kapsayacak şekilde nakdi bağış toplamak için başlatılan kampanyada da 65 bin Dolara ulaşılmıştır.

Maddi yardıma ilaveten, doğal afetten en ağır şekilde etkilenen Endonezya ve Sri Lanka'ya acil insani yardım malzemesi yüklü birer askeri nakliye uça-

ğı gönderilmesi yönündeki çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Sağlık Bakanlığı ve Kızılay'ın işbirliğiyle Endonezya'nın Aceh bölgesine 15 doktordan oluşan bir ekip gönderilmesi öngörülmektedir. Kızılay'ın 11 uzman ve iki gönüllüden oluşan 13 kişilik bir afet ekibi, beş ay sürecek bir insani yardım faaliyeti çerçevesinde Güneydoğu Asya bölgesine hareket etmiş bulunmaktadır. Sözkonusu ekip, bölgedeki ulusal Kızıllaç-Kızılay dernekleri ve ilgili uluslararası kuruluşlarla işbirliği halinde, görev süresinin ilk iki ayı boyunca acil insani müdahale, kalan üç ay boyunca da rehabilitasyon hizmeti verecektir.

Bu arada, İslam Dışışleri Bakanları Konferansı Dönem Başkanı sıfatıyla, İKÖ üyesi ülkelerin Dışışleri Bakanlarına bir mesaj ileterek, örgütümüzün ve üyelerinin Güneydoğu Asya felaketinden etkilenenlere daha fazla yardımda bulunması çağrısında bulundum. Bu bağlamda, görevine yeni başlayan İKÖ Genel Sekreteri Sayın Prof. İhsanoğlu'nun acil yardım çağrısına verdiğimiz desteği vurguladım.

Bu şekilde İKÖ'yü harekete geçirmiş olmamız, gerek üyeler gerek uluslararası camia nezdinde olumlu yankı bulmuştur.

121 ::

Değerli arkadaşlarım,

2005 yılında daha uzak coğrafyalara açılmaya da kararlıyız. Bu bağlamda, 2005 senesi bir "Afrika yılı" olacaktır. Bu kıtanın Türkiye'ye sunduğu ekonomik işbirliği potansiyelinin harekete geçirilmesi için imkanlarımızı seferber edeceğiz.

Keza, küresel ekonomiye yön veren ülkelerden Çin Halk Cumhuriyeti'ni de en yakın zamanda ziyaret etmeyi öngörmekteyim.

Değerli arkadaşlarım,

Size son dönemde dış politika alanında gerçekleştirdiklerimizi en genel hatlarıyla özetlemeye ve 2005 yılına ilişkin hedeflerimiz hakkında bir ufuk turu yapmaya çalıştım.

Bu vesileyle, hepinize saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

I am honoured to be with you today at this fine institution of higher learning. I would like to begin my statement of today by paying tribute to the wisdom and vision of the actors of the British political, intellectual, business and artistic life especially on the issues related to Turkey and my people.

It is not only because I spent some years of my academic life in this country. It is mainly because of the importance I attach to collective awareness the British society have of the merits of our relationship. I appreciate the level of consciousness at the United Kingdom of the value and meaning of Turkey's experience also for Europe and beyond.

If I had to cite most recent indications of the British vision of Turkey, I would mention:

- The active political support given by the British Government to Turkey's integration process with Europe,
- The current exhibition "Turks: a Journey of a Thousand Years" organized by the Royal Academy of Arts,
- Increasing interest in the Turkish studies at the British academic institutions including the LSE,
- More than 500 British companies operating in Turkey and the 37% increase in our trade volume last year only.

Ladies and Gentlemen,

During my last visit to London, almost one and a half year ago, I had delivered a speech at the Chatham House on the Turkish perspectives towards a new environment in the European Union and the Middle East. I am sure at least some of you were present at that event.

Before coming to London this time, I looked through my previous statement in this city. I checked if we had delivered what I had promised then. I checked if the perspective I had given proved to be correct. I must tell you happily that the answer is a “yes”.

In that speech, I had spared longer time on three interrelated issues:

- Turkish-EU relations,
- Regional problems with a special emphasis on Cyprus,
- Reforms in the Muslim world.

First, on Turkish-EU relations I had confidently announced that “the determined and sustained Turkish reforms will culminate in the European Union’s decision in December 2004 to open accession negotiations with Turkey”.

123 ::

Indeed, in the last two years my Government launched and implemented an ambitious reform campaign. Our reforms aimed not only to complying with the Copenhagen Political Criteria. They also responded to the aspirations and expectations of the Turkish people for highest standards of democracy and rule of law.

The European Council decision of 17 December 2004 confirmed the fulfillment of the Copenhagen criteria in Turkey, thus opening the way for accession negotiations. In the meantime a lively debate took place all over Europe on Turkey’s European vocation. I find any debate useful. In this case too, every argument challenging Turkey’s place in the EU was responded by visionaries and far-sighted politicians and intellectuals. The British contribution to this debate has been remarkable.

I do not want to repeat the arguments favouring Turkey’s integration with Europe or respond those against it. But I do want to express my conviction that both Turkey and Europe have reasons to feel stronger now than before.

Turkey and Europe have already begun generating synergy in economic or political areas:

- Turkish economy is now more confident in further opening itself to European investments and trade.
- Even in the last few months, diplomatic consultations and cooperation between the Turkey and the EU on the crucial developments in the Middle East, Iraq or Caucasus have been further intensified.

- We shall now be able to work on much closer lines on vital issues from the energy policies to environmental issues, from terrorism to illegal immigration and human trade.
- Turkey and the EU can now tackle the challenges like fundamentalism, xenophobia, anti-Semitism, anti-Muslim sentiments more efficiently through joint intellectual, political and administrative efforts.
- Transatlantic links will also gain additional strength from Turkey's European dimension. NATO Summit in Istanbul has been a symbol of such a perspective.

I expect that this trend of fruitful cooperation of Turkey with the EU will further develop and will be consolidated parallel to the accession negotiations which will begin on the 3rd of October this year.

Ladies and Gentlemen,

∴ 124

The priority for My Government is now preparing for accession negotiations. After the December Summit, we began by arranging a series of briefings for The Council of Ministers on the characteristics and requirements of the negotiations process. On the other hand, I personally have been conducting intense consultations with the civil society and public institutions that will have a role in the process. Now we are at the stage of structural preparations.

In the meantime, we are proceeding with the political reforms and their implementation through the Reform Implementation Group which I chair. I consider democracy as a process of perfection. Therefore, our reform drive will continue as ambitious as before.

We are fully aware that the accession negotiations will not be an easy and short process. Through the challenges and difficulties of this process, Turkey's patience and stamina will be tested. I am personally confident that Turkey will pass this test successfully. This is a challenge which will give Turkey an opportunity to revitalize her capacity and potential. I believe that the Turkish society is dynamic enough to respond to the requirements of the negotiation process.

Ladies and Gentlemen,

A remarkable anecdote from the EU Summit of 17 December 2004 was the unusually crowded group of journalists from the Arab and other Muslim countries covering the Summit. Their number exceeded the Europeans for the first time! Their focus was the Summit decision on Turkey. The relief, joy and pride felt in the Islamic countries after the positive vote by the EU

for a Muslim country is of great historic meaning. This response proved the wisdom of the European politicians who attached special importance also to the cultural-psychological dimension of Turkish integration.

When, in my speech at the Chatham House, I focused on the need for reform in the Muslim world, the Greater Middle East Project had not been launched yet. Since then, awareness and call for reform in the Middle East has increased. Interest in the Turkish experience of reforms has grown equally. In this respect I would like to make a few remarks:

- First, reforms in Turkey were championed by a political movement that is AK Party to which I belong, with strong grassroots. Therefore, popular ownership and support of the reforms was secured.
- On the other hand, Turkish people, through extensive and democratic debate, realised that the reforms were good for itself and useful for European integration, on an equal basis. Therefore, reforms were not considered as imposed from outside.
- Secondly, we moved on the premise that, as a country with over 99 % Muslim population, our traditional and spiritual values did not contradict the contemporary standards of human rights, gender equality or rule of law. We were confident that they were all compatible with each other and could even be enriching each other.
- Thirdly, our political and economic reforms were implemented in the same spirit and complemented each other.

125 ::

I understand that Turkey's accession process to the EU will continue to attract attention beyond our borders. Therefore both Turkey and the EU should act carefully during the negotiation process in fulfilling their mutual responsibilities. The negotiation process should help to keep the reforms on track while the economic-social stability is sustained.

Ladies and Gentlemen,

Another issue I had focused in my last speech one and a half year ago in London was our search for a peaceful settlement of the Cyprus issue. I hope you will all admit that the sincerity of my Government's dedication to a comprehensive and final settlement of this conflict proved to be genuine.

Unfortunately, I cannot tell the same for some other parties related to this issue. Turkish Government and the Turkish Cypriots supported the UN Plan for a settlement. We and the Turkish Cypriots took risks and accepted making sacrifices. We acted with a vision of contributing to peace, stability, security and prosperity in the Eastern flank of the European Union. We opted for compromise because we considered it as a part of the European culture.

We have proved that Turkey's one and only aim in Cyprus is fully guaranteeing the legitimate rights and security of the Turkish Cypriots. Those who claimed that Turkey has been after military or strategic interests in Cyprus have been disproved.

I hope you will understand our feelings of deception, disappointment and frustration. Turkish Cypriot people, who have voted for peace and reunification of the island is still being punished through anachronistic embargoes and isolation. The other party, which rejected a solution is yet to pay a price.

Rejection of the UN Plan on Cyprus was not a lost opportunity for the Cypriots only. Peaceful settlement of this issue would encourage peace parties everywhere from Palestine to Karabagh. The UN would gain credibility which it badly needs. The European Union would not be in the unusual position of importing a chronic conflict treated by the UN. However, Turkey will continue to act in consistency with its positive position and push for a peaceful settlement of the Cyprus problem. Turkish Cypriot people have already demonstrated their strong desire for a solution. The other party of the conflict has clearly proved to have no intention for a negotiated settlement.

∴ 126

Turkey, as a power with responsibilities in the region is acting with a vision with regard to the Cyprus issue. Our vision is to create a basin of peace and prosperity in the East Mediterranean, including Greece, Turkey and the island of Cyprus, thus forming a strong pillar of the EU in the future. Turkish-Greek relations and dialogue is now almost exemplary. Turkey and a reunified Cyprus would have every reason to be each other's best neighbours once a just and permanent settlement of the conflict is achieved.

Ladies and Gentlemen,

Turkey, as a candidate country at a very special geographic location will constitute an asset in the implementation of the European Union's Neighbourhood Policy. Peace and stability in the Southern Caucasus is one of our common concerns. My Government is exerting every effort to encourage the consolidation of democracy and settlement of disputes in this region. I strongly believe that in the Caucasus, poverty and conflict can be replaced by prosperity and cooperation. This can be achieved through stronger political will of the countries of the region and coordinated encouragement by the international community. Turkey's joining of her efforts with the EU will surely increase the efficiency of the Neighbourhood Policy of the EU.

My Government's consultations and cooperation with other powers like the USA or the Russian Federation on the developments in Eurasia have already proved useful for all.

In the last few weeks in Ankara, I held extensive consultations with my colleagues from both Azerbaijan and Georgia on the possibilities of easing the problems at the South Caucasus. With my Armenian colleague, I met six times in the last two years. Last year in Istanbul, I arranged a tripartite meeting with my Armenian and Azerbaijani colleagues. We focused on the modalities of a settlement of the Karabagh dispute. I welcome and encourage the ongoing contacts between the two countries. Any progress towards a settlement which would end of occupation of the Azeri territories would also contribute to the normalization of the Turkish-Armenian relations.

In the Balkans, although the situation is better than a decade ago, political stability and economic-social order is far from fully achieved. Kosovo's final status negotiations will be held in a tense atmosphere. Bosnia-Herzegovina needs special attention because of her still fragile structure. Macedonia is very sensitive to the developments around her. Both EU and Turkey have special responsibilities and duties in this region. Our political and security cooperation continues to be fruitful here.

One of the areas where the Turkish-European cooperation could be most useful is the Middle East Peace Process. Turkey is a country which has good and special relations with all the parties of the conflict. I have recently visited Israel and Palestine and held useful talks with both parties. I am happy to see that our suggestions to the parties have been perceived well and taken into consideration by them. Now, it is most important not to lose the momentum of the fragile peace process.

127 ::

After Israel's eventual withdrawal from Gaza, security and economic issues will require more international efforts. We have already offered our contribution and cooperation in this process to the parties and the international actors as well.

In Iraq and Afghanistan, part of the problem is solved. However these two countries continue to generate problems ranging from terrorism to drugs in an increasing pace. These issues are very complicated and require our joint and careful response. Resumption of the Transatlantic dialogue on these issues has been most useful.

Turkey has taken over the command of ISAF for the second time in the last three years. The performance of the Turkish Armed Forces in Afghanistan and in other peace operations has once more proved it to be an able, modern and democratic army.

In Iraq, we welcome and actively support the new phase of the political transition process. Through our constant dialogue with all the parties in the political arena of Iraq, we encourage a healthy functioning of the political process.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

The new transition parliament and the government in Iraq will have historic responsibilities in preparing and carrying the country to full democracy. Iraqis should now leave aside religious, sectarian or ethnic criteria and focus on finding political solutions to their countries problems. They should be aware that Iraq's integrity is part of the delicate balances of the Middle East. Any disturbance of these balances would bring nothing but suffering to the people of the region and the world.

I thank you for your attention.

Visions of Turkish Foreign Policy

∴ Bloomberg, Londra
14 Mart 2005

129 ∴

Ladies and Gentlemen,

I take great pleasure in addressing the distinguished members of the British business community, as well as international and local financial institutions. I extend my sincere thanks to Bloomberg for providing me with this opportunity and for kindly hosting this event.

I would like to share with you today Turkey's vision as a political and economic actor playing a positive role in its region and beyond. First, I will briefly present a political framework with an emphasis on Turkish foreign policy. I will then present a perspective on Turkey's economic outlook.

Throughout its history, Turkey has always found itself surrounded by opportunities and challenges. This fact is ever more evident today. In addressing the challenges and risks, and making use of the opportunities, Turkey has various assets. The dynamism and the expectations of the Turkish people are the driving force behind Turkey's policies.

In fact, the objective of Turkish governments has been to provide to its people the highest political, economic and social standards. This objective will be highly facilitated if stability and peace prevail in the regions that neighbour Turkey. Equally important is the need to have democracy take root in these regions. Therefore, Turkey is a strong supporter of universal values in its region: democracy, rule of law, human rights, good governance and economic opportunity.

The challenges of globalization are best addressed by democratic societies. This is the message we are conveying around. This is also what we are inspiring around. The credibility of our message is strengthened by the fact that we have historical and cultural ties with the many peoples in our neighbourhood searching for ways to overcome political, economic or cultural crises. As such, Turkey employs its cross-cultural skills in acting as an interface that facilitates harmony among civilizations.

Turkey reinforces the idea that democracy can prosper in all societies, regardless of their religious or ethnic roots. Similarly, political, economic and social development can be achieved by relying on one's own human resources that are mobilized through democratic structures.

Turkey's experience shows that development is possible without assuming anti-Western attitudes. Indeed, Turkey's present integration with the West has been a mutually rewarding process. In this respect, Turkey's eventual accession to the EU is making greater cultural, economic, as well as geopolitical sense. The accession of Turkey to the EU enjoys overwhelming public support within Turkey. That is why we were able to launch a comprehensive and successful reform programme. All sectors of the society recognized the need to reform and the democratic procedures were activated accordingly.

∴ 130

At the same time, a healthy public debate has been taking place in Turkey about the EU. This makes public opinion more realistic about what membership would and would not bring. Yet, the overriding support for membership continues. EU membership is not an end itself, but a considered position that reflects the democratic aspirations of our people and the promise of their potentials.

Our present challenge is to continue this positive trend and to deliver even more results through implementation. The record of my Government so far can be taken as an indication of what we can deliver in the period ahead. As Turkey advances in its accession process, the contributions it can make to the EU in the area of foreign policy are also becoming clearer.

Our foreign policy approach is designed to engage constructively. We perceive regional cooperation as a confidence building dynamic. Therefore, Turkey is an advocator and an initiator of regional cooperation.

Through our problem-solving approach, we are helping to build a culture of reconciliation and compromise in our region. My Government's bold move towards a settlement of the Cyprus issue through the UN plan has been an example to this.

We are employing a winwin approach and this is increasingly making

greater sense in our neighbourhood. One only has to look at the very positive turn in Turkey's relations with its neighbours in recent years. Admittedly, our geography calls for caution and vigilance as well. As an experienced member of the Transatlantic Alliance, Turkey is well aware of the risks that face us regionally and globally. We therefore are not careless when it comes to the need to protect our freedoms and democratic systems. But, our times require a novel approach to security. This is an approach which also takes into account values and principles. Therefore, Turkey's multidimensional foreign policy reflects a combination of realistic as well as idealistic factors. In implementing such a vision, we rely on an appropriate mix of hard power and soft power.

Consequently, Turkey is recognized as a stability generator and a security producer in its region. Its open and constructive policies as well as its own experience help create a regional environment where reform is increasingly seen as possible and desirable. This is where Turkey's economic potential also comes into the picture. The economic dimension of Turkey's experience plays an important role in making this vision credible. Let me therefore turn to Turkey's economic outlook; what we are achieving and what we are determined to achieve further.

131 ::

Ladies and Gentlemen,

First, it is useful to remember that, its young population of 70 million with a moderate rate of growth gives Turkey an edge in human resources. This is a dynamic population that is adaptable and which values education. In other words, Turkey's demographics are an asset for itself and its partners.

With the exception of oil and natural gas, Turkey can be considered self-sufficient as far as natural resources are concerned. And Turkey is on the road to becoming a major energy terminal and a reliable route to bring Middle Eastern and Caspian energy resources from gas to oil to world markets and Europe. Agriculture is an important sector, producing 11.5 percent of the GDP. Turkey is well known for its ability to produce more than enough food to feed its population. Overall, the Turkish economy constitutes the 17th largest economy worldwide.

Let me offer you some basic statistics.

1. Gross National Product (GDP): 320 billion US Dollars, or (170 billion British pounds).
2. Gross fixed investment: 62 billion US Dollars.
Percentage of GDP – 19 per cent
3. Origin of GDP

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

- Agriculture, forestry, fishing – 11.5 percent
 - Industry – 29.8 percent
 - Services – 58.7 percent
4. GDP growth rate: 9 per cent in 2004
 5. Public Consumption is 8.5 per cent of GDP.
 6. Foreign Trade:
 - Exports: 63 billion US Dollars
 - Imports: 97 billion US Dollars
 7. Gross Debt:
 - Domestic: 167.3 billion US Dollars
 - Foreign: 92.2 billion US Dollars

Ladies and Gentlemen,

∴ 132

When our Government took office in November 2002, Turkish economy was characterized by its long term chronic problems of high inflation, rising public debt, excessive real interest rates and ineffective public finance. We took immediate action to put an effective economic program on track. We established fiscal discipline. We passed the necessary laws to reform the economic structure. We put the public debt balances in order. Today, you see a much different Turkey after two years of hard work: growth dynamics are extremely strong, inflation has significantly come down and real interest rates have been steadily declining due to lower risk premiums based on Turkish macroeconomic balances.

- We attained remarkable successive growth rates of 7,9% in 2002, 5,9% in 2003 and 9% in 2004.
- The inflation fell from almost 70% in 2001, to below 30% in 2002, to 18% in 2003 and finally 9.3 in 2004. These figures, besides pointing to the lowest levels in the last three decades, were also well below the targets. By the end of 2006, inflation will be brought down to 5% levels. Here, I would like to stress that we have been able to bring down inflation while achieving a remarkable growth performance.
- We also reached high levels in exports in 2003 and 2004 despite the stronger Lira. Turkey exported 63 billion in 2004 while importing 97 billion in the same year.
- We were also witnessing that the tourism sector had been quite brisk last year. The revenues from tourism helped offset the trade deficit to a large extent. In 2004, our tourism revenues reached 17 billion US Dollars.

- All in all, current account deficit, as expected, materialized around 4 percent of GNP in 2004. We vigilantly monitor the trends and have taken a number of measures to contain the deficit.

Here, I want to stress our determination that if need be, we would take any necessary measure to keep the economy on its course without any hesitation.

- The fall in inflation was also helped by a stable and strong Turkish Lira as confidence in the currency returned. This factor also helped the rapid decrease in the Treasury's borrowing rates. The Turkish Government's strong commitment and decisiveness helped greatly in reducing the uncertainty and risk premium.

Consequently, net public debt to GNP ratio, 92% in 2001, was reduced to 79% in 2002, 71% in 2003, and 65% in 2004. This means roughly a 30% decline in just three years time. Our aim is to reach rapidly the 60% level, which is set out in the EU'S Maastricht criteria.

- Strong fiscal adjustment lies at the very core of our economic program. Turkey has proved its commitment to achieving high primary surplus figures consecutively. Starting from 2001, we produced primary surpluses above 5 percent of GNP on average. We increased the public sector primary surplus to around 6.5 % of GNP in 2004, the highest ever recorded in Turkey. The size of primary surplus should of course be judged by respective conditions of each country. 6.5% of primary surplus is a very high level of fiscal adjustment by international standards. However, the strong growth performance shows that the fiscal adjustment has a crucial effect on market confidence and expectations. Increasing confidence led to a fall in real interest rates in borrowing and inflation while maintaining robust growth.

133 ::

In order to sustain these achievements on the macroeconomic side, we are also progressing on the structural reform area. Turkish economy has gained an effective and competitive stance in the global world. Our structural reform efforts are guided by the international best practices.

The main pieces of the agenda are public sector reforms, financial sector reforms and privatization. The public sector reform aims at increasing efficiency, establishing good governance and enhancing administrative capacity, introducing discipline in budget management and maintaining transparency and accountability in the economy.

We also came a long way in restructuring the financial sector. The efforts are still continuing, but the bulk of the fundamental reforms have been completed. The coverage of the financial sector reform includes strengthening the fundamentals of banking sector, resolution of the intervened banks, restructuring and privatizing the state banks and establishing a dependable regulatory and supervisory framework.

We have further strengthened the banking sector by the recent arrangements adopted in Parliament in Bankruptcy Law. Currently, we are in the process of reviewing the banking legislation (Law on Credit Institutions) to bring it further in line with the EU standards. Moreover, the deposit guarantee scheme was changed in July 2004, from a blanket guarantee system to a limited insurance program, which will reduce the moral hazard in the sector.

We see private sector as the driving force in the economy. In this respect, we have liberalized key sectors in the economy - including telecommunications, energy, petroleum & gas, civil aviation, tobacco etc.- and established independent regulatory and supervisory boards.

Sectoral liberalisation is reinforced by an ambitious privatization agenda; many large-scale state owned companies are on the privatization agenda (including TÜPRAŞ – petroleum refineries, PETKİM –petrochemicals, Turkish Airlines, Türk Telekom, TEKEL –tobacco unit and several small scale companies). We are determined to proceed with this process. Although we have giant operations of privatisation ahead, smaller scale privatisations have already reached to high amounts.

∴ 134

One of the most important areas of underperformance in Turkey is the foreign direct investment (FDI) flows to the country. The amount of FDI we have received until now is below Turkey's potential. Turkey now has an investment friendly environment. Red tape in the process is cleared, thanks to the legislation enacted in 2003, the administrative barriers to investment and impediments to the entrepreneurial spirit are being removed. Thus, the number of transactions needed to start a company has been reduced from 19 to only 3. Now it is possible to start a new foreign owned company in Turkey within a day. There is no distinction between a local and foreign investor. As a matter of fact, Turkey has been ranked first for its efforts to eliminate bureaucracy regarding FDI in a world-wide research carried out by World Bank ("2005 Investment Report").

We would like to facilitate the interaction and dialogue between the investors and our Government. To this end, we organized an Investment Advisory Council (IAC) meeting in March 2004 with the executive directors of giant multinational companies to discuss ways to improve the business environment in Turkey. IAC will serve as a contact and consultation point between the investors and the Turkish authorities. Thus, we will be able to identify additional areas to take corrective action with the investors' feedback. In this regard, continuous open consultation with the investors will be an effective auto-control and update mechanism for the investment environment in Turkey.

Recently, my Government agreed on a new programme of three years with the IMF. I expect the IMF Board to approve this programme soon. We have the political determination to proceed with this programme. We have presented the relevant draft laws to the Parliament. I am confident that we shall obtain the parliamentary approval keeping the framework and the spirit of our understanding with the IMF intact. I would like to emphasize once more the determination in this regard there should be no room for any doubt in this context.

Ladies and Gentlemen,

This is the country with which the European Council decided, last December, to begin accession negotiations on 3 October 2005. By any measure, this decision on the part of the European Union was a historic and wise step. Its positive effects will be felt far beyond the borders of the EU and Turkey.

Turkey's accession will greatly enhance the EU's global reach influence, be it strategic or economic. A powerful message will be sent to the whole world that Europe is defined not by a narrow understanding geography or religion, but by common values. The EU's trade and investment links with Turkey will leap forward. Already, Turkey's trade volume with the EU has reached 80 billion US Dollars, making Turkey the EU's sixth largest external trading partner.

135 ::

Turkey's role as a crucial partner in the fight against terrorism, illegal immigration, drugs smuggling and organised crime will be further augmented, thereby strengthening Europe's security. Furthermore, the acceleration of economic liberalization and institutional reforms throughout the EU membership process will bring more foreign capital, technology and know-how and this way increase Turkey's total factor productivity. Turkey's process of accession to the EU is a mutually beneficial endeavour. Both sides have much to gain from it. Yet, both sides have yet to work on this goal. On our part, we have demonstrated that we are very serious, determined and capable.

EU members such as the UK understand very well what Turkish membership means. Turkey greatly appreciates the strong support the UK has consistently given to Turkey's membership.

Ladies and Gentlemen,

Indeed, Turkey and Britain enjoy excellent relations. We cooperate closely on a wide range of strategic issues. We are determined to extend our cooperation with Britain into new areas of mutual interest. In this regard, we are particularly keen to further strengthen bilateral economic and commercial

ties. Britain is the third largest investor in Turkey, with over 500 British companies involved in a wide range of activities. We would like to encourage British investors to further boost their engagement in the highly lucrative Turkish market, in particular in the large-scale privatisation projects planned for the near term.

Bilateral trade between Turkey and Britain, which has been on an upward swing for the past few years, has reached an all-time record volume of 9.8 billion Dollars in 2004. This represents an increase of 37% on 2003. We believe that there is great untapped potential to further increase the bilateral trade volume. Tourism is another area with enormous growth potential. Over 1.4 million Britons visited Turkey in 2004, an increase of 29% on 2003. We are confident that this figure could easily be doubled in the near term. Indeed, reservations for the first two months of 2005 reflect a 47% increase for the same period last year.

In short, Turkey presents rich opportunities for British companies in the areas of finance, trade and investment. I would like to call upon British business to make full use of these opportunities.

∴ 136

Ladies and Gentlemen,

Our forecast for 2005 is optimistic:

- Turkish economy will continue to grow above the target in 2005. The potential growth rate of the Turkish economy is accepted as 5 percent. Yet, it is estimated that the government target of 5 percent for 2005 will be surmounted and the growth will be realized at a level of 6-7 percent.
- The declining trend in inflation will continue in the course of 2005.
- Real interest rates will continue to decline and borrowing requirement will diminish in 2005.
- Primary surplus target of 6.5 percent of the GDP is set in 2005 too. Declining interest rates due to improved performance of fiscal discipline will remain to be one of the basic elements of this process.
- The need for new investments will continue in the forthcoming period. We expect production will continue to increase in 2005 and the capacity utilization rates will proceed at a high level. Private sector investments are expected to increase.

Ladies and Gentlemen,

In my address, I wanted to share with you Turkey's political vision and economic prospects. In this respect, I emphasized the Turkey-EU relationship and also referred to the bilateral relations between Turkey and the UK. My

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

over all message to you today is that those who decide to work with Turkey will win. In fact, it will be a win-win case. Turkey is one of the few emerging markets which you can bring your capital with an ease of mind. I hope you will all do that.

Thank you for your kind attention.

**American Turkish Council Tarafından
Düzenlenen Toplantıda Yapılan Konuşma**

Turkey's Enhanced Role in its Region and Beyond

∴ 138

∴ **Washington, 7 Haziran 2005** Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen,

It is a pleasure to be here with you today. American Turkish Council has always given great support for the development of Turkish-American relations.

Bringing together the business communities of the two countries, ATC provides a dynamic and fresh perspective to our relationship. As such, you see the future more clearly than many others and invest in it without any hesitation.

Today, I feel privileged to be able to address such a visionary audience.

Tonight our Prime Minister will also address you and dwell upon Turkey's achievements in many areas. He will also expound on Turkish-American relations which is a popular subject of debate recently. Therefore, in order not to steal his show, I will rather be more general and share with you my thoughts on the recent international developments and Turkey's position related to them.

We are going through hectic days in international relations. Every single day brings new developments that require our close attention.

Yet, the old methods and approaches are not fully appropriate to effectively deal with the multi-faceted issues of today. Military might alone is no longer sufficient to produce our desired ends. We witness this reality in practice everywhere from Afghanistan to Iraq.

It is obvious that the international community has to better calibrate its responses, through a new balance of soft and hard power. And it is in light of these evolving parameters of the international system that Turkey feels

itself well-poised to play an important role in addressing the challenges of the 21st century.

Indeed, during the long decades of the Cold-War, Turkey was primarily acknowledged for her military-strategic contribution to NATO in defense of freedom. Now, besides that, we are increasingly known for our regional ties, economic dynamism, social vitality, cultural influence and secular democracy.

Furthermore, once you consider the threats and opportunities of our time, you will see that Turkey holds a central position amidst all the developments that will determine our future. So, we not only see ourselves well-equipped to make a contribution, but also feel a sense of responsibility to make a positive impact in our part of the world.

Our approach to all these issues derives from the same fundamental objective: To produce security and generate stability in our wider region. We strive to establish a culture of cooperation and compromise that seeks to resolve the problems through a win-win approach.

In Afghanistan, for instance, we recently assumed the command of the NATO-led international security and assistance mission, ISAF, for the second time in two years. Moreover, we are helping the Afghani Government in their efforts to reconstruct the country, by building schools, hospitals, roads and bridges. In a way, we are trying to reverse the unfortunate fate of this long-abandoned and abused country and create a common future for all of us.

Another country which undergoes a difficult transition period is our neighbour, Iraq. The basic principle of our policy towards Iraq is again to help restore peace and stability in the country. To this end, preservation of its territorial integrity and political unity is of paramount importance.

This is why we urge all segments of the Iraqi society to work for the benefit of the whole country, rather than narrow ethnic or sectarian interests. This need was also recognized at the recent "Iraq Neighbours Forum" held in Istanbul. Initiated by Turkey, the Forum is increasingly contributing to stability in the region.

In Iraq, this year is of particular importance as the Iraqis lay down the political infrastructure of their future system. What concerns us most at this juncture is of course the worsening security situation. We believe that all Iraqis should work hand in hand to refuse terrorism and criminal acts and find a peaceful way of reconciling their interests and priorities. To this end, involving all segments of the population in the political process in an open and fair fashion is the key.

With this attitude of mind, we keep close contact with the new Iraqi Government and offer them our assistance in every possible field. Our sup-

port ranges from security training in Turkish institutions to courses on issues of parliamentary democracy organized by Turkish political parties.

In this regard, it is important that the new Iraqi Prime Minister has made its first visit abroad to Turkey and that we reiterated our common resolve to work together.

Dear Friends,

The Middle East is indeed going through a critical period. Apart from what happens in Iraq, the Arab-Israeli peace process and the reform efforts throughout the region will be instrumental in defining the future of this part of the globe.

On both accounts Turkey has a special role to play.

For instance, we have uniquely good relations with both Israel and the Palestinian authorities. And we are determined to use our ties in order to advance the peace process.

∴ 140

This year both myself and Prime Minister Erdoğan visited the region to personally see what we can do to help both parties in their quest for a lasting peace. Our contacts confirmed the existence of a great potential.

We now try to capitalize on this potential by helping Palestinian authorities rebuild their basic infrastructure and manage their security services.

We also hosted the first meeting of Turkish, Israeli and Palestinian businessmen in Ankara. They discussed various challenges to economic development of the region. In the end, they decided to maintain this trilateral format for future consultations and possible cooperative ventures. This is not only an important step for practical reconstruction efforts, but also a useful channel for confidence building. As ever, I believe it will be the business communities leading the way for a prosperous and stable environment where Israeli and Palestinian states will live in peace.

As regards the reform efforts in the Broader Middle East, on the other hand, Turkey is an active supporter of these endeavours as well.

In fact, even before this G-8 initiative appeared on our agenda, I myself and other Turkish politicians have been urging Muslim countries to engage in a genuine reform process. We have been telling them that change is unavoidable and reform is the most effective way to manage it peacefully.

Today, in our capacity as a neighbour and democratic partner, we are determined to help the indigenous reform processes in the region that are increasingly gathering pace. That is why we assumed the co-sponsorship of the Democracy Assistance Dialogue as part of the G-8 initiative towards the region.

In this regard, we do not claim to set a model for the countries in the region. But I believe that the Turkish example is particularly relevant. And, in several important respects, it can be inspiring to those societies which wish to follow a similar path of democratization and modernity.

Distinguished Guests,

The winds of change are not confined to the Middle East and its impact is felt almost everywhere around Turkey from Balkans to Central Asia. Again, Turkey stands as a partner for all those who aspire and work for positive change.

In this regard, it is no coincidence that my last two foreign visits were to Krygzistan and Ukraine, where the dynamics of change were most visible and active. We attach great importance to the reform efforts in both countries and support them in any way we can.

The democratic succession in Ukraine, for instance, gives us great hope for the future of the Greater Black Sea area.

Fraught with frozen conflicts and transnational networks of crime, this region has a lot to benefit from sound and democratic regimes, as well as an effective regional cooperation among its members.

Indeed, imagine the synergy that can come out of the collaboration of countries like Ukraine, Russia, Georgia, Romania, Turkey and Azerbaijan. And we hope Armenia too will soon see the benefits of cooperation and opt for reconciliation.

All these countries carry a great potential individually to contribute to international stability and prosperity, but more so in cooperation with each other.

Having the longest democratic tradition and the most outward looking socioeconomic structures in the region, Turkey works towards this end unrelentingly. In this regard, our bilateral relations with all of them are simply excellent. Particularly with Russia, we have been able to create an atmosphere where artificial contours of competition are finally replaced by genuine cooperation. Moreover, our leading role in advancing regional cooperation schemes as evident in the Black Sea Economic Cooperation Organization or the BLACKSEAFOR continues unabated.

Ladies and Gentlemen,

An objective analysis of the regions surrounding Turkey will clearly show that this is a unique geography. It holds the weight of the past, many challenges of the present and the promises of the future.

And Turkey is truly a hub of this region in many respects.

Perhaps, this role is nowhere more concrete than in the actual and planned energy and transportation corridors crossing through Turkey.

Last week, for instance, the first oil was pumped through the Baku-Tblisi-Ceyhan pipeline. And so, a dream came true for all involved. Soon, Kazakh oil will also be transported through it. Then, natural gas pipelines from Turkmenistan and Azerbaijan are next in line.

In short, together with the Iranian and Russian natural gas also crossing our territories, Turkey is fast becoming an energy terminal. But the significance of these projects goes beyond Turkey's borders. These monumental projects will create favorable conditions for satisfying global energy needs, diversifying access and reinforcing peace and stability in the region.

Distinguished Guests,

The issues I covered so far reveal one simple fact:

∴ 142

That Turkey is a reliable power for the maintenance of security, a partner for economic development and an ally in overcoming existing instabilities in its vicinity.

Close cooperation with the US and integration in the European Union will further strengthen Turkey's ability to play such a positive role in its region.

For we share the same objectives and work for a common vision.

As such, our relations with the EU and the US are not alternatives to each other. On the contrary, they are mutually reinforcing. Indeed, Turkey as a EU member will be stronger and more effective in its region and beyond. So will the EU in its quest to become a global power.

The US, on the other hand, can only benefit from having stronger partners working for the same goals.

In fact, this understanding is long shared by the US and we appreciate its support for our EU membership.

We will soon start accession negotiations with the EU. Our desire is to conclude them successfully in a reasonable period of time.

This will of course require hard work, courage and a visionary approach on both sides. We are determined to do our share faithfully. So we will mobilize all necessary means to this end. But that will not detract from our relations with the US. On the contrary, our cooperation on a wide variety of issues will strengthen Turkey and enable us to be even more effective in our own reform efforts and more active in the transatlantic partnership.

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

Turkey and the US are two key players that can affect positive transformation in our wider region from Afghanistan to Iraq, from Ukraine to Syria.

Our joint efforts to tackle the common threats and to take advantage of the opportunities will be crucial in creating a stable and peaceful environment.

We have a full agenda. We cannot and should not shy away from getting on to it with full vigor and ambition.

Tomorrow, we will take these issues up with President Bush and State Secretary Rice. I am confident that these talks will reconfirm our common determination to work together. And it will open new avenues and means of cooperation.

On this point, I count on you too in order to support this positive agenda. Indeed, Turkish and American business communities have an important role to play to further strengthen and diversify our relationship.

With these thoughts I would like to conclude my remarks and thank you all for your attention.

**BM Genel Kurulu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ 144

∴ New York, 21 Eylül 2005

Mr. President, Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

At the outset, I would like to convey the condolences of my people to the friendly American people, for the tragic loss of life and large-scale destruction caused by Hurricane Katrina. This is also a stark reminder of the many other natural and manmade disasters, such as famine in Africa, tsunamis, earthquakes, ecological catastrophes and wide scale violence and terrorism. They all require sustained international attention and cooperation. Having suffered from similar disasters, Turkey deeply feels for others and stands in solidarity.

Mr. President,

Upholding the principles of justice, dignity, equality and social progress for the men and women of our world should be the basis of the international order. We must spread justice together with freedom. We cannot rest before we provide prosperity and dignity for every human being. These principles should guide us in our future efforts.

We have left a very busy period behind, culminating with an important Summit. The Summit Outcome Document has encouraged us all to focus on the global problems we face and the way to achieve positive change.

Now is the time to act. We must start implementing what we have agreed on, issues from peace building to human rights. While doing this, we must not lose sight of our main target. We must reach the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals, by the year 2015.

With these in mind, we welcome the Secretary-General's proposal to start with an accountability pact. We also welcome your idea, Mr. President, to submit an outline of work for the year ahead, related to the Summit follow-up.

Mr. President,

A large number of international problems that are high on the United Nations' agenda are occurring in our part of the world. These are real issues, which closely affect the daily lives of our people. As a country with a rich heritage and great international experience, we are working to build a culture of compromise and reconciliation.

Our historical and cultural links to nations living in neighbouring regions from Eurasia to the Islamic World and our role as a member of European, Trans-Atlantic and Mediterranean institutions will have a positive effect on Turkey's contribution to international relations in the 21st century.

It is with this background and confidence that I take the opportunity to submit to your attention Turkey's candidacy for a non-permanent seat at the Security Council, for the term 2009-2010.

Mr. President,

Recent developments in the Middle East Peace Process and in Lebanon have raised our hopes.

Ongoing reform efforts hold great promise for the improvement of the political, social and economic standards of the region. We will continue to encourage and assist these local efforts.

On the Arab-Israeli conflict, the Israeli withdrawal from the Gaza Strip is an encouraging development. We would like to witness the same positive trend in the West Bank. Israeli settlement activities in occupied territories must come to an end. The sanctity of the Holy Sites in Jerusalem must be respected. The Road Map should be revived and fully implemented.

On the other hand, we must not let terror and violence derail the process this time. The reform of the Palestinian National Authority has to move forward, particularly in the security domain. The efforts to improve the living conditions of the Palestinians have to be intensified. We support the

work of Mr. James Wolfensohn, Quartet Special Envoy for Disengagement and cooperate with him. We believe these efforts will help restore a sense of hope among the Palestinians, and security for the Israelis.

In order to integrate the Palestinians with the world, the sea and air ports must be built and activated; border crossings and trade corridors must function smoothly; freedom of movement must be achieved. Such measures will go a long way to revitalize the Palestinian economy. This will encourage the Palestinians to become real partners in peace with the Israelis. Turkey is already actively working with the parties, for the realization of this vision. We are determined to continue to contribute in any way we can.

Mr. President,

Iraq's destiny and the way the events are unfolding in this country are of crucial importance for peace and stability in the Middle East and beyond. Building a democratic and prosperous Iraq, at peace with itself and its neighbours could be possible only if the Iraqi people act as one, in full solidarity and with a clear vision. Ethnical and religious differences in Iraq should not be divisive. Rather they should be a source of cultural plurality. Otherwise the new Iraq will be a source of instability and conflict, instead of hope and inspiration for the entire region.

∴ 146

Turkey, in cooperation with the United Nations, has been in the forefront of efforts for political and economic rehabilitation in Iraq. The Neighbours of Iraq Forum, again pioneered by Turkey, has been an efficient platform to support the unity and territorial integrity of Iraq. The security situation is a source of concern for all. Iraq has unfortunately become a training ground for terrorists. As a neighbouring country, we suffer from this. We are concerned that terrorism emanating from Iraq might have a ripple effect upon other countries, including Turkey. It is our joint duty to prevent such an outcome.

Mr. President,

Our vision of establishing a zone of regional peace, stability and economic cooperation in the South Caucasus, is yet to be realized. The problems of Nagorno-Karabakh, Abkhazia and South Ossetia continue to impede peace and cooperation. These problems defy all UN principles. They demand our urgent attention.

In particular, a peaceful settlement must be found to the Nagorno-Karabakh issue, within the territorial integrity of Azerbaijan. Steps towards ending the occupation of Azeri territory will create a better climate in the region, including in the Turkish-Armenian relations. We are giving full support to

the efforts of the Minsk Group. We are closely following the high-level contacts between Turkey's two neighbours and encouraging the parties to make progress.

Mr. President,

In Afghanistan many challenges still lie ahead. The continued support of the international community is still needed. Among others, education, health, gender equality and economic development need increased attention. Alternative crops must be encouraged in order to replace widespread poppy cultivation. As a country, which has led the international security assistance force (ISAF) in Afghanistan twice, for a period of 14 months in the last three years, I wish to reiterate our continued commitment. We welcome the holding of the elections as an encouraging development for democracy in Afghanistan.

Mr. President,

We are determined to continue our support for the strengthening of peace, stability and prosperity in Southeast Europe. The Balkan region has made considerable progress towards the establishment of a peaceful environment, leading to economic development. The political and economic consolidation of Bosnia-Herzegovina and final status talks in Kosovo need to be monitored carefully. Turkey will continue to be a reliable partner in this process.

147 ::

Regarding the Eastern Mediterranean, our vision is to create a basin of cooperation, stability and prosperity among Turkey, Greece and the two peoples of Cyprus. However, it is regrettable that, at a time when we are debating the best way to reform the UN and enhance its role, we are at the same time witnessing an attempt to move the Cyprus problem away from this Organization. We regard these efforts to undermine the role of the UN as a most disturbing paradox.

The Annan Plan represented a unique basis for the solution of this problem. Although it did not fully meet their expectations, the Turkish Cypriots, for the sake of compromise, approved the Plan with an overwhelming majority. On the other hand, under the effective guidance of the Greek Cypriot leadership, the rejection of the Annan Plan at a referendum held last year was a blow to the international community. Thus, the chance to put an end to the division of the Island, once and for all, was missed.

The Report of the Secretary-General, issued after the referendum gave an overview of the long negotiating process and recommended the lifting of all restrictions upon the Turkish Cypriots. Unfortunately, against established practice, the comprehensive Report of the Secretary-General on Cyprus is

being disregarded. As a result, the unfair restrictions imposed upon the Turkish Cypriots could not be lifted. One might find it difficult to believe that the Turkish Cypriots still continue to live under restrictions, cut off from the outside world.

In the following period the Secretary-General's soundings and efforts to re-activate the talks, based on his plan, have yielded no tangible results because of the continued intransigence of the Greek Cypriot administration. As if this was not enough, the Greek Cypriot administration is now trying to side-line the United Nations and to carry the issue to other fora. I urge all international actors to discourage these misguided efforts.

Turkey continues to be ready to contribute to the United Nations' endeavors to find a just, equitable and lasting solution to the Cyprus problem on the basis of the Annan Plan. On this occasion, I would like to reiterate the proposal that I made, on 30 May 2005 for the lifting of all restrictions related to the Island. In this proposal, I basically suggested the need to enable the free movement of people, goods and services and the lifting of all restrictions applied to sea and airports between the two sides in Cyprus as well as to Turkey and Greece. It is evident that this proposal is in conformity with the legitimate expectations of the international community.

∴ 148

Mr. President,

We attach great importance to furthering our relations and cooperation with the African continent. According to an action plan, Turkey is vigorously developing its relations with Africa as a whole. We recently opened an office in Addis Ababa to serve as a coordination center for Turkish humanitarian and developmental assistance to the continent. The Turkish Government has also declared 2005 as the "Year of Africa" in Turkey. We will continue with our contributions to international institutions, working to alleviate the suffering and eliminate disease and hunger in the continent.

Mr. President,

I would like now to touch upon some other issues of utmost importance, which do not recognize any geographical boundaries. The chain of attacks in various parts of the world proves that no country is immune from terrorism. We condemn these atrocities in the strongest terms.

No distinction should be made between terrorist organizations. There is no room for double standards in this fight. We must reject it as a method, regardless of where, why and how it is employed. Combating terrorism should be of a global and collective nature, and the UN should continue to play a prominent role. We welcome Security Council Resolutions 1624 and

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

1625, which called for strengthened steps against incitement of terrorist acts and to prevent armed conflict, particularly in Africa. We must also resist any temptation to associate any specific culture, religion or faith with terrorism.

Mr. President,

We should keep in mind that the right to peaceful uses of nuclear energy requires full cooperation with the International Atomic Energy Agency, in a transparent manner. The establishment of Weapons of Mass Destruction-free zones, particularly in the Middle East will be an important contribution to international peace and security.

Mr. President, Dear Colleagues,

Strengthening multilateralism and the central role of the UN in the international system is a fundamental aspect of our foreign policy. It is the strongest hope and guarantee for a safer and better world.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **Ankara'daki İKÖ Ülkeleri Büyükelçileri**
■ ■ ■ ■ **Onuruna Verilen İftar Yemeğinde**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 150

∴ Ankara, 25 Ekim 2005

Ekselanslar,
Sayın Konuklar,
Öncelikle hepimizin mübarek Ramazan ayını
kutlarım.

Ramazan'ın tüm insanlığa ve İslam alemine hayırlar getirmesini dilerim.

Bu yılki Ramazan ayı ne yazık ki üzücü bir gelişmeyle başladı. Kardeş ülke Pakistan'da meydana gelen deprem hepimizi derinden yaraladı. Pakistan halkına bu vesileyle bir kez daha başsağlığı dilemek istiyorum. Müslüman Pakistan halkının bu zor günlerinde her zamankinden fazla desteğe ihtiyacı bulunmaktadır. İKÖ ülkelerini Pakistan'daki depremzedelere acil ve uzun vadeli yardımlarını artırarak sürdürmeye davet ediyorum. Birleşmiş Milletler'in yarın Cenevre'de düzenleyeceği Donörler Konferansı, bu konuda dayanışma göstermemiz için iyi bir fırsat yaratmaktadır.

Ramazan vesilesiyle şunu da hatırlatmak isterim: Afrika kıtasında açlık ve kıtlık gibi insani felaketler devam etmektedir. İKÖ ülkelerinin Afrika'ya da yardım eli uzatmaya devam etmeleri büyük önem taşımaktadır.

Temel meselemiz saydığım Filistin'de yeni bir döneme girilmiştir. Bununla birlikte, Filistin halkının sıkıntıları sürmektedir. Bölgedeki yeni koşulları iyi değerlendirmeliyiz. Filistin halkına azami ekonomik ve siyasi destek vermeliyiz. Filistin Yönetiminin reform çabalarını desteklemeliyiz. İsrail'in Gazze'den çekilmesinin Yol Haritasının tamamının uygulanmasına yönelik bir adım olması gerektiğini bir kez daha vurgulamak isterim.

Bu arada, Keşmir'den, Yukarı Karabağ'a birçok başka yerde de siyasi ve insani sorunların çözüm beklediğini unutmamamız gerekir.

Kıbrıs Türk halkına yönelik haksız ambargo ve kısıtlamalar da sürmektedir. BM Genel Sekreteri'nin uluslararası toplum tarafından desteklenen çözüm planı Kıbrıs Rum liderliği tarafından reddedilmiş olmasına rağmen, cezalandırılan yine Kıbrıs Türk halkı olmaya devam etmektedir. Bu son derece gayrı-adil bir durumdur. Hükümetimiz, KKTC ve Kıbrıs Türk halkı barışçıl niyetini kanıtlamıştır. Söz konusu referandumların ardından BM Genel Sekreteri tarafından hazırlanan rapor BM Güvenlik Konseyi'nce kabul edilmelidir. Bütün İKÖ üyesi ülkeleri Genel Sekreterin söz konusu raporda yer alan kısıtlamaların kaldırılması çağrısına uymaya davet ediyorum. Bu vesileyle, Kıbrıs Türk halkıyla dayanışma gösteren, KKTC yönetimiyle temaslarını ilerleten ve Kıbrıs sorununun BM çatısı altındaki çözüm sürecine destek veren, İKÖ üyelerinin de içinde yer aldığı tüm dost ülkelere, parlamentolara ve halklara şahsınızda teşekkür etmek istiyorum. Bu çabaların sürmesini bekliyoruz.

Irak ve Afganistan'daki siyasi süreçlere güçlü destek vermeliyiz. Bu ülkelerin insani yardım ve yeniden yapılanma ihtiyaçları da sürmektedir. İKÖ ülkelerinin bu yöndeki çabaları ayrı bir anlam taşımaktadır.

151 ::

Ekselanslar,
Sayın Konuklar,

Bildiğiniz gibi Türkiye 3 Ekim'de AB nezdinde yeni bir statü kazanmıştır. Bu gelişmenin İslam aleminde de çok olumlu karşılandığını memnuniyetle görüyorum. Gerçekten de, Türkiye'nin Avrupa'daki yeni konumu, İslam aleminin Avrupa'yla ilişkileri bakımından da olumlu bir unsur olacaktır. Dolayısıyla, AB ile bütünleşme yolundaki Türkiye'nin tarihi, coğrafi, insani ve dini bağları olan diğer bölgelerle olan ilişkileri kuvvetlenerek sürecektir. Türkiye'nin dahil olduğu bir Avrupa'nın dünyada ve bölgemizde barış, uyum, istikrar ve refaha katkıda bulunacağına dair uluslararası bir oyaşmanın mevcut olması memnuniyet vericidir.

21. yüzyıl, toplumlarımız için, hukuk düzeni temelinde, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışı, kadın ve çocuk hakları dahil insan haklarının korunması, demokrasinin kurumlaşması, dinsel ve kültürel çeşitliliğe saygı gibi değerleri hayata geçirmek gayretlerine sahne olacaktır. Bu değerlerin Avrupa Birliği'nin ortak değerleri olduğu kadar, özünde İslam ülkelerinin ortak kültür ve gelenekleri ile de uyum içinde olduğuna kuvvetle inanıyorum.

Günümüzde bir yandan insanlığı ileriye götürecek değerlerin hayata geçirilmesi için gayret ederken, bir yandan da insanlar arasındaki uyumu bozabilecek ideolojiler ile mücadele etmek zorunda kalıyoruz. Bu çerçevede, ırkçılık,

yabancı düşmanlığı, etnik ve dini ayrımcılık, önyargı ve nefret gibi tehditlere maalesef son yıllarda İslam düşmanlığı da eklenmiştir. Bazı çevreler şiddet ile İslamiyeti bir göstermeyi yeğlemektedir. İslam dünyası kadar Avrupa ve diğer Batı ülkelerinde aklıselim sahibi Hükümetler ve kamuoyları da bu olumsuz gelişmeden rahatsızdır. Müslümanlar olarak gerek bu eğilimlere, gerekse terörizm ve şiddete karşı çıkmak hepimizin görevidir. Bütün bu tehditlere uluslararası toplum olarak birlikte karşı koymaya çalışmalıyız.

Ekselanslar,

Sayın Konuklar,

İslam Konferansı Örgütü'nün, uluslararası toplumun saygın bir aktörü olarak, -insani, ekonomik, siyasi ve kültürel- bütün alanlarda faaliyetlerini ve rolünü artırarak sürdürmekte olduğunu memnuniyetle izliyoruz.

Sayın İKÖ Genel Sekreteri'nin bu yöndeki çabalarını kuvvetle destekliyoruz. Sayın Genel Sekreter'in BM, Afrika Birliği, Arap Ligi, Avrupa Birliği, AGİT ve Avrupa Konseyi gibi kuruluşlarla ilişkileri ve diyalogu geliştirme çabalarını da çok olumlu buluyoruz.

Hükümetler olarak, İKÖ'ye ve bu örgütün yeniden yapılanma çabalarına katkımızı artırmalıyız.

Hepinizin Ramazan ayını tekrar kutlar, bu kutsal ayın tüm dünya Müslümanları için hayırlara vesile olmasını dilerim.

■ ■ ■ ■ **Dışışleri Bakanlığı Bütçesinin**
■ ■ ■ ■ **TBMM Genel Kurulu'nda Görüşülmesi**
■ ■ ■ ■ **Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 21 Aralık 2005

Sayın Başkan, değerli Milletvekilli arkadaşlarım, Bakanlığımın 2006 Mali Yılı Bütçe Tasarısını onayınıza sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Dış politika konularımıza ilişkin kapsamlı bilgilerin yanı sıra, Bakanlığımın teşkilat yapısı ve personel durumu ile bütçe teklifimizin ayrıntılı dökümeninün yer aldığı kitapçığı hepimize dağıtmak üzereyiz.

153 ∴

Bu nedenle, bana ayrılan kısıtlı sürede, siz değerli Milletvekillerinin de dile getirdiği yapıcı görüş ve öneriler çerçevesinde, öncelikli dış politika konularımız hakkındaki değerlendirmeleri paylaşmak istiyorum. Sözlerime başlamadan önce, burada söz alan, muhalefetin-iktidarın değerli temsilcilerine ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Muhakkak ki, arkadaşların söylediklerini hepimiz dikkatli bir şekilde not aldık, onları en iyi şekilde takip edeceğiz.

Değerli Milletvekilleri,

Son dönemde, Türkiye'nin artan güç ve itibarına paralel olarak, ülkemize yönelik beklentiler de artış göstermiştir. Dolayısıyla, dış politikanın her alanında, daha aktif bir tutum izlemeye başlamış bulunmaktayız. Hükümetimiz, bu sorumluluğun bilinciyle, dış politika konularında sürekli bir atılım içindedir. Cesur ve yapıcı açılımlara imza atmış bulunuyoruz. Böylece, Türkiye'yi, bölgesinde ve ötesinde, işbirliği aranan bir ülke haline getirme yolunda önemli mesafeler katediyoruz.

Türkiye, bugün, 21. yüzyıla damgasını vuracak az sayıda ülke arasında gösterilmektedir. Dostluğu daima aranan, düşmanlığından da çekinilen bir ülke konumuna gelmiştir.

Dış politika alanındaki tercih ve kararlarımız, tüm dünya tarafından da ilgiyle takip edilmektedir. Türkiye, bölgesindeki tüm sorunların barış yollarından çözümü için yoğun çaba sarf eden ve böylece küresel istikrara da yapıcı bir katkı sağlayan bir ülke olarak, ilgili tüm taraflarca da takdir edilmektedir.

Neticede, geçmişte haksız bir şekilde, sorunların bir parçası olarak gösterilmeye çalışılan Türkiye, bugün artık, hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde, çözümlerin ayrılmaz bir unsuru olarak görülmeye başlamıştır. Türkiye, bu potansiyelini, hem ikili hem çok taraflı platformlarda hayata geçirebilmektedir. Bu noktaya gelinebilmesinin ardında, geleceğe güvenle bakan dinamik bir ülke ve toplum yaratmakta gösterdiğimiz başarı yatmaktadır. Tarihiyle, toplumuyla ve dış dünyayla barışık politikalar izleyen Türkiye'nin, geniş bir coğrafyaya yansıttığı olumlu ve istikrar yaratıcı etki, yumuşak gücümüzü -ki, demokrasi, insan hakları, bunu kastediyoruz- çarpıcı şekilde gözler önüne sermekte ve Türkiye'yi bir cazibe merkezi haline getirmektedir. Nitekim, ülkemiz en son medeniyetler ittifakı örneğinde de görüldüğü üzere, öncülük ettiği girişimler ve ortaya attığı fikirlerle, sadece bölgesinde değil, küresel anlamda da uzlaştırıcı ve birleştirici bir yol oynamaya başlamıştır. Türkiye, artık, küresel gündemi etkileyen bir aktör haline gelmiştir.

Değerli kamuoyumuzun ve Yüce Meclisin, Hükümetimizin dış politika alanındaki uygulamalarına verdiği destek ve yönlendirme, bu bakımdan, en önemli güç kaynaklarımızın başında gelmektedir. Bu sağlıklı ilişkiyi, önümüzdeki dönemde de en verimli şekilde sürdürmeye kararlı olduğumuzu, huzurunuzda, bir kez daha tekrarlamak istiyorum.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Bu sene içinde, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimizde, kritik son aşamaya gelinmiştir ve 3 Ekim'de tarihi bir dönemeç alınmıştır. 3 Ekim'de, amacı tam üyelik olan katılım müzakerelerinin başlatılmasına ilişkin karar gerçekten tarihidir. Bu kararla, Türkiye, Avrupa Birliği'yle ilişkilerinde farklı bir statüye kavuşmuştur. Bu yeni dönemin hızı ve sonucu, esasen, önemli ölçüde kendi reform sürecimizdeki ilerleme ve objektif üyelik kriterlerini yerine getirmedeki başarımıza bağlıdır.

Üyeliğe ilişkin nihai karar, zamanı geldiğinde, Türk halkı ile Avrupa Birliği üyeleri ülkelerinin halkları tarafından verilecektir. Önümüzdeki yıllar içinde, objektif üyelik kriterlerini tam anlamıyla yerine getiren bir Türkiye'nin,

siyasi, ekonomik ve sosyal açıdan dinamik bir görüntü ortaya koyacağından hiç kuşkumuz yoktur ve böyle bir ülke, gerçekten, dünyada göz kamaştırarak bir ülke olacaktır.

Bunun birçok ekonomik, siyasi veya kültürel hassasiyeti aşmaya yeteceğine samimiyetle inanmaktayız. Halkımızın arzu ve beklentileri doğrultusunda, bu yolda başarılı olacağımızdan da hiçbir kuşkumuz bulunmamaktadır. Nitekim, müzakere sürecinin ön aşaması olan tarama çalışmaları başlamış olup, başarıyla sürmektedir.

Bu konuda, kamuoyunda bazı tereddütlerin zorlanarak ortaya çıkarıldığını görmekteyim. Bunlara hiç gerek yok. Gayet başarılı bir şekilde tarama devam etmektedir. Türkiye'nin sistemi de gayet güzel bir şekilde oturmuştur; çünkü Türkiye gibi büyük bir ülkenin bu süreci başarılı götürebilmesi için, bütün bakanlıkların bilfiil bu süreçte yer alması gerekmektedir. Türkiye'nin modeli de budur; çünkü Türkiye, boş bir arsaya bir bina yapmamaktadır, mevcut olan sistemlerini reform ederek gitmektedir. O bakımdan, bazı küçük Avrupa Birliği üyelerinin yaptıklarının aynısını Türkiye'nin yapmasını beklemek Türkiye'ye karşı haksızlıktır.

155 ::

Keza, bu süreçte, haklı veya meşru olmayan tutumlara boyun da eğmeyeceğimiz gayet açıktır. Her konuda Türkiye'nin haklılığından, potansiyelinden ve gelişiminden güç alan olgun ve vakur bir yaklaşım içinde olacağımızı huzurunuzda bir kez daha ifade etmek istiyorum. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreciyle bağlantılı olsun veya olmasın, hiçbir konuda haklılığından veya hayati çıkarlarından taviz vermesi kesinlikle sözkonusu değildir.

Bu konuların başında Kıbrıs meselesi gelmektedir. Kıbrıs konusunda alınımız açık, politikamız net, yolumuz da bellidir. Kıbrıs Türk halkının ve Türkiye'nin çıkarlarını koruyacak kapsamlı, adil ve yaşayabilir bir çözüm peşindeyiz.

Bu, gerek barışçı dış politikamızın genel ilkeleriyle gerek bölgemizdeki tüm sorunların çözümünü hedefleyen yaklaşımımızla da uygun düşmektedir. Bu itibarla, geçmişte Birleşmiş Milletlerin kapsamlı çözüm planının hazırlanması sürecinde olduğu gibi, bundan sonra da kalıcı bir çözüm için gerekli her türlü atılımı yapmaya hazırız. Ancak, bu konuda gösterdiğimiz isteklilik ve yapıcı tutum kimse tarafından yanlış da algılanmamalıdır.

Kıbrıs sorunu, Türk dış politikasının onur meselesidir. Kıbrıs Türk halkı ile ortak haklı davamızı hiçbir zaman başka çıkarlar uğruna feda etmeyeceğimizi herkesin bilmesi gerekir. Nitekim, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde de, bugüne kadar hiçbir yanlış adım atılmamıştır. Özellikle, Kıbrıs Türk halkının umutsuzluğa kapılmasının önlenmesi için gerekli her türlü tedbir de alınmaktadır; çünkü zaman zaman siyaset uğruna kafa karıştırıcı birçok söz söylenmektedir. Biraz sonra onlarla ilgili açıklamalarda bulunacağım; ama

şundan herkes emin olsun ki, başta Kıbrıs Türkleri olmak üzere bu dava sadece onların değil, hepimizin davasıdır. Herhangi bir şekilde geri adım söz konusu değildir. Kaldı ki, kapsamlı, yaşayabilir bir çözümü bulmak için de, şüphesiz ki, uğraşmanız gerekir. Biz uğraşalım ki, çözüm istemeyenlerin pozisyonu ortaya çıksın. Şimdiye kadar “Ada’yı birleştirmek istiyoruz, çözüm istiyoruz” diyenlerin gerçek niyetleri ortaya çıksın -ki biraz önce değerli arkadaşımızın burada da ifade ettiği gibi ortaya da çıkmaya başladı.

Değerli arkadaşlar, bu çerçevede, kapsamlı bir çözüme ulaşılmadan Ada’da normalleşmenin sağlanamayacağı her vesileyle zaten vurgulanmaktadır. Bu tutum, nihayetinde muhataplarımızca da benimsenmiştir. Bizim bu tutumumuzu muhataplarımız da gayet iyi anlamışlardır ve benimsemişlerdir.

Aynı şekilde, çözüm için büyük fedakarlıkları göze alan ve bu yönde cesur adımlar atan Kıbrıs Türk halkına uygulanan haksız izolasyonun kaldırılması için de yoğun gayretler gösterilmektedir. Bu çabalar yoğun biçimde sürmektedir. Bu alanda son dönemde kayda değer bir dizi ilerlemenin sağlandığını da söyleyebilirim. Ama bunun zor bir yol olduğunu, kararlı ve sabırlı olunması gerektiğini de herkes bilmelidir. Öte yandan, Rum tarafının engellemeleri nedeniyle Kıbrıs Türk halkına bu konuda verdiği sözleri henüz tutamamış olan Avrupa Birliği’nin taahhütlerini yerine getirmesini beklediğimizi de bir kez daha ifade etmek isterim.

∴ 156

Değerli Milletvekilleri,

Avrupa Birliği’ne üyelik sürecimizle ilgili olarak, üyeliğe giden yolun Türkiye’nin çıkarlarına ve bütünlüğüne zarar verebileceği şeklindeki görüşler gündeme getirilmektedir. Ben bu tartışmaları talihsiz buluyorum. Hatta, bunları Türkiye Cumhuriyeti’nin 82 yıllık edimlerine karşı bir anlamda haksızlık olarak da görüyorum. Bir yandan her alanda gösterdiğimiz gelişim ve sahip olduğumuz güç ve potansiyel sayesinde bölgesel bir cazibe merkezi olduğumuzu ifade ederken, diğer taraftan, Avrupa Birliği yolunda ilerleyen bir Türkiye’nin bölüneceğinden korkmak ve iç ve dış politikalarımızı bu korku üzerine inşa edilmesini savunmak, hem Türk halkına haksızlık etmek hem de gerçekçilikten uzak durmaktır.

Tabiatıyla, ülkemiz üzerinde oynanmaya çalışılabilecek oyunlara karşı hazırlıklı olmamız gerekmektedir. Bunları görmezlikten gelme anlamında söylemiyorum ama böyle bir sendroma girmenin de Türkiye gibi büyük bir ülkeye haksızlık olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum. Ancak, bunu korkarak ve içimize kapanarak değil, kendimize güvenerek ve Cumhuriyet’in temelinde yatan demokrasi, insan hakları ve gelişimcilik ruhunu güçlendirerek dostlarımızla işbirliği içinde yapmalıyız. Bugün Türkiye’nin sanıldığından çok daha fazla dostu olduğunu da kimsenin unutmaması gerekiyor.

Türkiye'yle işbirliği yapmak, uluslararası ilişkilere hakim ortak aklın ve çıkarın bir gereği olarak belirlenmektedir. Bu itibarla, gücümüzün haklı ve rasyonel bilinci içinde olmalıyız.

Vatandaşlarımıza, başta ifade özgürlüğü olmak üzere, siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik her türlü demokratik haklarını azami düzeyde sağlamak hususunda hiçbir tereddüdümüz yoktur. Hükümetimiz, siyasi reform yasalarının uygulaması ve bu uygulamaların pekişerek hayatımızın parçası haline gelmesi yolunda kararlı adımlar atmaya da devam edecektir.

Değerli arkadaşlar, bu noktada birkaç konuyu açıklamak istiyorum. Değerli muhalefet sözcülerinin gündeme getirdikleri ve benden cevap bekledikleri konular vardı. Fakat ondan önce, ifade özgürlüğüyle ilgili, Hükümetimizin kararlılığını özellikle vurgulamak isterim. Son günlerde bu konularda birçok tartışma da yaşandı, özellikle 301. maddeyle ilgili. Bildiğiniz gibi, Türk Ceza Yasası gibi büyük bir yasaı burada altı ay önce hep beraber değiştirdik. Bu, büyük bir değişim, büyük bir reform. Tabi ki, bunun aksaklıkları, noksanlıkları olabilir. Ceza yasaları, kendi başına çok canlı yasalardır; zaman zaman gözden geçirilir, zaman zaman değiştirilir, uygulamalar hep takip edilebilir; ama kendimize, yine burada büyük bir haksızlık yapıyoruz, kamuoyunda bu gözüküyor.

157 ::

Bugün Türkiye'de, arkasında şiddet olmayan, arkasında hakaret olmayan herhangi bir düşüncenin ifade edilmesinden dolayı hapse giren insan yoktur. Sanki Türkiye'de hapishaneler, eksiden olduğu gibi, düşüncelerini ifade eden, şiir okuyan, yazı yazan insanlarla dolu bir yer gibi gösterilmektedir. Bu, Türkiye'ye karşı büyük bir haksızlıktır.

Bunu tekrar söylüyorum; bir ifadenin, bir düşüncenin, bir yazının arkasında şiddet yoksa, şiddeti teşvik yoksa, bu yazıyı biz beğenelim beğenmeyelim, doğru ya da yanlış bulalım; bunlar bugün Türkiye'de serbesttir.

Bakın, şimdiye kadar, Ceza Yasası çıktıktan sonra, mahkemelerin, Türk yargıçlarının verdiği 200'e yakın karar vardır. Yargıçlarımızın verdiği 200'e yakın kararda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarına, sözleşmelere atıflar vardır. Daha iki gün önce verilen yine 301. maddeyle ilgili bir mahkeme kararı vardır ve beraatla neticelenmiştir. Yargının buradaki gerekçesi çok ilginçtir. Bakın, aynen şöyle söylüyor: "Eleştirilerde kullanılan sözcükler sert, sarsıcı ve inciticidir. Ancak, ifade özgürlüğünün korunmasından yararlandırılmalıdır" diye karar veriyor, beraat ettiriyor.

Bütün bunlar varken, sanki Türkiye'de ifade özgürlüğü yokmuş gibi, sanki Türkiye'de insanlar görüşlerini ifade ettiklerinden dolayı hapse tıkılıyorlarmış gibi bir hava yaratmak, yaptığımız reform sürecine karşı büyük bir haksızlık-

tır. Kendimize verdiğimiz zarar, dışarıda çok açık bir şekilde görülmektedir. O açıdan, burada basın-yayın kuruluşları başta olmak üzere, hepimizin büyük sorumluluğu olduğunu ifade etmek isterim.

İçtihatlar yeni yeni ortaya çıkmaktadır. İlk mahkeme kararında beraat vardır gördüğünüz gibi. Savcıların daha önce kendi görüşleri doğrultusunda arzu ettikleri veya talep ettikleri bu konudaki birçok talebin mahkemelerde hakimler tarafından takipsizlik kararıyla neticelendiğini görmekteyiz.

O açıdan sansasyon, heyecan, bazılarının işine gelebilir ama bunun Türkiye'ye zarar verdiğini burada bir kez daha ifade etmek isterim. Bu konuda Hükümet içinde herhangi bir ayrı düşünce de yoktur. Bakanlarımız arasında herhangi bir farklı görüş de sözkonusu değildir. Bakanları kavgalı gibi gösterme gayretleri belli olmaktadır. Açık söylüyorum, bunlar çok yanlıştır. Bunlar ülkeye zarar vermektedir.

Avrupa Birliği'yle ilgili eleştiriler konusunda da şunu söylemek isterim: Lütfen resmin büyüğüne bakalım. Büyük resimde neler oluyor, Türkiye neler kazanıyor; lütfen bunu da görelim. Eleştirileri yapın, muhakkak ki, detaylar arasında bulduğunuz bazı şeyleri getirin önümüze. Bunları biz de görüyoruz, bunlarla ilgili gerekli işlemleri yapıyoruz. Ama büyük resmi gözden kaçırmıyorsanız Türkiye, Avrupa Birliği süreci içinde "Biz hep veriyoruz, taviz veriyoruz" gibi bir anlayış doğuyor. Bu doğru değil. Türkiye'nin verdiği en ufak bir taviz yoktur, önce bunu söyleyeyim. Türkiye'nin geri alamayacağı hiçbir taviz sözkonusu değildir. Ama Türkiye ne kazanıyor dersenez; Türkiye, kazanmaya çoktan başladı.

Bakın, bugün ayın 21'i. 17 Aralık 2004'ten bugüne bir yıl geçti. 17 Aralık günü Türkiye dışarıya yüzde 24,5 faizle borçlanıyordu. Bugün faizler yüzde 14'e düştü. Bir sene içinde 10 puan faiz düştü. 1 puanlık faiz 2 milyar Doların üzerinde Türkiye'ye tasarruf sağlıyor, kazanç sağlıyor. Düşünün şimdi 10 puanlık faizin Türkiye'ye kazandırdığını. Bu, Avrupa Birliği'nden önümüzdeki yıllarda alacağımız mali yardımların kat kat üstündedir. Bunlar kendiliğinden olmadı; çünkü Türkiye, istikrarlı, öngörülebilir, demokrasinin en sağlam şekilde yerleştiği, Kopenhag siyasi kriterlerinin geçerli olduğu, siyasi istikrarın artık öngörülebilir bir ülke olduğunu gösterdi. Böyle bir Türkiye cazip hale geldi. Böyle bir Türkiye cazip hale gelince risk primi düştü, faizler bundan düştü. Dolayısıyla, büyük resme bakın derken, bunları kastediyorum.

Değerli arkadaşlarım,

1954'ten 2002 yılına kadar, yani kırk sekiz sene içinde Türkiye'de 5.584 yabancı şirket kurulmuş. 2003 yılından sonra, yani AB sürecine girdikten ve bu sürecin tam üyelikle biteceği görüldükten sonra, şu iki yıl içinde Türkiye'de 11.622 yabancı şirket kurulmuş. Bunu bütün uluslararası göstergeler-

den görüyorsunuz. Doğrudan yabancı sermaye akımında Türkiye dünyada 13. cazip ülke haline gelmiş durumda. Daha düne kadar, bunlar sözkonusu olmazdı.

Özelleştirmede, Telsim, Türk Telekom, Erdemir, TÜPRAŞ, bu fiyatlara satılabildiyse, bunlar Avrupa Birliği sürecinin bize getirdikleridir. Bu rakamları hiçbirimiz öngörmüyorduk. Şimdi burada açık konuşalım. Biz, bu kuruluşlarımızı satmak için piyasaya çıktığımızda alan yoktu, müşteri çıkmıyordu. Bir senede bile değil, şu sekiz ay içinde, yani 2005 yılında 17 milyar Dolarlık özelleştirme yapıldı. Dolayısıyla, resmin büyük tarafına bakarsak, kazanımız çok büyük.

Ayrıca, tabii Türk demokrasisi gelişti. Hep beraber, elbirliğiyle yaptığımız reformlar ortada. Az önce de söyledim: Bugün Türkiye’de görüşünü ifade ettiği, görüşünü yazdığı için hapiste insan yok dedim. Bunlar, bu sürecin bize getirdikleridir. Yakın tarihimizde neler yaşandığını bir düşünün.

Değerli arkadaşlarım,

Kıbrıs’la ilgili de lütfen, kafa karıştırıcı konuşmayalım. Bunları dinleyince insanlar şunu düşünüyor: “Kıbrıs’tan sanki bir tane asker çektik”. Bir tane asker çektik mi? Bir metrekaare toprak verdik mi? Kıbrıs için öyle ifadeler kullanıldı ki, bilmeyen insan dehşete düşer. Şimdi bakın, ben size gerçekleri söyleyeyim. Bu süre içinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kıbrıs Türkleri, daha mı güçlendi, yoksa bu takip ettiğimiz politikalarla daha mı zayıfladı?

Değerli arkadaşlar,

KKTC 2002 yılında yüzde 6,9, 2003 yılında yüzde 11,4, 2004 yılında yüzde 10 büyüdü. Türkiye’yle birlikte onlar da büyüyor. Ama daha anlamlı bir hususu söyleyeyim: 2001 yılında Kıbrıs Türklerinin fert başına, yani, 1 Kıbrıs Türküne yılda düşen para 4.303 dolardı, 2005 yılında 7.700 dolara çıktı.

Şimdi eğer Kıbrıs elden gidiyorsa, Kıbrıs’ın geleceği karanlıkta, insanlar kaçır oradan, insanlar oraya yatırım yapmaz. Bakın 2002 yılında bizden önce 536 tane ev yapılmış, inşaat yapılmış, 2004 yılında 3.426 inşaat yapılmış, ev yapılmış, 2005 yılında Temmuz ayına kadar 1.750 inşaat yapılmış. Değerli arkadaşlar, geleceği kötüyse, sarsılıyorsa, Kıbrıs elden çıkıyorsa, bunların hiçbirinin olmaması gerekir.

Turistlere bakın. 2001 yılına kadar KKTC’nin turizm geliri 93 milyon dolardı. 2004 yılında 271 milyon dolar oldu. 2005 yılında da 300 milyon doları geçti. Otellerde de durum aynı. Yakın geçmişte, 10.000 adet yatak sayısı vardı, 17.000’e çıktı, şimdi 20.000’e gidiyor. Şimdi insanlar niye otel yapar? Beş yıldızlı otel niye yapılır? Sizin söylediğiniz gibi Kıbrıs elden gidiyorsa, satılı-

yorsa; Türkiye'den çıkıp da en büyük firmalar niçin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne beş yıldızlı otel yapsın? Bunlar gerçek değil.

Öğrencilerde de durum aynı. KKTC'de okuyan 30.000 öğrenci vardı, şimdi 60.000'e çıkmak üzere. ODTÜ yeni kampus açıyor. Bütün bunlar geleceğe dönük ümidi gösteriyor.

Değerli arkadaşlarım,

Mevduatlara bakın, KKTC'de 805 milyar Türk Liralık mevduat vardı 2001 yılında, geçen sene 1 trilyon 800 milyar mevduat var bankalarda. Her iki kişiden bir kişiye araba düşüyor. O bakımdan, Kıbrıs'ın geleceği inşallah daha iyi olacaktır.

Siyasi açıdan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı'na sadece biz burada kabul ederdik, biz görüşürdük. Amerikan Dışişleri Bakanı, Rusya Dışişleri Bakanı, İngiltere Dışişleri Bakanı, bütün bunlar görüştüler. Avrupa Birliği Parlamentosu Başkanı gitti, ABD Kongresi'nden heyetler gitti Kıbrıs'a, işadamları gidiyor. 10 tane İslam ülkesinin Büyükelçisi gitti. Bunlar, ilk defa oluyor.

∴ 160

Uçaklar artık az da olsa, tek tük de olsa gidiyor. Son olarak İngiltere'den bir İngiliz işadamı tek başına gitti direkt uçuşla. Kıbrıs'tan Azerbaycan'a, başka yerlere direkt uçaklar var, oradan tekrar Kıbrıs'a var. Kıbrıs'ın temsilcileri, Büyükelçileri, artık dünyanın büyük ülkelerinin milli günlerinin resepsiyonlarına askeri ataşeleriyle birlikte davet ediliyorlar.

Şüphesiz ki, her şey bitmiş değil. Bu, uzun soluklu bir yoldur, sabır gerektirir ama kendi kendimizin de altını eşmememiz gerekir.

Değerli arkadaşlar,

Yine bugünlerde Kıbrıs'ta tazmin komisyonu kurulması ve mal mülk meselelerinin çözümüyle ilgili bir kanun kabul edildi. Bu büyük bir meseledir. Bu konuda, Sayın Denktaş da uğraştı, hepimiz, herkes uğraşyoruz. Unutmayın, hepimiz burada Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekilleriyiz, siyasetçileriyiz. Türkiye'yle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde binlerce dava var. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, kendi parlamentosunda bu dosyaların önünü kesmek için bir kanun çıkarıp, etkin iç hukuk mekanizmasını işletecek bir komisyon kurduysa bunu önce bizim takdir etmemiz gerekir.

Ümit ediyoruz ki, bu davalar KKTC'deki tazmin komisyonuna sevk edilecek. Şimdi, bununla ilgili fazla söz söylemek istemem. Zira, yarın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde bununla ilgili kararlar alınacak. Ancak, konu Türkiye Cumhuriyeti'ni çok yakından ilgilendiriyor. Bu aşamada sadece Rumların bu gelişmeye ne dediğini sizinle paylaşmak isterim. Rum yöneti-

mi, bu kanundan faydalanacak Rumlara hapis cezası vermek için hemen bir kanun tasarısı hazırladı. Şimdi, madem bize inanmıyorsunuz, madem Mehmet Ali Talat'a inanmıyorsunuz, madem onlara inanmıyorsunuz, o zaman bakın Rumlar ne diyor. Rumlar, Kıbrıs Türklerinin kurduğu bu komisyona başvuran Rumları hapse koyacağız diye kanun çıkarıyorlar. O bakımdan, bu konularda daha soğukkanlı olmamız gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Komşumuz Irak'a yönelik politikamızın temeli, bu ülkenin istikrar ve refahının sağlanması ve birlik ve bütünlüğünün korunmasına yardımcı olma esasına dayandırılmıştır. Bunun, kardeş ve akrabamız olan Irak halkının ve diğer bölge halklarının yararına olacağına inanıyoruz. Bu yönde attığımız her adımda, geliştirdiğimiz her öneriyle, öncülük ettiğimiz her girişimle, ülkede, toplumsal bir uzlaşma yaratılmasına yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bu doğrultuda, Irak toplumunun her kesimiyle, her düzeyde, sağlıklı bir diyalog geliştirmeyi başarmış bulunuyoruz.

Sünni Arap liderlerle, siyasi sürece katılmalarını ve ortak geleceğine sahip çıkmalarını, ayrıca "direniş" adı altında sürdürülen şiddet olaylarına destek vermemelerini telkin ediyoruz. Türkmen soydaşlarımıza, aralarındaki bölünmelere ve uzlaşmazlıklara son vermeleri ve Irak'ın yönetiminde hak ettikleri rolü alabilmek için, daha bilinçli bir şekilde hareket etmeleri çağrısında bulunuyor; bu yolda, kendilerine her türlü desteği sağlıyoruz ve sağlamaya devam edeceğiz.

Şii partilere, demokrasinin uyum ve uzlaşma rejimi olduğunu, Irak'ın demokratik gelişimi için ihtiyaç duyulan toplumsal mutabakatın her kesiminin katkısının gerektirdiğini ve bu konuda Şii'lere önemli görevler düştüğünü ifade ediyoruz.

Kuzey Irak'taki Kürt parti liderlerine ise, çıkarlarının, Irak'ın yönetimine ortak olmak ve tüm bölgeye örnek olabilecek demokratik bir Irak yolunda çaba göstermekten geçtiğini vurguluyoruz. Bu yönde, tarihi bir fırsata sahip olduklarını, bu imkanı dar görüşlü politikalar doğrultusunda heba etmelerinin kimsenin çıkarına olmayacağını hatırlatıyoruz. Bu görüşlerimizi, keza Irak hükümeti, bölge ülkeleri ve uluslararası toplumla da paylaşıyoruz.

Birleşmiş Milletlerin de katılımıyla, giderek, bölgesel bir işbirliği mekanizması olma yolunda ilerleyen, "Irak'ın Komşuları" forumu başta olmak üzere, buna hizmet edebilecek girişimlere de öncülük ediyoruz. Irak'taki tüm siyasi gruplara sunduğumuz eğitim programları ile Irak halkına sağladığımız lojistik ve insani yardımları da bu çerçevede belirtmek gerekir.

Tabiiyatıyla, Irak'ta işlerin arzu edilen yönde rayına oturması belirli bir süreyi gerektirmektedir. Öncelikle, Irak toplumunun son onbeş yıldır içinde bu-

lunduğu travma, siyasi sürecin normal seyrine ulaşmasını belli ölçüde güçleştirmektedir. Keza, güvenlik koşullarında henüz iyileşme sağlanamaması ve şiddet olaylarının dinmemesi de siyasi süreci ve toplumsal uzlaşmayı geciktirmektedir. Ama inanıyoruz ki, bu önümüzdeki süreç içinde Irak'ta -seçimler yapılmıştır- yeni hükümet kurulacaktır ve bu süreç içinde, inşallah, Irak yavaş yavaş hemen komşu bir ülke olarak, demokratik, siyasi birliğini ve bütünlüğünü koruyan bir ülke olarak yerini alacaktır. Türkiye olarak biz, bu konuda elimizden gelen her adımı atacağız.

Değerli Milletvekilleri,

Türk-Amerikan ilişkilerindeki son duruma da değinmek istiyorum. Kısaca ifade etmem gerekirse, ilişkileri olumlu bir gündem çerçevesinde çok yönlü olarak geliştirme konusunda oluşan karşılıklı kuvvetli irade hızla hayata geçmektedir. Nitekim son dönemde, hepinizin yakından takip etmiş olacağı üzere, ABD'yle birçok alanda üst düzeyde diyalog ve danışma ortamı da tesis edilmiştir. Kıbrıs'tan Avrupa Birliği üyeliğimize, Irak'tan PKK'yla mücadeleye kadar dış politikamız bakımından öncelik arz eden birçok konuda, karşılıklı işbirliğini geliştirme yolunda pratik adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, özellikle kuzey Irak'taki PKK varlığı ve terör örgütünün Avrupa'daki faaliyetleri konusunda istihbarat değişimi dahil yakın ve somut bir işbirliği sergilenmektedir. Bu işbirliğinin, gerek iki ülkenin, gerek bölgenin yararına olacak şekilde daha da geliştirilmesi için gerekli çabayı gösteriyoruz.

Irak sorununun ötesinde, Ortadoğu barış sürecindeki olumlu ivmenin korunması, İran ve Suriye'yle ilgili sorunların bölgede yeni krizler yaratmamacak şekilde çözümlenmesi, yakın çevremizdeki reform hareketlerinin desteklenmesi, özellikle Ortadoğu ile Kafkasya ve Orta Asya'daki demokratik atılımların, istikrarı bozmadan, bu ülkelerin uluslararası toplumla bütünleşmelerine yardımcı olması, Balkanlarda sağlanan istikrarın muhafazası, Türkiye'nin bölgesinde bir enerji terminali olma yolunda sağladığı ivmenin korunması ve Avrupa güvenliğinin temelini teşkil eden NATO ile transatlantik işbirliğinin yeni koşullara uyarlanarak canlılığını idame ettirmesi, Türkiye'nin olduğu kadar, Türk-Amerikan ilişkilerinin de gündeminde öncelikle yer tutmaktadır.

Önümüzdeki dönemde de, ilişkilerin her alanında Amerika Birleşik Devletleri'yle yakın bir diyalog ve işbirliği içinde olmaya özellikle özen gösteriyoruz.

Bu bağlamda, basında son günlerde çıkan haberlerin aksine, ilişkilerimizin gizli hiçbir gündemi bulunmadığını, iddia edildiği gibi, İran ya da Suriye'yle ilgili pazarlıklar yapılmadığını ve işbirliğimizin özünde bölgedeki istikrarın geliştirilmesine yönelik ortak çıkarlarımızın yattığını da burada özellikle belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Ortadoğu barış sürecinde, 2005 yılında bölgenin geleceği için umut yaratan birçok fırsat pencereleri de vardır. Özellikle Filistin-İsrail probleminin çözümü için Türkiye aktif bir şekilde devrededir. Bildiğiniz gibi, 25.000'e yakın verdiğimiz polis üniformasını Filistin polisi giymektedir. Yine, Odalar Birliği'yle beraber yaptığımız girişim neticesinde, Erez Sanayi Bölgesinin çalıştırılmasına başlayacağız. Bunun yanında, TİKA'nın Ramallah'ta açtığı ofis bölgede insani yardımları organize etmektedir.

Değerli arkadaşlar,

İKÖ içinde Türkiye'nin ne kadar aktif olduğu bilinmektedir. Genel Sekreter Türkiye'den seçildi. Son Mekke Zirvesi'nde, yine Türkiye'nin öncülüğünde birçok karar alındı ve bunlar bütün üyelerin takdirini topladı.

Türkiye'nin demokratik gelişimine katkı sağlamak için aktif çaba içinde olduğu bir diğer bölge de, Kafkasya ve Orta Asya olarak belirlenmektedir. Bu ülkelerle tarihten gelen özel ilişkilerimizi, bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da karşılıklı yarar doğrultusunda, somut işbirliği projeleriyle desteklemeyi öngörmekteyiz. Azerbaycan ve Gürcistan'la olan ilişkilerimiz giderek gelişmekte, Yukarı Karabağ sorununun çözümü için aktif bir şekilde çalışılmaktadır.

Ermenistan'la olan ilişkilerimizin geliştirilmesini arzu ederiz. Yalnız, onların da aynı anlayış içinde olmalarını bekliyoruz. Sözde Ermeni soykırımı gibi inanmadığımız, hiçbir zaman tarihi delillerle onaylanmayan ve ispatlanmayan bu sorunla mücadelemiz devam etmektedir. Ümit ediyoruz ki, birçok ülkenin parlamentolarının konu hakkında aldığı kararlar değiştirilecektir. Esasen bu kararlar ilgili hükümetler tarafından da paylaşılmamaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye'nin etkinliğini dünyanın her yerinde görürsünüz. Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Türk polisinin aldığı görevler, bunlar gerçekten hepimiz için onur kaynağı olmaktadır.

Eğer dağıttığımız kitapçığı okursanız, bu dönemde Batı Trakya ve yurtdışındaki azınlıklarımızla ilgili olağanüstü çalışmaların yapıldığını göreceksiniz. Şunu özellikle vurgulamak isterim: Uzun yıllardan sonra ilk defa bir Türk Başbakanı Gümülcine'ye gitmiştir, İskeçe Türk Birliği'ni ziyaret etmiştir. Yine, uzun yıllardan sonra ilk defa Diyanet İşleri Başkanı bölgeye gitmiştir. Bu bölgedeki soydaşlarımızın hak ve hukuku yakından takip edilmektedir. Özellikle, siz Milletvekili arkadaşlarım bulunduğunuz parlamenterler asamblelerinde bu konuyu çok yakın bir şekilde takip etmektesiniz.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Değerli arkadaşlar,

Eminim dağıttığımız kitapçığı okuyacaksınız. Burada, zaman yetmediği için birçok konuya giremedim ama kitapçığı okursanız, Türkiye'nin ne kadar aktif bir politika içinde olduğunu göreceksiniz ve bununla da gururlanacaksınız.

Bakanlığımızın bütçesine verdiğiniz destekten dolayı hepinize teşekkür ediyorum. Şunu unutmayın ki, Türk Dışişleri Bakanlığı, dışarıda, arkadaşlarım -gerçekten, bizde mesai kaygısı yoktur- gece gündüz herkes Türkiye'nin çıkarını, Türkiye'nin onurunu, Türk halkının, Türk vatandaşlarının dışarıdaki işlerini takip için büyük bir gayret içindedir. Sizin vereceğiniz destekle, bu görevler çok daha iyi şekilde yapılacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum ve bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

**BM 61. Genel Kurulu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ New York, 22 Eylül 2006

Madame President,
Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

165 ∴

I wish to start by warmly congratulating you, Madame President. Although, the empowerment of women has long been a priority, it has been nearly forty years since a lady last held the Presidency. Thus, we are encouraged by your appointment. I wish you every success.

I also want to express my appreciation to the outgoing President, H. E. Mr. Jan Eliasson. "The World Summit Outcome" addressing the challenges of our time is the joint product of our labors and his tireless endeavors. His sound guidance enabled us to move forward on the pressing issues of reform. "The Peace Building Commission," "The Human Rights Council," and "The Global Counter-Terrorism Strategy" are the hallmarks of this effort.

It is my distinct pleasure to pay a heartfelt tribute to our distinguished Secretary-General Mr. Kofi Annan. His name will continue to inspire us whenever we think of dedication to global peace and stability as well as tireless effort for reform.

Madame President,

The hostilities and outright destruction in Lebanon tested the faith placed in the UN. At the end, the resolve of the Member States was manifested.

From the very start, Turkey has followed an active diplomacy, and took its place at the forefront of the international efforts to end the bloodshed. At the same time, we remained in close contact with all the parties to the conflict. Throughout, we have provided humanitarian aid to the people of Lebanon, and assisted in the rapid evacuation of some ten thousand foreign nationals.

We supported the adoption of Security Council Resolution 1701. It is a major step forward. Yet, given the many challenges that remain, it is only a first step towards bringing peace and stability to the region. We have decided to contribute to the implementation of this Resolution, which aims at restoring the political sovereignty of the Lebanese Government.

Indeed, we must try to seize the opportunity that Resolution 1701 represents. We hope its spirit will be translated into a larger political perspective for the entire region. The tragic events in Lebanon should have reconfirmed that unilateralism is not the answer and the use of force is not the solution.

∴ 166

Similarly, they have revealed for all to see that the question of Palestine continues to lie at the core of the problems in the Middle East. This issue is not simply a conflict between two countries. It is a problem for which everyone pays a heavy price, and which has huge ripple effects on a global scale. Indeed, the continuation of this problem is abused to justify extremism around the world. Therefore, progress towards a lasting peace in the Middle East will positively impact on many other problems.

We observe that everyone has drawn lessons from what took place in Lebanon. Now, in the aftermath of this tragedy, there is a different climate conducive for a renewed peace initiative.

Now is the time to revive efforts to put the Middle East Peace Process back on track.

We whole-heartedly appeal to all parties and the international community not to let this opportunity escape us. What we need now is strong and determined leadership which will resolutely pursue the road to peace.

We must also not forget, Madame President, that the growing sense of injustice associated with the Middle East problem also deepens the rift in cultural perceptions.

We cannot permit events in this region to undermine the prospects of cross cultural harmony that we are working so hard to achieve.

We believe that better understanding between cultures is indispensable for global harmony. This is exactly the reason why the Turkish and Spanish Prime Ministers have co-sponsored "The Alliance of Civilizations"

initiative launched by the Secretary-General. The objective is to emphasize the elements that unite different societies in our common humanity.

“The Alliance of Civilizations High Level Group” will soon submit a comprehensive report to the Secretary-General. This report will contain concrete and practical measures to improve inter-cultural dialogue. Evidently, this is what the world needs now. Therefore, we hope that the initiative will receive the strong and sincere support of Member States.

Indeed, Madame President, regardless of where we are from, whether the East or the West, or whatever the faith we profess, and whichever tradition we represent, we must all act responsibly.

In this world where information travels at the speed of light, we must all refrain from acts and statements which can be misconstrued and strengthen the hand of extremists. Likewise, our reactions must demonstrate this sense of responsibility.

Thus, we call upon everyone to act with common sense, and keep the best interests of humanity at heart.

167 ::

Madame President,

While we focus on the Middle East, we must not lose sight of Iraq. Building a democratic and prosperous Iraq, whole and free of ethnic and sectarian violence is an equally pressing issue. Let me remind that a staggering number of people lost their life as a result of violence.

We must all help the Iraqis achieve a national consensus and resolve their differences through dialogue and democratic processes. First and foremost, the Iraqis themselves must work towards this end.

Madame President,

Throughout last year, terrorism continued to claim innocent lives. There is a growing realism that no degree of leniency can be sustained towards acts of terror. There is no room for double standards, and we can make no distinction between terrorists. At the same time, we must always keep in mind that terrorism, as an age-old method of coercion, has no deeper links to any culture or religion. Hence, we should be cautious not to associate any faith with terrorism.

Madame President,

By voting in favor of the UN Comprehensive Settlement Plan for Cyprus in the April 2004 referenda, the Turkish Cypriots responded positively to

the expectations of the international community. Notwithstanding the intensive and sincere efforts of the Secretary-General, the Greek Cypriot side rejected this plan.

Despite this rejection, the Turkish side remains committed to a just, peaceful and comprehensive settlement of the Cyprus issue, based on the well established parameters determined through the good offices mission of the Secretary-General.

Turkey and the Turkish Republic of Northern Cyprus continue to strongly support this mission of the Secretary-General. Indeed, the UN is the only sound platform which could help deliver lasting peace, cooperation and prosperity to all inhabitants of the Island.

The Turkish side still maintains the hope that the Greek Cypriot leadership would adhere to the vision of founding a new partnership based on political equality with their Turkish Cypriot counterparts.

The Turkish Cypriot side has already given its support to the 8th of July agreement and its consent to the UN suggestions for its implementation in due course. The main thrust of this new process should be full fledged negotiations on substantial issues between the two leaders of the Island.

∴ 168

Our proposal of the 24th of January 2006 for the simultaneous lifting of all restrictions related to the Island remains on the table. In this day and age, living under unjustly imposed restrictions defies all reason. It is time for the Turkish Cypriots to start integrating with the global economy.

We appeal to the international community to heed the call of the Secretary-General to end the ongoing isolation of the Turkish Cypriots that has no legal or moral basis.

Madame President,

Turkey is located at the center stage of most of the issues that preoccupy and concern the international community. They naturally also figure prominently on the foreign policy agenda of my country.

In a nutshell, our objective is to attain the lasting conditions of peace, and enhance integrative cooperation in our greater region. In this context, our relations with our neighbors continue to diversify. In particular, we believe that our good-neighborly relations with Greece will enhance cooperation, stability and prosperity in the Balkans and the Eastern Mediterranean.

In a similar vein, we have devised several regional initiatives.

We also take part in peacekeeping and police missions around the world. These greater objectives also help explain our active diplomacy primarily in regions such as the Balkans, the Middle East, and the Caucasus which surround Turkey.

In all such instances,

- we work towards averting outright conflict and consolidating stability;
- we try to put out the fires of discord, and cultivate instead reconciliation;
- we are committed to political processes and diplomatic solutions;
- we are in the forefront of post-conflict rehabilitation, reconstruction, and assistance.

The Balkans, Madame President, is passing through a profound transformation. In order not to relive the pains and sufferings of the 1990s, we must vigilantly keep watch over peace. We must assist the process of building viable state structures in Bosnia and Herzegovina. We must also help a peaceful transition in Kosovo. We welcome Montenegro as the new member of our common home of the United Nations.

Frozen conflicts in the Caucasus, also demand our urgent attention. The resolution of the Nagorno-Karabakh conflict, on the basis of Azerbaijan's territorial integrity is of vital importance for peace and prosperity in the region. We would like to see this region become a zone of prosperity rising on cooperation.

We will continue to support the political process and reconstruction effort in Afghanistan. In addition to our strong presence in ISAF, Turkey is now establishing a Provincial Reconstruction Team in the Vardak province. Turkey in particular will continue to be active in the areas of health, education and development in Afghanistan.

On the Kashmir question; we must continue to encourage the concerned parties to work for a just and lasting solution to the problem through dialogue.

We advocate reform at a time when transparency, the rule of law, gender equality, good governance and all such common values can no longer be denied from the masses, especially in an age of globalized communications.

In fact, Madame President, these principles find their roots in the time-honored traditions of both the East and the West. They define our common heritage. Hence, they show the way for global harmony.

Turkey's efforts are not, of course, confined to its immediate vicinity. Having consolidated our place among the largest economies of the world, we want to enrich and improve our relations with the more distant regions: Our aim is to strengthen bilateral ties with Africa, Latin America, the Caribbean, East Asia and the Pacific.

We are actively engaged in efforts to help redress the problems of the African Continent. In this pursuit, we have established local branches of

the Turkish International Cooperation Agency in Addis Ababa and Khartoum which will help coordinate this larger effort across the Continent. More branches will follow. Turkey was recognized by the World Food Program as one of the major donors for the food crisis in Africa. Turkey is also contributing to five different UN and two EU missions in Africa.

The fate of Africa is also our common destiny. Therefore, we cannot remain indifferent to the acute problems of the Continent. We must not let Africa down. We appeal to the more fortunate to help the Continent achieve its true potential.

Having reviewed our activities within the UN, we have selected a number of areas as a priority in our work within the UN. These are:

- Issues related to development;
- Peacekeeping operations and the strengthening of peace building activities;
- Humanitarian and relief operations
- Combating terrorism in all its forms; and
- Enhancing global energy security through safe routes of transportation.

∴ 170

This new approach will enable Turkey to concentrate more effectively on a selected number of major causes that the UN is involved.

Turkey firmly believes in the need for international cooperation to achieve development in an environmentally and socially sustainable manner. The developing nations that make up the majority of the membership look up to the UN for answers to their many problems. We must better cater to their needs, particularly in the field of poverty reduction; eliminating infectious diseases; reducing infant mortality rates, and improving maternal health. If we fail in creating equal opportunities for women and providing education for children, none of the above will ever be achieved.

I am pleased to say that Turkey is emerging as a major donor country. Turkish Official Development Assistance last year reached 600 million US Dollars. This figure does not reflect the share of the Turkish private sector, which is almost equivalent. In this regard, we will further increase our contributions to the various UN funds and programmes which serve the Least Developed Countries, Land Locked Developing Countries and Small Island Developing States.

Madame President,

In the last two years we have been campaigning for a seat on the Security Council for the term of 2009-2010. Turkey has not served on this body

TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÜZERİNE

since 1961. This is an anomaly. We believe that, in the spirit of equitable rotation, our turn to be represented is long overdue.

Turkey's membership will enrich the work of the Security Council in a singularly important manner. We will bring our unique attributes to bear on the work of the Council. Our membership will bring new insights and perspectives, at a time when we see the UN becoming increasingly relevant in realizing the rightful hopes of humanity.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **Dışışleri Bakanlığı Bütçesi'nin**
■ ■ ■ ■ **TBMM Genel Kurulu'nda Görüşülmesi**
■ ■ ■ ■ **Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ 172

∴ Ankara, 21 Aralık 2006

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımın 2007 mali yılı bütçe tasarısını onayınıza sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Bakanlığım adına hepinize saygılar sunuyorum.

Ayrıca, burada grupları adına Bakanlığımla ilgili görüşlerini ifade eden bütün arkadaşlara da teşekkür ediyorum. Tabi ki, her zaman olduğu gibi görüşlerinden bu sefer de faydalanmaya devam edeceğiz.

Dış politika konularımızla ilgili kapsamlı bilgilerin, Bakanlığımın teşkilat yapısı ile personel durumunun ve bütçe teklifimizin yer aldığı bir kitapçık bütün değerli üyelere dağıtılmıştır. Sizin de tahmin edeceğiniz gibi, Türkiye'nin takip ettiği dış politikanın bütün detaylarını bu kısa süre içinde anlamayacağım için bunları kitapçık halinde size sunduk. Ben, burada müsaade ederseniz size özet bir sunuş yapacağım ve buradaki bazı sorulara cevap vermeye çalışacağım.

Ama buna geçmeden önce bir üzüntümüzü sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bu üzüntü, hepimizin üzüntüsüdür. Türkmenistan'ın Devlet Başkanı Saparmurat Türkmenbaşı, ne yazık ki hayatını kaybetmiştir. Bütün Türk dünyası büyük bir üzüntü içindedir. Türkiye de büyük bir üzüntü içindedir. Türkmenistan'ın geleceğinin aydınlık olacağına inanıyoruz. Türkiye olarak kardeş Türkmenistan'a her türlü desteği ve yardımı yapmaya devam edeceğiz. Bizler hepimiz bir milletiz ama farklı farklı devletler içinde hayatımızı devam ettiriyoruz. Bu üzüntümüzü bir kez daha sizlerle paylaşıyorum.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Dünyamız zor bir dönemden geçmektedir. Çözüm bekleyen ihtilafların sayısı giderek artmaktadır ve ne yazık ki bunların çözümünde de çok mesafe alınmamaktadır. Siyasi süreçler, adeta tıkanmış vaziyettedir. Ülkeler arasındaki gelişmişlik farkı artmakta, çevre sorunları ve sosyal şartlar giderek ağırlaşmaktadır.

Türkiye, küresel risk ve tehditlerin belki de dünyada en yoğun olarak hissedildiği bir bölgede yer almaktadır. Biz böyle bir ortamda, iktidara geldiğimiz günden beri, Türkiye'nin kısa, orta, uzun vadeli milli çıkarlarını korumak için büyük bir gayret içerisindeyiz. Türkiye'yi uluslararası planda, ortaklığı daima aranan bir ülke haline getirmek için uğraşmaktayız. Bu istikamette dış politikanın her alanında aktif bir tutum izliyoruz. Böylece, çevremizdeki çatışma ve gerilim noktalarının, mümkün olduğunca, diyalog ve sulh yoluyla çözümü için de büyük bir gayret sarf ediyoruz.

Değerli kamuoyumuzun ve yüce Meclisin desteğiyle sürdürdüğümüz çabalarda başarıya ulaşacağımıza inanıyorum. Şüphesiz, bu güvenin temelinde, ülkemizi güçlü kılan temel unsurlar yatmaktadır. Bunlar, Hükümetimiz tarafından hayata geçirilen reformlarla her gün biraz daha güçlenen Türk demokrasisi, dünyanın on sekiz büyük ekonomisi ve Avrupa'daki en büyük ekonomiler arasında yer alan güçlü, dinamik ekonomimiz ve bütün dünyada takdir edilen, bizim de haklı olarak gurur duyduğumuz askeri gücümüzdür.

Bütün bu asli unsurlar olağanüstü tarihi tecrübelerimizle birleştiğinde, Türkiye'ye dünyada az sayıda ülkenin sahip olduğu bir nüfuz kazandırmaktadır. Bunun neticesindedir ki Türkiye, çevresine istikrar yayan bir ülke olma özelliğini giderek pekiştirmektedir. Türkiye'nin bu konumu sayesinde elde ettiği avantajları, özellikle ekonomik alanda, en somut şekilde görebiliyoruz. Unutulmamalıdır ki, dış ilişkilerimizde kaydettiğimiz başarılar bize istikrar ve yatırım gibi çeşitli şekillerde geri dönmektedir. Bunlar ise, Türkiye'de büyüme demektir, istihdam demektir, ihracat demektir, devlete yeni gelirler demektir.

Ülkemizin geleceği artık herkese güven aşılamaktadır. Hükümetimiz döneminde son kırk yılın en yüksek büyüme oranı yakalandıysa bu güvenden dolayıdır.

Komşularımız ve çevre ülkelerle ticari ilişkilerimiz bütün ticaretimizin yüzde 3-4'ü civarındayken bugün yüzde 33'üne ulaşmıştır. Komşularımızla olan ilişkilerimizin zayıflığından, siyasi ve ekonomik ilişkilerin yetersizliğinden hep şikayet eder dururduk. Fransa'yla Almanya, Amerika'yla Meksika arasındaki ticaretleri hep örnek verip durduk yıllarca. Artık, ilk defa olarak, takip ettiğimiz politikaların neticesinde komşularımızla hem siyasi hem ekonomik ilişkilerimiz giderek artmaya başlamıştır.

Ülkemiz, doğrudan yatırımlar için cazip bir merkez haline gelmeye başlamış ve çevremizdeki bütün ülkeler Türkiye'yi adeta ikinci evleri gibi görmeye başlamışlardır.

Bütün bunlar ülkemizin son dönemde içeride olduğu kadar dış ilişkilerinde de kaydettiği başarıların bir neticesidir.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye sadece kendi içiyle ilgilenen veya çevresiyle sadece ekonomik ve siyasi açıdan ilgilenen bir ülke olmanın da dışına çıkmıştır. Büyük ülkeler nasıl açlık ve tabii afet gibi bütün insanlığın sorunlarıyla ilgilenirlerse, Türkiye de bu noktaya gelmiştir. Ülkemiz yıllardır yardım alan ülke durumundan çıkıp artık yardım eden bir ülke haline gelmiş, dünyada en çok dikkati çeken donör ülkelerin sınıfına katılmıştır.

Bunun neticesidir ki, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin geçici daimi üyeliğine adaylığımız daha büyük bir kampanya içinde devam etmektedir. İnşallah, bu hızla 2009-2010'da Türkiye, elli yıldır temsil edilmediği yerde de temsil edilecektir.

∴ 174

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Hepinizin yakinen izlediği son gelişmeler, Avrupa Birliği'nin, Avrupa'nın geleceği konusunda hala sağlam bir vizyona sahip olmadığını göstermektedir. Avrupa Birliği'nin bu halet-i ruhiyeyi geride bırakıp kendi gücünün farkına varmasını temenni ederiz. Avrupa Birliği'nin, gerçekten dünyada önemli bir aktör olacaksa, Türkiye'nin kendisine katacağı gücün farkına varması gerekir.

Avrupa Birliği Konseyi'nin, müzakerelerin sekiz başlıkta askıya alınması ve diğer bazı başlıklardaki müzakerelerin kapatılıp kapatılmamasıyla ilgili aldığı kararlar yanlıştır. Bunlar, Avrupa Birliği'nin vizyon eksikliğini göstermiştir. Birçok bahaneler ortaya konmuştur. Ama bu bahanelerin arkasındaki gerçekleri hepimiz biliyoruz. Böyle ciddi bir konuda politika yaparken, muhakkak ki kendimizi onların yerine de koyup meselelere bakmamız gerekir. Böyle baktığımızda, Avrupa'da büyük bir kafa karışıklığının olduğu görülmektedir. Avrupa'nın stratejik meselelere verdiği önemdeki aşınmayı ve Avrupa'nın kendi kendine güvenemez bir hale geldiğini görüyoruz.

Halbuki, Avrupa demokrasisi gerçekten dünyaya çok hizmet edecek bir güçtür. Ama bunun bile farkında olmadıklarını ve zaman zaman da farklı reflekslerle hareket ettiklerini görüyoruz. O bakımdan, benim yıllar önce "Avrupa Birliği, Hıristiyan kulübüdür" dediğim durumlar, aslında zaman zaman çok yanlış da değildir. Bunu ben burada değil, Avrupa Birliği'nin bakanlarıyla bir araya geldiğimde, gerektiğinde onların yüzüne de söyleyen bir insanım.

Ancak Avrupa'nın tamamı böyle değildir. Avrupa'nın içinde Türkiye'ye karşı bu tip bahaneleri çıkartanlar olduğu gibi, tam tersine, bizim olmadığımız yerlerde Türkiye'nin hakkını savunanlar da vardır. Avrupa'nın içinde büyük bir çoğulculuk vardır. Avrupa'nın birçok önemli gazetelerinin başyazılarını geçen hafta içinde okuduysanız, sizin, benim, arkadaşlarımla hissiyatlarını ifade etmişlerdir ki, Avrupa'nın zenginliği de buradan gelmektedir.

Ama bu ayrı bir süreçtir. Şimdiye kadar atılan imzaları onlara unutturmayız. 2004 yılında zirve toplantısında Türkiye'yle müzakereleri başlatma kararı alınmıştır. Müzakereler başlamıştır ve müzakerelerin hedefi tam üyeliktir. Süreç rayından da çıkmamıştır. Bunu unutturmak için, bize geri adım attırmak için, bize "lanet olsun buraya" dedirtirmek için ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar, biz bunu yapmayacağız. Çünkü bu kadar müktesebatı bir kenara bırakacak halimiz yoktur. Attıkları imzayı şereflendirmeleri için bu konuyu daima takip edeceğiz.

Burada arkadaşlarım Avrupa Birliği'ni çok tenkit ediyorlar, ben de çok tenkit ederim. Ben, sizleri dinledikten sonra şu sözü söylemediğinizi gördüm; aslında, bütün söyledikleriniz o anlama geliyordu: "Bu şartlar altında Avrupa Birliği'yle ilişkileri kesin ve bırakın." Bunu açıkça söylemeniz gerekirdi burada, çünkü her şeyi söylediniz. Peki, bu hangi oyuna düşmektir? Şimdiye kadar gelmiş geçmiş bütün hükümetlerin, bütün partilerin, bütün devlet yetkililerinin hedef olarak gösterdiği yoldan ve bu doğrultuda düzenlemeler yaptığımız ve elde ettiğimiz bütün haklardan vazgeçeceğiz, onlara kızacağız ve ondan sonra da Türkiye'nin çıkarlarını feda edeceğiz. Böyle bir şey sözkonusu olamaz. Sonuna kadar mücadele edeceğiz, sonuna kadar hakkımızı almak için uğraşacağız. Bu da eninde sonunda bir gün gerçekleşecektir.

Bugün Avrupa'nın kafası karışıktır dedim. Avrupa'da çok farklı bir konjonktür var. Bunların gelip geçici olduğuna inanıyorum. Önemli olan, bugünler geçtiğinde Türkiye'nin hazır olmasıdır. Biz, eskiden ne yazık ki kendi üstümüze düşen görevleri tamamlamadan, kriterler belli olduğu halde onları Türkiye'de yerine getirmeden kapıyı çaldık, o güzel fırsatları kaçırdık. Şimdi Avrupa'da olumsuz şartlar var. Bir gün Avrupa değişecektir, durumun farkına varacaktır ve Türkiye'yle daha samimi ve dürüst bir ilişki içinde olacaktır. Önemli olan, o gün Türkiye'nin hazır olmasıdır.

Değerli arkadaşlar,

Tarama süreci tamamlanmıştır. Türkiye'nin, gelişmiş, kalkınmış, demokrasisi daha iyi, ekonomisi daha iyi, hayat standartları daha iyi bir ülke haline gelmesi için yapılacaklar bellidir. Biz, bunların hiçbirini Avrupa Birliği'ni tatmin etmek için yapmıyoruz. Burada çıkardığımız kanunlar, ne yazık ki Türk halkına gecikilmiş haklarının verilmesidir. O açıdan biz yolumuza ısrarla devam edeceğiz, gerekirse kendi kendimize bu fasılları açıp kapatmasını da bi-

liriz. Önemli olan, o noktaya gelindiğinde Avrupa Birliği'nin hazır olmasıdır. Şunu çok iyi biliyoruz ki, Avrupa Birliği, en azından birçok üyesi, Kıbrıs meselesini de, Gümrük Birliği meselesini de bahane olarak kullanmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Burada bir konuya açıklık getirmek isterim. Ne yazık ki bazı hususlar açık söylenmiyor, hele burada diplomasi jargonu kullanılarak konuşulurken, bunlar doğruymuş gibi de yansıtılıyor. Buna çok üzülüyorum.

Gümrük Birliği'yle ilgili Uyum Protokolü yürürlükte falan da değildir, onaylanmamıştır. Siz onayladınız mı bunu? Onaylamadınız, ortada böyle bir şey yoktur, sözkonusu değildir, onaylanmamıştır. Türkiye bu Protokolü, Gümrük Birliği'nin bir parçası olarak imzalarken, şimdiye kadar hiçbir hükümetin yapmadığı şekilde görüşlerini açık seçik ortaya koymuştur. Şimdiye kadar bu tip konular, sözkonusu olduğunda Kıbrıs Rum kesimi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gibi konular, hep şifahi beyanlar yapılmıştır. İlk defa, iddia ediyorum, AK Parti Hükümeti bunları yazılı bir şekilde yapmıştır ve ortaya tarihe belge bırakmıştır. Bunları aslında herkes bilir, ama burada çıkip okumazlar.

∴ 176

Bakın, bu Protokol Hükümetimiz tarafından mektup teatisi şeklinde onaylanmıştır. Şimdi burada bu mektubun aslını size okuyorum. Bu beyanı da ben değil, bir Büyükelçimiz yapmıştır; tabii bizim verdiğimiz direktifler çerçevesinde. Cevabi mektup, aynen şöyledir:

“Sayın Büyükelçi,
29 Temmuz 2005 tarihli mektubunuzu almış bulunuyorum.
Protokolün imzalanmış bir nüshasını size ekte gönderiyorum.
Kıbrıs konusundaki ekli Deklarasyon, Türkiye'nin Ek Protokole koyduğu imzayla bağlıdır ve bu mektup teatisinin mütemmim cüzüdür.
İşbu mektup yukarıda bahsekonu mektubunuzla birlikte Protokolün imza prosedürünü tamamlamaktadır.
Saygılarımla.”

Peki, bu Protokol nedir? Şimdi Protokolü size okuyorum:

“İşbu Protokol'de atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti, 1960'ta kurulan asıl ortaklık devleti değildir.

“Türkiye bu nedenle, Kıbrıs Rum makamlarının, halihazırda olduğu gibi, Kıbrıs'ta sadece ara bölgenin güneyinde otorite, denetim ve yetki icra ettiği ve Kıbrıs Türk halkını temsil etmediği şeklindeki tutumunu sürdürecektir ve anılan makamların tasarruflarını buna göre muameleye tabi tutacaktır.

“Türkiye, bu Protokol’ün imzalanması, onaylanması ve uygulanmasının, Protokol’de atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti’nin herhangi bir biçimde tanınması anlamına gelmediğini ve Türkiye’nin 1960 Garanti, İttifak ve Kuruluş Anlaşmalarından kaynaklanan hak ve mükellefiyetlerini haleldar etmediğini beyan eder.

“Türkiye, işbu Protokol’e taraf olmasının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile mevcut ilişkilerini değiştirmeyeceğini teyit eder.”

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Türkiye Gümrük Birliği’ne girerken de Kıbrıs Cumhuriyeti vardı. Türkiye tam üyelik için aday olduğunda, Helsinki’de de bu cumhuriyet vardı. O zamanki hükümetler, sadece şifahi olarak, bakanların ağzından “Biz, Rum tarafını tanımıyoruz” diye beyanda bulunmuştur. İlk defa AK Parti Hükümeti bunları sağlama bağlamıştır, uluslararası hukukun gereğini yapmıştır ve bunları tarihe yazılı doküman olarak bırakmıştır.

Şimdi, bunlar varken, doğrusu, kariyerden diplomat olan bir arkadaşımızın, bunları görmeden, bunlar yokmuş gibi konuşması üzüntü vericidir. Herhangi bir arkadaşımız yapsa bunları, ben o kadar üzülmem. Ama Dışişleri Bakanlığı’nda müsteşarlık yapmış bir arkadaşımızın, ana muhalefet partisinin sözcüsü olarak buraya çıkıp, bunlar yokmuş gibi hareket etmesini doğrusu yadırgadım.

Değerli arkadaşlar,

Ayrıca size şunu söylemek isterim. 73 milyonun geleceği göz ardı edilerek Kıbrıs politikası olamaz, böyle bir şey yürütülemez. 73 milyonun geleceği, çıkarı, Türkiye Cumhuriyeti’nin bütün çıkarı, bunlar göz ardı edilerek Kıbrıs politikası olmaz. Bizim Hükümetimizin yaptığı budur. Onun için, bizim hiçbir taviz falan verdiğimiz yoktur. Böyle, halka dönüp, “işte taviz veriyorlar, Kıbrıs davasından vazgeçiyorlar...” ifadeleri doğruyu yansıtmıyor. O zaman çıkıp “siz oradan bir tane asker çektiniz” demek gerekir; “siz oradan bir metrekare toprak verdiniz” demek gerekir; “siz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni zayıflatıyorsunuz” demek gerekir; “daha önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Devlet Başkanları, Başbakanları, dünya tarafından kabul edilirdi, her gittiği insanla görüşüyordu, şimdi hiçbir yere gidemez oldular” demek gerekir -ki tam tersi olmuştur biliyorsunuz- veyahut da “Kıbrıs’ın ekonomisi çöküyor” demek gerekir veya “Kıbrıs’a siz yardım etmiyorsunuz” demek gerekir.

Değerli arkadaşlar,

Bunların tam tersi olmaktadır. Bizden önceki Hükümetler Kıbrıs’a senede 100-150 milyon Dolar civarında para verirken, biz 380 milyon Dolar verdik. Önümüzdeki yıl 400 milyon Dolar vereceğiz.

Dört sene önce fert başına milli gelir Kıbrıs'ta 4.500 Dolardı, şimdi 10 bin Doları geçmiştir. Dört sene içinde Kıbrıs'ın ekonomisi yüzde 50 büyümüştür.

Size ne kadar yol yapıldığını anlatayım isterseniz. Bakın, 145 kilometre olan çift yol vardı, 88 kilometresini biz yaptık; 365 kilometrelik diğer devlet yolu vardı, şu üç-dört sene içinde 287 kilometresini yaptık. Yani size hangilerini anlatayım? Oradaki inşaatlar, beş yıldızlı oteller, üniversite öğrencilerinin sayısı neredeyse iki katına çıkıyor. ODTÜ gitti kampüs açtı, şimdi İTÜ gidiyor kampüs açıyor.

Şimdi, bunları bir kenara bırakıp da, eğer “Kıbrıs'ta taviz veriyorsunuz” derseniz, bunu kabullenmek zordur. Bizim farkımız şudur: Biz, 73 milyonun geleceğini göz önüne alarak Kıbrıs politikasını takip ediyoruz.

Ayrıca, sanki Türkiye'nin dış politikası sadece Kıbrıs'mış gibi, burada sadece bu meselenin konuşulmasına da üzülüyorum. Biz Kıbrıs özel toplantısı yapmıyoruz. Bir Irak meselesi var, Balkanlar meselesi var, Kafkaslar meselesi var, enerji meselesi var, terör konuları var.

∴ 178

Değerli arkadaşlarım,

Çok önemli bir şeyden daha bahsedeyim size. Daha önce, dediğim gibi 73 milyonun geleceği hiç düşünülmeden politikalar takip edildiği için, Kıbrıs Rum kesiminin önü adeta açık tutuldu ve onlar Avrupa Birliği'ne girdi. Biraz önce burada değerli arkadaşım Murat Mercan'ın söylediği gibi.

Şimdi, bizim devlet politikamız Avrupa Birliği'ne tam üye olmak. Bütün partiler bunda müttefikiz, buraya gireceğiz diyoruz, ondan sonra da oraya Rumlar girdiğinde, oy birliğiyle karar alınan mekanizmaları nasıl tıkayacağını düşünmüyoruz. Biz böyle bir politika takip ettik şimdiye kadar. Bunu üzülerek ifade etmem gerekir. Şimdi de girince, orada 600 bin kişi yüzünden, biz bütün çıkarlarımızı, 73 milyonun geleceğiyle ilgili her şeyi feda edeceğiz, öyle mi? Yok böyle bir şey.

Buna bir örnek yine şuydu: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde birçok dosya var. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ni hepimiz tanıyoruz. Avrupa Konseyi'nin kurucu üyesiyiz. “Oradan çekilebiliriz, çikalım” diyebiliriz bunlar ayrı bir mevzu. Ama bu mahkemeye daha önce giden davalar vardı. Biz, böyle kendi kendimize propaganda yapıp, dışarıyla ilgilenmeme politikaları yüzünden oradaki davaları, Loizidou davasını da kaybetmiştik. Şimdi orada 1.500'e yakın aleyhimize dosya var. Bu dosyaları nasıl olur da bertaraf edebiliriz diye gösterdiğimiz gayret neticesinde, KKTC'de kurulan mahkeme niteliğindeki bir komisyon Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından iç hukuk mekanizması olarak tanınmış ve bu 1.500 kişiye “git önce, hakkını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki o mahkemede ara” denilmiştir. Ya gide-

cek hakkını arayacaktır, hukuk yollarını tüketip gidecektir veyahut da ne yapacağını kendi bilecektir.

Değerli arkadaşlarım,

Bu coğrafyada bulunan Türkiye'nin işi çok büyük tabii ki. Irak hepimizi çok kaygılandıran bir konudur. Bugün hepimiz televizyonlara bakarken “bugün Irak'ta kaç kişi ölmüş” diye bakıyoruz. Maalesef işler bu noktaya geldi.

Hatırlayacaksınız, ben o zamanki Hükümet'in başkanı olarak birçok zirve toplantılarına katılmış ve Irak'la ilgili hep şunu demiştim: “Burası pandora'nın kutusudur. Açılırsa çok zor olacak”. Bugün ne yazık ki, bununla karşı karşıyayız.

Şimdi önemli olan geçmişe bakmak değil, gelecekle ilgilenmek. Bizim bütün tezimiz şudur: Irak'ın toprak bütünlüğü ve siyasi birliğinin korunması. Bunun ötesinde nasıl bir Irak olacak? Bu, Irak halkının kendi bileceği bir konudur. Ama Irak'ın bölünmesi ve parçalanması, sadece Irak halkını değil, bütün bölgeyi ilgilendiren bir husustur ve hatta bütün dünyayı ilgilendiren bir husustur. Ortadoğu'nun bu kadar sorunu varken böyle büyük bir meseleyi omuzlayamaz ve götüremez. Bunu defalarca söyledik. Irak'ta en önemli güçlerden birisi oldukları için bunu Birleşmiş Milletler'de Amerikalı dostlarımıza da söyledik.

179 ::

Şunu memnuniyetle ifade etmek isterim ki, bugün geldiğimiz noktada, eskiden beri söylediğimiz ve dikkati çekmek istediğimiz hususların çok daha fazla göze alındığını görüyoruz. Son Baker-Hamilton raporuna bakarsanız, Türkiye'nin ileri sürdüğü birçok tez burada yer almaktadır. Komşu ülkelerle yaptığımız toplantılara önem verilmektedir. İçişleri Bakanları, Dışişleri Bakanları sürekli bir araya gelmektedir. Yine, Kerkük'le ilgili söylemlerimiz ve tezlerimiz çok büyük yankı bulmaktadır, bu raporlara da girmiştir. Biz, Kerkük'te bir oldu-bittinin Irak'a hayır getirmeyeceğini; önce oradaki Türklerin, Arapların, Kürtlerin -ki hepsi de Irak vatandaşlarıdır- mutabakata varacağı bir neticenin referanduma tabii tutulmasının doğru olduğunu hep söylüyoruz.

Ümit ederiz ki böyle olur. Son dönemde bu konuyla ilgili çok fazla bir bilinçlenme sözkonusudur. Ayrıca, Irak'taki bütün gruplarla, hiçbir ayırım yapmadan, hepsiyle temas halindeyiz, hepsiyle konuşuyoruz ve hepsine, Irak'ın bütünlüğü ve birliği için Türkiye'nin katkılarını sunuyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Bu bağlamda, Kuzey Irak'ta PKK varlığının yok edilmesiyle ilgili de yoğun bir çaba içindeyiz. Burada şunu bir kez daha söylemek isterim: Biz terör ör-

gütüyle mücadeleyi, bu ister Amerika Birleşik Devletleri olsun ister Irak olsun, hiçbir ülkeye havale etmiş değiliz. Sonuna kadar terörle mücadele edecek gücümüz vardır ve sonuna kadar tabi ki mücadele edeceğiz. Ancak, eğer bu ülkeler bizim müttefikimizse, o zaman bu konuda bize yardımcı olmak zordur. Yaptığımız şey budur ve bu konuda birçok çalışma devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Filistin-İsrail meselesi, maalesef çok kötü bir duruma gelmiştir. Bugün, Filistin'in kendi içinde karmaşa sözkonusudur; bugün Irak'ın içinde, bugün Lübnan'ın içinde karmaşalar mevcuttur. Maalesef, görünen manzara şudur: Doğu ile Batı arasında bir gerginlik var, Doğu ile Batı arasında bir düşmanlık var. Bütün çalışmalar, medeniyetleri bir araya getirmek, kültür farklılıkları arasındaki soğukluğu gidermek için devam ederken, aniden şöyle bir arkamıza baktığımızda, Doğu'nun da kendi içinde aslında bölünmek üzere olduğunu görüyoruz. Bunu çok tehlikeli buluyoruz. Özellikle, Türkiye olarak Sünni-Şii bölünmesine fırsat vermemek için elimizden geleni yapıyoruz. Sayın Başbakanımızın İran, Suriye ziyaretleri, önümüzdeki günlerde Lübnan'a yapacağı ziyaretler, benim ziyaretlerim hep bu çerçevede olmuştur.

∴ 180

Değerli arkadaşlar,

Ermeni meselesi, önümüzdeki on yılın en önemli meselelerinden birisidir. Burada bir memnuniyetimi ifade etmek isterim, bu konuda iktidar, muhalefet, Meclis içi bütün partiler aynı görüş ve aynı hissiyatla ve el ele çalışabilmekteyiz. Bu yöndeki çalışmalarımızı daha ileri düzeye taşıyacağız. Bu konuda şimdiye kadar yapılmayan en önemli adım atılmış ve ortak tarih komisyonu teklifi yapılmıştır. Ermenilere, son otuz kırk yıl içinde, onları şaşırtan veyahut da Ermeni propagandalarının önüne konulan en büyük taş bu olmuştur. Şimdi bunu devam ettireceğiz. Bu konuda gerekirse yargı yolları, tahkim yolları olmak üzere bunların hepsini deneyeceğiz. Bu konular tabi ki çok titiz çalışma isteyen konulardır. Çok titiz bir çalışma Bakanlığımızın önderliğinde yapılmaktadır. Kısa süre içinde bunu siyasi partilerimizle de paylaşacağız ve sonra bir devlet politikası ortaya çıkaracağız.

Değerli arkadaşlar,

Türk Cumhuriyetlerine verdiğimiz önem çok büyüktür. İlk defa, uzun yıllardan sonra, Türkçe Konuşan Ülkeler Zirvesi yapılmıştır, bütün Türk dünyası yine bir araya getirilmiştir. TİKA'nın çalışmaları bu bağlamda çok anlamlı olmaya başlamıştır.

Değerli arkadaşlar,

Biz Bakanlık olarak sadece politikayla uğraşmayız. Dışarıda 5 milyonun üzerinde vatandaşı olan bir ülkeyiz. Bu vatandaşlarımıza da en iyi hizmeti götürmemiz gerekir, ama ne yazık ki, Almanya’da, Fransa’da öyle şehirler vardır ki oradaki Türk nüfus bazı illerimizin nüfusundan büyüktür. Dolayısıyla, onlara mevcut imkanlarla hizmeti götürmek zordur. Bunu nasıl daha iyi yaparız diye uzun çalışmaların neticesinde e-Konsolosluk projemizi geliştirdik. Bunu şu anda uygulamaktayız ama resmi duyurusunu henüz yapmadık, uygulama safhasındayız. İnşallah, bir vatandaşımızın konsoloslukla olan ihtiyaçlarının yüzde 70’ini o konsolosluğa gitmeden internet üzerinden yapabilecek hale getiriyoruz. Yani, 100 kilometre öteden gelip vatandaşımız konsolosluk kapısında beklemeyecek veya “bugün git, yarın gel” olmayacak; bilgisayar üzerinden bütün bunları gerçekleştireceğiz.

Değerli arkadaşlarım,

İktidar ve muhalefet olarak her zaman Bakanlığımı ayrı tuttunuz. Her zaman, milli meselelerle uğraştığımız için, bize öncelik verdiniz, bizi desteklediniz. Bakanlığımın mensupları da gece gündüz, mesai mefhumu dinlemeden, normal bürokratik anlayışların dışında her zaman büyük bir fedakarlıkla çalışmışlardır. Yeri gelmiştir, çok şehit vermiştir bu Bakanlık, yeri gelmiştir gazi vermiştir. En zor yerlerde, savaş altındaki yerlerde Bakanlığımız kapımızı açık tutmuştur, Türk bayrağını orada dalgalandırmıştır. Eminim ki siz de bunu en iyi şekilde takdir edeceksiniz ve desteğinizi esirgemeyeceksiniz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Türk Dış Politikasında Ekonomik Boyut

∴ 182

∴ İstanbul, 12 Ocak 2007

Sayın Başkan,

Değerli İş Konseyleri Başkanları ve Üyeleri,

Sözlerime başlamadan önce burada bulunmaktan duyduğum memnuniyeti dile getirmek istiyorum. Sayın Başkan Rifat Hisarcıklıoğlu'na ve Sayın Kırcalı'ya yaptıkları konuşmalardan dolayı teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

Dış politikamızda ekonomik boyutun her geçen gün artan önemi ortadadır. Dış ekonomik ilişkiler dendiğinde ise DEİK'i ve İş Konseylerimizi ayrı düşünmek şüphesiz mümkün değildir. Aslında buna inandığımız için Odalar Birliği Yasasını çıkartırken, bu iki kuruma ilişkin olarak da düzenleme getirmiş olduk. İşte bu nedenle Sayın Hisarcıklıoğlu böyle bir toplantı düzenlememizi önerdiğinde hiç tereddütsüz hemen kabul ettim. Bugün burada yararlı bir görüş alışverişi imkanı yakalayabileceğimize inanıyorum.

Dış politikamızda ekonominin önemi her geçen gün artıyor dedik. Bu bir tercihin ötesinde, şartların zorunlu kıldığı bir durumdur. Dünyamız hızlı bir değişim sürecinden geçmektedir. Artan ekonomik etkileşim, adeta bu değişim sürecinin lokomotifine haline gelmiştir.

Dünya ekonomisi 2004 yılında yüzde 5,3; 2005 yılında ise yüzde 4,9 oranında büyümüştür. Küresel ekonomideki bu genişleme dünya ticaretinde de etkilerini göstermiş ve dünya ticaret hacmi 2004 ve 2005 yıllarında sırasıyla yüzde 10,6 ve yüzde 7,4 artmıştır.

Tahminler, önümüzdeki dönemde de bu artışın süreceği yönündedir. Henüz resmi rakamlar açıklanmamış olmakla birlikte, 2006 yılında dünya ekonomisinin yüzde 5,1, dünya ticaret hacminin ise yüzde 8,9 oranında büyümüş olduğu tahmin edilmektedir.

Güzel olan, Türkiye'nin de bu değişimin içinde, dünya ortalamasının çok üzerinde oranlar yakalayarak yer almasıdır. Ülkemiz son dört yılda ortalama yüzde 8'lik büyüme hızıyla dünyanın en hızlı büyüyen ülkeleri arasına girmiştir. Bu, kümülatif olarak son dört yıl zarfında yüzde 30'ların üzerinde bir büyüme demektir. Dolayısıyla, dünyadaki bu olumlu gelişmeler devam ederken Türkiye de bu fırsatı kaçırmamış ve paralel olarak bu olumlu gelişmelerin daha ötesinde bir olumluluk göstererek üstüne düşeni yapabilmiştir.

Bunu gerçekleştirirken enflasyonun tek haneli rakamlara düşürülmesi ise eşine az rastlanırlar bir başka başarıyı oluşturmuştur. Son dört yılda ekonomik alanda kaydedilen başarılar şüphesiz bunlarla sınırlı değildir. Listeyi çok daha uzatmak mümkündür. Ama bugün konumuz bu olmadığı için bunu kısa geçmek istiyorum. Ancak burada önemli olan, sağlanan bu atılımların kalıcı, sürdürülebilir bir nitelik taşımalarıdır. Kısa dönemler için yüksek büyüme oranları yakalanabilir. Ancak, bu tür sıçramalar saman alevi gibi, parladığı hızda sönmeye mahkum olmuştur ve bazen kendi yakın tarihimizde yaşadığımız gibi inişler çıkışlar olmuştur.

Oysa, Türkiye'de son dört yılda yakaladığımız büyüme ve ekonomik alanda gerçekleştirdiğimiz atılımlar sürdürülebilir niteliktedir. Çünkü değişim yapısal olmuştur. Yapısal değişiklikler yapılmıştır. Özel sektör yatırımlarına, verimlilik artışına ve sıkı mali disipline dayanmaktadır. En önemlisi, Hükümetimiz geçen dört yıl içinde ekonomide tam bir güven ortamı da oluşturmuştur.

Ancak burada dikkat edilmesi gereken; güveni oluşturmak ne kadar zorsa, bu güvenin kaybedilmesinin de o kadar kolay olabileceğidir. Bu güven ortamının kıymetini hep beraber bilmeliyiz ve siyasetçiler, iş dünyası, basın dünyası, aydınları olarak hep beraber bu güven ortamının sürekli olmasını sağlamamız gerekmektedir.

Türkiye ekonomisinin böyle bir atılım içine girmesinde dış ticaretimiz de hiç şüphesiz kilit bir rol oynamıştır. Hepimizin bildiği gibi, 2002 yılından bu yana dış ticaret açısından parlak bir dönem yaşamaktayız. Artan ihracatımız, sağladığı döviz girdisi ve istihdam olanaklarıyla ekonomik büyümenin önemli destek noktalarından birisini oluşturmuştur.

Öyle ki, ihracatımız 2002-2005 döneminde yüzde 104 oranında artarak 73,5 milyar dolara ulaşmış, 2006 sonu itibarıyla de 85 milyar doları geçmiş bulunuyoruz. Bu dönemde Türkiye, OECD ülkeleri arasında ihracatı en çok artan ülke olmuş ve dünyada 22. en büyük ihracatçı ülke konumuna yükselmiştir.

Bunlar şüphesiz çok büyük başarılarıdır. Daha önemlisi, ihracatımızdaki bu rakamsal gelişmelerin yanı sıra, ileri teknoloji ürünü malların ihraç payı da sürekli artmalıdır. İhracatımızda emek–yoğun sektörler, sermaye–yoğun sektöre geçmekteyiz ve bugün hepimiz iftihar etmekteyiz ki, otomotiv sektörü ihracatın liderliğini yapmaktadır. Değerli arkadaşlar, gerçekten, Türkiye kalite, teknoloji ve marka satan bir ülke konumuna gelmektedir.

Tüm bu olumlu görünüme rağmen, bugüne kadar başardıklarımızla yetinme, bir rehavete kapılma lüksüne de asla sahip değiliz. Dünya yerinde durmadığına göre, biz de hep daha iyiyi, daha yükseği muhakkak ki hedeflemeliyiz. İşte bu anlayışlardır ki, gözümüzü 2023 yılında 500 milyar dolarlık ihracat hedefine dikmiş bulunuyoruz. 2010 yılında ulaşmayı düşündüğümüz 100 milyar dolarlık ihracata önümüzdeki yıl ulaşacağımız da ortadadır. Tüm bunlar tabii ki hepimize güven vermektedir ve kendimize güveni artırırken dostlarımızı da sevindirmektedir. Bugünlere gelmesinde DEİK’in ve sayıları 80’in üzerinde bulunan İş Konseyleri’nin katkılarını kesinlikle inkar edemeyiz. Bundan sonra da hem bizlere, hem sizlere; hepimize büyük işler düşmektedir. Ne kadar dayanışma içinde hareket edersek, bu işlerin altından da o kadar kolay kalkabiliriz.

∴ 184

Burada bir hususu önemle vurgulamak istiyorum: Bakanlığım, ihtiyaç duyduğunuz her yerde ve her konuda elinden gelen desteği göstermeye devam edecektir. Belki bu sözleri daha önce de duymuşunuzdur. Çünkü çok sık biraraya geliyoruz. Ancak bu defa bunları farklı kılan unsurlar mevcuttur.

Öncelikle, bugün gelinen noktada dış politika hedeflerimize ekonomik derinlik olmadan ulaşmamız mümkün değildir. Bunu da değerli arkadaşlarım konuşmalarında belirttiler. Bir başka ifadeyle, güvenlik, istikrar ve refahın güçlendirilmesine dayalı temel dış politika yönelimlerimizi sırf siyasi boyutla gerçekleştirebilmemiz mümkün değildir. Bu bakımdan ekonomik çıkarlarımızın takibi, diğer Bakanlıklarımızın yanında benim Bakanlığımın da asli görevleri arasındadır.

Bugün dünyanın dört bir köşesinde 94 Büyükelçimiz, 59 Başkonsolosumuz işte bu anlayışla görev yapmaktadır. Hepsi her alanda sizlere yardımcı olmaya da hazırdır. Bütün arkadaşlarım tayin edildikleri görev yerlerine giderken bizden aldıkları direktiflerin içinde çok açık ve net bir şekilde bu doğrultuda mesajlar vardır. Artık her şey nasıl değişiyorsa dış politikada da çok büyük bir değişim söz konusudur. Büyükelçilerimiz belki faaliyetlerinin büyük bir kısmını artık ekonomik olaylara ayırmaktadır. Eskiden uğraştıkları işlerle, bugün uğraştıklarının oranları çok değişmektedir. Hepsine çok kesin şu talimatı vermektedir; “Sakın ha tereddüte düşmeyin. Herhangi bir Türk işadammın, herhangi bir Türk şirketinin, herhangi bir Türk yatırımcısının işini devletin yatırımı, işi gibi takip edeceksiniz. Hiçbir tereddüte düşmeyeceksiniz.”

Sizler de bilirsiniz, eskiden tereddütler vardı. “Acaba bir şey derler mi? Acaba bazılarının aklına bir şey gelir mi? Acaba yanlış mı olur?” gibi düşünülür ve bu tür desteklerden uzak mesafede durulurdu. Ama şimdi sanki bir şirketin genel müdürü gibi Büyükelçilerimiz, Başkonsoloslarımız, diplomat arkadaşlarımız büyük bir güvenle ve büyük bir heyecanla bu işlere koşurmaktadırlar.

Değerli arkadaşlar,

Buraya gelmeden önce dosyalarımı incelerken İş Konseylerinin görevleri arasındaki bir madde bir kez daha dikkatimi çekti. Şöyle deniliyor: “İş olanaklarının önündeki engelleri tespit etmek, bu engelleri gidermeye ve işbirliğinde aşama kaydetmek için altyapı oluşturmaya yönelik öneriler geliştirerek ilgili kamu kuruluşlarına aktarmak.”

Bu bile sizlerle bizim ne kadar çok yakın çalışmamız gerektiğini göstermektedir. Ama hatırlayacaksınız, ticaret odaları ve sizlerle, Hükümetimiz kurulduğu günden bu yana çok biraraya geldik. Başından beri iş dünyasında çok barışık bir hükümet olacağız dedik ve tahmin ediyorum ki, geçen süre içinde de bunu ispatladık. Çünkü şuna inanıyoruz ki, siz güçlendikçe, Türkiye güçlenecektir. Siz daha çok görünür hale geldikçe, Türkiye daha çok güçlü olacak. Türkiye'nin kaynaklarını devletin yerine siz daha çok kullandıkça Türkiye daha güçlü olacaktır. Çünkü siz daha güvenilir kullanacaksınız. Bunların bilincinde olduğunuz için çok bilinçli bir şekilde 2004 kanununu çıkartırken DEİK'e burada yer verdik. Geniş bir şekilde özetlendiği gibi özel sektörün dış ekonomik ilişkilerdeki rolünü daha çok belirlemeye ve değer vermeye gayret sarfettik.

Bu çerçeve içinde şunu sizler de çok yakından biliyorsunuz: Bazen “bu ülkenin Başbakanı, şu ülkenin Cumhurbaşkanı şunu yapıyor, gerekirse bir ihale için gidiyor konuşuyor, alıyor” diye bulduğunuz toplumlarda konuşuyorsunuz, paylaşıyorsunuz, bizlerle de paylaşıyorsunuz. Ama şimdi sizler de şahitsiniz ki, 4 sene içinde biz elin yaptığından daha çoğunu yaptık. Yeri geldiğinde bir proje için, yeri geldiğinde bir ihale için atlayıp gittiğimiz de olmuştur ve bunların neticelerini nasıl aldığımızı da siz çok iyi biliyorsunuz. Gerek Sayın Başbakanımız, gerek ben gerek diğer arkadaşlarım tüm bunlara öncelik vermişizdir ve öncelik vermeye de devam edeceğiz.

Şimdi az önce dosyalardan okuduğum ve sizin görev alanınıza giren bu maddeleri aktardıktan sonra şunu da söylemek istiyorum. Sadece engelleri kaldırmak değil, yeni imkanları oluşturmak da hepimizin görevidir. Bunun için de altyapıyı hep beraber el birliği içinde yapacağız. Altyapı dediğimizde de hukuki altyapının bulunması, bunun hazırlanması gerekli. Serbest ticaret anlaşmaları, karşılıklı vergilerden muafiyetler, bütün bunlar sizin aslında

önünüzdeki engelleri kaldırdığı gibi yeni imkanlarda ortaya çıkarmaktadır. Bundan dolayı şunu söylemek isterim: Hükümetimiz serbest ticaret anlaşmalarına özellikle yer vermektedir.

Avrupa Gümrük Birliği'nden doğan bazı dezavantajlar var bildiğiniz gibi. Bunları düzeltebilmek için serbest ticaret anlaşmaları çok önemlidir. Onun için Fas'tan Suriye'ye, Mısır'a kadar birçok ülkeyle imzaladığımız serbest ticaret anlaşmalarını Meclisten de çok süratli bir şekilde geçirdik, bunların uygulanmasına da başlandı, neticeleri de hep beraber görebiliyoruz. Bunun yanında yine bazı ülkeler var özellikle Latin Amerika'da, Asya'da buralarla da serbest ticaret anlaşmalarını biran önce tamamlamak için yoğun bir faaliyet gösteriyoruz.

Arkadaşlar, bu anlayış doğrultusunda bir işbirliğine gittiğimiz takdirde karşılaştığımız güçlükleri birlik ruhuyla kolaylıkla aşabiliriz. Esasen bugün birçok ülkede yapmakta olduğumuz da budur. Yurtdışındaki temsilciliklerimiz bu tür güçlüklerin aşılabilmesi için seferber olmuş durumdadırlar. İşadamlarımızın karşılaştıkları sorunların çözülmesi, yeni fırsatların takibi hepimizin öncelikli konuları arasındadır. Gerektiğinde Sayın Başbakanımız, benim ve diğer hükümet üyelerinin de bu amaçla kilometrelerce yol katedip işadamlarımıza yardımcı olmaya çalıştığını biliyorsunuz. Aynı yardımlara bundan sonra hazır olduğumuzdan emin olmalısınız. Sadece sorun çözmek için değil, yeri geldiğinde yatırım imkanları yaratılması ve ihalelerde işadamlarımızın haklarının korunması için de devreye girmekten çekinmediğimizi özellikle vurgulamakta yarar görüyorum. Devletimize yarar getireceğine inandığımız her konu bizim için bir görev niteliği taşımaktadır. Yeter ki doğru anda doğru imkanları seferber edebilelim.

İşadamlarımızın yurtdışındaki başarılarını sürdürebilmeleri için bu yaklaşım gereklidir. Arkanızda hükümetin gücünü gördüğünüzde, eminim ki kendinizi çok daha fazla güçlü hissediyorsunuz. Bu açıdan bu işbirliği kesinlikle devam edecektir. İşadamlarımızın yurtdışındaki başarılarını sürdürebilmeleri için tüm bunlar, hükümet desteği kaçınılmazdır. Eğer Türk inşaat şirketlerini şimdiye kadar dört kıtada 63 ülkede uluslararası standartlarda 3 binden fazla projeyi başarıyla tamamlamalarından gurur duyuyorsak, üçte biri Orta-doğu bölgesinde olmak üzere toplam iş hacimlerinin 2005 itibarıyla 75 milyar Dolara ulaşması göğsümüzü kabartıyorsa, gerektiğinde yardıma koşmaktan da tabiatıyla kaçınmayacağız, tam tersine bu yardım değil, bizim için bir görevdir. Bu anlayış içerisindeyiz.

Yüksek ihracat hedeflerimize ulaşmanın bir diğer yolu da şüphesiz yeni fırsatları değerlendirmekten geçmektedir. Nedir bu fırsatlar dediğinizde biraz önce küreselleşmeden bahsettik. Dünya ekonomisinde nasıl büyümekte olduğunu vurguladık. İşte yeni fırsatlar da burada yatmaktadır. Asya gibi, Latin Amerika gibi, Afrika gibi dünya ekonomisi içinde yukarıya doğru çıkma-

ya başlayan bölgelere önem verenlerdir. Bu bölgelerin üzerinde yoğunlaşmamız gerekmektedir. Unutmayalım ki, bu bölgeler dünya ticareti içinde şimdiden yaklaşık üçte birlik bir paya sahiptirler.

Diğer taraftan yakın çevremizle olan ticari ilişkilerimizde güçlenebilmesi ekonomik kazanım araçlarının yanı sıra yeni çıkarlarımızın da bir gereğidir. Bu bölgeleri göz ardı etmemizin bedeli büyük olabilir.

Özellikle Latin Amerika'dan, Afrika'dan bahsetmişken ilave etmek istiyorum; uzun süredir bu bölgeleri ihmal ettik. Halbuki Latin Amerika'nın ne kadar dinamik olduğunu hepimiz biliyoruz. Bundan bir sene önce sizlerle birlikte Brezilya'ya beraber gitmiştik. Türkiye'den ilk defa bir sefer yapmıştık. Orada aldığımız kararlar, vardığımız anlaşmalar çerçevesi içinde Brezilya ile Türkiye arasında direkt uçuşlara başlayacağız. Türk Hava Yolları hazırlıklarını bu yönde yapmakta. Tüm bunlar Latin Amerika'ya açılım çerçevesinde içinde aldığımız kararlardır. Latin Amerika'da büyük bir yatırım potansiyeli vardır, bunu herkes bilmektedir. Ticaret potansiyeli vardır.

Aynı şekilde Afrika'da, Körfez ülkelerinde vardır. Körfez ülkelerini çok bilinçli bir şekilde dolaşyoruz. Ziyaretlerimiz tesadüfi ziyaretler değildir. Çok bilinçli ve stratejik bir çerçeve içinde yapıyoruz. Çünkü çok büyük gelirleri olan bu ülkelerin, bunları yatırıma dönüştürme kapasiteleri yok. Bu gelirler bir yere aktarılacaktır muhakkak. Bu gelirlerin en iyi şekilde Türkiye'ye aktarılması, Türkiye'yi onlar için fiili bir dev halinde getirmek hükümetimizin bilinçli bir politikasıdır. Bu çerçevede, Körfez İşbirliği Teşkilatıyla iki sene önce bir çerçeve anlaşması imzaladık.

Aslında bize çok yakın olan yerlere çok uzak kaldık. Ama biraz bir yakınlaşma içine girdiğimizde de neticesini nasıl almaya başladığımızı hep beraber görüyorsunuz. Afrika da aynı çerçeve içinde bizim için önemlidir. Afrika'ya sadece ekonomik ilişkiler açısından bakmıyoruz, Afrika'nın sorunlarına insani açıdan da yaklaşmanın Türkiye için bir sorumluluk olduğu kanaatindeyiz. Bu açıdan iyi niyetlerle yapacağımız her türlü yardım muhakkak ki başka şekilde neticeler getirecektir.

Değerli arkadaşlar,

İşte bu anlayışla hedef bölgelere yönelik stratejiler uygulamaya konmuş bulunmaktadır. Komşu ve çevre ülkelerle ticareti geliştirme stratejisi kapsamındaki ülkelerle ticari ilişkilerimizin, genel dış ticaretimizin içindeki payı 5 yıl içinde yüzde 3-4'lerden yüzde 33'lere çıkmıştır.

Türkiye eskiden bir çıkmaz sokak gibiydi. Sadece bir tarafla ilişkisi olan komşularımızla olan ilişkilerimiz çok düşüktü. Tabi ki siyasi ilişkiler düşük boyutlu olunca ekonomik ilişkiler de ona paralel olarak düşük olacaktır. Siyasi ilişkiler geliştirildiğinde hükümetler arasında yakın temaslar kuruldu-

ğunda, az önce bahsettiğim hukuki altyapı oluşturulduğunda, bunu özel sektör süratli bir şekilde değerlendirmektedir. İşte bunun neticesindedir ki, komşularımızla olan, “yakın komşu” çerçevesi içinde tuttuğumuz ülkelerle ticaretimiz yüzde 33’e kadar çıkmıştır.

Yine bu çerçevede 2003 yılında uygulamaya konulan Afrika ülkeleri ile ticareti geliştirme stratejisi kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda ise Afrika ile 2003 yılında 5.4 milyar dolar olan ticaretimiz 2005 yılı sonunda yüzde 75’lik bir artışla 10 milyar Dolara yaklaşmıştır. 2006 rakamlarının çok daha ilerde olduğunu tahmin ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

Bunlar önemli gelişmeler olmakla birlikte, daha katedilmesi gereken çok mesafe bulunmaktadır. Bu stratejilerimizden taviz vermeden bir ayağımızla AB ve komşu çevre coğrafyasına sağlam bir şekilde basarken, pergelin diğer ucunu başta Asya, Amerika ve Afrika olmak üzere kıta ekonomilerini de bilmemiz gerekmektedir.

∴ 188

Bu bağlamda Amerika’nın da altını özellikle çizmek istiyorum. Amerika’yla çok uzun yıllardır ilişkimiz olmasına rağmen, Amerika’yla siyasi, askeri ilişkilerimiz çok geniş bir şekilde devam etmesine rağmen maalesef ilişkilerimizin ekonomik boyutuna baktığımızda bunun yetersiz olduğunu açıkça göreceksiniz. Bu gerek ticaret açısından, gerek yatırımlar açısından ve gerekse de ortak iş yapma açısından arzu edilenin çok gerisindedir. Bu bakımdan hep beraber gerek hükümet olarak bizler, gerek sizler bu işle ciddi bir şekilde ilgilenmemiz gerekiyor, ki bu konuda da birlikte yakın bir çalışmayı başarmış vaziyetteyiz. Büyük bir potansiyel var, büyük potansiyellerden maalesef yeterince faydalanamamaktayız. Bu açıdan bu konuya hepimizin çok önem göstermesi gerekiyor.

AB ile ilişkilerimizden de burada kısaca bahsetmek istiyorum. Bahsetmezsem noksanlık olacağına inanıyorum.

Bugün Avrupa’daki konjoktürün olumlu olmadığını hep beraber görüyoruz. Kaldı ki konjoktürlerin AB’nde gelip gidici olduğunu da bilmemiz gerekir. Önemli olan nokta şu; oturup Avrupa Birliği tekit etmek, kritik etmek değil onu zaten biz yapıyoruz. Karşı karşıya geldiğimizde hiç kimseden duymadıklarımızı bizlerden duyuyorlar.

Şimdi bizim yapmamız gereken şey, onlar olumsuz davranıyor diye biz oturduğumuz yerde durmamız değildir. Bizim devam etmemiz gerekir. Bizim kendi işlerimizi bitirmemiz gerekir. Hatta bunu eğer siz bir kriz olarak görüyorsanız, bu krizi fırsata çevirmesini bilmemiz gerekir. Bu da şudur: Hala noksanlıklarımız var. Biz tarama sürecini bitirip müzakerelere başlarken hiç olmayacak taleplerde bulunacaklardır. Dolayısıyla herkes bunu bir fırsat bilsin,

elini çabuk tutsun, alacağı mesafeleri alsın. Türkiye yerinde durmaması gerekir. Ekonomik olarak bunları yapmaması gerekir diğer reformları ise Hükümetimiz kararlı bir şekilde devam ettirecektir. Bizler için de bu bir fırsattır, çünkü AB bağlamında yapmıyoruz dediğimiz şeyleri gerçekte, AB bağlamında yapmadığımızı göstermemiz gerekir. Türk halkının çıkarına olduğu için, Türkiye'nin çıkarına olduğu için bu reform sürecini yapıyoruz diyoruz ya, işte bunu göstermemiz gerekir. Gümrük Birliği'nden kaynaklanan bazı problemler var. Bu problemlerin çözümü için uğraşıyoruz. Vize problemleri var, nakliye problemleri var. Sizlerle yakın bir işbirliği içinde ümit ediyorum ki bunlara da çözümü hep beraber getireceğiz.

Değerli arkadaşlar,

İhracatımız 100 milyar dolara yaklaştı dedik. Türkiye'nin yaşadığı ekonomik krizleri, hepimizin yaşadığı ekonomik krizleri, Türkiye'nin geleceğinin görülmez olduğu, belirsiz olduğu karanlık günleri düşündüğümüzde bu rakamlara gelmek, bu noktaya gelmek gerçekten hayati. Bir araya geldiğimizde hiç ismini bile duymadığımız ülkelere bu kadar yabancı sermaye giderken, Türkiye gibi böyle büyük bir ülkeye bu kadar az yabancı sermaye gelir mi diye hep birbirimizi tenkit ederdik. Bugün ise Türkiye'nin herkes için nasıl büyük bir cazibe merkezi olduğunu hep beraber görüyoruz. Bunun da bir değerini bilmemiz lazım.

Türkiye'nin kaybedilmiş çok yılları vardır. Bu kaybedilmiş yılların geri kazanılabilmesi için, için hepimiz hükümet, özel sektör gece gündüz çalışmamız gerekir. El birliği içinde çalışmamız gerekir. Siyasi fikirlerimiz, görüşlerimiz ne olursa olsun onlar demokrasinin gereğidir, çoğulculuğun gereğidir. Bir olgunluk içinde herkes görüşünü söyleyecektir, müdafaa edecektir ama Türkiye'deki istikrarı muhafaza etmek, devam ettirmek Türkiye'nin kaybedilmiş yıllarını geri kazanabilmek için hep beraber el birliği içinde çalışmamız elzemdir. Bunu nasıl yapıyorsak bundan sonra yapmaya devam edeceğimizden hiç bir şüphemiz yoktur.

Bütün bu duygularla hepinize saygılar sunuyorum. Burada yapılacak konuşmalardan, sizlerin fikirlerinizden tabii ki faydalanmaya devam edeceğiz

Teşekkür ediyorum.

■ ■ ■ ■ **AK Parti İstanbul İl Teşkilatı'nın Düzenlediği**
■ ■ ■ ■ **"Dış Politika, AB ve Dış Türkler" Konulu Toplantıda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 190

∴ İstanbul, 13 Ocak 2007

Değerli arkadaşlar,

Bugün değerli Milletvekillerimiz, teşkilatımızın en sorumlu kişileri ve sizlerle beraber olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. Sözlerime başlamadan önce hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. Ayrıca toplantımızı yöneten arkadaşlara da teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

Çok şükür ki kuruluşumuz henüz daha beş yılını doldurmasa bile farklı olarak Türkiye'de çok büyük işler yaptı. Türkiye'de bu yaptığımız işleri halka anlatabilmek üzere halkla paylaşabilmek için bu faaliyetler organize edilmektedir. Bu bakımdan İstanbul İl Başkanımızı özellikle tebrik ediyorum. Bugün İstanbul'da sadece bu salonda değil, İstanbul'un birçok yerinde AK Parti'nin bu faaliyetleri var. Bu faaliyetler aslında katılımcı demokrasinin en güzel örneği olma açısından da çok önemli. Sadece bir ülkeyi yönetirken yukarıdaki belli kişilerin karar alıp yönetmesi değil, bunları halkla paylaşması, teşkilatlarıyla paylaşması, yaptıklarını onlara anlatması, karşılıklı bir aktivite içinde olması, aslında demokrasimizi ve siyasi gündemimizi çok sağlamlaştırmaktadır.

Bu bakımdan AK Parti'yi kurarken, kurduktan sonra hep söylediğimiz şey eski siyaset tarzını bırakıp Türkiye'ye yeni bir siyaset tarzı getireceğimiz idi, haklı çıktığımızı hep beraber görüyoruz. Bugün bu tür toplantıların dördüncüsünü yapıyoruz kısa süre içinde, ama kuruluşumuzdan bu yana Hükümet'i kurduğumuzdan bu yana kaç tane toplantı yaptık, kaç tane buluşma yaptık,

bunların sayısını bile bilmek gerçekten zor. Yalnız bu toplantıları yaparken bir avantajımız var. Çünkü heybemiz dolu. 4 senedir iktidardayız. 4 sene iktidarda olup halkın içine çıkmak her babayiğidin harcı değildir. Türkiye’de eskiden iktidar partileri halkın içine çıkmaktan çok çekinirlerdi. Çünkü iktidarda oldukları süre içinde halkın yükünü ağırlaştırmış, problemlere problemler katmış olurlardı. Ama çok şükür ki 4 sene sonunda halkın içine çıkabilecek gücümüz var. Halka anlatabileceklerimiz var ve halkla buluşmaya cesaretimiz var. Büyük bir özgüven içinde daima teşkilatımızla, halkımızla buluşuyoruz. İktidar partisinin Milletvekili, il başkanı olmak kolay değil. İktidar partisinin ilçe başkanı olmak kolay değil. Bu eskiden daha da zordu. Çünkü, eskiden halkın içine çıkınca niçin işler kötü gidiyor bunları anlatmak zor olurdu. Şimdi de çıkmak kolay değil, çünkü o kadar çok yapılan şey var ki yaptıklarımızı anlatmakta zorlanıyoruz, ama halk kadirşinas olduğu için ve de yaptıklarımızı bildiği için bize “Biz zaten yaptıklarımızı biliyoruz” diyor. Bunları hep beraber yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Ben bir kez daha teşkilatımızı tebrik ediyorum ve teşkilatımızla övündüğümüzü de büyük bir açık yüreklilikle ifade etmek istiyorum. Yapılanların en iyi şekilde anlatılması, ancak güçlü bir teşkilatla olur. İstanbul Teşkilatımız her zaman bunun önderliğini yapmıştır. Başka illerimize de hep örnek olmuştur. Burada yapılan çalışmalar başka iller için hep kılavuzluk görevi yapmıştır. Bundan sonrası yüzde yüz böyle olmaya devam edecektir.

Türkiye’nin iç politikasını yönetenlerden biri, hükümette görevli bir kişi olarak, ki icranın başında tabiatıyla Sayın Başbakanımız vardır, böyle bir avantajımız var. Şimdi düşünün ki Türkiye ekonomik krizler yaşayan bir ülke olsaydı, düşünün ki Türkiye’ye istikrarsızlık içinde olsaydı, düşünün ki Türkiye problem üstüne problem yaşayan bir ülke olsaydı? Böyle bir ülkenin çıkarlarını, böyle bir ülkenin milli menfaatlerini korumak kolay olur muydu? Yani şunu söylemek istiyorum. Evinizin içi düzenli değilse, evinizin içini düzene koymazsanız, evinizin hak ve hukukunu korumakta da zorluk çekersiniz. O açıdan biz Hükümetimizi kurar kurmaz önce kendi evimizin içini düzene koyduk. Yani güçlü bir ekonomi, güçlü bir demokrasi gerçekleştirmek için adımlar attık. Zaten dış politika bütün bunlarla iç içe olan bir konudur. Hepimiz biliyoruz ki, bir ülkenin eğer ordusu güçlü olmazsa, bir ülkenin eğer ekonomisi güçlü olmazsa, bir ülkede eğer demokrasi, insan hakları standartları, hukukun üstünlüğü derinlik kazanmış olmazsa, bu ülkenin dışarısında sıkıntılar olur, içinde sıkıntılar olur. Bu bakımdan işe başlarken bunlarla başladık ve bugün beşinci yılımızdayız.

4 sene içinde %30, 5 sene içinde %35’lere varmış bir büyümeyi sağlayan bir ülke. Dört yüz milyar doların üzerinde gayri safi milli hasılası olan bir ülke.

Devraldığımızda ihracatımız 30-35 milyar dolar iken şimdi 85 milyar doları geçmiş. 2010 yılında 100 milyar dolara ulaşacağız diye hesaplarırken önümüzdeki yıl daha doğrusu bu yıl 100 milyar doları geçeceğimizi görüyoruz. Böyle bir ülkenin muhakkak ki dışarıdaki imajı, etkinliği kesinlikle çok çok farklı olacaktır.

Düşünün ki 4 sene önce Türkiye'nin gayri safi milli hasılası 200 milyar doların altına düşmüştü. Düşünün ki 4 sene önce burada gösterilen sinevizyon Türkiye'nin gerçeği idi. O günlerden kurtulup böyle bir ülke haline geldiğimizde tabi ki dünyadaki ağırlığımız, dünyadaki imajımız da çok değişmiştir. Türk demokrasisini derinleştirmek için, sağlamlaştırmak için attığımız adımlar, çıkarttığımız kanunlar -bizim bunları takdir etmemizi bir yana bırakın- dışarıda da Türkiye'de sessiz devrim gerçekleşiyor diye vasıflandırılmıştır. Hatta Türkiye'deki reformist hükümet diye gazetelerde başlıklar çıkmaya başlamış. Uzun yıllardan sonra Türkiye'yi ilk defa övmeye, Türkiye'ye ilk defa güzel sözler söylemeye başladılar.

∴ 192

Dış basında Türkiye hep krizlerle haber olurdu. Türkiye dışarıdaki televizyonlara, gazetelere hep kötü haberlerle haber olurdu. Türkiye ilk defa parlayan bir yıldız olarak çıkmaya başladı. Tabi bütün bunlar olunca Türkiye dünyada da bir cazibe merkezi olmaya başladı. Buna İngilizce "soft power" diyorlar. Yani demokrasisi güçlü, insan hakları standartları güçlü, hukukun geçerli olduğu ve serbest siyasi ekonomisinin bütün hukuki alt yapısının sağlam olduğu bir ülke. Böyle bir ülkenin kendinden kaynaklanan ayrı bir gücü oluyor. Ülke bir cazibe merkezi haline geliyor ve ülkeye dışarıdan da herkes koşmaya başlıyor, yatırım yapmaya başlıyor, sermayesini, birikimini, tasarrufunu alıp getirip yatırmaya başlıyor. İşte Türkiye böyle bir ülke olmaya başlayınca, hep beraber biz de ülkeler içinde şunu fark ettik ki; Türkiye gerçekten büyük. Türkiye'nin büyüklüğünü, Türkiye'nin gücünü tekrar hep beraber fark etmeye başladık. Biz fark ederken dışarıdakiler de bunu fark etmeye başladılar. Şimdi önemli olan Türkiye'nin büyüklüğünü, gücünü, birikimini çok rasyonel bir şekilde değerlendirmesi, güçlendirmesi ve kullanması.

İşte değerli arkadaşlar, dış politika alanında Türkiye aslında bunu yapıyor. Size muhakkak büyük resme bakmanızı tavsiye ederim. Yoksa bazı polemiklere girip, çok detaylarla uğraşmanızı hiç mi hiç tavsiye etmem. Büyük resme baktığınızda büyük ve güçlü bir Türkiye görüyorsunuz. Türkiye, giderek güçlenen, giderek zenginleşen, giderek demokrasisi derinleşen ve giderek dostluğu aranan ve giderek işbirliği yapılmak istenen bir ülke haline geliyor.

Şimdi niçin böyle oldu dersenez size daha somut misallerle de anlatmaya başlayacağım. Ama bugün Türkiye'nin dünyadaki imajı budur ve sadece kendi meseleleriyle uğraşan değil komşularının, bölgesinin meselesiyle de, dünyanın meselesiyle de hatta insanlığın meseleleriyle de uğraşabilen bir Türkiye

var bugün karşımızda. Bundan 5 sene önce içine kapanmış, dünyayla neredeyse alakası olmayan, bırakın uzaktaki insanlara faydasını kendi insanına dahi faydası olmayan bir ülke konumundaydı. Çok şükür 4 sene içinde Türkiye'yi oralardan alıp böyle bir noktaya getirmiş bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Size somut örnekler vereceğim. Şöyle hafızalarınızı yoklayın. 4 sene önce Türkiye'ye kimler gelir, kimler giderdi. Türkiye'yi yönetenler Başbakanlar nerelere giderdiler, nerelere adım atarlardı, dünyayla nasıl ilişkilerimiz vardı. Hafızalarınızı şöyle bir tazeleyin. Göreceksiniz ki şimdi net değişiklikler var. Herkes bizi davet ediyor, herkes bizi ziyaret etmek istiyor. Sayın Başbakanımızın ziyaretlerini, benim ziyaretlerimi eminim ki siz televizyonlardan takip edemiyorsunuz ve eminim ki bizim hızımıza bazınız yetişemiyorsunuz. Endonezya'dan, Avustralya'dan Brezilya'ya kadar; Darfur'dan, Sudan'dan Aceh'e kadar; Washington'dan, Brüksel'e kadar; Madrid'den, Japonya'ya kadar; Sudan'dan Baltık'a kadar bütün dünyayı dolaşıyoruz ve gittiğimiz her yerde çok büyük bir hüsnükabulle karşılaşıyoruz.

193 ::

Aynı şekilde dışarıdan Türkiye'ye yapılan ziyaretlere bakın. Tarihimizde ilk defa Türkiye'ye gelen devlet adamları var. Komşularımızın içinden ilk kez gelenler var. Rusya'dan ilk defa bir devlet başkanı -Sovyetler dönemi de dahil olmak üzere- bizim dönemimizde gelmiştir. Hiç düşünülemezdi. Suriye'den ilk defa bir devlet başkanı bu dönemde gelmiştir. Suudi Arabistan'dan ilk defa bir kral bu dönemde gelmiştir. Avrupa Birliği'yle iyi ilişkilerimiz 1960'dan beri olmasına rağmen, ilk defa AB Komisyonu Başkanı Prodi evvelki sene Türkiye'ye gelmiştir. Tüm bunlar ilk defa olmaktadır. Ama bunun ötesinde hiçbir hafta yok ki bir Başbakan Türkiye'de olmasın, hiçbir hafta yok ki birkaç Dışişleri Bakanı Türkiye'de olmasın.

Bütün bunlar niye oluyor dersenez, bütün bunlar işte Türkiye'nin dünyada bir cazibe merkezi olmaya başladığından dolayı oluyor. Herkes dünya olaylarını, çevremizdeki olayları Türkiye'yle istişare etme, görüşme ihtiyacı duyuyor. Türkiye ne düşünüyor acaba? Türkiye ne yapmak istiyor acaba? Türkiye bize ne tavsiye eder acaba? Bu ihtiyaç duyulduğu için bütün bu temaslar oluyor.

Yine hafızalarınızı tazeleyerek hatırlatacağım size. Türkiye'de ne büyük toplantılar oldu. Türkiye'de 2004 yılında NATO Zirvesi yapıldı. 60'ın üzerinde devlet ve hükümet başkanı, dışişleri bakanları, sağlık bakanları, genelkurmay başkanları ve binlerce bürokratlarıyla Türkiye'ye geldiler. İstanbul'da ilk defa bir zirve oldu ve hala İstanbul bildirileri bütün NATO toplantılarında hep referans olur ve hala İstanbul toplantısı konuşulur. Bir taraftan önemli kararlar alınırken, bir taraftan da bütün dünyaya Türkiye tanıtıldı. Beş binin üzerinde gazeteci toplantıları takip etti ve çok kusursuz bir şekilde

gerçekten dört dÖrtlük toplantılar yapıldı. İslam Ölkelerinin Dışışleri Bakanları geldi Türkiye’de toplantı yaptılar.

İslam Konferansı Teşkilatı Genel Kurul toplantısı Türkiye’de yapıldı ve Genel Sekreteri Türkiye’den seçildi. Bir zamanlar aday bile göstermeye cesaret edemediğimiz bu teşkilata Türkiye’den çok değerli bir arkadaşımız, Ekmeleddin İhsanoğlu, örgüt tarihinde ilk defa seçimle Genel Sekreter olarak seçildi. Bunlar daha önce hayal bile edemeyeceğimiz konulardı. Aynı şekilde Türkiye birçok uluslararası kuruluşta çok önemli mevkiiler almaya başladı. Kemal Derviş UNDP’nin başına geçti. Hikmet Çetin Bey NATO’nun Afganistan’daki temsilcisi oldu.

Bu isimler hep Hükümet’in adayı oldular. Bunlarla ilgili BM Genel Sekreteri’yle, NATO Genel Sekreteri’yle görüşmeler yaptık. İlk defa böyle önemli pozisyonlara Türkler gelmeye başladı. Başbakanlığım döneminde Arap Ligi toplantısına katılan ilk Türk Başbakan oldum. Sayın Başbakanımız ilk defa Türkiye’den davet edilen ve Arap Ligi’nde konuşma yapan Başbakan oldu. Afrika Birliği’yle teması ilk defa bu dönemde yaptık. Afrika Birliği Genel Sekreteri’ni davet ettik ve kendisi ilk defa Ölkemizi ziyaret etti. Şimdi Afrika Birliği’nin toplantısına Sayın Başbakanımız şeref misafiri olarak davet edildi.

∴ 194

Bütün bunlar, değerli arkadaşlar, Türkiye’nin gücünü gösteriyor. Gücü olmayan, cazip olmayan, dışarıya ilgisi olmayan bir Ölküyle bu temaslar mümkün olur mu? Olmaz. Bütün bunlar olurken yine BM Güvenlik Konseyi’ne 2009-2010 dönemi için adaylığımızı 2004 yılında duyurduk. Önümüzdeki yıl seçim yapılacak. 50 senedir Türkiye BM Güvenlik Konseyi’nin o koltuğunda oturmamıştır. Düşünebiliyor musunuz? Konuşmamın başından beri bahsettiğim Ölkü, Doğu’yla Batı’yı birleştiren Ölkü, 73 milyon nüfusu olan Ölkü, Müslüman olan aynı zamanda demokrasiyi gerçekleştiren Ölkü ve tüm dünyada Türkçe konuşan yaklaşık 500 milyon kişinin bulunduğu bir topluluğun en önemli devleti, böyle bir Ölkü BM Güvenlik Konseyi’nde hiç yer almamıştır. 4 yıldır büyük bir kampanya yürütüyoruz. İnşallah seçimleri kazanıp orada da Türkiye’yi temsil ettireceğiz.

Değerli arkadaşlar,

Bütün bunları yaparken doğal olarak Türkiye’nin çıkarlarını düşünüp yaptık. Ancak, bazı konular var ki bunlar hiç çıkar düşünmeden de yapılacak işler. Bunu ancak büyük devletler yapar, güçlü devletler yapar. Nedir bunlar? İnsanlığın, insanların sorunlarıdır. Afrika’daki aç, susuz insanların yardımına koşmak, Endonezya’daki tsunami felaketine koşmak, Pakistan’daki depremde kardeşlerimizin acısını hissedip oralara gitmek. Bunlar çok kalıcı hizmetlerdir. Bunlar hiç unutulmayan, parayla pulla alınmayan büyük itibarlardır.

Dönemimizde bütün bunlar gerçekleşti ve Türkiye “donör” dediğimiz yardım yapan ülkeler sınıfına girdi. Türkiye yardım alan bir ülkedydi. Bir milyon dolar için Türkiye onların arkasından koşardı. Türkiye nereden kaç kuruş gelecek diye bunları hesaplayan bir ülkedydi. Bugün Türkiye çok şükür ki hiçbir karşılık beklemeden insanların derdine çare bulmak için, derman olmak için yardım eden bir ülke haline gelmiştir.

Bu konuda Türkiye İşbirliği ve Kalkınma Ajansı TİKA adeta ikinci bir Bakanlık görevi görmektedir. Afrika'nın birçok ülkesinde, Türk Cumhuriyetlerinde, Kafkaslarda çok büyük hizmetler yapmaktadır. Hükümet olarak da bütçesini kuvvetli bir şekilde desteklemekteyiz. Bakanlık olarak bizim yapamadıklarımızı TİKA vasıtasıyla yapmaktayız. TİKA bizim için gerçekten kıvanç kaynağı olmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Tüm bunları söyledikten sonra yani büyük resmi muhakkak hafızanızda tutmanız gerektiğini söyledikten sonra, kısa kısa önemli başlıklar altında bazı konulara değinmek istiyorum.

195 ::

Bütün bunları yaparken tabi ki çok pro-aktif bir dış politika takip etmeye başladık. Ama aktif dış politika derken sorumsuz bir rasyonel değil, sadece retoriklerin peşinde koşan değil, tam tersine rasyonel, tutarlı ve gerçekçi ama aktif bir dış politika takip etmeye başladık. ABD ile ilgili müttefikliğimizi, AB ve komşu ülkelerle olan ilişkilerimizi birbirinin alternatifi olarak görmedik ve bunların hepsini de güçlendirmek, daha da çok güçlendirmek için büyük gayretler içinde olduk. Bunların hepsi de gerçekleşmeye başlamıştır. Ama en önemli gelişmelerden biri komşularımızla olan ilişkilerimiz olmuştur.

Komşularımızla olan ilişkilerimiz onları adeta izole eden ve onlarla gerilim içinde geçmekteydi. Unutmayalım ki komşularımızı seçmek bizim elimizde değil. O zaman komşularla devamlı gerilim içinde mi olmak bir bölge için iyidir, yoksa komşularla düzgün iyi ilişkiler içinde olmak mı? Tabi ki bu sadece bizim sorumluluğumuzda değil, komşularında muhakkak ki sorumluluğundadır.

Ama tarihi birikimimizi, tarihi geçmişimizi, büyüklüğümüzü göz önüne aldığımızda adımları atmak, bunları düzenlemek ve herkese göz kulak olmak yine Türkiye'nin üstüne düşen bir görev. Bu nedenle komşularla çok iyi ilişkiler içerisine girmeyi prensip edindik ve bu çerçevede içinde hiçbir ayırım yapmadan onlarla bütünleşmek için büyük bir gayret içinde olduk.

Bunun neticesi nedir dersenez, siyasi havayı, yakın dostlukları bir yana bırakın, size elle tutulur bir örnek vermem gerekirse, dış ticaretimiz içinde komşuların payı %3'tü, 4 sene sonunda %33'e çıktı. Türkiye adeta bir çıkmaz so-

kak gibiydi. Sadece bir tarafı batıya açık ama diğer tarafları çıkmaz sokak gibiydi. Bu anormal bir durum. Biz Türkiye'nin her tarafını açtık. Dolayısıyla Gürcistan'la da, Rusya'yla da, Yunanistan'la da, Bulgaristan'la da, Suriye'yle de, Irak'la da, İran'la da tüm komşularımızla ilişkilerimizi geliştirmek için çok büyük gayret içinde olduk.

Ümit ederiz ki Ermenistan'la da böyle olur. Bununla ilgili attığımız adımları biliyorsunuz. Biz bu bölgede hiç kimsenin ihmal edilmesini istemeyiz. Ama attığımız adımları onların da iyi ve olumlu bir şekilde karşılamalarını bekleriz.

Bu çerçeve içinde değerli arkadaşlarım ticaretimiz az önce söylediğim gibi %33 pay almıştır ve çok inanılmaz rakamlara ulaşmıştır. Karşılıklı yatırımlar olmaya başlamıştır. Türkiye, komşularımız için ikinci bir ev haline gelmiştir adeta. Herkesin rahatlıkla geldiği ve uzaktan gıpta ettiği bir ülke haline gelmiştir. Bunu burada söylüyorum ama aranızda ilgi duyanlar varsa bu ülkelerde çıkan basın yayın organlarını takip etsinler. Bu ülkelerde yayınlanan gazetelerde Türkiye'yle ilgili çıkan makaleleri takip etsinler. Seyahat acentelerine gidiyorsunuz. Oraya gittiğinizde Türk olduğunuzu Türkiye'den geldiğinizi söylediğinizde size nasıl ilgi gösterildiğini eminim ki sizler de takdir edeceksiniz.

Değerli arkadaşlarım, başka bir önemli konu, AB ile ilgili konulardır.

AB ile Türkiye'nin ilişkisi 1960'lı yıllardan beri vardır. Adeta bir devlet politikası olmuştur. Bütün partilerin mutabık kaldığı ve partiler üstü bir politika haline gelmiştir ama ne yazık ki AB'nin konjonktürünün çok daha müsait olduğu, Avrupa'nın çok daha müsait olduğu ortamlarda kendi ev ödevlerimizi yapıp hazır olmadığımız için çok büyük fırsatları kaçııp bugüne kalmışız.

Bugün yaşanan bazı zorlukları şuna benzetmemiz gerekir. Güç ortamında inşaat yapıyoruz. Halbuki yaz mevsimleri vardır. Yaz mevsimlerini bizden önceki dönemlerde ülkeyi yönetenler kaybettiler açıkçası. AB ile müzakerelere başlamak için bir şart vardır. O da Kopenhag Siyasi Kriterleri'dir. Yani Avrupa tarzında bir demokrasiyi o ülkede gerçekleştirmektir. Bu bellidir. Girmek istediğiniz kulübün bütün kaideleri yazılmış oraya. Bu, üstelik kendi halkımızın çıkarına olan bir şeydir. Ne yazık ki, bu konuda yeterli adımları vaktiyle atmadığımız için bu günlere kalınmıştır ve adeta giden trenin son vagonuna Türkiye atlayarak binmiştir.

Biliyorsunuz Türkiye 1999 tarihinde aday oldu. Daha sonra 2004 tarihinde müzakerelere başlama kararı alındı ve 2005'te de fiili müzakere başladı. AB ile müzakere eden de bir ülkeyiz şimdi. Bu önemli bir gelişme. Artık bütün dünyada ülkeler bir araya geliyorlar. Nasıl bakkallar birleşip süpermarketler kuruyorlar, bunlar arasında da bu tip dayanışmalar ortaya çıkıyor. Güvenlik açısından, siyaset açısından daha büyük piyasalar oluşturma açısından bun-

lar kaçınılmaz ve geleceğe bakıyor herkes. 10 senesini 20 senesini 30-40-50 senesini düşünerek hareket etmeye başlıyor. Bu çerçeveden baktığımızda doğru kararlar çok eskiden verilmişti. Ama ne yazık ki atılması gereken adımlar vaktinde atılmamıştır.

3 Ekim’de alınan karar kolay olmamıştır. Çok zor şartlar altında olmuştur. AB üyesi ülkelerin kamuoyları bunu istememesine rağmen liderleri bu kararı alabilmişlerdi. Bunu takdir ettik. Ben bugün yaşanan zorlukların da aşılacağı kanaatindeyim. Önemli olan bu zorluklar yaşanırken bizim kendi üstümüze düşenleri yapmamızdır.

AB süreci Türkiye’ye çok şey katmıştır değerli arkadaşlarım. Her şeyden önce, reform süreci bu dönemde gerçekleşmiştir. Gönül arzu ederdi ki, AB ile hiç ilişkimiz yokken Türkiye’de reformlar yapılmış olsaydı. Gönül bunu arzu ederdi ama realite o ki bunu yapamamışız. Dolayısıyla bugün yapılanlar çok doğrudur. Aslen yapılan şey şudur: Almanya’da, İngiltere’de sağlık böyle, bizde niçin böyle? Orada yollar böyle, bizde niçin böyle? Ulaştırma orada daha iyi, biz de niçin böyle dediğimiz konular. Bütün bu standartları yükseltmektir. İnanıyorum ki, bu süreç içinde bunları yapacağız.

197 ::

Hükümetimiz 9. reform paketini açıklamıştır. Bizden önce, 3 reform paketi açıklanmıştı, geri kalanlarını biz çıkarttık. Şu anda Avrupa’da bize karşı olumsuz bir hava vardır. Avrupalılar, bir gün gelecek Türkiye’nin önemini ve Türkiye’nin AB pastasını nasıl büyüteceğini görecekler ve kendileri koşarak bu süreci hızlandırmak için uğraşacaklardır. Önemli olan bizim bu dönemde üzerimize düşenleri yapmak ve eskilerin yaptığı hataları tekrarlamadan olduğumuz yerde kalmamak ve ileriye gitmektir.

Bu konuda da Hükümet çok kararludur ve üstümüze düşenleri yapacağız. Çünkü bu sayede Türkiye öngörülebilir bir ülke haline gelmiştir. Onun içindir ki, biz müzakere kararını aldıktan sonra yabancılar koşarak Türkiye’ye gelmeye başlamışlardır. Onun içindir ki, Türkiye’de yatırımlar artmaya başlamıştır. Onun içindir ki, Almanların, İngilizlerin, Fransızların tasarrufları Türkiye’de kullanılmaya başlamıştır. Şirketlerimiz şimdi Türk bankalarının mevduatlarını kullanmıyorlar. Eskiden Türk bankalarından bile kredi alamazken şimdi yabancı bankalar şirketlerimizin peşlerinde koşuyor. Türkiye bugün böyle bir noktaya gelmiştir. Onun için bu süreç kuvvetli bir şekilde devam edecektir.

Değerli arkadaşlarım,

Yine herkesin kafasını çok karıştıran ve yanlış bilgilerle milletimizin kafası karıştırılan bir konudan, Kıbrıs meselesinden biraz bahsetmek istiyorum.

Bu konunun da detaylarına girmek istemiyorum. Şöyle bir hava sergileniyor: “Kıbrıs kaybedildi. Kıbrıs’ta yanlış işler yapıldı” Bunların hepsi yanlıştır. Hiçbiri doğru değildir. Tam tersine Kıbrıs, AK Parti hükümetlerinden önce-

ki durumuyla mukayese edildiğinde hem siyaseten, hem ekonomik bakımdan, hem de dünyada muhatap alınmak açısından çok daha güçlü bir duruma gelmiştir.

Her şeyden önce 2004 yılında Annan Planı'na Türkler evet diyerek bir oyunu bozmuştur. Rumları bütün dünyaya deşifre etmiştir. O tarihe kadar bütün dünyada suçlu Türkiye ve Kıbrıs Türkleriydi. Sorunun bütün maliyeti Türkiye'ye ve Kıbrıs Türklerine ödetilmekteydi. Dünyanın dört bir köşesinde Türkiye ve Kıbrıs Türkleri aleyhinde propagandalar yapılırdı. Halbuki bu çok büyük bir haksızlıktır. Bunda bizim de katkımız olmuştur. Çünkü biz statükoyu savunarak bu karşı propagandaya adeta hizmet ettik. Ne zaman ki 2004 yılında Türkler bu çözüm planına evet demiştir ve Rumlar hayır demiştir; Rumların bütün foyaları ortaya çıkmıştır ve bütün dünyaya deşifre olmuşlardır. O tarihten bu yana da birçok şey değişmiştir. Nelerin değiştiğini size anlatmak isterim.

∴ 198

Her şeyden önce siyaseten KKTC daha güçlü hale gelmeye başladı. Nasıl dersenez daha önce Kıbrıs'ın Cumhurbaşkanı, Başbakanları dünyada hiçbir devlet adamıyla görüşemezlerdi. Hiçbir yere gidemezlerdi. Sadece BM'ye görüşmeler için giderlerdi. Ama o günden bugüne baktığımızda ABD Dışişleri Bakanı, Rusya Dışişleri Bakanı, Fransa Dışişleri Bakanı, Almanya Dışişleri Bakanı, İngiltere Dışişleri Bakanı, Moldova Dışişleri Bakanı, AB Başkanı başta olmak üzere birçok ülkenin Dışişleri Bakanları ve devlet görevlileri Cumhurbaşkanı Talat'la resmi görüşmeler yapmışlardır. Pakistan Cumhurbaşkanı kendisine resmi davette bulunmuş, resmi protokol uygulamış ve bir devlet başkanı gibi kabul etmiştir.

Bunlar adeta "de facto" tanıma gibi bir durum ortaya çıkarmakta. KKTC, İslam Konferansı Teşkilatı'nda Kıbrıs Türk Devleti diye anılmaya başlanmıştır. Birçok heyetler gidip gelmeye başlamıştır. Rusya, işadamlarını KKTC'ye göndermiştir. KKTC'nin işadamları Rusya'ya gitmiştir, Moskova'ya gitmiştir. Birçok ülkenin heyetleri gidip gelmeye başlamıştır.

Bunların hiçbiri daha önce olmazdı. Kendi içimize kapanmış sadece kendi kendimize propaganda yapar bir haldeydik. Hakklılığımızı bile anlatamaz haldeydik. Biz şimdi daha çok gayret ediyoruz tabi ki.

Bütün bunların neticesine ekonomik canlılık da başlamıştır. 4 sene içinde KKTC yüzde 50 büyümüştür. Türkiye'den daha fazla büyümüştür. Kişi başına milli gelir 4500 Dolardan, 11270 Dolara çıkmıştır.

Tüm bunlar göz önündeyken nasıl olur da Kıbrıs kaybediliyor? Yoksa bizim haberimiz yokken asker mi çekildi? Yoksa bizim haberimiz yokken toprak mı verildi? Yani niçin bu yalanlar millete şırınga ediliyor adeta? Herşey tam tersi olmuştur.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi 2005 yılında karar almıştır. Kıbrıs Türklerinden iki Milletvekili Meclis oturumlarına katılmaktadır ve Kıbrıs Türklerini temsil etmektedir. Bunlar hiç olmayan işlerdi.

Çok önemli bir şey daha oldu bu süre içinde. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye'nin aleyhine 1400 tane dava dosyası vardır. Geçmişte Türkiye içine kapanmıştı, orada ne olursa olsun derdik. Halbuki mahkemeyi tanımışız, mahkemenin kararlarını tanımışız. Bu defa çok kararlı çalışmaların neticesinde AIHM, KKTC'de kurulan bir nevi mahkeme niteliğindeki mal tazmin komisyonunu tanıdı ve Kıbrıs Rumlarına dedi ki: "Hakkını gelip bende arama, önce iç hukuk yollarını bitir." İç hukuk yolu derken de "Git Kıbrıs'a Kıbrıs'ta kurulan o mahkeme niteliğindeki komisyonda hakkını ara ondan sonra gel" dedi. Bunlar Kıbrıs için çok büyük siyasi başarılardır.

Değerli arkadaşlarım,

Yine söylemeden geçemeyeceğim birkaç husus var. Çünkü bu konuda o kadar çok yalan söylendi ki, özellikle de gençlere çok üzüldüm. Üniversite gençleriyle karşılaştığımda Kıbrıs'ı niye satıyorsunuz, Kıbrıs'ta niye zayıf kalıyorsunuz diye sorularla karşı karşıya kalınca hayretler içinde kalıyorum. Bakın size bir misal daha vereyim. 1974 ve 1996 yılları arasında, yani 23 yılda Kıbrıs'a yılda 80 milyon Dolar yardım yapmış Türkiye. Yılda 80 milyon Dolar her yıl. 1997 ve 2002 yılları arasında ise bu yardımı arttırmışız, her yıl 210 milyon Dolar yapmışız. Peki AK Parti iktidara geldikten sonra Kıbrıs'a yaptığımız yardımlar ne olmuş? Yılda 360 milyona çıkmış. Bu sene 420 milyon Dolar olacak. Şimdi tüm bunlar olurken, ortaya yalan yanlış bilgiler sunmak gerçekten çok acı oluyor.

Son olarak Kıbrıs'la ilgili şunu da söylemek istiyorum. Hükümetimiz Kıbrıs politikasında önemli bir değişiklik de yapmıştır. 73 milyonun yani Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarı, geleceği hiç düşünülmeden Kıbrıs politikası da yapılamaz. Dolayısıyla bütün bunları yaparken Türkiye'nin ve 73 milyonun geleceği de daima dikkate alınarak bu politikalar takip edilmiştir.

Hepimizin gerçekçi olması gerekir. Düşünün 2004 yılında AB ile müzakerelere başlamamış olsaydık ne olurdu? Yine özelleştirmeye devam ederdik. Ama bu milletin, devletin malı bu fiyatlara değil üçte bir fiyata satılırdı. Telekom'a hiç kimse gelip bu fiyatı yatırmazdı. Kaç kez satışa çıkardık da müşteri bile çıkmamıştı. Bu fiyatlar verilmezdi. Demir Çelik'e bu fiyatı vermezlerdi. Türk şirketleri de vermezdi bu fiyatı. Bunların hepsi kelepire giderdi. Bir başka misal vereyim. Türkiye'ye yabancılar güvenip geldiklerinde para falan yatırmazlardı. Çünkü adam geleceğini göremediği bir ülkeye ne parası yatırınsın? Onun için bir milyar Dolara bile ulaşmamıştır Türkiye'ye gelen yabancı sermaye. Ne zaman ki Türkiye'nin önü böylelikle açılmıştır; ondan sonra Türkiye'ye

yabancı sermaye gelmeye başlamıştır. İşte bu sene 25 milyar Dolara yakın yabancı sermaye gelmiştir ülkemize. Yabancı sermaye dediğimiz nedir? Adam kendi memleketinde kazandığı parayı getirip Türkiye'ye yatırıyor. Türkiye'ye güveniyor, Türkiye'ye emanet ediyor. Dolayısıyla değerli arkadaşlarım Türkiye'nin, 73 milyonun geleceği göz ardı edilerek bu politikada olmaz dedik, böylece hem Türkiye kazandı, hem Kıbrıs Türkleri kazandı.

Kıbrıs'la ilgili gerçekler artık dünyanın kafasına nakşetmeye başlamıştır. Kıbrıs'ta iki tane ayrı toplum vardır. İki tane ayrı dil vardır. İki tane ayrı din vardır. İki tane ayrı demokrasi vardır. Şimdi bunun yapıcı bir şekilde dünya kamuoyuna kabul ettirilmesinin neticesinin nereye gideceğini herhalde herkes tahmin eder.

Değerli arkadaşlarım,

Diğer önemli bir konu da Irak'tır. Irak sadece Iraklılar için önemli değildir. Irak hep dediğiniz gibi bize çok irak değil. Irak komşuları için de önemli. Irak bölge için de önemli. Irak dünya için de önemli. O bakımdan Irak'ta olup bitenlere gerçekten çok üzülüyorum. Hükümet olduğumuzda Kıbrıs dosyalarının, Irak dosyalarının, AB dosyalarının hepsini masamızın üstünde bulduk ki, daha bu dosyalara doğru dürüst vakıf değildik. O zaman Irak meselesi savaşız hallolsun diye çok uğraştık.

Hatta hatırlarsanız bütün Irak'a komşu ülkeleri biraraya getirdik. Dedik ki burası bizim evimizdir. Kendi evimize, kendi bölgemize biz sahip çıkmazsak, o zaman burada yangın çıkar. Bu ateş sadece burayı yakmaz, hepimizi yakar ve hepimizi rahatsız eder. Ama ne yazık ki bütün gayretlerimize rağmen o zaman bu gerçekleşmedi ve savaş başladı.

Irak bahsinde şunu da söylemek isterim. Gerçekten hepimiz için ibret olması lazım; yanlış bir liderliğin, diktatörlüğün bir ülkeyi ve bir ülkenin halkını nereye götürdüğü. Irak, petrol açısından dünyanın en zengin ülkesidir. Dünyada petrol açısından zengin başka ülkeler de var ama petrolle birlikte insan zenginliği yok onların. Irak'ın farkı şuradaydı. Hem petrol zenginliği, hem de insan zenginliği olan bir ülkeydi Irak. Irak çok müreffeh bir ülke olabilirdi. Irak çok zengin bir ülke olabilirdi. Onun zenginliğinden komşuları da faydalanabilirdi. Ama böyle bir ülke maceralar peşinde ve yanlış liderliğin önderliğinde ne yazık ki bugünkü duruma düşmüş, İran'la savaşmış, bir milyona yakın insanını kaybetmiş, milyonlarca çocuk yetim kalmış, yüz binlerce ane dul kalmış, Kuveyt'le savaşmış ve sonunda maceracı tavır işte ülkeyi bu noktaya getirmiştir.

Savaştan önce, artık bunlar bilindiği için burada açıkça ilk defa söylüyorum, Irak'ın o zamanki yöneticilerinden Saddam Hüseyin'in sağ kolu Taha Yasin Ramazan'ı gizli olarak Türkiye'ye çağırılmış ve kendisine şunu söylemiştim:

“Bakın biz sizden daha iyi görüyoruz. Siz içeriği göremiyorsunuz. Kendi ülkeniz dağılmak üzere, Irak’ın belkemiği kırılmak üzere. BM’nin kararlarını bir çırpıda yerine getiriyoruz deyin ve her şeyi kontrol altına alın.” Ne yazık ki, Irak öyle bir girdaba girdi ve buradan çıkamadı.

Bugün binlerce Iraklı başka bir şekilde canından olmaktadır. O zaman savaşlardan, bugün iç savaştan. Bugünkü Sünni-Şii çatışması, bugün iç çekişmeler her gün yüzlerce Iraklının ölümüyle neticelenmekte. Artık televizyonlara bugün Irak’ta kaç kişi ölmüş diye bakıyoruz. Bu gerçekten çok acıdır çünkü Irak’taki herkes bizim akrabamız sayılır.

O yüzden değerli arkadaşlarım, Irak’ın istikrara kavuşması için biz elimizden geleni yapıyoruz. Komşu ülkeler olarak on kez bir araya geldik. İki kez İçişleri Bakanları, on kez Dışişleri Bakanları bir araya geldi ve hepimiz yardımcı olmak için uğraşıyoruz. Ümit ederiz ki, Anayasa’daki boşluklar ve Anayasa’daki yanlışlar yine Irak’ın içinde düzeltilir. Çünkü, Anayasa yapılıırken yanlış yapılmıştır ve Irak Anayasası’nda birçok belirsizlikler vardır. Bu belirsizlikler olduğu için herkes bugün gücü elde etmek için çarpışmaktadır. Bunlar eğer kendi aralarında halledilebilirse o zaman bu şiddetin de azalacağını tahmin ediyoruz.

201 ::

Irak’ın bütünlüğünün muhakkak muhafaza edilmesi gerekiyor. Türkiye başından beri Irak’ın toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin korunması gerektiğini söylemektedir.

Bu bağlamda tabi ki Kerkük de önemli bir konudur. Çünkü şimdiye kadar mezhep çatışması diye gördüğümüz şeyler Kerkük’te Allah korusun etnik bir çatışmaya dönüşebilir. Biz bunları söylerken Irak’ın içişlerine karışıyor falan değiliz. Yoksa kuzey Irak’taki Kürtler de Türkmenler de, tekrar söylüyorum, hepsi bizim akrabalarımızdır. Hepsinin orada mutlu olmasını isteriz. Nasıl daha önceki yıllarda Irak’ın kuzeyindeki Kürtler saldırıya uğradığında, Halepçe’de katliamlar olduğunda Türkiye kapılarını açtıysa, bugün başka akrabalarımız rahatsız olur ve baskı altında kalırsa tabi ki onlarla da ilgilenmek en tabi hakkımızdır. Bunların asla yanlış bir şekilde değerlendirilmemesi gerekir. Bizim tek arzumuz Irak’ın kendisiyle ve komşularıyla barışık bir ülke haline gelmesi ve kendi topraklarını teröristlere yataklık yapar hale düşürmemesidir.

Değerli arkadaşlar,

Birkaç cümleyle Ortadoğu’ya değinmek istiyorum. Ortadoğu’da Filistin-İsrail meselesi maalesef sadece orada istikrarsızlığın değil, tüm dünyadaki istikrarsızlığın kaynağıdır. Filistin-İsrail meselesinde bir çözüm olmadığı sürece dünyanın her yerinde bunun olumsuz etkilerini göreceğiz. Filistin-İsrail meselesi çözülsün dünyadaki diğer problemlerde de otomatik olarak bir müspet

tepki göreceğiz. Baker-Hamilton raporu bu bakımdan doğru bir rapordur ve orayı işaret ediyordu. Ümit ederiz ki bu konuda gelişmeler olur.

Türkiye'nin Filistin'deki realiteleri görmesi, Hamas'ın seçimleri kazanması üzerine onların Türkiye'ye gelme taleplerini kabul etmesi, görüşmesi, benim onlarla görüşmem bu iyi niyet çerçevesinde ortaya çıktı. Çünkü orada kan aktıkça, bu kan kimin kanı olursa olsun hepimizi rahatsız etmektedir. Kan ve gözyaşı, hangi dinden olursa olsun, hepimizi rahatsız etmesi gerekir. Orada kalıcı bir barışın, iki devlette yan yana yaşayabilecek iki devletten geçtiğini herkesin görmesi ve buna herkesin yardımcı olması gerekir.

Bütün Ortadoğu'da gördüğümüz çok tehlikeli bir başka tırmanış vardır: Şii-Sünni bloklaşması. Bunun çok tehlikeli olduğu kanaatindeyiz. İslam dünyası, Ortadoğu, bu bölge, bu tuzaklara düşmemelidir. Olup bitenlerden muhakkak ders alınmalıdır. Doğu ile batı arasındaki gerginliği giderelim deyip uğraşırken birdenbire doğunun kendi içinde böyle bir kutuplaşmanın çıkması çok tehlikelidir ve bunun muhakkak önlenmesi gerekir.

∴ 202

Bunun için Türkiye aktif politikasına devam etmektedir. Başbakanımızın ziyaretleri, benim ziyaretlerimde bütün bu konular ele alınmakta, bütün bu konularda herkes sağduyuya ve problemlerin konuşularak çözülmesine davet edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, değerli kardeşlerim,

Türkiye'nin bu aktif politikası neticesinde Arap ülkeleriyle, Körfez ülkeleriyle çok geniş bir ilişkimiz oluşmuştur. Çok seri şekilde bütün bu ülkeleri ziyaret ettik. Körfez İşbirliği Teşkilatı'yla anlaşmalar imzaladık.

Tekrar ediyorum, Türkiye'yi herkesin ikinci evi yapmaya gayret ediyoruz. Çünkü burada gerçekten güvenilir topraklardayız.

Rusya'yla ilişkilerimiz çok boyutlu gelişti. Rusya'yla ticaretimiz 25 milyar dolara ulaştı. Rusya'dan Türkiye'ye iki milyon turist gelmeye başladı. Eskiden sıcak denizlere başka türlü gitmek isteyen insanlar, bugün sıcak denizlerde gelip yüzmeye başladılar. Tüm bunlar tabii ki barışın ve rasyonel davranışın getirdiği neticelerdir.

Latin Amerika'da, Afrika'da çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Japonya'da Türkiye'nin çok önemli bir görünürlüğü vardır bugün. 2003 yılı Japonya'da Türk yılı olarak ilan edildi. Zannetmeyin ki her senesi bir ülkenin yılı olarak ilan ediliyor. Şimdiye kadar Japon tarihinde 3-4 ülke ancak bu şekilde kutlanmıştır. Neticesini alıyoruz şimdi. Turist sayısında inanılmaz artışlar var. Uçaklar dolu gidip geliyor. Yeni uçak seferleri isteniyor.

Tabii bu arada Türk Dünyasıyla olan ilişkilerimizden de bahsetmek isterim size kısaca. Türk Dünyası'yla, özellikle Orta Asya'daki Türk cumhuriyetleriyle

çok yakın ilişkilerimiz var. Kazakistan, Türkmenistan, Azerbaycan ve Kırgızistan'la çok sıkı bir işbirliği içerisindeyiz. Kırgızistan'da değişiklik olduğunda ilk giden ülke biz olduk. Büyük bir uçakla Milletvekillerimizle, işadamlarımızla birlikte gittik. Türkmenistan'da Türkmenbaşı vefat ettikten sonra oraya ilk inen uçak yine Türkiye oldu. Bütün Türkmenler televizyonlarında bizleri takip ettiler. Bütün bu konuşmalar televizyonlarda bütün Türkmenlere duyuruldu. Sayın Başbakanımızla beraber bütün merasimlere katıldık. Tabi ki işadamlarımız çok gururlandılar. Bütün bunlar derin, kalıcı izler bıraktı.

Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı bir rüya idi. Süratli bir şekilde bitirdik. Şimdi Şahdeniz'den gelecek gaz projesini bitirmek üzereyiz. Aynı şekilde demiryolu... Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'yi bağlayacak hatta Kazakistan'ı bağlayacak ve Çin'e kadar uzanacak demiryoluyla ilgili son noktalara geldik.

Balkanlarda yoğun çalışması var Hükümetimizin. Bu çalışmalarını hem siyasi hem kültürel alanda bulabiliyoruz. Oralandaki hatırlarımız, oralandaki izlerimiz Türkiye ile Balkanlar arasında bir barış köprüsü vazifesi görüyor. Ama maalesef bunların büyük bir kısmı tabiat şartları altında virane haline gelmiştir. İlk defa bir seferberlik başlattık. Bütün bunlar restore ediliyor ve yıllar boyunca ayakları üzerinde durabilmeleri için sağlamlaştırılıyor. Sultanların türbesinden diğer yapılara kadar. 1917 yılında Sultan Aziz Cuma namazı kılmış, gittiğimde resimlerini gösterdiler. Yani buralar bizlere uzak yerler değil. Buralara gittiğimizde Türk bayraklarını görüyoruz. Türkçe konuşan belediyeler var. Buraların topraklarında yürürken denizi olmayan bir Üsküdar'da yürüdüğümü her zaman hissederim. O kadar çok tarih var ki... O kadar çok Türk ve Osmanlı- İslam kokusu var ki. Bütün bunları canlı tutmak için Dışişleri Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Tanıtma Fonu hepsini seferberlik etmiş vaziyetteyiz.

Son konuya geldim. Son konu da şu: Türkiye'nin yurtdışında yaşayan 5 milyon insanı var, 5 milyon. Bunlar Avrupa'ya gitmiş olan Türkler. Bu 5 milyon Türk'e, Türkiye muhakkak ki varlığını hissettirmesi gerekir. Avrupa'da öyle şehirler var ki, o şehirdeki Türk nüfus, Türkiye'deki şehirlerin nüfusundan büyük. Şimdi onların hepsinin de Türkiye ile bağları var, hepsinin vatandaşlık işleri var.

Hepsinden duyuyoruz "konsoloslukta bekleriz, saatlerce bekleriz, gideriz bugün git yarın gel derler" ve "orada Türk pasaportunu taşıyoruz, Türk vatandaşsınız deriz ama hep sıkıntı çekeriz" derler. Şimdi bunu da halletmek Hükümetimizin önemli görevlerinden biri oluyor. Bunu insan sayısını artırmakla, bina sayısını artırmakla çözemeyeceğimizi gördüğümüz için eldeki mevcut imkanlardan faydalanma yoluna gittik ve e-konsolosluk diye büyük şirketlerle bir, iki sene üzerinde çalıştığımız, çok güçlü bir program geliştirdik.

Tüm bunun neticesinde ne olacak, önümüzdeki ay bunu bütün Avrupa'da duyuracağız. Vatandaşlarımız Türkiye Cumhuriyeti Başkonsoloslugu'yla ilgili herhangi bir işleri olduğunda, artık konsolosluga gelmeden evlerinde bilgisayar üzerinde bütün ihtiyaçlarının %80'e yakınına halledebilecekler. Vatandaşlarımız 100 km öteden gelip, hele Amerika'da mesela 600 km, 1000 km öteden gelip, başvurularını yapıyorlar, kendilerine "şu evrak eksikmiş" deyip gidip onu düzeltip gelmesini istiyorlardı. Veya para yatırılacaktır, ceplerinde para taşımaları gerekecek, vesaire. Bütün bunları artık bugünün imkanları içinde niye evinden yapamasın? Niye Avrupa'daki herhangi bir cami veya herhangi bir lokantadaki bir bilgisayardan veya herhangi bir berber dükkanından, neyse oradaki bir bilgisayardan yapamasın? Eskiden arzuhalçiler vardı hatırlarsınız, büyükler hatırlar, niye olmasın? Bütün bunları düşünüp niye gelip de ille de orada para verecek, al-ver yapacak, niye evinden kredi kartıyla bilgisayarın başından bunları ödemesin? Uzun çalışmaların neticesinde bütün bunların %80'e yakınına hiç buralara uğramadan, bilgisayar üzerinden yapılabilir hale getirdik ki, bu da vatandaşımıza sahip çıkmanın ve vatandaşımıza hizmet etmenin herhalde en somut örneklerinden birisi diye düşünüyorum.

•• 204

Değerli arkadaşlarım,

Bizim konuşmalarımız çok uzun sürer. Bütçemizi sunarken de biz, yetkili arkadaşlarım hatırlar; ben hep özet konuşma yaparım, bir de kitap dağıtırım. Derim ki, bütün faaliyetler bu kitabın içindedir. Yani ilgisini çekenler okur, kalın kitaplar olur, çünkü yarım saati, bir saati sizden almayız. Burada her ne kadar size bir kitap dağıtmadıysam da, en azından neler yaptığımızı anlatabildim, çünkü buradaki toplantının amacı, konuşalım ve hesap verelim, sorulmadan ne yaptığımızı anlatalım. Öyle değil mi?

Ayrıca başında da söylediğim gibi yaptıklarımızı en iyi sizler vasıtasıyla paylaşıyoruz. Çok şükür ki, heybemiz dolu. Heybemizin dolu olduğu da herhalde biraz ortaya çıkmıştır.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum, sevgiler sunuyorum.

TBMM'de Gensoru Açılmasına İlişkin Önerenin Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma

∴ Ankara, 18 Ocak 2007

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Gensorular Meclis denetiminin bir parçası olan anayasal mekanizmalardır. Dolayısıyla, herhangi bir grup veya herhangi bir Milletvekili sayısı ile bir gensoru verilmişse şüphesiz ki bunu gayet ciddi bir şekilde karşılarız ve bununla ilgili gerekli dikkati gösteririz.

Tabii, biz bu dikkati gösterirken, gensoruyu verenlerin de aynı dikkat içinde olmalarını şüphesiz ki bekleriz. O bakımdan, ben burada konuşmamı yaparken arkadaşlarla bir hamaset yarışı içine girmeyeceğim, önce onu söyleyeyim. Çünkü burada konuştuğumuz konular şaka değildir. Burada konuştuğumuz konular, milletimizin geleceğiyle ilgili konulardır. Burada büyük bir sorumluluk duygusu içinde hareket etmemiz gerekir.

Tabii ki böyle bir hak kullanılmıştır. Bunu saygıyla karşılarım ve kendim için, partim için, Hükümetimiz için bunu bir fırsat olarak da görürüm. Yaptıklarımızı daha iyi anlatma açısından bir fırsat olarak görürüm. Bundan çok az bir süre önce, 2007 yılı bütçesi görüşülürken, burada geniş bir şekilde Bakanlığımızın bütün konularını, dış politika konularını gözden geçirmiştik. Burada az önce konuşulan konuları hep arkadaşlar anlatmışlardı. Hatta onun yorgunluğunu biraz önce hissettim ve çok hazırlıksız geldiklerini gördüm. Çünkü bundan birkaç hafta önce bütün bunları konuşmuşlardı. Ama oradan kendimiz açısından da bir pay çıkarttım. Demek ki anlattıklarımızla yeteri kadar ikna edememiştir. Dolayısıyla bu, bizim için bir fırsattır ve bu fırsatı değerlendirmek istiyorum.

205 ∴

Değerli arkadaşlar,

Bu gensoruda, Avrupa Birliği'yle, Irak'la, Kıbrıs'la, Amerika Birleşik Devletleri'yle, Türk cumhuriyetleriyle ilişkilerimizde geriye gidiş olduğu, eskiye göre bugün çok daha kötü bir durumda bulunduğumuz, Türkiye'nin çıkarlarının, menfaatlerinin heba edildiği öne sürülmekte, Türkiye'nin liderlik gösteremediği ve dolayısıyla dış politikanın başında olan bir kişi olarak sorumlu olduğum savunulmakta.

"Ermeni konusunda önceden daha iyi bir durumdaydık" denilmekte, sanki kötü bir duruma geldiğimiz anlatılmakta ve spesifik konulara değinilmektedir. Bunlara tek tek gireceğim ve ayrıntılar vermeye çalışacağım. Ama ondan önce şunu söylemek isterim: Ben burada, büyük resmi gözünüzün önüne getireceğim. Yani, ormana bakmanızı isteyeceğim. Ormanın içinde, sizleri, tek tek bazı ağaçlarla meşgul etmeye çalışmayacağım.

Ayrıca dört sene, beş sene önceki Türkiye'nin dünyadaki profili, Türkiye algılamasıyla, bugünkü Türkiye algılamasının ve Türkiye görüntüsünün ne olduğunu da herkesin hatırlamasını isterim. Belki içeride bunu göremeyebilirsiniz, ama dışarıda muhakkak ki eşleriniz, dostlarınız vardır. Muhakkak ki, arada sırada dışarı gidiyorsunuz, temaslar yapıyorsunuz. Oralarda, Türkiye'yle ilgili neler söyleniyor, bunları hatırlamanızı isterim.

Türkiye daha önce Avrupa'da, Amerika'da gazetelere neleriyle konu olduğunu, televizyonlarda nasıl gündeme geldiğini çok iyi bilirsiniz; Türkiye dün krizlerle, kara tablolarla, karamsarlıklarla gündeme gelirken bugün Avrupa'da, Amerika'da, dünyanın bütün televizyonlarında başarılarıyla gündeme geliyor. Türkiye'yle ilgili yazılan raporlar, eskiden olduğu gibi kabus, kriz senaryoları değil; bu raporlar Türkiye'nin geleceğinin parlak olduğunu anlatıyor.

Başka bir gösterge: Türkiye'ye gelip gidenler eskiden kimlerdi, şimdi kimler? Eskiden Türkiye'ye geldiklerinde muhatap bulamazlardı, belki onun için gelemezlerdi. Türkiye'ye, dönemimizde ilk defa, Türkiye Cumhuriyeti tarihinden bu yana ilk defa bazı ziyaretler olmuştur. Rusya'dan ilk defa bir Devlet Başkanı, -Sovyetleri de dahil ediyoruz- Türkiye'ye gelmiştir. Avrupa Birliği'nden ilk defa bir Komisyon Başkanı Türkiye'ye gelmiştir. Suudi Arabistan'dan ilk defa bir Devlet Başkanı -Kral- Türkiye'ye gelmiştir. Komşumuz Suriye'den bile ilk defa bir Devlet Başkanı Türkiye'ye gelmiştir.

Türkiye'den de dışarı ilk kez çok sayıda ziyaret yapılmıştır. Öyle olmuştur ki, ta Aceh'ten Darfur'a kadar Türkiye konuşulmaya başlanmıştır, Türk bayrağı dalgalanmaya başlamıştır ve herkes Türkiye'ye muhabbet duymaya başlamıştır. Mağrip'ten ta Baltık ülkelerine kadar hatıralar tekrar canlanmıştır. Sayın Başbakanımızın, benim, Bakan arkadaşlarımızın dışarıda nasıl kabul gördükleri herkesin dilinde destandır.

Yine, bu dönem içinde, büyük resmin bir parçası olarak size söylemek isterim, Türkiye’de çok büyük toplantılar yapılmıştır. İlişkilerimizin biraz sarsıntılı olduğu dönemde bile Türkiye’de NATO Zirvesi yapılmıştır. Ellinin üzerinde devlet başkanı, hükümet başkanı, dışişleri bakanları, savunma bakanları, genelkurmay başkanları Türkiye’de toplanmıştır. Zirve, NATO toplantılarında referans gösterilen bir buluşmaya dönüşmüştür. 5.000’in üzerinde gazeteci ülkemize gelmiş, zirveyi izlemiştir. Türkiye’nin dünyaya tanıtımı, hiçbir dönemde olmadığı kadar yapılmıştır. Amerikan Başkanı bile gelip, Dolmabahçe’de, caminin önünde durma ihtiyacı hissetmiştir ve bu güzel görüntüyü bütün dünyaya yansıtmıştır.

Değerli arkadaşlarım,

Bütün bunlar büyük resmin aslıdır. Ama bütün bunlar olurken Türkiye krizler içinde yüzüyor olsaydı, Türkiye gerçekten itibarsız bir ülke olsaydı, kimse koşarak buraya gelmek istemezdi. Bugün herkes Türkiye’yle beraber olmaya gayret sarf ediyor.

Bizim dönemimizde, İslam Konferansı Teşkilatı’nda ilk defa Genel Sekreter seçilmiştir. Biz, aday göstermeye cesaret edemediğimiz bir yerin Genel Sekreteri’ni Türkiye’den seçtirdik. Medeniyetlerarası İttifak düşünüldüğünde, ilk olarak İspanya ile Türkiye akla gelmiştir. Türkiye bütün bunları yapıyorsa, bütün bu çalışmaların içinde Türkiye varsa, bu Türkiye’nin muhakkak ki artan itibarındandır, gelişen gücündendir.

207 ::

Değerli arkadaşlarım,

Bunları yapabilmek için heybemizin dolu olması gerekir, Türkiye’nin güçlenmesi gerekir. Dört sene içinde Türk ekonomisinin giderek güçlenmesi, komşularıyla ilişkileri, dış ticaretinin giderek büyümesi, devraldığımızda 35 milyar dolar olan ihracatın bu sene 100 milyar doları aşacak olması, bunlar işte büyük resmin ayrı ayrı sayfalarıdır. Böyle bir Türkiye’nin, şüphesiz ki dış politikasını dışarıda itibarlı bir şekilde götürebilmek de eskiye göre daha kolaydır. Bunu da, burada itiraf etmek isterim.

Şimdi, çok spesifik konulara gelirse, önce Avrupa Birliği’ne değineyim. Bazen öyle manzaralar çiziliyor ki, sanki Avrupa Birliği ile müzakerelere biz başlamadık, sanki birçok faslı açıp, kapatmadık. “AK Parti geldi, işleri geriye götürüyor” deniyor. Şöyle bir hatırlayın... Bizden önce, Türkiye, sadece adaydı. Adaydı, ama her şey sanal ortamdı, sanal. Avrupa Birliği ile gerçekten rayına oturmuş, hedefi zapturapt altına alınmış ve karşılıklı onaylanmış bir ilişki yoktu. Bizden önce aslında çok büyük fırsatlar vardı. Bizden önceki fırsatlar, ne yazık ki, partileriniz tarafından hep kaçırılmıştır. Avrupa’da çok daha iyi bir konjonktürün olduğu, herkesin Türkiye’ye bugünkü gibi zor-

luk çıkartmayacağı devrelerde, ne yazık ki, evdeki, Türkiye içindeki görevlerimizi yapmadığımız için, o fırsatları hep kaçırdık.

Bugün, burada, gensorunuzda “Bulgaristan ve Romanya bile Avrupa Birliği’ne giriyor.” diyorsunuz. Tabi giriyor. Eski Doğu Avrupa ülkeleri, yani, bize karşı olan ve Avrupa’yı onlara karşı müdafaa ettiğimiz ülkeler bile Avrupa Birliği’ne girdi. Niçin? Sizin iktidarınızda onlar müzakerelere başladılar. Sizin iktidarınızda onlar mesafe aldılar. Sizin iktidarınızda, eski komünist, sosyalist ülkeler bile, evlerinin içini düzene koydular, ülkelerini daha çok demokratik yaptılar.

Ama, ne zaman ki AK Parti iktidara geldi, Avrupa bile şok oldu, Avrupa bile AK Parti’den bunu beklemiyordu. Çünkü yapılan propagandalar neticesinde zannediyorlardı ki, AK Parti Türkiye’yi Avrupa’dan alacak, başka yerlere götürecekti. Tam tersi oldu, hatırlayın. O zamanki şartlar içinde, Sayın Başbakanımız, Parti Başkanı olarak bütün Avrupa ülkelerini, AB ülkelerini ilk defa gezen kişi oldu. Bense o zaman karşımıza, reform paketlerini, daha ilk aydan itibaren, Hükümet olarak, reform paketlerini sizin huzuruza getirdim ve hep birlikte onları geçirdik. Evimizin içini düzene koymaya çalıştık ve Avrupa Birliği kulübünün kapısında yazılı olan şartları yerine getirmeye başladık. Sizin döneminizde ise biz o şartları, yani, demokratik kriterleri yerine getirmeden kapıyı vuruyardık.

∴ 208

Değerli arkadaşlar,

Bunu söylerken şüphesiz ki, bizden önce yapılanları inkar etme veya görmezlikten gelme durumuna düşmek istemem. Ben, burada, sorumlu bir kişi olarak, o yapılanları da şüphesiz ki takdir ederim ve onların da her zaman hakkını veririm. Ancak, bu tespiti de yapmam gerekirdi. Peki, sonra ne oldu? Sonra, ardı ardına zirveler oldu ve 17 Aralık 2004 tarihinde, ilk defa, Türkiye’yle katılım müzakerelerine başlama kararı alındı.

Türkiye burada muhalefetin eleştirdiği protokolü imzalarırken bir deklarasyon yayımladı. Geçen hafta ben bunu burada okudum. Bunu, anlaşılan bir kez daha okuma ihtiyacı var burada. Bu belgeyle ilk defa, Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkilerinde Kıbrıs sözkonusu olduğunda Türkiye’nin hak ve hukuku yazılı olarak böyle zapturapt altına alınmıştır.

Bizden önce fırsatlar vardı. Helsinki’de aday olurken, böyle zapturapt altına alınan, bizi bağlayıcı bir hukuki belge var mı? Yok. Daha önce Türkiye Gümrük Birliği’ne girerken bugünkü Kıbrıs Rum Kesimi AB’ye Kıbrıs Cumhuriyeti olarak girdi. Var mı böyle bir deklarasyon veya hukuki bir belge? Yok. O zaman da birtakım adımlar atıldı. Ancak, o zaman yapılanlar şifahi açıklamalardı.

Biz ise bu deklarasyonumuzda çok açık bir şekilde Kıbrıs Rumlarının sadece kendilerini temsil ettiklerini, Türkiye’nin garantörlüğünün devam ettiğini

ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle ilişkilerimizin hiç aksamadan devam edeceğini, bütün bunları detaylı bir şekilde yazdık. Dönem Başkanı İngiltere de bunları kabul ettiğini ve gördüğünü yazılı olarak bildirdi.

Bunlar bir referanstır. Buna karşı Avrupa Birliği de deklarasyon yayımlamış. Siz, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yayımladığı deklarasyonu, siz bile, eğer kabul etmiyorsanız, yani "kabul etmem" diyorsanız, o zaman kendinizi sorgulamanız gerekir, uluslararası hukukun nasıl oluştuğunu sorgulamanız gerekir.

Değerli arkadaşlarım,

2004 yılında müzakere kararı alındıktan sonra, 3 Ekim 2005'te müzakereler resmen ve fiilen başladı. Hükümetlerarası Konferans toplandı ve bir fasılda müzakereyi açtık ve geçici olarak kapattık. Türkiye, kırk yıllık Avrupa Birliği'yle ilişkilerinde böyle bir noktaya hiç gelmemişti. Şimdi, sanki öyle bir noktaya gelindi de Türkiye geri gidiyor gibi bir iddiada bulunuluyor. Hayır, gelmedi ve şu anda Türkiye aday değil, Türkiye müzakerelere başlamış ve müzakere eden bir ülke statüsündedir.

Şimdi, tabii ki, bazı zorluklarla karşı karşıya kalıyoruz. Karşı karşıya kaldığımız zorluklar şundan dolayıdır: o kaçırdığımız fırsatlar var ya, her zaman söylediğimi burada bir kez daha söylemek istiyorum, yaz döneminde inşaat yapmak varken, kış dönemine kalmaktır. İşte o yaz dönemini kaçırdık. Şimdi Avrupa'nın kendi problemleri var.

209 ::

Değerli arkadaşlar,

Müzakereler başladı ve müzakereler başladıktan sonra da bir fasıl açtık ve bir fasıl da kapattık. Çok önemli bir tarama sürecini geçirdik. Türkiye'nin fotoğrafıyla Avrupa Birliği'nin bütün standartlarını yan yana koyduk. Yüzlerce bürokratımız Brüksel'e gitti ve orada, onların seviyesine çıkmak için neler yapılması gerekiyor, bütün bunları topladık. Şimdi, bunlar bizim elimizde ve bunlarla ilgili çalışmalar devam ediyor. Brüksel'e yine heyetler gidiyor, geliyor. Yalnız, öyle bir konjonktür var ki şu anda, Avrupa Birliği kendi kafa karışıklığı içinde. Kendi büyüklüğünün farkında olmayan ve bunalımlar içinde olan bir birlik halinde. Yani mevcut durum bizden kaynaklanmıyor. Onlar şok olmuş vaziyette. Onlar, bizim süratimizi nasıl yavaşlatırız diye bu tedbirleri alıyorlar. Eminim ki bir gün onların bu kafa karışıklığı geçecektir, ama onlar "hazırız" dediklerinde Türkiye'nin hazır olması önemlidir.

Biz, bu bilinç içinde "reform sürecine devam edeceğiz" dedik ve reform sürecine devam etmek için de toplantılarımızı yapıyoruz, kararlarımızı alıyoruz ve ne gerekirse Türkiye'yi o noktaya getirmek için uğraşıyoruz.

Ayrıca, şunu da söylemek isterim: Avrupa Birliği'ne tam üye olunur veya olunmaz, hedef budur, ama Türkiye o noktaya geldikten sonra tam üye ola-

cak mıdır olmayacak mıdır, buna Türk halkı karar verecektir. Bunun örneği vardır: Norveç. Norveç bunun örneğidir. Müzakere sürecini tamamlamıştır, “Ben AB’ye girmek istemiyorum.” demiştir. Dolayısıyla, önemli olan, reform sürecini, ekonomik ve demokratik reform sürecini güçlü bir şekilde devam ettirebilmektir ki, Hükümetimiz bu konuda gayet tedbirlidir, kararlıdır. Her hafta Bakanlar Kurulu toplantımıza yine bu işlerle başlıyoruz. Bütün Bakan arkadaşlarımız, hepimiz, Sayın Başbakanımıza bu işlerle ilgili rapor veriyoruz. Ne yapıldı Türkiye’de? Neler oldu? Anlatıyoruz. Biz, bunları Avrupa’yı tatmin etmek için değil, Türk halkının çıkarına olduğu için yaptığımızı gösteriyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Bu konuyu saatlerce konuşabiliriz, ama diğer spesifik konular olduğu için geçmek istiyorum.

•• 210

Yine, bu gensoruda, sözüm ona, İttifak’la ilişkilerimiz zayıflamış ve elli yıl sonra rayından çıkmış... Bu ifade, bilmiyorum bilinçli mi yazıldı, bilmeyerek mi yazıldı, onun da açıkçası farkında değilim, çünkü NATO ittifakıyla ilişkilerimiz çok güçlü bir şekilde devam etmektedir. Demin söylediğim gibi, zirve toplantısı İstanbul’da yapılmıştır; hala herkesin dilindedir. ISAF’ta, yani Afganistan’da, Türkiye iki kez liderlik yapmıştır. Şu anda orada 800 askeri personelimiz var. Herkesin gerçekten gıptayla seyrettiği bir durumdayız ve görev yapmaktayız.

Ayrıca yine size burada övünerek söylemek isterim ki, Baltık ülkelerinin sınırlarının korunması NATO tarafından yapılmaktadır ve “Baltık Hava Polisliği” dediğimiz bu görevi Türk askeri personeli NATO adına yapmaktadır. F-16 uçaklarıyla ve kadın pilotlarımızın hakimiyetinde bütün bu bölgenin hava trafiğini Türk Silahlı Kuvvetleri personeli sağlamaktadır. Bunlar, NATO’nun herkese emanet edemediği önemli işlerdir. Dolayısıyla, ilişkilerimizde herhangi bir zafiyet söz konusu değildir.

Değerli arkadaşlarım,

Irak konusuna da değinmek isterim. Irak’ın toprak bütünlüğünü korumak için, oradaki siyasi birliği korumak için neler yaptığımızı ve hangi çalışmalarını yürüttüğümüzü biraz sonra size anlatacağım. Ama size burada sadece bir işaret vermek isterim: Bağdat’ta açık olan birkaç Büyükelçilik varsa, üstünde hala bayrağını dalgalandırabilen bir Büyükelçilik varsa, orada sefir tutabilen bir ülke varsa, o Türkiye’dir. Birçok Arap ülkesinin bile, orada sefirini tutmaya cesaret edemediği dönemde orada sefirimiz vardır. Musul’da da Başkonsolosluğumuzu açtık.

Değerli arkadaşlar,

Burada, Kıbrıs'la ilgili öyle bir manzara çizildi ki, sanki bizim dönemimizde, benim dönemimde Kıbrıs meselesi mahvolmuş, geriye gitmiş, kazanılmış haklarımız kaybedilmiş, Kıbrıs zayıflamış. Doğrusu, bu doğru olmayan propaganda bütün yurt sathında yayılıyor ve buna çok üzülüyorum.

Şimdi, sizin önünüze iki manzara koyacağım. Kıbrıs konusunda mevziler daha da kuvvetlendirilmiştir. Kıbrıs Türklerinin varlığı, siyasi varlığı, ağırlığı ve ekonomik güçleri, dört senelik iktidarımızda giderek daha da pekişmiştir. Ama Kıbrıs politikamızda bir fark vardır: Daha önceki hükümetler Kıbrıs politikasını takip ederken, 73 milyonun çıkarına ve geleceğine hiç dikkat etmeden Kıbrıs politikası takip etmişlerdir. Bunun içindir ki, Kıbrıs Rum kesimi bile, iktidarda olduğunuz dönemlerde mesafe almış, Avrupa Birliği'yle müzakere etmiş, yolları, önleri kesilmemiş ve onlar Avrupa Birliği'nin içerisine girmişlerdir. Statükocu politikaların Türkiye'yi getirdiği, Kıbrıs'ı getirdiği durum budur. Biz, bu politikayı terk ettik.

Biz, burada da aktif bir politika izlemeye başladık. Burada da, Rumların oyununu, Rumların ne düşündüğünü, Annan Planı'ndaki referandumla dünyaya deşifre ettik. Şimdiye kadar, bütün yük Kıbrıs Türklerinin ve Türkiye'nin üzerindeyken, şimdi yük onların üzerine binmiştir.

211 ::

Değerli arkadaşlarım,

Bakın, tenkit ettiğiniz bu referandumdan sonra, iki gerçek bütün dünyanın gözüne girmiştir. Kıbrıs'ta iki ayrı ırk vardır, iki ayrı din vardır, iki ayrı demokrasi vardır, iki ayrı dil vardır. Bu gerçeğin kabul edilmesinden, görülmesinden sonra, gidilecek yol bellidir. Ancak bu, yine hamasetle, küsmekle ve yahut da evinde oturmakla olmaz. Bu sabır ister, daima diplomatik mücadele ister ve bu daima haklılığını usanmadan, yorulmadan anlatmak ister. Bizim yaptığımız budur.

Şimdi, bunun neticesinde, size söyleyeyim, siyasi olarak Kıbrıs Türklerinin yeri nereye gelmiştir: Kıbrıs Türkleri daha mı çok muhatap kabul edilmektedir, yoksa daha mı az? Önce, İslam Konferansı Örgütü'nü ele alalım. Eskiden, Sayın Rauf Denктаş orada otururdu yine ama "Kıbrıs Müslüman Azınlığı" levhası arkasında otururdu. Şimdi, oğlu Serdar Denктаş, Dışişleri Bakanırken yine oraya gitti, ama "Kıbrıs Türk Devleti" levhası arkasında oturmaya başladı.

Kıbrıs'a İslam Konferansı üyesi ülkelerden Bakanlar gitti, heyetler gitti, gitmeye de devam ediyorlar. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi 2005 yılında, Ocak ayında aldığı kararda, Kıbrıs Türklerini orada iki Milletvekili'nin temsil edeceğini hükme bağladı. Orada on sene ben de Türk delegasyonunda görev yaptığım için biliyorum; eskiden Kıbrıslı kardeşlerimiz geldi-

ğinde arka kapıdan alırdık, onları sadece kulislerde insanlarla, Avrupa Konseyi üyeleriyle görüştürürdük. Şimdi, iki Milletvekili, Kıbrıs Türklerini temsilen oradadır, oturlara katılıyorlar.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi... Daha önce aleyhimize savunmalar doğru yapılmadığı için, yine statükocu durumdan, “biz sizi tanımıyoruz, gelmiyoruz” tavırlarından dolayı aleyhimize verilen kararlar varken, bugün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi son davada 1.400 dosyanın takipçisi olan Rumlara şunu söylemiştir: “Git, önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde kurulan tazmin komisyonunda hakkını ara.”

Kıbrıs Rumlarını “Git, önce Türk kesiminden, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden, oradan hakkını ara.” deme mecburiyetine getirmek ne demektir? Bunu en iyi kim bilir, biliyor musunuz? Bunu en iyi Papadopoulos bilir, bunu en iyi Kıbrıs Rumları bilir. Onun için “Oraya gidene ceza veririm.” demiştir. Dolayısıyla, bunlar büyük kazanımlardır.

Amerika Birleşik Devletleri Kongresi’nden, uzmanlar, ticaret heyetleri, ilk defa doğrudan Ercan’a gitmişlerdir. Eskiden nereye giderlerdi? Rum kesimine giderlerdi, oradan gelirlerdi. Ama ilk defa doğrudan Ercan’a gitmişlerdir ve Kıbrıs Türkleriyle bu şekilde konuşmuşlardır.

∴ 212

Peki, şimdi size yine soruyorum: Hani, Kıbrıs Türkleri kötüye gidiyordu! Daha önce Sayın Rauf Denktaş nerelere gidebiliyordu? Ne yapsın? Çünkü o şunu söylüyordu “Ben Türkiye’yle politikamı beraber götürdüm, Türkiye ne derse onu yaptım.” demiştir ve doğrudur da gerçekten. Dolayısıyla, yanlış olan bizim Kıbrıs politikamızı.

Bakın, sadece New York’a gidip Genel Sekreter’le görüşebilirdi. Şimdi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Amerika Dışişleri Bakanı Rice’la, İngiltere Dışişleri Bakanı Jack Straw’la görüşme yapmaktadır. Jack Straw gidip ilk defa Mehmet Ali Talat’la makamında görüşmüştür. Fransa Dışişleri Bakanı, Almanya Dışişleri Bakanı Steinmeier, Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Barroso, Hollanda Dışişleri Bakanı Bot... Bunlar, ilk defa olmuştur. Bunlar, aslında işte o referandumdan sonra Ada’da iki ayrı ırk, iki ayrı dil, iki ayrı din, iki ayrı demokrasinin herkesin kafasına adeta sokulmasından sonraki gelişmelerdir.

İlk defa Pakistan Cumhurbaşkanı, Devlet Başkanı Müşerref, Mehmet Ali Talat’ı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı olarak resmi davet yapmıştır ve resmi protokol uygulanmıştır.

Peki, ekonomik açıdan zayıflattık mı Kıbrıs’ı biz? Yardımlara bakmanız yeterli: 1974’ten 1996’ya kadar yirmi üç yılda senede 80 milyon dolar verdik. 1997’den 2002’ye kadar altı yılda, yılda 210 milyon dolar verdik. AK Parti iktidarında, yani son dört senede, yılda 360 milyon dolar verdik, bu sene de 420 milyon dolar veriyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Kim Kıbrıs davasına daha çok sahip çıkıyor? Hamasetle, sloganla değil, işle sahip çıkmak lazım, iş... Yaptığımız budur.

Bakın, AK Parti iktidara gelmeden önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde fert başına milli gelir 4.500 dolar idi. Bu senenin rakamları açıklandı, bu rakam 11.270 Dolara çıktı. Kıbrıs bizim elimizde çürüdü, öyle mi? Geriledi, öyle mi? Turizm, aynı şekilde, eğitim aynı şekilde ilerledi. Rakamlara boğmak istemiyorum sizi.

Değerli arkadaşlar,

Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilerimiz önemlidir. Yarım asırlık geçmiş vardır ve değerlidir. Dış politikamızın önemli ayaklarından da birisidir. İlişkilerimizin karşılıklı çıkar, saygı ve ortak değerler üzerinde olduğunu burada sizlere söylemek isterim. Dış politika gündemimizin önemli maddeleri, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nin de önemli maddeleridir. Dünyanın süper gücünün gündem maddeleri bizim de gündem maddelerimizdir. Bu durumda çok nadir ülke vardır.

213 ::

Dolayısıyla, bu müttefiklik anlayışına önem veriyoruz. Aramızdaki iş birliğinin stratejik boyutta olmasının anlamı, bu meselelerde ulaşılması gereken hedeflere ilişkin görüşlerimizin örtüşmesidir. Ancak, bu ortak hedeflerin gerçekleştirilmesinde izlenecek metod konusunda zaman zaman fikir ayrılıklarımız gayet tabii ki olabilir ve olmaktadır da. Ama önemli olan bunları karşılıklı görüş, anlayış içinde giderebilmektir. İşte, bu çerçeve içinde zaman zaman sıkıntılarımız olduysa da bunlar giderilmiştir ve zaman zaman da güçlü ilişkilerimiz olmuştur. Tabii ki iki ayrı ülkenin her konusu birbirine tam uyacak değildir, tabii ki birçok konuda beklentilerimiz çok daha fazladır. Ama şu önemlidir: şimdiki kadar "ilişkilerimiz stratejiktir, stratejiktir" sözü hep sözde olmuştur. Hiçbir zaman kağıt üzerine, yani AK Parti iktidarından önce, dökülmemiştir. İlk defa, 5 Temmuz 2006 tarihinde, Washington ziyaretinde bunlar ortaya konmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Ermeni konusuyla ilgili, sözde soykırımla ilgili de birkaç cümle söyleyip sözlerimi bitireceğim. Seksen yıl içinde Ermeniler mesafe alırken, Türkiye ne yazık ki, yeteri kadar üstüne düşenleri yapamamıştır.

Cumhuriyet kurulduktan sonra, Atatürk şunu düşünmüştür: Yeni nesilleri nefretle yağdırmayayım, yeni nesillere ümit vereyim, ışık vereyim. Dolayısıyla, tarihte olanları gündemde tutmamıştır. Daha sonraki iktidarlar, aynı düşünceyle, aynı şekilde devam etmişlerdir, ama ilk defa Ermeni propagandaları karşısında, ilk defa ilk ciddi hamle bu Meclis'ten gelmiştir.

Bunda şüphesiz ki iktidar ve muhalefetin beraber hareket etmesi, ana muhalefet partisindeki değerli bazı Milletvekillerimizin değerli katkıları, partimizdeki değerli Milletvekillerimizin katkıları, beraber çalışma imkanı doğurmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılan toplantıyla önemli bir karar alınmıştır. Sayın Genel Başkanımızın, Sayın Baykal'ın müşterek hareketleri ve neticede Sayın Başbakanımızın Ermenistan Devlet Başkanı'na yazdığı mektup ve ortak tarih komisyonu kurma teklifi, Ermeni propagandalarının önüne ilk defa ciddi taş koymuştur, ilk defa darbe vurmuştur. Dolayısıyla, şimdiye kadar geçen süre içinde ilk ciddi hamle bu olmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Buna benzer hamleleri muhakkak ki yapmamız lazım ve bu yönde çalışmalar vardır. Daha önce de söylediğim gibi, yargı yolu da açık olmak üzere, bu konuda Hükümetimiz ne gerekirse yapacaktır, bununla ilgili titiz bir çalışma devam etmektedir.

•• 214

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki son gelişmeleri göz önüne alarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Dışişleri Komisyonu'nun, Savunma Komisyonu'nun, Ortak Dostluk Komisyonu'nun, heyetler halinde Kongre üyeleriyle bir araya gelip tezlerimizi onlara anlatmalarını da planlıyoruz. Bu konuda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanıyla, Sayın Başkanla temas halindeyiz. Yazdığımız yazılar vardır. Kendisi yurt dışından yeni döndüğü için belki ayrıntılara tam vakıf olamamış olabilir.

Son olarak, Türk Cumhuriyetleriyle ilgili olarak da gensoruda “ilişkiler yok” denilmekte. Türk Cumhuriyetleriyle ilişkiler diriliyor aslında. Türk Cumhuriyetleriyle değil sadece, bütün Türk dünyasıyla. İlk defa, unutulmuş “Türkçe Konuşan Ülkeler Zirvesi” toplantısı Sayın Cumhurbaşkanımızın başkanlığında yapıldı Antalya'da, biliyorsunuz. Bütün hazırlıkları yapan ve işi harekete geçiren, dosyaları hazırlayan Bakanlığımın değerli mensupları olmuştur.

İlk defa, bu şekilde “Türk Kurultayı” yapılmıştır ve bütün Türk dünyasından, Balkanlardan, Kafkaslardan, her yerden soydaşlarımız toplanmıştır. Bütün devlet kurumlarımızın da iştirakiyle, sadece şov için değil, iş yapmak için onlarla bir araya gelinmiştir.

TİKA, sanki ikinci bir Dışişleri Bakanlığı gibi görev yapmaya başlamıştır.

Kazakistan'la, Türkmenistan'la, Azerbaycan'la, Kırgızistan'la çok özel ilişkilerimiz gelişmeye başlamıştır.

Türkmenistan'da Devlet Başkanı vefat ettikten sonra -iktidar, muhalefet Milletvekilleri, hep beraber- oraya ilk giden uçak Türk uçağı olmuştur. Televizyonlarda saatlerce gösterilen tek heyet Türk heyeti olmuştur. Sayın Başbakanımız gelmiştir, merasimlerin sonuna kadar hep beraber katılmışızdır. Bu-

nun değerini oradaki kardeşlerimizden, işadamlarımızdan öğrenebilirsiniz.

Aynı şekilde, Kırgızistan'da değişiklikler olduğunda oraya yine ilk giden uçak Türk uçağı olmuştur, ilk giden Bakan ben olmuşumdur. Yine, sizlerle beraber gitmişizdir.

Önemli iki proje gerçekleşmiştir. Bunlar hayaldir, bunlar “ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz” sözünü ispatlayan iki adımdır. Biri, Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı, iktidarımız tarafından tamamlanmıştır, açılışı yapılmıştır ve bütün dünyanın dikkatini çekmiştir. Artık Doğu Akdeniz'deki hakimiyetimize, varlığımıza yeni bir etken daha böylelikle katılmıştır.

Şahdeniz gaz projesi bitirmek üzeredir. Enerji Bakanlığımız, gece gündüz çalışmaktadır. Şüphesiz ki, bu enerji projeleri aynı zamanda dış politikanın en önemli parçalarından birisi olduğu için hep yakın takip etmekteyiz.

Ama bugün size başka bir müjde vereceğim. Bu, yıllardır konuşulan ama ne zaman gerçekleşecek diye hep düşündüğümüz iştir. Bu, Kars-Ahılkelek-Tiflis-Bakü demiryolu projesidir. 5 Şubat'ta bununla ilgili anlaşmalar imzalanacaktır. Bu büyük proje de bu şekilde gerçekleşmek üzeredir. Bununla ilgili her düzeyde, Sayın Başbakanımız, ben, arkadaşlarım, Ulaştırma Bakanımız, hepimiz çok yoğun çalışmalar yaptık. Bütün bu yoğun çalışmaların neticesi, şimdi işte böyle büyük bir projenin gerçekleşmesiyle inşallah karşımıza çıkacaktır.

Bunlar, değerli arkadaşlarım, sadece üç ülke, yani Gürcistan-Azerbaycan-Türkiye arasında değil, bunlar bütün Orta Asya'yı Türkiye'ye, Batı'ya bağlamaktadır. Bakü-Tiflis-Ceyhan'a Kazakistan petroleri de dahil olmuştur, anlaşma imzalanmıştır. Bunun için çok uğraştık.

Yine, bu demiryolu Kazakistan'a kadar gidecektir, oradan Çin'e ulaşacaktır. Bununla ilgili çok toplantılar yaptık, çok ziyaretler yaptık. Ümit ediyorum ki, halkımız bunları görmektedir. Halkımız kadirşinastır. Bazıları bunları burada hamasetle anlatabilir, ama demokrasinin bir parçasıdır bu. Ümit ediyorum ki, bunları siz de aslında vicdanınızda kabul ediyorsunuz. Her ne kadar politika gereği, bunlarla ilgili bazı şeyler söyleseniz de.

Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

■ ■ ■ ■ **The German Marshall Fund**
■ ■ ■ ■ **Tarafından Düzenlenen Toplantıda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 216

∴ Washington, 8 Şubat 2007 **D**istinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

It is my great pleasure to be here before you today. I would like to thank the German Marshall Fund for organizing this timely event. For many years, the German Marshall Fund has made very important contributions to ongoing debates regarding transatlantic issues. GMF's particular interest in Turkey is most welcome.

2007 for Turkey will be a year of elections. Elections are the most basic features of democracies. As in all other democracies around the world, for us politicians, it is time to face the people.

There are many questions that are asked with regards to the elections in Turkey. Some people feel that Turkey is at a crossroads and that the results of the elections will change Turkey's direction or orientation for good.

I am here to tell you this is not the case.

Democracy and free elections are not new to Turkey. In fact, movements toward democracy and secularism date back two hundred years.

While the elections that will happen this year are of course important, Turkey's direction or orientations are not in question.

Distinguished Guests,

The Turkish democracy today is mature, vibrant and resilient.

Since 2002, Turkey has changed. It has changed for the better and has become much more modern and free. The reforms we have passed in the last four years have cemented democracy in Turkey. Many foreign observers have called this a “silent revolution” and this revolution is not finished.

As a result of our efforts over the last four years, political stability has become a fact of life in Turkey. After long years of unstable coalitions, this government is already the longest serving Government in the Republican era. For the first time in Turkey, we will be completing a full constitutional term.

This is a clear indication of the normalization and stability of political life in Turkey. Democracy is certainly not new to Turkey but political stability is and we have made it a reality.

Ladies and Gentlemen,

From our first day in Government, reforms have been our priority. We have realized a comprehensive democratization program. We have changed the Constitution and many of our laws, upgraded Turkey’s democratic standards and removed many taboos.

217 ::

The work is not yet completed. There is a long way to go and we are aware of our shortcomings. But we will press ahead, even though after the 9/11 tragedy, most countries have restricted freedoms for the sake of security. Our experience, this reform process I am talking about, is the unique exception.

Coupled with our political reforms, we have worked hard to put the Turkish economy on the right track. After many years of acute problems, we have brought an end to economic difficulties and worked with the IMF to bring stability to the Turkish markets. The numbers speak for themselves:

- There is a consecutive growth for the last four years. The cumulative growth rate is more than 30%.
- Inflation has been kept down to single digits, for the first time after 35 years.
- The total FDI in the last two years is 22.5 billion Dollars. This is higher than the total of the last 82 years.
- Indeed, with these economic reforms, Turkey became very much attractive.

All together, Turkey has signed 19 stand-by agreements with IMF in the past. Only one has been successfully completed, the 18th program, and that was during my Government. The 19th is going very well too.

The reason for this success is that we were well-prepared in advance in our economic program and spoke the same language. And we never gave way to short-term populism. We have always focused on what can be done in the long term.

This has been the key to our success and we will not change this winning formula in 2007 or in the future.

Distinguished Guests,

With regards to our foreign policy, we have been pursuing a multi-dimensional approach based on problem solving. Our efforts to reach a solution in Cyprus are a case in point. We have been proactive in addressing many long standing issues as well as new ones. Our goal is always to be able to create win-win situations.

European Union membership remains to be our major policy priority. The effects of our EU membership, when it happens, will be felt across the world. There is too much at stake to fail.

∴ 218

The reforms we have realized until now enabled us to move forward with the process to join the EU. We have met the EU political criteria for membership and have begun negotiations for entry. The process will not be easy and it will take time.

It is true that the EU has taken an unfair decision with regards to Turkey, largely because of domestic concerns in Europe. This has slowed down the process somewhat but the target remains the same.

We will push on with our reforms because this is what we have promised the Turkish people. The screening process is already completed. And we are finalizing some chapters.

We will continue to do our homework and we will stick to the reform process. We have no time to waste. I believe the EU will realize the strategic importance of Turkey soon enough and reverse its negative approach.

Ladies and Gentlemen,

Our strategic partnership with the US continues to be another vital aspect of our foreign policy outlook. The shared vision document we made public last year has clearly shown the common agenda we share with the US.

Both nations believe in this alliance. It is a partnership that works and one that is relevant for both the US and Turkey. We have a long list of positive agenda items that we are working on together.

Despite the efforts of some circles to harm our relations, and I can come back to these issues when I take your questions, I am confident that 2007

will be another good year for Turkey-US cooperation. The Administration's full support will be crucial in this regard.

Together with our relations with Europe and the US, NATO for us remains at the core of transatlantic relations. Being a member since 1952, we have gone through trying times during the long and difficult Cold War era. We therefore value this Alliance very much and are supporting its transformation to adapt to the new security environment.

In the past four years, we have also become much more active in our own region. To start with, we have greatly improved our relations with our neighbors. For example, their share in our foreign trade increased from 3% to 35% in just four years.

This is not to say we have solved all our problems. But we are working with an open mind to develop our bonds with our neighbors. Active engagement is the only way we can create a positive agenda in our region.

In post 9/11 era, many old and new problems are still unresolved:

- Continuing violence in Iraq and the imperative to keep this country together,
- the fate of Kirkuk,
- conflict in the Middle East,
- question marks about Iran's nuclear program,
- instability in Lebanon,
- proliferation of Weapons of Mass Destruction,
- fight against terrorism,
- bringing normalcy to Afghanistan,
- frozen conflicts in the Southern Caucasus,
- future trends of Central Asian Republics,
- the final status of Kosovo,
- rising Islamophobia in Europe and North America,
- deepening rift between the West and Islam,
- growing divide between Sunnis and Shias.

219 ::

The list is long. And, the prospects are not too bright.

But Turkey is a key player on all these issues. We are playing a major role in all of these areas and making our positive contributions felt. There are other areas like energy security where Turkey is also emerging as a crucial international partner.

Turkey's growing influences in the region, the variety of means and capabilities available to us, as well as our unique geographic location have increased our soft power substantially. And we are ready to project that soft

power to help bring security, stability and prosperity to a multitude of geographies.

Dr. Rice said that this is the foreign policy agenda of a superpower. We have no such claims. But in today's world, Turkey is a country that can make a difference for the better not only at a regional level, but also on a global one as well.

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

In Turkey, there will be many debates this year about foreign policy issues, domestic politics. Speculations about the outcome of the elections will abound.

Sometimes, like here in the United States, the debates will be heated and it will appear as if Turkey is standing at a crossroads.

So let me say this:

- Elections are always healthy for democracies anywhere...
- Turkey will emerge even stronger from the approaching elections...
- I believe our Government will receive a fresh mandate. During the past four years we had to put out the fire at home. We attacked many structural imbalances. We had to address many accumulated social and economic problems due to years of neglect. Hopefully, this new mandate will allow us to furnish the house. We hope that we will be able to create a new momentum that will further the reform process in Turkey.

We will be allowed to move forward with a renewed sense of self-confidence. We will keep modernizing Turkey and upgrading Turkey's standards.

I believe so, for the simple reason that the Turkish people have seen the direct benefits of political stability and the supremacy of single-party governments as opposed to coalition governments which, more often than not, consist of bickering political parties.

The Turkish electorate knows well that behind Turkey's rise in its region and global politics; behind the present economic prosperity, lies the predictability we injected into the system. This kind of predictability has been much sought after before, but it was only during our term that it was achieved. Hence, the strong and promising economy, and political stability. The Turkish people will decide accordingly.

So, it is really hard to say that Turkey is at the gates of a crossroads!

Over the years, Turkey has turned itself into a strong and secular democracy strengthened by high economic growth.

For the years ahead, I can only see more of both!

Thank you.

■ ■ ■ ■ **Ülkemizi Ziyaret Eden**
■ ■ ■ ■ **Yabancı Devlet Adamlarına Hitaben**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 1 Haziran 2007

Your Majesties,
Excellencies,
Distinguished Guests,

221 ∴

I would like to welcome you all to Turkey. It is a pleasure to be with this distinguished gathering.

The world is undergoing a major transformation. The post-cold war world in which we live is seeking for an order that will be based on equality, peace, justice and prosperity. As leaders of various nations and communities, we have to present a new vision for the world and fight against the sense of hopelessness and mistrust which we see spreading across the globe. In a world which is becoming increasingly multi-polar, every actor, small and big, has a role to play.

Turkey, for its share, will continue to be a force for good in its region and continue to make positive contributions to the establishment of a better international system.

Excellencies, ladies and gentlemen,

In this regard, allow me to share my views on some important topics. Let me start with the European Union.

We have come a long way in our journey with the EU. On the political side, since 2003 Turkey has been going through a dramatic reform process. We achieved the Copenhagen political criteria. Nine reform packages were adopted by the Parliament. One third of the Constitution was amended. Political and human rights reforms are being implemented with full force.

On the economic side, the structural reform process has also been successful. Key factors in achieving a favorable outcome were “confidence”, “stability” and “predictability”.

Just to give a few examples:

- Turkey has become the seventeenth largest economy in the world with a GNP of about 400 billion US Dollars.
- It has grown more than 35% during the past four years.
- Total trade volume has reached to 223 billion US Dollars in 2006. An export volume amounting to 100 billion US Dollars is expected in 2007.
- Foreign Direct Investments (FDI) to Turkey reached 20 billion US Dollars in 2006 alone. The FDI in the first quarter of 2007 is 9.2 billion US Dollars.

All these figures are records which could not have even been imagined before.

∴ 222

Turkey is now integrated into the global economy and is a free and fully functioning trade partner for the EU. The Turkish economy has become more resilient since 2002. It could absorb all international or domestic fluctuations without losing its stability. It manages to stay on course.

We firmly believe that our drive to become a full EU member is in the mutual interest of our country as well as Europe. Despite the political difficulties ahead of us, we will continue to increase our efforts for full membership. In this direction, “Turkey’s Program for Alignment with the EU Acquis” was made public in April 2007. It is our 412 page long “road map”. We are going to implement this religiously. And you know I do not use this word lightly.

What we do as part of the accession process is in the interest of our country. Legal reforms, economic adjustments, improving the state of human rights and creating a truly pluralistic society and representative politics are vital for the future of our democracy and economic development.

Good governance has been our primary goal. Through the legal and political reforms which we have carried out, we as AK Party established the ground rules of good governance in Turkey. Likewise, a healthy democracy cannot thrive and grow if we fail to cater to the economic and social needs of our citizens. Our EU vision encompasses both these goals.

We see this process as one in which the Turkish nation as a whole participates, a process which the whole country embraces.

It is true that the EU has taken an unfair decision last December with regards to Turkey, largely because of domestic concerns in Europe. The deci-

sion had adverse consequences. It had a strategic impact which led to the erosion of confidence, thus public support towards the EU decreased in Turkey. To say the least, the EU has missed the big picture. Despite this development, I am optimistic that the EU will realize the strategic importance of Turkey soon enough and reverse its reluctant approach.

Distinguished guests,

Along with the EU, the US is also one of our important foreign policy partners. Turkey and the United States have been two close friends, partners and allies for over 60 years. Our defense and security oriented relations have evolved. Today, we enjoy multi-dimensional political relations. We cooperate on many issues, and I have to admit, on more issues than with the EU.

Our relationship has stood the test of time and prevailed formidable challenges. When countries have such a broad joint agenda, it is only normal to have differences of opinion. As strategic partners, we may not agree on everything. But we have a common vision for our region as well as for the world. It was in this spirit that my colleague Condoleezza Rice and I defined our road map in 2006 and declared the Shared Vision and Structured Dialogue Document.

223 ::

Just like with the EU, our relationship with the US is based on democracy, rule of law and free market economy. We have been working together to promote these values in our region and beyond.

Distinguished guests,

The situation in Iraq remains to be a matter of grave concern for all of us. The human tragedy in Iraq is heart-breaking to say the least.

International community must support a unified, politically united and territorially intact Iraq as enumerated in the relevant UN Security Council resolutions. We are all duty bound to uphold these aspects and make sure that Iraq will achieve stability with these parameters. We believe,

- Iraq must achieve peace in itself and with its neighbors.
- Law and order must be established.
- Sectarian violence must be prevented and it must never be let to assume an added ethnic dimension.
- Central government must be empowered and must remain in control of the national wealth of the country to benefit all Iraqis.

For our part, we are working hard in order to achieve these objectives. It was Turkey that convinced the main Sunni groups, which boycotted the consti-

tutional process, to participate in the general elections and the political process. Turkey initiated the neighboring countries initiative, along with the one which included the P-5 in Egypt. So far, the neighboring countries met 10 times.

Turkey is also the main artery into Iraq. Every good and product, essential to the well-being of the Iraqis, and the conduct of a decent daily life, passes through Turkey. Let me give a more specific example: Each year, more than one million lorries pass into Iraq from Turkey. That makes almost four thousand lorries each day. That will give you an idea about the volumes in question!

Distinguished Guests,

Fighting against terrorism and protecting our national security is our top priority. We do not have any border problem with Iraq. But unfortunately, due to the political instability, terrorist elements targeting Turkey find safe havens in the north of Iraq. Nobody can blame Turkey for protecting its citizens against this scourge. We expect the concrete support of our allies in that regard.

∴ 224

Distinguished guests,

Now, I wish to draw your attention to another realm. Today, the Islamic world is also facing challenges. Inadequate education, lack of rule of law, inequality, unaccountability and corruption are the order of the day. We cannot remain indifferent to this situation in our ever shrinking world.

Should the problems remain unresolved and the expectations not met, there will be frustration, mistrust, and then the emergence of radicalism and extremism. This is exactly what we see happening in the wider Islamic world today. A feeling of injustice and powerlessness pervades Muslim societies. As world leaders, we must act to counter this feeling and give people a sense of hope and future. We have to show that the principles of equality and fairness are upheld.

Turkey is setting a very closely watched example among the Muslim world. Indirectly, we are educating our region through our exemplary reform and development process. We have become a source of inspiration for intellectuals and politicians in our geography.

A remarkable anecdote from the EU Summit of 17 December 2004 was the unusually crowded group of journalists from the Arab and other Muslim countries covering the Summit. Their number, roughly 300, exceeded their European colleagues for the first time! Their focus was the Summit decision on Turkey. The relief, joy and pride felt in the Islamic countries after the

positive vote by the EU for a Muslim country is of great historic meaning. This is a clear indication of the cultural-psychological dimension of Turkish integration into the EU.

Distinguished guests,

Terrorism is no doubt a serious threat for the civilized world. Turkey was unfortunately tackling terrorism prior to September 11. September 11 has shown the pressing need for international cooperation and solidarity to prevail this scourge. In this respect, we still need to do a lot and we need to recognize our shortcomings. As members of the international community, even with such horrible experiences that claimed thousands of lives worldwide, we still cannot agree on the definition of terrorism.

Terrorists kill, maim and terrify indiscriminately. We cannot predict what the terrorists would do next. Just like nobody could have foretold September 11. Therefore, we should show full solidarity in fight against terrorism.

Distinguished guests,

In this historic city, where Bosphorus constitutes one of the main transport routes for world oil, it would be amiss not to mention the important issue of global energy security.

The energy supply crisis which unfolded last year had manifested once again the necessity of predictability and security in this respect.

Standing as a natural bridge between the demand and supply side of the equation, Turkey is playing and will continue to play its role as a reliable partner in global energy security.

Some 70% of world's mineral energy resources lie in Turkey's close vicinity. As you well know, Turkey is not only a major consumer. It is also an increasingly vital terminal, energy hub and transport corridor between the East and the West.

Ladies and gentlemen,

Given the historic and geographic factors and with its economic dimension Turkey is one of the major powers in its region. We would like to make our contribution to the economic development of this region through cooperation.

Security and stability are preconditions for economic development and cooperation. With this mind set, Turkey plays its role as a generator of stability and security in its region and beyond.

Regarding our very complex neighborhood, we have been part of the solution, rather than the problem. We have greatly improved our relations with our neighbors.

We have worked sincerely for a compromised solution, on the issue of Cyprus. Turkey's approval, as a guarantor power, of the Annan Plan is a case in point. Unfortunately, this historic opportunity was missed because of the Greek Cypriots' attitude. Our vision for Eastern Mediterranean is to create a basin of cooperation, stability and prosperity among Turkey, Greece and the two peoples of Cyprus.

As for our eastern neighbor Armenia, Turkey was among the first countries to recognize this state at its inception. We have extended humanitarian aid. We still allow some 70 thousand illegal Armenian citizens working in Turkey. As a clear sign of our positive approach we have offered Armenia to establish a joint historic committee to study the disputed events of 1915, which Armenia has yet to respond.

We are also concerned about our neighbor's problems and spare no effort for their resolution. This is not only valid for our immediate neighborhood, but also for our wider geography including the Central Asia and the Middle East. In many issues of international concern, such as Afghanistan, Iranian nuclear issue, Lebanon, Palestinian – Israeli conflict or Kosovo, we have always pursued a solution oriented approach.

∴ 226

As a responsible member of the international community, Turkey has also become an emerging donor in humanitarian aid in all continents with its humanitarian teams and development offices.

Distinguished guests,

In conclusion, let me reiterate our determination to work for a better world based on the principles of justice, equality and freedom.

I hope you have enjoyed our beloved city, Istanbul which has inspired generations of visionaries over the last two millennia and continues to be a spectacular bridge between East and West, old and new, ancient and modern.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **9 Mayıs Avrupa Günü Vesilesiyle**
■ ■ ■ ■ **Ankara'da Mukim AB Üyesi Ülke Büyükelçilerine**
■ ■ ■ ■ **Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 9 Mayıs 2003

Your Excellencies,

229 ∴

I would like to welcome you here today to this working lunch. I had wished to hold this at the beginning of the Greek Presidency, but due to scheduling problems it could not be done. Fortunately we were able to arrange it today, “Europe Day” which we believe is a more meaningful date.

It also gives me the opportunity to congratulate Greece on a very productive and efficient Presidency. We have seen much progress and closer contacts in every field. In this respect, I would also like to congratulate the new members to the EU. The EU family is growing and we do hope that it will soon encompass others including Turkey.

Turkish – EU relations have been developing rapidly during the past 4 years. You will note the increasing number of occasions I have gotten together with my counterparts recently. I was particularly happy to be able to host the EU ministers at Kaş, which was a first for such a meeting.

The current developments in the international scene, mostly in our region have provided Turkey with the opportunity to contribute to the debate in the EU. There have been intense consultations, which I welcome. We wish to continue to bring our input also regarding the construction of Iraq and the implementation of the road map in the Middle East. The world is changing and new challenges, among them organized crime, terrorism and illegal trafficking of human beings, epidemics and chronic poverty, are

replacing the old ones. We need to be able to meet them together. This calls for even closer contacts. This is what we intend to do in the coming weeks and months. The Prime Minister and I will either be visiting EU capitals or we will be welcoming your leaders here in Turkey.

You are no doubt aware that our main goal in our relationship is the opening of accession negotiations. We are determined to fulfill the political criteria. We have the will and the necessary Parliamentary majority to do so. We are also aware of the limited time in front of us. It is just over a year, as we have to consider that reports have to be written as well.

As you may recall, my Government submitted two comprehensive legislative packages to the Parliament in December. These entered into force in January this year. We also declared, "zero tolerance" against torture and ill treatment. Just yesterday the Prime Minister discussed this and other human rights issues with the Governors of 81 provinces of Turkey and instructed them accordingly. Preparations are underway for a new legislative reform package. We aim to pass this package before the summer recess of the Parliament. In the meantime, we have already stepped up our efforts for implementation. Again this morning, I convened the Human Rights Consultative Council. At this meeting of representatives from around 100 public administrations and NGOs, I stressed the importance of implementation of legislation we passed and we will pass.

∴ 230

Turkey – EU relations was discussed extensively at a special session of the Council of Ministers recently, and important decisions were taken. I will also seek a special session of the Parliament to discuss this relationship at length. I would also like to remind you that in order to accelerate the alignment of the overall legislation with the EU acquis, a EU Integration Commission at the Parliament was set up last month.

I would like to draw your attention to the fact that all these courageous steps have been taken at a time when personal liberties were being restricted due to security concerns in many countries.

In terms of the economic criteria, despite the unfavourable circumstances, we have continued with structural reforms and have already started to reap the benefits. Turkey is determined to continue this course, which will assist us in our overall efforts.

Now that the revised Accession Partnership document is approved we will be revising our National Programme in line with it. Work has been underway for some time by the EU Secretariat General. We aim to complete it in June. This and the new Accession Partnership will be our new roadmap in the period after the Copenhagen Council.

We know that the decision to open the negotiations with Turkey will be

taken on the basis of reports to be prepared by the Commission this year and next. Thus, it is of crucial importance that these reports include impartial, fair and objective assessments. We believe that, as the distinguished representatives of the EU Member States in Turkey, your contributions to this process will be highly influential. We trust your fair reporting and judgement.

The opening of accession negotiations with Turkey will demonstrate that the EU is determined to unify Europe without creating new dividing lines. This is a historical mission both for the EU and Turkey. It will reaffirm the common values that constitute the very basis of the European Union. We share these values. It will promote peace, security and stability, especially in the still volatile Southeast Europe and the Eastern Mediterranean. We believe that Turkey will thus be contributing to the global role of the EU.

As a last point, I would like to touch on the communication strategy that we are trying to devise with the Commission for the promotion of Turkey in EU countries. This is necessary in order to prepare the European public opinion before 2004 as regards Turkey's future membership to the EU.

231 ::

In fact, we observed that the decision taken at the Copenhagen European Council regarding the date for the opening of accession negotiations with Turkey was largely affected by the fact that some leaders of the EU Member States had feared the possible reactions of their public.

As we continue the reform process to meet the political criteria, we believe that it is crucial that the Commission along with the member states step up their efforts, to prepare the European public opinion for Turkey's future membership.

We all know that there exists a widespread information gap about Turkey. There are also misperceptions coupled with prejudices on Turkey prevailing in some parts of the public in the EU countries, which give rise to concerns about our eventual membership.

We are aware that it is mainly our responsibility to present and promote our country in the Member States. We, indeed, have been trying to do everything in our capacity to organise information activities of every sort to improve public knowledge and understanding of Turkey in Europe. However, the help and guidance of both the Commission and the Member States will be welcome.

As I conclude my remarks, I would like to wish that this year's "Europe Day" would herald good developments for both Turkey and the Union.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **TBMM’de Türkiye-AB İlişkileri Konusunda
Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önerenin
Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ 232 ∴ Ankara, 23 Mayıs 2003

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, sözlerime başlamadan önce, Hükümetimiz adına, hepinize saygılar sunuyorum.

Bugün, önemli bir gündemle toplanmış vaziyetteyiz. Hükümetimiz, Avrupa Birliği’yle ilgili Türkiye’nin geldiği bu kritik durumu göz önüne alarak, bir genel görüşme talebinde bulunmuştur. Bu genel görüşme, gerçekten, kritik bir dönemece gelmiştir. İnancımız odur ki, Türkiye, eğer üstüne düşenleri en iyi şekilde yaparsa, siyasi irade kararını ortaya koyarsa, ki koymuştur, iktidar, muhalefet, sivil toplum örgütleri hep beraber, el ele hareket edersek, Türkiye’nin Avrupa Birliği’yle müzakereleri önümüzdeki yılın sonunda başlayacaktır.

Bu düşüncelerle, bu konunun, böyle önemli bir konunun, Türkiye Cumhuriyeti’nin en büyük projesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde tartışılmasını Hükümet olarak arzu ettik ve onun için huzurlarımızdayız. Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar,

Uzun bir geçmişe dayanan Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri, her zaman tam üyelik hedefine yönelik olmuştur. Türkiye, Avrupa Ekonomik Topluluğu’nun kuruluşundan hemen sonra, tam üye olmak için buraya müracaat etmiş ve 1963 yılında Ankara Anlaşması imzalanmıştır. Daha sonra, önemli

bir gelişme, yıllar geçtikten sonra, 1987 yılında olmuştur ve o zamanki Hükümet, Türkiye'nin tam üyeliği için Avrupa Birliği'ne başvurmuştur. Daha sonra geçen yıllar şunu göstermiştir ki, Türkiye ısrarlı olursa, Avrupa Birliği'nde yol alabilir. Türkiye, 1995 yılında, Avrupa Birliği'ne önemli bir adım atmıştır, Avrupa Birliği'nin Gümrük Birliği'ne girmiştir. Dolayısıyla Türkiye, Avrupa Birliği'yle şu anda Gümrük Birliği içindedir. Daha sonra ise en önemli adım 1999 yılında Helsinki'de atılmıştır.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üyelik için başvurusu üzerinden 44 yıl, Ankara Anlaşması'nın üzerinden ise 40 yıl geçmiştir. Bütün bu dönemler içinde inişler çıkışlar olmuştur. Türkiye içinde farklı farklı bakışlar olmuştur, Avrupa Birliği'nden de Türkiye'ye karşı farklı farklı bakışlar olmuştur. Ancak, Türkiye, bütün bu dönemler içinde, Avrupa Birliği yolunda bazen hızlı, bazen de yavaş ilerlemeye devam etmiştir. Bu, bir devlet projesi haline gelmiştir ve bir devlet politikasıdır. Dolayısıyla, dönüşü olmayan bir yoldayız; 40 yıl, yarım asır... Bundan dolayı şimdi ben, Avrupa Birliği Türkiye'nin lehine midir, aleyhine midir, girelim mi, girmeyelim mi tartışmalarının içine burada girmeyeceğim. Çünkü o zaman, şimdiye kadar yapılan konuşmaların, tartışmaların anlamı olmayacak.

Bizim, bugün burada bir genel görüşme istememizin altındaki sebep, çok kritik bir döneme gelmiş olmamız, Hükümet olarak bunun farkına varmamızdır. Hükümet olarak, önümüzdeki ayların ve önümüzdeki bir buçuk senenin çok önemli olduğunu gördüğümüzden dolayı, iktidar-muhalefet, siyasi irade sözkonusu olduğuna göre, bütün Türkiye'de geniş bir uzlaşma sözkonusu olduğuna göre, bu fırsatı kaçırmamaya dönüktür.

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, 1999 Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı tescil edilmiştir. Helsinki Zirvesi'yle birlikte, gerek Türkiye gerek Avrupa Birliği birbirlerine daha da yaklaşmışlar ve bu süre içinde, Türkiye, Avrupa Birliği'nin bütün toplantılarına aday ülke olarak katılmıştır; zirve toplantılarına katılmıştır, Dışişleri Bakanları toplantılarına katılmıştır ve katılan Başbakanlarımız, Bakanlarımız aktif bir şekilde katkıda bulunmuşlardır.

3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra Türkiye'de yeni bir dönem başlamıştır. 2002 yılının Aralık ayında, bildiğiniz gibi, Kopenhag'da önemli bir zirve toplantısı yapılmıştır. Bu zirve toplantısının bilinci içinde, Hükümetimiz büyük bir gayret içinde olmuştur. Seçimlerden yeni çıkan Türkiye'de, daha Hükümet kurma çalışmaları sürerken, iktidar partisi olarak, Genel Başkanımız bütün Avrupa Birliği başkentlerini ziyaret etmiştir. Belki de, Türkiye'de bir si-

yasetçi, Avrupa Birliği başkentlerini böyle kısa bir süre içinde ziyaret eden tek kişi olmuştur. Genel Başkanımız bütün Avrupa Birliği başkentlerini ziyaret ederken, biz de, Türkiye’de Hükümeti kurup, Hükümet olarak 2002 Aralık ayındaki zirve toplantısına hazırlandık ve geçirilmesi gereken reform paketlerini büyük bir kararlılıkla, iktidar-muhalefet elbirliği içinde geçirdik.

Kopenhag toplantısında Türkiye’yle ilgili önemli bir karar çıkmıştır. Bu karar nedir? Bu karar uyarınca, Türkiye, üzerine düşenleri yaptığında, 2004 yılının sonunda, vakit geçirmeden -ki bu ibare önemlidir; bu, Avrupa Birliği’nin kararlılığını göstermiştir- müzakerelere başlayacaktır. Türkiye üzerine düşenleri yaparsa dedim. Bu, her ülke için geçerli olmuştur; Avrupa Birliği’ne, hiçbir ülke otomatik olarak girmemiştir. Kopenhag siyasi kriterlerini gerçekleştirmek, Avrupa Birliği’yle müzakereler için şarttır. Bu da, Avrupa Birliği Komisyonlarının hazırladığı ilerleme raporlarıyla ortaya çıkmaktadır. O bakımdan, Hükümetimiz, bunun bilincindedir ve biraz sonra detaylı olarak değineceğim 2003 ve 2004 yılı ilerleme raporlarını en iyi şekilde çıkarmak için üzerine düşen her şeyi yapacaktır.

•• 234

Kopenhag Zirvesi’nde ayrıca, Türkiye’nin katılım ortaklığının gözden geçirilmesi, Avrupa Birliği mevzuatının analitik inceleme sürecinin güçlendirilmesi, Gümrük Birliği’nin geliştirilip derinleştirilmesi, Türkiye’ye verilen katılım öncesi mali yardımların önemli ölçüde artırılması ve katılım bütçe kalemine alınması da kararlaştırılmıştır.

Kopenhag Zirvesi’nden bu yana geçen dönemde, Avrupa Birliği’yle üst düzeydeki temaslarımızda, son derece olumlu yaklaşımlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Çeşitli faktörlerin etkisiyle, Avrupa Birliği çevrelerinde, Türkiye lehine, iyi bir konjonktür oluşmuştur. Irak savaşının akabinde, Birleşmiş Milletler ve NATO yanında, Avrupa Birliği’nin de uluslararası alandaki siyasi ağırlığının yetersizliği daha fazla ortaya çıkmıştır. Türkiye’nin siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel potansiyeliyle, Avrupa’nın stratejik ağırlığının giderek artacağı, transatlantik ilişkilerinin güçlenmesine Türkiye’nin hayati katkıda bulunacağı görülmüştür.

Değerli arkadaşlar,

Son günlerde, son aylarda, gerçekten, yaptığımız bütün gezilerde, bulduğumuz bütün toplantılarda, bu durum açıkça ortaya çıkmıştır. Avrupa Birliği-Türkiye arasında yeni bir konjonktür vardır. Irak savaşı da bunu göstermiştir. Avrupa Birliği, Türkiye gibi önemli bir ülkeyle birlikte, Avrupa’da ve dünya olaylarında önemli rol alabileceğini göstermiştir. Ayrıca, Türkiye, Avrupa Birliği’ne girince, sadece, Türkiye’nin kazançlı çıkmayacağı, Avrupa Birliği’nin de bundan kazançlı çıkacağı ortaya çıkmıştır; dolayısıyla, iki taraflı bir kazanç sözkonusu olmuştur ve ayrıca, şu da çok önemlidir ki, Türkiye, Avrupa Birliği’ne ayrı bir zenginlik katacaktır.

Son yıllardaki medeniyetler çatışması fikrinin bazı çevreler tarafından çok desteklendiğini veyahut da çok büyük bir ilgiyle takip edildiğini dikkate alırsanız, medeniyetlerin çatışması değil, medeniyetlerin uyumu, medeniyetlerin beraber olabileceğini gösterme açısından da, Türkiye, Avrupa Birliği'ne ve dünya barışına çok büyük bir katkıda bulunacaktır. Bunu sadece biz değil, Avrupa'nın siyasi liderlerinin, Avrupa Birliği ülkelerinin başkanlarının, Başbakanlarının ve Avrupa Birliği'nin önemli simalarının hepsi açıkça zikretmektedir.

Lehimize olan tutumun güçlendiğini, geçtiğimiz günlerde katıldığım çeşitli Avrupa Birliği zirvelerinde ve konferanslarda bizzat gözleme imkanı buldum. Bu ayın başında Meis ve Rodos'ta yaptığımız 28 Avrupa Birliği ülkesi Dışişleri Bakanlarının bir araya geldiği toplantılarda da, bu hava açıkça ortaya çıkmıştır. İlk defa, belki, uzun yıllardan sonra, Avrupa Birliği'nin önemli simaları Türkiye lehinde, hiç de alışık olunmayan demeçler vermeye başlamışlardır. Bunların hiçbiri tesadüfi değildir.

Geçen dönemde Türkiye'nin Avrupa'daki yerini tartışmaya açan bazı Avrupalı şahsiyetlerin de, aslında bize katkısı olmuştur. Türkiye'nin ve Müslümanlığın, Avrupa Birliği içinde yeri olmadığını söyleyen bazı liderlerin de, Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye yakınlaşmasına ayrı bir katkısı olmuştur.

Değerli arkadaşlar, bunları da normal karşılıyoruz çünkü çoğulcu bir toplumda, her türlü siyasi akımın, düşüncenin bulunduğu bir ortamda, tabii ki, birçok ülkeyle birlikte, Türkiye'nin de Avrupa Birliği'ne katılmasını arzu etmeyenler olabilir. Ancak önemli olan asıl siyasi akımların nasıl düşündüğüdür ki, bunlar da az önce söylediğim gibi Türkiye lehinde bir tavır almaya başlamışlardır.

Kopenhag kriterlerini yerine getirmiş bir Türkiye'nin Avrupa Birliği tarafından reddedilmesinin felaket olacağı artık Komisyon yetkililerince de dile getirilmektedir. Eskiden Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olup olamayacağı tartışılırken, şimdi ne zaman olacağı tartışılmaya başlanmıştır. Türkiye'nin hangi tarihte Avrupa Birliği'ne tam üye olacağını şu anda söylemek mümkün değildir. Ancak lehimize olan bu tutumun ve söylemin devam etmesi, bu tavırların giderek güçlenmesi için Türkiye olarak bizim de üstümüze düşen bazı sorumluluklar vardır. Bu anlayışla, Aralık 2004'te yapılacak zirveye kadar üye ülkelerle üst düzeyde temaslarımızı kesintisiz sürdürmeye devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar,

Kendi içimizde de, siyasi kriterlere uyum açısından ilave yasal değişikliklerin tamamlanması, uygulamaya yönelik eksikliklerimizin giderilmesi, temel hak ve özgürlüklerin genişletilmesi ve işkenceyle mücadeleye yönelik çabalarımızın sonuçlandırılması da gerekmektedir. Kopenhag Zirvesi sonrasında,

esasen Hükümet olarak Avrupa Birliği'ne uyum sürecindeki çalışmalarımızı sürdüreceğimizi de açıklamıştık. Bu taahhüdümüzü yerine getirme konusunda da kararlılığımızı her zaman ortaya koymaktayız.

Kopenhag Zirvesi kararlarını hayata geçirmek için önümüzde yaklaşık 15 aylık bir süre vardır. Siyasi kriterlerin bu yıl içinde tamamlanması, bunun 2003 ilerleme raporuna olumlu bir şekilde yansması, gelecek yıl da uygulamaların değerlendirilmesi ve 2004 ilerleme raporundaki nihai değerlendirme sonucunda 2004 yılı Aralık ayında Avrupa Birliği zirvesinde üyelik müzakerelerinin başlaması kararı alınabilecektir. Dolayısıyla, önce 2003 yılının ilerleme raporlarını en iyi şekilde çıkarmak, siyasi kriterleri yerine getirdiğimizi bütün dünyaya göstermek, 2004 yılında da bunların en iyi şekilde Türkiye'de uygulandığını göstermek, 2004 yılı sonunda yapılacak zirve toplantısında Türkiye'yi hazır hale getirecektir.

Bunun için değerli arkadaşlar, sadece kanunları çıkarmak yetmemektedir. Kanunları çıkarmak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görevidir. Ama çıkarılan kanunların tam olarak uygulanması da yine yürütmenin, Hükümetin ve hepimizin sorumluluğudur.

∴ 236

Bu konuda birçok tenkit alıyoruz. Bunların bir kısmı maalesef haklıdır. Hepimiz bunu izlemek durumundayız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne de çok görev düşmektedir. İnsan Hakları Komisyonu'na da çok görev düşmektedir. Dolayısıyla, elbirliği içinde bir taraftan kanunları çıkarırken, bir taraftan da çıkan kanunların en iyi şekilde uygulanması için kararlılığımızı göstermek durumundayız.

Kopenhag Zirvesi'nden bu yana Avrupa Birliği'yle yaptığımız temaslarda, önümüzdeki dönemle ilgili çalışma faaliyetlerinin ana hatlarını tespit etmiş bulunuyoruz. 13 Mart 2003 günü Brüksel'de toplanan Ortaklık Komitesi, 2003 yılı için bir çalışma programı benimsemiştir. Bu çalışma programı aşağıdaki unsurları içermektedir:

- Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki siyasi ve ekonomik diyalogun daha da derinleştirilmesi
- Ülkemizin Avrupa Birliği müktesebatına uyum durumunun ele alındığı ayrıntılı inceleme sürecinin güçlendirilmesi
- Gümrük Birliği kapsamındaki teknik sorunların çözüme yönelik bir anlayışla ele alınması; ki, Gümrük Birliği'yle ilgili -biraz sonra değineceğim- bazı sorunlar vardır
- Avrupa kamuoyunda ülkemizin üyeliği aleyhindeki önyargıların azaltılması ve Türkiye'nin üyeliği lehinde bir ortamın oluşturulması.

Burada memnuniyetle ifade etmek isterim ki, son üç dört ay içinde, bütün Avrupa kamuoyunda Türkiye'ye karşı çok olumlu bir hava vardır. Bu, yapılan anketlerde, yapılan araştırmalarda açıkça kendisini göstermeye başlamıştır.

Değerli arkadaşlar,

Ortaklık Komitesinde ele alınan bu hususlar, 15 Nisan 2003'te Lüksemburg'ta benim başkanlığında toplanan Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi'nde bu kez en üst seviyede, siyasi düzeyde ele alınmış ve teyit edilmiştir.

Ülkemize ilişkin gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi, 14 Nisan 2003 tarihinde onaylandı. Belgede siyasi kriterler bakımından kısa-orta vade ayırımı yapılmadan bütün siyasi önceliklerin 2003 ve 2004 yılları içinde bitirilmesi öngörüldü. Ekonomik kriterlere ilişkin unsurlar ise bir öncekinin hemen hemen aynı şekilde kalmıştır. Dolayısıyla, Türkiye'yle ilgili yeni unsurlar, yeni arzular kesinlikle sözkonusu değildir. Daha önce ne kararlaştırıldıysa, bütün bunlar geçerlidir.

Gözden geçirilmiş Katılım Ortaklığı Belgesi ışığında yeni bir ulusal program hazırlanması çalışmaları, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nin eşgüdümünde başlatıldı. Yeni ulusal programın, Hükümetimizce Haziran ayının ortalarında kabul edilmesi öngörülmektedir. Yapmamız gereken, kendi ulusal programımızda Katılım Ortaklığı Belgesine paralel öncelikleri tespit etmektir. Bu öncelikler kapsamındaki uyum çalışmalarının bir takvim içinde verilmesi, Avrupa Birliği tarafından da talep edilmektedir. Siyasi kriterler dışındaki konularda kısa vadede yapılacak çalışmaların, 2003-2004 yılları içinde, orta vadede gerçekleştirilecek olanların ise 2005 yılı sonuna kadar yerine getirilecek şekilde planlanması önem arz etmektedir. Bu uyum çalışmaları için gerekli kurumsal yapılanma ve finansman ihtiyacı da düşünülmüştür.

237 ::

Değerli arkadaşlar,

2004 yılı sonunda ülkemizle müzakerelerin başlatılmasına ilişkin karar, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanacak 2003 ve 2004 ilerleme raporlarına göre alınacaktır. Bunun için, sözkonusu raporların, mümkün meritebe objektif değerlendirme içermesini sağlamakta kararlıyız.

Avrupa Komisyonunun, Kopenhag Siyasi Kriterlerine uyum durumumuzu değerlendirecek olan 2003 yılı ilerleme raporu yaz aylarında kaleme alınacaktır ve Eylül ayında büyük ölçüde nihai şeklini almış olacaktır. Yani, 2003 yılı raporu bu yaz hazırlanacaktır. Bu bağlamda, yazımı Ekim ayında tamamlanacak 2003 yılı ilerleme raporunda, Kopenhag Siyasi Kriterleri bağlamındaki mevzuat uyum çalışmalarımızı tamamladığımız yolunda bir Komisyon görüşünün yer alması son derece önemlidir. 2004 yılı ilerleme raporu çalışmaları için de, 2003 yılı sonundan itibaren fiilen 8 ay gibi kısa bir dönem kalmıştır.

Aslında bütün bunlarla söylemek istediğim şudur: Biz, her ne kadar önümüzde 15 ay var diyorsak da, önümüzde aslında 2-3 ay vardır. Türkiye Büyük

Millet Meclisi olarak bu yaz tatile girmeden önce, birçok reform paketini çıkarmak zorundayız. Hükümetimiz bu konuda kararlıdır. Bakanlıklarımız gayet ciddi bir şekilde çalışmaktadır. İlgili reform teklifleri hazırlanmakta, ilgili Bakanlıklara gönderilmektedir. Devletin bütün kurumlarının, diğer Bakanlıkların herkesin görüşü toplanmaktadır. Bu çalışmaların sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde huzurunuzla getirilecektir. Ama söylediğim gibi bu 2-3 ay hepimiz için önemlidir çünkü müzakerelere kapı açacak olan raporlar 2003 yılının raporları olacaktır.

Bunları dikkate alarak mevzuat çalışmalarımızın, Yüce Meclisimizin tatile girmesinden önce tamamlanması gereğini bir kez daha önemle vurgulamak isterim.

58. hükümet döneminde siyasi kriterlere uyum yolunda daha önceki hükümetler döneminde gerçekleştirilen Anayasa değişiklikleri, yeni Medeni Kanun ve üç reform paketine ilaveten iki kanun paketi yasalaştırıldı. Burada bizden önceki Hükümet'in bu yolda attığı adımları da hatırlamamız gerekir. Gerçekten, bizden önce üç reform paketi geçirilmiştir, bizim Hükümetimiz iki reform paketi geçirmiştir, üçüncüsü de, yani altıncısı da önümüzdeki günlerde huzurunuzla getirilecektir.

∴ 238

Değerli arkadaşlar,

Burada hep beraber, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yaptığımız kanun değişiklikleriyle, işkencenin önlenmesi; adil yargılanma ve muhakemenin yenilenmesi, yani yeniden yargılanma; basın özgürlüğünün genişletilmesi; Siyasi Partiler ve Seçim Kanunlarının iyileştirilmesi; dilekçe hakkının güçlendirilmesi; derneklerin faaliyetlerinin kolaylaştırılması; vakıfların mal edinmelerinin sağlanması amacıyla hep beraber düzenlemeler yapıldı. Şimdi, bunların uygulamalarını takip ediyoruz.

Halen yeni bir uyum paketi taslağının hazırlıkları içerisindeyiz. Bu, az önce söylediğim gibi, altıncı paket olacaktır. Bu paket, Terörle Mücadele Kanunu'nun ifade özgürlüğünü kısıtlayan 8. maddesinin kaldırılması; özel radyo ve televizyonların farklı dil ve lehçelerde yayın yapabilmeleri; seçimlerin uluslararası gözlemciler tarafından izlenebilmesi ve seçimlerde yayın yasağı süresinin daraltılması; İmar Kanunu'nda yapılacak bir değişiklikle farklı din ve inançlara sahip bireylerin ibadet özgürlüklerinin genişletilmesi; Nüfus Kanunumuzun isim konulması hususunda sınırlayıcı yorumlarının önlenmesi; sinema, video ve müzik eserlerine ilişkin kısıtlamaların azaltılması; töre cinayetlerinin faillerine verilecek ceza miktarının artırılması; cemaat vakıflarının gayrimenkullerinin tesciline ilişkin sürenin uzatılması; RTÜK'ün ve Sinema, Video ve Müzik Eserleri Denetleme Kurulu'nun yeniden modern normlara göre yapılandırılması gibi değişiklikler içermektedir.

Bütün bunlar buraya geldiğinde hep beraber tartışacağız. Bunlarla ilgili kamuoyunda çeşitli hususlar dile getirilmektedir. Eminim ki, bunların büyük bir kısmı bilgi noksanlığından kaynaklanmaktadır. Aslında, seçimlere gözlemci gelmesi gibi konuların büyük bir kısmı bütün dünyada uygulanmaktadır. Biz AGİT üyesi bir ülkeyiz. Bütün ülkelere, İngiltere'ye de, Almanya'ya da, Fransa'ya da, başka ülkelerin seçimlerine de gözlemciler giderler ve gözlemler. Ayrıca, ülkemizde 1946'dan sonra yapılan seçimlerin hepsi açık seçik ve düzgün seçimler olmuştur ve bizim sakınacak hiçbir tarafımız yoktur. Bunun gibi diğer maddelerle ilgili çeşitli kaygılar olabilir. Bu kaygıları saygıyla karşılamamız gerekir. Ancak, oturup konuştuğumuzda bunlarla ilgili kaygıları giderecek tedbirlerin alındığını da hep beraber göreceğiz.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Siyasi kriterlere uyumun sadece mevzuat düzenlemelerinden ibaret olmadığını bir kere daha vurgulamak istiyorum. Mevzuatın etkin ve yeknesak biçimde uygulanması, üzerinde hassasiyetle durmamız gereken bir konudur. Uygulamanın iyileştirilmesi hepimize düşen bir sorumluluktur. Yüce Meclisimizin bünyesindeki İnsan Hakları Komisyonu başta olmak üzere, hepimizin, bu alanda yapıcı katkı ve desteğinize ihtiyacımız vardır.

239 ::

Öte yandan, siyasi alan dışında olan teknik anlamdaki AB'ye uyum çalışmaları, kısa bir süre önce Bakanlığımıza bağlanan, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nin koordinasyonunda, 58 kamu kurum ve kuruluşu tarafından yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Açıldığında üyelik müzakerelerinin temelini bu çalışmalar oluşturacaktır.

Uyum çalışmaları bağlamında, Avrupa Birliği müktesebatının analitik incelemesini gerçekleştirmek için, 2000 yılında Ortaklık Konseyi kararıyla 8 alt komite kurulmuştur. Bugüne kadar üç tur toplantı yapılmıştır. Kopenhag Zirvesi'nde alınan karar ışığında, önümüzdeki dönemde değişik sektörlerdeki Türk mevzuatının, taslak, yasa ve yönetmeliklerin teknik düzeyde daha da ayrıntılı bir incelemeye tabi tutularak, topluluk müktesebatıyla uyum açısından farklılıkların tespiti amaçlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, aslında, yapılacak o kadar çok büyük iş var ki... Avrupa Birliği normlarına bizim normlarımızın uyması, tarımdan ormancılığa kadar, çevreden sağlığa kadar, sanayiye kadar bütün kanunların, mevzuatın, bütün bunların AB normlarına uyması için binlerce, yüz binlerce sayfa tercüme yapılmaktadır, çalışmalar yapılmaktadır. Bunun için dönüşü olmayan bir yoldayız dedik. İş, geri dönülmez bir noktadadır. Gerçekten çok ileri adımlar atılmıştır. Ne Türkiye, ne Avrupa Birliği açısından dönüşü olmayan bir yoldayız. Onun için, bu süreyi kısaltmak için ne gerekirse yapmak gerektiğine inanıyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Sizlerin de yakından takip ettiğiniz üzere, mali işbirliği, ilişkilerimizin eksik kalan yönlerinden birini oluşturuyor. Aralık 1999 Helsinki Zirvesi'nden bu yana gelişme kaydedilmesine rağmen, hala istenen düzeye erişilememiştir. Diğer üye olan ülkelerin ne büyük mali imkanlar elde ettiklerini düşünürseniz, bu konuda çok geciktiğimiz ortaya çıkacaktır.

Ülkemize, yılda ortalama 127.000.000 Euro'luk meblağ aktarılmaktaydı. Bunun artırılması yönünde sürekli girişimlerde bulunulmuştur. Kopenhag Zirvesi sonrasında, Komisyon, ülkemize verilecek hibe yardımlarının 2004 yılında 250.000.000 Euro, 2005 yılında 300.000.000 Euro, 2006 yılında ise 500.000.000 Euroya yükseltilmesini üye ülkeler ve Avrupa Parlamentosu'na önermiştir. Bu artış önerisini memnuniyetle karşıladığımızı, fakat bunun yeterli olmadığını, bunun daha da çok artırılması yönünde çaba gösterdiğimizi burada ifade etmek isterim.

•• 240

Adaylık süresi içinde ülkemize sağlanacak mali yardımların, münhasıran, Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Program'da yer alan önceliklere yönlendirilmesi de gerekmektedir. Bu amaçla, diğer aday ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de "merkezi olmayan yapılanma" adıyla yeni bir yapılanma oluşturulmuştur. Bu hibelerin en iyi şekilde kullanılabilmesi için yeni sistemin idari kapasitesinin ve mali özerkliğinin AB tarafından tescilini müteakip, bu yılın ortalarına kadar tüm unsurlarıyla işlerlik kazanmasını önemsemekteyiz.

Halen, Avrupa Birliği'yle en önemli kurumsal bağımızı oluşturan Gümrük Birliği'nin işleyişinde, hem AB'den hem de bizden kaynaklanan sorunların yaşandığı bir gerçektir. Bu sorunların giderilmesi için gerek Ortaklık Konseyi toplantılarında, gerek diğer toplantılarda, bunlar karşılıklı olarak dile getirilmiştir. Bunları düzeltme yönünde karşılıklı gayretler vardır. Yalnız, son yıllarda Türkiye olarak içinden geçtiğimiz ekonomik krizi de dikkate alırsak, bütün suçlamaları Gümrük Birliği'ne yüklemenin de doğru olmadığı kanaatindeyiz.

Değerli arkadaşlar,

15 Nisan'daki Ortaklık Konseyi'nde, Gümrük Birliği kapsamındaki çeşitli sorunların çözümüne ve işbirliğinin geliştirilmesine yönelik görüş alışverişlerinde bulunduk. Bu amaçla, gerçekleştirilebilecek çeşitli faaliyetleri içeren bir eylem planı taslağı hazırlayarak Ortaklık Konseyi'ne sunduk. Şimdi, Avrupa Birliği tarafının taslağa dair görüş ve önerilerini bekliyoruz. İnanıyorum ki, bunlar kısa süre içinde çözümlenecektir. Ama bütün bu problemlerin tam çözümü, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğinden geçecektir.

Değerli Milletvekilleri,

Bu noktada, Kıbrıs'la ilgili de bazı şeyler söylemek istiyorum. Ülkemizin Avrupa Birliği üyeliğiyle doğrudan bağlantısı olmamasına karşın, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği'ne katılımına da kısaca değinmekte fayda var. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin de dahil bulunduğu 10 yeni aday, bildiğiniz gibi, Katılım Anlaşması'nı 16 Nisan 2003 tarihinde Atina'da imzalamışlardır. Bunlardan birisi de Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'dir. Diğer 9 ülke ise, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Polonya, Slovak Cumhuriyeti ve Slovenya'dır. Dolayısıyla, Avrupa Birliği'nin 15 ülkesine ilave 10 ülke daha gelmiştir ve Avrupa Birliği 25 ülkeye çıkmak üzeredir. Bundan ayrı olarak, 3 tane de aday ülke vardır: Romanya, Bulgaristan ve Türkiye. Dolayısıyla, şu anda 28 ülke Başbakanları ve Dışişleri Bakanları, Avrupa Birliği toplantılarında sürekli bir araya gelmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Her ne kadar 16 Nisan 2003 tarihinde bu 9 ülke ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Avrupa Birliği'ne giriş adımını atmışlarsa da, şu anda toplantılara katılmaktadır, fakat oy kullanmamaktadır. Bir sene sonra, 1 Mayıs 2004 tarihinde tam üye olacaklar ve oy kullanmaya da başlayacaklar. Dolayısıyla biz, 15 ülkeyle değil, 25 ülkeyle muhatap olmaya başlayacağız.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin üyeliğine tepkimiz, Bakanlığım tarafından aynı gün yapılan açıklamayla, net bir biçimde ortaya konmuştur. Açıklamada, yalnızca Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğinin sözkonusu olduğu ve bu anlaşmayla Türkiye'nin garantörlük haklarının ortadan kalkmadığı ve yeni bir hukukun ortaya çıkmadığı açık bir şekilde bütün zabıtlara geçirilmiştir. Bakanlık olarak, bu yönde bütün girişimler yapılmıştır. Ama bugün bir gerçekle karşı karşıyayız, bunu görmemiz gerekir: Kıbrıs bütün olarak değil, bölünmüş olarak Avrupa Birliği'ne adım atmıştır.

Bu meyanda vurgulamam gerekir ki, Kıbrıs sorununun çözümü, ülkemizin Avrupa Birliği'ne katılımına dair siyasi kriterler arasında bulunmamaktadır. Dolayısıyla, bizi bağlayan siyasi kriterler, Kopenhag siyasi kriterleridir. Kıbrıs meselesi, bu kriterlerin içinde değildir. Ancak, Rum kesiminin ve Yunanistan'ın Avrupa Birliği'ne tam üyeliğini düşünürseniz, ayrıca, bütün Avrupa ülkelerindeki havaya da bakarsanız, böyle bir doğrudan ilişki olmamasına rağmen, bunun da bir faktör olarak ele alınması ve dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. Çünkü bu konuda gözümüzü de kapalı tutamayız.

Aslında, böyle bir sorun olmasa bile, biz Kıbrıs'ta kalıcı bir çözümün gerçekleşmesi için uğraşyoruz. Hükümetimiz işbaşına geldikten sonra çözümsüzlüğü çözüm olarak görmediğini açıkça ilan etmiştir. Kıbrıs'ta bir çözüm olsun diye, gerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, gerekse Türkiye elinden geleni

yapmaktadır. Bu bağlamda, son günlerde atılan adımlar, bütün dünyanın dikkatini çekmiştir. Yıllardır masa üzerinde yapılan konuşmalarla, müzakerelerle bir yere varılamamış ama sahada önemli adımlar atılmıştır.

Birkaç gün öncesi itibarıyla, 250.000 Rum kuzeyi ziyaret etmiş, 80.000'in üzerinde Kuzey Kıbrıslı Türk de Rum kesimini ziyaret etmiştir. Ayrıca, dünden itibaren başlattığımız bir uygulamayla, Türkiye olarak biz de, kırk sene sonra ilk defa Güney Kıbrıs Rum kesimindeki Rumların Türkiye'ye rahatlıkla gelip gidebileceklerini bütün dünyaya duyurduk. Memnuniyetle ifade etmek isterim ki, çok büyük sayıda rakamlarla Rum kesiminden Türkiye'ye ziyaretler başlamıştır. Bütün bunlar karşılıklı güveni oluşturmanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Sadece masa başında değil, sahada da birçok işler yapılacaktır. Atılan bu adımların, Avrupa Birliği, Güney Kıbrıs Rum kesimi ve Yunanistan tarafından en iyi şekilde değerlendirileceğine inanıyoruz. Zaten bunun neticesindedir ki, Avrupa Birliği'nin Kıbrıs'a uyguladığı ambargoyu kaldırmaya yönelik çalışmalar da başlatılmıştır.

∴ 242

Değerli arkadaşlar,

Hepimizin yapması gereken başka bir şey daha vardır. Bu da, Avrupa kamuoyunu hazırlamaktır. Kopenhag'da biz bunun sıkıntısını gördük. Almanya ve Fransa'daki kamuoyunun hazır olmaması, Almanya ve Fransa liderlerinin daha cesur adım atmalarını engellemiştir. Ancak, az önce ifade ettiğimi bir kez daha ifade etmek istiyorum: Bu geçen süre içinde her iki ülkenin kamuoyunda da Türkiye'ye müzahir olumlu gelişmeler söz konusudur. Bunlar, ölçülebilecek nitelikte olumlu gelişmelerdir. Ayrıca, bütün bu ülkelerin liderleri, Türkiye'nin üyeliğiyle ilgili şimdiye kadar yapmadıkları olumlu açıklamaları yapmaya başlamışlardır. Bunların hiçbiri de tesadüfi değildir.

Bu bağlamda, kamuoyunu hazırlamak için gerek Bakanlığım, gerek Hükümet, gerekse birçok sivil toplum örgütü çalışmalar yapmaktadır. İlişkileri sadece hükümetlerden hükümetlere değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Avrupa Parlamentosu arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki dostluk grupları ile Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin dostluk grupları arasında da geliştirmek zorundayız. Dolayısıyla, sadece hükümetlerden hükümetlere değil, milletvekillerinden milletvekillerine dönük çalışmaları da başlatmak zorundayız. Bu bakımdan, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne de çok büyük görev düşmektedir.

Ayrıca, sivil toplum örgütlerine de çok büyük görev düşmektedir. Her şey, bir kez daha tekrar ediyorum, resmi kanallardan gitmemelidir. Sivil toplum örgütlerinin giderek artan rolünü ihmal etmememiz gerekir. Bazen, bizim sözlerimizden çok, onların sözleri güven oluşturmaktadır. O açıdan bütün sivil toplum örgütlerini de göreve çağırıyoruz. Onların büyük bir kısmını geçen süre içinde yaptığımız çalışmalara zaten dahil ettik.

Değerli arkadaşlarım,

Size son olarak Avrupa Konvansiyonu'yla ilgili de biraz bilgi vermek istiyorum. Aralık 2001 tarihli Laeken Zirvesi'nde, Avrupa Birliği'nin genişleme perspektifi çerçevesinde, Birliğin geleceğini konuşmak, değerlendirmek, Avrupa Birliği gelecekte nasıl olacak, nasıl bir anayasası olacak, nasıl bir çalışma şekli olacak sorularına yanıt bulmak amacıyla bir konferans kurulmuştur. Bu konferansa her ülkeden 3 kişi katılmıştır. Türkiye'den de buraya Hükümet'in yanında, iktidar ve muhalefetten birer milletvekili arkadaşımız katılmaktadır. Türkiye'yi temsil eden arkadaşlarımız, çok aktif şekilde, konvansiyona katkıda bulunmaktadır. Önümüzdeki aylar içinde, hükümetlerarası konferans yapılacaktır. Ümit ediyoruz ki, Türkiye bu konferansta da yerini alacaktır.

Değerli Milletvekilleri,

Başından beri anlattığım süreç, kırk yıllık, yarım asıra yaklaşan bir süreçtir. Kırk yıllık bir sürecin sonunu iyi bitirmemiz gerekir.

243 ::

On sene önce demir perde ülkesi diye gördüğümüz ülkeler ya Avrupa Birliği'ne girmişler veya çok daha ileri mesafeler almışlardır. Şöyle düşünmeyelim: Nasıl olur da, onları bizden önce alırlar? Onlarda büyük değişiklikler olmuştur, onlarda ihtilaller, devrimler olmuştur ve mevcut yapı tamamen silinmiştir, yok edilmiştir, onun üzerine yeni yapılar kurulduğu için girişleri kolay olmuştur. Bizim ise büyük bir geleneğimiz var. Biz, bir demir perde süreci yaşamadığımız için, 1950'den beri çoğulcu bir demokrasinin içinde olduğumuz için, bizim işimiz biraz daha zor olmuştur. Osmanlı'dan gelen gelenekleri olan bir devletiz, ülkeyiz. O bakımdan, alışkanlıklarımızı gidermek biraz daha zor olmaktadır. Ama geldiğimiz nokta kritik bir noktadır. Şu bir buçuk sene içinde ve hatta şu üç dört ay içinde Avrupa Birliği'ne müzakere kapısını açabiliriz veyahut da bunu tamamen kapatabiliriz.

O bakımdan, Hükümetimiz bunun bilinci içindedir. Tekrar ediyorum; bunun bilinci içinde olduğumuz için, seçimlerden hemen sonra, daha Hükümet çalışmalarını başlatmadan, parti olarak bu atağa geçtik. Aslında, propagandalar ve bazı yanlış algılamalardan dolayı, bizden, AK Parti Hükümeti'nden böyle bir tavır beklenmiyordu. Belki de bunun şaşkınlığı, Avrupa Birliği'ni bugün çok daha değişik bir noktaya getirmiş ve Hükümet'in siyasi iradesi ve kararlılığı açık açık ifade edilmeye başlanmıştır.

Burada memnuniyet verici olan husus, bu konuya, iktidar-muhalefet beraber sahip çıkmamızdır. Burada çıkan reform paketlerinin hepsini beraber çıkaracağımızı, her ortamda açıkça söylüyorum. O bakımdan, inanıyorum ki, önümüzdeki bu fırsatı da iyi bir şekilde değerlendireceğiz.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Hükümet olarak biz bu yolda kararlı bir şekilde devam ediyoruz. Bakanlar Kurulu'nda bu konuyla ilgili olağanüstü toplantı yaptık. Bu yolda yeni bir seferberlik başlatacağız ve bunu, sadece Hükümet olarak değil, Meclis içindeki partilerimiz, Meclis dışındaki partilerimiz, sivil toplum örgütleri, basın, aydınlar, entelektüeller, herkesi katarak yürütmek amacındayız.

Bu dileklerle, hepinize saygılar sunuyorum ve genel görüşmenin açılması yönünde oy vermenizi hepinizden rica ediyorum.

■ ■ ■ ■ **AB Ulusal Programı'nın Takdimi Amacıyla**
■ ■ ■ ■ **TBMM Genel Kurulu'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ **Ankara, 1 Temmuz 2003** **S**ayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimizde önemli ve kritik bir adımı oluşturan Avrupa Birliği müktesebatının üstlenilmesine ilişkin yeni ve gözden geçirilmiş Ulusal Program'ı sizlerle paylaşmak için huzurlarınızdayım. Hepinize saygılar sunuyorum.

245 ∴

Değerli arkadaşlar,

Hepinizin ofislerine Ulusal Program'ın özetini gönderdik. Bu programın tamamı 877 sayfadır, arzu eden arkadaşlara tamamını da verebiliriz. Ama eminim ki, özetini gönderdiğimiz programa şöyle bir göz attıysanız, siyasi konuları, ekonomik konuları, mali konuları, bütün bunları içeren geniş, tafsilatlı bir program olduğunu görmüşsünüzdür. Hükümetimizin tavrı, bu Programı bütün milletimizin görüşüne sunmak, tartışmaya açmak, siyasi partilerimizle paylaşmak ve daha sonra da, Hükümet kararı şeklinde Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle devreye sokmaktır.

Avrupa Birliği sözkonusu olduğunda, bütün bu konuların tartışılmasını, Hükümet olarak, gerçekten, samimi olarak istiyoruz. Zira Avrupa Birliği, herhangi bir örgüte benzememektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'yle ilişkisi, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişi, Türkiye'nin OECD, Türkiye'nin NATO veya Türkiye'nin İslam Konferansı Teşkilatı'yla ile ilişkileri gibi bir ilişki değildir. Avrupa Birliği büyük bir topluluktur. Türkiye de 70 milyonluk büyük bir toplumdur. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişi, 70 milyonun, büyük bir toplumun başka büyük bir toplumla buluşması ve beraber hale gelmesidir. Dolayısıyla, hayatımızı yakından ilgilendiren, kurumlarımızı yakın-

dan ilgilendiren büyük bir entegrasyondur bu. O açıdan, getirdiği sorumluluklar vardır, getirdiği görevler vardır, getirdiği avantajlar vardır, bunlar karşısında Türkiye'nin yapması gerekenler de vardır. Bu açıdan, herkesin konuyu yakinen bilmesi, ayrıntılarını öğrenmesi gereklidir. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra belki de en büyük projedir bu. O açıdan, bu meseleyi sadece Hükümet olarak götürme niyetinde değiliz.

Bu meselede, bu konuda, bütün siyasi partiler, sivil toplum örgütleri, aydınlar, halk ve sendikalar, herkes ne olup ne bittiğini bilsin istiyoruz. Bu açıdan, Ulusal Program, bilgilerinize sunulmuştur. Bugün burada bir tartışma açıyoruz ve herkesin görüşünü almak istiyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye, 1999 Helsinki Zirvesi'yle Avrupa Birliği'ne gerçekten aday olmuştur. Helsinki'de Türkiye'nin adaylığı kabul edildikten sonra, Türkiye'nin adaylığını daha da meşrulaştıran ve sanal bir adaylıktan gerçek bir adaylığa getiren noktaya, Katılım Ortaklığı Belgesi'nin hazırlanması, mali meseleleri içeren Çerçeve Anlaşması'nın imzalanması ve 2001 yılında Türkiye'nin Ulusal Programı'nın yayımlanmasıyla ulaşılmıştır. Katılım Ortaklığı Belgesi, Avrupa Birliği tarafından hazırlanmıştır; Türkiye'nin siyasi olarak, ekonomik olarak neler yapması gerektiğini ortaya koymuştur.

Ulusal Program, Türkiye olarak neler yapmamız gerektiğini, belli bir zaman süreci içinde ne yapacağımızı, 2003 yılında ne yapacağımızı, 2004'te ne yapacağımızı, kısa, orta ve uzun vadede ne yapacağımızı içeren bir düzenlemedir. Bugün çok kullanılan anlamıyla, bir nevi yol haritasıdır. Yani Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne tam üye yapacak bir yol haritasıdır. Burada, kısa vadeli olarak 2003 ve 2004 yılları içinde yapacaklarımızı, orta vadeli olarak da 2005 yılı içinde yapacaklarımızı ortaya koymuş durumdayız.

Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizdeki temel belgelerden biri olan 2001 Ulusal Programı'yla, Kopenhag Siyasi Kriterleri bağlamında bugüne kadar gerçekleştirilen Anayasa değişikliklerini bizden önceki Hükümet yapmıştır. Reform paketlerinden üçünü bizden önceki Hükümet çıkarmıştır. Dördüncü, beşinci ve altıncı reform paketlerini de bugünkü Hükümet ve bu Meclis yapmıştır. Dolayısıyla, bütün bunların dayanağı, mesnedi, 2001 yılında yayınladığımız Ulusal Program olmuştur. Şimdi, yeni, gözden geçirilmiş bir Ulusal Program çıkarıyoruz. Bu programda da, 2003 ve 2004 yılları içinde yapacaklarımızı ortaya koyuyoruz.

Şunu da unutmamak gerekir: sözkonusu reform çalışmalarına, daimi bir süreç olduğu cihetle, katılım müzakereleri sırasında da devam edilecektir. Yani, reformların "biz şunu yaptık, bitti" anlayışı içinde olmaması gerekir. Bu, bir süreçtir. Dediğim gibi, kısa süre içinde yapacaklarımız var, orta vadede

yapacaklarımız, uzun vadede yapacaklarımız var. Avrupa Birliği'ne yaklaşımımız, eğer "bize bazı hususlar empoze ediliyor, biz bunları yaparız ve burada kalırız" anlayışı içinde olursa, bu anlayış aslında Avrupa Birliği zihniyeti-ne uygun bir anlayış değildir.

Biz, defalarca söylediğimiz gibi, kendi halkımız, kendi milletimiz, kendi ül-kemiz, daha demokratik, daha özgür, daha kalkınmış, ekonomik ilişkileri da-ha şeffaf, mali ilişkileri daha şeffaf, hesap verilebilirliğin olduğu bir ülke ol-sun diye uğraşıyoruz. Bütün bunlar, Avrupa Birliği kriterleriyle de paralellik arz etmektedir. Dolayısıyla, bu reformları bir zorlamayla, bir baskıyla yapıyor değiliz. Bunu açıkça söylüyorum. Biz bunları gönüllü olarak, arzu ederek, kendi halkımız hak ettiği için yapıyoruz. Bu anlayış içinde hareket eden bir Hükümet, bu anlayış içinde hareket eden bir Türkiye Büyük Millet Meclisi, muhakkak ki, Türkiye'yi, gerçekten hak ettiği yere getirecektir. Bunun so-nunda, burada açık konuşmak gerekir, Avrupa Birliği sözkonusu olsun ya da olmasın, bunların hepsinden Türkiye kazanacaktır, Türk halkı kazanacaktır. O bakımdan yaptıklarımızda kararlıyız.

Değerli arkadaşlar,

Malumunuz olduğu üzere, 12-13 Aralık 2002 tarihlerinde, Danimarka'nın dönem başkanlığını yaptığı Kopenhag Zirvesi'nde yeni bir aşamaya gelin-miştir. Orada alınan kararda "2004 yılının sonunda, eğer ilerleme raporları olumlu çıkarsa, Türkiye'yle müzakerelere vakit geçirilmeden başlanacak" denilmiştir. Bu, Helsinki'den sonra atılan en önemli adım olmuştur.

Kopenhag Zirvesi'nde başka bir karar daha alınmıştır: "Katılım Ortaklığı Belgesi, Ulusal Program tekrar gözden geçirilsin, Gümrük Birliği'yle ilgili olup bitenler gözden geçirilsin, aksayan yönler varsa bunlar düzeltilsin ve Türkiye'ye yapılan mali yardım artırılsın" denilmiştir. İşte, bu çerçeve için-de, yeni bir Katılım Ortaklığı Belgesi, 15 Nisan 2003 tarihinde Avrupa Bir-liği'nde yapılan toplantılar neticesinde ortaya çıkmıştır. Buna karşılık da, biz şimdi, 2003 yılında, gözden geçirilmiş bir Ulusal Program çıkarıyoruz. Bu-nun aslı, 2001 yılındaki Ulusal Program'dır. Ancak, bunu değişen şartlara göre tekrar gözden geçiriyoruz. Bunun içinde yeni bir husus yoktur. En geni-şi, 2001'deki Ulusal Program'dır. Ancak, bu süre içinde Türkiye'nin yaptığı, çözdüğü birçok problem vardır. Bunlar, tabiatıyla bunun dışında olacaktır.

Değerli arkadaşlar,

Şimdi biz gözden geçirilmiş olan bu Ulusal Program'ı, sizin de tenkitlerinizi, önerilerinizi, siyasi partilerimizin önerilerini, sivil toplum örgütlerinin öne-rilerini dikkate alarak olgunlaştıracacağız, daha sonra da Bakanlar Kurulu ka-rarı haline getirip, Resmi Gazete'de yayımlayarak Komisyon'a vereceğiz.

Bu Program, aynı zamanda, 2004 sonunda üyelik müzakerelerinin başlamasını hedefleyen bir siyasi taahhüt niteliği de taşıyacaktır. Program'ın bizi tam üyelik hedefine götürebilmesi için, Katılım Ortaklığı Belgesi'ndeki beklentileri karşılayacak ve bunları tamamlayacak bir nitelikte olması gerekmektedir. Bunlar nedir? Bunlar Avrupa Birliği standartlarıdır. Yani biz, bu programla, Türkiye'nin 2004 yılının sonunda, herhangi bir Avrupa Birliği ülkesindeki siyasi kriterleri tamamladığını göstermek istiyoruz. Türkiye'nin bundan sonra yapacakları, müzakere süresi içinde gerçekleştireceği konulardır ama tüm temel prensipleri yerine getirmiştir demek istiyoruz.

Bu beklentilerin karşılanmasında göstereceğimiz performans, Türkiye'nin 2004 yılı sonunda, Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerine başlayıp başlamamasını tayin edecektir. Bu husus, özellikle siyasi kriterler açısından geçerlidir. Zira siyasi kriterler karşılanmadan müzakerelere başlama imkanı yoktur. Ekonomik kriterler genellikle Maastricht kriterlerini ihtiva ettiği için, bunlar müzakere süresi içinde yerine getirilebilecek hususlardır ama siyasi kriterler müzakereye başlamanın bir şartıdır. Biz de zaten Ulusal Program'la bunları taahhüt edeceğiz. "Evet, 2004'ün sonunda Türkiye hazır" diyeceğiz.

∴ 248

2003 Ulusal Program'ı, bir öncekinde olduğu gibi, tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın çabaları ve katkılarıyla hazırlanmıştır. Programı bu hale getirirken, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nden, devletimizin bütün kurumlarından, bütün kurumlarından, sivil-asker ayırımı yapmadan, hepsinden görüşler alınmıştır. Bu görüşler derlenmiştir, toparlanmıştır ve huzurunuzda bu şekilde çıkmıştır. Bu süreç içinde sivil toplum örgütlerinin görüşlerinden de azami ölçüde yararlanılmasına özen gösterilmiştir. Dolayısıyla Program, teknik veçhesiyle geniş bir mutabakat zeminine sahip bulunmaktadır. Hükümet olarak, Avrupa Birliği'ne üyelik hedefine, ancak tüm kurumlarımızın katkısı, özverisi, çalışması ve toplumumuzun desteğiyle ulaşabileceğimizin bilinci içerisindeyiz.

Ulusal Program'ın siyasi kriterlere ilişkin bölümünü oluştururken, Hükümet programında ifadesini bulan insan hakları ve hukukun üstünlüğüne dayalı, çoğulcu, katılımcı demokratik yapımızın güçlendirilmesi, ülkemizin birlik, bütünlük ve üniter yapısı içinde temel hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, işkence ve kötü muameleye hoşgörü gösterilmemesi, sivil toplum örgütlerinin güçlendirilmesi gibi temel hedefler esas alınmıştır. Ulusal Programımız, adalet, içişleri, tarım, ulaştırma, çevre, sağlık, çalışma hayatı ve sosyal güvenlik gibi toplumsal hayatın her alanında uyum faaliyetlerinin yoğun olarak sürdürülmesini öngörmektedir. Bunun için 93 yeni kanun çıkaracağız, 61 kanunda değişiklik yapacağız, 391 idari düzenleme yapacağız, daha önce yapılan 84 idari düzenlemede de değişiklik yapacağız.

Görüldüğü gibi, kanunlarımızı, mevzuatımızı Avrupa Birliği mevzuatına paralel hale getirmek için büyük bir çaba sarf edilmektedir. Bu uyum çalışmaları, Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin de ötesinde, Türkiye'yi, dünya platformunda daha güçlü, etkin ve saygın bir konuma getirme amacına yöneliktir.

Değerli arkadaşlar,

Az önce söylediğim gibi, sonunda Avrupa Birliği sözkonusu olmasa bile, Türkiye'nin büyük kazanımları olacaktır. Türkiye'nin çağdaşlaşma ve kalkınma yolundaki son büyük atılımı, Avrupa Birliği'ne üyelik yolunda attığı büyük adımdır. Avrupa Birliği üyeliğine giden yolun zorlukları ve atılması gereken adımların önemi ise açıktır. Bu cesur adımları atan Türkiye, dünyanın en ileri ülkeleriyle rekabet gücünü sağlayabilecek ve küreselleşme olgusunda hak ettiği yere de kavuşacaktır.

2003 Ulusal Programı'nın ortaya çıkarılması, Hükümetimizin önemli bir icraatı niteliğindedir, ancak Program'ın uygulanması ve hayata geçirilmesi de aynı derecede önem taşımaktadır. Ülkemizde gerçekleştirilen devrim niteliğindeki anayasal ve yasal reformlar uluslararası platformlarda takdirle karşılanmakla birlikte, bu reformların uygulamada günlük hayata tam olarak yansıtılmamasının da sık sık eleştiri konusu olduğu görülmektedir.

249 ::

Aslında, dışarıdan gelecek eleştirilerden önce, içeriden gelen eleştiriler daha önemlidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, kanunları çıkardıktan sonra, bu kanunlar kesinlikle uygulanacaktır. Bu kanunların uygulanmasında zaman zaman alışkanlıkların bir etkisi olabilir. Ancak, eğer kanunların uygulanmasında bilinçli bir direniş sözkonusu olursa, o zaman şüphesiz ki, yaptırım gücü devreye girecektir. O açıdan, değerli arkadaşlar, 2003 yılında, biz çıkarmamız gereken bütün kanunları çıkarmayı hedefledik. 2004 yılında da bunların uygulandığını hep beraber göstereceğiz. Zaten Ulusal Program'da da bunları taahhüt ediyoruz.

Bu nedenle, Hükümetimizin Yüce Meclisimizle işbirliği halinde, gerekli uyum paketlerini bu yasama döneminin ilk yılı içinde, yani diğer bir deyimle, Meclis tatile girmeden çıkarması zorunluluk arz etmektedir. Bu konuda Hükümetimizin ve Parlamento'nun iradesi gayet açıktır. Bunun için, bu büyük projenin farkında olduğu için Türkiye Büyük Millet Meclisi 1 Temmuz'da değil, 1 Ağustos'ta tatile girecektir.

Daha uzun vadede çıkarılması gereken temel yasalar arasında yeni Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Basın Kanunu, Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, RTÜK Kanunu, Askeri Ceza Kanunu ve Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Teşkilat Yasası gibi kapsamlı mevzuat da bulunmaktadır. Ayrıca, tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın da kendi yetki ve sorumluluk alanları-

na giren konularda, 2001 Ulusal Programı'nın hedeflerine uygun olarak hazırladıkları ve 2003 Programı'nda da teyit ettikleri eylem planlarını hayata geçirmek için önemli tedbirler alınacaktır.

Program'da, kısa vadede kastedilen 2003 ve 2004 yılları, orta vadede öngörülen ise 2005 yılı sonudur. Avrupa Birliği'yle tam üyelik müzakerelerine bir an önce başlanabilmesi için, kısa vadede gerçekleştirileceği sözü verilen taahhütlerimize ilişkin çalışmaların da bu çerçevede yönlendirilmesi zaruridir.

Değerli arkadaşlar,

Yeni Ulusal Program'ın siyasi kriterler bölümünün 2001'den beri gerçekleştirilen reformların özetlendiği girişinde "Hükümet, aşağıdaki başlıklar altında sıralanan yasal düzenlemeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 22. Yasama Dönemi 1. Yasama Yılı içinde tamamlamaya kararlıdır. Yapılan tüm reformların, eşzamanlı olarak, lafıyla ve ruhuyla uygulamadaki etkisinin ilke olarak Haziran 2004'e kadar görüleceği konusunda Hükümet'in iradesi tamdır" beyanı yer almaktadır.

∴ 250

Siyasi kriterler bölümünde, aşağıda başlıklar altında yer verilen taahhütlerde bulunmaktayız:

"Düşünce ve ifade özgürlüğü" başlığı altında, bu özgürlüklerin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 10. maddesi çerçevesindeki toprak bütünlüğü ve ulusal güvenliğin korunmasını da öngören ölçütler ile laik ve demokratik cumhuriyeti, üniter devlet yapısını ve milli birliği koruma kriterleri temelinde bir yandan genişletilmesi, diğer yandan da sürdürülmesi öngörülmektedir.

"Dernek kurma özgürlüğü, barışçı toplantı hakkı ve sivil toplum" başlığı altında, sivil toplumun güçlenmesinin ve demokratik hayata katılımının desteklenmesi, bu alanda gerçekleştirilmiş reformların etkili biçimde uygulanması ve ilgili mevzuatın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin lafına ve ruhuna uygunluk açısından gözden geçirilmesine devam edilmesi öngörülmektedir.

"İşkence ve kötü muamelenin önlenmesi" başlığı altında, işkence ve kötü muameleye sıfır tolerans göstereceğimizi açık açık yazmaktayız.

"Kamu görevlilerinin insan hakları konusunda eğitimleri" başlığı altında, yine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hükümleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ve Avrupa Birliği hukuku konusunda sürmekte olan eğitim programlarının devam edeceğini vurgulamaktayız.

"Yargının işlevselliği ve verimliliği" başlığı altında, adalet hizmetlerinin modern toplumun gereklerine uygun şekilde etkili hale getirilmesinin önemi vurgulanarak, yargı reformunun, demokratikleşme sürecinin temelini oluşturmakta olduğu kaydedilmektedir.

“Cezaevleri, tutukevleri ve nezarethane koşulları” başlığı altındaki bölümde ise, ceza infaz hakimliği kurumu ve cezaevleri izleme kurumlarının etkin çalışmalarının sürdürülmesi, cezaların infazına ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesine devam edileceği hususlarına yer verilmektedir.

Başka bir başlık ise, tüm bireylerin, ayırım yapılmaksızın, tüm temel hak ve özgürlüklerden tam olarak yararlandırılmalarıdır. Bu başlık altında da, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 9. maddesinin titizlikle korunacağı ve hiçbir ayırım yapmadan, bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının, fertlerin, temel hak ve özgürlüklerden tam olarak yararlanmaları işlenmektedir.

“Yürütmenin işlevselliği” başlığı altında, Milli Güvenlik Kurulunun ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği’nin fonksiyonlarının, Anayasa ve ilgili yasa değişiklikleriyle, yeniden tanımlanan danışma organı niteliğiyle uyumlaştırılması öngörülmektedir.

Avrupa İnsan Hakları ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 6 numaralı Protokol’ün sonuçlandırılması, 13 numaralı Protokol’ün ise imzalanması, siyasi kriterlerin altında öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Bu noktada, bir şeyin daha altını çizmek istiyorum. Türkiye, uzun yıllardan beri, imzaladığı bazı Birleşmiş Milletler sözleşmelerini, Hükümetler tarafından da onaylanmasına rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne getirip onaylatmamıştı. Geçen hafta içinde bu sözleşmeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne getirdik ve bunlar sizlerin takdiriyle de onaylanmıştır.

Bu konularla ilgili tereddüde gerek yoktur. Gerekli çekinceler sözkonusuysa, bunlar zaten konulmuştur. Ama burada ilginç olan şudur: Şimdiye kadar bu sözleşmeleri Meclislerinden geçirmeyen ülkelerin isimlerini burada sizlere sayarsam, Türkiye’nin o ülkelerin arasında bulunmasını istemezsiniz. O bakımdan, yaptığımız doğru olmuştur. Bütün bunlar, Türkiye’yi Avrupa Birliği’ne götüren yolda mesafe aldırıştır.

Yeni Ulusal Program’ın “Ekonomik Kriterler” ve “Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Yeteneği” bölümlerinde yer alan önemli tedbirleri şu şekilde özetleyebilirim: Siyasi kriterlerden sonra ekonomik kriterler ve mali kriterler vardır ki, bunlar aslında çok yer tutmaktadır. 877 sayfalık Programın büyük bir kısmı, ekonomik, mali, finansal, sosyal konularla ilgilidir.

Ekonomik kriterlerde vurgulanan hususlar, kısa vadede enflasyonla mücadele ve yapısal reform programının uygulanması ve bu programın tamamlayıcı niteliğindeki tarım reformu, mali sektör reformu, sosyal güvenlik reformu gibi yapısal reformlara devam edilmesi, orta vadede ise tamamlanmasıdır. Bu bölümde ilk defa değinilen hususlar ise, kısa vadede kapsamlı bir kamu yö-

netimi reformunun uygulamaya konulması -ki bunu, önümüzdeki günlerde huzuruza getireceğiz- düzenleyici kurumların bağımsızlıklarının uluslararası normlara uygun bir şekilde korunarak şeffaflık ve hesap verilebilirliğin artırılması ve doğrudan yabancı yatırım girişinin kolaylaştırılması ve teşvik edilmesidir.

“Malların serbest dolaşımı” başlığı altında, kısa vadede Türkiye’nin Avrupa Birliği’nin teknik mevzuatına uyumunu tamamlaması, orta vadede ise uygulama için gerekli tüm altyapının tamamlanması öngörülmektedir.

“Kişilerin serbest dolaşımı” başlığı altında, mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması konusundaki AB mevzuatının tüm Türk mevzuatına kazandırılması öngörülmektedir. Hizmet sunumu serbestisi alanında, kısa vadede Türk mevzuatındaki potansiyel engellerin belirlenmesi çalışmaları sürdürülerek, orta vadede ise, özel kanunlarla düzenlenmiş olan ve mesleğin icrasında Türk vatandaşlığı şartı içeren hükümler, Avrupa Birliği üye devlet vatandaşları için karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bazı meslek gruplarında tam üyelik kadar, bazı meslek gruplarında ise tam üyelikten sonra kaldırılacağı söylenmiştir.

∴ 252

“Sermayenin serbest dolaşımı” bölümünde konuyla ilgili tafsilat verilmiş, rekabet ve devlet yardımları alanında, kısa vadede, Avrupa Birliği’nin bu alandaki mevzuatına uyum çalışmalarına devam edileceği ifade edilmiştir.

“Tarım” başlığı altında, tarım konusunda yapılacak reformlar detaylı bir şekilde anlatılmış; taşımacılık alanında yapılacak değişiklikler anlatılmış.

“Vergilendirme” başlığı altında, Avrupa Birliği’nin dolaylı vergiler ve kurumlar vergisi mevzuatına uyum tarihinin müzakere sürecinde belirleneceği hükme bağlanmıştır.

“Ekonomik ve parasal birlik” alanında, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası’nın tam bağımsızlığının üyeliğin hemen öncesinde sağlanacağı ve Merkez Bankası’nın, Avrupa merkez bankaları sistemi içinde yer almasına yönelik hazırlık çalışmalarının üyelikle birlikte tamamlanacağı belirtilmiştir.

“Sosyal politikalar ve istihdam” başlığı altında, Türk iş hukukunun gözden geçirileceği vurgulanmıştır.

“Enerji” konusunda yapacağımız değişiklikler ve özellikle altyapı konularında yapılacak mevzuat anlatılmıştır.

“Sanayi” alanında, ülkemizin sanayi politikasını ortaya koyan Türkiye sanayi politikası dokümanının uygulanacağı belirtilmiştir.

“Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ)” başlığı altında ise, KOBİ strateji ve eylem planının uygulanacağı anlatılmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı ve Sanayi Bakanlığımız tarafından bunlar hep detaylandırılmıştır.

“Bilim ve araştırma” faaliyetleri alanında yapacaklarımız; eğitim, öğretim ve gençlik konusunda yapacaklarımız...

“Bölgesel politika” alanında, bölgesel kalkınma planları yapılacaktır ve Devlet Planlama Teşkilatı bu konu üzerinde çalışmaktadır. Bunlarla ilgili ulusal kalkınma planı ve bölgesel kalkınma stratejisi hazırlıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, “Çevre” başlığı altında, “Adalet ve içişleri” başlığı altında “Mali mevzuat konuları”, “Mali ve bütçesel işler” başlıkları altında yapacağımız mevzuat değişiklikleri geniş bir şekilde burada işlenmiştir. Bunlarla ilgili yapacağımız kanun değişiklikleri vardır, mevzuatlarda değişiklikler vardır. Bunlar ayrı ayrı yazılmıştır.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Ulusal Program, söylediğim gibi siyasi nitelikleri kadar, ekonomik, sosyal ve kurumsal içeriğiyle sürmekte olan uyum çalışmalarının yoğunlaştırılmasını ve hayata geçirilmesini içermektedir. Bu süreç, aynı zamanda, vatandaşlarımızın daha sağlıklı, nitelikli ve yüksek bir hayat düzeyine kavuşturulması ve bölgesel dengesizliklerin giderilmesi hedeflerini de kapsamaktadır. Hükümetimiz bu amaçlara en kısa sürede ulaşma azmiyle, gereken tüm uyum yasalarını süratle hayata geçirmeyi amaçlamaktadır.

Bizim isteğimiz, düzgün ve etkin işleyen, fonksiyonel bir yönetim ve güçlü bir devlettir. Kuralları ve kurumlarıyla yerleşmiş demokrasidir. İyi işleyen, rekabet gücüne sahip, tüm bireylere açık, tüm bireylere fırsat eşitliği sunan ekonomidir. Bizim isteğimiz, çağdaş hak ve özgürlükler düzenidir. Cumhuriyeti ayakta tutacak olan, Türk Devleti’ni birtakım tehdit ve tehlikelere karşı gerçek anlamıyla koruyacak olan, bize göre, milletin hak ve hürriyetlerini esas alan demokratik hukuk devleti düzeninin en iyi şekilde yerleştirilmesidir.

Demokrasi, özgürlükler ve ekonominin tüm alanlarında dünyanın en ileri ülkeleri düzeyine ulaşmanın, Türkiye’ye vereceği hiçbir zarar olamaz. Tam tersine, Türkiye’ye zarar verecek olan, bu sürecin dışında kalmaktır. Avrupa’yla bütünleşmek, Türkiye’yi kalkındırarak, geliştirecek ve zenginleştirecektir. Toplumun her kesimi, bu iyiye gidişten faydalanacaktır.

Sayın Milletvekilleri,

Avrupa Birliği’yle ortaklık ilişkilerimizde geri dönülmez bir noktada bulunduğumuz bir dönemde, Türkiye, tüm dikkatini, tüm enerjisini, tüm dinamizmini geleceğe yönlendirmek zorundadır. Bizim, gelecek kuşaklara olan sorumluluğumuz da budur.

Bu bilinç içinde kısa süre içinde yapacağımız çok şey vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi tatile girmeden önce çıkaracağımız kanunlar, bize siyasi kri-

terleri tamamladığımızı gösterecektir. Gelecek sene ise, bunların uygulandığını göstereceğiz.

Bu süreç şu nedenle kritiktir: 2004 yılında Avrupa Parlamentosu'nda genel seçimler yapılacaktır. Bu seçimlerden sonra Milletvekilleri değişecek, komisyonlar değişecek, birçok yeni kişi gelecektir. Bunlar ise, Türkiye'yle olan ilişkilerinde adeta sıfırdan başlayacaklardır. O bakımdan biz, 2003 yılında mevzuatları tamamlayıp, 2004 yılında da mutabakata varıp, 2004 yılı sonunda müzakerelere başlamak istiyoruz. Müzakerelere başladıktan sonra müzakere sürecinin ne kadar süreceği kesin olarak söylenemez, ama tahminen bunun 2010-2011 yılına kadar uzaması muhtemeldir. Bu, tabii ki Türkiye'nin göstereceği performansa bağlıdır. Bazen büyük ülkelerin kendileri de süreci uzatabilirler. Türkiye büyük bir entegrasyon projesiyle karşı karşıyadır. Bu büyük projenin gerçekleşmesiyle ilgili en kritik dönem de, önümüzdeki birkaç aylık süreçtir. Eminim ki, Hükümetimiz gibi, bütün halkımız da bunun bilincindedir, Türkiye Büyük Millet Meclisi bunun bilincindedir ve bu konuda yapacağımız her şeyi elbirliği içinde yapmaya devam edeceğimize inanıyorum.

∴ 254

Ulusal Program'ın halkımıza hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

■ ■ ■ ■ **Ankara'da Mukim**
■ ■ ■ ■ **AB Üyesi Ülke Büyükelçilerine Hitaben**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 10 Eylül 2003

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

255 ∴

I would like to welcome you all at this working luncheon.

I would like to give you a short overview of where we stand since our last meeting in May as regards Turkey-EU relations. I hope that this will contribute to your understanding of the issues at hand. Thereafter, I shall try to explain our views on any matter you may like to raise.

But let me first express my appreciation and gratitude to Greece on its efficient and productive Presidency. I also would like to congratulate the Italian Presidency for its excellent work programme and performance at the helm of the EU.

Ladies and Gentlemen,

Turkey's main objective is to start accession negotiations with the EU without delay following the conclusion of the European Council in December 2004.

With the entry into force of the last two reform packages, we believe that we have ensured compliance with the Copenhagen political criteria as far as the legislative measures are concerned.

The two harmonization packages that were adopted last June and July have advanced further the reforms previously made on fundamental rights and liberties. I shall not dwell upon the details of these packages, which I am sure you have duly reported to your capitals. I would only like to underline

the sweeping nature of the seventh package in introducing deep structural changes to our public administration. We have aligned the duties and competences of the Secretariat General of the National Security Council with the consultative nature of the Council and with the needs of a democratic executive. We have extended the Parliamentary scrutiny to cover the use of public assets and public expenditure in the areas outside the budget.

Our Government has opted for concluding the process of legal alignment to the political criteria through legislative packages. In this way we have expedited the legislative process so as to bring forward the decision on the start of the accession negotiations. Our long-term goal, however, remains to be a comprehensive overhaul of our basic legislation. This process is well underway and it will soon start yielding tangible results.

Excellencies,

∴ 256

As regards the Copenhagen political criteria, we are committed to ensure the full and effective implementation of all the legal reforms we have accomplished. There is a number of secondary legislation that will be adopted to put legal reforms into practice. Training programmes of public officials will be continued and intensified. We welcome all kinds of assistance extended by both the European Commission and the EU States to help us overcome any shortcomings there may be in implementation.

As I have just stated at my press conference, we have established a special monitoring group at the political level to overview the progress in the actual implementation of political reforms. I shall chair this group that will be comprised of the Minister of Justice and the Minister of the Interior. We shall meet frequently to define and address issues of implementation. Senior officials from the three Ministries concerned, including the Secretary-General for EU Affairs, the new Head of the Human Rights Department of the Prime Ministry and the Chairman of the Human Rights Advisory Council will assist us at these meetings.

We appreciate the role of the NGOs in the field of human rights and we always encourage their participation in the reform process. The civil society actively participates in the work of the Human Rights Advisory Council and expresses its views on the reforms and their implementation.

As a crucial aspect of implementation, we are aware of the importance of the institution of “Ombudsman”. The establishment of this institution in Turkey is currently under consideration.

The instruments of ratification of the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and

Cultural Rights, the so-called Twin Covenants, are being deposited in New York. Thus, very soon, Turkey is becoming party to all the principal human rights conventions of the UN. We have initiated the process for signing the First Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights concerning the competence of the Human Rights Committee to receive individual complaints. We have also submitted all our reports to the monitoring bodies of the UN Conventions. At present Turkey does not have any overdue reports. Turkey is among the countries which have extended a standing invitation to the special procedures of the UN.

The instrument of ratification of the Sixth Protocol to the European Convention on Human Rights, abolishing death penalty in peace time, is being deposited in Strasbourg. We have also initiated the process to sign the Thirteenth Protocol, abolishing death penalty in all circumstances. The Council of Europe Civil Law Convention on Corruption has been ratified and the instrument of ratification is being deposited in Strasbourg. The Criminal Law Convention on Corruption is on the agenda of the plenary of the parliament for ratification.

257 ::

Our Government will monitor the implementation of the National Programme closely. We have officially instructed all public institutions to report the developments regarding the legal, administrative and institutional measures in the National Programme to the Secretariat-General for EU Affairs at the end of each month. A monitoring group will soon be established, and the Secretariat-General will present monthly progress reports to the Council of Ministers.

Ladies and Gentlemen,

I would like to reiterate that compliance with the Copenhagen economic criteria does not constitute a pre-condition for the opening of accession negotiations. Still, we shall continue our efforts to further integrate our economy with the international norms as well as with those of the EU. We also expect the EU to support our efforts in the economic field. For example, past Progress Reports observed that Turkey needed to make further progress for a functioning market economy. As resident ambassadors in Turkey, I am sure you would agree that Turkey is indeed a fully functioning market economy. We never deny our shortcomings. But we wish a fair assessment of our country, especially when compared to the other candidates. We hope that this year's Progress Report will give a fair overview of the Turkish economy with both its accomplishments and shortcomings.

Excellencies,

In the run-up to the European Council in December 2004, we need to explain to the European public the strategic, political and economic advantages that Turkey's membership will bring to the EU. We should join and step up our efforts to neutralize, if not eliminate, the prejudices, false portrayals and reservations against Turkey's membership. We wish to act jointly with the Member and Acceding States. We intend to allocate more financial resources to this end.

Turkey will come closer to the EU in the economic field with the structural changes it will undertake in the next decade and with the progress achieved by the mobilization of its young and dynamic population. Therefore, contrary to what is believed, Turkey will not be a burden on the EU budget.

Turkey's population is often presented as a problem for the EU. Our population will reach the level of 80-85 million in 20 or 25 years. This figure will then stabilize and remain only as a small fraction of the EU population.

∴ 258

Once Turkey becomes a full a member of the EU, it will have an even stronger voice in projecting the basic principles of human rights, democracy and the rule of law to neighbouring regions. The strategic and economic advantages Turkey's membership will bring to the EU will help the EU become a more prominent global actor. As the first country in the Union with a predominantly Muslim population, Turkey's membership will raise the profile of the EU in the prevention and settlement of conflicts between the western community of nations and the Islamic world. This will further help mitigate tensions between civilizations.

In this vein, I hope that the EU countries will support our efforts in overcoming misperceptions on Turkey and explaining the advantages of Turkey's membership.

Ladies and Gentlemen,

The opening of accession negotiations will accelerate our efforts towards total harmonization with EU standards. The EU will also benefit from such a development given the fact that our relations are based on mutual interests. The EU budget will not be strained with the start of accession negotiations. The duration of accession negotiations will depend upon Turkey's performance in the process. In any event, membership will not be granted until Turkey delivers on all of its commitments and reaches EU standards in each and every sector. The decision of the European Council in December 2004 to open accession negotiations with Turkey will consolidate and give impetus to our political reform process. Such a

decision will no doubt boost our efforts towards complying fully with the economic criteria as well.

Excellencies,

In sum, we hope that the Commission will state in its 2003 Progress Report that Turkey has completed the legislative work for complying with the Copenhagen political criteria. We would also appreciate it if the 2003 European Council could issue an encouraging statement at its meeting in December.

I am confident that throughout this process Turkey will be treated fairly and objectively. As the distinguished representatives of the EU States and Commission in Turkey, your contributions to this process will be crucial. The Commission Representation has an additional duty as it will draft its input for the 2003 Progress Report. I do trust your fair reporting and judgement. My Ministry and I shall be at your disposal to assist you in putting developments into perspective and in verifying data.

Thank you for your attention.

**Polonya Natolin College of Europe'da
Yapılan Konuşma**

Common Values and Vision for Co-existence in Europe

∴ 260

∴ Varşova, 10 Şubat 2004

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,
Dear Students of the Natolin College of Europe,
I am honoured to make my first ever speech in
Poland at the prestigious Natolin College of
Europe.

Students of Europe like those among you are obtaining important expertise at valuable schools like Natolin.

Here, you are learning not just the history and the theoretical explanations of the European Union. You are also becoming experts on the vast field of European Union law. EU law is the most advanced in the world. It brings highest standards to the European citizens. You will be among the not many lucky people who will actually be able to understand and implement the hundreds pages of the EU *acquis*!

The decision to establish such an institution of learning on Polish soil clearly demonstrates the vision of the EU. Creating a nest of EU experts in Poland, a country that is in the strategic center of the European family, certainly has valuable meaning.

Turkey has been sending students for many years to equally prestigious College of Bruges. We now have a joint project with the European Union to establish a College of Europe in İzmir, third major city of Turkey near the Mediterranean Sea. This project is also indicative of the vision of the European Union to welcome its Southern neighbour to its home.

Ladies and Gentlemen,

We are in the middle of the era of the reunification of Europe. As Europeans, young and old, we must make sure that Europe will provide hope and opportunity for the generations to follow. A united and prosperous Europe, built on principles of freedom, democracy and justice.

Europe: A great project where experiences, traditions and cultures join.

Europe: A global model of coexistence and diversity.

A model which will set an example against those who try to push the peoples of the world into confrontation.

A union getting stronger on common values and vision.

A union which has chosen integration not as a requirement. But as a responsibility. Responsibility to all peoples of Europe and to the humanity.

Ladies and Gentlemen,

Turkey and Poland are both important actors on the European stage. They certainly share many characteristics:

261 ::

Two nations with important cultural heritage.

Two people with strong spiritual and moral traditions.

Two countries which have succeeded to adapt themselves to the modern world while maintaining their identity.

Our traditionally friendly relations form a strong basis for any relationship. Our similar geopolitical situations lead us to cooperation towards the same objective.

We showed exemplary solidarity with each other in the past, during the tumultuous times of the European history.

Now, these two countries are once again coming closer under a different umbrella. We are now refreshing our solidarity also at the modern times. Our peoples share the same hopes and expectations for the future of Europe. We are now two important pillars of Europe.

We are contributing to its security in two different flanks. We are both contributing to the strategic and political depth and the global role of Europe. Trans-Atlantic relations and cooperation would be weaker without Poland and Turkey.

We are providing Europe enlarged economic-commercial potential. We both have the capacity, potential and talents to be assets for and contributors to Europe. Dynamism of our populations is to rejuvenate the “old continent” creating new fields of investment.

Our diverse cultural, spiritual and moral heritage is a source of strength for Europe.

I am sure our contributions to Europe will be better appreciated in the middle and long term.

Ladies and Gentlemen,

The Polish nationalist Czartoryski, founder of the small Polish village decades ago in İstanbul, expressed the feelings of Turks towards Poles most clearly: “The people who understand Poles the best are the Turks. I believe only Turks understand how valuable Poland is. Their support for us is heartfelt.”

This statement has never been more true than today. Turkey welcomed Poland at NATO and the European Council few years ago. Now Poland takes its first steps as a full member to the European Union family. A family that Turkey is also associated with and is a candidate to join fully soon.

∴ 262

The story of Turkey and Europe goes back many centuries . Turkey became the integral part of the system of European alliances in the twelfth century. Turks and Europe influenced each other in every field: political, economic, commercial, military, cultural, scientific to mention a few.

In the 19th century, the Ottoman Empire took the historic decision of modeling its state structure, army and education on the example of Europe. Thus, western values and norms began to be integrated by the Turkish society.

Actually, many Polish distinguished personalities were than in Turkey, as refugees in or guests of the Ottoman Empire. Some of them took active part in this process of Turkish modernization.

For example, one of the pioneers of the modern Turkish grammar was an Ottoman official of Polish origin! There are many other examples of this kind...

The young Turkish Republic was founded on the ashes of the Ottoman Empire. The young republic was fully conscious of its traditions and history. However, it was also determined to reach the contemporary level and standards of civilization. Thus Turkey continued to embrace European vision and values.

Turkey became among the first members of the many European or Trans-Atlantic organizations, to name a few Council of Europe, OSCE and NATO. We established our first relation with the European Economic Community forty years ago. We are now at the eve of beginning accession negotiations. During this past half century the EEC has changed drastically. But so has Turkey.

The EU officially declared Turkey a candidate country at the 1999 Helsinki Summit. At the Copenhagen Summit of 2002, EU took another step declaring that Turkey could begin accession negotiations at the end of 2004 upon the fulfillment of the Copenhagen political criteria.

My Government which had just taken office very recently, launched an ambitious reform campaign. And a comprehensive evolution began in Turkey.

We upgraded and deepened our democracy.

We modernized our legislation in conformity with the European standards. Political participation, civil society, role of the parliament is being further consolidated.

Legal basis for the accountability of the politicians, full transparency of the public expenses, good-governance, gender equality has been laid.

Capital punishment was not being implemented for decades. We formally lifted it.

Religious rights and freedoms and facilities for religious minority groups were upgraded.

263 ::

Broadcasting and language courses in all local dialects and languages are now possible.

Civilian nature of the administration has been enforced.

A parallel reform process is being implemented in economy. All the indicators show that they have also given positive results. Turkish economy is stronger and stable now. These are some of our achievements. We know that this is a process of excellence. We are proceeding in a determined manner. Our achievements served more than one interest:

First, we are serving to our people what they deserve and have right to have.

Secondly, our performance is facilitating our integration with Europe.

Third, we are proving that a Muslim society can attain contemporary standards of democracy, human rights, rule of law, transparency, accountability and good governance.

I am gratified to see that our achievements are now appreciated and encouraged everywhere: From Europe to the USA, from the Arab World to Central Asia.

Ladies and Gentlemen,

It was a real pleasure for me to be in Natolin College, among a new generation of Poles, a nation so dear to us.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **TBMM’de Kıbrıs Konusunda**
■ ■ ■ ■ **Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önerenin**
■ ■ ■ ■ **Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ 264

∴ Ankara, 17 Şubat 2004

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Hepinizi Hükümetim adına saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Herkesin yakinen takip ettiği gibi, geçen hafta içinde New York’ta Kıbrıs’la ilgili müzakereler yapıldı. Aslında, bu süreç içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’ni bilgilendirmek için teşebbüse geçtim. Ancak, daha sonra, müzakerelere zarar vereceği düşüncesiyle sizlerle, gruplarla da istişare ederek bilgilendirmekten vazgeçtim. Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi’nin de böyle bir genel görüşme talebi vardı. Yine, gruplar olarak konuşuldu, bütün arkadaşlar makul buldular ve konu bu haftaya kalmış oldu. Bundan dolayı, Cumhuriyet Halk Partisi’ne ve Milletvekili arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum.

Kıbrıs konusu, hepimizin milli davasıdır. Kıbrıs konusunda Türkiye’nin ve Kıbrıs Türk halkının yüksek çıkarlarının korunması hepimizin müşterek temel hedefidir. Bu amaçla, adil, kalıcı, kapsamlı ve çok daha önemlisi, yaşayabilir bir çözüme ulaşılması Türkiye’nin her zaman temel tercihi olmuştur.

Türkiye, bugüne kadar, Kıbrıs Türk halkının, barış, huzur ve refah içinde yaşaması, dini ve milli kimliğini ve Türkiye’yle bağlarını muhafaza etmesi için elinden gelen her çabayı göstermiştir ve göstermeye de devam edecektir. Bu konuda hiçbir fedakarlıktan da şimdiye kadar kaçınılmamıştır. Her zaman vurguladığım gibi önceliğimiz, Kıbrıs Türkünün haklarının, güvenliğinin ve refahının korunması olmuştur. Bu, bizim için hem siyasi ve hukuki hem de ahlaki bir yükümlülüktür.

Bu çerçevede, Hükümetimiz, iktidara geldiği günden itibaren, Kıbrıs sorununun, adil, kalıcı ve kapsamlı bir çözüme kavuşturulması, Kıbrıs Türklerinin gerek siyasi gerekse ekonomik olarak maruz kaldıkları baskılardan kurtulması için gayret göstermiştir. Bu doğrultuda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denктаş başta olmak üzere, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti'yle daima yakın ilişkiler içinde olunmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Özellikle Avrupa Birliği içindeki bazı gelişmeler, 2004 yılını Kıbrıs için önemli ve belirleyici bir yıl olarak ortaya çıkarmıştır. Bilindiği üzere, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 1990 yılında "Kıbrıs Cumhuriyeti" adına Avrupa Birliği'ne tek taraflı olarak yaptığı tam üyelik başvurusu, çeşitli merhalelerden geçmiştir. 1999 yılında müzakerelere başlamışlar ve nihayet tarafların Birleşmiş Milletler çerçevesinde bir çözüme ulaşamaması üzerine, tam üyelik süreci 12-13 Aralık 2002 tarihinde Avrupa Birliği'nin Kopenhag Zirvesi'nde kabul edilmiştir. Yani, 2002 Kopenhag Zirvesi'nde, Rum kesiminin herhangi bir anlaşma olmazsa tek taraflı olarak Kıbrıs'ı temsilen Avrupa Birliği'ne tam üye olacağı kararlaştırılmıştır. Böylece, Kıbrıs adı altında, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne üye olması yönünde bir siyasi karar benimsenmiştir. Bu doğrultuda, Avrupa Birliği mükteşebatinin Kuzey Kıbrıs'ta uygulanmasının, Avrupa Birliği Konseyi'nin ikinci bir kararına kadar askıya alınacağı da açıklanmıştır.

Türkiye olarak, tüm bu safhalarda, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tek taraflı üyelik başvurusuna karşılık hukuki ve siyasi itirazlarımızı her zaman yapmışızdır. Daha önceki uluslararası anlaşmalardan hakkımız olan garantörlük haklarından doğan yükümlülükleri her zaman yerine getirmişizdir. Ancak, bir taraftan da karşımıza bu gerçek çıkmıştır.

Kopenhag kararına göre, Kıbrıs sorununda bir çözüme varılamaması halinde, fiilen sadece Ada'daki Rum yönetiminin Avrupa Birliği'ne üye olması sözkonusu olacaktır. Türkiye, sözkonusu kararı hukuki ve siyasi bakımdan kabul etmediğini açıklamıştır. Bu çerçevede, Kıbrıs'taki barışın ve mevcut garantilerimizin devamını sağlayan, Türk-Yunan dengesini koruyan, Ada'daki iki tarafın eşitliğini kabul eden, uzlaşmaya dayalı yeni bir ortaklık oluşturulmasına yönelik bir siyasal anlaşmaya varılmasını arzu ettiğimizi ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin önerilerinin müzakeresine devam edilmesini desteklediğimizi de her zaman açıklamışızdır.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 1 Mayıs 2004 tarihi itibarıyla Avrupa Birliği'ne üye olmasının, başta Kıbrıs sorunu olmak üzere, Türkiye'ye ve Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerine olumsuz etkilerde bulunması kaçınılmazdır. Her şeyden önce, Rum liderliği, Avrupa Birliği içinde, Kıbrıs sorununu kendi tezleri doğrultusunda çözümlenmek ve Kıbrıs Türk halkını Avrupa Birliği potası içinde eritmek yollarını arayacaktır. Esas tehlike de buradadır.

Değerli arkadaşlar,

Biz bütün bu çalışmalara başlarken, Bakanlık olarak, 2004 yılının kritik bir yıl olduğunu gördük. Yani, Rum kesiminin tek başına Avrupa Birliği'ne girmek üzere olduğunu görünce ve bunu engellemeye hiç kimsenin de gücünün olmadığı açıkça ortaya çıkınca, o zaman oturduk, ciddi ciddi çalışmalar yaptık, alternatiflere baktık. Kıbrıs Türk toplumunun yapısını inceledik. Bunun ortaya çıkaracağı olumsuzlukları konuştuk. Hiç tanımadığımız bir ülke, Avrupa Birliği'nin tam üyesi olacak ve bizim de bu toplulukla ilişkilerimiz devam edecek. Bu durumda, ya Avrupa Birliği'yle ilgili bütün beklentilerimizi ve iddialarımızı bırakacağız veyahut da Avrupa Birliği'yle temaslarımıza devam edeceğiz. Gün gelecek, karşımızda toplantıların başkanı Rum olacak. Gün gelecek, Avrupa Birliği'nden Türkiye'ye gelen heyetlerin başkanı Rum olacak. Gün gelecek, Avrupa Savunma ve Güvenlik Politikası'nda Türk askeri ile Rum askeri beraber olacak. Bütün bunların yaratacağı inanılmaz sorunlar da vardı.

∴ 266

Diğer taraftan, Türk kesimine baktığımızda, Türk kesiminde de Avrupa Birliği'nin cazibesi karşısında dayanılmaz bir durum söz konusuydu. Bunu hepimiz yakından biliyorsunuz. Yapılan son seçimde bu konunun ne kadar gündeme geldiğini ve orada neticede halk tarafından da ne kadar destek gördüğünü hep beraber gördük. Dolayısıyla, bütün bunlar dikkatli bir şekilde çalışılarak bu noktalara gelindi.

Esas tehlikenin burada olduğunu söyledim. Esas tehlike, Rum kesiminin tek taraflı olarak Avrupa Birliği'ne girmesi ve dışarıda kalan Türk kesimini eritmek için her şeyi yapmasıdır. Aslında, bunu en iyi ifade eden Yunanistan Başbakanı Sayın Simitis olmuştur. Simitis, Ada'yı ziyaret ettiğinde aynen şunu demiştir: “Enosis gerçekleşiyor.” Enosis, yirmi sene önce başka türlü gerçekleşebilirdi, bugün başka türlü gerçekleşebilir. Bugünkü gerçekleşme şekli, Rum tarafının bütün Ada'yı temsil ediyor gibi Avrupa Birliği'ne girmesi ve Avrupa Birliği'nin cazibesi adı altında, Türk kesimini eritmek için her türlü adımın atılmasıdır. Buna da Türk kesiminin ne kadar açık olduğunu herhalde herkes görüyordu.

İşte, bütün bunlar değerlendirilmiş, Türk-Yunan sorunlarına ilaveten, Kıbrıs sorunu ile Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği konusu, biz istesek de istemesek de, birbiriyle doğrudan bağlantılı konular haline gelmiştir. Şüphesiz ki, Avrupa Birliği'nin kriterleri belirli siyasi kriterlerdir. Bunu her zaman kayda geçirmişizdir ve her zaman söylemişizdir. Ama az önce söylediğim ve izah ettiğim çizgi içinde ise, bir bağ ortaya çıkmıştır.

Buna karşılık, yeni bir ortaklık çerçevesinde Kıbrıs Türk tarafının eşit ortak olacağı bir Kıbrıs, hem Kıbrıs Türkü hem Türkiye hem de Avrupa Birliği için faydalı olacaktır. Böylece, Avrupa Birliği içinde Kıbrıslı Türkler aracılı-

ğıyla Türkiye'ye olan destek de, tabi ki, pekişecektir. Aynı zamanda, Avrupa Birliği içinde Türkiye'ye karşı çıkabilecek bir unsur izale edilmiş olacaktır. Bu husus, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri her halükarda devam edeceğine göre, bu ilişkiler bakımından büyük önem taşımaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Bu çerçevede, Hükümetimiz, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği'ne tek yanlı olarak üye olması öngörülen 1 Mayıs 2004 tarihinden önce, belirli parametreler çerçevesinde Kıbrıs sorununun bir çözüme kavuşturulması ve Ada'da iki kurucu devletin oluşturacağı yeni ortaklık devletinin Avrupa Birliği'ne üye olmasının sağlanması için çalışmıştır. Bunun, gerek Türkiye, gerekse Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yüksek çıkarlarının korunması açısından elzem olduğunu düşünüyoruz. Bir anlaşma olursa, neticede "Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti" olarak gireceklerdir ve Kıbrıs Türk Devleti ve Kıbrıs Rum Devleti iki ayrı alt-devlet olacaktır.

Hatırlanacağı üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin müzakere sürecine ilişkin 1 Nisan 2003 tarihli raporunu takiben Güvenlik Konseyi'nin 14 Nisan 2003'te aldığı kararda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonu çerçevesinde Annan Planı'ndan yararlanarak kapsamlı bir çözüme ulaşılması maksadıyla müzakerelere devam etmesi istenmiştir. Genel Sekreter'in iyi niyet misyonunu sürdürmesi yönünde destek verilmiştir. Türkiye bunu sürekli olarak, her Kıbrıs toplantısından sonra da tekrarlamıştır.

Biz, her zaman şunu söylüyoruz: Bir çözüme varılırken geçmişte Kıbrıs Türk halkının yaşadığı acı dolu tecrübeler muhakkak hatırd tutulmalıdır. Varılacak çözüm, yeni sorunlara ve gerginliklere yol açmamalıdır. Kıbrıs Türkleri ve Rumlarının barış ve güvenlik içinde yan yana yaşayabilecekleri bir ortam sağlanmalıdır. Bugün, Kıbrıs'ta, dini ve dili ayrı iki halk, iki ayrı demokratik düzen ve yönetim vardır. Dolayısıyla, varılacak çözüm, öncelikle, iki kesimliliği ve tarafların eşit statüsünü koruyacak yeni bir ortaklığa dayanmalıdır. Ada üzerindeki Türk-Yunan dengesi korunmalıdır.

23 Ocak 2004 tarihinde gerçekleştirilen Milli Güvenlik Kurulu toplantısında, Türk tarafınca müzakerelerin yeniden başlatılması yönünde inisiyatif alınması hususunda bir tavsiye kararı da alınmıştır. Toplantıda, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti'yle yakın danışma ve işbirliği halinde müzakere sürecinin başlatılması amacıyla, konuyu, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'yle ele almasının yararlı olacağı, Kıbrıs'ta müzakere sürecinin yeniden canlandırılması yönünde girişimlere başlanmasının yararı ve gereği konusunda görüş birliğine varılmış, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyon ve desteğinin sürdüğü de teyit edilmiş, Annan Pla-

nı'nı referans alan, Ada'nın gerçeklerine dayalı bir çözüme müzakereler yoluyla ulaşılması konusundaki siyasi kararlılık ortaya konulmuştur. Şüphesiz ki, bunlar, istişare niyetinde yapılmıştır ve tavsiye olarak ortaya çıkmıştır.

Annan Planı üzerindeki değişiklik önerilerimiz ile müzakerelerin yeniden başlatılmasına ilişkin görüşlerimiz, 24-26 Ocak 2004 tarihleri arasında Ankara'yı ziyaret eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Denktaş ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yeni hükümetiyle en üst düzeyde ele alınmıştır. Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında, müzakerelerin yeniden başlatılmasının gereği hususunda görüş birliğine varılmıştır.

Sayın Başbakan, 24 Ocak 2004 tarihinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Annan'la Davos'ta bir görüşme yapmıştır. Genel Sekreter Annan'a, görüş ve beklentilerimizi ayrıntılı bir şekilde izah etmiş ve Türk tarafının, Rum tarafının tutumunun gerisinde kalmayacağını belirtmiştir. Annan, Türk tarafının tutumundan duyduğu memnuniyeti dile getirmiş, müzakerelerin başlatılması için koşulları tekrarlamıştır. Annan görüşmenin ardından yaptığı açıklamada, görüşmenin son derece iyi ve yapıcı geçtiğini ve bu konuda Türkiye'nin siyasi iradesinin olduğunu söylemiştir.

∴ 268

Sayın Başbakan, 26-31 Ocak tarihlerini kapsayan ABD ziyaretinde, 28 Ocak günü Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Bush'la da bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede ben de bulundum. Bu görüşmede de, Türk tarafının ve Türkiye'nin, kalıcı bir çözüm için olması gereken şartları açıkça, uzunca ve detaylı bir şekilde kendisine izah etmiştir. Ada'da kalıcı bir barışın olabilmesi için neler yapılması gerektiğini detaylı bir şekilde anlatmıştır. Daha sonra da, Dışişleri Bakanları olarak, Dışişleri Bakanlığı'nda yaptığımız görüşmelerde bunlar detaylandırılmıştır.

Değerli arkadaşlar,

Hükümetimiz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti makamlarının görüşlerini, Milli Güvenlik Kurulu'nun tavsiyelerini, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin tutumunu Bakanlar Kurulu'nda hep birlikte değerlendirmiş ve bir hareket çizgisi tespit etmiştir. Bu noktaya gelirken, Hükümetimiz bir adım daha atmıştır; Bakanlığımızda, takip edilecek politika ve amacımızın ne olduğunu tespit ettikten sonra, bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki siyasi partilerimize de anlatmıştır. Geçen yıl içinde, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi'nde, Genel Başkan Sayın Deniz Baykal, Kemal Derviş Bey, İnal Batu Bey ve Onur Öymen Bey'in bulunduğu bir toplulukta, kendilerine geniş bir şekilde bilgi verilmiştir. New York'a görüşmelere gidilmeden önce de, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarımız Büyükelçi Uğur Ziyal de, Cumhuriyet Halk Partisi'nin bu konularla ilgili sözcüsü ve değerli eski diplomat Onur Öymen'e, ne yapmayı istediğimizi, ne yapacağımızı ve sonunda ne için uğraşacağımızı geniş bir şekilde, detaylı bir şekilde anlatmıştır.

Doğru Yol Partisi de, kendilerine teşekkür ediyorum, ne yapıyor diye bizden bir brifing talebinde bulunmuştur. Aynı şekilde, Genel Başkan Sayın Mehmet Ağar'ın da hazır bulunduğu Genel İdare Kurulu toplantısına, Bakanlığında bu konuyla ilgili en yetkili arkadaşlarımı gönderdim ve en yetkili arkadaşlarım, ne yapmak istediğimizi, nereye varmak istediğimizi, kendilerine yeterli bir şekilde izah etmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli, Genel Başkanımız ve Başbakanımıza bir mektupla bazı sorular sormuştur. Kendisine, aynı şekilde, mektupla, Sayın Başbakan cevap vermiş ve bilgilendirmiştir.

Değerli arkadaşlar,

Bütün bunları söylerken, şunu vurgulamak istiyorum. Şüphesiz ki, demokratik bir ülkede, nihai kararı siyasi irade verecektir. Ancak, siyasi irade bu kararını verirken, gerekli her türlü istişari toplantıları yapmıştır, bilgilendirilmesi gerekenleri bilgilendirmiştir, fikir alması gereken kurumlardan ve kişilerden de detaylı fikir almıştır. Buna özellikle dikkat ettik. Buna, bundan sonra da devam edeceğiz. Müzakere süreci Ada'ya taşınmıştır. Bu süreç içinde de, başta siyasi partilerimiz olmak üzere, ilgili herkesle yakın temas halinde olunacaktır.

269 ::

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Kıbrıs'taki iki lidere ve garantör ülkelerin Başbakanlarına gönderdiği 4 Ekim 2004 tarihli mektuplarıyla, iki liderin başkanlıklarındaki heyetleri ve garantör ülkelerin temsilcilerini 10 Şubat'ta New York'a davet etmiştir. Bu davetle birlikte, Genel Sekreter, mektubunda bir de takvim öngörmüştür. Bu takvimin neticesinde de bir referandum öngörmüş ve bu davete icabet etmeyi, bu mektupla ortaya konulan konuların kabulü olarak algılayacağını da söylemiştir. Bu davet üzerine, 5 ve 6 Şubat'ta Ankara'da Hükümetimizle yaptıkları istişareleri takiben, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş başkanlığında, Başbakan Sayın Talat ve Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Sayın Serdar Denktaş'ın da yer aldığı Kıbrıs Türk Heyeti 8 Ekim'de New York'a gitmiştir. New York'ta ülkemizi, Müsteşarım Büyükelçi Uğur Ziyal başkanlığında bir heyet temsil etmiştir.

Değerli arkadaşlar,

Müzakereler sırasında şu ortaya çıkmıştır, biraz sonra detayını vereceğim: Rum tarafı, bu müzakerelerde, Avrupa Birliği'ni, müzakerelerin içine bir parça olarak, bir taraf olarak sokmak için gayret etmiştir. Ancak bunun böyle olmayacağı kendilerine anlatılmış, müzakere safhasında bunlar açık açık dile getirilmiş, neticede bunların olmayacağı ortaya çıkmıştır.

Annan Planı'nda, Rum tarafının birçok değişiklik gerçekleştirmek istediği esasen bilinmekteydi. Rumlar, bir süredir, özellikle Avrupa Birliği nezdinde girişimlerde bulunarak, çözümün Avrupa Birliği müktesebatına uygun ve bu

anlamda iyileşebilir olması gerektiği iddiasını öne sürmüşlerdir. Rumlar, istedikleri değişiklikleri Türk tarafını Avrupa Birliği'yle karşı karşıya bırakarak sağlama çabası içine girmişlerdir. Ayrıca, Avrupa Birliği'ni müzakere sürecinin tarafı haline getirmek de istemişlerdir. Bu yaklaşım ve girişim, Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve üye ülkelerden kabul görmemiştir. Açıkçası, Avrupa Birliği Komisyonu bir bildiri yayımlamış ve "bizi bu işe katmayın" demiştir. Avrupa Parlamentosu Başkanı Sayın Cox bir bildiri yayımlamış ve "biz, bu işin tarafı değiliz" demiştir. Avrupa Birliği, kendisinin tam üyesi olan iki ülkeye karşı objektif bir tavır alabilmiştir.

Biz, müzakere sürecinin, tarafların, öncelikle Ada'daki iki taraf ve garantör ülkeler olarak Türkiye ve Yunanistan olduğunu her zaman hatırlattık. Neticede, bu görüşlerimiz müzakerede kabul edilmiştir; yani Türkiye ve Yunanistan anavatan olduğuna göre, günü geldiğinde, bu ülkeler de ellerini taşın altına koymalı, dördü bir araya gelerek bu meseleyi halletmek için ne gerekiyorsa yapmalı tezini önceden beri ileri sürüyorduk. Neticede, bu kabul edilmiştir.

∴ 270

Nitekim, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin taraflara sunduğu nihai açıklama metninde, Avrupa Birliği'nin, sürece taraf olmadan, teknik düzeyde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin talep ettiği ölçüde katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nin varılacak çözüme kendini uyarlayacağı güvencesi verdiği teyit edilmiştir. Esasen, gerek Birleşmiş Milletler, gerek Hükümetimiz, gerekse Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti, Avrupa Birliği Komisyonu ile Annan Planı'nın uygulanmasıyla ilgili hususlarda teknik istişareleri öteden beri yürütmektedir. Genel Sekreter, müzakereleri takiben yaptığı açıklamada, müzakerelerde Avrupa Birliği'nin katkısının sınırlı ve teknik düzeyde olacağını ve bunun da müzakere sürecinde değil, uygulanması aşamasında ortaya çıkacağını açıkça dile getirmiştir. Ayrıca, Genel Sekreter, Kıbrıs'ta varılacak mutabakatın Avrupa Birliği hukukuna uyarlanmasını da bir kez daha hatırlatmıştır.

Biz, Avrupa Komisyonu'yla ve diğer ilgililerle Kıbrıs'ta varılacak mutabakatın, Avrupa Birliği'nin "primary law" dedikleri birincil hukuku, esas hukuk haline getirilmesi gerektiğini ifade etmekteyiz. Bu çerçevede, Plan'da mevcut derogasyon ve kalıcı kısıtlamaların, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği takvimiyle de uyumlu hale getirilmesi istenmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Burada amacımız, Ada'da varılabilecek bir mutabakat sonunda Ada birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti olarak yoluna devam etmeye başladıktan sonra, Avrupa Birliği hukuku vasıtasıyla, orada elde edilen, varılan nihai metinlerin delinmemesidir. Çünkü Avrupa Birliği hukuku içinde birçok mahkeme vardır ve

bu mahkemeler vasıtasıyla bazen oradaki anlaşmalar değiştirilebilir. İşte, bunları garanti altına almak için varılacak mutabakatın Avrupa Birliği'nin esas hukuku haline getirilmesini talep ettik ve bu da bütün taraflarca kabul edildi. Ayrıca, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bunu New York'ta mutabakata varılan metnin içine de koydu.

Türk tarafının da Plan'da yapılmasını zaruri gördüğü değişiklikler bulunmaktadır. Bu değişiklikler, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bütün ilgili kurumların, titiz ve ayrıntılı, ortak çalışmaları sonucunda tespit edilmiştir. Bunları kısaca özetlemek istiyorum. Bu Plan üzerinde hangi değişiklikleri arzu ediyoruz, neleri arzu ediyoruz, nelerin gerçekleşmesini arzu ediyoruz; bununla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bunların bir kısmını sizler de biliyorsunuz, bir kısmı da, tabi ki, Bakanlığımın bildiği çalışmalardır.

- Önce, Ada'da iki ayrı eşit tarafın bulunduğu teyidi ve iki kesimliliğin güçlendirilmesi, dolayısıyla, Plan'da öngörülenden daha az sayıda Rum'un Kuzey'e dönmesi, çözümün iki halka ve iki kesime dayandığı hususunun kurulacak ortaklığın siyasi yapısına ve karar alma mekanizmalarına yansıtılması, yani iki kesimliliğin iki tarafta kesin hale getirilmesi.
- Ada'daki Türk askeri varlığı üzerindeki kısıtlamaların hafifletilmesi ve Türkiye'nin garantörlük haklarının kalıcı bir şekilde fiilen sürdürülmesi.
- Üçüncü olarak önemli gördüğümüz de, Birleşmiş Milletler tarafından önerilmiş olan ve çok girintili çıkıntılı bir sınır çizgisi ihtiva eden haritanın, daha az sayıda Kıbrıslı Türkün yerinden olmasına yol açacak ve daha düz bir sınır hattı içerecek şekilde yeniden çizilmesidir.

Kıbrıs konusunda çözümsüzlüğün bir çözüm olmayacağı Hükümetimizce defalarca tekrarlanmıştır. Ancak, bunun anlamı, ne pahasına olursa olsun çözüm değildir kesinlikle. Hükümetimiz, Kıbrıs konusunda müzakerelerin yeniden başlatılması yönündeki açılımı şekillendirirken, Kıbrıs konusunda, ülkemiz için bir milli dava olduğunun bilincinde olarak, tüm kurumlarımızın oydaşmasıyla, Plan'da yer alması gereken hususları dikkatle belirlemiş ve bunları yaparken de, yüce Türk Milletinin ve aynı zamanda Kıbrıs Türk halkının menfaatlerini en üst düzeyde gözetmiştir.

10 ve 11 Ekim günlerinde Kıbrıs Türk ve Rum tarafının, Genel Sekreter Annan ve Birleşmiş Milletler heyetiyle yaptıkları görüşmede, Rum lider Kıbrıs Türk tarafını masadan kaçırmaya çalışmıştır. Rum tarafı, Sayın Denктаş'ın bu konuda kendilerinin eline koz vereceği ve Genel Sekreter'in önerdiği takvim ve müzakere yöntemine itiraz edeceği beklentisi içinde olmuştur. Rum tarafının bu tutumuna karşılık, Sayın Denктаş, Genel Sekreter'e,

Kıbrıs Türk tarafının planda değişiklik yapılmasını istediği hususlara ilişkin görüşlerini yapıcı bir şekilde izah etmiştir.

Taraflar arasında anlaşma sağlanamaması halinde ne gibi bir yöntem izlenmesi gerektiği konusunda Genel Sekreter'in taraflara öneriler getirmesi istemine de yine Kıbrıs Türk tarafı olumlu yanıt vermiş ve bu konudaki önerilerini Genel Sekreter'e sunmuştur. Rum tarafı ise, bu konuda herhangi bir öneri sunmamıştır.

Kıbrıs Türk tarafının sunduğu ve Birleşmiş Milletler ile ilgili ülkelerce desteklenen öneride, tarafların üzerinde mutabakata varamadığı hususların, garantör ülke olarak Türkiye ve Yunanistan'ın da katılacağı dörtlü formatta yapılacak toplantıda ele alınması ve bu toplantıda da sonuç alınmazsa, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin, toplantıdaki görüşlerin ışığında, Plan'a nihai şeklini vermesi öngörülmektedir. Bu önerimiz, hem etkin olması hem de Birleşmiş Milletler parametrelerinin içinde kalmasıyla dikkat çekmiş ve çözüm irademizin kanıtı olarak, uluslararası toplumda da övgüyle karşılanmıştır.

∴ 272

Bu meyanda, müzakereleri gördükten sonra ve Türkiye ile Yunanistan'ın katılacağı dörtlü müzakerelerde taraflar bir mutabakata varamadıkları takdirde, müzakerelerde tarafların ortaya koyduğu tutumları göz önünde tutarak, Genel Sekreter Annan planını nihai hale getirecektir. Tabiatıyla, Genel Sekreter de takdirini bu müzakerelere göre şekillendirecektir.

Ada'da nihai sorumluluk, referandumlarda iki kurucu halkın yeni devleti kurup kurmama yolunda göstereceği iradeye bağlı olacaktır.

Değerli arkadaşlar,

İki taraf bir araya geldi, anlaşamadı. Onun üzerine dörtlü olarak bir araya gelinecek. Dörtlü olarak da anlaşamadılar; o zaman, bu tartışmaların ışığında, Genel Sekreter'e "sen, nihai olarak metni bitir" denilecek. O da metni bitirdikten sonra, hep beraber bakılacak. Eğer demokrasiye inanacaksak, netice de böyle olacaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkı son duruma bakacak "bu, bizim istediğimiz gibi olmamış, bu bizi tatmin etmiyor" derse, referandumda reddedecek. Eğer, kendisini tatmin edecek bir değişikliği görüyorsa, o zaman "evet" diyecektir. Aynı şey Rum tarafı için de sözkonusu olacaktır.

Tabi iş burada da bitmeyecektir. Ondan sonra da son söz, tabi ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve Yunanistan Parlamentosu'nun olacaktır. Burada tabiatıyla, Anayasamızın gerekleri çerçevesinde sözkonusu anlaşmalara ilişkin son sözü Yüce Meclisimiz söyleyecektir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kıbrıs konusunda her zaman tarihi kararlar almıştır. Hükümetimiz, Cumhuriyet hükümetlerinin Kıbrıs'ta şimdiye kadar gösterdikleri bilinç ve sorumluluk içinde hareket etmektedir.

Kıbrıs'ta kalıcı bir barış ve çözüm, her iki tarafın da kazanımlar elde edeceği, yaşayabilir bir ortaklık olacaktır. Kıbrıs Türk Halkı, varlığını ve kimliğini Kıbrıs Türk Devleti çatısı altında sürdürecektir, bu, yeni ortaklığın iki temel taşından biri olacaktır. Bunun için müzakereler yapılacaktır, bu müzakereler neticesinde nihai metin ortaya çıkacaktır.

Değerli arkadaşlar,

Kıbrıs milli bir meseledir. Bu meselenin bu sene çözümlenebilmesi için bizi siyasi irade almaya sevk eden konu, Rum tarafının tek başına Avrupa Birliği'ne girmesi ve girdikten sonra ortaya çıkacak büyük problemlerdir. Bu, bir taraftan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Türk vatandaşlarının eritilmesidir -ki, Simitis bunu "Enosis gerçekleşiyor" diye duyurmuştur- diğer taraftan da, Türkiye ve Avrupa Birliği ilişkileri açısından ortaya çıkacak durumlardır.

Ayrıca, Bakanlığımız bütün bu çalışmaları yaparken, sürekli istişareler içinde olmuştur. New York'ta müzakereler devam ederken, önemli kararlar alınırken, nihai kararlar alınırken, Sayın Cumhurbaşkanımızla, tabi ki, bu konunun güvenlik boyutu olduğu için, Silahlı Kuvvetlerimizi ilgilendirdiği için, Sayın Genelkurmay Başkanımızla, sürekli temas edilmiştir, istişare edilmiştir. Her gün, o süre içinde, New York'tan gelen bilgiler, devamlı, sürekli olarak kendilerine aktarılmıştır, kendi fikirleri alınmıştır ve neticede böyle bir istişare sonucunda, Hükümet, New York'taki delegasyonumuza talimatlar vermiştir, her şey bu şekilde neticelenmiştir.

Tabi işler bitmemiştir. Şimdi, aslında işlerin daha zor tarafı Ada'da başlamaktadır. Bu, müzakere safhasıdır. Plan'ın üzerinde kabul edebileceğimiz değişikliklerin yapılıp yapılmayacağı bu süre içinde ortaya çıkacaktır. Bu süre içinde, şüphesiz ki, yine, sabırlı, bilinçli, bilgili ama kararlı bir çalışma olacaktır. Bütün bu çalışmalar yapılırken, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denктаş tarihi bir rol oynamıştır. Bütün toplantılarda önderlik yapmıştır. Hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni düşünmüştür hem Türkiye'yi düşünmüştür ve böyle büyük bir sorumluluk içinde hareket etmiştir. Aslında, Sayın Denктаş'ın New York'taki hareket tarzı, Rum kesimini şaşırtmıştır, uluslararası camiayı da şaşırtmıştır. Şimdi, Türk heyetinin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin müşterek çalışmaları Ada'da aynen devam edecektir.

Ada'da arzu ettiğimiz hususlar şunlardır: Birincisi, iki kesimliliğin iyice belirgin hale gelmesi ve iki kesimliliğin ileride yozlaşmayacak şekilde garanti altına alınması; ikincisi, garantilerin pekiştirilmesi; üçüncüsü, çok girintili çıkıntılı olan sınırların daha düzgün bir hale getirilmesidir. Bunlar temin edilir ve gerçekleşirse, o zaman, kalıcı bir barış olur. Kalıcı barışı hepimizin

iyi niyetli olarak arzu etmesi gerekir. Çünkü nihayetinde, ortak bir devlet ortaya çıkacak. Ortak bir devletin ortaya çıkabilmesi için, her iki tarafın da tatmin olacağı şerefli bir neticenin ortaya çıkması gerekir ve bunun da her iki halk tarafından kabul edilmesi gerekir. Niyetimiz, arzumuz ve isteğimiz, iki tarafın anlaşarak bir metin ortaya çıkarması ve bunu, her iki taraf halkının kabul etmesidir. O zaman, tabii, her şey en iyi şartlarda olacaktır.

Böyle olursa, artık, bölgemiz, düşmanlıkların, çatışmaların beslendiği değil, tam tersine, işbirliğinin, dayanışmanın ve ortak çıkarların öne çıkarıldığı bir bölge olacaktır; Doğu Akdeniz, tamamen işbirliği yapılan bir yer haline dönüşecektir.

Türkiye, Kıbrıs'a yakın bir ülkedir, büyük potansiyeli vardır. Türkiye'nin bu büyük potansiyeli bütün Kıbrıs'ın çıkarına kullanılacaktır ve burada her iki tarafın hak ve hukuku gözetilerek, gelecekte, Avrupa Birliği'nin içinde kalıcı bir barış olacaktır. Arzumuz budur. Eğer, nihayetinde ortaya çıkacak metin tatmin edici olursa, bunlar olacaktır.

∴ 274

Ayrıca varılan anlaşmalar, Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olduktan sonra tamamen yürürlüğe girecektir. Çünkü bu planın birçok kısmı, Türkiye'nin Avrupa Birliği'yle ilişkilerini ve Avrupa Birliğine tam üyeliğini öngörmektedir. Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olmadıktan sonra, bu Planın birçok tarafı çalışmayacaktır ve işlemeyecektir. Dolayısıyla, böyle bir bağlantı da vardır.

Böyle bir konuda herkesin dikkatli olması gerekir. Yapıcı tenkitleri biliyoruz. Ancak eğer, çözümsüzlüğü çözüm olarak görenler varsa, o zaman şunu düşünmeleri lazım: Burada bir anlaşma olmazsa, takvim, Türkiye'nin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Türklerin lehine mi işleyecektir aleyhine mi işleyecektir? Bunun bir projeksiyonunu yapıp bakmamız gerekir. Eğer, beş sene sonra, on sene sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Türkler daha kuvvetli hale gelecek, Türkiye'nin konumu çok daha iyi olacak deniliyorsa, her halükarda, anlaşmazlığı tercih ederiz. Ama tarihe bir bakarsanız, bazen bunun böyle olmadığını görürsünüz. Bunu derken, her halükarda kabul etmeyeceğimiz şeylere "evet" diyeceğimiz anlamının çıkmaması gerekir.

Ama unutmayın ki, bir gerçek, bir realite var. Kıbrıs Rum kesimi treni kalkmış gidiyor, tek başına üye olacak diyorum. Sizin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki toplumunuzu da iyi inceleyin diyorum. Yani, hepimiz toplumumuzu iyi inceleyelim, noksanlıklarımıza ve eksikliklerimize bakalım. Geçen otuz sene içinde yapmamız gerekenleri, geçmiş Hükümetler, hepimiz dahil olmak üzere -hepimiz zaman zaman Hükümetlerin içinde olduk- yeteri kadar yerine getirdik mi, yaptık mı yapmadık mı, sonuna kadar kaya gibi direnebilecek bir toplum oluşturduk mu oluşturmadık mı; bütün bunlara bakalım ve nihayetinde kararımızı ona göre verelim diyorum. Ama bütün bunlara

rağmen, eğer, ortaya çıkacak olan plan, bizleri tatmin etmeyecek bir plansa, kendi toplumumuza da güvenmemiz lazım. Referandumla da reddetme imkanı vardır, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin de reddetme imkanı vardır.

Ben size süreçle ilgili bilgi verdim. Bu süreçle ilgili bilgiyi daha önce verdiğimiz gibi, şimdi verdiğimiz gibi, bundan sonra da vermeye devam edeceğiz. Herkesin, hepinizin, yapıcı tenkitlerinizi, katkılarınızı muhakkak ki dikkate alacağız ve bunları şüphesiz ki yerine getirmek için uğraşacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Turkey and the EU: Looking Beyond Prejudice

∴ 276 ∴ Maastricht, Hollanda
4 Nisan 2004

Excellencies,
Distinguished Participants,
Ladies and Gentlemen,

It is a great pleasure for me to join you today. I wish to thank the organizers for their perfect welcome.

Let me also congratulate the Maastricht School of Management and Koç University on their new partnership. This symposium is the first step which I am sure will pave the way for a successful cooperation between these two important educational institutions.

Turkey is passing through a decisive period in her relations with the EU. Therefore I find this symposium very timely and useful.

We all observe that Turkey's accession has become an important topic of debate in the European countries and beyond. A lively and interesting debate is going on in the European academic and political circles. Business circles, religious leaders, media and intellectuals are contributing to this debate. Others, from the Middle East to Washington, from Moscow to Central Asian Republics are following this debate closely. I find such debates very natural and very useful. I respect the different views about Turkey, so long as they are based on objective assessments. We benefit from them immensely.

Debate on Turkish-European links is sometimes reminding us peculiar aspects of our common history and culture. This debate is sometimes

providing us new perspectives for our common future. Every time a prejudice against Turkey is pronounced, it is responded by a note of sympathy for Turkey. Every time a narrow mind speaks, a visionary responds. Every hesitant is being convinced by a believer in Turkey's vocation in Europe. Every time one defends a Europe excluding Turkey, another voice is heard defending a Europe with Turkey.

Some try to restrain Europe to be regional body which does not need Turkey. Others highlight Europe's capacity as a global power to which Turkey would contribute.

Some see the European culture and values as museum pieces restricted to certain geography. Others see that the European culture and values can flourish and enrich beyond this geography.

Ladies and Gentlemen,

Not long, but only a couple of years ago, everyone questioned whether Turkey would ever be able to meet the Copenhagen political criteria.

277 ::

Today, we are past these considerations.

When our Government came to power only sixteen months ago, we did not lose time to start an ambitious reform campaign. Actually, this was the reason of our emerging as a new political movement. As a new generation of politicians we chose acting with full responsibility to our people only. We responded to the call from our grass roots asking for a better governance, higher standard of democracy and respect for rights of every sort.

Since the time we were in opposition, we have seen that such demands from our people fully coincided with the requirements of Turkey's integration process with the European Union.

Therefore, we supported the steps in this direction since when we were at the opposition.

When we came to Government, we pushed this process forward with courage and determination. We have upgraded and deepened our democracy. We have modernized our legislation in conformity with EU standards.

Political participation, civil society, the role of the parliament are being further consolidated.

The legal basis for the accountability of the politicians, full transparency of public expenses, good-governance and gender equality has been improved.

For decades, Turkey had capital punishment in its laws, but was not implementing it. Last year my Government formally abolished capital punishment in all circumstances.

Religious rights and freedoms, as well as facilities for religious minority groups were upgraded.

We have opened the way for broadcasting and language courses in all the dialects and languages traditionally used by our people. These courses started to operate in three different cities.

The civilian nature of the administration has been further consolidated. Anti-corruption laws have been passed, all major anti-corruption conventions have been signed. Legislations towards more transparency in administration and providing accountability of the civil servants have been passed. On the other hand, a new public administration reform project has been prepared. This project envisages a de-centralized, more efficient and streamlined public administration system.

∴ 278

We are now starting deliberations on a new legislative process. This will include constitutional and legislative changes to address the remaining few issues.

A parallel reform process is underway in the economy. All the indicators show that it has given positive results. The Turkish economy is stronger and more stable now. Confidence has been restored.

For almost a decade, our economy has been able to meet the competitive pressures coming from the Customs Union with the EU. Turkey is the only country that has established a functioning Customs Union before becoming a full member. Turkey has done so without tangible assistance from the EU. The Customs Union is the best evidence of the strong and dynamic nature of our economy.

I do not doubt that, by the completion of our structural reforms, and by the time of full membership, Turkey's economy will not be a burden to the EU. The opening of negotiations with Turkey next year can only further improve the stability and international standing of our economy.

As EU is our major trade partner and foreign investor, full integration will further encourage the Turkish and European economies to merge. Turkish economy, with its dynamism and capacity will be an asset for Europe. Never a burden.

Turkey is not after taking a share from the European "cake". Turkey herself will make this cake bigger. Our recent economic reforms and the recent performance of the Turkish economy is a proof of this dynamism and capacity.

In addition, geography has placed Turkey at the crossroads of many important energy, transportation, and communication networks. These networks link the EU to Caucasia, Central Asia and the Middle East. All indicators show that the coming decades will witness an increasing activity in this area.

Ladies and Gentlemen,

In diplomacy, my Government has announced its problem-solving approach from the beginning. Instead of benefiting from conflicts, we opted for enjoying compromise.

Last week's achievement towards a settlement of the Cyprus problem has been an example of this policy. I have always urged the parties of this problem, Turks, Greeks, Turkish Cypriots and the Greek Cypriots to search for compromise. I have always reminded them that compromise is part of the European culture. I told them that it was time to prove that they were real Europeans.

Last week in Switzerland we took one important step toward a settlement under the good-office mission of the UN Secretary General. Now, the people of the island will decide on their future at separate referenda after a few weeks. I am confident that they will see the merits of a compromise solution. I hope that the settlement of the Cyprus issue through negotiations, will inspire the parties of the other chronic conflicts around us.

Among them are the Karabag conflict between Azerbaijan and Armenia and the Palestine problem. Turkey is already spending every effort to contribute to the solution of these issues.

We extended offers to facilitate the negotiations between the parties of the Arab-Israeli conflict.

We announced that we shall consider taking steps in our relations if Armenia makes a move to end its occupation of Karabag.

I am well aware that, the European Union will also benefit from the solution of these two problems, for many reasons.

Coming to other relations: Turkey expanded its cultural, political and trade relations with the Balkan, Black Sea, and Caucasian countries.

Turkey pioneered the Black Sea Economic Cooperation which also helps prosperity and stability in the Eastern flank of Europe.

Today, Russia is among our largest trade partners.

Our existing linguistic and cultural ties with the Central Asian Republics help us develop relations with this region.

In the Middle East, Turkey is the only country in which both the Israelis and the Palestinians place their trust.

The recent war in Iraq and our principled policy regarding Iraq has proved once again Turkey's strategic importance.

As in the prevention of regional conflicts, Turkey has much experience in the post-conflict reconstruction and peace-keeping operations.

We took part in every international peace-keeping or reconstruction operation in Bosnia Herzegovina, Kosovo, Albania, the Middle East, Georgia and Africa.

We took over the command of ISAF in Afghanistan together with other European countries. Turkey has successfully carried out this difficult task.

All these are priority issues and regions for the EU as well.

Ladies and Gentlemen,

∴ 280

As we move towards the EU, we shall be proving that contemporary standards and values are not confined to the followers of certain faiths. Turkey's success will create a better atmosphere to promote harmony between religions and cultures. Turkey's accession would be the best response to the efforts of those that wish to see tension and conflict between different faiths. This is particularly important since the EU already hosts and is trying to integrate many immigrants, among them over 10 million Muslims.

Ladies and Gentlemen,

It is the common values, joint vision and mutual interests that keep Turkey and the EU together. These values, vision and interests urge us to leave behind whatever prejudices we may have. They require us to work together for our common good.

Turkey and Europe cannot stand against the challenges of our time without depending on each other: These challenges range from ecological disasters to drug problem, from racism, xenophobia, and anti-semitism to terrorism, from ethnic-religious extremism and prejudices to illegal human trade.

For many reasons, geographical, historical, political, economical, they all require our joint response .

Ladies and Gentlemen,

Turkey has never argued that it presently fulfills the terms of membership. Additional measures in all sorts of areas will need to be taken before we can reach complete EU standards. For that, we are moving in a determined

and calculated manner. We are fully aware that it is to Turkey's own interest to proceed with the reforms. This will work to the will and benefit of our people. The reform process in Turkey is not complete, however it is already irreversible.

In that sense, we must not lose sight of the true meaning of the decision in December. The criteria for the opening of accession negotiations are set and they are clear. We are ready to abide by the rules of the game. If the decision to start negotiations is taken in December, we shall open a new phase in our relations that will extend over years.

Turkey's own performance will determine how long that phase will last. However, we are realist enough to predict that it will take some time. And in that time, we will solve those issues that are now considered to be "obstacles" or "difficulties" before Turkey's membership.

Ladies and Gentlemen,

You can change a lot on paper. You can change the rules and the legislations. And by implementing the rules effectively, you can change even the attitudes. However, more difficult part is to change minds and misperceptions. This may take a long time.

281 ::

In addition to the obvious criteria of membership, Turkey has had to "prove" the benefits of its membership to the EU. Unlike many new members, we did not have a red carpet thrown before us. We had to accomplish a change of minds both within ourselves and within certain parts of the EU's political structure and public opinion.

There are concrete decisions to be taken by the EU on Turkey's eventual accession. Now, the EU has to act decisively. The decision in December will prove whether the EU can really look, see, and more importantly, act beyond prejudice. Then, we will both stand to gain.

In this respect, the Netherlands will play an important role as the next Presidency of the European Union.

The Netherlands is a country which has traditionally been open to new horizons. The Dutch have always been known to be correct and acting with good judgement. The Netherlands has always been a best defender of the interests of Europe and improvement of the Trans-Atlantic links.

I am confident that traditional Dutch attitude I mentioned above would be sufficient for a fair judgement on our performance.

Let me conclude by underlining that "looking beyond prejudice" is no longer an option for the EU. It has become a necessity.

Thank you.

**Kıbrıs Konusunda TBMM'de Yapılan
Gündem Dışı Konuşma**

:: 282

:: Ankara, 6 Nisan 2004

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekili arkadaşlarım,
Hükümetim adına, Yüce Meclis'in değerli üyeleri
olan siz değerli Milletvekillerini önce saygıyla se-
lamlıyorum.

Değerli arkadaşlar,

Kıbrıs konusunda gelinen nokta, önümüzdeki süreç, İsviçre'de yapılan görüşmeler ve Annan Planı'nın aldığı son şekille ilgili olarak Yüce Meclisimize bilgi vermeyi bir görev addettim. Bu sebeple huzurlarınızdayım.

İnanıyorum ki, böyle önemli, tarihi bir konuyu Meclisimizin soğukkanlılıkla değerlendirmesi, her türlü hamasetten uzak ama dikkatli ve titiz bir şekilde her hususu değerlendirerek burada paylaşılması hepimiz için tarihi bir sorumluluktur. Bu çerçevede, bugüne nasıl geldik ve niçin geldik, önce bunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar,

Hükümet olduktan sonra şuna baktık: 1 Mayıs 2004 tarihinde, Kıbrıs Rum kesimi, bütün Ada'yı temsilen tek başına Avrupa Birliği'ne girmek üzere, tam üye olmak üzere. Bu süreci durdurmak mümkün değil. Ama bu sürecin nasıl başladığını da hepimizin çok iyi bilmesi gerekir. İlk önce, 1995 yılında Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği Anlaşması yapılırken, o zaman, Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne girmesi karşılığında Rum kesiminin de Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinin başlaması kabul edilmiştir. Dola-

yısıyla, Türkiye, o zamandan, bu gerçeği, Rum treninin istasyondan kalkış gerçeğini, Avrupa Birliği'ne doğru kalkış gerçeğini kabul etmiştir. O zaman biz iktidarda değildik; o zamanki iktidarda, Cumhuriyet Halk Partisi de koalasyon ortağı olarak vardı. O gün, Türkiye Hükümeti, Rum treninin kalkışını onayladı.

İkinci bir gerçek şudur: 1999 yılında da Sayın Ecevit'in Başbakan olduğu dönemde, Helsinki'de, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı kabul edilirken, Rum treninin Avrupa Birliği'ne doğru sürat alması yine onaylandı. Ben bunları tarihi bir gerçek olarak ortaya koyuyorum.

Dolayısıyla, 1995'te ve 1999 yılında Rum kesiminin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği kabul edilmiştir ve Rum tarafı süratle yol almaya başlamıştır, yıllar akmıştır ve bugüne gelinmiştir. Biz baktık, şöyle bir gerçekle karşı karşıya kaldık: Rum kesimi, Ada'yı temsilen tek başına Avrupa Birliği'ne girmek üzere. Bu treni durdurmak lazım, çünkü Rum kesimi tek başına Ada'yı temsilen Avrupa Birliği'ne girdiğinde; bir, Türkiye açısından birçok zorluklar ortaya çıkacaktır; iki -ki çok daha önemlisi- Kıbrıs Türkleri açısından çok daha sıkıntılı dönem başlayacaktır. Bugün kuzey ile güney arasında zaten büyük bir fark vardır; ileride Adayı temsilen tek başına Avrupa Birliği'ne giren Rum kesimi karşısında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin giderek daha çok zayıflayacağı kanaati bizde hasıl olmuştur. Bunun üzerine Hükümetimiz harekete geçmiştir.

Önce Dışişleri Bakanlığımızda çalışmalar yapılmıştır. Devletimizin ilgili kurumlarıyla sıkı işbirliği içinde olunmuştur, Genelkurmay Başkanlığı'yla, uzun, beraber çalışmalar yapılmıştır. Neticede, Sayın Başbakan, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne "müzakereleri tekrar başlat" diye çağrıda bulunmuştur. Davos'ta başbaşa görüştüklerinde bunu kendisine söylemiştir ve neticede, Genel Sekreter, New York'ta tarafları görüşmeye davet etmiştir.

New York'taki görüşmeler tıkandığında, bu tıkanıklığı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türk heyeti beraber aşmıştır. Sayın Denktaş'ın masaya koyduğu teklifle aşılmıştır ve şu karara varılmıştır: Müzakere Ada'ya taşınacak. Ada'da Rum tarafı ve Türk tarafı uğraşacak. Neticeye varamazlarsa, sürece Türkiye ve Yunanistan dahil olacak. O da olmazsa, sonunda Genel Sekreter boşlukları dolduracak. Bu çerçevede içinde 19 Ekim-22 Mart tarihleri arasında Ada'da görüşmeler başlamıştır. Ancak, 15 görüşme yapılmasına karşılık, sadece ortak bayrak ve milli marşta anlaşma sağlanmıştır. Rum tarafının geri duruşu ve anlaşma ve uzlaşma yanlısı olmayışı yüzünden Ada'da görüşmeler kopmuştur.

New York mutabakatı gereği, İsviçre'nin Luzern şehrinde 24 Mart'ta tekrar görüşmeler başlamıştır. Buna, Türkiye ve Yunanistan da dahil olmuştur. Dolayısıyla, Türkiye'yi, benim Başkanlığımızda bir heyet temsil etmiştir. Heyeti-

mizde, Dışişleri Bakanlığımızın ve Genelkurmay Başkanlığımızın da temsilcileri bulunmuştur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş İsviçre'ye gelmemişler, ama Başbakan Mehmet Ali Talat ve Dışişleri Bakanı Serdar Denktaş'a tam yetki vermişlerdir. Ayrıca, kendisinin Müsteşarı olan Sayın Ergun Olgun da heyet içinde yer almış ve Sayın Denktaş'la sürekli temas halinde olmuştur.

Bizim buradaki stratejimiz ve arzumuz Annan Planı üzerinde değişiklikler yapmak ve bir uzlaşmaya varmaktı. Bunun için, iki kesimliliğin daha kuvvetli hale getirilmesi, garantilerin pekiştirilmesi, Türk bölümü içerisine gelecek Rum sayısının azaltılması, eşitliğin kurumlar seviyesinde sağlanması ve haritanın düzleşmesi için uğraş verdik.

Biz bu önceliklerle görüşmelere gittik ve çetin müzakereler yürüttük. Bu müzakerelerde heyetimiz gerçekten büyük bir gayret göstermiştir. Dışişleri Bakanlığı'nın değerli diplomatları, Başbakanlığın, Genelkurmay Başkanlığı'nın değerli temsilcileri, hukukçularımız müzakerelere gece gündüz katılmışlar, Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin çıkarlarını canla başla savunmuşlardır. Azami sonuç almak için diplomasinin bütün imkanları devreye sokulmuştur.

∴ 284

Zürih'ten önce, Türkiye şu hazırlığı yapmıştır: Birleşmiş Milletler, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere nezdinde yoğun bir çalışma içine girmiştir ve tezlerini anlatmıştır. Bu tezlerin kabulünün sağlanması için onlardan da destek istemiştir. Görüşmelerde Rum tarafı, sonuna kadar uzlaşmaz bir tutum izlemiş, hiçbir zaman öncelikli bir liste vermemiş, sonuna kadar, masadan ayrılmak için imkanlar aramıştır. Türk tarafı olarak bizler ise, bir anlaşma ortaya çıkarabilmek için önceliklerimiz üzerinde yoğunlaşmış ve önceliklerimizi bütün dünyaya, Birleşmiş Milletlere ve bu işe yardım eden herkese sonuna kadar anlatmışızdır.

Neticede, taraflar arasında bir uzlaşma olmamıştır. Rum tarafı son dakikaya kadar bu işin tıkanması için açık-gizli her türlü teklifi de yapmıştır. Açıkçası, Türkiye açısından orada işleri bırakmak, mümkün olabilirdi. Ama Kuzey Kıbrıs Türklerinin geleceğini düşündüğümüz için, müzakerelere devamın daha doğru olduğu kanaatine varılmıştır. Gizli tutulan önerimiz, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne sonunda yapılmıştır. Sayın Başbakan ve Karamanlis'le yapılan toplantılarda bu teklif resmen de dile getirilmiştir. Rumların bütün amacı, 1 Mayıs'ta Avrupa Birliği'ne girmektir. 1 Mayıs'ta Avrupa Birliği'ne tek başlarına girdikten sonra çok büyük bir nefes alacaklarına ve çok rahatlayacaklarına inanmışlardır. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk heyetleri olarak beraberce, müşterek olarak aldığımız kararla buna fırsat verilmemiştir.

Değerli arkadaşlar,

Neticede, Annan Planı üzerinde değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle ortaya yeni bir “Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti” çıkmaktadır. Bunun bazı teknik özelliklerinin neler olduğunu sizlere burada aktarmak istiyorum. Buna göre, 1 Mayıs 2004 tarihinde yeni düzen yürürlüğe girdiği anda, devletin adı “Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti”, hükümetin adı federal hükümet, kurucu devletlerin adları da Kıbrıs Türk Devleti ve Kıbrıs Rum Devleti olacaktır. Federal hükümetin anayasasına ilaveten kurucu devletlerin de ayrı ayrı anayasaları olacaktır. Planın önceki versiyonundaki geçiş dönemi, Kıbrıs’ın 1 Mayıs 2004’te, fiilen Avrupa Birliği üyesi olacağı nedeniyle, iki aya indirilmiştir. Bu çerçevede önceki düzenlemeye göre ilk otuz ay, iki liderin eşbaşkanlığı üstlenmesi yerine, referandumların olumlu sonuçlanmasını takiben isimleri iki gün içinde taraflara bildirilecek olan kişiler, bu yapılamadığı takdirde, iki lider ilk iki ay içinde birer aylık rotasyonla eşbaşkan olacaklardır. Buna göre anlaşma yürürlüğe girdiği anda devlet başkanı fiilen bir Rum, Mayıs sonundan 1 Temmuz’a kadar ise bir Türk olacaktır.

Bu dönemde, referandumdan sonraki iki gün içinde isimleri taraflarca bildirilecek olan Bakanlar Kurulu 3 Rum ve 3 Türk’ten oluşacaktır. Rumlar, Avrupa Birliği, maliye, adalet ve içişleri; Türkler ise, ulaştırma ve tabii kaynaklar, dışişleri, savunma ile ticaret ve ekonomi bakanlıklarını üstleneceklerdir. İki aylık bu dönemle, geçici federal parlamento da, iki kurucu devletin meclisleri tarafından atanacak 24 üyeden oluşacaktır.

13 Haziran günü Avrupa Parlamentosu seçimlerinin yanı sıra federal parlamento ve kurucu devlet meclisleri için de seçimler yapılacak ve bunu takiben geçiş dönemi, 31 Haziran günü sona erecektir.

Yeni dönemde ise, federal devlet başkan ve başkan yardımcılığı ilk beş yıl boyunca onar aylık süreyle, beş yıldan sonra da yirmişer aylık süreyle rotasyona tabii tutulacaktır; bir Türk olacaktır, bir Rum olacaktır. Neticede, altıncı yıldan itibaren iki dönem Rum’a karşı, bir dönem Türk başkan olacaktır. Başkan yardımcısı, Avrupa Birliği Konseyi toplantısına başkanla birlikte katılacaktır. AB zirve toplantılarına her ikisi birlikte gideceklerdir.

Başkanlık Konseyi, beş yıllığına, 6’sı oy sahibi, 3’ü oy hakkı olmayan toplam 9 üyeden oluşacaktır. Konsey, üyeleri arasında görev dağılımını kendi belirleyecektir. 2 üye, her biri ayrı kurucu devletten olmak kaydıyla, başkan ve başkan yardımcısı olarak tek listeden seçileceklerdir. Parlamento, ihtiyaç duyulması halinde, oy hakkı bulunmayan konsey üyelerinin sayısını, üçte biri Türk olmak kaydıyla, arttırabilecektir.

Dışişleri Bakanı ve Avrupa Birliği işlerinden sorumlu Bakan, ayrı kurucu devletten olacaktır. Dışişleri Bakanı Türk olursa, AB Bakanı Rum olacaktır.

Başkanlık Konseyi oydaşlaşmayla karar almaya çalışacak, bu mümkün olmadığı takdirde, basit çoğunlukla karar alınacak, ancak en az 1 Türk üyenin olumlu oyu aranacaktır.

Ortak devletin yasama organı, senato ve temsilciler meclisinden oluşacaktır. Senato ve temsilciler meclisi başkanları aynı kurucu devlete mensup olmayacak, aynı kurucu devletten ardı ardına iki başkan seçilemeyecektir. Başkan ve başkan yardımcıları da ayrı kurucu devletlerden olacaklardır. Alt ve üst meclisler beşer yıl süreyle seçilecek 48 üyeden oluşacaktır.

Nispi temsil sistemiyle seçilecek temsilciler meclisinde en az 12 Türk Milletvekili olacak, senato ise 24 Türk ve 24 Rum senatörden oluşacaktır. Senato seçimleri toplumsal, yani etnik temelde yapılacak ve böylece eşit üyelik sistemi garanti altına alınmış olacaktır.

Temsilciler meclisinde kararlar basit çoğunlukla alınacak, senatoda ise oylamaya katılan Türk üyelerin en az dörtte birinin olumlu oyu olmadan karar alınamayacaktır.

∴ 286

Kurucu devlet yetkilerini ilgilendiren ve deniz ve hava sahalarıyla ilgili uluslararası anlaşmaların onaylanmasında, vatandaşlık, göç, su kaynakları ve vergilerle ilgili yasalarda, federal bütçede, başkanlık konseyinin seçiminde ve özel çoğunluk gerektiren diğer konularda ise oturuma katılan Türk üyelerin asgari beşte iki oyu aranacaktır. Kararların yürürlüğe girebilmesi için hem temsilciler meclisinde hem senatoda kabul edilmesi gerekmektedir.

Federal kurumların da anlaşma yürürlüğe girdiği andan itibaren işler durumda bulunması ve iki aylık bir geçiş dönemine tabi olması öngörülmektedir. Bu çerçevede, başlıca kurumlar olarak, yüksek mahkeme, başsavcılık, Kıbrıs merkez bankası, sayıştay öngörülmektedir.

Yüksek mahkeme, başkanlık konseyi tarafından, her bir kurucu devletten bir kez için dokuz yıl süreyle 6'şar hakim ve 3 yabancı üye olmak üzere toplam 15 hakimden oluşacaktır. Yüksek mahkeme, aynı zamanda, hem anayasa mahkemesi hem asli federal yargı mahkemesi olacaktır. Burada, Türk ve Rum hakim sayısı eşit olacaktır. Yabancı hakimlerin listesi daha önce Dışişleri Bakanlığımıza verilmiştir ve onların içerisinden elenen isimler olmuştur, adil davranacağına kanaat getirdiğimiz isimler olmuştur ve bir liste onaylanmıştır. Dolayısıyla, o liste esas alınacaktır.

Kıbrıs merkez bankası, federal hükümet organlarından bağımsız olacaktır. Bankanın, başkanı, başkan yardımcısı, idare kurulu ve para politikaları komitesi bulunacaktır. Yedi yıllık süre için atanacak başkan ve başkan yardımcısı, aynı kurucu devletten olamayacaktır. Diğer üyeleri beş yıl süreyle atanacak idare kurulu ise, 2 Kıbrıslı Türk, 2 Kıbrıslı Rum ve 1 yabancı üyeden oluşacaktır. Para politikaları komitesi ise, yedi yıl görev yapacaktır. Kararlar

oyçokluğuyla alınacak, dolayısıyla, yabancı üyenin oyu belirleyici olabilecektir. Aynı şekilde, Sayıştay'da da aynı düzen olacaktır.

Plana göre, federal hükümet, aşağıda belirlenen yasama ve yürütme erklerini egemence kullanacaktır: Uluslararası anlaşmaların akdedilmesi ve savunma politikasının belirlenmesi dahil dış ilişkiler, Avrupa Birliği'yle ilişkiler, para basımı, para politikası ve bankacılık düzenlemesi, bütçe ve tüm dolaylı vergiler dahil federal mali işler ve federal ekonomi ve ticaret politikası, su kaynakları da dahil olmak üzere doğal kaynaklar, meteoroloji, havacılık, uluslararası denizcilik ve birleşik Kıbrıs cumhuriyetinin kıta sahanlığı ve karasuları, iletişim, Kıbrıs vatandaşlığı ve muhaceret, terörizmle mücadele, genel ve özel aflar, fikri haklar, eski eserler.

Ortak devlete devredilmeyen yetkilerin tümü, kurucu devletlerde kalacaktır ve kurucu devletler, bu yetkileri hükümlerle kullanabileceklerdir. Kurucu devletler, yetkileri içinde yer alan turizm, çevre koruma, balıkçılık, tarım, spor, eğitim, ulaştırma, sağlık gibi konularda federal hükümetle uyum sağlanmasından sorumlu olacaklardır. Plan'ın son versiyonunda, tarım ve balıkçılık, münhasıran kurucu devlet yetkileri arasına alınmıştır. Kurucu devletler, kendi bölgelerindeki havaalanlarını ve limanları da kontrol edebilecekler, mülkiyetlerine sahip olabileceklerdir.

287 ::

Kurucu devletler kültürel ve ticari konulara ilaveten, ekonomik yatırım ve mali yardım konularında da uluslararası anlaşmalar imzalayabileceklerdir. Yani, Kıbrıs Türk Devleti, federal devletten bağımsız olarak, isterse Türkiye'yle, her türlü ekonomik, ticari, yatırım ve kültürel anlaşmalar yapabilecektir.

İki tarafın önceden imzalamış oldukları uluslararası anlaşmalar, bir liste dahilinde geçerli olmayı sürdürecektir. Rum tarafının ve Türk tarafının da Türkiye'yle yapmış olduğu 57 anlaşma kabul edilmiş ve eklere girmiştir.

Kurucu devletlerin halihazırdaki kurumları, anlaşma yürürlüğe girdiğinde, kendilerini yeni düzene ve yeni anayasalarına uyarlamış olacaklardır. Kurucu devletlerin yasalarının uyumunun kontrolü için, federal yüksek mahkeme yetkili kılınmıştır. Tabiatıyla bakanlıklar ve diğer icracı kuruluşlar, kurucu devletin yetki alanlarına göre, yeniden organize edilecektir. Kurucu devletlerin başkan veya başkanlıkları, ilk on yıl, oy hakkı olmaksızın, bakanlık konseyi çalışmalarına davet edilebileceklerdir.

Kurucu devletlerin, ayrıca, kendi bayrakları ve marşları olacaktır. Bunun yanı sıra, birleşik Kıbrıs cumhuriyeti ve AB bayrakları da olacaktır.

Referanduma sunulacak yeni kuruluş anlaşması 163 sayfa olup, yasaları ve anlaşmaları içeren ekleriyle birlikte, metin yaklaşık 9.000 sayfayı tutmaktadır. Bunlar, kuruluş anlaşmasını oluşturan ana maddeler, anayasa, anayasal nitelikteki yasalar, federal yasalar, federal hükümet ve kurucu devletler ara-

sındaki işbirliği anlaşmaları, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ni bağlayıcı uluslararası anlaşmalar, toprak düzenlemeleri, mülkiyet, uzlaşma komisyonu ve yeni düzenin yürürlüğe girişi olmak üzere 9 ana bölümden oluşmaktadır. 163 sayfalık ana metnin dışındaki bu yasalar teknik komiteler tarafından gözden geçirilmiştir. Gerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki komiteler, gerek bizim komitelerimiz... Bunlar, genellikle uyum yasalarıdır, Avrupa Birliği'ne uyum yasaları şeklindedir. Ama eğer bunların anayasaya, esas metne olan aykırılıkları varsa, bunlar düzeltilecektir.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Planın son hali itibarıyla bazı kayda değer hususları ve yapılan son değişiklikleri de şöyle özetlemek mümkündür:

Toprak düzenlemeleri itibarıyla, Annan Planı'nın üçüncü versiyonunun ekindeki harita aynen kalmıştır. Toprak devri, üçüncü ayın sonundan itibaren, ara bölge ve meskun olmayan yerlerden başlamak üzere, altı aşamalı bir takvim çerçevesinde gerçekleşmektedir. Söz konusu takvim, planın son versiyonunda, yirmi dokuz aydan kırk iki aya çıkarılmıştır. Bu süre uzatımı, esas itibarıyla, önceki takvime ilaveten Türk tarafınca aşamalı olarak boşaltılacak toprakların belirli sürelerle Birleşmiş Milletlerin yönetiminde kalacak olmasından kaynaklanmaktadır. Hukuken ilk günden itibaren Rum tarafına terk edilmiş olacak toprakların yönetimi, söz konusu takvim uyarınca geçici bir süreyle fiilen Kıbrıs Türk Devletinde olacaktır. Birinci yılın sonuna kadar terk edilecek topraklar, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenecek takvime göre Rum tarafına devredilecektir. Buna göre anlaşma yürürlüğe girdikten yüz dört gün sonra ara bölgeye ilaveten kapalı Maraş ve Erenköy, ondan üç ay sonra da Düzce ve Taşköy Rumlara verilecektir. Yılsonuna kadar Rumlara terk edilecek bölgeler bundan ibarettir.

Burada, halen yaşamakta olan Türk sayısı 75'tir. Birinci yıldan sonra ise önceki takvime ilaveten terk edilecek topraklar, Rum yönetimine geçmeden önce üç ila on aylık sürelerle Birleşmiş Milletler gözetimine devredilecektir. Haritada Türk tarafına yüzde 29,2 oranında toprak kalmaktadır. Buna mukabil Türk tarafı, Ada'nın kıyı şeritlerinin yüzde 52'sine sahiptir. Rumlara verilecek topraklarda yaklaşık 58.000 Kıbrıs Türkü yaşamaktadır. Bu insanların kırk iki aylık takvim çerçevesinde aşamalar halinde bu bölgeleri terk ederek Kıbrıs Türk Kurucu Devleti kalıcı topraklarına göç etmeleri gerekmektedir, şayet arzu ederlerse.

Burada mülk konusunu biraz daha açıklamak istiyorum. Annan Planı'nın mülkiyet ve ikamete ilişkin bölümlerine bakıldığında, bunun esasen bir göç veya yeniden iskan planı değil, mülkiyet iadesi planı olduğu görülecektir. Yani, 1974 öncesi yer değiştiren Türklerin güneydeki mallarının mülkiyeti-

ne, Rumların ise kuzeydeki mallarının mülkiyetine belirli koşullar ve süreler çerçevesinde yeniden sahip olmalarına imkan sağlamaktadır. Mülkiyet iadesi programı, beraberinde zorunlu bir iskan veya ikamet değişikliğini getirmektedir. Dolayısıyla, takriben üç buçuk yıl içinde, kademeli olarak boşaltılacak topraklarda yaşayan Türklerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlarının, derhal ve toplu bir göçü veya yeniden iskanı, Plan'da zorunlu tutulmamaktadır. Bunlar, arzu ve tercih ederlerse, sözkonusu köy veya kasabalardaki kendi evlerinde yaşamaya devam edebileceklerdir veya buralarda konut satın alabilecek, kiralayabilecek veya boşalttıkları bir konut karşılığı alternatif konut talebinde bulunabileceklerdir. Kıbrıs Türk Devleti topraklarında ikamet etmeyi tercih etmeleri halinde, buralarda alternatif konut taleplerinde bulunabileceklerdir. Her halükarda, alternatif konut temin edilmeden, hiç kimsenin yer değiştirmesi sözkonusu olmayacaktır. Dolayısıyla, zorunlu bir göç sözkonusu değildir; yerinden ayrılacak kişilere, muhakkak bir yer gösterilecektir.

Ancak, bütün bunlara rağmen, bizim tabiatıyla her ihtimali ve azami sayıları dikkate alarak hareket etmemiz gerekir, herkesin yerini terk edeceğini düşünmemiz gerekir, tahliye edilecek topraklarda yaşayan Kıbrıslı Türklerin tamamının Kıbrıs Türk Devleti tarafına geçebilecekleri ihtimaline göre hazırlıklarımızı yapmamız gerekir.

Ayrıca, Planın Kıbrıslı Rumların kurucu Türk Devleti topraklarındaki gayrimenkullerine yeniden sahip olmalarıyla ilgili düzenlemeleri de İsviçre'de tadilata uğratılmıştır. Kıbrıs Türk heyetinin titizlikle yaptığı çalışmalar ve Lefkoşa'dan alınan onayla, sistem daha uygun hale getirilmiştir. Buna göre de, halen Rumlara ait gayrimenkullerde oturan Kıbrıslı Türklerin, bu konutları satın alabilmeleri, güneyde terk ettikleri konutlarıyla değiştirmeleri veya kiralayabilmeleri mümkün olacaktır. Esasen, gayrimenkullerin iadesi, asgari beş yıl sonra başlayacaktır. Bu, uzun bir sürecin ve koşulların tamamlanmasından sonra gerçekleşecektir.

Esasen, Planda da, bu şekilde yer değiştirecek kişilerle ilgili her türlü hazırlık ve güvence, mali ve ekonomik yardım mekanizmaları öngörülmektedir. Gerekli ödeneklerin Kıbrıs bütçesine konulması hususu anlaşmaya girmiştir. Bu konuda uluslararası taahhütler de alınmıştır. Önümüzdeki günlerde bir donörler toplantısı yapılacaktır. Ama şunu bilmemiz gerekir ki, sonunda, esas iş yine Türkiye'ye ait olacaktır.

Ayrıca, 100.000 Rum'un Türk tarafına geçeceğinden söz ediliyor. Bu doğru değildir. Rumlar, sadece, mallarının mülkiyetini, belirli süre ve koşullarda elde edeceklerdir. Rumların Türk tarafında ikamet hakkı 5 yıl sonra başlayacaktır. Bunların sayısı da, altıncı ve dokuzuncu yıllar arasında, takriben 13.000 -yani nüfusun yüzde 6'sı- onuncu ve ondördüncü yıllar arasında, tak-

riben 26.000 olacaktır. Bundan sonra, yirminci yılda veya Türkiye AB'ye girene kadar, bu sayı, azami -eğer yüzde 18'lik kontenjanın hepsini kullanırlarsa- 39.000 olacaktır. Biz bunu böyle bilelim, hepsinin geleceğini varsayalım. Ama şu bir gerçektir ki, birçok kişi gelmeyi tercih etmeyecektir. Bu sayılar, azami sayılardır. Bütün bu insanların güneydeki işlerini, evlerini bırakıp topluca kuzeye geleceklerini düşünmek... Bu biraz zordur, ama biz yine de hepsinin geleceğini varsayarak, azamisini düşünmeliyiz.

Bütün bunlara rağmen, tabi ki, Türkiye'nin de Avrupa Birliği'ne tam üyeliği gerçekleştikten sonra, oradaki Türk-Rum sayısı, hiçbir zaman üçte iki oranını değiştirmeyecektir.

Değerli arkadaşlar,

Burada, mülkiyete geri dönüş kapsamında Rumların geri dönecekleri Türk tarafındaki mal ve mülkün oranı, önceki Planda, köy ve belediyeler için yüzde 20, Kıbrıs Türk Devleti genelinde yüzde 10 iken, Kıbrıs Türk tarafınca getirilen bir öneri çerçevesinde, az önce söylediğim gibi, her Rum'un kuzeydeki eski mülkünün üçte birine sahip olması yönündedir. İzahını biraz önce yaptım. Geri kalan üçte ikisi ise tazminatlı alacaklardır. Ancak, Karpaz bölgesindeki Dip Karpaz, Yeni Erenköy, Sipahi ve Adaçay köylerinin eski Rum sakinlerinin herhangi bir sınırlama olmadan eski mülklerine dönmeleri hususu, Birleşmiş Milletler tarafından, eski Planda yer aldığı üzere, muhafaza edilmiştir.

Bizim için çok önemli olan bir konu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'yle ilgili konuydu. Rumların kuzeyde bıraktıkları topraklar için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde açtıkları ve açacakları davalara ilişkin olarak ise, çözümden sonra, sorumluluğun Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ne geçmesine ilişkin hükümler Plan'a dercedilmiştir. Eşbaşkanlar tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanı'na ve Avrupa Konseyi'ne bildirilmesi öngörülen bu konudaki mevcut ve müstakbel tüm davaların birleşik Kıbrıs cumhuriyeti tarafından üstlenileceğine ilişkin mektuplar da Plan'a eklenmiştir. Söz konusu mektuplarda eşbaşkanlar, kurucu anlaşmayla kurulan yeni düzende yerlerinden olacak mağdurlar için tüm iç düzenlemelerin ve yasal yolların öngörüldüğünü belirtmekte, dolayısıyla, bu hususta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde devam eden tüm davaların düşürülmesini talep etmektedirler.

Sizin de bildiğiniz gibi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde aleyhimizde 4.000 civarında dava vardır. Bu dosyaların hepsi düşecektir ve Kıbrıs'a gidecektir. Böylece, Türk ve Rum tarafların yeni devletin kuruluşunda mülkiyetle ilgili her türlü ihtilafın öncelikle iç hukukta çözümlenmesi yönünde ortak bir iradeye sahip oldukları ortaya konulmuştur. Bu, bizim en önem ver-

diğimiz konulardan biriydi. Bildiğiniz gibi, daha önce bir Loizidiu davası vardı. Buna benzer 4.000'e yakın davanın aleyhimize neticelenmesi karşısında, bunların muhatabı Türkiye olacaktı. Şimdi, bunlar Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ne gitmiştir. Mal, mülk mübadelesiyle ilgili bütün bu konular, orada kurulan mekanizmalarla asgari düzeye indirilecek ve çözülecektir.

Değerli arkadaşlar,

Bu Plan'da çok önem verdiğimiz başka bir nokta da şuydu: Bildiğiniz gibi, Barış Harekatı'ndan sonra, Türkiye'den Kıbrıs'a giden ve yerleşen vatandaşlarımız vardı. Bu vatandaşlarımızın sayısı 40.000 olarak düşünülmüştür. Daha önceki Plan'da, Üçüncü Annan Planı'nda 33.000 seviyesindeydi. Bu, müzakereler neticesinde 45.000'e çıkmıştır. Türkiye asıllı ve daha sonra Kıbrıs'a gidip yerleşen 45.000 Türk vatandaşı da Kıbrıs vatandaşı olacaktır. Dolayısıyla, eğer onaylanırsa, neticede Avrupa Birliği vatandaşı olacaklardır. Bu da bizim önem verdiğimiz başka bir husustu.

Bunun dışında, son dönemlerde, Kıbrıs'a, geçici süreler için giden ve orada çalışmak için giden bazı Türk vatandaşları vardır. Bunlarla ilgili bazı özel statüler getirilmiştir ama tabii bunlar vatandaş olmamıştır.

291 ::

Kıbrıs Türk Devleti'nde ve Kıbrıs Rum Devleti'nde ikamet izni verilecek Türk ve Yunan vatandaşlarının miktarı, her iki kurucu devletin nüfusunun yüzde 10'unu geçmeyecektir. Buna göre, anlaşma yürürlüğe girdiğinde, Türk vatandaşlarının kuzeydeki sayısı yaklaşık 20.000'i, Yunan vatandaşlarının güneydeki sayısı yaklaşık 70.000'i geçmeyecek, daha sonra bu oran yüzde 5 olacaktır. Üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri bu oranın dışında kalacaktır. Dolayısıyla, Kıbrıs Türk Devleti'ndeki üniversiteler çok önemlidir, bu üniversitelerin önü kesilmeyecektir, bu üniversitelere Türkiye'den öğrenci gitmesi mümkün olacaktır.

Yine, bizim ısrarımız üzerine, Plan'ın son versiyonuna, anlaşmadan 19 yıl sonra ya da Türkiye AB'ye girdikten sonra bu düzenlemelerin tamamen ortadan kalkacağı da eklenmiştir.

Değerli arkadaşlar,

Bu Plan'ın en önemli yanlarından bir diğeri de garantilerle ilgili konudur. Önce, Ada askerden arındırılacaktır. Mevcut Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk kuvvetleri, belirlenen ve asker çekilme sürelerini de gözetken bir plan dahilinde lağvedilmektedir. Kurucu devletlerin sadece polisi olacaktır. Plan'da, nüfusa göre hesaplanan polis sayısı, mevcut durumda, kuzey için yaklaşık 1.900, güney için yaklaşık 4.900 olmaktadır. Federal polis ise, eşit sayıda Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum'dan oluşacaktır. Federal devletin polisi eşit sayıda oluşacaktır.

Annan Planı, garanti ve ittifak anlaşmalarının, Ada'da kurulan yeni düzeni dikkate alarak, aynen devam etmesini amirdir. Dolayısıyla, değerli arkadaşımızın biraz önce söylediği Zürih ve Londra Anlaşmaları, bu Plan'a hiçbir değişikliğe uğramadan aynen geçmiştir. O zaman 1960 Anayasası'nın garantörüydüler, şimdi ise bu Planla ortaya çıkan yeni devletin garantörü olarak devam edeceklerdir. Garantörlük aynen devam etmektedir. Garantör ülkeler, sadece Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin değil, sadece federasyonun değil, aynı zamanda kurucu devletlerin de toprak bütünlüklerini, güvenliklerini ve anayasal düzenlerini garanti edecektir.

Rum - Yunan tarafı, buna, görüşmelerde şiddetle karşı çıkmıştır. Son dakikaya kadar müzakere ettiğimiz ve son dakikaya kadar ısrarcı olduğumuz konulardan biri bu olmuştur. Rum tarafı "tamam, garantörlük, federe devlet için devam etsin, ama Türkiye Kıbrıs Türk Devleti'nin, Yunanistan da Kıbrıs Rum Devleti'nin garantörü olarak devam etsin" demişlerdir. Biz burada bir adım bile geri atmadık. Çünkü kırk dört yıllık anlaşmanın bir taraftan zedelenmesi ileride başka aşınmalara yol açacağı için, o ihtimali gördüğümüz için, bu konuda kesinlikle taviz vermedik, sonuna kadar ısrar ettik.

∴ 292

İttifak anlaşması uyarınca, Kıbrıs'ta konuşlandırılabilir Yunan birliklerinin sayısı 2011 yılına kadar 6.000; 2018 yılına veya Türkiye'nin AB üyeliğine kadar 3.000 olacaktır. Planın önceki versiyonunda Türkiye, AB üyesi olduktan sonra "bir AB ülkesi, başka bir AB ülkesinde asker bulundurmaz, böyle bir düzenleme Avrupa Birliği'nde yoktur" diye geri çekiliyordu ve Türkiye, AB'ye tam üye olduktan sonra Ada'da hiç asker bulundurmuyacaktı. Biz, yine, daha önceki anlaşmaların gereği bunda çok ısrarcı olduk ve 650 Türk askerinin -1960'ta da öyleydi- Türkiye "çekiyorum" diyene kadar, Türkiye "çekiyorum" demediği sürece ilelebet Ada'da olmasında ısrarcı olduk. Son ana kadar bizim ısrarımız oldu, Rum tarafının da tersinden ısrarı oldu ama neticede bizim dediğimiz oldu. Her üç yılda bir, Türk ve Yunan tarafı bir araya gelerek, devam edelim mi, çekelim mi diye görüşecekler. Eğer ittifakla çekelim derlerse, o zaman çekilme gerçekleşecektir. Dolayısıyla, burada, Türkiye'nin bu garantisi de aynen devam etmiştir. Türk askeri, Ada'da, Türkiye istediği takdirde, ilelebet duracaktır.

Asker sayısında 6.000'e ulaşılabilmesi için çekilmenin yüzde 20'lik ilk aşaması Ocak 2005'te tamamlanmak üzere, 29 aylık bir geri çekilme takvimi öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Hepimizin çok üstünde durduğu başka bir konu da birincil hukuk meselesidir. Bu konu hakkında da her şeyi açık açık paylaşıyorum burada. Çünkü bu Plan'ın artıları da vardır, eksileri de vardır. Hepimiz tercihimizi yaparken bütün bunları bilerek yapacağız.

AB birincil hukuku meselesine gelince; anlaşmanın hukuki güvenliği konusu, başından itibaren üzerinde durduğumuz bir husus olmuştur. Bu, şu anlama gelmektedir: Bir dava açılması halinde, Avrupa Adalet Divanı'nın, bu anlaşmanın Avrupa Birliği'nin mülkiyet ve dolaşım hakkıyla ilgili temel ilkelerini ihlal ettiğine karar vermesinin önlenmesi gerekmektedir. Plan'ın ilk taslağında yer alan istisna hükümleri, yani derogasyonlar, kalıcı karakter arz etmekteydi. Biz, İsviçre'ye, Luzern'e gitmeden önce, elimizde olan Plan'da, bütün bu istisnalar kalıcıydı. Dolayısıyla, bunların hukuki güvenliği için, AB birincil mevzuatının parçası haline gelmesi acil bir nitelik arz etmekteydi. Bunlar, esasen iki maddedir: Birincisi, Kıbrıs Türk Devleti'nin kendi topraklarında mülkiyet alımını isterse kısıtlaması; ikincisi, kurucu devletlerin topraklarında, diğer kurucu devlet vatandaşlarının ikamet oranının düzenlenmesi.

İsviçre'de yapılan çalışmalarla Avrupa hukukunda kalıcı derogasyonları asgariye indirme eğilimi olduğu dikkate alınarak ve bütün tarafların mutabakatıyla bu derogasyonlar muhafaza edilmiş, ancak geçici hale getirilmiştir. Bu geçicilik, Avrupa hukukunda geçerli olan ekonomik seviyenin eşitlenmesi ve etnik kültürel kimliğin korunması ilkelerine dayandırılmıştır. Böylece, bu uygulamanın, mülkiyet ve ikamet özgürlüğünü ancak geçici olarak ve geçerli sebeplerle sınırladığı söylenebilecektir. Ayrıca, paralel bir ölçüt olarak, bunların, Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğine kadar geçerli olacağı hükmü getirilmiştir. Üçüncü Annan Planı'na göre derogasyonların geçici hale gelmesiyle, bunların birincil hukuk sayılması acil bir ihtiyaç olmaktan çıkmıştır.

293 ::

AB Komisyonu, birincil ve ikincil mevzuat arasında bir statüde bulunan uyarlama senedi yöntemini, uyarlamayı AB Konseyi'ne sunmayı resmen tahhüt etmiş bulunmaktadır. Komisyon, bu konudaki süreci 7 Nisan günü başlatacaktır. Uyarlama senediyle, Avrupa Birliği, Kıbrıs'ın AB'ye girişiyle ilgili olarak geçen yıl onaylanmış olan Katılım Anlaşması ekindeki Onuncu Protokol'ün 4. maddesine dayanarak kendisini yeni anlaşmaya uyarlamış olacaktır. Katılım Anlaşması esasen birincil mevzuat niteliği taşımaktadır. Buna dayanarak hazırlanan uyarlama senedi bütün üye ülkelerde imzalanacak ve parlamentolarınca onaylanacaktır. Dolayısıyla, son derece güçlü bir belge haline gelecektir. Uluslararası hukukçulardan aldığımız mütalaalar bunu teyit etmektedir.

Ayrıca, anlaşma, Birleşmiş Milletler'e tevdi edilerek tescil edilecektir. Güvenlik Konseyi'nin bir kararıyla onaylanacaktır. Böylece, uluslararası hukukun bir parçası haline gelmiş olacaktır. Bütün bu tedbirler, anlaşmanın hukuki güvenliğini daha kuvvetli hale getirmektedir. Buna rağmen, hukuki güvenliği daha da pekiştirmek ve en küçük bir kuşkuya dahi yer bırakmamak amacıyla ilave taleplerde bulunduk. Bu anlaşmanın birincil mevzuat haline gelmesinde ısrar ettik.

Değerli arkadaşlar,

Aslında bu mümkündü. Şöyle mümkündü: Avrupa Birliği de bu hazırlığı yapmıştı. Eğer daha önce biz bu Planı şu son aylarda yaptığımız gibi müzakerelere etseydik, bugün aldıklarımızı alsaydık, Avrupa Birliği'nin 15 üye ülkesi, bunu parlamentolarından 1 Mayıs'tan önce geçirecekti. Ama şu anda 1 Mayıs'a kadar bunun teknik olarak geçmesi mümkün değildir. O bakımdan, bizim ısrarımız birinci hukuki zırh alındıktan sonra, ikinci hukuki zırhın da sürecinin başlatılmasıdır; bunda ısrarcıyız. Bununla ilgili olarak anlaşmaya şu ifadeler konulmuştur; aynen okuyorum: "Avrupa Birliği Komisyonu, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği'ne katılım koşullarını içeren ekli uyum senedini her iki tarafta ayrı ayrı ve aynı anda yapılacak referandumlardan sonra, ancak 24 Nisan'dan önce değerlendirmek üzere ve 1 Mayıs 2004 tarihinden önce onaylanmak üzere, Avrupa Birliği Konseyi'ne sunmayı taahhüt eder. Bundan öteye, Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Birliği hukuk sistemi içinde bütün taraflara birincil hukukun oluşturulmasıyla sonuçlanacak ve hukuki kesinlik ve güvenlik sağlayacak nihai bir sonucu gecikmeksizin ortaya çıkarmayı taahhüt eder."

∴ 294

Değerli Milletvekilleri, değerli arkadaşlar,

Bütün bunlardan sonra yaptığımız çalışmayla, Annan Planı'nın son şekliyle ki bu beşinci şeklidir, ne alıyoruz; yani biz ne alıyoruz? Bunları biz şu şekilde özetledik. Bunları, sizlerle paylaşmak istiyorum. Önce, iki kesimlilikle ilgili neler olmuştur?

Yeni ortaklığın iki kesimli olacağı açıkça ortaya konulmuştur. İki tarafın birbirinin ayrı kimliğini ve bütünlüğünü tanıması kabul edilmiştir.

Tarafların, birbirlerinin kültürel, dini, siyasi, sosyal ve dil kimliklerine saygı gösterecekleri açıkça yazılmıştır. Bir tarafın diğeri üzerinde hakimiyet kurması reddedilmiştir; bir tarafın diğeri üzerinde otorite ve yetki iddia edemeyeceği açıkça yazılmıştır. Aslında, bildiğiniz gibi, biz egemenlik üzerinde çok ısrar ettik, egemenliği almayı çok istiyorduk. Çünkü tam egemenlik, ileride bağımsızlık yolu da olurdu ama Birleşik Kıbrıs devletini devam ettirmek Plan'ın ana gayesi olduğu için, bu egemenlik tam olarak alınamamıştır. Ancak şu olmuştur: Rum tarafının dünyaca tanınmış olan egemenliği de geri alınmıştır. Yani Türk tarafı, Rum tarafı üzerinde bir otorite ve yetki kullanamayacaktır, ama Rum tarafı da Türk tarafı üzerinde bir yetki, baskı ve otorite kullanamayacaktır. Dolayısıyla, tersinden böyle bir durum ortaya çıkmıştır.

Kurucu devletlerin kendi anayasaları olacaktır. İki kesimliliğin gereği, kurucu devletlerin kara sınırlarının bulunacağı açıkça yazılmıştır. Kurucu devletlerin kendi bayrakları, kendi marşları olacaktır. Kıbrıs Türk Devleti tarafından, belki de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağı ve marşı kabul edile-

cektir. Tabii bu kendi bilecekleri bir iştir. Kurucu devletlerin kimliklerine, güvenliklerine ve anayasal düzenlerine herkes tarafından saygı gösterilecektir. Kurucu devletler ve federal hükümet birbirlerinin yetki ve işlevlerine karışmayacaktır. Kimse buna karışamayacaktır.

Yeni haritada, Kıbrıs Türk Devleti ismen gösterilecektir. İki kurucu devlet arasında yeni bir sınır belirlenmesi, geçiş noktalarının olması kararlaştırılmıştır. Federal ve kurucu devlet yasaları arasında hiyerarşi olmayacaktır. Kurucu devletlerin iç vatandaşlık verebileceği ve bir kişinin, aynı zamanda her iki kurucu devletin iç vatandaşlığına sahip olamayacağı açıkça yazılmıştır. Yani, bir Rum gelip de Türk devletinde, Türk tarafında durur ve vatandaş olursa, oradaki Rum vatandaşlığını kaybedecektir. Dolayısıyla bu durum gelişi azaltacaktır. Bunun yüzde 18'e ulaşacağını tahmin etmiyoruz ama bizim yüzde 18'i gelecekmış gibi hareket etmemiz gerektiğinin bir kez daha altını çiziyorum.

Kurucu devletlerin, kendi milli kimliklerini korumak amacıyla, diğer kurucu devlet vatandaşlarının ikametine sınırlama getirebilecekleri bu Planla ortaya çıkmıştır. Bunun aşamalarını biraz önce söylediğim için derine girmek istemiyorum.

295 ::

Senatoya Kıbrıs Türk Devleti'nden seçileceklerin daima Türk olacağı yazılmıştır.

Kurucu devletlerin, dış dünyayla ticari ve kültürel ilişki kurabilecekleri, anlaşma imzalayabilecekleri kabul edilmiştir.

Federal yasalara karşı işlenen suçlar üzerinde, kurucu devletlerin, öncelikli adli işlem yetkisine sahip olmaları kabul edilmiştir.

Kurucu devletlerin ayrı polis teşkilatı olacaktır.

Ortaklık ve eşitlik açısından ise, Kıbrıs'ın Türkiye Türkleri, Kıbrıs'ın Kıbrıs Türkleri ve Kıbrıs Rumlarının ortak evi olduğu açıkça, beraber ifade edilmiştir, anlaşmaya geçmiştir. Kıbrıs Türkleri ve Kıbrıs Rumlarının 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ortak kurucuları oldukları kaydedilmiştir.

Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Rumların yeni sistemi, ayrı ayrı sahip oldukları kurucu yetkilerini kullanarak oluşturacakları kararlaştırılmıştır. İki taraf arasındaki ilişkinin bir azınlık-çoğunluk değil, siyasi eşitlik ilişkisi olduğu açıkça kabul edilmiştir. Türklerin nüfusu 220.000'dir, diğerleri 700.000 civarındadır ama burada esas olan siyasi eşitliktir.

Bizim korkumuz şuydu değerli arkadaşlar: Rumlar Avrupa Birliği'ne Ada'yı temsilen tek başına girerse, ondan sonra oynayacakları kart, "tamam, siz gelin, siz de bize katılın" oyunu olacaktı. O zaman Türkler ayrı bir devlet olarak değil, bir azınlık olarak gireceklerdi. İşte bu nedenle, hala son dakikaya kadar gelin, bu işi yapmayalım diye ısrar ediyorlar.

Kurucu devletlerin birbirinin eşiti olduklarının anayasada açıkça belirtilmiş olmasından bahsettim. Kısaca sıralamak gerekirse:

- Geçiş dönemi sürecince, federal düzeyde devlet başkanlığının iki eş-başkandan oluşması, federal hükümetin eşit sayıda üyeden oluşması,
- Kurucu devlet parlamentolarından eşit sayıda parlamenterin, yani 24'e 24, geçiş dönemi parlamentosunda görev almaları,
- 13 Haziran 2004 tarihinde kurucu devletler, federal parlamento ve Avrupa Parlamentosu için düzenlenecek seçimlerden sonra başkanlık konseyinin ilk görev dönemi boyunca başkan ve yardımcısı arasındaki rotasyonun 10'ar aylık eşit sürelerle gerçekleşmesi,
- İki kurucu devletin yekdiğeriyle işbirliği anlaşması yapabilmesi,
- Kurucu devletlerin dış ilişkiler ve AB politikasının belirlenmesine beraber katılmaları,
- Federal parlamentonun senato kanadında kurucu devletlerin eşit sayıda temsil edilecekleri.

∴ 296 Değerli arkadaşlar, bunları çoğaltabilirim.

Burada çok önemli başka bir nokta da şudur: Dünyanın 10 önemli ülkesindeki Büyükelçiliklerin yarısı Türk, yarısı Rum olacaktır. Diğerlerinde ise, yine eşit ağırlık devam edecektir.

Güvenlik anlaşmaları ve garantilerle ilgili konuları biraz önce açık bir şekilde söyledim. Türkiye'nin rolüyle ilgili konuları bir kez daha özetlemem gerekirse; Türkiye ve Yunanistan'la özel ilişkiler devam edecek. Kıbrıs Türk Devleti Türkiye'yle mali, ekonomik, ticari ve kültürel ilişkiler kurabilecek, anlaşmalar yapabilecek ve buralarda büro açabilecek.

Anlaşmayla Kıbrıs'ta yeni bir düzenin kurulacağı -a new state of affairs-, yeni bir devletin kurulacağı gayet açık bir şekilde ortaya çıkıyor. Yeniden hatırlatmak gerekirse; taraflar, ortaklıklarını yenilemeye karar verdiklerini ilan edecekler; Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin marşı olacak, bayrağı olacak; kurucu anlaşma Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nce onaylanacak ve yine Avrupa Konseyi kurucu anlaşmayı onaylayacaktır. Bu da bizim için çok önemlidir çünkü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kaynağı Avrupa Konseyi'dir. Avrupa Birliği'nin de kurucu anlaşmayı onaylayacağı, kendisini çözümün parametrelerine uyarlayacağı bunun içindedir. Birçok şey Avrupa Birliği'yle ilişkilendirilmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Daha fazla vaktinizi almak istemiyorum. Şimdi karşımızda iki alternatif vardır. Şüphesiz ki kararı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki değerli vatandaşlar, Türkler vereceklerdir. Onların kararlarına saygı duyacağız çünkü bu

başından kabul edilmiştir. Önemli olan, bu referandumun gayet açık, şeffaf ve düzgün bir şekilde olmasıdır. Nasıl, geçen genel seçimler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, bütün dünyayı utandıracak şekilde açık ve düzgün olduysa, bu referandum da öyle olacaktır ve böyle karar vereceklerdir.

Önde iki şey vardır; onlar açısından da, bizim açımızdan da; çünkü bizi de ilgilendirmektedir. Eğer "evet" çıkarsa konu bize de gelecektir, o zaman bizim de sorumluluğumuz doğacaktır. O zaman, tekrar burada meseleyi konuşacağız. Ama dediğim gibi iki şey vardır: Birincisi, bizden önceki hükümetler gibi, statükoyu devam ettirmek, bugünkü hali devam ettirmek. Bu, bir tercihtir. Böyle olursa karşımıza ne çıkar bakmak gerekir. Böyle olursa şu ihtimaller vardır: Birincisi, biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni dünyaya tanıtabilir miyiz? Rumlar Avrupa Birliği'ne girdi, biz statükoyu devam ettiriyoruz, dünyaya tanıtılabilir miyiz? Bu sorulara bakmak gerekir.

Hepimizin gönlünden geçen, çocukluğumdan beri Kıbrıs davasını kendime dava olarak kabul etmiş ve fiilen de birçok hareketin içinde bulunmuş bir kişi olarak benim de gönlümden geçen husus, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, ayrı, bağımsız bir devlet olarak tanınmasıdır. Ancak, bu daha iyi imkanlar içinde olmamıştır. Ne bir Türk Cumhuriyeti kardeşimiz, ne de bir dindaşımız Müslüman ülke bunu tanımıştır. Dolayısıyla, bunun tanınabileceğini gerçekçi görmüyorum.

İkinci olasılık Kuzey Kıbrıs'ı Türkiye'ye ilhak etmektir. Bunu da gerçekçi görmüyorum. Çünkü bu da bütün dünya dengelerinde birçok şeyi değiştirecektir. Geriye, statükoyu devam ettirmek kalmaktadır. Statüko, ambargolarla karşı karşıya bulunulan durumdur. Evet, bizim orada 40.000 civarında askerimiz vardır ama ne yazık ki ambargoyu da delemiyoruz. Dolayısıyla, ambargo devam etmektedir, devam edecektir.

Ama bunun da avantajları vardır. Çünkü bu Plan uygulanmaya geçince muhakkak ki bazı sıkıntıları olacaktır. Sizlerle açık konuşuyorum; muhakkak ki, bazı sıkıntıları olacaktır. Kolay değildir, uğraşılacaktır, mali sorumluluklar getirecektir. Ama burada dikkatli olmak gerekir. Hepimizin sorumluluğu vardır. Kıbrıs'ta yaşayanların da sorumluluğu vardır, bizim de sorumluluğumuz vardır.

Lütfen bu konuları hepimiz gerçekçi, her türlü parti kaygısından ve "onun dediğine evet diyeyim, bunun hayır dediğine de ben evet demeyeyim" zihniyetinden uzak, soğukkanlı bir şekilde değerlendirelim ve buna göre karar verelim.

Buna göre, Hükümet olarak biz oturduk, çalıştık. Bu şekliyle yeni ortaya çıkmakta olan Kıbrıs Türk Devleti'nin ve Kıbrıs Türklerinin daha iyi yaşayabileceği kanaatindeyiz.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Şüphesiz ki, kararı kendileri vereceklerdir ve bu karara da hepimiz saygı göstereceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

The Turkish Point of View Regarding Turkey-EU Relations

∴ Vilnius, Litvanya,
13 Eylül 2004

299 ∴

Mr. Chairman,
Ladies and gentlemen,
Distinguished guests,

It is a particular pleasure for me to address this distinguished audience assembled by the North-South Europe Economic Forum. I would like to take this opportunity to express our points of view on Turkey-EU relations at this historical stage.

But, before all, I would like to congratulate the people of Lithuania on their successful entry into the EU and NATO. Turkey has supported all along the membership of Lithuania along with other applicant countries in NATO. We will always remember that the formal accession of Lithuania in the Alliance was realized in Istanbul at the NATO summit in June this year. I am confident that Lithuania, as a respectable member, will play an important role and contribute to the work and functioning of both organizations.

Actually, Turkish-Lithuanian partnership is a good example of the north-south cooperation in Europe. Just yesterday, I visited the Ekranas factory in Panevezys, 150 km's from Vilnius. Ekranas is an important Turkish industrial investment in Lithuania. It is now the third biggest private factory in Lithuania and the third biggest in the sector of TV tubes in Europe. I think it is a perfect symbol of north-south business cooperation in Europe.

Ladies and gentlemen,

We all know that the EU owes its attraction not only to its economic success and powerful political message but also to its dynamism. The EU manages to evolve constantly to retain its cutting edge. Its enlargement is part of this dynamism and will not be complete with the recent wave.

Turkey has linked herself to Europe for nearly two centuries. Therefore, it was no surprise that Turkey asked to join the European Economic Community only 18 months after the latter came into being more than 40 years ago. The Association Agreement, signed in 1963, envisaged in its article 28 that Turkey would eventually join the Community.

A transition period was adopted for Turkey, which was completed with the Customs Union at the end of 1995.

At the beginning, the model which was followed to prepare Turkey for accession to the EU was largely identical to the one the Community pursued: a gradual model along the path of economic integration. In time, the EU developed from an institution whose accession requirements were mostly economic, into one that also elaborated political criteria for membership. Nevertheless, the ties that linked Turkey and the EU continued to grow.

∴ 300

At the Helsinki European Council of December 1999 Turkey was declared a candidate state. At the Copenhagen Summit in 2002, it was decided that Turkey would begin accession negotiations at the end of 2004 without delay, provided that progress report by the EU Commission confirms that Turkey fulfils the political criteria.

Ladies and gentleman,

In less than three weeks the Commission will present its report and recommendation on Turkey. In December, EU heads of state and government will make a historical decision on starting accession negotiations with Turkey.

A favorable European Council decision for the opening of accession negotiations without delay is our common goal. We have deployed all our energy and resources to achieve this goal.

My government has pursued further political and economic reforms intensively in the last two years. We have fulfilled the required Copenhagen political criteria on legislative terms to start accession negotiations. The process of reform in Turkey has become irreversible.

We have upgraded and deepened our democracy and modernized our legislation in conformity with EU standards. Groundbreaking reforms have been introduced in the fields of freedom of expression and opinion as well as association and religion.

The political participation, the role of the civil society and the parliament has been further consolidated. The legal basis for accountability and parliamentary scrutiny of the public expenses, including the military, has been assured. Good-governance and gender equality have been improved. Although not implemented for two decades, Turkey had capital punishment in its laws. We abolished the death penalty in all circumstances. Religious rights and freedoms, including for religious minority groups, were upgraded. We opened the way for broadcasting and language courses in all the dialects and languages traditionally used by our people. Legislation was passed to further align the civilian nature of the administration with the norms and practices in the EU countries. We have adopted and followed a policy of “zero tolerance” towards torture and ill-treatment.

It is noteworthy that these reforms have also been supported by the people and all institutions in Turkey, including the overwhelming majority of the opposition.

We have taken resolute steps to ensure full and effective implementation of these legislative reforms. Our people are already feeling its positive impact in their daily lives.

We are conscious that democracy is a process of perfection. Therefore, we are determined to continue with our efforts to further improve our legislation and standards and consolidate their implementation throughout the process of accession.

Ladies and gentlemen,

Since Helsinki, Turkey-EU relations gained a perspective that cannot be limited only to the political criteria.

Our cooperation with the EU developed at diverse levels and areas. In addition to an intensified political consultation, a macro-economic dialogue was launched. As all indicators show, the ongoing economic reform process is yielding positive results.

Traditionally, the EU is our major trade partner and foreign investor. Our trade with the EU makes almost half of our foreign trade. Our total volume of trade exchange with the EU amounted to almost 60 billion euros in 2003. We expect we will have a much higher figure this year.

On the other hand, Turkish businessmen in the EU are already creating jobs for hundreds of thousands of EU citizens. Only in Germany Turkish-owned firms are employing a workforce of about 350 thousand employees. Turkish entrepreneurs have proven their skills in several markets. They will have a much broader job-creation potential with Turkey’s full membership to the EU.

Turkey is situated at a key juncture for the energy, transportation, and communication networks that link the EU to the east. Turkey is becoming

a secure and stable energy hub in the region, through oil and gas transit facilities from east to west.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

Our alignment to the EU *acquis* pertaining to economic criteria has already reached an advanced stage.

Turkey has been pursuing a comprehensive macroeconomic stability program supported by an IMF stand-by agreement since December 1999.

As an indication of the stability achieved, the economy grew 8 percent in 2002, by around 6 percent in 2003 exceeding program targets. Although the targeted rate was 5 percent, growth rate for the first half of this year has been 12 percent. We expect it to exceed 8 percent by the end of the year. One of the main driving factors behind these high growth rates is the successful export performance.

∴ 302

Regarding fiscal policy, with the implementation of prudent macroeconomic policy, the targets were largely met and the public sector primary surplus increased to 6.5 percent of GNP in 2003. We will achieve the same surplus this year too. To have increased primary surplus for consecutive years has been a remarkable achievement. Furthermore, the outlook for debt sustainability has improved.

Given all positive developments both in the macroeconomic environment and implementation of the structural reforms, market confidence was regained. Uncertainty in the economy decreased. Consequently, the stability in the economy increased considerably. We remain confident that our macroeconomic objectives for 2004 will be achieved.

As of 2003, the state has withdrawn completely from certain sectors. The decisive role of the state has been transferred to the private sector. Since the beginning of this year, the privatisation process has accelerated with the decisive policies of the government and with the support of the suitable market conditions. In addition, significant steps have been taken in the privatisation process of public banks with a view to reducing state influence in the financial sector.

In order to improve the investment environment in Turkey for both domestic and foreign investors, a reform programme is being continued. With the amendments on the direct foreign investment law, procedures have been simplified. Recently, the World Bank has ranked Turkey as the number one country in bringing the period for foreign investment procedures to minimum.

The elimination of regional imbalances is another priority area. Recently, new measures have been taken to encourage domestic and foreign investors in 36 provinces where the income per capita is lower than others.

Thanks to our sustained efforts, our GNP is increasing, monetary policy is performing well and interest rates are decreasing. Most importantly, inflation in consumer prices is declining to the levels recorded only 30 years ago. It is lowered down now to single digits.

The performance of the Turkish economy has been a success story for the IMF.

The openness of the Turkish economy and the market integration has rapidly increased in recent years with the surge of foreign trade. In 2003, our foreign trade volume reached the level of 115 billion US Dollars. In 2004, this level is expected to reach around 150 billion US Dollars. Capital goods needed for industrial investments constitute most of our imports.

Tourism is another human, cultural and economic link between Turkey and Europe. This year we achieved 35 percent increase in the number of tourists who have visited Turkey.

We are confident that by the time of EU membership, Turkey's economy will grow strong enough to be a source of dynamism and stability, not a burden to the EU.

Political and economic stability in my country has already begun to encourage the Turkish immigrant workers in Europe to come back home. Beginning of accession negotiations is expected to give further impetus to this trend.

Furthermore, I believe that EU will get an additional strength from Turkey in its struggle with challenges like terrorism, narco-traffics, organised crime, illegal immigration and ecological disasters.

Ladies and gentlemen,

We believe that our eventual accession to the EU will benefit all. Turkey will be an asset rather than a liability to the EU both politically and economically.

The international environment that emerged since the end of the cold war has transformed Turkey into a central element of peace and stability in a broad geography. Turkey expanded its cultural, political and trade relations with the Balkan, Black Sea, and Caucasian countries. Thanks to our traditional ties with the Central Asia and the Middle East, we enjoy vibrant relations in the region.

My Government's efforts and initiatives for finding peaceful solutions to chronic problems like Cyprus, Nagorno-Karabakh and Palestine are known by all.

Turkey has also become a capable actor in conflict-prevention, crisis management and post-conflict rehabilitation. We have valuable experience in peacekeeping operations including in Bosnia Herzegovina,

Kosovo, Albania, the Middle East and Georgia. We took over the command of ISAF in Afghanistan and successfully carried out this difficult task. Next year, NATO's mission in Afghanistan will once more be carried out by Turkey. Turkey was instrumental in the forging of EU-NATO strategic partnership in 2002. We continue to make a significant contribution to the European security and defense policy as a non-EU NATO ally.

Distinguished guests,

We are eager to prove and confirm that a Muslim society can achieve to be democratic, open, transparent, accountable, pluralistic and contemporary, that is "European", while preserving its identity.

Turkey is in the best position to prove that all these aspirations can be achieved. We will show that a Muslim society can attain the highest contemporary standards and values. Turkey's eventual accession to the EU will reinforce the message of a harmony between cultures.

∴ 304

Ladies and gentlemen,

The European Commission has decided to make a more comprehensive assessment in this year's regular report on Turkey. The Commission will be putting on a wider lens to show the difference between Turkey's point of departure in 1999 and where it stands today. We welcome and share this approach of the Commission since it will display the magnitude of political and social transformation Turkey has undergone over the last 5 years.

If this year's regular report confirms that Turkey has fulfilled the Copenhagen political criteria, we expect the Commission to recommend the starting of accession negotiations without delay. This will surely help the Council to reach a favorable decision.

If the decision to start negotiations –without any condition- is taken in December, we shall open a new phase in our relations that will extend over many years.

We are fully aware that beginning of accession negotiations is not full membership to the EU.

We are also aware that this will not be an easy and short process. However, we are confident that this new stage in the Turkish-EU relations will be a contribution to the strength of our common future.

Thank you.

17 Aralık Zirvesi'ne Gidilirken Türkiye-AB İlişkileri

∴ Berlin, 19 Ekim 2004

Ekselanslar,
Bayanlar ve Baylar,

Almanya'ya yaptığım bu ilk ziyarette, böyle seçkin bir topluluk ile bir araya gelmekten büyük memnuniyet duyuyorum.

305 ∴

Evensel kültür, bilim, sanat ve siyasete en büyük katkıları yapmış olan Berlin halkını temsil eden Berlin Eyalet Parlamentosu'nda bulunmak bana ayrıca onur veriyor.

Dolayısıyla, bu toplantıyı birlikte düzenleyen Güneydoğu Avrupa Cemiyeti, Friedrich Ebert Vakfı, Körber Vakfı, Federal Güvenlik Akademisi ve Berlin Avrupa Akademisi'nin sayın yöneticilerine özellikle teşekkür etmek isterim.

Sayın Konuklar,

Berlin'e yapmakta olduğum bu ziyaret, dünya ve Avrupa politikalarında çok önemli kavşaklardan geçilmekte olduğu bir döneme rastlamaktadır:

- Avrupa Birliği, geçen Mayıs ayında yeni bir genişleme dalgasıyla daha da güçlenmiş bulunmaktadır. Önümüzdeki 29 Ekimde Roma'da imzalanacak olan Avrupa Anayasası, Birliğe yeni bir canlılık ve işlevsellik katacaktır. Avrupa Birliği'nin böylece potansiyelini dünya barış ve refahına en iyi şekilde yansıtabilecek gerçek bir küresel güç olma-ya daha da yaklaşmakta olduğuna inanıyorum. Türkiye de, Avrupa Konvansiyonu'na katılarak önemli katkılarda bulunmuş bir aday ülke olarak Roma'daki törende hazır bulunacaktır.
- Diğer yandan, geçen Haziran ayında İstanbul'da ev sahipliği yaptığımız NATO Zirvesi, Transatlantik ilişkilerin ve genişlemiş bir NATO'nun

güvenlik, barış ve istikrar yolunda yeni konumunun ve işlevlerinin teyit edilmesine imkan vermiştir. ABD’de Kasım ayında yapılacak olan Başkanlık seçimlerinden sonra, seçimlerin sonucu ne olursa olsun, Transatlantik ilişkilerin verimli bir sürece girmesini bekliyoruz.

- Bu arada, Filistin ve Irak’tan Afrika’ya, birçok siyasi, insani ve ekonomik kriz odağı, çözüm için uluslararası toplumun kolektif çabasını beklemektedir.
- Öte yandan, terörizmden kitle imha silahlarına, yasadışı göç ve örgütlü suçtan çevre sorunları ve salgın hastalıklara kadar birçok alanda daha, ileri işbirliği ve dayanışmaya ihtiyaç artmaktadır.
- Kronik siyasi ihtilafların ve sosyo-ekonomik sorunların beslediği etnik dini önyargıların ve aşırılıkların yatıştırılması da bir görev olarak önümüzde durmaktadır.
- Sorunların yanında imkanlar ve fırsatlar da mevcuttur. Serbestleşen ve kolaylaşan ticaret, dünyada kaynakların daha iyi kullanılmasına, refahın yayılmasına, böylece siyasi sorunların dinmesine katkıda bulunabilecektir. Diğer yandan, Çin gibi büyük bir gücün ve diğer Güneydoğu Asya ülkelerinin dünya ekonomi ve siyasetinde giderek daha ağırlıklı yer almaları küresel ortama ve rekabete bir canlılık getirmiştir.
- Petrol fiyatlarının, Irak ve Nijerya’daki durumun da etkisiyle ve diğer bazı nedenlerle artmaya devam etmesi, içinde bulunduğumuz dönemin sorunlarından biridir. Bakü-Ceyhan boru hattının önümüzdeki yıl hizmete girmesinin, bu olumsuz eğilimin bir ölçüde düzelmesine yardımcı olacağını umuyorum. Türkiye’den geçen bu hat ve uluslararası diğer enerji nakil imkanları, enerji güvenliği bakımından büyük önem taşıyacaktır.

∴ 306

Sayın Konuklar,

İçinde bulunduğumuz dönem Türkiye bakımından özel bir önem taşımaktadır.

Türkiye’nin 200 küsur yıllık bir arka planı olan ve 50 küsur yıllık siyasal, 40 küsur yıllık ahdi geçmişe sahip Avrupa bağlantısı bu yıl yeni bir aşamaya ulaşacaktır.

17 Aralık’ta yapılacak olan Avrupa Birliği Zirvesi’nde, Türkiye’nin Avrupa Birliği ile bütünleşme sürecinin rotası teyit edilecektir.

Avrupa Birliği Komisyonu, 6 Ekim’de yayınladığı Türkiye İlerleme Raporu, Etki Değerlendirmesi ve Tavsiye Kararı ile bu hususta Avrupalı liderlere net bir yol göstermiş bulunmaktadır. Komisyon, Türkiye’nin 2002 yılında Kopenhag Zirvesi’nde alınmış olan kararın uygulanması için gerekli koşulları, yani Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getirdiğini açıkça tespit etmiş ve buna dayanarak Avrupa Birliği’nin Türkiye ile tam üyelik müzakerelerine,

Kopenhag'taki mutabakata uygun biçimde gecikmeksizin başlamasını tavsiye etmiştir.

Komisyon'un bu tavsiyesinin siyasi bir karar olmadığına dikkat çekmek isterim. AB Komisyonu, Türkiye'nin son yıllardaki ekonomik, siyasi ve diplomatik performansını AB Kriterleri açısından büyük bir titizlikle ayrıntılı biçimde incelemiştir. Seçkin bir Alman devlet adamı olan Genişlemeden Sorumlu Komiser Günter Verheugen'in yönetiminde AB teknisyenleri, Türkiye'nin performansını en dikkatli biçimde incelemekle kalmamışlar, Türkiye'nin tam üyelik perspektifinin ekonomi, maliye, ticaret, istihdam ve strateji bakımından Avrupa'ya etkisini de ayrı bir raporla ortaya koymuşlardır.

Memnuniyetle söyleyebilirim ki, sözkonusu rapor ve etki değerlendirmesi Türkiye-AB ilişkisinin gerçek bir karşılıklı kazanç ilişkisi olduğunu ve daha önemlisi, gelecekte bunun daha da belirginleşeceğini açıkça kanıtlamış bulunmaktadır. Komisyon'un belgelerinde yer verilen bazı sorun ve tereddütlerin ise yersiz olduğu veya giderilmesinin mümkün olduğu, yine aynı belgelerde ispatlanmaktadır.

Türkiye bakımından Komisyon'un bu değerlendirmesi göstermiş olduğumuz çabaların tespit ve takdir edilmiş olması bakımından memnuniyet vericidir. Gerçekten de, Hükümetimiz iki yıldan az bir sürede "sessiz devrim" olarak nitelendirilen bir dizi siyasi-ekonomik reformu azimle ve inançla yürürlüğe koymuştur. Daha önceki hükümetlerce başlatılmış olan bu süreç, Partimizin, AK Parti'nin iktidarı döneminde, Parlamento'nun, sivil toplumun, ülkenin geleneksel kurumlarının kuvvetli desteğiyle sürdürülerek en ileri aşamaya getirilmiştir. Artık Türkiye, temel haklar, hukuk devleti, demokrasi, siyasi, kültürel ve dinsel çeşitlilik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve serbest pazar ekonomisi bakımından yepyeni bir çehreye bürünmüştür. Reform yasaları çıkar çıkmaz uygulanmaya başlanmış ve günlük hayatın parçası olmuştur. Türkiye'yi iyi gözleyenler, siyasi-sosyal atmosferdeki gerilimlerin nasıl azaldığını, hoşgörü ve demokratik tartışma ortamının nasıl pekiştiğini, insan hakları değerlerinin günlük hayata, idari uygulamalara ve yargı kararlarına giderek nasıl nüfuz ettiğini, yolsuzluk ve örgütlü suçların üzerine nasıl gidildiğini görmekteyiz.

Çok taze bir örnek vermek gerekirse, Avrupa İşkence ve Küçültücü Kötü Muameleyi Önleme Komisyonu Başkanı Silvia Casale'nin 13 Ekim'de Avrupa Konseyi'nde yaptığı sunuştan bir alıntı yapmak isterim:

... işkence ve diğer kötü muamele şekilleriyle etkili mücadele için gerekli yasal ve idari çerçeve bakımından, Türkiye'den daha ileri hükümlere sahip başka bir Avrupa Konseyi ülkesi bulmak güçtür. Tabii ki Türkiye'nin bunları tam olarak uygulaması gerekmektedir. Ancak, her şey iyi yönde gitmekte olup, bazılarının söylediği gibi Türkiye'de sistematik işkence olduğunu ileri sürmek kesinlikle doğru değildir.

Bir başka örneği de, Türkiye'nin yeni koşullara nasıl uyduğunu göstermek bakımından verebilirim. Güney sahillerimizde tatillerini veya emekliliklerini geçiren Alman konuklarımızın sayısının artması üzerine, bu konukların dini ihtiyaçlarının karşılanması gereği ortaya çıkmıştır. Mevzuatımızda gerekli değişiklikler yapılarak, Türkiye'deki mevcut yüzlerce kiliseye ilaveten bu bölgede de Alman toplumunun inançlarına uygun yeni kiliseler açılması için gerekli işlemler tamamlanmış bulunmaktadır.

Bu reformların, yüzde 99 Müslüman nüfusa sahip bir ülkede ve geleneklere ve değerlerine önem veren muhafazakar bir demokrat partinin iktidarında gerçekleştirilmesinin, gerek Batı'da gerek İslam dünyasında büyük dikkat çeken, cazip bir fenomen olarak görülmesini de memnuniyetle izliyoruz.

Ekonomik göstergeler ise, ekonomik reformların meyvelerine işaret etmektedir. Büyüme, enflasyon, faiz dışı fazla ve bütçe ile ticarete ilişkin son rakamlar, Türk ekonomisinin bir yandan yapısal değişim gerçekleştirirken, aynı zamanda dinamizmini ve büyümesini arttırarak sürdürdüğünü göstermektedir. Yabancı yatırımlar için formaliteler asgariye indirilmiştir. Dünya Bankası son bir raporunda, Türkiye'nin bu hususta ilk sırada yer aldığı açıklamıştır.

∴ 308

AB Komisyonu'nun Raporu'nda, Hükümetimin Kıbrıs, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Yukarı Karabağ gibi Avrupa'yı da ilgilendiren kronik sorunlarda ve Yunanistan ile Suriye gibi komşularıyla ilişkilerinde sorun çözücü ve barışçı bir aktif diplomasi sürdürmekte olduğunun teyit edilmesini de memnuniyetle karşıladım. Gerçekten de Türkiye, bölgesel sorunların çözümünde en içten biçimde, aynı zamanda etkili gayret göstermektedir. Hem Filistin hem de İsrail ile iyi ilişki içinde bulunan az sayıdaki ülkeden biri olarak bu ihtilafın çözüm çabalarına ve AB'nin üyesi olduğu Quartet'in faaliyetlerine aktif biçimde katkı sağlamaya çalışıyoruz. Irak meselesinin barışçı çözümü için savaş öncesinde başlattığımız Komşu Ülkeler Girişimi, savaş sonrası koşullarda yeni bir anlam kazanmıştır. Irak'a komşu ülkeler bu defa Kasım ayında, Almanya'nın da dahil olduğu G-8 ile ortaklaşa toplanarak Irak'taki geçiş sürecine birlikte katkı yapılması imkanlarını araştıracaklardır.

Geçen dönem Afganistan'daki uluslararası gücün komutasını bir dönem yürüterek Almanya ve Hollanda'ya devreden Türkiye önümüzdeki yıl bu görevi tekrar alacaktır.

Türkiye'nin bazı ihtilafli bölgelere coğrafi yakınlığı, bu ihtilafın çözümüne katkı sağlama yetenek ve arzumuzu arttırmaktadır. Böyle bir bölgede Avrupa değerleri temelinde ekonomik ve siyasi istikrarını sağlayabilen bir ülke olmamızın, çevre halkları üzerinde yansımaları olmaktadır. Bu durumun daha iyi anlaşılması için, Berlin'in ve Almanya'nın geçen on yıllardaki ekonomik-siyasi performansının eski Doğu Avrupa'daki psikolojik, siyasi ve ekonomik etkisini örnek gösterebiliriz.

Sayın Konuklar,

Türkiye-AB entegrasyon sürecinde geline bu aşamanın Almanya dahil birçok Avrupa ülkesinde çok canlı bir tartışma ortamı yarattığını görüyorum.

Bu tartışmalarda ortaya koyulan görüşleri saygıyla karşılıyoruz ve bunlardan yararlanıyoruz.

Türkiye'nin Avrupa ile entegrasyonu konusunda ifade edilen her tereddüt ve itiraza, bizzat Avrupalı seçkin devlet adamı, politikacı, işadamı ve entelektüellerin güçlü argümanlarıyla derhal cevap verildiğini memnuniyetle görüyoruz.

Bu demokratik ve dinamik tartışmanın Türkiye'nin ve Avrupa'nın ortak çıkarlarına en uygun biçimde sonuçlanmasını diliyorum.

Bu noktada, sözkonusu tartışmalarda, Türkiye'nin potansiyelinin ve meziyetlerinin veya eksikliklerinin adil ve nesnel biçimde değerlendirilmesini, tartışmanın sağlıklı sonuç vermesi bakımından gerekli gördüğümü belirtmek isterim.

Konunun Avrupa'nın uzun vadeli küresel kimliği, çıkarları ve geleceği ile yakın bağlantılı olduğunu unutmamak gerekir. Türkiye'nin özellikleri de, konuya, kısa vadeli, güncel unsurlara dayalı değerlendirmeler yerine, uzun görüşlü bir perspektiften bakılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu arada Türkiye ile ilgili değerlendirmelerin nesnel temelleri konusunda birkaç noktayı vurgulamak isterim. Zira Avrupa kamuoylarında bu noktalarda ciddi yanılsamalar bulunduğunu görmekteyim.

1. Türkiye'nin AB ile entegrasyonu bu yıl ortaya çıkmış bir konu değildir. 1963 Ankara Anlaşması, Helsinki ve Kopenhag Zirveleri ile müteakip zirvelerde bu sürecin katılıma yönelik olduğu teyit edilmiş bulunmaktadır. Türkiye ve Avrupa Birliği liderlerinin, bu kararları alırken gerekli teknik ve siyasi hesapları, maliyet değerlendirmelerini ve planları dikkatle yapmış olduklarından herkes emin olmalıdır. Dolayısıyla bu süreç kırk yıllık bir hazırlığı takiben yeni bir aşamaya gelmiştir. Bu defa alınacak karar, bu sürecin evriminden ibaret olacaktır.
2. 17 Aralık'ta Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğine karar verilmeyecektir. Tam üyelik, müzakereler iki taraf bakımından da tatmin edici biçimde tamamlandıktan sonra sözkonusu olacaktır. Türkiye ile müzakerelerin İngiltere veya İspanya gibi ülkeler ile olduğu gibi uzun süreceği, hatta bunlardan daha da uzun sürebileceği teknik olarak tahmin edilmektedir. Bu sürecin zorlu ve uzun olacağına bilincindeyiz. Bunun sonucunun kendi performansımıza bağlı olacağını da biliyoruz.
3. İleride, müzakerelerin tamamlanmasından sonra AB'ye üye olacak Türkiye, tabiiyatıyla bugünkü Türkiye olmayacaktır. Bütün ekonomik-sosyal

standartları ve mevzuatıyla farklı bir Türkiye olacaktır. Esasen müzakere sürecinin anlamı da budur. Bu sürecin uzun olacağına herkesçe kabul edilmesinin anlamı da budur.

4. Türkiye'nin Avrupa ile bütünleşmesi süreci, başından itibaren iki taraf için de bir kazanç olacağı düşünülerek başlatılmıştır. Bu ilişki iki tarafın da gerek kendi güçlerine gerek birbirlerine olan güvenlerinin bir sonucu olarak belirmiştir. Avrupa'nın Türkiye ile ilişkilerinde kendine güvenmesi için birçok sebebi bulunmaktadır. Türkiye-Avrupa bağları 40 yıllık ahdi ilişki ve on yıla yaklaşan Gümrük Birliği ile test edilmiş bulunmaktadır. Bu sürecin Avrupa için siyasi, ekonomik ve ticari yararları açıktır. Söz konusu yararların katılım müzakereleri döneminde artacağı da anlaşılmaktadır. Türkiye'nin Avrupa pastasından pay alma peşinde olduğuna dair yüzeysel değerlendirmelerin aksine, ciddi teknisyenlerce hazırlanan raporlarda ve yapılan projeksiyonlarda Türkiye'nin Avrupa'nın pastasını büyüteceği ifade edilmektedir.
5. Türkiye-Avrupa ilişkilerinin sağlıklı seyri için, karşılıklı güvenin sürmesi ve pekişmesi gereklidir. Bu duygunun sarsılması, ortak hedef ve çıkarlarda tereddüt yaratılması, ortak kriterlerin dışında kriterlere başvurma eğilimi gösterilmesi halinde, 50 yıllık ortak bir emek ve çabanın heba edilmesi anlamına gelecektir. Bu ilişkinin doğasını, yapısını ve hedefini değiştirmek kabul edilebilir bir yaklaşım olmayacaktır.
6. Türkiye'nin nüfus, yüzölçümü, tarihsel-kültürel özellikleri gibi unsurları nedeniyle müzakere sürecinde Polonya gibi büyük ülkelere de uygulanan bazı geçici mekanizmaların Türkiye için de gerekli kılınmasının tezekkür edilmesi anlaşılabilir bir husustur. Ancak, bunun Avrupa Birliği'nin temel ilkelerine, Helsinki ve Kopenhag Zirveleri'nde olduğu gibi evvelce teyit edilmiş olan ortak hedefi bulandırarak, bunlara ters düşen bir egzersize dönüşmesini kabul etmek mümkün değildir. Nitekim bu tür yaklaşımlara ilk ve hızlı tepkilerin bizzat AB'nin içinden gelmiş olması haklılığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'ye, Avrupa'ya güvendiğimi vurgulamak isterim.

Türk halkına ve Avrupa halklarına güveniyorum.

Avrupa, uygarlık tarihine en seçkin bilimsel, kültürel ve siyasi katkıları yapmıştır. Avrupa bugün de dünyada en üstün insani değerleri ve barışın öncülüğünü yapmaktadır. Türkiye'nin kültür mirası ve çağdaş dinamizmi ile bütünleşmiş bir Avrupa'nın, değerlerini ve misyonunu, daha iyi koruyarak dünyaya daha etkin biçimde yansıtılabileceğine kuvvetle inanıyorum.

Teşekkür ederim.

**İtalya Senatosu'na Hitaben
Yapılan Konuşma**

∴ Roma, 25 Kasım 2004

Sayın Başkan,
İtalya Senatosu'nun Saygıdeğer Üyeleri,
Sayın Bakanlar,
Değerli Konuklar,

Türkiye'den ve ülkemizin insanlarından dost İtalyan halkına sıcak selamlar getirdim

Evrensel siyasi kültürün en önemli mirasçılardan biri olan İtalya Senatosunun çatısı altında sizlere hitap etmekten büyük bir mutluluk duyuyorum.

İtalyan demokrasisinin en önemli kurumlarından birisi olan bu tarihi mekanda konuşma yapan ilk Türk Bakan olmaktan ayrıca onur duyuyorum.

Bu çatı altında, dünya halkları arasında diyalog ve uyuma önem veren aydın bir siyasetçi olan Senato Başkanı Sayın Pera'nın önderliğinde, farklı seslerin ve görüşlerin duyurulması için sağlanan fırsatların önemi büyüktür.

Hükümetlerimiz arasında sürmekte olan iyi ilişkilerin parlamentolar arasında da gelişmekte olduğunu görmekten özellikle memnuniyet duymaktayız. Milletvekilleri Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Sayın Selva ve beraberindeki heyet 2003 yılı Aralık ayında ülkemizi ziyaret etmiştir. Milletvekilleri Meclisi Başkanı Sayın Cassini'yi ise bu sene Mayıs ayında Ankara'da ağırladık. Senato Başkanı Sayın Pera'yı da en kısa zamanda ülkemizde ağırlamaktan mutluluk duyacağız.

Sayın Başkan,
Değerli Konuklar,

Ortak Akdeniz kültürünü paylaştığımız İtalya, Türkiye’de en iyi tanınan ve sevilen ülkeler arasındadır. Zira İtalya, herşeyden önce kültür ve refah üreten, dolayısıyla dünyada büyük etkiler yaratmış bir ülkedir.

Sanat, edebiyat, bilim, siyaset ve sanayi alanlarında yetiştirdiğiniz dünya çapındaki isimler, Türk halkının bütün kuşaklarınca her zaman takdir edilmiştir.

Türkiye’nin İtalya’daki profilinin de özellikle sanat, spor ve iş dünyasındaki temsilcilerimizin buradaki çalışmaları ve katkılarıyla giderek yükseldiğini görmekten memnuniyet duyuyorum.

Türkiye ve İtalya, Akdenizli kimlikleriyle birbirini anlayabilen ve dünyadaki gelişmelere karşı yaklaşımları barış ve istikrarın sağlanması ekseninde keşilen iki ülkedir. Ülkelerimiz, Avrupa tarihinin kritik dönemlerinde belirleyici rol oynamışlardır. Günümüzde de, yeni bir dünya yaratılması için harcanan çabalar bakımından tekrar ön plana çıkmış bulunuyoruz. Türkiye ve İtalya, tarihi ve kültürel birikimleri, gelenekleri ve beşeri potansiyelleri ile bölgemizdeki ve ötesindeki gelişmelere birlikte olumlu katkıda bulunma yeteneğine sahiptirler.

∴ 312

Türkiye ve İtalya, Akdeniz’in doğu ve batı yakasında “Akdenizlilik ruhunu” ve kültürel çoğulculuğu en iyi şekilde temsil eden ülkelerdir. Tarih boyunca medeniyetlerin beşiği olan bu havzanın bugün uyumun sembolü olması için birlikte çaba göstermekteyiz. Bu alandaki çabalarımızın arttırılarak sürdürülmesi gerektiğine inanıyorum. Akdeniz’in istikrarı, Avrupa’nın istikrarı için vazgeçilmez önemdedir.

Türk-İtalyan işbirliği, daha geniş bir coğrafyada da barış ve istikrarın tesisine katkıda bulunabilecek kapasiteye sahiptir. G-8’in, Geniş Ortadoğu ve Kuzey Afrika coğrafyasında bölgeden kaynaklanan reform çabalarını desteklemek amacıyla başlattığı girişimde, İtalya ve Türkiye, Yemen ile birlikte, Demokrasi Yardım Diyalogu Eşbaşkanlığı görevini üstlenmişlerdir. Bu girişim, ülkelerimiz arasındaki işbirliği potansiyelini ortaya koyan en yeni örnektir. Üçlü Bakan düzeyindeki ilk toplantının gerçekleştirildiği bu ziyaretim vesilesiyle, sözkonusu alanda ilk somut adım atılmış olmaktadır.

Türk-İtalyan ilişkileri, gücünü tarihten almaktadır. Yüzyıllar boyunca yaratılan kültürel etkileşim ve paylaşılan ortak değerler sayesinde, 20. yüzyılın büyük çoğunluğuna damgasını vuran kalıcı bir dostluk ve müttefiklik ilişkisi kurulmuştur.

İşbirliğimiz, askeri/savunma alanlarından enerjiye, turizmden arkeolojiye, uluslararası terörizm ve örgütlü suçlarla mücadelede çok taraflı platformlarda karşılıklı desteğe kadar son derece geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Ortaklığımızın gücünü göstermesi bakımından, ilişkilerimizin ekonomik boyutuna özellikle dikkatlerinizi çekmek istiyorum. İtalya, Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkeler arasında dördüncü, ithalat yaptığı ülkeler arasında ise ikinci sırada bulunmaktadır. Türkiye'deki İtalyan sermayeli firma sayısı 251'dir. Bu firmalar, bankacılıktan otomotive, enerjiden iletişime birçok ana sektörde faaliyet göstermektedir. İtalyan firmaları, Türk insanının yaşamının doğal bir parçası haline gelmiş, yıllardır güvenerek ve severek kullandığı pek çok marka yaratmışlardır, yaratmaya devam etmektedirler.

Türkiye'nin AB'yle tam üyelik müzakerelerinin başlamasıyla İtalyan yatırımcılar için daha cazip bir pazar olacağına ve ekonomik ilişkilerin daha da gelişeceğine inanıyorum.

Sayın Başkan,
Değerli Konuklar,

Türkiye'nin stratejik konumunun yanısıra, farklı bölgelerle zengin tarihi-kültürel ilişkileri bulunmaktadır. Türkiye ayrıca, çevresinde ve dünyada barış, hoşgörü ve uzlaşma kültürünün hakim kılınması yolunda özel bir çaba göstermektedir. Tarihi birikimini ve coğrafi konumunu bu amaçla en iyi biçimde kullanmayı amaçlayan bir ülkeyiz.

Türkiye bu amacını geniş bir yelpazede, barışçıl, ilkel ve etkin bir diplomasi izlemek suretiyle gerçekleştirmektedir. Türk dış politikasının başlıca unsurlarını şöyle sayabilirim: NATO İttifakı'na üyelik ve AB'yle bütünleşme, bölgesel işbirliği süreçlerinde öncülük, iyi komşuluk ilişkilerinin ve ekonomik işbirliğinin teşviki, yakın çevremizdeki ihtilafların barışçıl yöntemlerle çözümü, ihtiyaç içindeki bölgeleri insani yardım, barışı koruma operasyonlarına katılım, terörle etkin mücadele ve muhtelif bölgelerde yaşanan çatışmalar sonrası uzlaşma ve yeniden yapılanmaya katkı.

Hükümetimiz, uluslararası toplumun gündemini işgal eden ve çözüm bekleyen sorunlara da problem çözen ve uzlaştırıcı bir anlayışla katkıda bulunmaya gayret göstermektedir.

Bu anlayışla, Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler gözetiminde adil ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması amacıyla yapıcı ve cesur bir tutum izledik. Bu tutumumuz ve BM Genel Sekreteri'nin bu yöndeki çabalarına yaptığımız olumlu katkılar uluslararası toplumun takdirini toplamıştır.

Irak'ta istikrarın tesisini amaçlayan, ülke halkının esenliğini ve bölge barış ve istikrarını kollayan yapıcı politikamız, siyasi durumun normalleşmesi sürecine ve ülkenin yeniden imarına katkılarımız devam etmektedir.

Filistin ve İsrail ile güçlü ilişkilere sahip az sayıda ülkelerden biri olarak, Ortadoğu barışına da aktif katkı sunmaktayız.

Türkiye, Afganistan'ın yakın dostu olarak, bu ülkedeki barış ve istikrarın tesisinde ve ülkenin yeniden yapılandırılması çabalarında da kaydadeğer rol oynamaktadır. Oluşumundan itibaren Afganistan'daki Uluslararası Güvenlik Yardım Gücü'ne (ISAF) iştirak eden Türkiye, Ekim-Ağustos 2005 döneminde ISAF'ın komutasını ikinci kez üstlenecektir.

Azeri ve Ermeni meslektaşlarımızla üçlü bir diyalog formatı oluşturarak, Kafkasya'da istikrarın teminiyle ilgili gelişmeleri gözden geçiriyoruz.

Tüm bu hususlara ek olarak, 2004 yılı içinde NATO Zirvesi'nin ve İKÖ Dışişleri Bakanları Toplantısı'nın arka arkaya Türkiye'de düzenlenmesinin, ülkemizin sahip olduğu özgün konumun sembolik bir göstergesini teşkil ettiğini belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan,
Değerli Konuklar,

∴ 314

İkinci Dünya Savaşı sonrasında İtalyan siyasi tarihinin en önemli şahsiyetlerinden biri ve aynı zamanda Avrupa Birliği'nin de fikir babalarından olan Alcide De Gaspari, Ağustos ayında, ölümünün 50. yılında saygıyla anılmıştır.

İlginç bir tesadüftür ki, AB'nin evriminde tarihi bir aşamayı teşkil eden Avrupa Anayasası da Ekim ayında Roma'da düzenlenen bir törenle imzalanmıştır. Böylece, De Gaspari ve "Avrupa idealine" gönül koymuş diğer fikir babalarının hayalleri, vizyon sahibi siyaset adamlarının kararlı tutumları sayesinde gerçeğe dönüşmüştür.

Tarih boyunca Avrupa'nın ayrılmaz bir parçası ve bölgede etkin bir aktör olan Türkiye, Avrupa idealine bağlı bir ülkedir. Türkiye'nin AB üyelik hedefi de paylaşılan değerler üzerine kurulu olan tarihi ve coğrafi bakımdan Avrupalı kimliğinin doğal bir sonucudur.

40 yıldır Avrupa Birliği'nin tam üyesi olma yolundaki çabalarını sabırla sürdüren Türkiye, artık bu yolun son dönemecine girmektedir.

AB Komisyonu, 6 Ekim 2004 tarihinde yayınladığı tavsiyesinde Kopenhag siyasi kriterlerini yeterli ölçüde karşıladığımızı tespit etmiş ve üye ülkelere Türkiye ile katılım müzakerelerinin başlatılması yönünde net bir yeşil ışık yakmıştır. Böylece, son dönemde ülkemizde gerçekleştirilen kapsamlı reformların başarısı AB Komisyonu tarafından da teslim ve tescil edilmiş bulunmaktadır.

17 Aralık'ta yapılacak olan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nden siyasi sağduyu, uzak görüşlülük ve ahde vefa ilkesi temelinde bir karar çıkacağını ümit ediyoruz. Müzakere sürecinde ülkemize uygulanacak usul ve esasların geçmiş uygulamalara kıyasla farklı unsurlar içermemesini ve aynı

objektif kriterlerin esas alınmasını diliyoruz. Komisyon'un müzakerelere başlama tavsiyesinin 2002 Kopenhag Zirvesi kararı uyarınca "gecikmeksiz" hayata geçirilmesini bekliyoruz.

Türkiye, adaylık süreci kapsamında katılım müzakerelerinin açılmasını teminen kendi üstüne düşenleri, kendisinden beklenenleri, halkı, hükümeti ve parlamentosuyla güçlü bir siyasi irade sergileyerek yerine getirmiştir. Komisyon'un değerlendirmesi ışığında, Aralık ayında İtalya gibi dost AB üyesi ülkelerin de desteğiyle, Türkiye'nin hakkının teslim edileceğine inanıyoruz.

Bu vesileyle, İtalyan Senatosu aracılığıyla, Akdeniz dayanışması içinde Türkiye'nin AB üyeliğine açık ve kuvvetli destek veren İtalyan halkına ve hükümetine buradan teşekkürlerimizi iletmeği istiyorum.

Son yıllarda, bazı üye ülkelerdeki tartışmalara rağmen, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yapacağı stratejik, ekonomik ve kültürel katkılar konusunda Avrupa kamuoylarındaki bilinç düzeyinin artmakta olması memnuniyet vericidir. Gerçekten de, Türkiye'nin ekonomik ve beşeri potansiyelinin Avrupa için bir külfet değil, katma değer teşkil edeceği akil ve uzak görüşlü Avrupalı devlet adamlarınca, iş adamlarınca ve aydınlarca vurgulanmaktadır.

315 ::

Nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan, Batılı ve demokratik değerleri benimsemiş bir ülke olarak, AB üyeliğinin, medeniyetlerarası çatışmanın gerçek bir tehdit olarak karşımızda durduğu mevcut dönemde, bölgesel ve uluslararası istikrara yapacağı katkının boyutunu zihninizde canlandırmanızı istiyorum.

Türkiye, komşu bölgelerde sahip olduğu özel konum ve ilişkiler sayesinde, AB'nin bu coğrafyadaki siyasi ve ekonomik ilişkilerinin derinleştirilmesine de önemli katkı sağlayacaktır. AB artık bu bölgeler için "öteki" olmaktan çıkacak, çok kültürlü ve kapsayıcı örnek bir yapılanma ve örgüt haline gelecektir. Yerküre ölçeğinde kaydadeğer etki kapasitesine sahip olacak, sadece kendi bölgesinde istikrar yaratan değil, aynı zamanda istikrar yayan bir güç teşkil edecektir.

Dünyanın en büyük ekonomileri arasında 21. sırada bulunan dinamik Türk ekonomisinin AB'ye sunacağı ek potansiyel de ihmal edilemeyecek boyuttadır. Önümüzdeki dönemde, Türkiye'nin GSYİH'sının AB ortalamasından daha süratli biçimde artacağı öngörülmektedir. Üyeliğimiz, AB iç piyasasına da kaydadeğer katkı sağlayacaktır.

Avrasya bölgesinde petrol, doğal gaz ve genel olarak enerji nakli bakımından bir terminal noktası haline gelmekte olan Türkiye'nin üyeliği, AB ülkelerine enerji ulaşımının güvence altına alınması bakımından da önem taşıyacaktır. AB sınırları içindeki bir terminal noktasının AB için daha tercih edilir olması gerekir.

AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası hedeflerinin gerçekleştirilmesindeki önemli işlevinin yanısıra, NATO'daki en büyük ikinci orduya sahip ve geniş bir coğrafyada barış gücü faaliyetlerinde deneyim kazanmış olan Türkiye'nin, AB'ye savunma ve güvenlik alanında yapacağı katkı da yadsınamaz ölçekte olacaktır.

Türkiye'nin müstakbel üyeliğinin bir başka önemli boyutu, terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, organize suç, uyuşturucu kaçakçılığı gibi asimetrik tehditlerin yanısıra, yasadışı göçün önlenmesi, yabancı düşmanlığının ortadan kaldırılması ve çevresel tehdidin kontrol altına alınması gibi hususlarda, Birlik tarafından uygulanan politikaların daha etkin hale gelmesini sağlayabilecek bir potansiyel vadetmesidir.

AB Komisyonu tarafından hazırlanan ve üyeliğimizin gerek Türkiye gerek AB açısından önemli bir fırsat olacağını değerlendiren "Etki Değerlendirmesi Raporu"nda da benzer hususların altı çizilmektedir.

∴ 316

Sayın Başkan,
Değerli Konuklar,

Dünyayı yaşanabilir bir yer olarak muhafaza etmek, sükuneti sağlamak, demokratik değerleri paylaşan ülkeler olarak, yayılma eğilimi gösteren şiddet ve istikrarsızlıkla etkili biçimde başa çıkmanın bir yolunu bulmak zorundayız.

Küresel ölçekteki tehditlerle mücadele etmek için yine küresel ölçekte işbirliğine gereksinim duymaktayız.

Değerlerimizi ve yaşam hakkımızı tehdit eden fikir ve eylemlerle ancak birlik halinde mücadele edebiliriz.

Türkiye, Avrupa Birliği'ne üye olması halinde, bölgesel ve küresel istikrara ve refahın yayılmasına ciddi olarak katkıda bulunabilecek bir ülkedir.

Türkiye'nin üye olduğu bir Avrupa Birliği, dünyada güvenlik ve refah üreten ve yayan başat bir güç olacaktır.

Birlikte daha güzel yarınlara olan inançla, bana sizlere hitap etme imkanını verdiğiniz için teşekkürlerimi sunuyorum.

∴ Ljubljana, Slovenya,
1 Aralık 2004

Honorable Rector of the University of Ljubljana,
Distinguished Participants,
Ladies and Gentlemen,
I wish to thank the University of Ljubljana for their warm welcome. It is a great pleasure for me to join you today. I am grateful to Prof. Jezernik for giving me the opportunity to address such a distinguished audience.

317 ∴

I would like to begin by congratulating the Slovenian people on their successful entry to the EU and NATO.

Turkey welcomed and supported the friendly nation of Slovenia in this process. As an ally and partner, we have happily observed that the transition periods towards the EU and the NATO membership have been successfully fulfilled by Slovenia.

The Slovenian peoples' achievement in establishing a full democracy and a dynamic economy in a short period of time is most admirable.

Ladies and Gentlemen,

The dynamic nature of the EU makes it a continuous center of focus for all Europeans who share the ideals the Union stands for:

Europe: A zone of sustained peace and stability,

- continent where everyone can enjoy the benefits of democracy, the rule of law, human rights and market economy,
- and a union where welfare is shared by all.

Only five decades ago, this might have seemed like a dream. But today, the project of a Europe whole and free is closer to reality than ever before.

Ladies and Gentlemen,

Turkey's political, cultural and economic engagement with Europe has a background of more than two centuries. And, from its inception about eighty years ago, the Turkish Republic has pursued a policy of integration with Western institutions.

Turkey has been part of the Council of Europe and NATO from the beginning. Therefore, it was not surprising that Turkey asked to join the then European Economic Community only eighteen months after it came into being.

The Association Agreement of 1963 resulted from this accession request. Article 28 of this Agreement envisioned that Turkey would one day join the Community. The ties that link Turkey and the EU have continued to grow.

∴ 318

From an economic point of view, traditionally, the EU is our major trade partner and foreign investor. In the words of the EU Commission, Turkey has a high absorption capacity when compared to the other candidates.

I would like to underline this point to express my confidence in the dynamism of the Turkish economy. With the successful economic reforms of the recent years, we achieved stability, growth and confidence.

We are determined and confident that by the time of EU membership, Turkey's economy will grow strong enough to be a source of dynamism to the EU.

Another aspect of Turkish economic presence is the Turkish businessmen in Europe: With more than 80 thousand businesses they own, Turkish businessmen in the EU are already creating jobs for tens of thousands of people. Turkish businessmen have proven themselves in several other markets. They will have a much broader job-creation potential with Turkey's full-membership.

On the other hand, geography has placed Turkey at the crossroads of current and future energy, transportation and communication networks that link the EU to the East and vice versa.

On the geo-political front, during this period Turkey expanded its cultural, political and trade relations with the Balkan, Black Sea, and Caucasian countries. Today, Russia is among our largest trade partners.

Thanks to our existing linguistic and cultural ties with the Central Asian Republics, we have easy access to the region.

In the Middle East, Turkey is a country in which both the Israelis and the Palestinians place their trust.

My Government had initiated a neighbours forum to support the settlement of the problems in Iraq. This forum proved to be an asset in the efforts to establish a peaceful Iraq. UN Secretary General appreciated and contributed to this initiative. Finally, last week this forum came together with the G-8 countries, EU, OIC and Arab League to help secure the political process in Iraq.

We continue to encourage reform and transformation for political and economic development in the Middle East.

Turkey is a capable actor in conflict prevention, crisis management and post-conflict rehabilitation.

We have gained experience in peace-keeping operations including in Bosnia, Kosovo, Albania, the Middle East and Georgia. We took over the command of ISAF II in Afghanistan and successfully carried out this difficult task. We will assume this mission once again in February next year.

319 ::

All of these issues and regions are of priority for the EU as well.

Ladies and Gentlemen,

Today, ethnic, cultural and religious prejudices are unfortunately more widespread than ever before. These are both fed by and generate political and socio-economic problems like migration, poverty, organized crime and terrorism.

The important task of overcoming these obstacles is a common challenge we face together. To this end, one of our objectives should be to bridge the differences of all kind through solidarity, understanding, dialogue and harmony.

In this context, the EU, as a community of values and a variety of cultural, ethnic and religious communities, has proven its value.

Turkey-EU relations and the course they will take in the coming months will have important implications for regional and global harmony.

The EU should be a progressive force, able to deliver policy objectives on a global scale. We have always believed that enlargement will serve this purpose.

In that sense, I am happy to see that, the European statesmen, politician, intellectuals and businessmen with a global vision, look at Turkey's goal of integration with Europe through the perspective of identical strategic interests.

Ladies and Gentlemen,

The internal dynamics of my country have always been ready and quick in adapting to new conditions. This is particularly relevant to the EU which is itself a grand project of transformation.

In the recent years, we have recorded tremendous progress in meeting EU standards in many areas.

The Turkish Parliament, upon the proposal of My Government, adopted eight political reform packages. These were designed to further upgrade our already modern standards of democracy to the EU norms and acquis.

Thus, the fundamental rights, among them the freedom of expression, the right to association and peaceful assembly, cultural and religious rights were further consolidated.

The civilian nature of our democracy and civil society was reinforced.

We have enhanced anti-corruption laws and have become party to the basic conventions in the field.

∴ 320

Laws and by-laws on accountability of civil servants and transparency in administration have been adopted.

A reform project has been devised for a more decentralized and streamlined public administration.

The Right to Information Act was put into force, providing a comprehensive framework for public transparency.

All these far-reaching changes have been reflected in the Commission's report and recommendation published on October 6th.

In the words of the EU officials, we have realized a "silent revolution". Accordingly, the Commission has recommended the opening of accession negotiations.

This is a development of historic significance.

Our efforts to further improve our standards and implementation will continue in the future. We see this as a continuous task.

Ladies and Gentlemen,

As the December European Council draws nearer, the issue of Turkey's accession has generated a public debate in some EU countries. I find such a debate natural and useful.

However, I find it unfortunate and unfair that this debate is mostly focused on Turkey's "full" membership although we are yet at a very early stage. In that sense, we must not lose sight of the true meaning of the anticipated

decision on December 17th. If the negotiations are started, we shall open a new phase in our relations that will extend over years.

Turkey's performance will determine how long that phase will last.

When we imagine Turkey as a member of the EU, we need to reflect on a different frame of reference than that of today. We should think of the point where Turkey will have met all requirements for membership.

Ladies and Gentlemen,

In about two weeks from now, the EU will be making an important decision on Turkey.

In this connection, I believe it is important not to lose sight of the fact that Turkey's process of accession has never been a zero-sum game.

Turkey, the EU and all its individual Member States stand to gain from our full membership, as the impact study prepared by the Commission indicates. And this is a major factor that has so far bound and will continue to bind Turkey and the EU together.

321 ::

I would also like to respond those who propose that Turkey be given not a membership perspective, but a "special partner" status. Let us not forget that Turkey already has extensive and special relations with the EU.

Our Customs Union is functioning for eight years now. Efforts are already underway to deepen it. Means of cooperation in ESDP structures have been established. The pre-accession strategy is fully operational with extensive political and macro-economic dialogue and financial cooperation. Talks are going on for the liberalization of services and public procurement.

In short, there can be no substitute for a future full membership.

The suggestions of a special status carry the risk of changing the perspectives of future for all the parties and therefore are unacceptable.

Ladies and Gentlemen,

It is our expectation that the EU Summit will take a clear and unconditional decision next month to start the accession negotiations with Turkey in 2005 without delay.

It is of utmost importance that this decision be fair, equitable and objective.

It would be most unfortunate, if short-term concerns or domestic policy issues of individual member-states are permitted to shadow or undermine such a great project related to the future of all of us.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

It is also essential that the Summit decision should not contradict the principles the EU is based upon. To make the accession negotiation process sustainable and predictable is a priority for us.

Ladies and Gentlemen,

Slovenia and Turkey are two countries pursuing a common European vocation.

We share the same goals on many foreign policy issues.

We consider Slovenia an important partner in the region, with its long cultural and industrial tradition, its geographic position as a gateway to Central and Eastern Europe, and established communication and transport infrastructures.

I believe that we should enhance our bilateral cooperation to extend effectively beyond our own countries, particularly in the economic revitalization of Southeastern Europe.

∴ 322

Turkey's close ties with the Caucasus and Central Asian countries can also provide new avenues of cooperation. Slovenian companies can benefit from the opportunities that facilitated access to these regions offer.

We believe that, Slovenia, like us, recognizes that further new avenues for cooperation to serve our mutual interests will unfold before us, as Turkey is given a strong perspective for accession.

I thank you for your attention.

■ ■ ■ ■ **TBMM’de Türkiye-AB İlişkileri Konusunda**
■ ■ ■ ■ **Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önerenin**
■ ■ ■ ■ **Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 14 Aralık 2004

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Sözlerime başlamadan önce, Hükümetimiz adına hepimize saygılar sunuyorum.

Bugün, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne yaptığı ilk başvurunun üzerinden kırkbeş sene, Avrupa Birliği’yle ilgili ilk anlaşmayı imzaladığı 1963 yılından bu yana da kırkbir yıl geçmiştir. Bu süre içinde birçok inişler çıkışlar yaşanmış ve nihayet 1999 yılında Türkiye, Helsinki Zirvesi’nde Avrupa Birliği’ne tam üyelik için aday olmuş, böylece Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri yeni bir yörüngeye oturmuş, yeni bir istikamete girmiştir.

Daha sonra, 2002 yılında Kopenhag Zirvesi’nde Türkiye ile Avrupa Birliği arasında müzakerelere başlama kararı alınmış ama bunun için net bir tarih ortaya konulmamış, şartlı bir karar verilmiştir. Bu kararda, “Türkiye, 2004 yılının sonunda Kopenhag Kriterlerini yerine getirirse, vakit geçirmeden Avrupa Birliği’yle müzakerelere başlanır” denilmiştir. 2002 yılından sonra her altı ayda bir toplanan Avrupa Birliği zirve toplantılarında liderler, 2002 yılında aldıkları kararları bir kez daha onaylamışlar, her zirvede bu karara yer vermişler ve bu şekilde bugünkü noktaya gelinmiştir.

Değerli arkadaşlar,

Şimdi 17 Aralık Zirvesi’nde, Avrupa Birliği, Türkiye ve kendisiyle ilgili çok

323 ∴

tarihi bir karar verecektir. Avrupa Birliği, genişlemesinin altıncısını gerçekleştirecek, bununla ilgili önemli bir adım atacaktır.

Bu karar Avrupa Birliği açısından önemli olduğu kadar, Türkiye açısından da çok önemlidir. Bu nedenle, Hükümet olarak kendi içimizde bütün hazırlıkları yaptıktan sonra konuyu Sayın Cumhurbaşkanımızla görüştük, onun başkanlığında yapılan toplantıda geniş bir istişare yaptık. Anamuhalefet partimiz Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanı Sayın Deniz Baykal ve arkadaşlarıyla bir araya geldik ve yine, çok geniş, samimi istişarelerde bulduk. Bugün de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu konuyu enine boyuna tartışacağız. Hükümetimiz, bütün bu görüşme ve istişarelerden aldığımız fikirlerle politikasını oluşturup 17 Aralık için Brüksel'e hazırlıklı ve kararlı bir şekilde gidecektir. O bakımdan, Hükümet olarak bugünkü toplantıyı çok faydalı ve değerli buluyoruz.

Değerli arkadaşlar,

•• 324

Hepimizin arzusu, Türkiye'nin Avrupa Birliği'yle başarılı bir entegrasyonu gerçekleştirmesi, bunun, hem Türkiye hem de Avrupa Birliği için kazançlar getirmesi, ayrıca, dünya istikrarına da katkıda bulunmasıdır.

Bunun için, tam üyelik günü geldiğinde, Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üye olurken, Türkiye'nin en iyi şartlarda hazır olması gerekir.

Türkiye, üyelik müzakerelerine başlayıp, süreci başarılı bir şekilde tamamladıktan sonra Avrupa Birliği'ne tam üye olduğunda, bunun neticeleri hem Avrupa Birliği için hem Türkiye için çok faydalı olacaktır. Bütün gayretlerimiz ve bütün çalışmalarımız bunun içindir.

Müzakerelere başlayabilmek için sadece bir kriter vardır. Bu da, Kopenhag siyasi kriterlerini gerçekleştirmektir. Bunlar genellikle siyasi içerikli kriterler olduğu için Hükümetimiz ve bizden önceki Hükümetler tabiatıyla büyük bir gayret sarf etmiştir. Ama bütün dünya şunu bilmektedir: Son iki sene içinde, iktidarıyla muhalefetiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlı bir şekilde çalışmış, halkının desteğini arkasına almış, bütün sivil toplum örgütleri, basın, aydınlar, herkes bu sürece büyük bir destek vermiş ve Türkiye adeta sessiz bir devrimi gerçekleştirmiştir.

Bununla hepimiz büyük bir onur duyuyoruz. Çünkü bütün bu yaptıklarımızı hep beraber inanarak yaptık. Bunlar Türk halkının çıkarına olduğu için yaptık ve yaptıklarımızı hiçbir zaman Avrupa Birliği'ne taviz şeklinde görmedik. O bakımdan, bu reformlar muhakkak ki müzakerelere başladıktan sonra da devam edecektir.

Mükemmelliğin bir sınırı yoktur. Çıkardığımız kanunları uygulamak için üstün bir gayret sarf ediyoruz. Çok daha fazla gayret sarf edeceğiz. İşkenceye sıfır tolerans politikamızı sonuna kadar devam ettireceğiz. Halkımıza, vatan-

daşımıza kötü muameleyi asla, hiçbir zaman kendimize yakıştıramadığımız için sıkı bir şekilde takip edeceğiz. Dolayısıyla, Sayın Başbakan Kopenhag Siyasi Kriterleri diye özetlenen kriterleri “Ankara Kriterleri” diye adlandırırken meseleyi bu çerçeve içinde yerine oturtmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Müzakerelere hazırlık dönemini tamamladık. Önce siyasi kriterler yerine getirilmiş, Anayasa değişiklikleri yapılmış, 8 reform paketi geçirilmiş, demokrasi çok daha güçlü hale getirilmiştir. Türkiye’de ne gerekiyorsa yapılmıştır.

Kopenhag Siyasi Kriterlerinin hiçbir şekilde içine girmemesine rağmen, bazı çevrelerin sürekli istismar ettiği Kıbrıs meselesi de tamamen ayrı bir şekilde ele alınmıştır. Ada’da kalıcı bir çözüm bulma gayretimizi göstermek için tarafımızdan yeni politikalar geliştirmiş, Ada’da referandum yapılmış, neticede, Türk halkının haklılığı bir kez daha bütün dünyaya ispatlanmış, çözümün önündeki engelin Kıbrıs Rum yönetimi olduğu bütün dünyaya gösterilmiştir.

Bütün bunların neticesi olarak, Avrupa Birliği Komisyonu 6 Ekim’de bir rapor açıklamıştır. Bu rapor bildiğiniz gibi çok tafsılatlı bir rapor olmuştur. Söz konusu rapor neticesinde Türkiye’nin Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirdiği açıkça duyurulmuş ve bu tespitler üzerine Türkiye ile AB arasında müzakerelerin başlaması tavsiye edilmiştir.

Bu, bize Avrupa Birliği’yle müzakereye başlama garantisini getiren bir karar değildir ama çok önemli bir karardır. Şu açıdan da çok önemlidir: 2002 yılındaki AB zirve kararı bağlamında, 25 AB üyesi ülkeyi iki sınıfa ayırabiliriz. Bunlardan bir kısmı, başından beri, her halükarda Türkiye’yle müzakerelerin başlamasını destekleyen ve bunu açıkça ilan eden ülkeler; diğer kısmı ise “Biz kararımızı Komisyon’un vereceği rapora göre oluşturacağız; dolayısıyla raporu bekleyeceğiz; şayet rapor olumlu olursa, biz de olumlu tavır alacağız” diyen ülkelerdir. Şimdi Komisyon’un kararı olumlu olarak ortaya çıktığına göre, o ülkelerin de kararlarının tabi olumlu olması gerekir.

İşte bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisi reform sürecine devam etmiş, 6 yeni kanunu çıkarmış, dün gece son olarak Ceza İnfaz Yasası’nı çıkarmış ve üstüne düşen her şeyi yerine getirmiştir. Dolayısıyla, Avrupa Birliği tarafından “şu eksik kaldı, Türkiye şu sözünü yerine getiremedi” denebilecek hiçbir husus kalmamıştır. Üstelik Hükümetimiz reform sürecinin bundan sonra da devam edeceğini, ayrıca uygulamaya özen gösterileceğini kararlılıkla kamuoyuna duyurmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Şimdi Türkiye’nin beklentisi vardır. Türkiye’nin 17 Aralık’tan beklentisi gayet açık ve nettir. Avrupa Birliği’nin daha önce attığı imzalara sadık kal-

masını, ahde vefa göstermesini, imzalarını şereflendirmelerini bekliyoruz. Türkiye'nin bu beklentisi haklıdır ve meşrudur. Çünkü 17 Aralık'ta alınacak karar, müzakerelere başlama kararı, yeni bir dönem açacaktır. Bu karar, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerde adeta bir anayasa niteliği taşıyacaktır. Bundan sonraki bütün olaylarda 17 Aralık'ta alınacak karara atıf yapılacaktır. Şimdiye kadar alınmış kararlar hep geride kalacaktır. O bakımdan, bu kararın açık, dürüst, şeffaf, objektif, Avrupa Birliği'nin hukukuna, ruhuna ve felsefesine uygun, meşru bir karar olmasına çok önem veriyoruz. Bunu beklemek muhakkak ki Türkiye'nin hakkıdır ve inanıyoruz ki karar böyle tecelli edecektir.

Nasıl Türkiye "bizim bazı sıkıntılarımız var, bazı özel şartlarımız var, lütfen, bu özel şartlarımızı anlayışla karşılayın" demiyorsa, Avrupa Birliği'nin de, bu noktadan sonra, bize karşı, açık, dürüst, şeffaf ve meşru taleplerle gelmesi gerekir. Meşru olmayan hiçbir talepte bulunmaması gerekir. Bir zamanlar "özel şartlarımız, özel hukukumuz, özel bazı gerekçelerimiz var" dediğimiz hususları biz nasıl terk ettiysek, Avrupa Birliği'nin de bunları kesinlikle yapmaması gerekir.

∴ 326

Değerli arkadaşlar,

Bu kararın temiz, açık, şeffaf, dürüst ve meşru olmasının başka bir önemi daha vardır. Bu karar çıktıktan sonra her iki tarafın niyetinin belli olması gerekir. Neticede kaç sene sonraysa, Türkiye'nin performansına uygun olarak başarılı bir birleşmenin olması gerekir. Müzakere sürecinin başarılı olabilmesi, birçok zorlukların aşılabilmesi için heyecanın, motivasyonun olabilmesi için, kararın temiz çıkması gerekir.

Ayrıca, stratejik açıdan, dış politikadan iç politikaya kadar stratejik vizyonun muhafaza edilebilmesi ve bunun Avrupa Birliği paralelinde olabilmesi için, iç politikada istikrarın sonuna kadar devam edebilmesi için, Türkiye'nin ekonomik açıdan çok cazip bir hale gelebilmesi için de bu kararın temiz çıkması gerekir. Ancak o zaman müzakere süreci başarılı olur ve kaç sene sonraysa, Türkiye müzakere sürecini bitirdiğinde çok farklı, çok daha güçlü bir ülke haline gelir. Tam üye olurken güçlü bir Türkiye görmek Avrupa Birliği'nin de hedefi olmalıdır. O açıdan bu karara çok önem veriyoruz.

Bu itibarla, beklentilerimizin neler olduğunu sizlerle çok daha müşahhas, somut bir şekilde paylaşmak istiyorum:

Buradaki birinci beklentimiz, bu müzakerelerin tam üyelikle ilgili olmasıdır. Zaten, başından beri sözkonusu olan tam üyeliktir, bunun dışında hiçbir alternatif düşünülmemiştir. Dolayısıyla, müzakerelerin bu istikamette, bu mecrada devam etmesi gerekir. Tam üyelik hedefini, perspektifini gölgeleyecek veya onu yolundan çıkaracak herhangi bir düzenlemeyi Türkiye'nin ka-

bul etmesi asla mümkün değildir. Bu, bizim için ne kadar önemliyse, Avrupa Birliği için de çok önemlidir. Müzakereye başlandığında kafalarda herhangi bir karışıklığın, yanlış anlamanın kesinlikle ortaya çıkmaması gerekir. Herkesin, her şeyin tam üyelikle ilgili olduğunu bilmesi gerekir.

Şüphesiz ki, tabiatı gereği, tam üyelik otomatik olarak gerçekleşecek bir husus değildir. Müzakere süreci içinde başarılı olabilirsiniz, başarısız olabilirsiniz. Veyahut da müzakere sürecini başarılı bir şekilde tamamladıktan sonra Norveç'in yaptığı gibi "hayır, ben katılmak istemiyorum" diyebilirsiniz; hal-kınız o gün farklı düşünebilir. Bütün bunlar zaten işin tabiatında vardır. Bunların hepsinin farkındayız. Başarısız olursak, ille de tam üye olacağız diye bir iddia içinde olamayız. Bunların hepsi bilinmektedir.

Ancak, bazı Avrupa Birliği siyasetçilerinin, hatta devlet adamlarının, parti başkanlarının, siyasi gruplarının ileri sürdüğü ve herhangi bir şekilde tam üyeliğe alternatif gösterilebilecek özel statüler, özel üyelikler, kuvvetlendirilmiş özel statüler gibi çeşitli önerilerin hiçbiri bizim için kabul edilemez. Bunlar, Türkiye'de hiçbir hükümetin, hiçbir zaman kabul etmeyeceği hususlardır. Bunun altını burada bir kez daha çiziyorum.

327 ::

Ayrıca, müzakereler başarısız olur veya başka bir sebeple sona ererse, o zaman Türkiye'nin yerinin ne olacağı hususu -Avrupa Birliği'nin yörüngesi mi olacak, başka bir yer mi olacak- bugün verilecek bir karar değildir. Buna o zamanki siyasetçiler, yöneticiler, Türk halkının temsilcileri karar verecektir. Dolayısıyla, bu konuların, çok açık seçik, net bir şekilde bilinmesi gerekir.

Şüphesiz ki, bütün amacımız bu sürecin başarılı olmasıdır. Türkiye'de de Avrupa Birliği'nde de büyük bir arzu vardır. Bunun için bu kadar yol beraber gelinmiştir. Burada iyimserliğimizi muhafaza ediyoruz ama her şeyin açık, net bilinmesi şüphesiz ki alınacak kararlara çok katkı sağlayacaktır.

Türkiye'nin çok önem verdiği başka bir konu da 17 Aralık'ta müzakerelere başlanması için açık ve net bir tarihin zikredilmesi ve bu tarihin de 2005 yılı içinde olmasıdır. Bu kararın ikinci bir toplantıya, ikinci bir karara, ikinci bir zirve buluşmasına gerek kalmayacak şekilde verilmesi gerekir. Türkiye bu konuda da çok karardır. Gerek iktidar, gerek muhalefet, gerek Türk halkının beklentisi bu yöndedir.

Değerli arkadaşlar,

Önem verdiğimiz başka bir konu daha vardır. Bu arada, bahsettiğim bu konular, henüz taslak metinlerde yoktur. Bunlar son güne bırakılmış, liderler arasında karar verilecek hususlardır. Bunun dışında birçok konu ortaya çıkan taslaklarda mevcuttur ki, şimdye kadar Dönem Başkanlığı tarafından üç taslak yayımlanmıştır.

Önem verdiğimiz diğer konu “daimi koruma” diye ifade edilen bazı tedbirlerin alınmasıyla ilgilidir. Bunlar, her ne kadar, bugünün konusu değil, tam üyelik gerçekleşirken, Türkiye’nin kabulüyle ancak kabul edilebilecek ve geçerli olacak hususlar olsa bile, bugünden bu konuların yanlış biçimde zikredilmesinin kesinlikle karşındayız. Bu tedbirleri bir örnekle açıklamak isterim: Bir ülke Avrupa Birliği’ne üye olunca çeşitli olumsuzluklar sözkonusu olabilir. Bu olumsuzluklara karşı üye ülkelerin tedbir alma imkanları vardır. Bu, Avrupa Birliği hukuku içinde meşrudur. Bazı geçiş süreleri vardır. Bu süreler zarfında bazı istisnalar öngörülebilir. Ama bunların hepsi belirli süreler için geçerlidir. Bu geçiş süreleri uzun olabilir, kısa olabilir. Bunlar, müzakerelerle ve işin boyutuyla ilgili konulardır. Büyük bir ülke için farklı olabilir, küçük bir ülke için farklı olabilir. Ama bunların hiçbirisi asla “ilelebet, daima, sürekli olarak, ne olursa olsun Birliğin sonuna kadar daimi bir koruma olacak” diye kabul edilemez. Aksi yönde yapılan öneriler meşru talepler değildir.

Bu konularda yoğun bir tartışma devam etmektedir. Bu konuda hukuki çalışmalar yapılmaktadır. Avrupa Birliği içinde de bunların meşru olmadığını iddia eden birçok ülke vardır. Bunların daimi koruma olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu konuya Komisyon raporunda da yer verilmiş ve “burada kastedilen, sürekli, daimi, ilelebet bir koruma değildir, daimi imkan dahilinde olan bir korumadır” şeklinde bir ifadeye yer verilmiştir. Ancak, yine de bu hususların açıklığa kavuşması gerekir.

Bu konuların hepsini, az önce saydığım veya saymadığım bazı detaylar dahil bütün bu konularla ilgili itirazlarımızı başta Dönem Başkanı Hollanda olmak üzere muhataplarımızla paylaşıyoruz. Bütün itirazlarımızı karşı tarafa yazılı olarak da iletтік. Bu süreçte, Avrupa Birliği’nden çok sayıda Dışişleri Bakanı ve Başbakan’la bir araya geldik, bütün bu kaygılarımızı ve itirazlarımızı kendilerine bildirdik.

Değerli arkadaşlar,

Bu görüşmeler son dakikaya kadar devam edecektir. Bu süreç Avrupa Birliği’nin yapısından kaynaklanmaktadır. Müzakereler hep bu şekilde olmuştur. Tahminimiz odur ki, son dakikaya kadar görüşmeler sürecek, ayın 16’sında zirve toplanacak, 17’sinde de karar verilecektir.

Avrupa Birliği, şimdiye kadar beş kez genişlemiştir. Her genişlemenin Avrupa Birliği’ne getirdiği çeşitli tecrübeler ve olumsuzluklar vardır. Avrupalı muhataplarımız bu olumsuzlukları dikkate alarak, yeni stiller, yeni öneriler getirmektedirler. İyi niyetle baktığımızda bunları anlayışla karşılamak mümkündür ama bütün bu hususların kabul edilebilmesi için meşru olması, dürüst olması, Avrupa Birliği’nin felsefesine, hukukuna, müktesebatına uygun olması gerekir. Bunun dışında herhangi bir talep sözkonusu olursa, bunların kabulü kesinlikle mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar,

Bu süreçte Kıbrıs da sözkonusu olduğu için, bu konuya da değinmek istiyorum. Bu süreç Kıbrıs'ı da ilgilendirdiğinden, Hükümetimiz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş'ı, Başbakan Sayın Mehmet Ali Talat'ı ve Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Serdar Denktaş'ı davet etti. Oturduk, kendileriyle de istişare ettik. Daha sonra da bütün kamuoyuna bir deklarasyonla neler düşündüğümüzü duyurduk.

Kıbrıs sorunu ne yazık ki çözülmemiştir. Çözülmesini çok arzu ederdik. Akdeniz'de huzurun, istikrarın oluşması hepimizin lehinedir, ama eğer ortada bir çözümsüzlük varsa, bu çözümsüzlüğün mesulü Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türkleri değildir. Her iki taraf da üstüne düşeni yapmıştır. Ne yazık ki, Avrupa Birliği hata ederek sorun çözülmeden Rum kesimini içine almıştır. Halbuki, Avrupa Birliği'nin, aday ülkelerin üye olmadan önce bütün sınır problemlerini çözmesini şart gören, böylece sorunların, sıkıntıların Birlik içine taşınmasını önleyen bir ilkesi vardır. AB, GKRY konusunda bu ilkeye ne yazık ki uymamış ve Rum tarafı Ada'da sorun çözülmeden Avrupa Birliği'ne tam üye olmuştur. Rum tarafı tam üye olduktan sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne verdiği sözleri de yerine getirememiştir. Dolayısıyla, sorun devam etmektedir.

329 ::

Biz, Kıbrıs'ta tanınma meselesini kalıcı bir çözümün parçası olarak görüyoruz. Kalıcı bir çözüm ortaya çıkmadan herhangi bir tanıma kesinlikle sözkonusu olamaz. Bu çözümün yeri de Birleşmiş Milletler'dir, Avrupa Birliği değildir. Avrupa Birliği, bunu çözebilecek güç, mekan ve platform değildir. Bunu Avrupa Birliği de bilmektedir.

Türkiye, Birleşmiş Milletler'de kalıcı bir çözümün sağlanabilmesi için geçenlerde yayımladığımız deklarasyon çerçevesinde aktif olmaya devam edecektir. Yani biz bir çözüm olsun diye iyi niyetimizi koruyacağız ama bu olmadan, herhangi bir şekilde, açık veya dolaylı bir tanıma sözkonusu olmayacaktır. Dolaylı bir tanıma da Türkiye için asla sözkonusu olamaz. Bunu herkesin bilmesi gerekir.

Değerli arkadaşlar,

Kamuoyunda tartışılan başka bir konu hakkında da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni bilgilendirmem gerekir.

Uyum protokolüyle ilgili konuları biliyorsunuz. Avrupa Birliği'nin son genişleme dalgası bağlamında, 10 yeni ülke 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne tam üye olmuştur. Bu üyeliğin hukuki temeli 16 Nisan 2003 tarihli Katılım Anlaşması'dır. Katılım Anlaşması'nın 6. maddesi, Avrupa Topuluğunun evvelce üçüncü ülkelerle imzalamış olduğu anlaşmaları yeni üyelerin de otomatik olarak kabul edeceği yolundadır. Bu maddede "AB'nin

üçüncü ülkelerle yapmış olduğu anlaşmalar yeni üyeleri de bağlar” denilmektedir. Böylece, aralarında Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin de bulunduğu 10 yeni ülke, Avrupa Birliği ile ülkemiz arasında mevcut Ankara Anlaşması ve mevcut Gümrük Birliği Anlaşması hükümlerine uymayı otomatik olarak üstlenmiş bulunuyor.

Aynı katılım anlaşmasının 6. maddesi, yeni üyelerin Avrupa Birliği’nin evvelce yapmış olduğu anlaşmalara katılımlarının, Avrupa Birliği adına Konsey’in diğer ülkelerle imzalayacağı protokollerle gerçekleşeceğini de belirtmektedir. Yine aynı maddeye göre, bu protokollerin müzakeresini Komisyon yapacaktır. İşte bu çerçevede, 10 yeni ülkenin 1 Mayıs 2004’te AB’ye girişini takiben, AB Konseyi, geçen Haziran ayında yapılan zirve sonunda yayımlanan bildirisinde Türkiye’ye de böyle bir protokolü müzakere ederek sonuçlandırma çağrısında bulunmuştur. Buna göre, Avrupa Birliği ile Türkiye ilişkilerinin temelini oluşturan Ankara Anlaşması’nın ve bunun ekini oluşturan Gümrük Birliği Anlaşması’nın, genişlemeyi dikkate alarak 25 üyeye şamil edilmesi sözkonusudur.

∴ 330

Bu defa, 17 Aralık zirvesinin karar taslağına, Türkiye’nin, Konsey’in Hazi-
ran’daki çağrısına olumlu cevap vererek uyum protokolünü imzalamaya karar verdiği varsayılarak, bundan duyulan memnuniyete dair bir cümle ilave edilmek istenmektedir.

Türkiye esasen, 10 yeni ülkenin aramızdaki Gümrük Birliği Anlaşması’nı uygulamayı taahhüt etmiş olmasını da dikkate alarak, 2 Ekim’de çıkardığı bir Bakanlar Kurulu kararıyla Gümrük Birliği’nin coğrafi alanını yeni üyelerle genişletmiştir. Bu çerçevede, 25 üyeye, ki bunların biri de Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’dir, kendi hakim oldukları topraklar ve kendi nüfusları çerçevesinde zaten Gümrük Birliği çalışmaktadır. Ancak, Avrupa Birliği Komisyonu, bu tek taraflı işlemin akdi bir ilişki için hukuken yeterli olmadığını belirterek, bir uyum protokolünün gerekli olduğunu, tarafımıza bir mektupla bildirmiştir. Bir protokol taslağını da Ekim ayında tarafımıza göndermiş bulunmaktadır. Sözkonusu mektup ve protokol taslağı halen hukukçularımız tarafından incelenmektedir.

Sözkonusu uyum protokolü taslağı, kamuoyumuzun bazı kesimlerinde sadece Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’ni ilgilendiren ve onlarla imzalanacak bir belgeymiş gibi görülüyor. Bu böyle değildir. Bu taslak, 25 üye ülkeyi kapsamaktadır. Taslağın içeriğinde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi AB üyesi ülkeler arasında zikredilmektedir. Çünkü tam üye olmuştur.

Taslağa göre, protokol üye ülkelerle değil, Komisyonla müzakere edilebilir. Eğer, protokolün müzakereleri başarılı olursa, bunun Avrupa Birliği Konseyi’yle imzalanması sözkonusudur. Ayrıca, Viyana Sözleşmesi’ne göre, bu tür protokollere isteyen taraf çekince koyabilir. Öte yandan, tabiatıyla böyle bir belgenin Meclis’in onayından geçmesi gerekir.

1 Mayıs'ta Hükümetimiz adına yapılan açıklamada, Kıbrıs'ta iki ayrı halk, iki ayrı hükümet ve iki ayrı yönetimin olduğunu teyit edip, Kıbrıs Rum kesimini tanımadığımızı ve Kıbrıs Rum kesiminin, bütün Ada'yı temsil eden bir yönetim olmadığını bütün bu sözleşmelerden gelen haklarımızı kullanarak duyurduk. Dolayısıyla hiçbir şekilde, Türkiye'nin Rum kesimini tanıması söz konusu değildir. Hükümetimiz Gümrük Birliği'nin Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne teşmil edilmesi vesilesiyle yaptığı açıklamada, bunun bir idari, teknik tasarruf olduğunu ve tanıma anlamına asla gelmeyeceğini sarahatle ortaya koymuştur.

Değerli arkadaşlar,

Avrupa Birliği Komisyonu'nun önerdiği taslakla ilgili mevcut tutumumuz şu noktadadır: Komisyon'un mektubu ve taslağın hukuki ve teknik boyutları halen incelenmektedir. Bu taslağı müzakere etmeye henüz karar vermiş değiliz. Dolayısıyla, henüz müzakere edilmemiş bir anlaşmayı imzalama kararımız da söz konusu değildir. Bunu açıklıkla burada belirtmek isterim. Bütün bu işlemlerin, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimizle herhangi bir ilgisi bulunmadığı gibi, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tanınması gibi hukuki, siyasi bir işlemlerle de ilgisi yoktur ve asla olmayacaktır. Bunu burada bir kez daha bütün dünyaya duyuruyorum.

331 ::

Bildiğiniz gibi, geçen 4 Aralık günü Hükümetimiz ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakanı, Sayın Dışişleri Bakanıyla yapılan istişarelerden sonra yapılan açıklamada, Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonu çerçevesinde nihai ve kapsamlı bir çözüme kavuşturulmasını savunduğumuzu ve bu yönde aktif çaba göstereceğimizi, tanıma meselesini de ancak böyle bir çözümün parçası ve sonucu olarak gördüğümüzü ilan etmiş bulunuyoruz.

Bütün bu hukuki ve siyasi gerçeklere rağmen, Kıbrıs Rum liderliği, iç siyasi çıkarları bakımından uyum protokolü konusunu bir tanıma konusu gibi sunma yoluna varan, hiçbir tutarlılığı olmayan, hiçbir hukuki ve siyasi temeli bulunmayan bir söylem içinde de olabilir. Ama bir kez daha bu konuda açık seçik bir şekilde tavrımızı açıklıyorum: Ne dolaylı, ne de dolaysız tanıma söz konusu değildir. Adada kalıcı bir çözüm bulunana kadar bunların her ikisi de kesinlikle mümkün değildir. Adada bir an önce kalıcı bir çözümün bulunması için de elimizden geleni yapacağız.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Sözlerimi bitirmeden bir kez daha şunu tekrarlamak istiyorum: Türkiye dürüst bir şekilde üstüne düşen her şeyi yapmıştır. Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirmiştir, uygulamaya başlamıştır. Çıkan her kanun uygulanmak-

tadır, bu uygulamalar çok daha titiz bir şekilde devam edecektir. Bu konuda kamuoyumuz bilgilendirilmiştir. İktidarıyla, muhalefetiyle, sivil toplum örgütleriyle hep beraber mevcut kanunlar çıkarılmış ve Türkiye müzakerelere hazır hale getirilmiştir.

Dışişleri Bakanlığımızın değerli diplomatları büyük bir özveriyle gece gündüz çalışmışlardır. Son dakikaya kadar çalışılacaktır. Sayın Başbakanımız, ben, diğer arkadaşlarımız bu süre içinde herkesle görüştük. Birliğe yeni üye olan 10 ülkenin 6'sı ziyaret edilmiş, diğer 2'si Türkiye'ye davet edilmiş ve Malta ile de dışarıda buluşulmuştur. Dolayısıyla, son dakikaya kadar herkes üstüne düşeni yapmıştır. Şimdi kararlı bir şekilde, ne isteyeceğimizi bilerek, sizlerin desteğini alarak Brüksel'e gidiyoruz.

İnanıyoruz ki, burada iyi bir karar çıkacaktır. Sonucun olumlu olması için de üzerimize düşen her şeyi yapıyoruz. Ama hepimizin beklentisi, Türkiye'nin Avrupa Birliği liderlerinden beklentisi, bu zirvede küçük, konjonktürel saiklerle hareket etmemeleri, Türkiye'nin müzakerelere başlaması konusuna büyük ve stratejik bir vizyonla yaklaşmaları, stratejik vizyonu gözardı edecek küçük mülahazalarla asla hareket etmemeleri ve neticede daha güçlü bir Avrupa'nın ortaya çıkmasına, dünya olaylarında daha büyük rol alabilecek daha güçlü bir Avrupa Birliği'nin ortaya çıkmasına yol açmalarıdır.

•• 332

Ümit ediyoruz ki karar bu doğrultuda olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

■ ■ ■ ■ **9 Mayıs Avrupa Günü Vesilesiyle**
■ ■ ■ ■ **Ankara'da Mukim AB Üyesi Ülke Büyükelçilerine**
■ ■ ■ ■ **Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 9 Mayıs 2005

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

333 ∴

We are gathered here on “Europe Day” which Turkey has been observing for the last 6 years.

Today we join our partners in celebrating the great progress achieved in the construction of a united Europe.

I feel privileged to host the representatives of EU member states on this day that has a deep meaning for all those around this table. Every year, we see remarkable steps taken towards a better integration in Europe.

Last year, the signing of the European Constitution, the fifth enlargement and the European Council decision on starting accession negotiations with Turkey were such steps towards the ultimate political objective of uniting Europe under the banner of shared values and a common future.

Turkey is determined to be a part of this future.

On this occasion, I would like to congratulate our two neighbours and partners, Bulgaria and Romania for the recent signing of their Accession Treaties.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We last came together in September. A lot has happened since.

First and foremost, the European Council has decided to open accession negotiations with Turkey. This decision has opened a new phase in Turkey-

EU relations. It also showed the will of both sides to move forward in our relationship towards the goal of membership defined more than 40 years ago.

On the occasion of our last lunch then, I had shared with you my opinion that the long awaited decision to fully integrate Turkey with the EU would send two important messages:

The first message would be to show to the world that the Union had decided to become a global actor.

The second, that the ideal of “unity in diversity” of the Union would be proven.

These messages were given and the world was there to hear.

October 3rd will mark a new chapter in Turkey-EU relations.

Both the EU and Turkey should work closely to prepare for this new phase in the best possible manner and to fulfill their mutual responsibilities to this end. We look forward to working with the European Union to ensure the success of the negotiation process

∴ 334

We are fully aware that the accession negotiations will not be an easy, nor short process. The challenges and difficulties of this process will test Turkey’s patience and stamina. However, I am confident that our performance will enable Turkey to make the finishing line on time.

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

Turkey is committed to fulfilling its obligations resulting from the December 17th decisions. We are taking the steps that need to be taken. We will continue to do so in the days, weeks and months ahead, before October 3rd as well as after the start of accession negotiations.

Technical preparations for the accession negotiations are underway. Thousands of pages of the EU Acquis are being translated into Turkish.

Distinguished personalities, who have served as their countries’ negotiators, from Ireland, Portugal, Poland, the Czech Republic, Slovakia, Romania and Hungary have been invited to Turkey to share with Turkish officials and public opinion their experiences on the accession negotiations. These seminars have been extremely useful.

As regards Turkey’s negotiation team, I will be heading our delegation. We will come up with a nomination for a Chief Negotiator and his or her deputies in due course. What is important is the degree of readiness of the Turkish bureaucracy that will be mandated to carry forth the negotiations.

I am more than confident that Turkey does not lack the required insight and capability that this task entails.

Following the 17 December Brussels Summit and after concluding negotiations, we conveyed our agreement on the text of the Additional Protocol on the adaptation of the Ankara Agreement to the EU Commission on 28 March 2005.

We have already announced, in very clear terms, our readiness to sign the Protocol. We will do so as soon as the EU side completes its formal procedures for signature. I therefore call on the EU officials not to bring up repeatedly this issue, as if we have not done our part.

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

Contrary to the unjust assertions made by some, the reform process, which we have committed ourselves to, continues unabated after December 17th.

We have been given a mandate by the Turkish people for reform. We have every intention of rising up to their expectations.

335 ::

The six pieces of legislation referred to in the Presidency Conclusions of December 17th have all been adopted. The new Penal Code, the Code on Criminal Procedure, the Law on Intermediary Courts and the Law on the Execution of Sentences will all go into effect on June 1st, 2005. We had initially planned for these laws to go into effect on April 1st, 2005. But in order to take into account the valid objections of a number of civil society organizations and accordingly make the necessary amendments, we postponed their entry into force.

Another piece of legislation we are preparing to propose to the Parliament soon is on the establishment of the “Ombudsman”. The Draft prepared by the Ministry of Justice has been examined by the Prime Ministry and will be presented to the Parliament after discussion at the Council of Ministers. I would like to express our gratitude for the contributions of the Greek Ombudsman to this work.

Reconstruction of human rights bodies in conformity with the Paris principles of the United Nations is another task which I give priority. I have given instructions to speed up the ongoing legislative preparations. I thank the Danish authorities for their contribution in this regard.

We are also strongly committed to our policy of “zero tolerance” against torture and ill-treatment. The legislative and regulatory framework to implement this policy is firmly in place. We are closely following claims of violations. We are determined to take the needed action to address any allegations.

Our Government views gender equality and women's rights as a priority policy area. Therefore, we have continued to address women's problems. Legislative steps have been taken to strengthen the institutional bodies dealing with women's rights.

I am strongly supporting an initiative at the Turkish Grand National Assembly to establish a Parliamentary Commission or a Sub-Commission on gender equality and women's rights. Last week I consulted with the parliamentarians involved in this initiative and encouraged them in this direction.

I would also like to inform you that we are seriously considering to participate in the second phase of the Daphne Programme for fight against violence towards children, young people and women. I am in close consultation with the relevant ministers to find ways to finance our participation.

∴ 336

We concluded the discussion on the Draft Law on Foundations at the Council of Ministers recently. This important piece of legislation will very soon be submitted to Parliament. This law will uniformly address all foundations, including non – Muslim community foundations. It will introduce a system that will eliminate any kind of discrimination among foundations. It will also address issues related to community foundations mentioned in the 2004 Regular Report.

We are also continuing to carefully monitor the implementation of reforms that have been put into place. The Reform Monitoring Group, which I chair personally, has met twice since January with the participation of the Ministers of Justice and Interior. I also began chairing weekly technical meetings to review the implementation of the political reforms. We held first of such meetings last week. In all those meetings, we have taken stock of what has been achieved and where additional steps need to be taken. Our objective is to ensure that the reforms realized are observed and implemented in a uniform manner at all levels of administration. Our efforts are yielding tangible results.

On the other hand, there have been instances in recent weeks, where we have faced criticism at home and abroad. I am referring to the unfortunate incident that occurred on the 6th of March. Excessive use of force can neither be downplayed, nor condoned. My Government has taken prompt action in this case. Indignation and uproar in Turkish public opinion was far and above that in European capitals.

Both governmental and public reaction in the above-mentioned cases and others is testimony to the fact that our reforms for greater liberties and

respect for human rights have become part of our collective conscience.

I think that such individual incidents should not lead anyone to ignore the magnitude of what has been achieved in this country so far in such a short time.

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

In the period that has elapsed since December 17th, we held a meeting of the Association Committee in March.

I had the pleasure to host the EU Troika in Ankara and to discuss with my colleagues all questions on our common agenda.

Only two weeks ago, I attended the EU – Turkey Association Council meeting in Luxembourg.

All these meetings provided an opportunity to review where we stand and preparations prior to October 3rd on the EU side.

Turning to our economic relations, I am happy to observe that overall trade between the EU and Turkey has increased significantly during the last year. This is proof that the Customs Union is progressing to the benefit of both sides. However, I should also say that our bilateral trade recorded an overall surplus of approximately 10 Billion Dollars in favour of the EU last year.

Nonetheless, we are also looking closely at ways and means to address difficulties related to the functioning of the Customs Union.

Recent visit of the Minister of Agriculture to Brussels and his meetings at the Commission has been very useful both for the issue of meat and live animal imports from Europe and also as a preparation to the accession negotiations.

We have achieved important progress in resolving problems, such as imports of meat and live animals from the EU and data exclusivity.

Excellencies,

The reforms in the Turkish economy are yielding remarkable results. The decision to open accession negotiations with Turkey has affected the economy very positively. The rise in foreign investment is a case in point.

We will continue structural reforms with a view to remedying the vulnerability of the Turkish economy and to accelerate harmonization with the EU.

Last year's growth rate was 9.9% The total for the last 3 years is 24%. We expect an average 5% annual growth during the next three years. GNP and

per capita income have increased 20% in 2004 compared to the previous year.

Our performance with regard to inflation is there to see: 9.3% in 2004. The forecast for this year is under 8%. As far as the inflation rate is concerned, we expect to come very close to the Maastricht criteria in a period of three years.

Similar positive developments can be seen in the volume of public debt, foreign direct investment and exports.

The Turkish economy is speedily integrating with the EU. The reform process has thus been a success in the economic field as well.

Excellencies,
Ladies and gentlemen,

During this period we have also submitted to the European Commission our contribution regarding the civil society dialogue. As you all know, the Commission is expected to issue a communication on this initiative in June.

∴ 338

We wholeheartedly support this dialogue which we believe will be instrumental in shaping public opinion both in the EU and Turkey.

We face certain challenges to overcome in the public opinions of a number of EU member countries. I believe that the initiation of this dialogue will serve the interest of all concerned.

We count on the support of all EU member states in elaborating tailor made programs for each member state. Your support will greatly contribute towards nurturing a favourable and receptive climate in our respective public opinions.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We are following with great interest the debate related to the Constitutional Treaty that is ongoing in a number of Member States. We know very well that European integration has seldom been an easy process. But we also know that Europe has shown the wisdom of overcoming challenges for the sake of her grand design. It is our sincere hope and conviction that current problems and misperceptions will soon fade, and common wisdom and reason will prevail.

On the other hand, we hear speculations that a possible “no” vote would adversely affect the accession process of Turkey to the Union. We find such thinking irrelevant, unfortunate and unacceptable.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

As we look to the period ahead of us, we await the basic documents to be issued by the EU Commission in the coming months that will constitute the roadmap of the next phase of Turkey-EU relations.

In this connection, the finalization of the Negotiation Framework Document as scheduled by the European Council in June is of particular importance for the timely start of the accession negotiations.

We would have desired to initiate the screening prior to the Intergovernmental Conference on October 3rd that will formally launch the accession process. We are confident however that the Commission will help make up for the time lost by the conduct of a swift screening process. In our contacts with the current and succeeding Presidencies as well as the EU Commission, we have been led to believe that negotiations on those chapters on which screening is concluded, may start before the end of 2005. In other words, that the actual negotiations will commence on certain chapters without having to wait for the completion of the whole screening process.

339 ::

This is our understanding and we expect the support of all our friends in the EU to this end.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **AB'yle Üyelik Müzakerelerinin Resmen
Başlaması Hakkında AB Hükümetler Arası
Konferansta Yapılan Konuşma**

∴ 340 ∴ Lüksemburg, 3 Ekim 2005

Sayın Başkan,
Sayın Komiser,
Ekselansları,
Hanımefendiler ve Beyefendiler,

Bugün, Türkiye ve Avrupa Birliği için tarihi bir gündür. Bu nedenle, katılım müzakerelerinin resmi açılışında ülkemi temsil etmekten onur duyuyorum.

Bu noktaya ulaşmamız kolay olmadı. Kırk yılı aşkın zaman içinde, ilişkimizde pek çok iniş-çıkış yaşadık. Türkiye'nin karşılaştığı zorluklara rağmen, AB'ye tam üyelik hedefimizden şaşmadık. Ankara Anlaşması'nda da vurgulandığı gibi, bu ilişkilerimiz başladığından beri ortak ahdi hedefimiz olmuştur.

Bugün bu müzakerelere, zamanı geldiğinde Birliğe, getirdiği hak ve yükümlülükleriyle eşit bir üye olarak katılacağımız anlayışıyla başlıyoruz.

Şu anda yeni ve zor bir sürecin eşiğindeyiz. Bu sürecin yapıcı bir ruhla şekilleneceğine inanmak istiyoruz.

Sayın Başkan,

Türkiye'de devam etmekte olan reform süreci toplumun tüm kesimlerini kapsamıştır. Kavram ve kapsam açısından geniş içerikli olan bu siyasi ve ekonomik reformlar, Türk halkının tam desteği ile gerçekleştirilmiştir. Özellikle uygulamaya odaklanmış olarak, reformlara devam etme kararlılığımız her zamankinden daha güçlüdür.

Güneydoğu'da ekonomik-sosyal ilerleme devam etmektedir. AB'den terörizmle mücadelede daha kararlı işbirliği ve dayanışma bekliyoruz.

Türkiye ile Topluluk arasında, sadece ticaretin serbestleştirilmesinin çok ötesine geçmiş olan yakın ekonomik ve mali ilişkilerimiz, sürdürülebilir bir katılım sürecinde dengeli bir şekilde güçlendirilebilir. Çözüme kavuşturulmamış meselelere, birlikte çözümler aramak için uygun mekanizmalara sahibiz. Türkiye'nin on sene önce Gümrük Birliği'ni tamamlamasından bu yana gösterdiği ekonomik performans, -ki üyelikten önce bunu gerçekleştiren tek adaydır- tam olarak işleyen bir pazar ekonomisine sahip olduğumuzu göstermiştir.

Sayın Başkan,

Avrupa Birliği'nin genişleme konusunda halihazırda mevcut olan şüpheciliği aşacağına güveniyoruz. Bu nedenle, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki sivil toplum diyalogunun desteklenmesi için üzerimize düşeni yapacağız. Aynı zamanda, Avrupa Birliği'nin de Türk insanının gönlünü ve zihnini kazanmak için daha çok çalışması gerektiğine inanıyoruz.

341 ::

Sayın Başkan,

Günümüzün çalkantılı dünyasında, Türkiye iyiden yana bir güçtür.

Her zaman için dış politikamızın temel amacı, çevremizde ve ötesinde barış ve istikrarın muhafaza edilmesi olmuştur. Komşularımızla ilişkilerimizi geliştirmek, uluslararası sorunları kendine has unsurlarını dikkate alarak ve ait oldukları çerçeve ve platformda çözmek için her türlü çabayı harcamaktayız. Bu konudaki sicilimiz Avrupa Birliği tarafından olduğu kadar uluslararası toplum tarafından da gayet iyi bilinmektedir. Uluslararası sorunların çözümü, ilgili tüm tarafların iyi niyetli olarak katkıda bulunmalarını gerektirmektedir.

Avrupa Birliği tarafından birçok uluslararası meseleye ilişkin olarak belirlenmiş politika ve tutumlar Türkiye tarafından hâlihazırda benimsenmiş durumdadır. Katılım müzakerelerinde ilerlendikçe bu daha da artacaktır.

Sayın Başkan,

Şu anda bir uyumlaştırma sürecine başlamaktayız. Birçok vesileyle, siz ve diğer meslektaşlarımızla Müzakere Çerçeve Belgesi'ne ilişkin kaygılarımızı paylaştım. Bu hususlarda tutumumuz değişmemiştir. Bu kaygılarımızın müzakerelere süreci esnasında karşılıklı olarak hepimizi tatmin edecek şekilde ele alınmasını bekliyoruz. Bunun için, Birlik geçmişte diğer adaylara uyguladığı eşit muameleyi Türkiye'ye de göstermelidir. Adil ve sürdürülebilir bir müzakere süreci, ortak amacımıza ulaşmak için şarttır.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Türkiye taahhütlerine bağlı kalmaya devam edecektir. Doğal olarak, Birliği'n de kendi taahhütlerini yerine getirmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan,

Bugün burada yapmakta olduklarımız tarihin akışını değiştirecek kadar güçlü ve önemlidir. Türkiye'nin AB'ye üyeliği, kati ve kesin bir şekilde Avrupa'nın ortak değerlerle tanımlandığını kanıtlayacaktır. Gerçek bölünme medeniyetler arasında değil, medeni insanlarla, bizleri birbirine bağlayan ortak değerleri şiddet ve terörü kullanarak yok etmeye çalışan bir grup azınlık arasındadır.

Bu aynı zamanda, AB'nin küresel ölçekli stratejik bir vizyonu olduğunu ve olaylara uluslararası toplumun çıkarlarını da gözeterek daha geniş bir açıdan bakabildiğini teyid edecektir. Samimi inancım şu dur ki, Türkiye'nin AB üyeliği paylaştığımız değerlerimizi daha geniş bir bölgeye yayabilmemize yardımcı olacaktır.

∴ 342

Hepimize, mukadder Avrupa Birliği üyeliğimizle sonuçlanacak sorunsuz ve başarılı bir süreç diliyorum.

Teşekkür ederim.

**AB Müzakereleri Süreci Konusunda
TBMM'de Yapılan Gündem Dışı Konuşma**

∴ Ankara, 5 Ekim 2005

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Avrupa Birliği'yle müzakerelerin başlaması vesilesiyle, müzakere süreciyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bilgi vermek için söz almış bulunuyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Bu vesileyle, bugün Ramazanın birinci günü olması sebebiyle, hepinizin ve bütün vatandaşlarımızın, Ramazanlarınızı tebrik ediyorum. Milletimiz için, bütün İslam alemi için, bütün dünya için, bütün insanlık için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlar,

3 Ekim'de, daha önce alınan karar gereği Türkiye ile Avrupa Birliği arasında müzakereler başladı. Müzakerelerin başlaması kolay olmadı. Biraz sonra ayrıntılarına gireceğim ama 3 Ekim gecesi Avrupa Birliği ve Türkiye arasında hükümetler arası konferans toplandı. Bu konferansla resmen müzakereler açılmış oldu.

Bildiğiniz gibi, müzakerelerin açılmasıyla ilgili karar geçen sene 17 Aralık 2004'te Brüksel'de alınmıştı. Avrupa Birliği'nin devlet ve hükümet başkanları tarihi kararı o zaman almışlar, 3 Ekim'de de Türkiye'yle müzakerelere başlamak için bazı şeylerin yerine getirilmesini şart koşmuşlardı. Bunlar, demokratikleşme yolunda altı kanun çıkarılması -ki bunları hep beraber, iktidar-muhalefet birlikte çıkardık- ve Gümrük Birliği'nin bütün yeni üyelere şamil kılınmasıydı. Bütün bunlar tamamlandıktan sonra geriye Avrupa Birliği'nin müzakereler sırasında takip edeceği yolu tayin edecek Müzakere Çer-

343 ∴

çeve Belgesi'nin hazırlanması ve bizim kendi pozisyonumuzun belirlenmesi kalıyordu.

Öncelikle şunu açıklamak isterim: Avrupa Birliği'nin kendi Müzakere Çerçeve Belgesi Avrupa Birliği'ni bağlayan bir pozisyonudur. Dolayısıyla, sonunda mutabakata varıp altına müşterek imza attığımız bir kağıt değildir. Kendilerinin mutabakatıdır, kendi pozisyonlarıdır, kendilerinin yol haritasıdır. Türkiye'nin de tabii kendi tutumu, kendi yol haritası olacaktır. Müzakerelerin ne kadar süreceğini Türkiye'nin performansı gösterecektir. Ondan sonra bir katılım ortaklığı belgesi hazırlanacaktır ve bu katılım ortaklığı belgesi her iki tarafı da bağlayan ve altına imza atılan hukuki bir belge olacaktır.

Şüphesiz ki, Avrupa Birliği'nin kendi pozisyonu onları bağlar ama biz Avrupa Birliği'ne girmek istediğimize göre, bizi de çok yakından ilgilendirir. O açıdan, her ne kadar altına imza atmayacak bile olsak, başlangıçta bizim için çok önemlidir. Bu nedenle, bu süre içinde, 25 üye ülkenin bizim içinde bulunmadığımız bir ortamda toplanıp tartıştıkları konuların içine girip onların Müzakere Çerçeve Belgesi'ni düzeltmek için uğraştık.

∴ 344

Yalnız, ayrıntılara geçmeden önce şunu belirtmek isterim: 3 Ekim'de neticede varılan uzlaşmayla ortaya çıkan olay gerçekten tarihi bir olaydır, büyük bir dönüm noktasıdır. Bunlar çeşitli şekilde tenkit edilebilir. İktidarın, muhalefetin, diğer arkadaşlarımın, herkesin şüphesiz ki görüşleri olacaktır. Ama bizzatı olay, gerçekten tarihidir. Çünkü bu sadece Türkiye'yi veyahut da Avrupa'yı ilgilendiren bir olay değildir. Dünya çapında bir etkisi vardır. Dünya çapında etkisi şundandır: Dünya, son yıllarda büyük bir bunalımın içindedir. Hep çatışmalar, kavgalar, gerginlikler, karşılıklı etnik temizlikler yaşanmaktadır. Özellikle, 11 Eylül'den sonra bu çok daha şiddetlenmiştir. Son gelişmeyle, ilk defa, küresel anlamda, bütün dünyaya nefes aldırın, farklı kültürlerden, farklı dinlerden, farklı tarihi geçmişlerden gelen bir buluşmanın gerçek adımı atılmış oldu. O bakımdan, bunun muhakkak ki dünya çapında bir etkisi vardır. Bundan dolayı da zaten, bu işe Avrupa ve Türkiye'nin dışında birçok ülkenin ve liderin de katkısı olmuştur. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nden Amerika Birleşik Devletleri'ne, Arap Birliği'nden diğer birçok dostumuza kadar herkes bu işi yakın ilgiyle takip etmiştir.

Tabii ki, Avrupa için de çok önemlidir bu. Avrupa Türkiye'yle beraber olmayı, olabileceğini anlamaya başlamıştır. Yani Avrupa Birliği ve Avrupa, farklı kültürü, farklı dini, 73 milyona varmış nüfusu, büyük bir tarihi birikimi olan böyle bir ülkeyle çok kültürlü ve çok farklı etnik yapılardan gelen insanlarla beraber olmayı içine sindirebileceğini ve hazmedebileceğini burada göstermiştir. Dolayısıyla, Avrupa için de tarihi bir olay olmuştur. Avrupa için de yeni bir statü sözkonusudur. Çünkü Türkiye'yle birlikte Avrupa, şüphesiz ki stratejik bir güç haline daha kuvvetli olarak gelmiştir. Küresel plan-

da Türkiye'yle birlikte Asya'yla ilişki kurmuştur. Türkiye'yle birlikte güvenlik açısından, genç nüfus açısından çok daha dinamik hale gelmiştir.

Bu gelişme bölgemiz için de çok önemlidir. Çünkü Türkiye zaten bölgesine istikrar yayan bir ülkedir. Kafkaslarda, Balkanlarda, Ortadoğu'da, Avrupa Birliği'yle beraber bu istikrar daha da pekişecektir.

Değerli arkadaşlar,

Şüphesiz ki, burada önemli olan husus Türkiye'yle ilgili kısımdır. Dolayısıyla, bu gelişme Türkiye'nin lehine olmuştur. Çünkü Türkiye, yarım asra yakındır Avrupa Birliği'ne tam üye olmak için çalışmıştır. Aslında Türkler, bin yıldır Avrupa'nın içindedir. Son 200 yıldır kurumsal olarak içindedir, son yarım asırdır da Avrupa Birliği'yle ilişki içerisinde. 1950'li yılların en sonunda ilk müracaatlar yapılmıştır. 1963 yılında en tarihi adımlardan biri olarak Ankara Anlaşması imzalanmış ve Ortaklık Konseyi kurulmuştur. Bu belge bugün de en önemli anlaşmalardan, referanslardan biridir.

Daha sonra 1987 yılında Türkiye AB'ye tam üyelik için başvurmuştur. 1996 Ocak ayında resmen Gümrük Birliği başlamıştır. 1999 yılında Helsinki'de Türkiye aday olmuştur. Bizim dönemimize, bu Meclisin dönemine geldiğimizde, 6 Ekim 2004 tarihi önemlidir. Çünkü Avrupa Birliği Komisyonu, Türkiye'nin Avrupa standartlarında bir demokrasiyi gerçekleştirdiğini gösteren raporunu yayımlamıştır. Böylece ilk defa, halkı Müslüman olan bir ülkede Avrupa standartlarında, Avrupa tipi bir demokrasinin, insan haklarının gerçekleştirildiğini resmen raporuyla ispatlamıştır. 2004 yılı Aralık ayında ise, devlet ve hükümet başkanları Brüksel'de kopma noktasına gelen uzun müzakerelerden sonra Türkiye ile 3 Ekim 2005 yılında müzakerelere başlama kararını almıştır.

Değerli arkadaşlar, bu süreç kolay olmamıştır. Birçok siyasetçi, birçok hükümet, Türkiye'de ve Avrupa'da birçok lider bu işe öncülük etmiştir, katkı sağlamıştır ve meclisler başta olmak üzere hepsinin hizmetleri olmuştur.

Başta söylediğim Müzakere Çerçeve Belgesi, 3 Ekim'de müzakerenin başlaması için Avrupa açısından gerekli olan bir belgeydi. Bizi niçin ilgilendirdiğini biraz önce sizlere söyledim. Bunun ilk taslağı Komisyon tarafından Haziran ayında hazırlandı ve üye ülkelere dağıtıldı. Üye ülkeler metne bazı ilaveler yaptılar. Bütün bunların işaretleri geçen iki hafta içinde Birleşmiş Milletler'de Genel Kurul toplantısı yapılırken ortaya çıktı.

Ben ve Sayın Başbakanımız New York'tayken -aslında oradaki toplantılar Birleşmiş Milletler toplantısından ziyade, Avrupa Birliği platformuna döndü- 23 Avrupa Birliği Bakanıyla görüşerek bu Müzakere Çerçeve Belgesi'nin iyileştirilmesi ve görmek istediğimiz hususların pekiştirilmesiyle ilgili çok yoğun görüşmelere o zaman başladık. Ancak, esas neticeye varan görüşme-

ler 2 Ekim günü başladı. 2 Ekim günü Avrupa Birliği'nin Dışişleri Bakanları Türkiye'yle ilgili nihai pozisyonlarını tespit etmek için Lüksemburg'ta bir araya geldiler.

2 Ekim'den 3 Ekim gecesinin son anına kadar çok yoğun bir diplomasi ve müzakere süreci yaşandı. Bu müzakereler tabii sokak ortasında yapılmadı. Bunlar, şüphesiz ki Dışişleri Bakanlığı'nın, Başbakanlığın koridorlarında ve Avrupa Birliği'nin Dışişleri Bakanlarının hazır bulunduğu Lüksemburg'ta yapıldı. Ama bir hususa çok başından kesin karar verildi: Türkiye'nin, muhakkak, olmazsa olmaz şartlarını Avrupa Birliği'nin pozisyonunda görmeden Ankara'dan gitmeyeceğimizi, hareket etmeyeceğimizi, Brüksel'de yaşadığımızı bir daha yaşamak istemediğimizi çok net bir şekilde söyledik.

Ne yazık ki daha önceki uzun süre içinde Türkiye'nin birçok uygulaması inandırıcılığımızı biraz azaltmıştır. "Türkler hep böyle derler, ama son anda yine büyük düşünürler; son anda, yine 'biz uzlaşmacı olalım' derler ve sonunda her şeyi kabul ederler" algılaması en azından yerleşmiştir. Bunun örnekleri vardır.

∴ 346

O açıdan, tavrımızı çok kesin koyduk. Bu, karşı tarafı ilk başta şaşırttı. Çünkü 3 Ekim saat 17.00'de 25 ülkenin Bakanı ve benim heyet Başkanı olarak randevumuz vardı. Bir araya gelinip toplantı yapılacaktı. 2 Ekim gecesi sabaha kadar müzakereler sürdü. Teknolojinin bütün imkanlarını kullandık. Sabaha kadar herhangi bir mutabakata varamadık.

Burada şu zorluğu arkadaşlarımla unutmamamı isterim: 25 ülkenin bir mekanizması var. 25 ülke oybirliğiyle karar alıyor. Bir kelime değişikliği bile olsa, 25 ülkenin mutabakata varması gerekiyor. Dönem Başkanı İngiltere, bu mutabakat neticesinde ancak bizimle konuşuyordu. Dolayısıyla, her konuşmamızı oradaki 25 ülkenin Bakanı'nın onaylaması, vardığımız anlaşmaya onay vermesi gerekiyordu. Böyle bir zorluk vardı.

Sabahın erken saatlerine kadar süren müzakere neticelenemedi bitti. Görüşmelere ertesi gün 3 Ekim sabahı tekrar başladık. AB tarafı bizim Ankara'dan toplantı için Lüksemburg'a hareket edeceğimizi beklerken, biz gelmeyeceğimizi, istediğimizi görmeden hareket etmeyeceğimizi muhataplarımıza tekrar söyledik. Bunun üzerine bize son değişikliklerini getirdiler. Özellikle tam üyelik perspektifini gölgeleyecek ve onu yok edecek bir alternatif veyahut da ayrıcalıklı ortaklık önerisini kesinlikle kabul etmeyeceğimizi söyledik. Metnin ilgili paragrafında belki 30 kez değişiklik yapıldı. Bunların hiçbirini bizi tatmin etmedi. Sabah saat 10'lara doğru bize gelen son belgeleri de reddettik ve reddettiğimizi dünya kamuoyuna da duyurduk. Ondan sonra işler daha farklı gitmeye başladı ve neticede bu paragrafla ilgili bizim kabul edebileceğimiz bir duruma gelindi. Metni hepimize dağıttık, göreceksinizdir.

Değerli arkadaşlar,

Bu belgede şunu göreceksiniz: Tam üyelik kesin ve net bir şekilde belgenin içine girmiştir. Ayrıcalıklı bir ortaklık reddedilmiş, alternatif herhangi bir hedef konulmamıştır. Bunların hepsi tabir yerindeyse püskürtülmüştür, hepsi yok olmuştur.

Metinde yer alan “ucu açıklık” konusuna gelince... Tabi ki, otomatik olarak Avrupa Birliği'ne tam üyelik sözkonusu değildir. Türkiye'de bugün gelinen noktadan sonra, kanunların değişmesi, demokraside de geriye gidilmesi, hatıta zaman zaman, eski alışkanlıklarda olduğu gibi demokrasinin askıya alınması gibi durumlar olursa tabi ki otomatiklik sözkonusu değildir. Hangi ülkede böyle bir gelişme olursa olsun bu sonuç ayındır.

O bakımdan, objektif kriterler geçerli olduğu sürece, ilgili performanslar gerçekleştirildiği takdirde Türkiye sonunda, inşallah tam üye olacaktır. Avrupa Birliği'yle tam üyelik müzakerelerine başlayıp da Avrupa Birliği'ne üye olmayan bir ülke varsa onu gösterin.

Değerli arkadaşlar,

347 ::

Metinde çok konuşulan bir kelime var: “Özümseme kapasitesi.” Bazı arkadaşlar, bunun Müzakere Çerçeve Belgesi'ne yeni girdiğini zannediyor. Demek ki, Avrupa Birliği'yle ilgileri bu kadar satıhta. 1993 yılında Kopenhag Siyasi Kriterleri kabul edildiğinde, bundan sonra AB'ye girecek bütün üyeler hepsi için bu kriterlerin geçerli olması kararlaştırılmıştır. Sadece siyasi kriterler değil, sadece ekonomik kriterler değil, bu özümseme veya hazmetme kapasiteleri o zaman belgelere girmiştir.

Tabi, Türkiye gibi 73 milyonluk bir ülkeyi sindirmek kolay değil, kimse kolay kolay sindiremez; ama sindirecekler! AB'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri, AB'nin bunu gerçekleştireceğini Hükümetlerarası Konferans başladıktan sonra zaten söylemiştir.

Değerli arkadaşlar,

Söylediğim gibi “sindirme kapasitesi” konusu yeni bir husus değildir. 1993 yılından bu yana gelen bir kriterdir. Ama ben şuna inanıyorum ki, bu büyüme hızıyla, bu genç, dinamik nüfusuyla, bu müteşebbis gücüyle, Türkiye, günü geldiğinde belki de “ben Birliğe girmek istemiyorum” diye düşünebilir. Bunu yapan ülkeler var biliyorsunuz. Mesela Norveç bunu yapmıştır. Avrupa'nın kalbinde olan bazı ülkelere bütün ısrarlara rağmen, “hayır, ben girmiyorum” diyenler vardır. İsviçre örneği ortadadır. O açıdan, gün geldiğinde tabi ki bizim halkımız, o günkü Meclis, o günkü yöneticiler bu konuya karar verecektir. Ama 5-10 sene sonraki Türkiye, eminim ki çok farklı bir Türkiye olacaktır. Herkesin arkasından koşacağı bir ülke haline gelecektir. Bunun işaretleri daha bugünden vardır.

Değerli arkadaşlarım,

Çok önem verdiğimiz, her an müzakereleri koparmaya hazır olduğumuz çok önemli bir husus daha vardı. O da, bugünkü metinlerde yedinci paragraf olarak geçen, Avrupa Birliği üyesi bir ülke uluslararası kuruluşlara müracaat ettiği, buna engel çıkarmamayı taahhüt etmemiz istenen paragraftı. Halkımız ve bazı köşe yazarları bu paragraf hakkında çok değerlendirme yaptı.

Bu paragrafta değişiklik yapılmamış olsaydı ve Güney Kıbrıs Rum kesimi NATO'ya müracaat ettiği takdirde biz bunu veto etmeye kalksaydık, o zaman bize “niye sözünüzde durmuyorsunuz?” diye sorabilirlerdi. Bu nedenle, bu konuya da çok önem verdik. Avrupalı muhataplarımızın bu konudaki hassasiyetimizi algılaması biraz zor oldu. “Ben, bazı konularda sözümü yerine getirmiyorum, sen de sözünü yerine getirmezsün, geçer. Niye bu işte bu kadar ısrar ediyorsunuz, görüşmeyi koparma noktasına getiriyorsunuz?” demeye getirdiler. Ama konu bizim için çok önemliydi. Geçmişte birçok hükümetin düştüğü duruma düşmek istemedik.

∴ 348

Değerli arkadaşlar,

Öğlene kadar birinci paragraf halloldu, ama ondan sonra az önce bahsettiğim, şimdiki metnin yedinci paragrafıyla ilgili müzakere devam etti. Karşı taraftan birçok teklif geldi, bunların hiçbirisi olmadı. Sayın Başbakanımız çok sayıda Başbakanla konuştu. Ben çok sayıda Bakanla konuştum. Randevu saatimiz geçti, gün bitme noktasına geldi, son ana kadar uğraştık. Bu arada, birçok ülkenin, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nin burada oynadığı olumlu rolü zikretmek isterim.

Sonunda herkesin katkısıyla bu paragraf konusunda şöyle bir uzlaşıya varıldı: Avrupa Birliği Konseyi'nin onayıyla bir Başkanlık açıklaması yapıldı. Bu Başkanlık açıklaması, Müzakere Çerçevesi Belgesi'nin birinci sayfasında, kapakta basıldı ve sonunda “Müzakere Çerçeve Belgesi'nin ilgili tüm uluslararası örgütleri kapsayan 7. paragrafı, bu uluslararası örgütler ya da üyelerinin ya da Avrupa Birliği üye ülkelerinin karar verme özerkliğine ve haklarına hanel getirecek şekilde yorumlanamaz” ifadesi yer aldı. Bu hüküm Avrupa Birliği'nin müktesebatı haline gelmiştir.

Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği'nin en üst yasama ve yürütme organıdır. Onun onayıyla bu karar çıkmış ve bize gelmiştir. Açıkçası burada bizim beklentimizin de ötesine gidilmiştir. Çünkü kamuoyu bu paragraf hakkında konuşurken hep NATO'ya atıf yaparken, şimdi bu yazıyla, OECD'den tutun da, kültürle ilgili örgütlere kadar -16 kadar kuruluş vardır bütün uluslararası kuruluşlarla ilgili olarak bizim, günü geldiğinde nasıl hareket edeceğimize karar verme hakkımız mahfuz tutulmuştur.

1999 yılında Türkiye'nin AB adaylığı ilan edilirken, Kıbrıs meselesi büyük bir mesele olarak karşımıza çıkmıştı. O zamanki sorun şöyle çözülmüştü: Zamanın Dönem Başkanı Finlandiya'nın Başbakanı Sayın Lipponen sorunu aşmak için Türk tarafına kendi imzasıyla bir mektup göndermişti. Bu mektupta, "Kıbrıs meselesi Avrupa Birliği işlerinin dışında olacak" denilmekteydi. Ancak, bu mektup Dönem Başkanı olarak kendisinin yazdığı şahsi bir metindi. Şimdi, bizim bugün geldiğimiz noktada ise, Avrupa Birliği'nin en üst karar organının, Konsey'in verdiği onayla yayımladığı açıklama ve bütün metinlere birinci sayfadan girmiştir.

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Şimdi, bütün bu anlattıklarımın hangi şartlar altında gerçekleştiğine bakmamız lazım. Bir yaz mevsiminde iş yapmak var, bir de kış mevsiminde iş yapmak var. Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye "aman gelin, buraya girin" dediği yıllar değil, Avrupa Birliği'nin genişlerken eski Sovyet bloku ülkelerini bile içine alırken, herkese "aman sen de gel" dediği yıllar değil. Eski komünist ülkeler Avrupa Birliği'ne girerken, bütün Balkan ülkeleri Avrupa Birliği'ne girerken, elli yıldır Avrupa Birliği'ne girmek için uğraşan Türkiye niye girmedi o yıllarda? Şimdi televizyonlarda, eski Başbakanlar, bazı siyasiler "bu iş hiçbir zaman gerçekleşmeyecek" diye konuşuyorlar. Onlara soruyorum, herkese, bütün muhalefet partilerine soruyorum. Bu dönemlerde hep iktidardaydınız, Doğru Yol Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, hep iktidardaydınız. Niye o gün acele etmediniz? O gün sadece şunu yaptınız: "Türkiye hazır, Türkiye girmek istiyor" demekle yetindiniz. Türkiye girmek istiyor tabii, ama gireceğin kulübün şartları belli, demokratik standartları belli. Konuşmakla vakit harcamak yerine, niye bu demokratik standartları gerçekleştirmediniz?

Eğer AB sürecimizde bugün sıkıntılar varsa, yarın yine birçok sıkıntılar olacaksa, bunlar herkes AB'ye girerken, bizim o ülkeler gibi üstümüze düşeni yapmayışımızdandır.

Değerli arkadaşlarım,

Üç sene içinde hep beraber Cumhuriyet Halk Partisi de, AK Parti Milletvekilleri de, bu Meclis ve bizim Partimizden ayrılan veya bağımsız gelen arkadaşlarımız da dahil, hep beraber hangi kanunları çıkardığımızı bir düşünün. Biz bununla hep beraber övünmedik mi? Türkiye'nin demokratik derinliğini genişlettik. Türkiye'de sessiz devrim yapıldı derlerken, sadece bizim grubumuza atif yapmadılar. Bunları hep beraber yaptık.

Niçin bunları Türkiye o zaman yapmadı? Kulübün şartları belliydi. Kopenhag Siyasi Kriterleri 1993 yılında kabul edilmişti. Ama biz "Türkiye'de her

şey güzeldir, tamamdır, demokrasi Avrupa'dan da daha iyidir" diyerek kendi kendimizi oyaladık ve bu mevsimlere kaldık.

O bakımdan, aslında istasyondan kalkan bir trene Türkiye koşarak binmiştir. Bu nedenle, değerli arkadaşlarım, şu son üç sene içinde yaptıklarımızla ne kadar övünsek azdır.

Bakın, bir husus daha var değerli Milletvekili arkadaşlarım. Ben, bu pazarlıkları yaparken, elinde gücü olmayan bir temsilci olarak, bir Bakan olarak gördüm kendimi. Elimizde bir güç vardı. Kapıyı kapatırdık, 'Avrupa Birliği'yle ilgilenmiyoruz' diyebilirdik. Ama bu kolay bir karar değildi. Artısını eksisini hesap ederseniz çok uzun düşünmeniz gereken bir karardı bu. Bunu hepimiz çok düşündük. Elimizde bir bu silah kalmıştı. Oysa geçmişte elimizde çok kozlar vardı. Bakın, onları ne kadar ucuza verdik daha önce. Önce, Yunanistan'ın NATO'ya girişi... Ne aldı karşısında Türkiye?

∴ 350

Yine, Avrupa Birliği'ne giren Doğu Avrupa ülkelerinin hepsi aynı zamanda NATO'ya da girdiler. Türkiye bu ülkeler NATO'ya girerken bu süreci Avrupa Birliği süreciyle senkronize edebilirdi. Türkiye'nin elindeki en büyük kart buydu, ama geçen on sene içinde ne yazık ki Türkiye bu kartını da iyi oynamadı. Bu geçen on sene içinde kimler hükümette oldu; bunları düşünün.

Daha başka bir hususu dikkatinize getirmek isterim. Türkiye Gümrük Birliği'ne girdi. Gümrük Birliği'ne girmemiz iyi oldu çünkü Türk ekonomisi kuvvetli hale geldi. Bugün ticaretimizin çok büyük bir kısmı Gümrük Birliği'yle bağlantılıdır. Ekonomimiz rekabet gücü kazandı. Ancak, bir hususu hatırlatmak istiyorum: O günlerde, Türkiye Gümrük Birliğine girerken, Avrupa Birliği, Türkiye'yi adeta çekerek Gümrük Birliği'ne sokmak istedi. Avrupa'nın bizi ısrarla Gümrük Birliği'ne davet ettiği o günün olumlu şartlarında keşke çok daha titiz müzakereler yapılsaydı da, bugün karşılaştığımız bazı engeller o zamandan önlenseydi.

Değerli arkadaşlarım,

"Şimdi ne kazandık?" dersenez, şunu kazandık: Türkiye'de demokrasi pekişmiştir, Türkiye'de demokrasi daha da derinleşmiştir, reform süreci artık kurumsal hale gelmiştir, reform süreci çok daha emin adımlarla devam edecektir. Halkın özgürlüğü, bireylerin özgürlüğü, hukukun üstünlüğü gibi ilkeler bu dönemle birlikte çok daha garanti altına alınmış ve çok daha pekişmiştir. Geri dönüşü olmayan bir yola girilmiştir Türkiye öngörülebilir bir ülke haline gelmiştir. En önemli unsur budur. Türkiye'nin geleceğini artık Latin Amerika'daki de, Afrika'daki de, herkes öngörebilir. Türkiye böyle bir ülke haline gelmiştir.

Ekonomik göstergelere bakarsanız zaten her şey ortadadır. Faizlere bakın,

özelleştirmelere bakın. Dün demir-çelik kuruluşu özelleştirildi. Acaba, bu olay gerçekleşmemiş olsaydı demir-çelik kuruluşu ne kadara satılırdı, şimdi kaçta satıldı? Mukayese ederseniz fark ortaya çıkacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Bir puanlık faiz düşüşü Türkiye'ye 2 milyar dolar kazandırmaktadır. Bu süreç içinde, faizler yüzde 24'ten, yüzde 14'e, 15'e, düştü: göreceksiniz, birkaç gün içinde, çok kısa süre içinde inşallah daha da düşecektir. Her 1 puanlık faiz yılda 2 milyar dolar, hatta onun üzerinde Türkiye'ye tasarruf sağlamaktadır. Sermaye akını başlayacaktır, başlamıştır. Eskiden bize hiç kimse gelmez derken, şimdi herkes yarış içine girmiştir. Sadece özelleştirmede değil, özel şirketlerimizin satılmasında da yine yarış vardır. Eskiden bankalar satılırken müşteri çıkmazdı. Şimdi banka sahipleri, müşteriler arasında tercih yapar hale gelmişlerdir. Bütün bunlar halk tarafından görüldü. Olumlu tepki, işte bundan dolayıdır değerli arkadaşlarım. İki gündür gördüğümüz olumlu tepki, otomatik olarak ortaya çıkan bu olumlu tepki, bütün bunlar çok iyi algılandığı içindir.

351 ::

Değerli arkadaşlar,

Sözlerimi bitirmeden önce bir hususa daha değinmek istiyorum. Sayın CHP Genel Başkanı dün grup toplantısında, benim kendisine Lüksemburg'a giderken telefonla bilgi verdiğimi söylediler. Doğrudur.

Değerli arkadaşlarım, bakın, böyle bir müzakere içindeyiz, zaman bitmiş. Süre bitmiş diyorum, şaka değil. Zamanı dondurdular, saati durdurdular. Saat 4 Ekim'e geçti ama muhataplarımız saati 11.58'de durdurdular. Yani, alacağımızı almak için son saniyeye kadar, son kilometreye kadar müzakere etmişiz. Bunları aldığımız anda tek işimiz koşarak havaalanına gitmekti. Giderken Sayın Başbakan dedi ki: "Ben hemen Sayın Cumhurbaşkanımızı arayayım, sen de hemen Sayın Baykal'ı ara." Sayın Başbakanımız Sayın Cumhurbaşkanımızla konuşurken, ben de Sayın Baykal'la konuştum. Kendilerine bilgi verdim. 1. maddeyi, yani tam üyelik meselesini burada anlattığım çerçevede kendisine anlattım. Hatta 7. maddeyle ilgili size okuduğum metnin İngilizcesini -Türkçesi yanımda değildi- okudum. Sayın Baykal, haklı olarak "bu kifayet etmez" dedi kendi açısından. Ben de kendisine "muhakkak ki muhalefet olarak sizin ayrı değerlendirmeleriniz olacaktır, bu konulara titizlikle bakacaksınız ve değerlendireceksiniz. Sizin tenkitlerinizi muhakkak ki biz olgunlukla karşılayacağız. Ama ben size siyasi nezaket gereği bu bilgiyi veriyorum" dedim. Bunları hiç kimseye açıklamadan, arkadaşlarımla vedalaşmadan koşarak havaalanına gittim.

Değerli arkadaşlar,

Biz koalisyon hükümeti değiliz ki bu konuda sizin mutabakatınızı alalım. Siyasi sorumluluk bizdedir.

Eğer vakit olsaydı belki çok daha uzun görüşebilirdim. Belki Sayın Başbakanımız da daha sonra sizi arardı ama bu sürat içinde bunlar olamadı. Ben Lüksemburg'a vardığımda saat sabah 01.30'du. 4 Ekim gününün 01.30'u. Ama saati 11.58'de dondurmuşlardı ve biz vardığımızda da böyle ilan ettiler. Bu kadar zorladık meseleyi. Her şeyi kopma noktasına kadar getirdik.

Değerli arkadaşlar,

Bir de 3 Ekim günü parti binasında toplanmış olmamızın tenkit edildiğini görüyorum. Değerli arkadaşlar, biz bu reform sürecini niye yaptık? Reform siyasi iradenin güçlenmesi için yapılır. Demokratikleşmenin esası da budur.

∴ 352

Biz, sabaha kadar çalıştık, her şeyi nihaileştirdik. Tabii ki sonunda iradi sorumluluğu alan bu gruptur, siz değilsiniz. Siz sadece tenkit ediyorsunuz. Varılan mutabakat çok daha iyi bir şekilde çıksaydı bile yine tenkit edecektiniz. Bunu biliyorum. Onun için sorumluluk bize aittir, bu gruba aittir. Tabi ki ben bu grubun talimatını alacağım, en son onlara soracağım. Onun için, Bakanlar Kurulu başta olmak üzere partimin sorumlularıyla tabi ki bir araya gelip, onlarla son durumu ele aldım ve arkamızda olduklarını teyid ettim. Dolayısıyla, bunlar her demokratik ülkede olan hususlardır. Buna alışacaksınız. Avrupa Birliği'ne giriyorsunuz. Üç senedir yaptığımız reform sürecini unutmayın. Bu reformları hepimiz hazmedeceğiz.

Değerli arkadaşlar,

Türk halkının her kesimi bu sürece çok güçlü destek vermiştir. Bu desteğin, Hükümetimizin özellikle ekonomik ve siyasi reformlarla ilgili performansına katkısı büyük olmuştur. Sivil toplum örgütlerimizden, diplomatlardan teknisyenlere, tüm kamu çalışanlarına, işçilerimizden basın mensuplarına, gençlerimizden tüccar ve işadamlarımıza kadar herkese şükran borçluyuz. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tamamı olarak, Meclis'te bulunan bütün siyasi partilerimizin, bütün Milletvekillerimizin belirleyici rolüne ayrıca işaret etmek isterim. Sayın Başkan, değerli üyeler ve siyasi partiler en büyük destekçimiz olmuşlardır.

Ayrıca, Türkiye ile Avrupa'nın ortak geleceğine inanan Avrupalı devlet adamı, siyasetçi, düşünür, işadamı, sendikacı, gazeteci, genç, yaşlı bütün Avrupa vatandaşlarına bu yöndeki fedakar çabaları için içten teşekkürlerimi sunuyorum. Avrupa Birliği Komisyonu mensuplarına da teşekkür ediyorum. Ne zaman Avrupa'da bizim aleyhimize bir ses yükselse, hemen bunun karşısı Avrupa'nın içinden çıkmıştır. En muhalif gözükken Fransa'da bile, ülke-

AVRUPA BİRLİĞİ VE KIBRIS

nin en büyük dergileri 13 sayfalık haberlerle Türkiye'yi en güzel şekilde takdim etmişlerdir. Nerede Türkiye'ye karşı bir muhalif çıksa, Avrupa'dan da bir olumlu ses çıkmıştır. Bunları, görmezlikten gelmemiz mümkün değildir.

Bu vesileyle, Türkiye'nin Avrupa Birliği projesinin küresel barış ve uyum için önemini bilincinde olan Arap dünyasından Amerika'ya kadar dünyanın çeşitli yerlerinden gelen desteğe de teşekkür etmek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Turkey and the European Union: Shaping a Brighter Future

∴ 354

∴ İstanbul, 14 Ekim 2005

Honorable Leader of the House of Commons,
President Ahtisaari,
Excellencies,
Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

It is a pleasure for me to be with you on the
occasion of the second Bosphorus Conference.

I would like to thank British Council, TESEV and the Centre for European Reform for this excellent organization. I thank for giving me the opportunity to address this distinguished group.

At the outset, I would like to express our gratitude to all Europeans, - statesmen, philosophers, diplomats, businessmen, artists and the youth, - who have given a strong support to the vision of a common future for Turkey and Europe. The achievement is as much theirs.

I wish to underline that the British Presidency has displayed a real leadership in the period before the 3rd of October to make the bonds between the European Union and Turkey even stronger.

I would also like to thank the members of the Independent Commission on Turkey and its chairman former Finnish President Martti Ahtisaari for their visionary analysis of Turkish-European relations.

We know that our accession process will be a long and difficult one. It will need hard work on the part of both Turkey and the European Union. My Government is determined to continue with resolve to consolidate its European vocation. We are proud of having strong backing of our people

in our efforts. In this regard, I must particularly mention the vital role of the Turkish Grand National Assembly and the civil society.

The communication strategy between the European Union and Turkey will also be an important tool in the coming months and years. We expect more contributions from the EU on this matter. We shall also do our part with utmost care.

Throughout this process, both Turkey and the European Union should remain confident to their capabilities. We have full confidence in our capability to adapt. The European Union should also be sure that its choice of Turkey as a prospective member is in its best interest. I have no doubt that certain reservations raised today in the public opinion of some EU countries will disappear in time. I am confident that the support we have received until now will get firmer in the future.

In the meantime, the reform process in Turkey will go on unabated. The process of comprehensive political and economic reforms has quite rightly been defined as a “silent revolution”. Attaining the highest political, economic and social and judicial standards will continue to constitute one of the highest priorities of my Government. Individual and isolated cases, which have attracted criticism at home and abroad, should not overshadow the remarkable overall progress already achieved.

355 ::

Ladies and Gentlemen,

Turkey’s economic and social indicators have been improving impressively. The Turkish economy currently ranks as the 17th largest in the world. Our growth rate in 2004 was almost 10% thereby ranking first among the OECD countries.

Our trade volume stands at more than 160 billion Dollars and half of this figure is with the European Union.

In 2004, the level of Foreign Direct Investments in Turkey increased by over 50% in comparison to the previous two years.

I have no doubt that the accession process will pave the way for a better economic future both for Turkey and the European Union.

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

Our approach to present regional and global problems derives from one fundamental objective: To generate security, stability, prosperity and harmony in our wider region.

Turkey seeks to contribute to the solution of international problems in her region by contributing to international efforts. As particular cases permit, we supplement them with our own concrete initiatives.

In critical cases, such as Iraq and the Middle East, Turkey has always acted as an important stabilizing and facilitating factor. We shall continue to do so.

We are in the forefront of efforts aiming at political and economic rehabilitation in Iraq. The platform for consultations among Iraq's neighbors was pioneered by my Government. This forum has also been joined by Iraq, the United Nations and the European Union.

Regarding the Arab-Israeli conflict, enjoying the confidence of both sides, Turkey is actively working with the parties to contribute in any way it can to its resolution.

We are also working for the resolution of frozen conflicts in the South Caucasus. The bilateral and trilateral dialogue processes between the Ministers of Foreign Affairs of Turkey, Azerbaijan and Armenia can be cited as other concrete examples of our initiatives.

:: 356

My visit this week to Belgrade and Kosovo is another indication of our constructive role in our neighborhood.

I continue to believe that, Turkey, Greece and a united Cyprus could form a basin of peace and prosperity in the Eastern Mediterranean, thus forming a strong pillar of Europe therein.

It is regrettable that at this time we still have to talk about the Cyprus issue with negative connotations. It could have been solved last year if the Greek Cypriot leadership had taken a positive step instead of adopting an uncompromising attitude challenging the international community including the European Union.

It is now clear that the continuing absence of the comprehensive settlement is a real problem not only for the people of the island, but also for the EU, NATO and the international community as a whole.

Turkey will continue to actively contribute to the endeavors of the United Nations to find a just, equitable and lasting solution to the Cyprus problem. I call on all parties to give frank support to the good-offices mission of the Secretary-General Kofi Annan on Cyprus.

Turkish Cypriot people have proved to be a democratic and peaceful people at the European standards. Yet, they are under archaic and inhuman restrictions. We all expect the European Union to implement its decision of 26 April 2004 lifting these restrictions.

On this occasion, I would like to remind you of the proposal that I made on 30 May 2005 for the lifting of all restrictions related to the Island. My

proposals are fully in line with the European Council decisions and United Nations Secretary General's report on this issue. This would enable lifting all the restrictions on seaports and airports as well as putting an end to unjust isolation of the Turkish Cypriots.

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

The very speed of change resulting from globalization is a defining feature of the present international system.

There is a growing sense of insecurity due to terrorism, proliferation of weapons of mass destruction, pandemics and environmental degradation. These are sometimes linked to ideological challenges like racism, xenophobia, anti-Semitism, Islamophobia and all kinds of extremism. There are also new challenges to good-governance.

This is no time for hesitation or inaction.

Europe is a superpower in the making. I am confident that Europe has all capabilities to assume further global responsibilities in the 21st Century. European Union has already shown strong indications of such a capability through its soft-power. Turkey will be an important asset in making this power more efficient.

357 ::

The political, economic and strategic benefits as well as the cultural depth that Turkish membership will bring into the Union are widely acknowledged by many today.

There is no doubt that Turkish membership will provide better ground to the European Union in the fight against challenges of common concern.

Turkey has been a good partner in the past. It will be a responsible, creative and energetic member in the future.

Surely, you will raise many other issues on the theme of this conference which has a very special venue. It is a pleasure to be back in this magnificent building after its beautiful restoration. I had visited the Pera House with my good friend Jack Straw after the appalling terrorist attack of 20 November 2003.

I wish the conference every success.

Thank you for your attention.

■ ■ ■ ■ **Ankara'da Mukim AB Üyesi**
■ ■ ■ ■ **Ülke Büyükelçilerine**
■ ■ ■ ■ **Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ 358 ∴ Ankara, 9 Kasım 2005

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We are gathered here today as part of what has become a traditional luncheon during each Presidency. I thank Ambassador Westmacott for hosting us and for this pleasant change from our routine.

What is also different about today from the last time we met is that Turkey is now an acceding country to the Union as stated by Minister Straw at our meeting on 3rd October.

The decision of October 3rd has opened a historic chapter in our bilateral relations.

I would like to repeat my thanks to all of you for the support given by your Governments, leaders and diplomats, including your Excellencies. The European Commission and all its staff also deserve my special thanks.

I would like to extend once again my thanks to the British Presidency for its efforts during the process leading to this decision. The strategic vision of the UK Presidency, the personal contributions by Prime Minister Blair and my good friend Foreign Secretary Straw have played a key role in the outcome.

Excellencies, Ladies and Gentlemen,

On the occasion of our luncheon last time, I had remarked that the decision of the European Council of 17 December 2004 showed the will of

both sides to move forward in our relationship towards the goal of membership.

On this very day, the revised Accession Partnership and Regular Report are being published by the EU.

Regarding the preparations of these two documents, we have sent our views to the Commission.

We will evaluate the documents carefully. It may be that we will not agree on every point set out in these documents. Furthermore, as before, there may be certain sensitive issues in them. We believe, however, that we will be able to address most of our concerns during the accession process.

Excellencies, Ladies and Gentlemen,

Both the EU and Turkey should work closely to prepare for this new phase in the best possible manner and to fulfil their mutual responsibilities to this end to ensure the success of the negotiation process. We are aware that the accession negotiations will not be an easy or a short process. We are prepared for this process and are committed to its success.

359 ::

I am happy to inform you that as of today, we have completed introductory screening of four chapters. The process is continuing smoothly as it should. Excellencies, Ladies and gentlemen, The reforms in the Turkish economy continue yielding good results. The opening of the accession negotiations with Turkey will continue to have impacts on the economy on this positive course.

We will continue our structural reforms to reach better figures and to accelerate harmonization with the EU. Turkey's privatization efforts have recently gained a significant momentum. Privatization portfolio includes major state economic enterprises. This process is ongoing.

The Turkish economy is speedily integrating with the EU. The reform process has thus been a success in the economic field as well.

Excellencies, Ladies and gentlemen, The Commission has issued its communication regarding the civil society dialogue. I believe that the initiation of this dialogue will serve the interest of all those concerned.

This dialogue will be instrumental in shaping public opinion both in the EU and Turkey. We are encouraging our NGOs to actively take part in this process. Within this framework, a meeting was held in September with the participation of more than fifty NGOs.

This meeting was a first of many to come.

The support of all EU member states in elaborating tailor-made programs for each member state will greatly contribute towards creating a favourable and receptive climate in our respective public opinions.

I would like to draw your attention to the very positive reaction of the Turkish public opinion to Commissioner Olli Rehn's visit to Kayseri and recent expressions of EU's firm stand against terrorism and PKK. These have been good examples of communication and public diplomacy.

Furthermore, the EU's financial and technical contribution in helping realize our common objectives regarding civil society dialogue will be important.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We are now entering a process of complete harmonization. We are determined to pursue our reform agenda with a special focus on implementation.

I will convene the ninth meeting of the Reform Monitoring Group very soon with the participation of the Chief Negotiator Ali Babacan in addition this time to the Ministers of Justice and Interior. I will give a new impetus to the work of this Group. The parliamentary support to the reform process has already been strong. I will ask for a consolidated parliamentary engagement for further reforms. Last week I met the Speaker of the Parliament and other parliamentary leaders in this regard.

∴ 360

We remain committed to the success of this process. We will spare no efforts on those areas where we can act.

Yet, that there are things Turkey cannot do by itself.

Experience shows for example that on the issue of Cyprus, Turkey's efforts alone are not enough to achieve a comprehensive solution.

Turkey maintains its positive posture towards finding a solution to the Cyprus problem. We are committed to support the UN efforts for a comprehensive settlement in Cyprus. In this context, on 30 May 2005, I made a call on all relevant parties to lift all kind of restrictions imposed on both sides in Cyprus at the same time. It is our understanding that this will also encourage efforts to find a comprehensive settlement.

The UN is the proper forum to find a comprehensive settlement to this political issue. The EU needs to show a clearer and more concrete support to the UN process.

Turkey's accession negotiations and the Cyprus problem are two independent issues. They should all be dealt with separately in their relevant frameworks. On this occasion, I must express my concern that the Cyprus issue, as long as it remains unsettled, can hinder our cooperation in the future at a time when we shall need such cooperation on more important, urgent and strategic issues.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

I strongly believe that both Turkey and the EU stand to gain tremendously from our integration process and from its finalization when Turkey becomes a member. It is important that the negotiations move forward smoothly.

We are following the increased awareness of the importance of external relations in the EU public opinion. The recent opinion polls show that the public wants the EU to play a bigger international role.

This shows that the European public wants the EU to be a truly global actor. Turkey's accession to the EU will be an asset in this respect.

At this point I would like to note that in the past five months, Turkey's alignment to EU common positions, statements and draft resolutions on Common Foreign and Security Policy has increased to 94 percent.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We are still following with interest the debate related to the Constitutional Treaty. An important factor remains the EU's own perceptions about the current state of affairs inside of itself. Turkey has been following closely the developments in the Union, ranging from the reflections on the Constitutional Treaty to issues of economic, social and institutional reform or from the Financial Perspectives 2007-2013 to the recent agreement on the guidelines on responding to globalization.

All the questions preoccupying the Union -from reforming the education system to increased competitiveness on the world markets, from access to energy resources to changing demographics- are also Turkey's concerns.

On a more positive note, we noted with satisfaction the trend displayed at the Hampton Court European Council. The EU appears on its way to overcoming its recent difficulties. We have stressed that -as always- the EU is strong enough to continue on course.

It is my wish and belief that the Union will soon find itself shedding the last remaining doubts over its decision-making capabilities and will relaunch into concrete policy proposals. My Government is ready, in any way it can, to contribute to the strengthening of the EU thus playing its role as a global power more efficiently. I attach great importance to the role a stronger EU will play in creating a more peaceful, stable, harmonious and prosperous environment in a wider region and in the world.

Excellencies, Ladies and Gentlemen,

We are closely following the developments in our region and the EU's relations with all the regional countries.

Last month, I made a very interesting and useful visit to Belgrade and Kosovo. We support the international community in its efforts to create a fully democratic, multi-ethnic, stable and prosperous Kosovo. We believe it must be part of the larger process to develop democratic, multi-ethnic, stable and peaceful societies in the Western Balkans.

We also welcomed the decision by the European Council of October 3rd to start talks on the Stability and Association Agreement with Serbia and Montenegro. We believe that this will lead to new opportunities in the enhancement of our bilateral cooperation.

In the Caucasus, I hope that after the recent elections in Azerbaijan, there will be a new window of opportunity for the settlement of the Nagorno-Karabagh issue. I will give a special attention to determine the kind of contribution that Turkey could provide towards resolution of this conflict.

We have traditional ties with our two neighbours, Iran and Syria. Given the recent developments relating to these countries, we continue to emphasize the importance of their cooperation with the international community in a transparent and sincere manner at a maximum degree.

:: 362

In Iraq, the constitutional referendum on October 15 was conducted in a climate of relative tranquility without widespread violence.

In the period ahead, Iraqis will have to refocus their attention and energy on the elections that will take place on December 15.

Keeping the Sunni Arabs engaged and ensuring their continued participation would be imperative to deny the insurgents and terrorists the popular support that they are seeking.

Impartiality and transparency are essential for the success of both forthcoming December elections and the settlement of the outstanding claims regarding disputed areas like Kirkuk.

The outcome of the debate over this province will have a major impact over the success or failure of the political process.

Turkey will continue supporting the Iraqi people throughout the remaining phases of the process and help them rebuild their country towards a brighter and more prosperous future.

The best way to address this question would be the conduct of the elections through a reliable international mechanism.

We gave strong support to Israel's withdrawal plan from Gaza as a part of the Road Map. The security, economic and social dimensions of the post-withdrawal period are most important. Turkey is now cooperating with Israeli and Palestinian Chambers of Commerce on a project for the

revitalization of the Erez Industrial Estate in Gaza. We are also ready to contribute to the security arrangements in the form of training or other means.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

In closing, I would like to note the historically and mutually rewarding nature of Turkey-EU relations and underline my confidence that the process ahead will be a successful one.

Thank you.

The Identity of Europe, Perspectives into the Future

∴ 364

∴ **Berlin, 18 Kasım 2005**

Excellencies,
Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

It is a pleasure for me to be in Berlin today to share my thoughts with you on a topic of lively debate and great importance.

I would like to express my thanks to the Herbert Quandt Foundation for giving me this opportunity.

While standing a few meters away from the border where once the people of Europe were divided by clashing ideologies, there could not be a better venue than Berlin to talk on the future of Europe united by a shared identity.

Ladies and Gentlemen,

I want to begin my statement with a very clear expression of confidence in the grand project of European integration and its future.

My confidence is based on both the strength of the values and the spirit this project has been guided by.

In spite of the challenges and difficulties met, the experience of its evolution for more than half a century has been most encouraging.

I believe that the future perspectives and global identity of Europe will be only so strong as we decide to make it. This is a big responsibility. It is a challenge which Europe's founding fathers had seen and chosen to take.

At this point, I want to refer to the words of Robert Schuman, who declared on 9 May 1950 that “Europe will neither be constructed at once nor according to a single plan.”

Indeed, the European integration has evolved with a sense of flexibility and pragmatism, but always on a firm basis of common values and lessons of rich experiences, glorious or tragic.

Feelings of both continental and universal responsibility have dominated the process of European integration from the beginning.

It should continue to be so.

I think this attitude has helped the European Union to acquire gradually and almost silently the quality of a soft-power it is now operating with, both at home and abroad.

The perspectives of the European identity might and should evolve on these lines as well. Europe is based on the richest cultural heritage of humanity. This heritage has components of and contributions from antique Greece and Egypt to Chinese or Indian and Islamic civilizations.

Renaissance and humanism have amassed and transformed for itself best of all cultural and spiritual experiences of mankind. Andalusian influences on Renaissance or Goethe’s inspiration by Islamic literature are only two examples.

In return, Europe has been, for centuries, developing and presenting to the world highest standards in favor of human beings and their dignity in many fields from science to politics, from industry to diplomacy.

Modern Europe is actually taking this heritage steps further.

To site some examples, scientific research and industrial activities in Europe are designed to be the most environmental friendly in the world.

European democracy does not mean obtaining representation in-ballot boxes only, but sustaining transparent and accountable governments.

Europe is where there is continuous and creative search for a best compromise between social concerns and sustained prosperity.

Fulfillment of basic criteria in fundamental freedoms has now spared the European societies the energy to deal with issues like domestic violence and cultural alienation. There is certainly more to do.

European diplomacy is gradually getting a tactful sense of collective responsibility and sensitivity on global challenges from poverty to terrorism.

Therefore, Europe has not only gone through tremendous challenges but also taken historic opportunities to arrive at its current level of political, cultural and economic standards.

Today, the EU is evolving to become a generator of peace, stability and prosperity beyond its borders.

It is not only a magnet attracting others but also a source of inspiration, beginning from its periphery, extending beyond.

This process is a mutual one. Europe has much to gain from a stable and prosperous environment in a wider region around itself and in the globe. Therefore, future shape and identity of Europe is not only a European question anymore; rather it is a development of decisive significance for the rest of the world.

The European Union, by making choices for its future, may also be shaping the future of many others. Today's circumstances make it necessary for the European Union to continue on its course of progressive thinking to shape its future.

The Union has many of the makings of a global actor and should stay away from reflexes to turn inwards. A better global performance by the EU will make Europe stronger inside. I have no doubt that the Union is capable to do so.

∴ 366

Distinguished participants,

The EU, by its very nature, has already gone and should go beyond a superficial and exclusive definition of identity.

Debate on where Europe begins or ends, whether the EU is about geography, culture or religion, often resonates with prejudice and prejudged generalizations. It is also true for those of the North and the South in economic terms.

EU of the future generations must be self-confident, feel integrated and diverse at the same time. They should be fully conscious that sensitivity to the needs of other regions of the globe and Europe's ability to respond to these needs will always strengthen Europe.

Only this way can the Union continue to be a real force for lasting stability and peace.

Ladies and Gentlemen,

In this part of my statement, I would like to say a few words on Turkish-German relations, Turkey's integration process with the European Union and its meaning for the future of Europe.

It is a happy coincidence that Turkey's accession negotiations with the EU were opened on the same day as this very capital celebrated the German national holiday.

For historical, political, economic and social reasons, Turkey and Germany have been and will continue to be important partners for each other. We have an immense capital which binds us together.

Strong support given by many German political leaders, intellectuals, businessmen and citizens to our accession process has a special significance in the eyes of the Turkish people, both here in Germany and in Turkey.

We are fully conscious that the accession negotiations will neither be an easy nor a short process. We are prepared for this process and are committed to its success.

Over the years, the criteria for EU membership have evolved. However, Turkey and the EU meet on common values. Turkey shares the same universal ideals as the Union and is committed to them. This has been our guiding light; it is the fact we stand on, the source of our strength.

Both the EU and Turkey should work closely to prepare for this new phase in the best possible manner and to fulfill their mutual responsibilities to this end to ensure the success of the negotiation process.

The reform process in Turkey is a commitment to the aspirations of the Turkish people for the highest standard of democracy. As a result of the ambitious reforms undertaken by my Government, Turkey is, today, an acceding country to the Union. These reforms will continue vigorously.

Turkey's EU membership is the final phase of its centuries long modernization process. The accession process leading to it will be the winning formula for us all in a battle of ideas as the forces of globalization surge onwards.

The EU, today, is in a great position to know, understand and appreciate the full benefits of Turkey's strategic, cultural and economic potential for the Union's future identity.

Turkish membership will raise the profile of the EU in the perception of common values and standards, better placing the EU to reach the hearts and minds of the peoples of a vast geographical area.

Above all, Turkey's EU membership will leave little or no reason to suspect a divide between the East and the West on cultural terms.

Both Turkey and the EU have, thus, a chance at this historic mission in the age of globalization.

The advantages of Turkey's membership for the Union are closely related to the future vision of the EU itself.

Turkey, combining the cultural wealth and rich perspectives of the East and the West and of the North and the South is in a unique position to contribute to the success of Europe.

The European Union has the internal goal to consolidate its welfare on the one hand and a strategic objective to extend its security and stability beyond its borders on the other.

Turkish membership, thus, will be a proof of the EU's capacity to generate harmony by extending the European space of peace on the basis of common goals and shared values.

In this respect, Turkey's membership will give substance to the European idea that diversity is richness and that unity in diversity is desirable and possible in many ways.

The fact remains that Turkey's EU membership promises to be a mutually rewarding process both for Turkey and Europe. The Turkish experience also promises to make a positive impact much beyond our borders. In this sense, it is revealing to see the interest shown by the Muslim world, at the intellectual and popular level, in Turkey's reform process and its progress.

∴ 368

Turkey is destined to grow in strength as a vibrant society with vast human resources enjoying democracy in a secular state.

Turkey has proved itself an economy capable to compete with the EU within a Customs Union for ten years now. The Progress Report issued by the European Commission few weeks ago has announced that Turkish economy is now a functioning market economy. Overall, Turkey is the 17th largest economy worldwide with steadily increasing growth rate.

Distinguished Guests,

I attach great importance to the role a stronger EU will play in creating a more peaceful, stable, harmonious and prosperous environment in a wider region and in the world.

I strongly believe that Turkey will be an asset in this mission.

Turkey's multi-faceted geography and its related external relations environment will provide a forum of enhanced security and foreign policy options. Turkey, with its cultural and historical understanding of and special relations to the countries of a vast area from the Balkans across the Middle East over to Central Asia, is poised to play a critical role for peace and security in this region.

As a major actor in Trans-Atlantic relations, Turkey will continue to be a reliable power for the maintenance of security, a partner for economic development and an ally in overcoming existing instabilities in its vicinity.

A growing East-West corridor for oil and gas, with the Baku-Ceyhan pipeline Turkey will take a central place on the route through which these

resources will be transferred to the Western markets. It is calculated that 1 out of every 16 barrels of the daily oil supplied to the world markets will be transported via this route.

Interconnector Turkey and Greece-ITG, inaugurated last July, will carry natural gas from Bursa to Komotini and is expected to be completed next year.

Turkey is also involved in a project to bring natural gas to the EU from Egypt and Syria. A new South Caucasus gas pipeline -Baku-Tbilisi-Erzurum- is expected to become operational in the near future.

All this does not only indicate an economic strength but also carries with it serious regional benefits. These range from security implications with strategic overtones to a socio-cultural know-how as a significant advantage for Europe.

Distinguished Guests,

As a final note, I want to express my wish and belief that the Union will soon find itself relieved of doubts over its decision-making capabilities and will relaunch into concrete policy proposals.

369 ::

On the other hand, the socio-economic unrest or extremism of all kinds observed in the European territories today should only encourage us to keep attached to the basic values of Europe.

We should search for solutions to any problem in the European spirit of compromise and democratic debate.

My Government is ready to contribute to the strengthening of the EU, thus providing new ground to the Union to play its global role for universal good more efficiently.

■ ■ ■ ■ **9 Mayıs Avrupa Günü Vesilesiyle**
■ ■ ■ ■ **Ankara'da Mukim AB Üyesi Ülke Büyükelçilerine**
■ ■ ■ ■ **Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ 370 ∴ Ankara, 9 Mayıs 2006

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

I am delighted to welcome you to our 'Europe Day' luncheon.

I am much pleased to have with us today, Mr. Siim Kallas, Vice President of the European Commission. This day celebrates one of the most significant achievements of the last Century; an achievement which is to be sustained, enhanced and further enriched in the years ahead.

Simply, during the latter half of the twentieth century, the nations of Europe succeeded in turning confrontation into integrating cooperation, and enmity into true friendship.

I see our task as helping the definitive consolidation of this great success, and making it sure at the same time, that Europe indeed becomes a space of liberties, prosperity, and security in its entirety.

The significance of 'Europe Day' is well-known in Turkey. The efforts of the preceding generations of European leaders are greatly appreciated here.

It is sometimes forgotten that this country was one of the six major parties of the First World War, which, to go by the accounts of many respectable historians from across Europe, laid the seeds of the Second World War.

With the horrendous experience of two consecutive total wars, it was only natural for the leaders of the newly liberated countries of Europe to look for ways to ensure that such a tragedy is not repeated again.

Their conception of a 'Union' from the very start was a courageous but as much forceful respond: The Coal and Steel Union, the Common Market, the European Community, and the European Union were and are different incarnations of that single political project!

Early on, Turkey has subscribed to this political project. And, similarly, the founding fathers had Turkey in mind... Hence, the 1961 Ankara Agreement geared for full membership.

We know from the memoirs of statesmen who were witnesses to the era that there was great joy in Brussels because Turkey had opted for the integrative rationale of today's European Union, and not for the looser trading partnership of the EFTA...

Yes, difficult to believe, there was a time when the Union and EFTA were competing for the vision of Europe...

But the one with the deepening political dimension won the day... Years later, we all continue to count upon this political dimension...

This political ambition that is still to be found at the core of the Union will show us how Europe will be able to meet the many challenges of the new century, including security and globalization.

Confronting the new challenges requires a new vision for Europe, which has to be open-minded and creative. The new identity of Europe in this century could only reflect the existing realities and leave no space for negation of other cultures.

It will not be wrong to say that there were always diverse cultures in Europe. It is time to recall that the great success of the EU lies in being a link between ideas, values, and different cultural realities.

I am very happy that this is the first 'Europe Day' following 3rd October last, when we reached together the historic decision of opening accession negotiations, so that Europe's enlargement into itself becomes a reality.

By any measure, the opening of accession negotiations is a historic step, the positive effects of which are already being felt beyond the borders of the EU. Observers from across the globe have hailed this as a positive breakthrough. Turkey's prospective membership has a special significance as regards the pursuit of our common values.

Throughout the process, we shall spare no effort until the very end; and likewise, we will always expect a fair approach from our European partners, devoid of many clusters of prejudice that somehow we continue to come across.

I am not, of course, saying that every problem we encounter stems from prejudice. Whatever their reason might be, we will surmount the difficulties.

For instance, I am glad that we left behind the so-called “political criteria” issue... We do not shy away from these criteria, but they have their own chapter under which we can take them up in earnest.

Excellencies,
Distinguished guests,

I am surprised, to say the least, to hear that according to some accounts, there is more distance today between Europe and Turkey.

If this “distance” refers to a parting of souls, I will dispute that: On the contrary, though the statistics might show a decline in support for EU membership, given the many quarrels, the strong majority which favors membership is more steadfast and informed than it has ever been...

∴ 372

If this “distance” refers to an enlarging gap between life-styles; I will also dispute that, and as you live here, mingle with our citizens, I really do not need to dwell on this any further.

And there is no widening gap in the legislation process either, especially when we are in the process of enacting the 9th Harmonization Package, which has much to do with transparency and accountability...

We know how economic, social and human contacts between Turkey and Europe continue to rise:

In economic terms, the bilateral trade between us which is now approaching 80 billion Euros already makes Turkey one of Europe’s largest trading partners... We are pleased to see that EU banks and companies, including Greek banks, increase their investments in Turkey...

The cumulative growth rate for the last four years is 34%... We are having no difficulties in fulfilling the Maastricht criteria, and it is estimated that, during the next decade, Turkey will be the sixth largest economy in Europe, with a total GDP of more than 800 billion Euros...

The ongoing accession process will further reinforce these positive social, political and economic trends...

Before I conclude, let me also thank you for your individual efforts to promote this most important relationship between Turkey and the EU.

In the years ahead, I believe it will be through the employment of realism that we will drive this relationship to its finality. Yet, I cannot ask you to be non-committed technocrats detached from the process...

AVRUPA BİRLİĞİ VE KIBRIS

We should continue to work together to see that day when Turkey proves, far from being some sort of liability, she is a great asset for Europe.

I would like to end my words by remembering the great work of Jean Monnet, who said “I am not optimistic, I am determined.” We are also determined to ensure that Europe emerges as the foremost center in the years ahead with Turkey’s unique contributions.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **AB Müzakere Sürecinde**
■ ■ ■ ■ **İlk Faslin Açılıp Kapatılması Hakkında**
■ ■ ■ ■ **Hükümetler Arası Konferansta Yapılan Konuşma**

∴ 374

∴ Lüksemburg,
12 Haziran 2006

Madame President,

Today's meeting marks another important step in Turkey's process of accession, that is, the opening and provisional closure of one chapter.

Let me thank the Austrian Presidency, the Member States and the European Commission for their valuable contributions to this outcome.

Whatever criticism there may be that the reform process has slowed down, this new step testifies to the determination of Turkey to maintain the momentum of integration to the EU.

Turkey is making gradual but steady progress in transposing and implementing the *acquis* in all areas. We also give special emphasis on reinforcing the necessary administrative capacity for implementation.

Since October 2005, in the chapters where screening is completed, we adopted sixteen pieces of primary and seventy-nine pieces of secondary legislation.

As for the next steps, in those chapters where screening is completed, we produced our first legislative alignment program for 2006 and 2007.

A similar exercise will be done for the remaining chapters as well. Thus, when screening is finished in mid-October, we will have a complete road-map of priority issues.

In a more comprehensive framework, we are working on our revised national program, which will be another important document to guide our

future work. Meanwhile, we have started regulatory impact assessment studies in seven priority areas. In all this work, we uphold the principle of ownership at all levels, including the civil society.

I am confident that the opening and closure of “Science and Research” chapter will give a new boost and incentive to intensify our preparations.

Madame President,

Today’s meeting provides a good opportunity to take stock of the screening process which is already halfway through. We appreciate the Commission’s efforts for the successful conduct of this process. It is helping us to confirm what the important and pressing areas are and to obtain a further technical capacity of developing the integration process.

As regards the chapter on “Public Procurement” where there are opening benchmarks, we are willing to intensify our technical dialogue with the Commission to clear the way for progress. A technical meeting is already scheduled.

Actually, this is our intention for other chapters as well. We see no reason to wait until the re-start of the sub-committees in November to hold formal or informal talks at technical level.

On “Competition Policy” which is being debated at the Council, we are aware of the EU’s expectations. We do not wish to see the outstanding issues under this chapter turn into obstacles in our negotiation process. Let me underline that those issues are currently being taken up at the highest political level in Turkey.

Madame President,

As a negotiating candidate, we are following closely the recent enlargement-related debate on the future of the EU, and on such concepts as “functioning capacity”. It seems that the old debate on “deepening versus widening” is coming up once again.

We look back on the history of the EU, and see indisputable evidence proving that widening and deepening can indeed go hand in hand.

An agreement on the future institutional structure of the EU will mean a Europe with more efficient decision-making powers. It is obvious that this is a requirement for the EU itself. But it should not become a stumbling block for any of the candidates.

In that context, one of the decisive factors will be public opinion. The benefits of enlargement in general, and in our case the advantages of Turkey’s membership in particular, should be better explained to the

public. We hope to work more closely with the Commission in the coming months in the context of civil society dialogue.

Madame President,

Turkey is approaching the accession negotiations in a constructive manner, and the understanding that they are being conducted between partners. Hence, the enlargement of the EU calls for a strong political commitment of all parties involved.

Turkey is firmly determined to move on the road which it has commenced. Equally, it expects that the EU's future decisions on enlargement will serve to maintain the dynamism in negotiations, and keep the Union's vision of the future solid and open.

I would like to confirm the agreement of the Republic of Turkey that the chapter on "Science and Research" does not require further negotiations at this stage, and can be opened and provisionally closed.

∴ 376

To sustain our satisfactory track record in this chapter, we will follow up on our commitments as put forward in our negotiating position of March 21st.

With reference to the common position of the EU on this Chapter, I wish to state that the Cyprus issue should not affect Turkey's negotiation process. This process should not be taken hostage by this political issue and be regarded as a platform where Turkey is expected to make unilateral concessions. We stand by our declaration of 29 July 2005. This declaration clearly sets out the elements of the comprehensive settlement of this issue under the UN.

Our 24 January proposals lay down the ground on which mutual steps can be taken for improvement of the overall environment.

What is urgently needed in Cyprus is an early settlement within the framework of the UN, which could be found, first and foremost, by the parties on the Island. Once we reach a comprehensive settlement all the current issues will have naturally been resolved. Therefore I sincerely urge everybody around this table to focus on and strongly support the UN settlement.

Thank you.

Türkiye-AB İlişkilerinin Geleceği

∴ Paris, 13 Eylül 2006

Ekselanslar,
Değerli konuklar,

Cumhurbaşkanı Chirac'ın daveti üzerine Kültür Atölyesine katılmak üzere Paris'e yaptığım bu ziyaret vesilesiyle IFRI'de böyle bir seçkin topluluk ile bir araya gelmekten büyük memnuniyet duyuyorum.

Bu vesileyle, bu toplantıyı düzenleyen IFRI'nin değerli başkanı dostum Thierry de Montbrial'e ve yöneticilerine özellikle teşekkür etmek istiyorum.

377 ∴

Sayın konuklar,

Paris'e yaptığım bu ziyaret dünya ve Avrupa politikalarında çok önemli kavşaklardan geçilmekte olduğu bir döneme rastlamaktadır.

Bugün, küreselleşmenin beraberinde getirdiği sınavlar ve karşı karşıya olduğumuz 21. yüzyılın diğer gerçekleri AB'nin gelecekte nasıl bir şekil alacağı konusunda bir düşünce sürecinin yaşanmasını zorunlu kılmaktadır.

AB'nin küresel bir aktör olarak yapacağı çok önemli işler vardır ve kendi geleceği ile ilgili seçim yaparken birçok başka bölgenin ve halkların geleceğini de dolaylı olarak etkilemiş olacaktır.

Değerli konuklar,

AB üyeliği Türkiye için stratejik bir hedeftir. Günlük hayatın her alanına evrensel standart ve uygulamaları getirecek büyük bir reform hareketinin parçasıdır.

Şayet Avrupa kimliği ortak siyasi, entelektüel ve hatta hukuki kültür olarak tanımlanıyorsa, bu durumda Avrupa'nın parçası olma koşulu o kültür ve değerler bütününe kabul etme iradesi olarak belirlenmelidir.

Türkiye'nin Avrupa yolculuğunun Türk halkının akılcı bir seçimi olduğunu ve tam üyelik hedefiyle çıktığımız bu yolda başka bir seçeneğin mümkün olmadığını bu vesileyle söylemek istiyorum.

Bugün, Türkiye'nin 50 küsur yıllık siyasal ve 40 küsur yıllık ahdi geçmişe sahip Avrupa ile bütünleşme süreci yeni bir aşamaya ulaşmıştır.

Türkiye'yi yakından gözlemleyenler, siyasi-sosyal atmosferin olumlu bir şekilde ne ölçüde yumuşadığını, hoşgörü ve demokratik tartışma ortamının nasıl pekiştiğini, insan haklarının günlük hayata, idari uygulamalara ve yargı kararlarına giderek nasıl nüfuz ettiğini, yolsuzluk ve örgütlü suçların üzerine nasıl gidildiğini görmekte-dirler.

Çoğu zaman bir "sessiz devrim" olarak nitelendirilen bu kapsamlı reform süreci çerçevesinde Anayasamızın üçte biri değiştirilmiş, 8 uyum paketi kabul edilmiş ve birçok yasal ve idari düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

∴ 378

Son olarak 12 Nisan 2006 tarihinde 9. reform paketini açıkladım. Bu paket-te de siyasi reformlar açısından önemli yasaların yanısıra şeffaflık, etik davranış ilkeleri ve sivil-asker ilişkileri gibi alanlarda ciddi ilerlemeler sağlayacak düzenlemeler ve uluslararası sözleşmeler mevcuttur.

Tabi ki, çıktığımız bu yolda hedeflediğimiz noktaya henüz varmadık. Ama çok önemli dönemeçleri ve keskin virajları arkada bıraktık. Yapılan bu yasal değişikliklerin uygulamasında henüz istediğimiz düzeyde olmadığımızı biliyoruz.

Çabalarımızda, üye ülkelerin Hükümetlerinin ve AB Komisyonu'nun desteğini yanımızda bulduk.

Değerli konuklar,

3 Ekim 2005 tarihinde AB'yle müzakerelerin açılması gerçekten tarihi bir adımdır. Türkiye'yle müzakereleri açmakla AB, Avrupa'nın ortak değerler ve normlar üzerine kurulu olduğu yolunda tüm dünyaya olumlu bir mesaj vermiştir.

Türkiye'nin müzakere sürecinin uzun ve zaman zaman zorluklar içereceğinin bilincindeyiz. 80.000 sayfayı aşkın bir AB müktesebatının Türkiye gibi büyük bir ülkede yeknesak bir şekilde uygulanmasının sağlanmasının kolay bir süreç olmadığını farkındayız. Ancak, şundan emin olabilirsiniz ki üyelik kistaslarını karşılamak için elimizden gelen gayreti göstereceğiz. Son dönemde kamuoyu yoklamalarına da yansımış olduğu gibi, kayıtsızlığın ve tep-

kilerin güç kazandığı görülmekteyse de, halkımızın içten içe barındırdığı kararlılık, bu yöndeki en önemli itici gücümüz olmaya devam edecektir.

Biz herhangi bir ayrıcalık istemiyoruz. Bizim tek istediğimiz Türkiye'ye diğer adaylara olduğu gibi adil ve objektif davranılması ve ayrımcılık yapılmasıdır.

Sayın konuklar,

Türkiye-AB entegrasyon sürecinde geline bu aşamanın Fransa dahil birçok Avrupa ülkesinde canlı bir tartışma yarattığını görüyorum.

Bu tartışmalarda ortaya konan görüşleri saygıyla karşılıyoruz ve bunlardan yararlanıyoruz.

Öte yandan, Türkiye'nin Avrupa ile entegrasyonu konusunda ifade edilen tereddüt ve itirazlara, bizzat Avrupalı seçkin devlet adamı, politikacı, işadımı ve entelektüellerin güçlü argümanlarla karşılık verdiklerini görüyoruz. Akılcı yaklaşımla ortaya konan tez ve antitezlerle en doğru senteze ulaşacağımıza inanıyorum.

379 ::

Bu noktada, sözkonusu tartışmalarda, Türkiye'nin potansiyelinin ve meziyetlerinin veya eksikliklerinin adil ve nesnel biçimde değerlendirilmesini, tartışmanın sağlıklı sonuç vermesi bakımından gerekli gördüğümü belirtmek isterim.

Konunun, Avrupa'nın orta ve uzun vadeli küresel kimliği, çıkarları ve geleceği ile yakından bağlantılı olduğunu da unutmamak gerekir. Türkiye'nin özellikleri de, konuya, kısa vadeli, güncel unsurlara dayalı değerlendirmeler yerine uzun görüşlü bir perspektiften bakılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu arada, Türkiye ile ilgili değerlendirmelerin nesnel temelleri konusunda birkaç noktayı vurgulamak isterim. Zira, Avrupa kamuoylarında bu noktalarda ciddi yanılsamalar olduğunu görmekteyim.

1. Türkiye'nin AB ile entegrasyonu son birkaç yıl önce ortaya çıkmış değildir. 1963 Ankara Anlaşması'nda ve kırk yıllık bu ilişkinin önemli dönemleri olan Helsinki, Kopenhag ve Brüksel Zirveleri ile müteakip zirvelerde bu sürecin katılıma yönelik olduğu teyit edilmiştir. Türkiye ve AB liderlerinin bu kararları alırken siyasi ve teknik hesapları, maliyet değerlendirmelerini ve planları dikkate almış olduklarından herkes emin olmalıdır.
2. Tam üyelik, müzakereler iki taraf bakımından da tatmin edici biçimde tamamlandıktan sonra sözkonusu olacaktır. Türkiye ile müzakerelerin İngiltere ve İspanya gibi ülkeler ile olduğu gibi uzun süreceği teknik olarak tahmin edilmektedir.

3. İleride, müzakerelerin tamamlanmasından sonra AB'ye üye olacak olan Türkiye, tabiatıyla bugünkü Türkiye olmayacaktır. Bütün ekonomik-sosyal standartları ve mevzuatıyla farklı bir Türkiye olacaktır. Esasen müzakere sürecinin anlamı da budur. Bu sürecin uzun olacağına herkesçe kabullenilmesinin anlamı da budur.

Sonuç itibarıyla, Türkiye'nin AB üyeliği bugün küresel düzeyde karşılaştığımız mevcut sorunların cevabını ve fırsatların tümünü ihtiva eden bir sentezdir. Basit bir ifadeyle, bu sentez Doğu ve Batının en iyilerinin bir toplamı olmalıdır. Türkiye'nin AB ile bütünleşmesi tüm siyasal, ekonomik, kültürel ve bunların da ötesinde stratejik sonuçlarıyla kıtamızın sınırlarını aşan önemli bir projedir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yapacağı stratejik, ekonomik ve kültürel katkılar konusunda Avrupa kamuoylarındaki bilinç düzeyinin artmakta olması memnuniyet vericidir.

∴ 380

Türkiye, komşu bölgelerde sahip olduğu özel konum ve ilişkiler sayesinde, AB'nin bu coğrafyadaki siyasi ve ekonomik ilişkilerinin derinleştirilmesine de önemli katkı sağlayacaktır.

Dünyanın en büyük ekonomileri arasında 17. sırada bulunan dinamik Türk ekonomisinin AB'ye sunacağı ek potansiyel de ihmal edilemeyecek boyutadadır. Türkiye'nin son dört yıl içindeki kümülatif büyüme oranı % 40'lara yaklaşmaktadır. Türkiye'nin önümüzdeki on yıl içinde 800 milyar Euro'ya varacak gayri safi milli hasılasıyla Avrupa'nın en büyük 6. ekonomisi olacağı tahminleri yapılmaktadır. Üyeliğimiz, AB iç piyasasına da kaydedeğer katkı sağlayacaktır.

Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattının tamamlanması ve gündemde olan diğer projelerle birlikte Avrasya bölgesinde petrol, doğal gaz ve genel olarak enerji nakli bakımından bir terminal noktası haline gelmekte olan Türkiye'nin üyeliği, AB ülkelerine enerji ulaşımının güvence altına alınması bakımından da önem taşıyacaktır. AB sınırları içindeki bir terminal noktasının AB için daha tercih edilir olması gerekir.

Değerli konuklar,

Türkiye-AB üyesi olmanın sorumluluğunu, AB'nin sadece siyasi ve teknik mevzuatının değil, uzlaşma kültürünü de benimsemekte yattığının bilincindedir.

Bu sorumluluğu nasıl büyük bir bilinçle taşıdığımızın ve taşıyacağımızın en iyi göstergelerinden biri Kıbrıs konusunda izlediğimiz tutum olmuştur.

Kıbrıs sorununun taraflarından birinin AB üyesi olmasının yarattığı dengesizlik, soruna hakkaniyete dayalı bir çözüm bulunması çabalarını güçleştirmektedir. Buna rağmen, Türkiye, BM Genel Sekreteri'nin soruna kapsamlı

bir çözüm bulma çabalarına aktif olarak katkıda bulunmaya devam etmektedir. Mevcut durum, başta Ada'daki iki halk olmak üzere sorunun tüm taraflarının çıkarlarına ters düşmektedir. Çözumsuzlük, iki süreç arasında doğrudan bağ olmamasına rağmen Türkiye-AB ilişkilerine de zarar vermektedir.

Bu tıkanıklığın aşılabilmesi için, 24 Ocak 2006 tarihinde BM Genel Sekreteri'nin öncülüğünde uygulanmak üzere bir Eylem Planı açıkladık.

Bu girişimin Kıbrıs'ta kapsamlı bir çözüme ulaşıncaya kadar geçiş süreci oluşturacağına inanıyoruz. Bu girişimle karşılıklı güveninin tesisi ve ekonomik kalkınma için elverişli bir ortam yaratmak istiyoruz. Bu planla liman ve havaalanlarımızı Rum bandıralı gemi ve uçaklara açmaya hazır olduğumuzu söylüyoruz. Fakat aynı zamanda Kıbrıs Türk tarafına yönelik bütün kısıtlama ve ambargoların da kalkması gerekmektedir.

Maalesef bugüne değin Kıbrıs Rum tarafından bu yapıcı önerimize olumlu bir cevap alamadık.

AB zeminlerini kullanarak Türkiye'den tek taraflı taviz beklemek, sorunun çözümüne hiçbir fayda sağlamayacaktır. Bu nedenle, AB üyesi ülkelerin Eylem Planımıza destek vermelerini ve Kıbrıs Rum tarafını çözüm yönünde imale etmelerini bekliyoruz.

381 ::

Türkiye ve Kıbrıslı Türkler olarak birleşik bir Kıbrıs'ın AB'ye girmesi için üzerimize düşen tüm sorumlulukları yerine getirdik. Kıbrıslı Türklerin yapılan referandumda evet, Kıbrıslı Rumların ise hayır oyu kullanmalarıyla kimin birleşmeden kimin bölünmeden yana olduğu ortaya çıkmıştır

Bizim vizyonumuz birleşmiş bir Kıbrıs çerçevesinde Doğu Akdeniz'in Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'ın AB içinde yer alacakları bir işbirliği sütunu oluşturulması yönündedir. Temel amacımız budur. Bu nedenle biz Türkiye olarak Kıbrıs sorununun bir an önce çözüme kavuşturulmasını arzu ediyoruz. Kaldı ki, bugünkü dünyamızda gelişen tehditlerle mücadele edebilmek için daha fazla karşılıklı dayanışma ve işbirliğine ihtiyaç vardır. Biz siyasetçilere düşen görev, geçmişten kalan sorunları çözüme kavuşturmaktır.

AB'li dostlarımızı da BM zemininde kapsamlı çözüme yönelik çabalara odaklanmaya, bu çabalara etkin destek vermeye ve Kıbrıslı Türklerin dünya ile serbestçe bütünleşmesine imkan tanımaya çağırıyoruz.

Sayın konuklar,

Türkiye uluslararası toplumun gündemini işgal eden ve çözüm bekleyen sorunlara da uzlaştırmacı bir anlayışla katkıda bulunmaya devam etmektedir.

Bu bağlamda, son olarak Ortadoğu'da yakın dönemde yaşanan sıkıntıların sona erdirilmesi amacıyla bildiğiniz gibi tarafımızdan yoğun diplomatik çabalar sürdürülmüştür. Son defa, çatışmaların sona erdirilmesini takip eden

günlerde Lübnan, İsrail, Filistin ve Suriye'ye giderek temaslarda bulundum ve tarafları BM Güvenlik Konseyi'nin 1701 sayılı kararının uygulanmasına teşvik ettim.

Bölgede kalıcı barışın tesisine verdiğimiz önem kapsamında UNIFIL çerçevesinde Lübnan'a asker gönderilmesi konusunda Anayasamızın emrettiği doğrultuda, TBMM'nin muvafakatini aldık ve gerekli çalışmalara başladık. Kısa bir süre içinde Lübnan'da konuşlanacak UNIFIL'e katkımızı sevketme aşamasına geleceğimize inanıyorum.

Fransa ile Ortadoğu ile ilgili politikalarımızın büyük ölçüde örtüştüğünü ve hatta birbirini tamamladığını memnuniyetle müşahade ediyorum. Güvenlik Konseyi üyesi ve AB'nin en ağırlıklı ülkelerinden biri olan Fransa ile önemli bir bölge ülkesi olan Türkiye'nin Ortadoğu'ya barış ve istikrarın getirilmesi için müşterek potansiyellerini yönlendirebilecekleri birçok alan mevcut olduğunu görüyorum.

Değerli misafirler,

∴ 382

Hıristiyan ve İslam medeniyetleri arasında yaratılmak istenen tehlikeli kırılmalara ve Türkiye'nin AB'yle bütünleşmesinin bunu engelleme yönünde yapacağı katkılara dair tespitlerimi daha önce değişik forumlarda dile getirdim.

Yanılmış olmayı istediğim bu tespitlerimde, her geçen gün yaşanan gelişmeler karşısında, haklı olduğumu üzülenek görüyorum.

Bu tür kutuplaşmaların önüne geçilebilmesi için işbirliği ve diyalog zemini güçlendirmeye bugün çok daha fazla ihtiyacımız vardır. Çağdaş dünyamızda din, sistem ve coğrafyalara değil; bireye aittir; öyle olmalıdır.

Türkiye'nin AB üyeliği Hıristiyanlar ve Müslümanlar arasında birlikte yaşama inanç ve iradesini hiç şüphesiz güçlendirecektir.

Lütfen Türkiye'nin farklılıklarını dile getirirken, bu farklılıkların esasında başlı başına birer zenginlik olduğunu unutmayınız. Bunları tek başına değil, AB'ye katabilecekleri artı değerlerle birlikte düşününüz.

Cumhurbaşkanı Chirac'ın bu amaçla düzenlediği Kültür Atölyesi toplantısını fevkalade zamanlı ve yararlı gördüğümü de burada belirtmek isterim.

Türkiye ve Fransa, Akdenizli kimlikleriyle birbirini anlayabilen ve dünyadaki gelişmelere karşı yaklaşımları barış ve istikrarın sağlanması ekseninde keşşen iki ülkedir. Ülkelerimiz, Avrupa tarihinin kritik dönemlerinde belirleyici rol oynamışlardır. Günümüzde de, dünyamızda ortaya çıkan sorunlar karşısında yapıcı çabalarımızla tekrar ön plana çıkmış bulunuyoruz. Türkiye ve Fransa, tarihi ve kültürel birikimleri, gelenekleri ve beşeri potansiyelleri ile bölgemizdeki ve ötesindeki gelişmelere birlikte olumlu katkılarda bulunma yeteneğine sahiptirler. Diğer taraftan, Fransa'nın Türkiye'de olağanüstü ekonomik ve kültürel bir alt-yapıya sahip olduğu unutulmamalıdır.

AVRUPA BİRLİĞİ VE KIBRIS

Değerli konuklar,

Değerlerimizi ve yaşam hakkımızı tehdit eden fikir ve eylemlerle ancak birlik halinde mücadele edebiliriz.

Türkiye, Avrupa Birliği'ne üye olması halinde, bölgesel ve küresel istikrara ve refahın yayılmasına ciddi olarak katkıda bulunabilecek bir ülkedir. Türkiye'nin üye olduğu bir Avrupa Birliği, dünyada güvenlik ve refah üreten ve yayan başat bir güç olacaktır.

Teşekkür ederim.

**KKTC'nin 23. Kuruluş Yıldönümü
Kutlamalarında Yapılan Konuşma**

∴ 384

∴ Lefkoşa, 15 Kasım 2006

Sayın Cumhurbaşkanı,
Değerli Kıbrıslı Türk Kardeşlerim,
Kıymetli Konuklar,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 23'üncü yıldönümü törenlerine katılmaktan büyük kıvanç duymaktayım. Başbakanımız ve Hükümet üyelerimizin içten kutlama dileklerini, selam ve sevgilerini size iletmek isterim. Türk Milleti, bu bayram coşkusunu siz kardeşleriyle paylaşmaktadır.

Bu vesileyle, 1974 Barış Harekatı'nın lideri ve Kıbrıs davasının unutulmaz şahsiyetlerinden olan Sayın Bülent Ecevit'i geçtiğimiz hafta içinde kaybetmiş olmanın üzüntüsünü yaşadığımızı ifade ederken, kendisini huzurunuzda bir kez daha rahmet ve şükranla anıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Kıbrıs Türk halkı bu aşamaya uzun ve zorlu bir yolu aşarak gelmiştir. Kıbrıs Türkünün kendi kaderini belirleme iradesi, özgür ve onurlu bir yaşam sürme talebi 15 Kasım 1983 günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilan edilmesiyle vücut bulmuştur.

Bugün Kıbrıs'ta iki ayrı halk, iki ayrı demokratik düzen ve iki ayrı devlet vardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dayandığı temel ilkeler, özgürlük, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasidir. KKTC bu değerler ve ilkeler üzerinden gittikçe gelişmekte ve ilerlemektedir.

Bu hepimiz için haklı bir gurur kaynağıdır. Bu başarılar kahraman Kıbrıs Türk halkının çabalarıyla elde edilmiştir. Sizleri bir kez daha kutluyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı,
Değerli konuklar,

Dünyamız bir değişim süreci içindedir. Bu süreç beraberinde artan belirsizlikleri, siyasi tıkanmaları ve var olanlar ile birlikte yeni ihtilafları gündeme getirmektedir. Çevremizde krizler birbirini takip etmektedir. Özetle risk ve tehditlerin yoğun olarak yaşandığı bir coğrafyada bulunuyoruz. Türkiye'nin amacı öncelikle bölgemizde çatışma ve ihtilafların giderilmesi, sorunların barışçı yollardan çözülmesi, barış ve istikrar ortamının yaratılmasıdır.

Büyük önder Atatürk'ün "yurtta barış, dünyada barış" ilkesi dış politikamızın temelini oluşturmaktadır. Biz dış politika açılımlarını bu zeminde oluşturmaktayız. İzlemekte olduğumuz çok boyutlu dış politika çerçevesinde bir yandan komşularımız ve bölgemizdeki ülkelerle ikili ilişkilerimizi geliştirirken, öte yandan, Avrupa-Atlantik kurumlarıyla ilişkilerin geliştirilmesine de önem atfetmekteyiz. Ezcümle Türkiye bölgesinde güvenlik, barış ve istikrarın teminatıdır. Bu doğrultuda KKTC ile birlikte çözüm yolunda çabalar sarfetmeye devam ediyoruz.

385 ::

Öte yandan Türkiye'nin AB tam üyeliği dış politikamızın temel hedefidir. AB üyeliğinin bölge istikrarına katkılarda bulunacağına inanıyoruz. Kıbrıs Türk halkının da uluslararası toplumda hak ettiği yeri alması ve öngördüğü AB perspektifi bu çabalarla bütünleşmektedir. Biz Doğu Akdeniz'in uyum ve işbirliği içinde Avrupa Birliği'nin istikrarlı bir alt bölgesi olmasını istiyoruz.

Bu bağlamda özellikle şunu vurgulamak istiyorum, Kıbrıs sorunuyla Türkiye'nin AB üyeliği arasında herhangi bir bağlantı kurulması doğru değildir. Yanlış bir hesaptır. Kıbrıs sorunu Türkiye'nin Avrupa Birliği katılım sürecine karşı kullanılmamalıdır. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bu girişimlere kararlılıkla karşı durmaya devam edeceğiz.

Biz Kıbrıs Türk halkının her anlamda dünya ile bütünleşebilmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz. Bu özellikle 24 Nisan referandumlarında Kıbrıs Türk halkının çözüm yönünde oy kullanmasından sonra etik bir zorunluluk teşkil etmektedir. Rum tarafının uzlaşmaz siyasetinin bedelinin Kıbrıs Türkü'ne ödetilmesi büyük bir haksızlıktır. Bu haksızlıklar AB'nin çağdaş değer ve normlarıyla bağdaşmamaktadır. Biz, uluslararası toplumun ve Avrupa Birliği'nin Kıbrıs Türk halkına verdiği sözlere tutmasını bekliyoruz.

Değerli konuklar,

Kıbrıs bizim için milli davadır. Kıbrıs Türk halkı ve KKTC kapsamlı bir çözümün kurucu ve eşit iki tarafından biridir. Bu doğrultuda yeni bir ortaklık

ancak iki kesimlilik, siyasi eşitlik ve garantörlük haklarımız gibi vazgeçemeyeceğimiz temel ilkeler üzerine inşa edilebilir.

Sorunun çözüm yeri Birleşmiş Milletlerdir. Çözüm, BM Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonu çerçevesinde, iki halkın irade ve rızasına dayanacaktır. Uzlaşma yolunu Ada'daki iki taraf bulacaktır.

Türk tarafı son yıllarda uzlaşma yollarını aramak üzere bir adım ileriye olmuştur. Ancak bu, kabul edilmiş BM parametreleri dışında her ne pahasına olsun bir çözümü kabul edeceğimiz anlamına gelmemektedir. Esasen BM zemininden konuyu AB zeminine çekmek ve Türkiye'den tavizler beklemek çıkmaz bir yoldur. Biz bu yöntemleri kabul etmeyiz. Ne var ki, Rum tarafı Kıbrıs Türk tarafıyla eşitlik temelinde yetki paylaşımına dayanan bir çözüm modelini kabul etmediğini söylemek ve fiilleriyle ortaya koymuştur.

Günümüz dünyasında hoşgörü, uyum ve karşılıklı saygı kültürleri ve toplumlar arasında işbirliğinin temellerini oluşturmaktadır. Kıbrıs'ta da uzlaşma bu yaklaşımı gerektirmektedir.

∴ 386

Biz Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Ada'da yürüttüğü süreci destekliyoruz. KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Talat'ın açıklamalarını ve bu yönde izlediği tutumu da paylaşıyor ve destekliyoruz. Ada'daki liderlerin kapsamlı çözüm için bir araya gelmeleri gerektiğine inanıyoruz.

Biz bu anlayışla çözüm sürecine katkıda bulunacak her türlü girişimi ele almaya hazırız. Finlandiya Dönem Başkanlığı'nın iyi niyetle başlattığı girişime yapıcı bir anlayışla baktık. Ancak bu, üzerinde durulan fikirlerin tümünü paylaştığımız anlamına gelmez. Bu çerçevede, KKTC ve Kıbrıs Türk halkına uygulanan ayrımcılık, haksızlık ve kısıtlamaların son bulmasını bekliyoruz. AB'nin 26 Nisan 2004 tarihinde yaptığı çağırının biran önce hayata geçirilmesini diliyoruz. Bu çerçevede, Türkiye'nin 24 Ocak 2006 tarihinde açıkladığı eylem planının da uzlaşmayı sağlayacak bir çerçeve oluşturduğunu düşünüyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı,
Değerli konuklar,

Biz, Kıbrıs'ta barışın da, istikrarın da temelinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ekonomik ve sosyal bakımdan güçlenmesinin yattığına inanıyoruz. Kıbrıs Türk halkının refah seviyesinin yükseltilmesi bizim için de öncelikli bir hedeftir.

Bu müşterek hedefe uygun olarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ekonomik yapısı son yıllarda güçlenmiş ve ekonomik refah düzeyi artmıştır. Kıbrıs Türkü önümüzdeki dönemde sosyal ve ekonomik açıdan daha ileri aşamalara geçecektir. Son beş yıl zarfında GSMH'da yüzde elli oranında büyü-

me olmuştur. Kişi başına düşen milli gelir iki kat artmıştır. Biz geleceğe güvenle bakıyoruz.

Hükümetimiz, KKTC Hükümeti ile el ele, Kıbrıs Türk kardeşlerimizin refah ve huzuru için üzerine düşen her türlü tedbiri almaya kararlıdır. Sayın Başbakanımızın 20 Temmuz kutlamaları çerçevesinde Ada'ya yapmış olduğu ziyaret esnasında imzalanan Ekonomik ve Mali İşbirliği Protokolü bu konudaki kararlılığımızı esasen ortaya koymuştur.

Bu büyüme hızının korunabilmesi için başta turizm ve altyapı olmak üzere, KKTC ekonomisinin önemli sektörlerindeki gelişmeler memnuniyetle karşılanmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bölgenin en önemli turizm merkezlerinden biri haline gelecektir.

Ayrıca, KKTC'nin giderek büyüyen ve gelişen bir üniversite merkezi haline gelmesini destekliyoruz. Üniversitelerin sorunlarının halledilmesi ve gelişmesi bizim de üzerinde titizlikle durduğumuz bir konudur. Öncelikli hedefimiz Kıbrıs'ta öğrenim gören öğrenci sayısının 60 bine ulaşmasıdır.

Yatırımların teşviki yönünde yeni imkanlar yaratmayı öngörüyoruz. Kıbrıs Türk çiftçisine, üreticisine, sanayicisine, turizm sektörüne ve reel sektöre, KKTC Hükümetiyle birlikte destek olmaya devam edeceğiz. Ayrıca, yol, su ve elektrik gibi alt yapı yatırımlarına da büyük destek veriyoruz. Geçtiğimiz yıllarda toplam 5 adet santral kurulmuştur. Elektrik altyapı yatırımları devam etmektedir. Su konusundaki proje ve uygulama çalışmalarımız sürmektedir.

387 ::

Sayın Cumhurbaşkanını,
Değerli konuklar,

Türkiye koşullar ne olursa olsun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıslı Türk kardeşlerinin her zaman yanında olacaktır. Türkiye, Kıbrıs'a ilişkin tarihi ve ahdi hak ve yükümlülüklerine sahip çıkmaya kararlıdır.

Sözlerime son vermeden önce, Kıbrıs Türk halkının mücadelesini başlatan Dr. Fazıl Küçük'ü rahmetle anıyorum. Kıbrıs Türkünün uzun ve zorlu yıllarda mücadelesini yapan ve Kıbrıs davamıza büyük hizmetler vermiş olan ve aramızda bulunan KKTC Birinci Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'ı saygıyla selamlıyorum. Huzurunuzda bir kez daha, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulması ve bugünlere ulaşmasını canları pahasına sağlayan aziz şehitlerimizimize rahmet diliyor, kahraman mücahit ve gazilerimizi şükranla anıyorum.

Değerli kardeşlerim, bayramınız kutlu olsun.

**Türk Kamu Yönetimi Üst Düzey Yöneticileriyle
Gerçekleştirilen AB Müzakere ve Reform Süreci
Değerlendirme Toplantısı'nda Yapılan Konuşma**

∴ 388

∴ Ankara, 10 Ocak 2007

Değerli arkadaşlar,
Kıymetli basın mensupları,

Bugün burada Türk kamu yönetiminin üst düzey yöneticileriyle, iki önemli konuda istişarede bulunmak üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bunlardan birincisi AB müzakere ve reform süreçlerimizin bir değerlendirmesini yapmak, diğeri de AB katılım sürecinin ilerleyiş hızından bağımsız olarak ülkenin ihtiyacı olan reformlara ilişkin bir yol haritası çıkarmaktır. Bu amaçla ilk toplantıyı hatırlayacağınız üzere geçtiğimiz yıl 8 Mayıs tarihinde yapmıştık.

Bugün bulunduğumuz aşama itibariyle, 13 Ekim 2006 tarihinde sona eren tarama süreci başarılı şekilde geçmiş, 33 müzakere faslını ele almak üzere Brüksel'e giden 66 heyetimizin performansı AB Komisyonu tarafından övgüye değer bulunmuştur. Heyetlerimizin gerek hazırlık sürecinde ve gerek tarama toplantılarında ortaya koydukları performans, teknik çerçevesi içinde tutulduğu takdirde müzakere sürecinin pürüzsüz şekilde yürütülebileceğinin ilk işareti olmuştur.

“Bilim ve Araştırma” faslında müzakereler geçici olarak kapatılmıştır. “Eğitim ve Kültür” faslında müzakerelerin açılması için AB ülkelerinin Ortak Müzakere Pozisyonlarını oluşturmaları beklenmektedir. “İşletme ve Sanayi Politikası” faslında Müzakere Pozisyon Belgemizin hazırlıkları devam etmektedir.

11 Aralık 2006 tarihinde AB Dışişleri Bakanlarının müzakere sürecimize ilişkin olarak aldıkları kararlar müzakere sürecimizle hiçbir bağlantısı olmaması gereken Kıbrıs sorunu önümüze bir engel olarak çıkartılmaya çalışılmıştır. Bunu kabul etmemizin mümkün olmadığı karşı açıklamalarla vurgulanmıştır. Ancak, AB müzakere süreci tüm sıkıntılara, karşı açıklamalara rağmen devam etmektedir.

İlave bir kriter haline getirilen meselenin çözümü esasen müzakere sürecimizle hiçbir ilgisi olmayan bambaşka bir konudur. Bizim bakımımızdan, açılmayacak 8 fasıl da tıpkı diğerleri gibi yerleşik usuller uyarınca ele alınacak, teknik hazırlıklarımız şimdiye kadar olduğu gibi devam ettirilecektir. Müzakere sürecimiz kararlılıkla sürdürülecektir.

Gerekirse fasılları kendimiz açar kendimiz kapatır. AB hazır hale geldiğinde de onlarla da bir araya gelip formaliteleri bir günde tamamlarız. Önemli olan kendi hazırlıklarımızdır.

Değerli arkadaşlar, AB'nin 11 Aralık kararı, ülkemizin ihtiyaç duyduğu reformları yerine getirme kararlılığımızda en ufak bir sarsıntıya yol açmamıştır. Bugüne dek olduğu gibi, bundan sonra da temel şiarımız, sadece siyasi alanda değil, vatandaşlarımızın günlük hayatlarını kolaylaştıracak her alanda reform faaliyetlerinin Türkiye daha yüksek standartları hak ettiği için devam ettirilmesidir.

Müzakere sürecimizi siyasi mülahazalarla yavaşlatmak, hatta durdurmak isteyen AB üyeleri sürecin her aşamasında çaba gösterebilirler. Sürecimizi yavaşlatmak isteyenler haksız olsalar da, zaman zaman bunda başarılı da olabilirler. Ama şunu unutmayalım ki, aynı şekilde müzakere sürecinin hızlı ve başarılı bir şekilde devam etmesi için uğraşan, Türkiye'nin tezlerine yakın ve destekleyen AB ülkeleri de vardır. Yine şu da bir gerçektir ki, müzakere süreci her zaman inişli-çıkışlı olmuştur. Bunu AB'ye tam üye olan ülkelerin geçirdikleri süreçlere baktığımızda da görüyoruz.

Bizim için önemli olan, inişler yaşandığında reform yolundan sapmamaktır. Avrupa'nın konjonktürü olumsuz bir şekilde geliştiğinde, "işler kötüye gidiyor", "Avrupa şu anda çok hazır değil" deyip çalışmalarımızın durmamasıdır. Önemli olan, Avrupa'nın konjonktürü değiştiğinde bizim yol almış, mesafe katetmiş, kendimizin çok daha ileri bir seviyede hazır hale gelmiş olmamızdır. Şimdiki gelişmelerin hepsi gelip geçicidir. Bu açıdan bu gibi toplantılar çok önemlidir.

Bu bağlamda, tarama sürecinin değerlendirmesi, tarama toplantılarına katılan kurumlarımızın iştirakiyle yapılan sekiz ayrı toplantıda geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma grupları müzakere fasıllarına ilişkin işlemleri ve çalışmalarını hızlandırıcı kararlar almışlardır.

Türkiye için asıl önem taşıyan ve öncelikli olan da reform sürecidir. Bu itibarla, yasama ve uygulama alanında reform çalışmalarımız, müzakere sürecinde yaşanabilecek gelişmelerden bağımsız olarak kararlılıkla sürdürülecektir. Bu Hükümetimizin kesin kararıdır. Bunu Sayın Başbakanımız da defalarca açıklamıştır. Bizler de her fırsatta açıklıyoruz. Çünkü bütün bu yaptıklarımız Türk halkının hayat standartlarını daha da yükseltmekle ilgilidir.

Bazı çevrelerce reform çalışmalarımız AB'ye verilen tavizler veya dayatmalar olarak takdim edilmeye çalışılmaktadır. Bu doğru değildir. Reformlar, Türkiye'nin ihtiyacıdır. Türk halkının hayat standartlarını yükseltmek için devam etmeleri zaruridir. Çağdaşlaşmanın tek yolu, yenilenmeden; yani eksikliklerimizin ve aksayan yönlerimizin açık yüreklilikle belirlenip, giderilmesinden geçmektedir. Şunu unutmayalım ki, hızla değişen dünyamız içinde, içine kapanmış ve kendini yeni çağın koşullarına uyarlayamayan bir Türkiye sadece yerinde sayar. O açıdan biz kendi geleceğimizi düşünerek, kendimizi yenileme, kendi yol haritamızı çıkartma ve bu çerçevede Türk halkının çıkarına olan reform sürecini kuvvetli bir şekilde devam ettirmek niyetindeyiz.

∴ 390

2007'nin seçim yılı olduğunu biliyoruz. Ancak kimse 2007'nin kayıp bir yıl olacağı kanaatine kesinlikle kapılmamalıdır. 2007 yılında öncelik verdiğimiz bütün kanunları kararlılıkla Meclis'e sevk edeceğiz ve Meclis de bunları çıkaracaktır. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bu çerçevede burada alınacak kararlar doğrultusunda, sizin ortaya çıkarıp bizlere sunacağınız ve Meclis'e göndereceğimiz yasaların hepsini bu süre içerisinde çıkartacağız. 2007 yılını Türkiye için kesinlikle kayıp yıl yapmayacağız.

Burada kamuoyumuza izah etmek istediğim bir diğer husus da AB ile olan ilişkilerimizin diğer boyutunu teşkil eden 40 yıllık ortaklık ilişkimizdir. Türkiye-AB ilişkileri müzakere sürecinden ibaret değildir. AB ile aramızda bir çok konuda ortak projeler ve programlar vardır. Bildiğiniz gibi mali ilişkiler devam etmektedir. 2002 yılından bu yana 1,5 milyar Euro'ya yakın hibeler alınmıştır. Avrupa Yatırım Bankası ile ilişkilerimiz yakın bir şekilde devam etmektedir. Yine hatırlayacaksınız, 6. Çerçeve Programı'na katıldık. 7. Çerçeve Programı'na da katılma kararını aldık. Dolayısıyla, bütün bunları düşündüğümüzde AB ile olan ilişkilerimizi sadece müzakere süreci olarak görmememiz gerekir, bu çok boyutlu bir ilişkidir ve devam edecektir.

Sözlerimi noktalarken, kamuoyumuzun ve değerli Türk basınının özellikle reform sürecine şimdiye kadar verdiği destek için teşekkür ediyorum. Bu desteğin bundan sonra da artarak devam etmesi gerektiğine inanıyorum. Şüphesiz ki, bu desteğin devam etmesi için önce Hükümetimizin kararlılığını sizin görmemiz gerekir. Burada bugün biraraya gelen Türkiye'nin en önemli heyetlerinden birisidir. Türkiye'nin bütün Bakanlıklarının Müsteşarları, bü-

tün özerk kurumlarının temsilcileri buradadır. Türkiye için önemli kararların alınmasında rol oynayan, önemli kararlar alınırken bunların hazırlığını yapanlar sizlersiniz. Sizlerin getireceği değerlendirmeler, öneriler şüphesiz Bakanlar Kurulu'na gelecek ve oradan sevk edileceği TBMM'de yasalaşacaktır. Yasa olmayan ikinci derecede bazı düzenlemeler vardır. Bunlar yine sizin teklifinizle Hükümetimiz tarafından yerine getirilecektir.

Bir kez daha şunu açıklıkla söylemek isterim ki, burada aslında önümüzdeki dönemlerin yol haritası çizilmektedir. Bunlar Türk halkının çıkarına olduğu için yapılmaktadır, ama aynı zamanda AB reform sürecinin de bir parçasıdır. Reform süreci dediğimizde sadece siyasi reformlar anlaşılmaktadır. Halbuki öyle anlaşılmamalıdır. Halkımızın hayat standartlarının yükseltilmesi de reform sürecinin bir parçasıdır. Ben bu duygularla bu toplantının başarılı geçmesini diliyorum ve basın mensuplarına tekrar teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ederim.

■ ■ ■ ■ **KKTC'de İnşa Edilen**
■ ■ ■ ■ **Mercure Otel'in Açılış Töreninde**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 392 ∴ Girne, 13 Nisan 2007

Sayın Başbakan,
Sayın Bakanlar,
Değerli konuklar,

Bugün burada çok önemli bir gelişme için bir araya geldik. Dün önemli bir gazetenin, Star-Kıbrıs'ın hem KKTC'de, hem de İngiltere'de yayın hayatına başlaması vesilesiyle toplanmıştık, bugün de büyük bir uluslararası oteller zincirinin beş yıldızlı bir halkasının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyete geçmesi vesilesiyle toplandık.

Kıbrıs'a her gelişimde mutlu olaylar yaşandığını memnuniyetle görüyorum. Buraya gelen yatırımlar, KKTC'nin geleceğinin ne kadar güvenli ve emin olduğunu göstermektedir.

Ada'da henüz kapsamlı çözüm ve barış olmasa da, Kıbrıslı Türklerin ellerinden gelen iyi niyeti gösterdiğini artık bütün dünya görmüştür. Bu, büyük önem taşımaktadır. Dünya, Kıbrıs'taki durumdan artık kimin sorumlu olduğunu anlamıştır.

Kıbrıs Türk tarafı barış için uzlaşmacı bir politika izlerken, Kıbrıs Türk halkının hak ve hukuku asla zedelenmeyecektir. Ada'da iki ayrı gerçek olduğunun herkesçe görülmesi gerekir. Ada'da iki ayrı ırk, iki ayrı millet, iki ayrı dil, iki ayrı din, iki ayrı demokrasi ve iki ayrı devlet vardır. Kapsamlı çözüme ancak bu gerçekler dikkate alınarak ulaşılabilir.

Türkiye, bu çerçevede üstüne düşeni yapmaya devam edecektir. KKTC'nin temellerinin sağlamlaşması için eskiden nasıl destek vermişsek, bu desteği aynen sürdüreceğiz.

Bakın, size bir iki örnek vereyim: son üç yılda KKTC’de 190 kilometre yol yapılmıştır. Dört yıl önce 4.800 dolar olan milli gelir, bugün 12.000 Dolara ulaşmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinde son dört yılda sağlanan kesintisiz büyüme %50 oranını aşmıştır. Türkiye’den KKTC’ye deniz altından su taşınmasıyla ilgili proje de tamamlanmıştır. Yakında su taşınmasına başlanacaktır. Ada’ya elektrik getirilmesi için yatırımlar sürmektedir.

Ayrıca, Türkiye’nin köklü üniversitelerinden İstanbul Teknik Üniversitesi, KKTC’de büyük bir kampus kurmak için harekete geçmiştir. ODTÜ’den sonra İTÜ de kısa süre sonra burada bir kampus kuracaktır. Tüm bunlar, geleceğe umutla bakmamızı sağlamaktadır.

Havaalanları ve 5 yıldızlı oteller şehirlerin ve ülkelerin, cazibe merkezi olmasının yoludur. Bu nedenle Ercan Havalimanı’nın kapasitesinin ve standardının artırılmasına da destek veriyoruz.

Bu çerçevede, siz üzerinize düşeni yapacaksınız, biz de yapmaya devam edeceğiz. Kıbrıslı Türklerin kendi aralarında gereksiz tartışmalara girmesine gerek yoktur. Demokratik ortamda her şey tartışılabilir, ama bünyeyi zedeleyecek davranış ve lüzumsuz görüşlerle vakit geçirmemek gerekir.

393 ::

Değerli arkadaşlar,

Üç yıl önce bu otelin temeli atılırken yine buradaydık. Üç yıl önce boş bir arazi olan bu bölgede şimdi muhteşem bir bina yükselmektedir. İşte bunlar KKTC’yi yükseltmektedir. Dolayısıyla, yolumuza gereksiz konuşma ve hamasetle değil, temelleri güçlendirerek devam etmeliyiz.

Bu vesileyle, KKTC Hükümeti’nin yatırımcılara verdiği desteğe teşekkür etmek isterim. Yatırım, daha çok istihdam ve turist anlamına gelmektedir.

Bizler Hükümet olarak, sadece ekonomik fizibilite açısından değil, Kıbrıs davasına destek sorumluluğuyla hareket ederek, KKTC’ye yatırımı hep teşvik ettik.

Bu vesileyle tabii ki Kıbrıs’ın geleceğine güvenip yatırım yapan Türk işadamlarına da teşekkür etmem gerekir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi saygıyla selamlıyor, bu önemli yatırımın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne hayırlı olmasını diliyorum.

■ ■ ■ ■ **Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programı'nın**
■ ■ ■ ■ **Kamuoyuna Açıklandığı Toplantıda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 394 ∴ Ankara, 17 Nisan 2007

Değerli arkadaşlar,
Değerli basın mensupları,

Hatırlanacağı üzere, 3 Ekim 2005 tarihinde AB ile müzakerelere başladıktan sonra bütün Bakanlıklarımızın müsteşarları, siz değerli arkadaşlarım, bütün bağımsız kurumlar ile diğer devlet kurumlarının üst düzey yöneticileriyle bir toplantı yapmıştık. Müzakereye başladıktan sonraki süreci hep beraber değerlendirip, tarama sürecinin nasıl geçeceğini ve neler yapılacağını hep beraber konuşmuş ve tespit etmiştik.

Daha sonra da tekrar bir araya gelip Türkiye'nin kendi yol haritasına ilişkin yapması gereken çalışmalarını başlatmıştık. Yine hatırlanacağı üzere, 3 Ekim'de müzakerelere başladıktan sonra Türkiye-AB ilişkileri başka bir boyuta girdiği için bizim yoğunlaşmamız da bu boyuta göre değişmişti. Kısaca özetleyecek olursak, öncelikle siyasi reform süreci devam edecektir, çünkü hala bazı noksanlıklarımız bulunmaktadır. İkinci husus, AB müktesebatının Türkiye tarafından üstlenilmesidir. Üçüncü husus ise, iletişimin daha canlı hale getirilmesidir. Bu yöndeki amacımız, AB ile Türkiye arasındaki yakınlaşmanın devam ettirilmesi, özellikle sivil toplum kuruluşları arasında müşterek çalışmaların başlatılmasıdır. Dolayısıyla müzakereler başladıktan sonra 3 ayrı alanda AB ile çalışmalar yaptık. Siyasi reformlarla ilgili olarak Reform İzleme Komitesi, ilgili Bakanlar ve ilgili arkadaşlarımızla toplantılar yapmakta, bu süreci takip etmektedir. Bu süreçte amacımız, sadece yeni yasalar çıkartmak değil, bundan da önemlisi, çıkmış olan yasaların en iyi şekilde uy-

gulanmasını takip etmek ve artık Türkiye’de bir zihniyet değişikliğinin, anlayış değişikliğinin de bu şekilde gelişmesini temin etmektir.

Bugün bir araya gelişimizin asıl nedeni, özellikle AB müktesebatını üstlenmemizle ilgili yapılan çalışmalardır. Hatırlayacağınız gibi, bundan üç ay önce, 10 Ocak 2007 tarihinde biraraya geldiğimizde, AB müzakere ve reform sürecimizin bir değerlendirmesini yapmış ve önümüzdeki dönemde ülkemizin ihtiyacı olan reformların gerçekleştirilmesi için bir yol haritası çıkartılması konusundaki hedefimizi açıkça ortaya koymuştuk.

O toplantıda ortaya koyduğumuz bu iradenin hayata geçirilmesini teminen bütün kamu kurumlarımıza talimat verilmiş ve 3 ay içinde Türkiye’nin müktesebatı nasıl üstleneceğinin, neler yapacağının belirlenmesi ve bir nevi kendi yol haritamızın çıkartılması kararlaştırılmıştı. Tüm kamu kuruluşlarımıza çalışmayı bu sürede tamamlamaları yönünde talimat vermiştik. İşte bugün, “Türkiye’nin AB Müktesebatına Uyum Programı” olarak adlandırdığımız bu yol haritasını kamuoyuna açıklamak üzere buradayız. Bütün bu çalışmalar tamamlanmıştır. Şimdi bu çalışmaların neticesini açıklayacağız ve biraz sonra çalışmayı içeren kitap tüm basın mensuplarımıza ve arkadaşlarımıza dağıtılacak.

395 ::

“Türkiye’nin AB Müktesebatına Uyum Programı” başlıklı bu çalışma 3 aylık yoğun ve ciddi bir mesainin ürünüdür. Hazırlanmasına yaklaşık 200 kamu kurumu ve sivil toplum kuruluşu katkıda bulunmuştur. Öncelikle bütün emeği geçen arkadaşları, hepimizi tebrik ediyorum ve teşekkür ediyorum. Çünkü gece gündüz çalışıldı, iş gayet ciddiye alındı, her kurum, her Bakanlık, her devlet kurumu bu süreçte ne yapacağını tek tek ortaya çıkarttı, bunları takvimlendirdi. Bunları az sonra açıklayacağız. Bütün bu süre içinde 130’a yakın sivil toplum örgütü ile de çok yakın çalışma içinde olundu. Tüm belgeler herkese gönderildi. Yazılı görüş bildirenler ayrıca davet edildi ve Başmüzakereci arkadaşımız Sayın Ali Babacan ile ekibi tarafından dinlendi; çok yapıcı istişareler gerçekleştirildi. Dolayısıyla onlara da çok teşekkür ediyoruz.

Bu Program aslında hayatımızla ilgili birçok pratik konuyu ihtiva ediyor. Enerji tasarrufundan tüketicinin korunmasına, gıda maddelerinin daha hijyenik hale getirilmesinden posta hizmetlerinin kolaylaştırılmasına, çocuklarımızın şiddetten korunmasından karayolundaki taşımacılığın düzenlenmesine, gıda maddelerinin çok daha sıhhatli, halkın sağlığını düşünerek hazırlanmasından ulaşımın daha düzenli olmasına kadar hayatımızın, günlük yaşamımızın bir çok parçalarını ele alıyor aslında. O açıdan doğrudan faydasını göreceğimiz bir çalışmadır. Günlük hayatımızı doğrudan etkileyen, her alanda ülkemizdeki standartları AB ülkelerindeki standartlara yükseltmeyi amaçlayan bir çalışmadır. Bugün şikayet ettiğimiz bir çok konu, aslında

Program’da belirtilen yasalar ya da kararnameleler gerçekleştirildiğinde zaman içinde giderilecek, hepimizin Türkiye’deki hayat standartları düzelecek, herhangi bir AB ülkesindeki standartlara ulaşmış olacak, halkımızın günlük şikayetleri düzelecektir.

“AB Müktesebatına Uyum Programı” tamamen kendi inisiyatifimizle, halkımızın hakkı olan yüksek standartlara ulaşmak amacıyla tasarlanmış bir yol haritasıdır. Bütün bu nitelikleriyle Program Türkiye’nin kendi programıdır. Çünkü bu Program’ı bütün kamu kurumlarıyla beraber hazırladık. Bizim hazırladığımız ve önceliklerini bizim tespit ettiğimiz, kendi programımızdır. Müktesebat bellidir. AB’nin standartları bellidir. Kamu kurumlarımız bütün bu standartlara vakıf olmuştur. Bunlar kendi günlük standartlarımızla karşılaştırılmıştır. Bizim neler yapmamız gerektiğine, o noktaya gelmemiz için neyi düzeltmemiz, neyi yenilememiz gerektiğine ilişkin bütün bu formüller tabiri caizse elimizdedir.

∴ 396

Program, AB katılım müzakerelerimizin yürütüldüğü 33 başlık esas alınarak kaleme alınmıştır. Her bir başlık altında, hazırlanıp TBMM’ye sevk edilmiş kanun tasarıları, halen teknik hazırlığı devam eden kanun taslakları, mevzuat ve yönetmelik gibi ikincil düzenlemeler, stratejik belgeler titizlikle ele alınmıştır. Bunların AB müktesebatındaki karşılıkları Türkiye’nin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Bu çalışma dağıtıldığında göreceksiniz; hangi kanun çıktığında ne faydası, ne katkısı olacağı Program’da bellidir. Bütün bunlar tespit edilmiştir. Bütün bu çalışmalar 33 fasıl altında düzenli bir şekilde yapılmıştır. Bu şekilde ortaya çıkan Program, bir yandan müzakere sürecimizin gereklerini yerine getirmemizi kolaylaştıracak, ama diğer yandan da gerçekleştirildikçe günlük hayatımızı olumlu bir biçimde etkileyecektir.

Biz müzakere sürecinin içinde olduğumuza göre, fasıllar yavaş yavaş açılmaya başladığına göre, bunlar zaten gerçekleştireceğimiz hususlardır. Dolayısıyla Program bu sürece hazırlığımızı kolaylaştıracak, bu süreci başarılı ve süratli bir şekilde tamamlamamıza yardımcı olacaktır. Ama aynı zamanda bunlar gerçekleştirildikçe faydalarını doğrudan göreceğimiz için Türkiye’nin standartlarının değişmesine de ayrıca büyük katkıları olacaktır.

Programın içeriği hakkında daha detaylı bilgiyi Başmüzakereci arkadaşımız Sayın Ali Babacan verecektir. Ben bu vesileyle AB müzakere sürecimizdeki son gelişmeleri de sizlere özetlemek istiyorum.

Avrupa Birliği’ne tam üyelik hedefimizi kararlılıkla sürdürmekteyiz. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın. Bu doğrultuda, katılım müzakerelerinin pürüzsüz bir şekilde yürütülmesine de çok önem atfediyoruz. Nitekim, son üç ay içinde müzakerelerde kaydedilen gelişmelere bakacak olursak, ilerlediği-

miz bir gerçektir. Yeni fasıllar açılmaktadır. Önümüzde yeni fasıllar açılacaktır. Biraz sonra bunlar hakkında bilgi vereceğim.

Türkiye'nin katılım müzakerelerini başarılı bir şekilde sonuçlandırmasının öncelikle kendi performansına bağlı olduğunu da herkes bilmelidir. Her şeyden önce bu değişiklikleri biz yapacağız, bizim kararlılığımız ve bizim hazırlıklarımız muhakkak ki netice verecektir. Bunları başkası yapmayacak, Türkiye yapacak. Avrupa Birliği de bunları yaparken bizi izleyecek. Biz kendimizi o standartlara kendimiz yükselteceğimiz için çalışmayı biz yapacağız. Ulaşımındaki aksaklıkları biz değiştireceğiz, sağlıktaki aksaklıklarımızı biz değiştireceğiz, diğer konularda da örneğin gümrükteki düzenlemeleri biz yapacağız. Bunları başkası yapmayacak. Bütün bunlar bizim kendi performansımız olacaktır. Dolayısıyla biz bunları tamamladığımızda zaten müzakere süreci bitmiş olacaktır. Müzakere sürecinin yapısı, tabiatı sizlerin de çok iyi bildiği gibi, müzakere eden ülkenin gerekli değişiklikleri yapması, transformasyonu gerçekleştirmesi ve diğer tarafın da bunu takip etmesidir. Her iş bizim performansımıza, bizim kararlılığımıza ve bizim önceliklerimize bağlıdır. Bu açıdan bakıldığında "AB Müktesebatına Uyum Programı"nın uygulanmasında aşamalar halinde kaydedeceğimiz ilerlemeler, bir anlamda, performansımızın bir ölçüsü olarak da ortaya çıkacaktır.

Değerli arkadaşlar,

Sonuçta, geçmişte gerçekleştirilen ve önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek reformların öncelikle halkımızın refahı ve huzuru ve ülkemizin kalkınması için yapıldığına da inanmamız gerekmektedir.

Az önce müzakere sürecimizde ilerlemeler kaydettiğimizi belirtmiştim. Almanya Dönem Başkanlığı son 3 ay içinde 3 müzakere faslında ülkemizi müzakerelere başlamaya davet eden mektuplarını ardarda tarafımıza göndermiştir. Bu çerçevede, 4 fasılda -ki bunlar "İşletme ve Sanayi Politikası", "Ekonomik ve Parasal Politika", "İstatistik" ve "Mali Kontrol"dür- Dönem Başkanı Almanya bize bu mektupları göndermiştir. Biz de hazırız dedik.

İlgili kamu kurumlarımızın ve sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla hazırlanan Müzakere Pozisyon Belgelerimiz AB tarafına iletilmiştir.

130'a yakın sivil toplum örgütü bu konuya ilişkin fikirlerini buradaki teknik heyete bildirmiştir ve onlar da toplantılara davet edilmiştir. Onlarla ayrıca yüz yüze de görüşülmüştür. Dolayısıyla, siz kamu kurumlarımızın temsilcilerinin belirttiği hususlara ilave olarak, hepsinin kanaati de bu Pozisyon kağıtları hazırlanırken müzakere tutumlarına eklenmiştir.

"İşletme ve Sanayi Politikası" faslı 29 Mart 2007 tarihinde müzakerelere açılmıştır.

En az 3 fasılda daha -ki bunlar “Ekonomik ve Parasal Politika”, “İstatistik” ve “Mali Kontrol”dur- Almanya Dönem Başkanlığı sırasında müzakereleri açmayı hedeflemekteyiz.

Dün Sayın Başbakanımızın Almanya Başbakanı Sayın Merkel’le yaptığı görüşmede de bu ortak kanaat zaten ortaya çıkmıştır. Geçen hafta benim Almanya Dışişleri Bakanı Steinmeier’le yaptığım görüşmelerde de Almanya’nın niyetinin bu olduğu açıkça bize ifade edilmiştir. Sürecin bu şekilde sürdürülebilir olması için AB ülkelerinin iradeleri de tabii ki önemlidir.

Sözlerimi noktalarken, tüm kamu kurumlarımızı ve sivil toplum kuruluşlarımızı, değerli katkılarıyla nihai şeklini alan bu belgeye sahip çıkmaya, belgede öngörülen hedefleri gecikmeksizin gerçekleştirmek için gerekli iradeyi göstermeye davet ediyorum.

Sizlerle beraber hazırladığımız bu belgeyi uygulayacak olan da yine hep beraber biz olacağız, bütün Bakanlıklarımız olacaktır. Bunların Meclis’e sevk edilmesi, Meclis’ten geçirilmesi ve geçtikten sonra uygulamasının en iyi şekilde takibi de işte buradaki heyet tarafından yapılacaktır, sizler tarafından yapılacaktır. İrademizi ne kadar çok açıkça ortaya koyarsak, o kadar iyi olacaktır. Türkiye’nin birçok meselesi vardır, bu meseleler devam ederken aslında AB üyeliğimiz konusunun kendi haline bırakılmadığını göstermek için bugün buradayız. Birçok konu aynı anda devam edebilir. Nitekim, bundan sonra da Türkiye’nin yine birçok konusu olacaktır. Seçimler olacaktır. Başka önemli konular olacaktır. Dış politikayla ilgili çok önemli gelişmeler olacaktır. Bütün bunlar devam ederken bizim kendi yol haritamızı içeride takip etmeye sıkı sıkı bağlı olmamız gerekir. Bu da tabii sizlerin kararlılığı ile olacak bir iştir.

Ayrıca, kamuoyumuzun ve değerli Türk basınının reform sürecine şimdiye kadar verdiği destek için de teşekkür ediyoruz. Bu desteğin özellikle “Türkiye’nin AB Müktesebatına Uyum Programının” hayata geçirilmesi sürecinde de devam edeceğine inanıyorum. Bu konularla ilgili olarak halkımızı en iyi şekilde bilgilendirmemiz gerekiyor.

Şikayet ettiğimiz konuları düzeltmenin yolu nereden geçiyor? Bu çalışmaların tamamlanmasından geçiyor. Tüm bu çalışmaları olumlu şekilde, en iyi şekilde halkımıza anlatmak, duyurmak, yapılan işlerin ne olduğunu en iyi şekilde onlara aktarmak da yine basınla elbirliği içinde yapacağımız çalışmaların neticesinde mümkün olabilecektir. Bu açıdan bakıldığında bu da sadece Hükümet’in çalışması ile değil, Hükümet, sivil toplum örgütleri, basın, Türkiye’nin düşünen insanların hepsinin elbirliğiyle çabalamasıyla mümkün olacaktır. 3 Ekim’den sonra söylediğim bir hususu bir kez daha hatırlatmak istiyorum: Biz gerekirse fasılları kendi kendimize açar, kapatırız. Önemli olan, Türkiye’nin dönüşümünü gerçekleştirmektir. Önem olan, Türkiye’nin

müzakere sürecini başarılı biçimde bitirmektir. Türkiye'nin müzakere sürecini, yani bu transformasyon sürecini başarılı bir şekilde tamamladıktan sonra tam üyelik, AB'ye katılınması, katılmaması Türk halkının vereceği bir karardır. Bazı üye ülkelerin vereceği karardır. Bu husus, o gün düşünülecek bir husustur. Ancak biz hiç bir adım atmadan o konuları bugünden konuşmaya başlarsak sadece zaman kaybetmiş oluruz. Bu bilinç ve bu şuur içinde hareket etmemiz gerekir. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar da çok önemli çalışmalar olmuştur. Önümüzde hepimizin elimize alıp takip edeceğimiz, tarihleri belli olan, yılları belli olan, 2007-2013 yılları arasında neler yapacağımızı tafsilatlı bir şekilde ortaya çıkartan bir yol haritası vardır. Bunu hep beraber takip edeceğiz.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

TÜRK - AMERİKAN İLİŞKİLERİ

Turkey and the USA: Two Indispensable Partners

∴ **Washington, 23 Temmuz 2003** Distinguished members of the American Turkish Council,
Distinguished guests,
It is indeed an honor and pleasure to be with you here today.

403 ∴

I have had the pleasure of being with you and meeting with members of the ATC in the past. However, addressing you in my new capacity, at an interesting and turbulent time is a new experience all around.

ATC, since its inception, has played an important role in promoting economic and trade relations between Turkey and the US.

I personally appreciate and applaud the contributions that the ATC has provided to our bilateral relations. This contribution has not only taken place during times when Turkish-US relations were at a peak; but also during periods when relations needed support as we have lived through recently.

We are well aware that the economic and trade community has a very high esteem for the ATC. Its part in increasing activity in this area has been remarkable. We followed with admiration the initiatives of the ATC to develop business with Turkish and US companies after the Afghanistan war. I am sure that the same efforts are being exerted with regards to Iraq. This is an area where Turkish entrepreneurs are keenly interested and where they have accumulated experience.

We wish to see peace, well-being and stability to be restored in our important neighbor Iraq as soon as possible. Turkey is ready to support and con-

tribute to the endeavors of the US and the international society in order to realize a democratic, stable and prosperous Iraq.

As you are well aware, we have been presented a detailed list of areas of cooperation that could be undertaken in Iraq. These areas range from communications to energy. I expect that the ATC will assist us in following up the issue and establishing a constructive working relationship. This will not only benefit the Iraqi people that have suffered for over a decade but also companies interested in the reconstruction of this country.

Turkey closely follows the developments taking place in the Middle East, which lies in her close proximity.

We share the US vision for the Middle East that is based on the principles of democracy, freedom, human rights, transparency and free market. In this context and with the aim of finding a peaceful solution to the Palestinian-Israeli conflict, we actively support the "Roadmap". In our recent contacts with the US Administration we have emphasized the willingness of Turkey to contribute to efforts to this end.

∴ 404

Ladies and gentlemen,

As our government has stated on numerous occasions, Turkey is determined on pursuing its economic reform program.

I am pleased to inform you that the fifth review of our economic program with the IMF is about to be completed. We are well aware of the importance of reaching fiscal targets and will not compromise on politics to deliver it.

I am pleased to see the real economy is responding well to our policies. Recent improvement in all economic indicators is heralding the news of a stable macroeconomic environment.

- The economic growth figures are encouraging. It exceeded 7% in the first quarter.
- Inflation continues to decline. The first half results show the end year target of 20% is achievable.
- Domestic interest rates are falling; Turkish Lira is appreciating.
- All indicators both in domestic and foreign markets clearly signal increasing confidence in our economy.
- We have seen as well a strong recovery in exports. Our exports increased 30% in the first five months of the year.
- We will meet our fiscal targets as well. We met our fiscal targets so far, and took all the necessary measures to ensure that we will meet our end-year targets.

- The net debt of the public sector is expected to decline from 80% of GNP in 2002 to below 70% level at the end of 2003.

Ladies and Gentlemen,
Distinguished guests,

Turkey is on the way to realize her full potential with the structural reforms that are currently being carried out.

We are taking ambitious steps to create a small but efficient public sector.

Budget reforms are underway; a tax reform package is already in place and a second one will follow.

Thanks to rehabilitation and restructuring efforts, we do have a financially sound banking sector in Turkey. We are trying to further strengthen it by new arrangements in Bankruptcy Law that was approved by the Parliament last week.

Our government is also determined to boost foreign direct investment to Turkey. We have recently adopted a new Law for Foreign Direct Investment. The new arrangements provide a very welcoming environment for foreign investors. As a first step, we eased the company registration process from 19 steps to only 3 steps. Now, a company can be established in one day in our country.

405 ::

Dear guests,

As I have mentioned before, our aim is to have a productive efficient market oriented and stable environment. An ambitious privatization program is put in place in this direction.

In this context, we appreciate the US support vis-à-vis the IMF and the World Bank and expect it to continue.

Our cooperation in the field of energy, joint ventures in Afghanistan, Iraq and beyond and the opportunity for new US investments to arrive in Turkey following the latest initiatives of the Government are all exciting prospects. Your support in this process is vital.

I would also like to note with pleasure the efforts of ATC in promoting Turkey in the US and establishing an increased awareness of Turkey among Americans.

These efforts have paved the way for many Americans to have a better understanding of a country geographically far away yet we are very close in terms of friendship.

ATC's very well organized annual conferences are important events and a highlight in the calendars of many. They not only serve to educate people

on the recent developments occurring in Turkey. But they also provide opportunities, bring people together and enrich us with new visions. The deliberations in these conferences add a further impetus to our bilateral relations.

Distinguished guests,

My visit to the United States aims to add impetus to Turkish-US relations, overview the state of affairs and take up issues that stand in our way. Our relationship is too important to be left to time and coincidences.

We perceive Turkey and the US as two indispensable partners in the region. It is important that both our countries act in line with this understanding.

The alliance between our two countries is deeply rooted in the past. We welcome that they will further enhance and deepen in the period ahead in line with our mutual strategic interests.

I am confident that the ongoing support of organizations like the ATC will continue to promote relations between both countries.

∴ 406

I wish to see a large delegation from the ATC to realize its visit to Turkey that was postponed due the conflict in Iraq.

I thank all the members of the Council for their commendable efforts for bridging our two nations and wish you continuous success in future endeavors.

■ ■ ■ ■ **American Turkish Society**
■ ■ ■ ■ **Tarafından Düzenlenen Toplantıda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ New York, 22 Eylül 2003

Distinguished Members of the American
Turkish Society,
Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

407 ∴

It is a privilege for me to address such a prominent audience. I thank Mr. Ahmet Ertegun, Mr. Murat Köprülü and the members of American Turkish Society for providing me with this opportunity. I am proud to address you as a representative of a reformist Government in Turkey.

Our Government has implemented a spectacular political and economic reform campaign during less than a year. Our political reform programme envisages an upgraded democracy, a transparent and accountable administration, better governance and a developed civil society.

We are gratified to see that the singular message of our experience was perceived in its proper perspective in our region from Europe to the Muslim World.

Today, first, I would like to focus on the Turkish economy, and then share with you some thoughts on Turkish-American relations. The fifth review of our economic program with the IMF has been completed. The results affirm my government's decisive approach to maintain economic stability and sustain economic reform efforts. Improvements in Turkey's economic indicators are promising. They herald a stable macroeconomic environment.

The economy is responding well to our policies. Economic growth in the first quarter exceeded 7%. We made progress in reducing inflation, and reached our year-end inflation target with ease. Turkey's higher inflation

rate came down to 29.7% by the end of last year. We aim to bring it down to 20% by the end of this year. Monetary targets under the economic program are being met. With inflation expectations falling, our commitment to fiscal discipline in place and structural reforms gaining pace, the Turkish Central Bank was able to cut its short-term interest rate. We expect tourism revenues of nearly 8.5 billion US Dollars.

In addition, Turkey is now following a multi-dimensional public sector reform policy. The ongoing public sector reforms lay the foundation for the medium-term sustainability of the public accounts in Turkey. Budget reforms are underway; a tax reform package is already in force; our expenditure policy will be brought in line with international best practices. Our agricultural and social security reforms are ongoing. These will also contribute to our efforts in the restructuring of the Turkish economy.

Today, Turkey provides ample opportunities for foreign investors. Among its assets are: its liberal foreign investment regime, WTO membership, customs union with the European Union and recent legislative steps taken regarding the protection of intellectual property rights and other trade policies.

∴ 408

Many key state enterprises, such as the tobacco & alcoholic beverages monopoly (TEKEL) and a big refinery (TUPRAS), will be put on sale this year. Türk Telekom and the Turkish Airlines are also on our privatization agenda for this year.

As for trade, we have effectively reduced tariffs for industrial products imported from other countries, including the US. We also aligned our trade policies with those of the EU, as required by the Customs Union.

Turkey is on the right track to fully realize its potential with the reforms still underway. Despite its human and natural resources and liberalized economic structure, Turkey has, in the past, suffered macroeconomic instability. We have taken decisive steps to solve our fundamental economic problems, such as chronic high inflation, volatile economic growth and high public debt. Recent statements by the IMF officials happily acknowledge our achievements.

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

We are determined to start accession negotiations with the EU as of end of December 2004. Turkey's full membership as the first Muslim country in the EU would be in the interests of not only Turkey and the EU; but in the interests of the United States and transatlantic relations as well. We appreciate the US support for our endeavors on this path.

For Turkey, EU membership and our strategic partnership with the United States are complementary. Our bonds with the United States are based on

certain values: democracy, rule of law and market economy. Our partnership has flourished at the times of the Korean War and Cold War. It was further strengthened by joint efforts against new challenges, among others, against terrorism.

During the last 12 years, our two countries have cooperated in order to protect the people of Iraq from the Saddam regime. My Government made a serious contribution during the operation by granting full over-flight permission and through our decisive cooperation before the war.

Transition process in Iraq must succeed. It must succeed on the basis of the objectives set by the American Administration and the UN Security Council. My Government has done its share to attain these objectives and will continue to do so. Any diversion from these goals, that is, a unified, democratic and stable Iraq, free from terrorism and at peace with itself and its neighbours, would have adverse consequences for all.

Problem solving altitude of my Government has also been apparent in the policies we pursue regarding the conflicts in Cyprus, Caucasia and Middle East.

As for the Turkish-American economic and commercial relations, we are committed to upgrading our economic and commercial relations to the level of our political and military ties. In this context, we are looking forward to the second meeting of the bilateral economic partnership commission. We are also looking forward to the next meeting of the Trade and Investment Council. I believe it serves as another well-established dialogue channel.

I consider the "Middle East Trade and Engagement Act of 2003" initiative launched by President Bush a positive step that could contribute to the stability and welfare of the region. Turkey is willing to help the establishment of the cooperation mechanisms envisioned in this initiative.

Prospects for our bilateral economic and commercial relations are exciting: energy cooperation, joint ventures in Afghanistan, Iraq and Central Asia and the opportunity for new American investments following the recent developments in Iraq ... At this point, I would like to emphasize the reconstruction efforts in Iraq. Turkey enjoys a vast potential to be utilized in the Iraqi reconstruction. Its proximity to and its expertise in Iraq and its comparative procurement advantages are all assets. There are vast opportunities for Turkish-American cooperation, which undoubtedly will benefit both parties.

Ladies and Gentlemen,

I would like to thank the members of the society and guests for their attention today.

Thank you.

Sayın konuklar,

Türk ve Amerikan iş dünyasının değerli mensupları,

Güçlü ticari ve ekonomik ilişkilerimizin bulunduğu ABD’de, Türk ve Amerikan firmalarının iş ilişkilerinin gelişmesinde oynadığı aktif rolün artarak sürmesini umut ettiğimiz Türk ve Amerikan iş dünyasının siz kıymetli mensupları ile birarada bulunmaktan memnuniyet duymaktayım.

Saygıdeğer konuklar,

Köklü müttefiklik bağlarımız nedeniyle, ABD ile olan ilişkilerimize büyük önem atfetmekteyiz. Ancak, maalesef bugüne değin, ilişkilerimizin ekonomik ve ticari veçhesi, siyasi ve askeri ilişkilerimizde olan yakınlığı ve işbirliğini yansıtmaktan oldukça uzak kalmıştır. Siyasi ve askeri ilişkilerimiz, geçici gelişmelerden etkilenmeyecek kadar kapsamlı ve derindir. Türkiye ve ABD’yi birbirine yakınlığa taşıyan unsurlar, özgür ve demokratik dünyanın, kendilerini insan hakları ve hukukun üstünlüğüne, liberal ekonomiye ve özgürlüğe adanmış iki üyesi olmaları ve ortak menfaatlere sahip bulunmalarıdır. İkili ilişkilerimizin ekonomi ve ticaret boyutunun da layık veçhile ihya edilmesi, iki ülke arasındaki ilişkilerin hedeflenen düzeye ulaşmasını sağlayacaktır.

Bildiğiniz gibi, ABD, Türkiye’nin en önemli ticari ortaklarından biridir. Buna karşılık, Türkiye, ABD’nin ticaret partnerleri arasında ancak orta sıralarda yer almaktadır. 2003 yılı sonunda, ABD ile ikili ticaret hacmimiz 7 mil-

yar Doları geçse de ABD ile ticaretimizdeki artış, diğer ülkelerle ticaretimizde kaydedilen artışın bir hayli altında kalmıştır. Oysa, gerek ticari, gerek diğer alanlarda mevcut işbirliği olanaklarından gereğince istifade edilmesinin ortak çıkarlarımıza hizmet edeceğine kuşku yoktur.

Bu itibarla, bir yandan ikili ticaretimizin gelişmesini engelleyici nitelikteki bazı uygulamaları bertaraf ederken, diğer yandan da bu ilişkilerin süratle daha ileri seviyelere taşınmasını sağlayacak düzenlemeleri gerçekleştirmemiz bir zaruret arz etmektedir.

Kıymetli dinleyiciler,

Türkiye, gerek Avrupa Birliği ile tesis etmiş olduğu Gümrük Birliği gerekse Dünya Ticaret Örgütü üyesi olması dolayısıyla tarifeler, fikri ve sınai mülkiyet hakları gibi alanlarda en ileri normları uygulamakta ve bu alanlardaki gelişmeleri hassasiyetle takip etmektedir. Bu açıdan, Türkiye'nin diğer gelişmekte olan ülkeler arasındaki özgün ve ayrıcalıklı bir konuma sahip olduğu inkar edilemez bir olgudur. Beklentimiz, ABD'nin bunu gözönünde bulundurması ve bilhassa sanayi ürünlerinde ticareti serbestleştirici uygulamalar bakımından teşvik edici bir rol üstlenmesidir. Bu bağlamda, kısa vadede ABD ile oluşturabileceğimiz en verimli tercihlili ticaret düzenlemesi olarak görünen nitelikli sanayi bölgeleri uygulamasının böyle bir anlayış çerçevesinde ele alınarak kapsamlı bir içerikle yaşama geçirilmesine önem atfetmekteyiz.

411 ::

Saygıdeğer işadamları,

Türkiye ekonomisi, 2000 ve 2001 yıllarında yaşanan ekonomik krizlerden sonra, yeni bir ekonomik programla hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Ülke ekonomisi açısından hassas bir dönemde cereyan eden Irak krizine rağmen kaydedilen ekonomik başarılar, ekonomimizin sağlam bir temele dayanarak geliştiğine işaret etmektedir.

Ülkemiz ekonomisinin 2003 yılında kaydettiği dikkat çekici performans, uyguladığımız kararlı ve istikrarlı politikalar, özellikle dünya ekonomik çevrelerinin takdirini toplamıştır.

Aynı iyimser gözlemler, piyasa ve sektör temsilcileri tarafından paylaşılmakta ve bu olumlu eğilim, bizzat vatandaşlarımız tarafından da hissedilmektedir.

2002 yılı için %3 olarak hedeflenen yıllık büyüme hızı %7,8 olarak gerçekleşmiş; Türkiye, 2002 yılında Çin Halk Cumhuriyeti ile birlikte dünyanın en hızlı büyüyen ülkeleri arasında yerini almıştır. 2003 yılında da % 5'lik yıl sonu büyüme hedefi aşılmıştır. Türk ekonomisi, bu alanda OECD ülkeleri arasında ilk sırada yer almaya devam etmiştir.

Diğer yandan, faizdışı fazla hedefi tutturulmuş, enflasyon ise yıl sonu enflasyon hedefi olan % 20'nin de altında, son 25 yılın en düşük düzeyinde, gerçekleşmiştir.

Dış ticaretimiz de hızlı ve emin adımlarla gelişmeye devam etmektedir. 2003 yılında hem ithalatımızdaki artışa, hem de Türk lirasının değer kazanmasına rağmen ihracatımız, bir önceki yıla oranla % 30'dan fazla artış göstermiştir. Bunun yanında, üretim de hızla artmakta, sanayimizin kapasite kullanım oranı yükselmektedir. Dış ticarete ve üretimdeki bu gelişmeleri, ekonominin motoru olan reel sektördeki hareketlenmenin somut bir göstergesi olarak algılamak doğru olacaktır. Türk firmaları, küreselleşmenin rekabetçi ortamına hızla ayak uydurmakta ve sahip oldukları avantajları iyi kullanarak rakipleri arasındaki yerlerini daha da sağlamlaştırmaktadırlar.

Vurgulamak istediğim bir konu da Türkiye'nin bulunduğu eşsiz coğrafi konumu sayesinde yeni ve gelişime açık pazarlara açılmak isteyen yatırımcılara geniş bir perspektif sunuyor oluşudur. Özellikle iki bloklu sistemin çöküşünü izleyen dönemde meydana gelen gelişmeler, Kafkasya, Orta Asya, Balkanlar ve Ortadoğu gibi ülkemizin tarihi, kültürel ve ekonomik bağları bulunan bölgelerde işbirliği fırsatları ortaya çıkarmıştır.

Türk ve Amerikan firmalarının üçüncü ülkelerde işbirliği olanaklarını araştırmaları ve ortak girişimler gerçekleştirmelerinin her iki tarafın da menfaatine olduğu açıktır. Bu bağlamda, Türk firmalarının Afganistan'da müteahhitlik alanındaki başarıları, Irak'ın yeniden imarı kapsamında yapılacak çalışmalar için önemli bir referans teşkil etmektedir. ABD makamlarının da Amerikan firmalarını ülkemizin ve firmalarımızın deneyim ve yeteneklerinden Irak dahil üçüncü ülkelerde ortak girişimler gerçekleştirme yönünde özendirmesini bekliyoruz.

Saygıdeğer dinleyiciler,

Bir ekonominin sağlıklı şekilde gelişebilmesi, akılcı politikaların yanısıra yabancı sermaye çekebilme kapasitesine de bağlıdır. Burada yabancı sermayenin öneminin altını özellikle çizmek istiyorum. Maalesef, Türkiye bu konuda gerçek potansiyelini henüz ortaya koyamamıştır. Bunun arkasındaki nedenlerin bilincindeyiz. Öncelikle, yabancı yatırımcının aradığı güven ortamı bakımından ülkemizde boşluklar bulunmaktaydı. Ancak, çoğunluk hükümetiyle siyasi istikrar, ekonomik programa bağlılığımızla da ekonomik istikrar yakalanmış bulunmaktadır. Yabancı yatırımcılar da bu gelişmelerin farkındadır. Hükümetimiz yabancı yatırımı kolaylaştıracak ve bürokratik engelleri kaldıracak bir yapının tesisi gerektiğinin bilinciyle çalışmaktadır. Bu bağlamda, en önemli gelişme, 17 Haziran 2003'te yürürlüğe giren "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu"dur. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden bu ya-

TÜRK - AMERİKAN İLİŞKİLERİ

na 2.253 uluslararası sermayeli firma kurulmuştur. 2004 yılının ilk altı ayında Türkiye'ye giren doğrudan yabancı sermaye 1.4 milyar Dolar ile geçen yılın aynı döneminin üç katı olarak gerçekleşmiştir.

Son 23 yılda ABD'den Türkiye'ye girmesine izin verilen sermaye miktarı ancak 4 milyar Dolar civarındadır. Bu yeni yasal düzenlemelerle, ABD'den Türkiye'ye yapılan yatırımların artmasını bekliyoruz.

Kimi ABD firmalarının Türkiye'deki bazı yatırımlarıyla ilgili sorunlarının bilincindeyiz. Bu sorunların hukuk ve hakkaniyetin yanısıra karşılıklı çıkarlarımızı da en iyi biçimde gözetmek suretiyle aşılması doğrultusundaki çalışmalarımız sürmektedir.

Değerli işadamları,

Türkiye'nin iyileşen yatırım ortamını, hızla büyüyen ekonomisini, nitelikli ama göreceli olarak ucuz işgücünü ve bölgesel bir lojistik terminal olma kapasitesini yakından tanıyan siz işadamlarının, bu bilgileri diğer meslektaşlarınıza aktarmanızı ve bu imkanlardan sizin de daha fazla yararlanmanızı bekliyoruz. Karşılıklı yatırımların artması ve ikili ticaretin geliştirilmesinde sivil toplumun ve siz kıymetli işadamlarının katkısı tartışılmazdır. Bu bağlamda, iki ülke çatı kuruluşları arasında, özellikle sektörel bazda yapılacak karşılıklı ziyaretlerin, işbirliğinin ve gerçekleştirilecek ortak projelerin oldukça faydalı olacağını düşünüyorum.

Bu vesileyle belirtmek istediğim bir husus da iki ülkenin küçük ve orta ölçekli işletmeleri arasında işbirliğine yönelik twinning / eşleştirme gibi projelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Küçük ölçekli işletmelerin teşvik edilmesi bağlamında ABD Ticaret Odası ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ortaklığının yararlı sonuçlar vereceğine inanıyorum.

Tüm telkin ve önerilerinize ve girişimlerinizde her türlü desteği sunmaya açık olduğumuzu belirtir, hepinize teşekkür ederim.

Strategic Interests of Turkey and US- Turkish Relations

∴ 414 ∴ New York, 27 Eylül 2004

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

It is a pleasure for me to be here at this luncheon. I thank the American Turkish Society and the National Committee on American Foreign Policy for giving me the opportunity to address such a distinguished audience.

I know that many in this audience have worked with enthusiasm and dedication for years to forge ever closer ties between Turkey and the United States. Both countries have benefited from your unrelenting efforts aimed at furthering these ties. We deeply value this support and regard it as one of our important assets in our relations with the United States.

Dear friends,

Turkey has been attracting a lot of international attention in recent years. This renewed interest is generated in large part by the progress that our country has achieved in many fields.

Indeed, during the 80 years of our Republican era, we have been able to create a modern, democratic and thriving state which serves as an indispensable producer of security in a strategically important region.

The significance of Turkey's strategic disposition and achievements has become even more evident in the contemporary world marked by globalization as well as new challenges and opportunities.

The multi-dimensional and indivisible character of the new global and regional environment compels us to adopt a comprehensive, multilateral and cooperative approach to the world.

It is in this context that I would like to illustrate Turkey's current and potential role in contributing to a free, peaceful and prosperous world.

The most striking feature of modern Turkey is perhaps the process of political and economic transformation. The steps taken by my Government to achieve our goal to attain highest standards of pluralist democracy and a robust economy have been characterized as a silent democratic revolution.

Accordingly, we have enacted landmark legislative reform packages to further safeguard the rights of all our citizens.

In this framework, in addition to the reforms geared to broaden the individual liberties and democratic accountability and transparency, we are taking action to reform our economy. As such, we are unfolding its huge potential mainly through increased privatization and the investment-friendly environment that we have created.

415 ::

At the same time, we are waging a vigorous and successful fight against inflation, which has been the main reason underlying so many of Turkey's economic problems.

All of these are significant steps reflecting our vision to create a more prosperous and stronger Turkey in the years to come. As a result, the Turkish democracy is now more vibrant than ever. The economy, too, is on the right track with all macroeconomic indicators giving promising signs.

During the long decades of the Cold-War, Turkey was primarily known for her military-strategic contribution to NATO in defense of freedom. Now, besides that, we are increasingly known for our regional ties, economic dynamism and secular democracy.

These dynamics enable us to bring in our unique contribution to the quest for lasting peace and stability in our part of the world.

Indeed, in the last decade we already see this potential in full swing from the Balkans to Central Asia, Black Sea to the Caucasus and Central Asia.

- Turkish peacekeepers have been saving lives and providing comfort in crisis areas like Bosnia, Kosovo, Macedonia, Hebron, and Afghanistan.
- Our businessmen have laid the grounds for economic interdependence and growing links in all directions. The portfolio of Turkish contractors, for example, that work in Russia and Central

Asia exceed 40 billion Dollars, including 300 million Dollars in Afghanistan.

- On the diplomatic front, Turkey has pioneered in establishing new forms of regional cooperation among the Black Sea basin countries, the Balkans and the others.
- Turkish diplomacy is demonstrating a culture of win-win solutions and a commitment to problem solving. Our generous support to the efforts of the UN Secretary General to resolve the Cyprus problem is a case in point.
- We have been bringing our relations with our neighbors to exemplary levels.

Turkey lies at the hub of a vast region which beholds the weight of the past, the many challenges of the present, along with the many promises of the future. It is in this wider context that the relationship between Turkey and the United States is one of the most important and essential dimensions of our foreign policy. There is indeed a synergy between us created upon decades of alliance relations; mutual confidence and today, reaffirmed by shared visions.

∴ 416

Our track record of collaboration with the US in pursuit of peace dates back to Korea. Since then we have been working together to peacefully resolve disputes and remove resources of conflict that threaten international peace on a wide geography. We have acted together in places ranging from Somalia, Bosnia, Kosovo to Afghanistan. We have pursued common interests to bring peace and stability to the Middle East, the Balkans and the Caucasus. We are standing shoulder to shoulder in the fight against terrorism.

Having said that, our cooperation is not only confined to tackling threats. It goes beyond mere peace-making and peace-keeping, which are important too. It is about realizing the full potential of the future.

- We seek the same objectives in consolidating the independence and promoting the democracy and stability of the Caucasus and Central Asian Republics.
- We encourage democratic reform and modernity in the Broader Middle East.
- We have common interests in the Baku-Tbilisi-Ceyhan pipeline that will have important implications for economic development and consequently regional stability, as well as security of energy supply.

Ladies and gentlemen,

There are many examples where Turkish-US cooperation is vital to achieve our common objectives. The Broader Middle East is a case in point where we should continue to work resolutely towards the realization of the many opportunities, which now exist in this long struggling region.

The Turkish example is singularly relevant and in several important respects, it can be inspiring to those societies which are at the threshold of profound change.

Turkey is ready to do its fair share to promote such a critical peaceful transformation. However, this needs to be a collaborative effort in which the regional countries must remain in the driving seat. Turkey-US cooperation is essential to make this endeavor a success. In that respect, Turkey's co-sponsorship of the Democracy Assistance Dialogue, established under the auspices of the G-8, is a clear testimony of our active engagement.

Similarly, Turkey remains the country in the region that can provide Iraq with the most substantive political and economic support in its reconstruction. We have no secret agenda in Iraq, but certainly have legitimate interests we wish to see protected. To this end, cooperation between our countries offers great prospects in bringing stability and welfare to the people of Iraq.

The basic tenets of our policy on Iraq are to see peace and stability restored in this neighboring country and to contribute in any way that we can to this end. The preservation of Iraq's national unity and territorial integrity, as well as the maintenance of its natural wealth as the property of the Iraqi people as a whole is of paramount importance. We attach great importance to eliminating the terrorist presence in northern Iraq.

We are eager to work with the United States and the interim Iraqi Government in the efforts to rebuild an integrated and prosperous Iraq at peace with itself and its neighbors. Turkey also offers Iraq a pertinent example with its democratic and secular system of governance and free market economy.

Talking about the Middle East, I should also underscore the importance we attach to our relationship with Israel. Indeed, cooperation between Turkey and Israel, the two democracies in the region, has important implications for the peace and stability of the entire region. In this context, the friendship between the Turkish and Jewish peoples, dating back half a millennium, has served as a sound basis upon which Turkey and Israel have developed close relations. At present, we are keen on further strengthening our cooperation in every field. This relationship also contributes to Turkish-American relations.

As regards the Arab-Israeli conflict, on the other hand, Turkey is in a unique position that benefits from the traditionally good relations with both parties. We believe that we have more to offer to the service of the peace process. To that end, we are eager to consult and cooperate with the United States and others to help achieve a lasting peace and stability in the region.

In these and many other ventures, Turkey is working closely with the United States to advance our mutual interests and contribute to global peace and stability.

Another example of utmost importance is our ongoing collaboration in the fight against terrorism. Turkey, as a country which suffered greatly from terrorism, stood by America after the tragedy of September 11 with genuine, comprehensive and sustained support. Since then, Turkey has joined the US and the international coalition in the fight against terrorism by apprehending terrorists, shutting down their logistics and financial networks and helping stabilize the security environment in Afghanistan and elsewhere.

:: 418

Today, three years after these horrific attacks, the need for international cooperation is as critical as ever. And Turkey is ready to further reinforce our partnership to eradicate this crime against humanity.

Finally, Turkey's full membership in the European Union is another important policy issue that will have implications for all the parties concerned. We are now at a crucial stage. A landmark decision awaits both Turkey and the EU in December 2004, when the European Council will decide on starting accession negotiations with Turkey. Such a decision will be of historic significance for Turkey as it will represent the final stage of our century old western vocation. Equally, however, it will be a historic decision for the European Union and the world. A European Union that welcomes Turkey will demonstrate to itself and to the world that democracy, rule of law and harmony is not specific to one religion or culture.

Turkey sees its membership to the European Union as complementary and mutually reinforcing to its partnership with the United States. Moreover, a Turkey firmly anchored in the European Union would also benefit the transatlantic partnership. Turkey as an EU member and a strategic partner of the US could be one of the factors contributing to the process of adapting the transatlantic relationship to the new conditions of our era.

Here I would like to reiterate our appreciation for the vision and support of our US ally at every turn for Turkey's membership in the European Union.

Distinguished guests,

I hope I have been able to give you the broad picture where Turkey-US relationship matters. Turkey is a major contributor to peace, security and stability in her broad region, but more so in cooperation with the United States.

In a nutshell, Turkey and the United States continue to join their efforts in the face of bold new challenges posed by the 21st century. Turkey and the United States have common goals and shared ideals in a broad range of issues. This is what makes our partnership and friendship precious. This is why we must cherish and nourish this relationship and exploit every opportunity to take it forward.

In this frame of mind, our Government wants to see Turkish-American relations gain further impetus and become more diversified. To that end, we want to have more people-to-people contact, more trade, joint projects in third countries and see more American investment in Turkey.

I am confident that Turkey and the United States will continue to forge deeper relations and their partnership will prosper to the benefit of our nations, the entire region and beyond.

In conclusion, I would like to thank the American Turkish Society and the National Committee for American Foreign Policy again for their important contributions to an ever stronger Turkish-US partnership.

Thank you for your attention.

Turkey: A Reliable Partner for the Future

∴ 420

∴ New York, 22 Eylül 2005

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

I thank the American Turkish Society for giving me the opportunity to address such a distinguished group. It is a great pleasure for me to be here at this luncheon.

It is only right to acknowledge at the outset of my remarks that many in this audience have played a significant role to forge ever closer ties between Turkey and the United States. We highly value your support and regard it as one of our important assets in our bilateral relations.

Turkey is a major contributor to peace, security and stability in her broad region, but more so in cooperation with the United States. Turkey and the United States, beyond having strong ties of alliance based on a set of common values, are two countries sharing the same goals and ideals on a wide range of issues. We must cherish and nourish this relationship so that our partnership will prosper to the benefit of our nations and the entire world.

Dear friends,

Our world is undergoing a rapid change while becoming more interdependent and, paradoxically, more uncertain. Globalization and technology open up vast new opportunities but also cause insecurity.

Non-conventional and asymmetric threats, particularly terrorism and proliferation of weapons of mass destruction, are menacing human life and

our civilization. The multi-dimensional and indivisible character of the new global and regional environment compels us to adopt a more comprehensive, multilateral and cooperative attitude.

It is in light of these evolving parameters of the international system that Turkey can play an important role in addressing the challenges of the 21st century. Our approach to all these issues derives from the same fundamental objective: To generate security and stability in our wider region.

In this sense, developments from the Balkans to the Middle East, from the Caucasus and Central Asia to Afghanistan figure prominently on our foreign policy agenda. Turkey seeks good relations with all countries, especially with its neighbors. In this regard, relations with Greece constitute an important aspect of Turkish foreign policy. The current process of dialogue and cooperation between Turkey and Greece which started in 1999 has been advancing steadily since then.

Another important issue on Turkey's foreign policy agenda is Cyprus. Turkey has always believed that only a sincere and constructive approach which also takes into account the vital interests of both sides in the island could produce a just, lasting and viable settlement in Cyprus. The Turkish Cypriot people, Turkey and the rest of the world desire such a solution. We believe that the intransigent policies of the Greek Cypriots already face this strong desire and will ultimately have to come to terms with this reality.

421 ::

Another central issue is Iraq. Turkey's stance on Iraq is not based on narrow interests but rather on the belief that the ultimate security of the Iraqi political and social fabric lies in the ability of all groups to reconcile their priorities and interests. Our aim is to see a democratic Iraq, maintaining its territorial integrity and national unity, and living in peace with its neighbors in prosperity.

On the other hand, the continuing existence of the terrorist organization PKK/KONGRA-GEL in northern Iraq poses a serious threat to the security of Turkey and of Iraq itself. As a strong ally of the United States in the war on terror, we expect more support from the US on this matter.

Dear friends,

Relations with the US and the EU are two essential pillars of our foreign policy. They are not alternatives to each other, but rather form two complementary dimensions. In a matter of days, on October 3, Turkey has an important appointment to start accession negotiations with the EU.

In the countdown to this historic appointment with the EU, Turkey has fulfilled all its obligations in the context of the EU Presidency Conclusions

of 17 December, 2004. The political and strategic benefits as well as the cultural depth and breadth that Turkish membership will bring to the Union in the new international conjuncture are widely acknowledged by many today.

There is also a greater awareness of Turkey's role as a facilitator for the harmony between cultures and civilizations, an asset that has gained increased significance in the post 9/11 world.

The political and economic competence of the Union as an actor projecting stability, prosperity as well as democratic and free market values to its wider periphery will be considerably supplemented with the bridges to other geographies and cultures that Turkey's membership will entail.

Turkey's accession to the Union will also transmit a greater message across different frequencies and impact on Europe's wider relationship with the Islamic world. It will foster a greater sense of affinity with the European ideal for the millions of citizens within Europe of the same faith that currently feel estranged from the mainstream.

∴ 422

In addition, located at the confluence of increasingly important energy, transportation and communication networks connecting the continents of Europe and Asia, Turkey will facilitate the EU's access to new consumer markets. Moreover, Turkey's membership will be an instrumental actor in the implementation of the European Neighborhood Policy, which will serve to promote progress on the wider reform agenda in the countries concerned.

Distinguished guests,

Turkey is a country with a glorious past and a potential for the future. It is a stable democracy that is successfully implementing dramatic reforms and a regional power whose relations with all neighboring regions serves to promote stability and prosperity.

It is a reliable ally for the maintenance of security and a partner for the promotion of democratic values and economic development. And, Turkey has entered the 21st century as a confident and stabilizing international actor, prepared to make a global contribution.

Turkey is also a staunch ally of the United States. Our relations are based on solid foundations. Even if time tests us with new experiences, the ultimate direction manifested by common sense and realism points out to a strong solidarity which will also exist in the future. I see the Turkish-US partnership as a beacon of hope that can help make our world a better place for all.

Thank you for your attention.

Turkey and the United States: Looking Ahead

∴ Washington, 6 Temmuz 2006 **D**istinguished Guests,
Ladies and gentlemen,

423 ∴

It is my great pleasure to be here with you today. This institution has been at the forefront of ground breaking research and intelligent thinking on world affairs. I see it as a distinct privilege to address this gathering of members and guests.

I would like to use this opportunity to share with you my thinking on why I believe that the relationship between the United States and Turkey will continue to gather new strength and force in the years ahead.

Turkey and the United States have been strong allies since decades, and naturally, over the course of nearly sixty years their ties have flourished in many areas, always containing an important defense component. This being so, it is rather what has been taking place at home, in Turkey, that leads me to this conviction:

I am referring to the remarkable pace of reform that, during the last four years or so, brought Turkish democracy to European standards. In all respects, Turkish democracy has deepened thanks to wide-ranging legislative and administrative reforms that encompassed almost every aspect of Turkish citizens' daily life.

This reform movement has two main dimensions:

From the very start, we have recognized the need to couple political reform with economic reform. Indeed, in order to achieve overall success, these

two should go hand in hand. If one lags behind, the other fades away soon after. In our case, the two, namely economic and political reforms were successfully recoupled, each reinforcing the other.

More importantly, Turkey's success has ramifications beyond itself. After all, these reforms having been realized in a Muslim country, make a unique case so far. This is a gift to the World. Because the Turkish experience shows that Islam is compatible with democracy, and because it inspires other Muslim societies as well. Indeed, it attracts the attention of the Islamic countries, and societies, who desire reform and good governance.

Given the heightened expectations in the Muslim World, the many positive effects of these reforms cannot be seen as confined to Turkey alone.

As a matter of fact, I have been quite forthcoming and bold whenever I had the opportunity to address several Islamic platforms like the Organization of the Islamic Conference and other meetings. I was quite vocal about problems of representation; accountability; transparency; gender equality, and more fair distribution of wealth.

∴ 424

Even before the "Broader Middle East" initiative, I had already been talking openly to the Islamic audiences about the need to put our houses in order and adjust to the realities of our day. Simply put, the requirements of the modern age should not be allowed to evade us any longer.

This is perceived as a sincere and credible message because we, in the first place, never shrank from living up to it.

We have been talking a lot about "common values" that bind us together. My Government did not treat them as mere words on paper, but implemented them in day-to-day politics.

I can understand that there may be quarters who are somewhat worried about the implications of the changes that are taking place in Turkey, and indeed, in the fabric of international relations. They seem to assume that as a result there will arise a rift between Turkey and the United States.

Yet, the case is rather the opposite: Turkey, with stronger democratic attributes, would only be opening up the way for a healthier relationship, ensuring a more substantial and durable partnership in the longer-term. It would also mean a more capable and self-confident partner. As Turkey transforms, it also develops better responses to the challenges of its neighborhood and the broader international community. These responses in turn help us build soft-power on the strength of Turkey's links expanding into regions that are vital to global security. Turkey's growing soft-power is a great asset for Turkey's friends and allies, foremost the United States.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

This is why Turkey's democracy is the best guarantee for the future of our relationship.

This is an age of profound change which compels everyone to reassess conventional wisdom and come up with new responses. In fact, we have all been trying to do that. Indeed, the difficulties that we had to undergo could well be seen as by-products of this adaptation process.

The challenge has been nothing less than this:

How to remain aware of and loyal to the fundamental principles and values that have shaped our historic relationship. This, at a time when world politics passes through a difficult transformation that tests almost every other relationship in the world.

Yet, the end-result is more important than how we got there...

The document entitled "Shared Vision and Structured Dialogue to Advance the Turkish-American Strategic Partnership," which I concluded with Secretary Rice yesterday, attests to the fact that we have succeeded in settling into a course toward a more robust and stronger relationship. As we start to substantiate in practice the many areas of cooperation listed in the said document, we will see our partnership grow.

425 ::

Our "Shared Vision" covers a wide spectrum of cooperation areas ranging from "promoting peace and stability in the Broader Middle East through democracy;" "settlement of the Arab-Israeli Conflict;" "combating terrorism" to Energy Security, and many other themes which are in fact the burning issues of our times.

One important feature of this document is the "Structured Dialogue" section which incorporates mechanisms that include consultations between respective civil society organizations.

I would therefore encourage that this esteemed institution also plays an active role in strengthening strategic cooperation between Turkey and the United States.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **American Turkish Society ve National Committee**
■ ■ ■ ■ **For American Foreign Policy Tarafından**
■ ■ ■ ■ **Düzenlenen Toplantıda Yapılan Konuşma**

∴ 426

∴ New York, 18 Eylül 2006

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

It is my pleasure to be in New York again for the UN General Assembly. I would like to thank both the “American Turkish Society” and the “National Committee on American Foreign Policy” for jointly hosting this event.

Dear friends,

Before talking about what we are doing in Turkey and how we are trying to make a difference, let me take a moment, to pay my respects to a true legend.

Arif Mardin’s passing away has deeply saddened the Turkish nation. He was a man with talent, and vision. Through the music of the many great talents he helped become stars, Arif Mardin touched the hearts of millions.

We will all remember him for the contributions he made to the world of music, and also to Turkish-American relations.

Ladies and gentlemen,

It is all too clear that right now, the global state of affairs is extremely unpredictable. The terrorist threats, conflict in the Middle East, and an unstable Iraq are just a few of the challenges we face.

In these troubled times, Turkey stands out both as a success story of genuine reform, and a beacon of security, freedoms and stability in a volatile region.

It is in this environment that we are transforming the Turkish democracy as well as Turkish economy at an incredible pace. Over the last four years, fundamental political, legal and economic reforms have been put into implementation.

The results are there for all to see. Many foreign observers have called this development as “silent revolution”.

Due to the many reform packages launched by our Government over the last four years, Turkish democracy is now stronger than ever. The universal norms with regard to human rights, rule of law and fundamental freedoms, together with the necessary democratic checks and balances, are firmly in place.

Turkish society is more open and energetic and our democracy has never been this much mature. There is more to be done and many issues are still to be tackled. We are always open to friendly advice and constructive criticism. My Government is keen to do much more for the benefit and well-being of the Turkish people.

427 ::

Having already “upgraded” our democracy, we are resolved to do more to cement the foundations of our Republic.

The Turkish economy is growing at a fast pace. Our cumulative growth rate in the past four years approaches to 40 percent. Inflation is being kept in check in single digit rates.

Large privatization projects are moving forward steadily.

The necessary structural adjustments to our financial system have been made. Specifically, we were able to manage to pass the Social Security System Reform. This is a groundbreaking reform which will directly affect the long-term health of the Turkish economy. As you know, this reform has evaded many governments who wished to restructure the social security sector.

Such important reforms underpin our ability to weather the seasonal storms that still trouble the international monetary system.

The New Turkish Lira is strong, reflecting confidence in the Turkish market.

Foreign Direct Investment has significantly increased over the last year and a half. But our capacity to absorb long term Foreign Direct Investment is still not being utilized to its full potential. This too will change as more investors realize that the Turkish market today is both significantly more open, and much more predictable.

Indeed, the path of sustainable growth that we maintain makes Turkey ideal for investment.

We expect the economy to keep growing in the years ahead, especially as we progress in the accession process to the European Union.

As a matter of fact, it is due to these political and economic developments that the European Union decided to start accession negotiations with Turkey last October.

It was a historic step for both Europe and Turkey.

But let me say this: we have no misconceptions about the difficulties that lie ahead. It is not only the task of adapting our economy and society to European standards...

A more worrying obstacle is the larger task of changing the negative opinions that prevail in certain segments of public opinion in Europe. Unfortunately, there is a big gap between the perception of Turkey, and the reality of Turkey...

Some people still live with outdated information about Turkey. They are not aware how fast my country is changing.

∴ 428

No wonder they are shocked when they visit Turkey. This is why, in more than 90% of the cases, people change to better their opinion about Turkey.

Distinguished guests,

Transparency, accountability, rule of law, gender equality, and good governance are among the fundamental traits of modern democracies. That a country with a predominantly Muslim population is fulfilling the most developed democratic criteria makes Turkey a center of attraction.

This is how Turkey spreads these values in the region and beyond. In fact, by setting an example, Turkey is indirectly influencing its wider region. This is why, we see people in our geography wish to emulate Turkey. As a matter of fact, we are developing an anti-dote for the so-called "clash of civilizations!"

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

This achievement of Turkey is more important than seen to eye in a world where an urgent need to address the problems we face in cross-cultural dialogue and harmony is felt more and more!

At this point in time, Afghanistan and Iraq are two critical examples that call for our constant attention. While there is no real parallel between the two, it is absolutely imperative for the coalition efforts to succeed in both cases.

Turkey has been fully supporting the transitions in these countries. In both cases, there are important risks, and we should put every effort to minimize them. For that, the realities; the cultures, and the traditions of these people should be taken into consideration, in order to be successful.

The sectarian violence that is now confronted in Iraq is not only dangerous for the Iraqis themselves, but it is dangerous for the region and the whole world... This is why we have to stick with the principles of territorial integrity and political unity of Iraq. The situation in the Middle East is also untenable. We do not have the luxury to sit back and watch the turmoil unfold on our TV screens.

The great suffering and destruction that took place in Lebanon only very recently is on our minds. After all that happened, I believe that there might be a chance for peace... I have visited all the countries of the area and met with all the leaders. Everyone seemed to me to have drawn their lessons from these tragic events.

Now I believe that, with strong and dedicated leadership this historic chance can be brought to bear results...

429 ::

It is time for us to realize that the core of the problem is the Palestinian Question. The continuation of this problem is abused to justify radicalism around the world. Simply, we can no longer ignore this problem!

Dear friends,

We see our bonds of friendship, partnership and alliance with the United States as one of the essential pillars of our foreign policy. Over the many decades we have been working together, the Turkey-US partnership has always been able to adapt to new conditions. Our relations have always proven to be relevant and resilient, even in the most turbulent of times.

In the post 9/11 era, we are faced with many threats. In this time of uncertainty, our relations are once again adapting to meet the needs of the day. They are evolving as we move forward. Turkey and the United States complement each other. They can come together in face of adversity. This is the strength of our relationship!

Secretary of State Condoleezza Rice and I made public, last July, a "Shared Vision" document. This political document displays the broad consensus that Turkey and the United States enjoy on the major foreign policy issues of the day.

The document also outlines a structured dialogue that will allow us together to better formulate joint positions. I believe this important political document will be a reference point in further developing and deepening our strong bonds.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

One important aspect of our partnership is our efforts to portray a more accurate and positive image of Turkey in the United States.

The narrow-minded efforts of some single-agenda ethnic lobbies are abundant. Their ill-conceived efforts do not serve the higher and long-lasting interests of this country. We must work together to prevent them from harming our bilateral relations.

But we must also focus more and more on different ways to promote Turkey here in the US And you have the better means to do just that!

I salute your efforts and wish you all the best.

Thank you.

Turkey and the United States: Allies in the Past, Allies in the Future

431 ::

:: Washington, 6 Şubat 2007

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

I take great pleasure in addressing such a distinguished audience today here at the National Press Club. The NPC has been an invaluable platform for many international speakers to give their messages to the American public. I am glad my name is added to that long list of speakers and I thank the NPC for hosting this event.

Turkey and the United States share a long history of friendship and even longer history of mutual interests.

Nobody much knows about the fact that the first ever international agreement concluded by the United States is the one signed with the Ottomans in 1795. The original document is in our archives. The Ottomans were also among the few countries that contributed to the building of the Obelisk in Washington D.C.

For many decades and against the most formidable challenges of any day, Turkey and the United States have remained vital to each other.

From the Korean War through the long decades of the Cold War, and right up to the fight against terrorism, we have worked and stood together. And, we still do. This is why, successive generations of statesmen have shown care to protect this relationship.

In today's world, facing many modern challenges, our relationship is becoming ever more important!

Our relationship has two main dimensions. One is global strategic. The other one is politico-cultural.

On the strategic side Turkey and Turkish American partnership is very important for Eurasia and the Middle East.

In Eurasia a new era has arrived with new developments in energy cooperation. Baku-Tbilisi-Ceyhan was a great leap forward in Turkey's role as an energy hub and a symbol of Turkish-American cooperation. There is a huge potential to be tapped in this field.

Whether in the economic or political areas, Turkey links West to East and East to West, North to South and South to North.

The political transformation in Central Asia, stability in southern Caucasus, the Black Sea, the Balkans, resolution of the frozen conflicts are all strategic issues where Turkey and the US consult and cooperate. Let me highlight one area, among many, where Turkey makes important contributions, namely Afghanistan.

∴ 432

We were the first to lead the ISAF alone. In fact, we have led the ISAF twice and maintain a PRT. We will soon be assuming the command of the forces in Kabul, and increase our forces to more than one thousand. Hospitals and schools built by Turkey provided services to tens of thousands of Afghans. To be more specific, 650.000 Afghans were treated, and 34.000 students have been educated in these facilities. Many Afghan girls benefited from the education provided by girl schools. Moreover, 96% of the roads that are being constructed in Afghanistan are realized by Turkish companies.

There is also the Middle East. In the Middle East, the issues are interlinked. Iraq is a micro-cosm of the Middle East and Kirkuk is the micro-cosm of Iraq. If we deal with Iraq in a correct way, this will benefit the Middle East. Same goes for the Arab-Israeli conflict. Its resolution will positively affect the whole region.

In Iraq there is a sectarian conflict. There must not also be an ethnic one. The constitution emphasizes ethnic differences; this proved to be an unwise choice. Instead, it must have underlined Iraqi national unity and identity. The constitution also has a lot of ambiguities. The process of revision can provide an opportunity to correct these.

Evidently, there are no easy solutions for the situation in Iraq. We must all work together to prevent things from getting much worse. Decomposition

of Iraq would create a very difficult security situation for the whole region and would threaten all of us with long-term instability.

A soft partition of Iraq is a fantasy. Unlike Yugoslavia or the Soviet Union, Iraq does not have solid internal boundaries. Every mixed region would suffer.

Trouble in Kirkuk carries the risk of triggering a turmoil which can engulf the whole country. All directly interested parties must refrain from pursuing maximalist aims that can derail the whole process in Iraq. There is no real majority who can claim the whole of this historic city. The Iraqi Constitution lists what should be done before a referendum is organized about the status of this province. Nothing therein is completed for the referendum to take place.

At any rate Iraq cannot be let to become a blind spot in the global war against terrorism. All Iraqi actors and all interested parties must be as determined as Turkey is, in fighting all terrorist organizations. This should include the one now nested in northern Iraq, namely the PKK terrorist organization.

Turkey is a vital ally and a huge asset for Iraq and the US effort. Turkey supplies, among others:

- Fifty percent of Iraq's refined oil need. Ninety percent of the north's refined oil is also supplied by Turkey. Electricity to the North is supplied by us.
- Every year one million trucks of goods, pass through Turkey to Iraq.
- Likewise, the majority of US logistical supplies come from Turkey.
- Incirlik Airbase is used for US troop rotations.

And Turkey has very actively supported the political process in Iraq in cooperation with all the segments of the Iraqi society. For example, we have been instrumental in bringing in the Sunnis to the present government, thereby increasing its legitimacy.

Whether for Iraq or any other issue in the Middle East region, Turkey follows an active policy. For Iraq we have started the neighboring countries initiative. This forum supports the independence, political unity and territorial integrity of Iraq. Our contribution to UNIFIL in Lebanon is another example.

Ladies and gentlemen,

The second dimension of our relations refers to our shared democratic values and ideals and our cooperation to support these around the world. This makes our relationship a value based one. This is why both the US and Turkey care about their time-tested relations.

To be able to enjoy in a row one of the highest growth rates in the world is, of course, a singular success.

But, may be more importantly, the success of Turkey in creating a modern democracy of more than 70 million people, the great majority of which are Muslims, gives a global message.

This message is heard in the Balkans, the Caucasus, the Middle East, the larger Mediterranean basin and Central Asia. All areas that have historic links to Turkey.

Indeed, the areas of common interest and potential for more cooperation between Turkey and the US are great.

Last year Dr. Rice and I have concluded the Shared Vision document. While working on the document we noticed that our common interests span almost every main global and regional strategic issues.

Let me give you some examples from our common interests and agenda:

∴ 434

- stopping violence in Iraq and the imperative to keep this country together,
- resolving conflict in the Middle East,
- questions over Iran's nuclear program,
- reversing instability in Lebanon,
- non-proliferation of Weapons of Mass Destruction
- the fight against terrorism,
- bringing normalcy to Afghanistan,
- solving frozen conflicts in the Southern Caucasus,
- the developments in Kosovo,
- opposing the rise of Islamophobia,
- addressing the deepening rift between the West and Islam,
- last but not least, enhancing energy security where Turkey is also emerging as a crucially important partner.

Evidently, Turkey is a key player on all these issues. We are making our positive contributions in each of these issues. And, in each of these issues of global importance, distinguished guests, Turkey and the United States must be able to act as strategic partners. All of these challenges can best be tackled through cooperation between Turkey and the United States.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

It is obvious that the U.S.-Turkish agenda prospers with a long list of oppor-

tunities. There is also a short list of challenges. Some are more or less beyond our control. One, however, is not.

One challenge, which I alluded before, is the draft resolution introduced at the House of Representatives on January 30th on the Armenian allegations regarding the tragic events of 1915. It is unfortunate to see this issue plaguing the agenda of our bilateral relations time and again.

Obviously the events of 1915 constitute a tragic chapter in the common history of the Turks and Armenians who lived together in peace for centuries. To determine what really has happened, Turkish Government, with the unanimous support of its Parliament, has offered the Armenians to establish together a Joint Commission of Historians. We have opened all our archives to the historians, and we expect the same from the other parties. Turkey has no difficulties in facing her own history. Unfortunately, Armenia has yet to respond positively to our initiative, which is still on the table.

We are extending our hand to further our dialogue in the hope that we will one day reach the normalization of our relations. Adoption of even a non-binding resolution in either chamber of Congress will seriously harm our bilateral relations and totally politicize a historical issue. We believe that Turkish-American relations do not deserve such an unfortunate turn of events.

435 ::

Distinguished Guests,

My Government is committed to realizing the full potential of the great promise that lies within this relationship. We are reassured that the same commitment exists on our friend and ally, the United States.

We have been allies in the past, we will be allies in the future! Thank you.

ORTADOĞU ve IRAK

**İslam Konferansı Teşkilatı Dışişleri Bakanları Toplantısı
Marjında Gerçekleştirilen Irak Konulu
Toplantıda Yapılan Konuşma**

∴ Tahran, 28 Mayıs 2003

Mr. Chairman,

439 ∴

I thank you for your timely initiative to convene this meeting of the regional countries here today.

More than a month has elapsed since we last met in Riyadh. In Riyadh, we had outlined our collective thinking on handling the new status quo in Iraq. Our overarching objective remains to be helping Iraqi people reclaim their full sovereignty as soon as practicable. And, we want to see an Iraq at peace with its own people as well as with its neighbours.

In Riyadh, we also stressed the vital role that the United Nations should play in helping Iraqi transformation.

The United Nations Security Council has adopted, on 22 May, resolution 1483. This resolution conforms with many of the aspects of our thinking in Riyadh. The lifting of sanctions will help the Iraqi people alleviate their living conditions substantially. And, this would be the beginning of the road towards their full integration into the world economy.

The compromise that characterizes the new Security Council resolution gives a crucial part to the United Nations in navigating Iraq through its transition. The UN role ranges from humanitarian assistance to political reconstruction. The authority of the Coalition will be closely linked to this UN role. Within this framework, the UN member States are called to assist the people of Iraq in their reform and rebuilding, and are asked to contribute to the stability and security in Iraq. In short, the resolution is an international appeal for cooperation in Iraq.

All of us should heed this call. We should leave the confrontational period behind us. As the immediate neighbours of Iraq, we should assist their people in every possible way we can. We should act in a manner that will enhance the process of Iraqi national reconciliation. We should remain vigilant against their disintegration. We should cooperate with the parties in Iraq along the lines of the Security Council resolution. And we should impress upon all on how Iraq's neighbours wish to see this country as a bastion of stability in the region.

To do this, we have to devise ways to express our common will and to interact with the Iraqis, the Authority in Iraq and the United Nations. The idea of setting up of an OIC Contact Group is worth considering. If the OIC decides to establish this Contact Group, we, as the regional countries, should be a prominent part of it.

This may both project the OIC's interest in Iraq's current state and future, and allow us, as neighbours, to communicate closely with other players in the effective implementation of resolution 1483.

∴ 440

In short, the message that will emerge from our meeting today should be one that stresses our vision for a stable, prosperous, free and united Iraq, and that extends our hand for cooperation for the Iraqi transition. We should be aware that the world community is watching us, because we are so important and have so much to offer to Iraq.

Thank you.

∴ İstanbul, 16 Haziran 2003 **S**ayın Başkan,

Değerli üyeler ve konuklar,

Düşünce kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin siyasi, sosyal ve ekonomik yaşamımıza katkılarına önem veren bir Hükümetin mensubu olarak, seçkin bir düşünce kuruluşu olan İktisadi Araştırmalar Vakfı'nda sizlere hitap etmekten büyük memnuniyet duymaktayım.

441 ∴

İstanbul İktisat Fakültesi'ndeki öğrencilik yıllarımda, Vakfınızın etkinliklerini izlemeye ve yayınlarından yararlanmaya gayret ederdim. Bugün bu etkinliklere bizzat katkıda bulunmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Konuşmamda Ortadoğu'nun bir barış ve refah ortamına imale edilmesi çabalarına, Türk dış politikasının olabilecek katkıları hakkındaki görüşlerimi sunacağım. Konuşmayı İKV'de yapmam vesilesiyle konuya mümkün olduğu ölçüde iktisat gözlüğüyle bakmaya özen göstereceğim. Aynı şekilde, bir araştırma vakfında konuşuyor olmamdan yararlanarak, yüksek sesle düşünme yolunu izlemenin ve yeni bazı görüşleri tartışmaya açmanın uygun olacağını düşünüyorum.

Ortadoğu bölgesi ve halkları, uzun yıllardan beri içinde yaşadığı şiddet ve umutsuzluk sarmalını hak etmemektedir. Ortadoğu, doğal ve insani kaynakları, tarihi, kültürel, sosyal ve ekonomik geçmişiyle medeniyetin beşiği bir coğrafya olmuştur. Bu bölge halkları insanlığın manevi değerlerinin kurucusu ve koruyucusu olmuşlardır. Maddi zenginliklerin üreticisi ve dağıtıcısı olmuşlardır. Yüzyıllar boyunca bilim, edebiyat ve sanat burada en yüksek dü-

zeyle ulaşmıştır. Dünya medeniyetinin gelişiminde Ortadoğu bölgesinin katkıları temel olmuştur. Bölge halkları, Osmanlı döneminde de barış ve istikrar içinde birlikte yaşayabilmişlerdir. Dolayısıyla, şiddet ve azgelişmişliğin bu bölgenin kaderi olmadığına inanıyorum. Barış, gelişme ve refahın bu bölgede hakim olmasını mümkün görüyorum.

Ortadoğu'da bugün yeni bir durum mevcuttur. Son olarak yaşanan Irak buhranından çıkarılan sonuçların bölgenin gelişmesine katkıda bulunacak şekilde yorumlanması gerekmektedir. Irak örneği, ülkelerin zengin kaynaklara sahip olmalarının yeterli olmadığını göstermiştir. Kaynakların akılcı ve etkin biçimde kullanılmasının yararı ortaya çıkmıştır. Kaynakların kullanımında yurttaşların, toplumun, çevrenin, komşuların çıkarlarının ve küresel durumun dikkate alınmasının gerektiği görülmüştür.

Esasen, bölge genelinde, bir değişim ihtiyacı uzun bir süredir hissedilmektedir. Gelişmenin ekonomik gerekleri kadar, sosyal ve siyasi şartları da olduğu bugün bölge çapında anlaşılmıştır. Birçok bölge devleti tarafından çeşitli adımlar esasen halihazırda tedricen atılmaktadır. Biz bunları takdirle izlemekte ve başarılar dilemekteyiz.

∴ 442

Ortadoğu'da yeni dönemi vurgulayan bir diğer unsur da, uluslararası toplumun bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına yeniden ilgi göstermeye başlamış olmasıdır. Bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınma dahil daha geniş anlamda istikrara kavuşturulması için bazı yeni girişimler mevcuttur. Bu çerçevede, ABD Başkanı Bush, 9 Mayıs 2003 tarihinde South Carolina Üniversitesinde yaptığı konuşmada, bölge için yeni bir vizyon önermiş, bu arada gelecek on yıl içinde ABD ile Ortadoğu ülkeleri arasında bir Serbest Ticaret Alanı oluşturulmasının hedeflendiğini belirtmiştir. Keza, Avrupa Birliği, Avrupa-Akdeniz Süreci çerçevesinde, sürece dahil 9 Ortadoğu ülkesiyle 2010 yılına kadar bir Serbest Ticaret Bölgesi kurmayı hedeflemektedir. AB, bu ülkelere kaynak sağlamak ve ikili temelde Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamaktadır. Türkiye de bu sürecin parçasıdır.

Kısa zaman içinde, bölgeye ilişkin yeni girişimlerin de ortaya çıkması ve 1990'lardaki dinamiğin yeniden yaratılması kimseyi şaşırtmamalıdır. 1990'lardaki Ortadoğu Barış Süreci'nin başarılı olamaması ve bölgede cereyan eden olaylar, uluslararası toplumda da bir hayal kırıklığı yaratmıştı. Siyasi sürecin tıkanması, sürecin çok taraflı insani, ticari, ekonomik boyutlarındaki faaliyetlerinin de akim kalmasına yol açmıştı. Buna örnek olarak, 1990'ların başlarında hükümetleri ve özel sektör kuruluşlarını bir araya getirerek iyimser bir başlangıç yaratan Ortadoğu-Kuzey Afrika Zirvelerinin tekrarlanmamış olmasını zikredebilirim.

Irak savaşı sonrasında yeni bir durumun ve imkanların ortaya çıktığı görülmektedir. Irak'ın yeniden inşası ile ilgili 1483 sayılı Birleşmiş Milletler Gü-

venlik Konseyi kararı, ülkenin toprak bütünlüğünün korunması, temsili bir yönetim kurulması, ülkenin doğal kaynaklarının ve zenginliklerinin tüm halka ait olması ilkelerini içermektedir. Türkiye, yeni bir dönemin başlangıcı niteliğindeki bu karar çerçevesinde Irak'ın geleceğinde iyi niyetli, kucaaklayıcı ve her türlü işbirliğine açık bir komşu olarak her türlü katkıda bulunmaya devam edecektir.

Ortadoğu'da kalıcı ve kapsamlı bir barışın şartlarından biri Filistin-İsrail uyuşmazlığının çözümüdür. Bu yolda ABD, AB, Rusya ve Birleşmiş Milletler'in oluşturduğu "Quartet" (Dörtlü Grup) tarafından ortaya konulan Yol Haritası, gerek Filistin gerek İsrail tarafından ilke olarak kabul edilmiştir. Böylece iki taraf arasında temaslar yeniden üst düzeyde başlatılmıştır. Süren şiddet ortamına rağmen, barış çabalarının, tanınmış ve güvenli sınırlara sahip iki devlet hedefi istikametinde sabırla devam ettirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte Filistin halkının vahim ekonomik-sosyal sıkıntılarına çare bulunması acil bir görevdir. Şiddet ve terörün durması şarttır. Türkiye bu süreci aktif biçimde desteklemektedir. Bu çerçevede, her iki tarafla da mevcut iyi ilişkilerimizden ve bugüne kadar izleyegeldiğimiz kolaylaştırıcı rolümüzden ve bölge ile ilgili tarihsel tecrübemizden yararlanarak çözüm yönünde katkılarımızı sürdürmeye devam edeceğiz. İki taraf arasındaki görüşmelere gerektiğinde ev sahipliği yapmaya hazırız. Bu yaklaşımlarımız her iki taraftan da olumlu tepkiler almıştır. İsrail Cumhurbaşkanı ve Filistin Başbakanının önümüzdeki günlerde ülkemize yapmaları planlanan ziyaretler katkılarımızın daha da somutlaşmasına imkan sağlayacaktır.

443 ::

Sayın Başkan,
Değerli üyeler ve konuklar,

Türkiye'nin bu yeni sürece çok yönlü, önemli katkılar sağlaması mümkündür. Ortadoğu'nun parlak geleceği hedefi doğrultusunda çalışmak hem çıkarımızdır, hem de büyük bir bölge devleti olarak sorumluluğumuzdur. Bu sorumluluk kısa vadeli ekonomik ve siyasi çıkarlarla sınırlı değildir. Bu, insani, tarihsel ve manevi boyutları da bulunan bir misyondur.

Geçtiğimiz Mayıs ayı sonunda katıldığım İslam Konferansı Örgütü Dışişleri Bakanları Konferansı'nda, bölge ülkelerinin zengin doğal ve insani kaynaklarını daha iyi kullanmalarını, iyi yönetim, saydamlık, hesap verebilirlik ve insan haklarına saygı temelinde gelişmelerini ve dış dünyayla bütünleşmelerini temenni eden bir vizyonumuz olduğunu ortaya koydum.

Her ne kadar kendine özgü bazı yapısal, tarihi ve toplumsal özellikleri ve bazı eksiklikleri bulunsa da, Türkiye, birçok ülke için ilham kaynağı olabilir. Türkiye tecrübesi, demokrasiyi, temel hak ve özgürlükleri, hukukun üstünlüğüne saygıyı, sivil toplumu, şeffaflığı, katılımı ve eşitliği kendi koşulların-

da en iyi biçimde hayata geçirmeye yönelik bir çabadır. Bu tecrübe, ulusal kimlik ve değerlerin, çağdaş ortamda da korunabileceği, hatta canlanarak gelişebileceği iddiasını da içermektedir. Değerlerin ve geleneklerin modernleşmeyle uyumu sağlanmadan içinde bulunduğumuz çağla bütünleşmemizin mümkün olmayacağını, bunun aksinin soyutlanmaya yol açacağını düşünüyoruz. Bu bağlamda, bizim de daha iyi örnek olmamız için yapmamız gerekenler olduğunun da bilincindeyim.

Türkiye tecrübesinden kimin ne kadar yararlanacağı her ülkenin kendi tayin edebileceği bir husustur. Biz kendi yaptıklarımızı anlatmaya devam edeceğiz. Nitekim, bizim için anahtar kavramlar Hükümet programımızda da ifadesini bulmuştur. Bunlardan bazılarını şöyle sayabilirim:

- hukukun üstünlüğüne mutlak riayet,
- adalet sisteminin işlevselliği,
- saydamlık ilkesinin devleti bağlayıcı niteliğinin yerleşmesi,
- bireysel özgürlük alanının genişletilmesi,
- siyasi ve ekonomik katılımcılığın teşviki,
- kadınların toplum içinde eşit haklarla siyasi ve ekonomik hayata katılımları,
- sorumluluk/hesap verebilirlik,
- yolsuzluk, rüşvet, kayırma ile mücadele,
- işsizlik, üretim merkezlerinin verimliliği, nitelikli işgücü eksikliği gibi sorunlarla etkili mücadele,
- israfın önlenmesi, kaynakların akılcı ve adil kullanımı, bunun ilanı ve herkesçe izlenmesi,
- kötü şehirleşme ve çevre ile hava kirlenmesine karşı bilinçlenme,
- eğitimin kalitesinin artırılması, yetişkinlerin eğitimi, çocukların çalışması konusunda uluslararası normların benimsenmesi,
- bilgi çağının nimetlerinden yararlanabilme yeteneğinin geliştirilmesi.

∴ 444

Bu konularda yapılabilecekler konusunda diyalog ve karşılıklı yardımlaşma, teknik bilgilerin ve deneyimlerin paylaşılması mümkündür.

Sayın Başkan,
Değerli üyeler ve konuklar,

Yapabileceğimiz önemli katkılardan bir diğeri de bölgesel süreçleri ilgilendirmektedir. Türkiye, geçen dönemde Ortadoğu Barış Süreci'nde ve bilhassa bu sürecin çok-taraflı boyutunda değerli roller üstlenmiştir. Ayrıca, rahmetli Cumhurbaşkanı Sayın Turgut Özal'ın Barış Suyu Projesi gibi değerli

işbirliği projeleri geliştirilmiştir. Bölgede bu tür projelere yeniden bir ilgi doğmakta olduğunu memnuniyetle görmekteyiz. Yeni dönemdeki süreçlerde de rolümüzü ve katkılarımızı daha da arttırarak devam ettirmek kararlılığımızdayız.

Bu anlamda, tarihsel İpek Yolunun mirasçılarından olan Türkiye'nin izlediği politikaların bazı hasletleri bulunmaktadır. Örneğin, Türkiye, hem Avrupa Birliği'ne aday, hem İslam Konferansı'na üye tek ülkedir. NATO'ya üyelik, ABD'yle ortaklık, Balkan ve Kafkas ülkeleriyle işbirliği, İslam dünyası ile bağlar, Türkiye özelinde çelişkili değil, bilakis tamamlayıcı unsurlardır.

Ayrıca, Türkiye, Avrupa'nın tarihi dönüşümünde kilit rol oynayan bölgesel ve alt-bölgesel süreçlerin içinde yer almış yegane bölge ülkesidir. Burada Türkiye çok değerli bilgi birikimi sağlamıştır. Örneğin, Avrupa genelini etkileyen AGİT sürecindeki tecrübemizi Ortadoğu ve Akdeniz havzasında işbirliği doğrultusunda değerlendirebiliriz. Ülkemiz, AB'yle entegrasyon, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci ve İstikrar Paketi, kurucusu olduğu Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'na kadar çok çeşitli süreçlerde önemli deneyimler kazanmıştır. OECD ve DTÖ üyeliğimiz de bu deneyimin bir başka önemli boyutudur. Türkiye, bu örgütlenmelerin oluşumuna işleyişine ve ulaşılan sonuçlara katkılar yapmıştır.

445 ::

Bu vesileyle, Türkiye'nin kurucusu olduğu Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının oluşumunda, dışlayıcı davranmayarak, Karadeniz'e kıyısı olmasına rağmen Ermenistan ve Yunanistan'ı da KEİ'ye davet etmiş olmasını bölgesel işbirliği anlayışımızın bir göstergesi olarak zikretmek isterim. Bu anlayış, diğer bölgesel işbirliği girişimlerine de örnek olmalıdır.

Türkiye sadece batısında değil, doğusunda da bölgesel süreçlerde faal bir rol oynamaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın Daimi Başkanı olduğu İslam Konferansı Örgütü Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK), kurucusu olduğumuz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO), D-8 ve İKÖ üyeliğimiz buna örnektir. Bu forumların daha etkin çalışması için çaba göstermek azmindeyiz. Önümüzdeki yıl ülkemizin ev sahipliği yapması kabul edilen 31. İslam Dışişleri Bakanları Konferansı bu çabaların hayata geçirilmesi için bir fırsat olacaktır. Bu arada yine İslam Konferansı Örgütü'ne bağlı olarak Ankara'da faaliyet gösteren Ekonomik, İstatistik, Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi, işbirliği atılımlarına veri tabanı sağlayabilecektir.

Deneyimlerimiz ışığında, çok yönlü bölgesel işbirliği dinamiklerinin Ortadoğu'ya kazandırılması zamanının geldiğini düşünüyoruz. Yukarıda izah etmeye çalıştığım bölgesel işbirliği müktesebatımız, Ortadoğu'nun yeni bir işbirliği alanına dönüştürülmesi girişimleri için büyük bir avantaj teşkil etmektedir. Böyle bir işbirliği ortamının, siyasi, ekonomik, ticari, kültürel alanlarda yerel idarelerden ve meslek odalarından, merkezi hükümetlere kadar en

geniş bir yelpazede hayata geçirilmesi bölgeye yeni çehre kazandıracaktır. Böyle bir gelişme, esasen insani ve kültürel bağları kuvvetli olan bölge halklarının özlem ve beklentilerine de cevap verecektir. Serbest ticaret ve piyasa ekonomisi kurallarının bölgede daha verimli biçimde uygulanması sağlanabilecektir. Ortak yatırım ve girişim anlayışı kuvvetlenecektir. Ulaştırma ve iletişimde engellerin kaldırılması bu süreçte katkıda bulunacaktır. KO-Bİ'lerden holdinglere üretim ve ticaret ortamı rahatlayacaktır. Bölgenin küresel planda rekabet gücü artacaktır.

Böyle bir sürecin siyaset ve güvenlik boyutu olmaksızın işleyebilmesi tabiatıyla mümkün değildir. Dolayısıyla, bölgesel ilişkilerde davranış normları belirli mutabakatlara dayandırılmalıdır. Güven artırıcı önlemler tesis edilmesi, çatışmaları çözüm yetenekleri geliştirilmelidir. Sınırların değişmezliği ilkesi pekişmelidir. Terörle mücadelede işbirliği artırılmalıdır. İçişlerine karışmama ve egemen eşitliğe saygı, sorunların barışçıl çözümü gibi temel normlara samimiyetle sahip çıkılmalıdır. Tüm bölge kitle imha silahlarından ve programlarından arındırılmalı, savunma yeteneklerine en az yeterlilik düzeyinde sahip olunmalıdır. Özetle, bölge ülkelerinin yeni bir işbirliksel güvenlik anlayışı altında toplanması için çaba sarf edilmelidir.

∴ 446

Türkiye'nin değişik bölgelerdeki işbirliği süreçlerine taraf olması, ülkemizin Ortadoğu'ya sağlayabileceği katkıların üçüncü bir boyutunun da temelini oluşturmaktadır. Türkiye, Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Ortadoğu ve Akdeniz'i birbirine bağlayan tek ortak unsur olmasından yararlanarak, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda bu bölgeler arasındaki bağlantı ve etkileşimin de merkezi olabilecektir.

Nasıl ekonomik alanda Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattı Kafkaslar ile AB pazarını birbirine bağlayacaksa, siyasi, kültürel ve diğer alanlarda da Türkiye'nin ortak forumları ve projeleri kolaylaştırması muhtemeldir.

Bunun bir örneği geçtiğimiz yıl İstanbul'da düzenlenen AB-İKÖ Dışişleri Bakanları toplantısıdır. Medeniyet kavramının esasen "uyum"u içerdiğini vurgulayan ve öne çıkaran bu toplantı, aksine tezlerin ve çatışmacı yaklaşımların geçerli olmadığını kanıtlamıştır. Hükümetimiz, bunun gibi, terör, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, hoşgörüsüzlük ve şiddet kültürü ile mücadele alanında da işbirliği forumlarının oluşturulmasına öncülük etmeye ve destek vermeye kararlıdır.

Sayın Başkan,
Değerli üyeler ve konuklar,

Türkiye'nin Ortadoğu'nun yeni bir barış, huzur ve gönenç ortamına dönüştürülmesi konusunda olabilecek katkılarını, saydığım fikirlerle sınırlamak tabiatıyla mümkün değildir. Ayrıca, ifade ettiğim görüşlerin bir kısmının da

araştırılması ve geliştirilmesi gerekecektir. Ortadoğu'nun ÷lkemiz için bir risk alanından, bir işbirliği ve refah kaynağına dñnüřtür÷lmesine çalışılması Türk dış politikasının ihmal edilmemesi gereken bir boyuttur. Ortadoğu'nun geleceğine yapılacak yatırım, aynı zamanda ÷lkemizin de geleceğine yapılacaktır.

Ortadoğu konusu üzerinde bu denli ısrarla durmam, AB ve ABD'yle ilişkilerimizin ağırlık ve önemini değiştirmemekte, aksine buna bir boyut katmaktır. Nitekim, bugün öğleden sonra da Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunun 50. Toplantısının açılışında Avrupa ile ilişkilerimize dair bir konuşma yapacağım. Geçen hafta ise ABD'nin önemli bir düşünce kuruluşunun bir toplantısında ikili, bölgesel ve küresel konuları irdeledim.

Bu meyanda, çok yönlü dış politikamızın bu değişik boyutları arasındaki etkileşim, ÷lkemizi ve halkımızı hak ettiği noktalara taşıyacaktır. Bu etkileşimin bölge ve dünya barışı ve refahı için de bir katkı teşkil ettiğine ve edeceğine inanıyorum.

Türkiye'nin Ortadoğu vizyonu işte bu çerçeveye oturmaktadır. Bu vizyonun gelişmesine ve derinleşmesine hepimizin katkıda bulunacağına inanıyorum.

Teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

**Dünya Ekonomik Forumu'nda
Yapılan Konuşma**

:: 448

:: Ölü Deniz, Ürdün, 22 Haziran 2003

Mr. Chairman,

Distinguished participants,
Ladies and gentlemen,

It is with great pleasure that I will share my thoughts on Turkey's vision for the future of the Middle East with such a distinguished gathering of eminent personalities.

I wish to convey my special thanks to His Majesty the King of Jordan, for his warm hospitality and for his initiative to host this meeting.

I also wish to thank Prof. Schwab and his staff for putting together this extraordinary meeting of the World Economic Forum.

Mr. Chairman,

The Middle East, with its natural and human resources, historical, cultural and economic background, has been the cradle of civilizations. The people of this region have been the natural guardians of the spiritual values that we all share. They have also been the producers and distributors of the material richness. Science, literature and art were at their peak for centuries. The Middle East has thus made fundamental contributions to the advancement of civilization. The peoples of this region have lived together in peace and harmony also during the Ottoman centuries. Therefore, we are a direct witness to the fact that the peoples of this region can live and prosper in peace.

The Middle East region and its peoples have not deserved the cycle of violence and desperation in which they have been living for a long time. I am convinced that, peace, progress and prosperity may well reign in this region.

The failure of the Middle East Peace Process and the turn of events in the 1990s created disappointment in the region and in the international community. Stalemate in the political process has led to failure of multilateral cooperation. For example, the Middle East- North Africa Summits, which brought together the governments and the private sector institutions at the beginning of the 1990s made a positive start, but did not continue.

Today, the challenges the region faces should be turned into opportunities. The consequences of the Iraqi crisis should be interpreted in a constructive way. The experience of Iraq shows that possessing rich natural resources alone is not enough for advancement. These resources will have to be utilized in a rational and effective way. The good of the people, environment and the neighbours should be taken into consideration.

A need towards change has been felt for quite sometime in the Middle East. It is becoming increasingly apparent that progress is dependent on political and social factors as well as economic ones. In a number of countries in the region, this necessity is being increasingly recognized. Gradual steps towards more representative and accountable structures are being taken. We have been following these with appreciation.

449 ::

The international community is also showing a renewed interest in the progress of the region. President Bush has recently put forth a new vision for the Middle East. This vision calls for the establishment of a free trade area between the United States and the Middle Eastern countries. Likewise, the European Union aims at establishing a free-trade area with nine Middle Eastern partners through the Euro-Med process by 2010. Turkey is part of this process.

The UN Security Council Resolution 1483 lays out the basis on which the international community can extend its helping hand to make the Iraqi transition a smooth and swift one. This resolution also reaffirms the territorial integrity and national unity of Iraq and the Iraqi nation's possession of its own resources. Turkey, as a friendly neighbour with the best of intentions will continue to contribute in every way for a better future in Iraq.

A precondition to the lasting and comprehensive peace in the Middle East is the solution of the Palestinian-Israeli conflict. The road-map prepared by the Quartet is a new beginning. Despite the ongoing violence, peace efforts must continue toward the goal of two states with recognized and secure borders. In this process, it is an urgent duty to solve the serious economic and social problems of the Palestinian nation. Violence and terror must stop.

Turkey has given full and active support to the peace process. We have good relations with both sides. This enables us to play the role of a “facilitator” in the process. We will make use of our experience and our historical background in the region to this end. We will host the President of Israel in the coming weeks. The visits of the Prime and Foreign Ministers of Palestine are also expected to take place soon.

Mr. Chairman,

Turkey feels the responsibility to work towards the goal of a bright future for the Middle East. This responsibility goes beyond the short term economic and political interests. This is a mission with humanitarian and moral aspects.

At the OIC Foreign Ministers Meeting at the end of last May, I expressed my views concerning the better use of natural and human resources, good governance, transparency, accountability and respect for human rights and integration with the rest of the world. I sincerely believe that the time has come for all, including the Muslim countries, to be accorded what they rightfully deserve.

∴ 450

The Turkish experience might serve as a source of inspiration for some other countries. This experience is about an effort to achieve democracy, civil rights and liberties, respect for the rule of law, civil society, transparency, and gender equality. Our experience proves that national and spiritual values can be in perfect harmony with the contemporary standards of life. We believe that integration with the world is not possible without harmonizing our values and traditions with modernity. The alternative to this path is isolation and desperation.

Our key concepts are as follows:

- Full respect for the rule of law,
- Effective functioning of judiciary,
- Transparency of the state apparatus,
- Respect for individual rights and freedoms,
- Encouragement of political and economic participation,
- Women’s full participation in economic and political life with equal rights,
- Accountability,
- Fight against bribery, corruption and favouritism,
- Preventing the misuse of resources, supervision of this by the entire society,
- Raising the quality of education,
- Upholding the rights of the child,
- Overcoming the urban-rural divide.

Mr. Chairman,

Another contribution that we can bring concerns the regional cooperation processes. Turkey had assumed a role in the multilateral track of the Middle East Peace Process. We had also developed valuable cooperation projects like the Water for Peace Initiative put forward by late President Turgut Özal. We are pleased to see that there is a re-emergence of interest in the region for such projects. Therefore, we are determined to continue our efforts and make contributions to such processes.

Turkey is the only country that is both a member of the OIC and an accession candidate to the EU. Turkey is a member of the NATO, the Council of Europe, the WTO, and the OECD. Turkey's experiences in arrangements like the OSCE, the Southern European Cooperation Process and the Stability Pact as well as in the Black Sea Economic Cooperation Organization are equally valuable. The Standing Committee on Economic and Commercial Cooperation of the OIC (COMCEC) is chaired by the Turkish President. We are a founding member of the now expanded Economic Cooperation Organization and also the D-8 Group.

In the light of our experiences, we believe that it is high time to establish the dynamics of multilateral regional cooperation in the Middle East. Our background in regional cooperation provides us with an opportunity to contribute to transforming the Middle East into a new area of cooperation. Regional cooperation would improve the functioning of free market economies. The joint investments and initiatives would be strengthened. Obstacles to communication and transportation would be removed. Trade and production would be made easier for firms of all sizes. If we achieve these, the region as a whole will become globally more competitive.

This process cannot function without the necessary security and political inputs. Therefore, we should establish codes of conduct, confidence building measures and develop conflict resolution methods. Our guiding principles should be:

- Respect for national unity and territorial integrity,
- Peaceful resolution of the regional conflicts,
- Fight against terrorism,
- Non-proliferation of weapons of mass destruction,
- Transparency in military affairs.

Turkey can facilitate common projects and help provide a common basis in cultural, political and other fields. The EU-OIC Foreign Ministers Meeting has been an important example in this respect. Our Government remains firmly committed to supporting the formation of such fora for struggle against terrorism, racism, xenophobia, intolerance and violence.

Thank you.

***Irak'a Komşu Ülkeler Toplantısında
Yapılan Konuşma***

∴ 452

∴ Kuveyt, 14 Şubat 2004

Dear Mr. Minister,
Dear Colleagues,

Let me first thank our hosts for arranging this meeting. Kuwait has taken the timely initiative of holding the 5th Meeting of the Regional Countries at a highly critical juncture for Iraq and for the region as a whole. I also welcome the presence of the Interim Minister of Foreign Affairs of Iraq for the first time in our regional format.

After more than a year in the life of our regional initiative, I can now state with confidence that the earthmoving events in Iraq served also as a blessing in disguise for us. Over this period, we raised our collective voice in a manner unprecedented in the modern history of this region. The very fact that we could assume a common posture on Iraq attests to how deeply our security and well-being is interlinked, and how clearly we all come to recognize this.

The significance and weight of our initiative has by now been appreciated and recognized internationally. The United Nations Secretary-General has set up an Advisory Group, bringing us and the UN Security Council together. The presence of the representative of the UN Secretary-General at this meeting is another indication of this appreciation.

The UN Secretary-General, in his last report to the Security Council, which he submitted according to resolutions 1483 and 1511, states that, in

addition to the UN activities, the Security Council has recognized in several of its resolutions the importance of international support, particularly from countries in the region in taking forward expeditiously the transition process in Iraq. The Secretary-General goes on to state that he welcomes and encourages the further holding of meetings by the Foreign Ministers of regional countries, such as that which took place in Damascus last November.

We can claim some credit from this outcome. In operative paragraph 8 of our Damascus Declaration of 2 November 2003, we had declared our decision to form a follow-up group for interaction with the UN role in Iraq. This proves that the concrete steps that we take in relation with the evolving situation in Iraq has the chance to yield results.

Since the signing of the Political Process Agreement in Iraq on 15 November 2003, all the Iraqi groups and parties have been galvanized and have become fully focused on the end-result of the process. We welcome this Agreement, which is designed to entrust the Iraqi transition to where it rightfully belongs: the Iraqis as a whole. We hope that this plan follows its proper course and will be instrumental in enabling Iraqis once again to assume their full sovereignty and establish a fully representative form of government.

453 ::

All of us know very well that the terrain on which the Iraqis are striving to establish their new way of life is a very difficult one. Terror continuously claims lives of many. Only this week two successive suicide bombings resulted in the death of more than one hundred young Iraqis who wished to assume duties for their country's security. This was preceded by a twin attack on the headquarters of the PUK and the KDP in Arbil. Many precious lives were also lost there. Turkey is currently providing medical care in Turkey to some of those wounded in these blasts. The vicious terror has already caused heavy losses and untold suffering to all segments of the Iraqi society. Our sympathy is with them and we stand by all Iraqis in helping overcome this difficult phase.

By the end of this month, the Iraqi Governing Council is expected to produce a "Transitional Administrative Law". This will constitute the first milestone in the process, as this legislation will provide the framework within which Iraq will be governed until the new constitution is adopted by popular vote and free general elections are held. It will be for the benefit of all denominations and political movements in Iraq if the Iraqi Governing Council drafts the transitional law in a manner that will establish an accountable and representative transitory administrative structure upholding Iraq's national unity. We believe that any further characterization of Iraq's constitutional make-up is a task that belongs to

the Constitutional Convention, which will come into life later in the process.

In the Political Transition Plan, end of June 2004 is marked as the deadline for handing over full sovereignty to the Iraqis. This requires the full involvement and representation of all components of the Iraqi society in the formation of the Transitional National Assembly and thus the sovereign transitional Government. All of us should work together to facilitate this. If this objective is achieved, it will have mainly two immediate effects: The sense of ownership of the political transition by the Iraqi people will begin to prevail over the trauma of the past year. And the relations of Iraq with the outside world, but first and foremost with the regional countries, will be placed on the firm ground of full statehood, and regional and international support will be mobilized.

The United Nations has recently been called in to assume a substantive role in the political transition. We welcome the contacts of the UN fact-finding team to assess the possibility of holding elections for the formation of the Transitional National Assembly. Whatever the outcome, the resumption of UN involvement in Iraq is significant and will likely expand after Iraq regains its full sovereignty by the middle of this year. This new phase will also give the regional countries the chance to make a fuller contribution to expediting the Iraqi transition.

∴ 454

It is gratifying for us to have our deliberations today together with the Iraqi Foreign Minister.

Iraq has always been with us mentally during the vacuum of the past year. We are now able to exchange our thoughts and concerns directly with them. Our common objective for Iraq remains unchanged. We expect to see the emergence of an Iraq, politically united, territorially integral, free and democratic, at peace with its own people and with its neighbours. I am sure that the Iraqi delegation is equally gratified by today's gathering and the strong sense of support for Iraq.

Our support for Iraq is not and should not be seen as a mere declaration. We need to work together with Iraq in every area, be it political, economic, humanitarian, social or otherwise. We should gradually establish the basis for more structured cooperation between the regional countries and Iraq. Our exchanges today should allow us to elaborate also on this.

Mr. Chairman,

I would like to revert to a point that I made earlier in my statement. Our regional initiative is both meaningful and purpose-oriented. Through our five meetings, we have gradually built a common vision for this region, a

vision based on peaceful co-existence and the indivisible nature of regional stability. Our conclusions have also found their place in the declarations of the OIC Ministerial Conference and Summit of the last year. The United Nations is now becoming a major platform of activity for our grouping.

We should take confidence in having claimed the ownership of our own region. We can equally play our respective role in linking our region with the security and well-being of entire Middle East, with the Mediterranean and even with the southern Eurasian geography.

We should prepare ourselves to take the further step of building overall confidence in our wider region. Like Europe did after two world wars, we should draw our lesson from the successive conflicts and wars that constantly undermined our stability and well-being. With political resolve and inspiration, we can create our own multilateral framework for cooperation and security. We deserve prominent roles in these changing times, and are capable of assuming them.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **TBMM’de Irak ve Ortadoğu Konusunda**
■ ■ ■ ■ **Genel Görüşme Açılmasına İlişkinin Önergenin**
■ ■ ■ ■ **Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ 456

∴ Ankara, 25 Mayıs 2004

Sayın Başkan,
Sayın Milletvekilleri,

Son günlerde giderek tırmanan ve hepimizi gerçekten kaygılandıran Irak ve Filistin’le ilgili konularda size bilgi vermek istiyorum. Hükümetim adına hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Milletvekilleri,

Bölgemizdeki atmosfer, Irak’ta ve Filistin sorununda paralel olarak yaşanan tırmanma ile son haftalarda daha da bozulmuştur. Son gelişmeler, Hükümetimizin uzun süredir bütün ilgili taraflara yaptığı uyarı, telkin ve tavsiyelerin haklılığını ne yazık ki bir kez daha göstermiştir. Bölgede endişe ve ümitsizlik artmaktadır. Olumsuz siyasi-askeri gelişmeler, bölgede ekonomik-ticari gelişme ve işbirliği perspektiflerini, diyalog çabalarını, sosyal reform girişimlerini de olumsuz etkilemektedir. Bölgemizde barışın ve istikrarın sağlanması yönündeki çabalara her zamankinden çok daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

Sayın Milletvekilleri,

Komşumuz Irak, savaşın sona ermesinden bu yana en zor dönemini yaşamaktadır. Kardeş Irak halkının çektiği acılar ne yazık ki henüz sona ermemiştir. Süregelen Irak bunalımının bölgede ve dünyadaki olumsuz siyasi ve ekonomik etkileri sürmektedir.

Irak’ın özgür, demokratik ve müreffeh bir geleceğe doğru ilerleyebilmesinin temel koşullarından biri, asayiş ve güvenlik ortamının tesis edilmesidir. Bu

ortam hala tesis edilememiştir. Koalisyon güçleri yer yer direnişle karşı karşıyadır. Bu durum, diğer sorunlara odaklanmayı zorlaştırmaktadır. Ülkenin yeniden imarı için harcanmakta olan kaynak ve çabaların halka ulaşmasını olumsuz etkilemektedir.

Savaşın son bulmasının ardından Irak genelinde Koalisyon güçlerinin yanı sıra, Iraklı sivillere, siyasi şahsiyetlere, yabancı temsilciliklere ve uluslararası kuruluşlara saldırılar devam etmektedir. Bu saldırılar güvenlik durumunu ağırlaştırmaktadır. Koalisyon kuvvetleri bir süreden beri aynı anda iki ayrı cephede çatışmak durumunda kalmıştır. Zaman zaman orantısız ve aşırı güç kullanılmaktadır. Çatışmalarda sivil halk, konutlar ve maalesef cami ve türbe gibi kutsal yerler de zarar görmektedir. Bu hususlar direniş odaklarının çeşitlenmesine yol açmaktadır. Koalisyon'un işini daha da zorlaştıran bir gelişme, başta İspanya olmak üzere Koalisyon'a askeri destek veren bazı ülkelerin Irak'tan güçlerini çekme kararı olmuştur.

Değerli Milletvekilleri,

Güvenlik ve istikrarın tesisi konusunda ciddi güçlüklerin yaşandığı bir dönemde, Irak'taki bir cezaevinde bazı Koalisyon askerleri tarafından tutuklulara işkence ve insanlık dışı muamele yapıldığı ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu gelişme, mevcut tabloyu büsbütün ağırlaştırmıştır. Söz konusu olaylar, uluslararası insani hukuka ve evrensel değerlere hiçbir şekilde uygun düşmemektedir. Hafızalardan kolayca silinmeyecek iz bırakmıştır. Gerek Irak halkı, gerekse halkımızın dahil olduğu uluslararası toplum infial içindedir. Hükmüt olarak bu olayları kınamış bulunuyoruz. Özellikle bölge halklarının tepkisinin uzun vadeli olumsuz sonuçlar yaratmasından endişe duyuyoruz.

ABD Yönetimi, bu olayların üzerine giderek, sorumluları ortaya çıkarmayı ve cezalandırmayı vaad etmiştir. Kamuoyu önünde üstlenilen bu taahhütlerin en kısa zamanda sonuç vermesini bekliyoruz. ABD yetkililerin yaptıkları üzüntü ve özür beyanlarını faydalı buluyoruz. Bu sözlerde durulması etki yaratacaktır. Amerika dahil, uluslararası kamuoyunun ve medyanın olayları demokratik biçimde açıklayarak tartışmış olmasını olumlu karşılıyoruz.

Sayın Milletvekilleri,

Irak'taki çatışma ortamı, meşru bir yönetime yönelik siyasi geçiş sürecinin işleyebilmesini de engellemektedir. Diğer yandan, savaşın ardından Irak'ta halkı kucaklayan ve halk tarafından benimsenen yönetim yapılarının bir türlü tesis edilememiş olması da asayişsizliği tetiklemektedir.

Bu kısır döngünün kırılabilmesi için Irak'ın önündeki tek çıkış yolu, siyasi sürecin meşru kılınması suretiyle ilerletilmesidir. Bu süreç, ayrılıkları derinleştiren bir zeminde yürüyemez. Dolayısıyla, geçici yapılarda tüm kesimler

temsil imkanı bularak biraraya gelmelidir. Süreç, ulusal uyumun oluşturulmasını hedefleyen bir zemine oturtulmalıdır.

İşte bu noktada Birleşmiş Milletler'in rolünün ön plana çıkması gerekmektedir. Biz de Birleşmiş Milletler'in rolüne büyük önem veriyoruz. Gerek Koalisyon, gerek uluslararası toplum, bu kuruluşun tarafsız konumuna ve uzmanlığına gittikçe daha fazla ihtiyaç olduğunu kabul etmektedir. Önümüzdeki süreçte Birleşmiş Milletler'in Irak'ta daha etkin bir rol üstlenmesini beklemekteyiz.

Irak'taki siyasi geçiş sürecinin takvimi 8 Mart tarihinde imzalanan "Geçici İdari Yasa" ile belirlenmiş durumdadır. Buna göre,

- Birinci aşama, 30 Haziran 2004 tarihinde Koalisyon Yönetimi ve Irak Yönetim Konseyi'nin lağvedilmesi ve egemenliğin yeni kurulacak olan "Irak Geçici Hükümeti"ne devredilmesiyle başlayacaktır.
- İkinci aşama ise, en geç 31 Ocak 2005'e kadar yapılacak Ulusal Meclis seçimleri sonucunda Irak Geçiş Hükümeti'nin kurulmasıyla başlayacak ve bu seçilmiş Meclis'in hazırlayacağı daimi Anayasa uyarınca yeni Hükümet'in kurulmasıyla 31 Aralık 2005'te son bulacaktır.

∴ 458

Geçici İdari Yasa, 30 Haziran'dan başlamak üzere, siyasi geçiş sürecinin sonuna kadar yürürlükte kalacaktır.

Sayın Milletvekilleri,

30 Haziran tarihi yaklaştıkça, Irak'taki siyasi süreç kritik bir aşamaya girmekte ve iki konu ön plana çıkmaktadır.

Bunlardan birincisi, 1 Temmuz itibariyle egemenliği devralacak olan Geçici Hükümet'in yapısına ilişkindir. Diğeri ise en geç 2005 Ocak ayında yapılması planlanan genel seçimlere yönelik hazırlıklardır.

Her iki konuda da Birleşmiş Milletler'in katkısı ve tavsiyeleri istenmiştir.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin Irak Özel Temsilcisi, Irak Yönetim Konseyi'nin yerine, ağırlıklı olarak bir teknokratlar Hükümeti kurulmasını önermiştir. Bu hükümetin üyelerinin Irak halkına ve Birleşmiş Milletler'e danışılarak Mayıs ayı sonuna kadar belirlenmesini öngörmüştür. Ayrıca, Geçici Hükümet'e danışmanlık yapacak bir "Ulusal Konferans" toplanması yönünde tavsiyede bulunmuştur.

2005 yılı başında seçimle belirlenecek ve Anayasa'yı hazırlamakla görevlendirilecek olan Ulusal Meclis'in egemenlik yetkisini serbestçe kullanabilmesi gerçekten de hayati önem taşımaktadır.

ABD Başkanı Bush'un, egemenliğin Iraklılar'a devredilecek olması vesilesiyle siyasi geçiş sürecinin aşamaları hakkında bugün yaptığı açıklamayı da önemle not etmiş bulunuyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Türkiye, bulunduğu coğrafyada bir güvenlik ve istikrar kuşağı yaratabilmek amacıyla diplomasinin tüm imkanlarını kullanmaktadır. Bu bağlamda, komşumuz Irak'a özel bir önem atfetmekteyiz.

Irak'ın içinde bulunduğu bu kritik aşamada temel sorumluluk Koalisyon yönetimine ve Irak halkına düşmektedir. Koalisyon, geçmişte yaptığı bazı hataları tekrarlamamaya özen göstermelidir. Irak'ı oluşturan bütün kesimler siyasi sürecin içine çekilmelidir. Egemenliğin temsili ve meşru yönetim yapılarına devredilmesinin önü açılmalıdır. Bu sağlanabildiği takdirde, geçtiğimiz yıldan beri yaşanmakta olan travmanın yerini Irak halkının kendi geleceğine birlikte sahip çıkma duygusu alacaktır.

Yine bu bağlamda, Irak'ın geleceğinin her şeyden önce Iraklılar tarafından belirleneceği akılda tutulmalıdır. Toplumunu oluşturan değişik kesimler etnik ve mezhebi çıkarları ve mülahazaları bir kenara bırakılmalıdır. Bu kesimler, ortak gelecekleri için bir toplumsal uzlaşuya varabildikleri ölçüde, Irak'ın sorunlarına çözüm üretebileceklerdir. Bu vesileyle, Iraklı tüm siyasi parti ve liderleri bu dönemde maceracılıktan uzak ve sorumlu bir tutum takınmaya, dar çıkar hesaplarından uzak durmaya davet ediyorum. Aşırı ihtiraslarını dizginlemeyenlerin kendilerine ve halklarına zarar vereceğini bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

459 ::

Iraklı Türkmenlerin ılımlı, yetenekli, barışçı bir toplum olarak Irak'ın birliğine, istikrarına, refahına ve geleceğine en iyi hizmeti verebileceklerine inanıyoruz. Iraklı Türkmen soydaşlarımız, Irak'taki geçiş sürecine daha etkili biçimde katılmak ve birliklerini sergilemek üzere, güç koşullarda azimli bir siyasi faaliyet yürütmektedirler. Onların haklarına ve güvenliğe, diğer bütün Iraklılarla birlikte sahip olmasına önem atfediyoruz.

Hükümetimiz, Irak'ın içinden geçmekte olduğu bu hassas dönemde Irak'ı oluşturan bütün kesimler ile diyalog ve temaslarını yoğun biçimde sürdürmektedir. Çeşitli Irak heyetlerini Ankara'da ağırlıyoruz. Bağdat'a ve Irak'ın kuzeyi dahil çeşitli bölgelere Hükümetimizin Irak Özel Temsilcisinin eşgüdümünde heyetler gönderiyoruz. Bölge ülkeleri, Birleşmiş Milletler, ABD ve Avrupa Birliği ile de temas halindeyiz. Bu temaslarımızda sağduyuyu, toplumsal uzlaşmayı ve istikrar arayışlarını ön planda tutan bir yaklaşım sergilemekteyiz.

Egemenliğin Iraklılar'a devredileceği 30 Haziran tarihinde bir ertelemeye gidilmemelidir. Bu devir sanal değil, gerçek olmalıdır. Hem Koalisyon Geçici Yönetiminin, hem de Irak Yönetim Konseyi'nin mevcudiyetinin 1 Temmuz itibariyle sona ermesinde yarar görüyoruz.

Geçici Irak Hükümeti, Irak Yönetim Konseyi'nin bir uzantısı veya benzeri olmamalıdır. Bu siyasi sürecin selameti açısından zorunludur.

Irak'ta Geçici Hükümet'in göreve gelmesinin ardından bir Ulusal Konferans düzenlenmesi fikrini de kuvvetle desteklemekteyiz.

Ayrıca, 2005 yılı Ocak ayında yapılması planlanan genel seçimler, Irak'taki bütün kesimlerin Meclis'te temsiline imkan verecek bir sistem çerçevesinde düzenlenmelidir. Irak'taki çeşitli kesimleri mağdur edecek hususların yeni seçim yasasında yer almasına Birleşmiş Milletler engel olmalıdır. Bu hedefler doğrultusunda diplomatik alandaki çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Değerli Milletvekilleri,

Geçtiğimiz yıl savaştan önce Hükümetimizin girişimiyle başlatılan "Irak'a Komşu Ülkeler Girişimi" büyük bir merhale kaydetmiştir. Belki de bölgemizin tarihinde ilk defa bütün ülkelerin Irak gibi hassas bir konuda ortak bir sesle ortaya çıkmaları böylece mümkün olmuştur. Bu süreç artık Irak konusunda sağlam bir müktesebat oluşturmuş durumdadır. Bu girişimin önemi, uluslararası camia ve Birleşmiş Milletler tarafından takdir edilmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu teşebbüsümüzden ilham alarak Irak'a komşu ülkelerin de dahil olduğu bir istişare gurubu oluşturmuştur. Beş kez yapılan toplantıların sonuncusuna Irak Geçici Dışişleri Bakanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Özel Temsilcisi'nin de katılması, bu girişimimizin etkinliğinin arttığının diğer bir göstergesi olmuştur. Başta Koalisyon ülkeleri olmak üzere bütün tarafların komşu ülkelerin görüş, endişe ve tavsiyelerini dikkate almalarında herkes için fayda olduğunu bir kez daha belirtmek isterim.

Komşu ülkeler sürecinin yarattığı ilgi Birleşmiş Milletler'in yanısıra, kısa sürede başka uluslararası örgütler nezdinde de yansımalarını bulmuştur. Parla-mentolararası Birlik, Irak'a komşu ülkeleri bu defa Parlamento Başkanları düzeyinde biraraya getirmek üzere harekete geçmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Bülent Arınç'ın ülkemizi temsilen katıldığı komşu ülkeler toplantısı 12-13 Mayıs tarihlerinde Amman'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda, Irak'ta demokratik kurumların oluşturulmasına ve Birleşmiş Milletler'in bu doğrultudaki çabalarına komşu ülkelerin desteği teyid edilmiştir.

Son olarak, İKÖ'nün Irak konusunda inisiyatif almasını önerdik. Bununla ilgili, aylar önce Malezya Dışişleri Bakanı'na yazdığım mektup üzerine Malezya harekete geçti. Geçen Nisan ayında yapılan İKÖ Olağanüstü Dışişleri Bakanları Toplantısında bir dizi öneri ve eylem üzerinde mutabık kaldık.

Değerli Milletvekilleri,

Konuşmamı tamamlamadan önce evvelce belirttiğim bir hususu yeniden vurgulamakta yarar görüyorum: Egemenliğin 30 Haziran'da devredilmesin-

den sonra, Irak halkı, kendi siyasi geleceğini inşa etme yolunda zorlu bir sınav vermeye devam edecektir. Bu uzun ve çetin süreçte Türkiye Irak halkını desteklemeyi sürdürecektir. Irak halkının istisnasız bütün kesimlerini ak-rabamız saydığımızı hep söyledik. Söylemekle kalmadık. Siyasi, ekonomik, sosyal girişimlerimiz ile güvenlikle ilgili çabalarımız ile bunu ispatladık. Kızılay'ın Irak'taki faaliyetleri, Türkiye'de tedavi ettirdiğimiz terör kurbanı Iraklı Kürtler, Iraklı diplomatlara Ankara'da verdiğimiz kurs, Irak Anayasası ile ilgili olarak Ankara'da düzenlenen sempozyum buna örnektir. Irak Ekonomik İşler Koordinatörümüz, Uluslararası Irak'a Yardım Konferansına katılmak üzere bugün Doha'ya hareket etmiştir. Tabiiyle, Iraklı Kürtler ile coğrafi, tarihi ve insani nedenlerle özel ve yakın ilişkilerimiz bulunmaktadır. Bu ilişkiler sürecektir.

Ancak, önümüzdeki dönemde Irak halkının tüm kesimlerinin kendi aralarında uzlaşmaya yardımcı olacak bilinçle hareket etmeleri ve geçiş sürecini sahiplenmeleri hayati önem taşımaktadır. Zira, Irak'ta barışın anahtarı Irak halkının kendi elindedir. Türkiye bu yönde samimi çaba gösterenlere destek olmaya devam edecektir.

461 ::

Sayın Milletvekilleri,

Ortadoğu'da yaşanan şiddet olaylarını derin endişe ile izliyoruz. Bir yandan İsrail'in çok sayıda Filistinli sivilin ölümüne yol açan ağır yıkım ve yıldırma hareketleri, diğer yandan İsraili sivillerin ölümüne yol açan intihar saldırıları, durumu gittikçe tehlikeli boyutlara taşımaktadır. Bu olayları şiddetle kınıyoruz. Bunların devamı halinde, durumun kontrolsüz bir hale gelmesinden ve sonuçları öngörülemez bir ortamın doğmasından endişe ediyoruz.

İhtilafın tarafları arasında karşılıklı güven maalesef hala tesis edilememiştir. Bu nedenle, uluslararası kamuoyu tarafından yürütülen barış çabalarından bugüne kadar somut bir sonuç alınması mümkün olmamıştır.

İsrail Başbakanı Ariel Sharon, bir süre önce İsrail'in Gazze Şeridi'nin tamamından çekilmesini ve Batı Şeria'daki yerleşim yerlerinden bazılarının boşaltılmasını öngören bir "Ayrılma Planı" açıklamıştır. Bu plan tartışmalara ve tepkilere yol açmıştır. Plan, Hükümetimizce de usul ve içerik bakımından eleştirilmiştir. Bu tartışma sürerken 11 Mayıs 2004 tarihinden itibaren Gazze Şeridi'nde vahim şiddet olayları yaşanmıştır. Bu olaylarda, İsrail güvenlik güçlerinin orantısız ve aşırı güç kullandıkları görülmüştür. Bunun sonucu, aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda Filistinli hayatını kaybetmiştir. Bu olaylar barış umutlarına yeni bir darbe olmuştur.

Bu olayların devamı olarak, İsrail, güvenlik gerekçesiyle Gazze Şeridi'nin Mısır sınırında bulunan çok sayıda evi tanklarla yıkmıştır. Böylece, zor şartlar içinde mülteci kamplarında yaşayan binlerce Filistinliye yüzlerce Filistin-

li daha eklenmiştir. Bunun ardından Refah Mülteci Kampı'nda protesto yürüyüşü yapan Filistinliler üzerine helikopter ve tanklardan ateş açılmıştır. Açılan ateşte 15 Filistinli ölmüş ve birçok kişi yaralanmıştır. Bu olaylar durumu daha da trajik boyutlara ulaştırmıştır.

Bütün bu gelişmeler son derece tehlikeli olup, bizi tedirgin etmektedir. Biz Yol Haritası'nın uygulanmasını beklerken, İsrail'in her türlü hukuka aykırı davranış içine giren politikalarını Türkiye'nin tasvip etmesi kesinlikle mümkün değildir. Gazze'de yaşanan ve hepimizi derinden sarsan olaylar ise, ölçünün tamamen kaçırılması anlamına gelmektedir. Bu konuda Sayın Başbakan ve ben tepkimizi ifade ettik. Halkımızın tepkisi de açıktır. Tüm dünyayı ayağa kaldıran bu olayları kınıyoruz. Bunların hiç kimseye faydası olmayacaktır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, kabul ettiği 1544 sayılı kararla, tüm şiddet, terör ve yıkım eylemlerini kınamıştır. Bu karar, Türkiye'nin de dahil olduğu uluslararası toplumun gelişmelerden duyduğu kaygıyı ve içinde bulunan durumun ciddiyetini gereğince yansıtmaktadır. Diğer taraftan, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, sözkonusu kararında İsrail'in uluslararası insani hukuktan kaynaklanan sorumluluklarının bilincinde olarak, Filistinliler'in hayat şartlarını daha da zorlaştıracak ev yıkımlarını durdurmasını istemiştir. Bu talebe Hükümetimiz de kuvvetle katılmaktadır. Bu çağırımı bir kez daha tekrarlıyorum.

Bölgede yaşanan olaylara ilişkin olarak Hükümetimizce yapılan açıklamalarda, İsrail'in davranışları kınanmıştır. Bu tür orantısız hareketlerin bizzat İsrail'in güvenlik amaçlarına hizmet etmeyeceği, aksine, bu bölgede yaşayan Filistin halkının hayat koşullarının daha da güçleşmesine yol açacağı, ayrıca terör eylemlerini gerçekleştiren gruplara yeni gerekçeler sağlayacağı vurgulanmıştır.

Değerli Milletvekilleri,

İçinde bulunulan bu çok hassas dönemde, itidal ve sağduyunun her zamankinden fazla önem taşıdığına inanıyoruz. Taraflara, karşılıklı güven bunalımını daha da derinleştirecek adımlardan özenle kaçınmalarını telkin ediyoruz. Kendilerini sorumluluklarının bilincinde hareket etmeye ve diyalog yollarını kapatmamaya çağırıyoruz.

İki tarafın da güvenliği ancak siyasi müzakereler yoluyla tesis edilebilecek yaşayabilir bir barış anlaşmasıyla sağlanabilir. İsrail-Filistin ihtilafı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin ilgili kararları çerçevesinde "İsrail ve Filistin'in güvenli ve tanınmış sınırlar içinde yanyana yaşayacakları bir bölge" vizyonu zemininde çözümlenmelidir. Bu çerçevede, taraflarca kabul edilmiş olan Yol Haritası, kaçırılmaması gereken bir fırsattır. Taraflara Yol Haritası'nın

bir an önce hayata geçirilmesi için üzerlerine düşen görevleri yerine getirme çağrımızı bu vesileyle bir kez daha tekrarlıyoruz.

Bölgede bu zamana kadar yaşanan gelişmeler, sorunun sadece Filistin ile İsrail taraflarının gayretleriyle çözümlenemeyeceğini göstermiştir. İhtilafın barışçı yollardan çözümü için uluslararası toplumun da elini taşın altına koyması gerekmektedir. Ancak bu çabalar sadece kınama noktasında kalmamalıdır. Bunun ötesine geçecek şekilde, ilgili devletlerin biraraya gelerek, gerekli adımları atmaları lazımdır. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler'e önemli görevler düşmektedir.

Türkiye, her iki tarafın da güvenini haiz bir ülke olarak, öncelikle şiddet ve terörün durdurulması, ardından da barış görüşmelerinin başlatılması için çabalarını aktif biçimde sürdürmektedir. Bu çerçevede, Türkiye, İslam Konferansı Örgütü'nün harekete geçmesinde de öncü rol oynamıştır. Nitekim, 22 Nisan 2004 tarihinde Malezya'da yapılan İKÖ Ortadoğu Özel Toplantısı'nda "Quartet" denilen dörtlü grubun üyeleri BM, ABD, AB ve Rusya Federasyonu ile İKÖ adına temaslarda bulunmak üzere oluşturulan Beş Üyeli "Bakanlar Delegasyonu"na, ülkemiz de seçilmiş bulunmaktadır.

463 ::

Bakanlar Delegasyonu, ilk aşamada, 19 Mayıs 2004 tarihinde Dublin'de AB Dönem Başkanı İrlanda'nın Dışişleri Bakanı, 20 Mayıs 2004 tarihinde de Moskova'da Rusya Federasyonu'nun Dışişleri Bakanı ile yararlı görüşmeler yapmıştır. Bu toplantılardan Dublin'dekine Sayın Devlet Bakanı Beşir Atalay, Moskova'dakine ise ben katıldım. Bakanlar Delegasyonunun bilahare Haziran ayı başında Quartet'in diğer üyeleri BM Genel Sekreteri ve ABD Dışişleri Bakanı ile de temaslarda bulunması planlanmaktadır.

Ayrıca, 9-12 Mayıs 2004 tarihlerinde Cidde'de gerçekleştirilen İKÖ Dışişleri Bakanları Hazırlık Toplantısı'na Türkiye başkanlık etmiştir. Heyetimiz, Filistin lehine olan kararlarda uzlaşa sağlanması için yoğun gayret sarfetmiştir. Bu gayretlerimiz ve katkımız başta Filistin olmak üzere, diğer üye ülkeler tarafından takdirle karşılanmıştır.

Türkiye'nin Filistin konusundaki çabaları sadece İKÖ ile sınırlı kalmamaktadır. Türkiye, Ortadoğu sorunu konusunda Birleşmiş Milletler'de yapılan görüşmelerde geleneksel olarak Filistin halkının haklı davasını destekleyegelmiştir. Bu çerçevede ülkemiz, Gazze'de yaşanan olaylar üzerine BM Güvenlik Konseyi'nce kabul edilmiş olan 1544 sayılı kararı desteklediğini açıklamıştır. BM Genel Kurulu'nun işgal altındaki toprakların temsili konusunda son olarak aldığı karara da olumlu oy vermiş bulunmaktayız.

Geçtiğimiz haftalarda katıldığım Euromed (Avrupa-Akdeniz) ve NATO Dışişleri Bakanları toplantılarında, Avrupa ülkelerinin yanısıra aralarında Filistin'in de bulunduğu başlıca Arap ülkelerinin ve İsrail'in Dışişleri Bakanı ile görüştim. Arap Ligi Genel Sekreteri ile de geniş bir istişarede bulundum.

Bu toplantılarda yaptığım konuşmalarda ve ikili temaslarımda bölgede yaşanan durumun vahametine dikkat çektim. Sorunun günümüzde en önemli tehdit haline gelen terörizmi nasıl beslediğini muhataplarıma anlatma fırsatı buldum. Yol Haritasının uygulanması yolunda acil biçimde harekete geçilmesi gerektiğini, bir kez daha orada da bütün muhataplarıma anlattım.

AB Konseyi Genel Sekreteri ve Ortak Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Solana ile geçen hafta Brüksel’de yaptığım görüşmede de konuyu ele aldım. Yol Haritasının uygulanmasını teminen Türkiye’nin AB ile ortak girişimler yapma fikri üzerinde durduk.

Ortadoğu sorunu hakkındaki görüşlerimizi ve politikalarımızı anlatmak amacıyla Arap basınının Türkiye’deki temsilcileriyle geçen hafta bir toplantı yaptım. Bu toplantıya katılan basın mensuplarının Türkiye’nin izlediği dengeli ve yapıcı politikaları takdirle izlediklerini tespit ettim. Bu toplantıda ifade ettiğimiz görüşler bölge basınında geniş yer buldu.

Diğer yandan, Filistin Ulusal Yönetimi Başkanı Sayın Yaser Arafat’dan aldığımız mesajda Türkiye’nin gayretleri ve aktif tutumundan memnuniyet ifade edilmiştir.

∴ 464

Ayrıca, barışın ancak kapsamlı olduğu takdirde kalıcı olacağı düşüncesinden hareketle, Suriye ve Lübnan kanallarının da zamanı geldiğinde canlandırılması gerektiğini savunuyoruz. Bu yöndeki düşüncelerimizi önceki hafta Türkiye’yi ziyaret eden Lübnan Başbakanı Hariri ile de paylaştık.

Bu vesileyle, İsrail ile ilişkilerimize de değinmek istiyorum. Türkiye, aralarında Avrupa ve Arap ülkelerinin de yer aldığı birçok ülke gibi, Madrid Barış Konferansı ve Oslo Anlaşmaları’nın olumlu sonuçlarını teşvik edici biçimde 1992’den itibaren İsrail ile ilişkilerini geliştirmiştir. Bu ilişkiler halen kendi dinamikleri içinde seyrini sürdürmektedir. Türk-İsrail ilişkilerinin karşılıklı çıkarların yanı sıra, bölgedeki barış istikrar ve diyalog çabalarına hayati bir katkı yaptığını bütün taraflar kabul etmektedir.

Sayın Milletvekilleri,

Barış Süreci’nin canlandırılmasına yönelik her türlü çaba ve girişim, Filistin halkının içinde bulunduğu ağır ekonomik ve sosyal güçlüklerin acilen indirilmesine yönelik önlemleri de içermelidir. Filistin’i ziyaret eden TBMM Dostluk Grubu üyeleri bunu yerinde tespit etmişlerdir. Bu husus, uluslararası toplumun her şeyden önce ahlaki ve insani bir yükümlülüğüdür. Bu inançtan hareketle, 2003 Aralık ayında Filistin ve Filistinli kardeşlerimize yönelik kapsamlı bir ekonomik ve sosyal yardım planını açıklamış bulunuyoruz. Bu eylem planı, kamu ve özel sektörümüz ile sivil toplum kuruluşlarının Filistin ile ilgili ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerinin artırılmasını ve eşgüdüm içinde gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Bu plan çerçevesinde ku-

rumlararası çalışmalar başlamış bulunmaktadır. Sayın Başbakan'ın bugün imzaladığı bir genelgeyle, planın uygulanması ve konuyla ilgili gelişmelerin takibinden sorumlu olacak Filistin Ekonomik Sosyal İşbirliği Koordinatörlüğü görevini değerli devlet adamı, eski Bakanlarımızdan Sayın Vehbi Dinçerler'in deruhte etmesi kararlaştırılmıştır. Sayın Dinçerler bu konuyla ilgili olarak özel olarak görevlendirilmiştir. Kendisine her türlü kamu ve özel sektör desteği verilecektir. Bu görevlendirmenin altyapısı hazırlanmıştır. Bakanlığımız bu konuda uzun süredir ciddi bir çalışma yapmaktadır. Önümüzdeki birkaç gün içinde bununla ilgili olarak kamuoyumuza geniş bir açıklama da yapılacaktır.

Halihazırda arazideki yegane uluslararası gözlem gücü, El Halil'deki "Uluslararası Geçici Mevcudiyet"tir. Bu kuvvette askeri gözlemci bulunduran tek İKÖ üyesi ülke Türkiye'dir. Diğer yandan, Hükümetimiz, Yol Haritası'nın hayata geçirilmesi halinde, üçüncü taraflara açık olacak çeşitli izleme/gözlem mekanizmalarına katılmaya hazır olduğunu taraflara bildirmiş ve bu yönde gerekli girişimlerde bulunmuştur.

Türkiye, 1996 yılından bu yana Filistin'e sağlık, eğitim, kamu maliyesi, kurumsallaşma, güvenlik, turizm ve tarım alanlarında yaklaşık 7 milyon dolar yardımda bulunmuştur. Türkiye, keza, "Birleşmiş Milletler Filistinli Mülteciler İçin Yardım ve Bayındırlık Ajansı" aracılığıyla Filistinli mültecilere yardım yapmaktadır. Ülkemiz, bu Ajansın İcra Komitesi üyesidir. El Halil'deki Uluslararası Geçici Mevcudiyet vasıtasıyla da El Halil'de yaşayan Filistinli halka dolaylı yardımlar yapmaktayız. Filistin'e yaptığımız aynı yardımlar gıda, ilaç ve tıbbi malzeme şeklinde olmaktadır. Filistinli yaralıları ülkemizde tedavi edilmişlerdir. Filistinli diplomatlar, Dışişleri Bakanlığımızın Eğitim Merkezi'nde eğitim görmektedirler. Filistin televizyon kanalı personeli ise TRT'de eğitilmektedir. Filistinli polisleri Türk Polis Akademisi'nde eğitim imkanı sağlanmıştır. Öğrenci bursları verilmektedir.

Öte yandan, Filistin Ulusal Yönetimi'nin gerçekleştirmekte olduğu reform çabalarına da destek vermekteyiz. Bu amaçla, Filistin tarafının talebi üzerine Bakanlığımız, ülkemizin öndegelen bir anayasa uzmanını müstakbel Filistin Devleti'nin Anayasası'nı incelemekle görevlendirmiştir. Hazırlanan rapor Filistin tarafına iletilmiş bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, diğer bir akademisyenimiz de geçtiğimiz yıl Filistin'i ziyaret ederek, anayasa hazırlığı ve idari reform çalışmaları konusunda Filistinli yetkililerle ortak çalışmalar yapmıştır. Filistinliler, idari reform ve Anayasa çalışmalarına Türkiye'nin yaptığı katkıdan duydukları memnuniyeti her vesile ile dile getirmektedirler.

Türkiye, bir yandan barış çabalarına destek verirken, diğer yandan kardeş Filistin halkının hayat şartlarının iyileştirilmesi için elinden gelen katkıyı sağlamaya devam edecektir.

Değerli arkadaşlar,

Bütün bu çalışmaların daha etkin bir şekilde devam edebilmesi için gerek Irak'ta gerek Filistin'de güvenliğin sağlanması gerekmektedir. Güvenliğin olmadığı yerde ekonomik, sosyal ve insani faaliyetlerin rahat şekilde yürütülmesi mümkün değildir. O bakımdan biz gerek Irak'ta, gerek Filistin'de barışın tesis edilmesine, istikrarın tesis edilmesine birinci derecede önem vermekteyiz

Irak komşumuzdur. Irak'ta yaşayan herkes, Arabıyla, Kürdüyle, Türküyle, bizim akrabalarımızdır. Filistin ise tarihi olarak bize çok yakın bir ülkedir. Dolayısıyla, Türkiye olarak, bu her iki ülkede etkinliğimizi sürdürmeye kararlıyız. Hükümetimiz bu konularla yakından ilgilenmektedir. Bu konularla Meclisimiz ve kamuoyumuz yakından ilgilenmektedir. Ümit ediyorum ki, önümüzdeki aylar, önümüzdeki dönem, her iki bölge için de daha çok istikrarın sağlandığı, barışın sağlandığı ve Türkiye'nin etkinliğinin daha çok gösterildiği bir bölge olacaktır.

∴ 466

Bu duygularla Yüce Meclis'e saygılarımı sunarım.

**Filistin Yasama Meclisi'nde
Yapılan Konuşma**

∴ Filistin, 5 Ocak 2005

Sayın Başkan Dr. Hasan Khreishi,
Filistin Yasama Konseyi'nin Değerli Milletvekilleri,
Kardeş Filistin milletinin yasama organı olan bu yü-
ce çatı altında sizlere hitap etmekten büyük bir
mutluluk duyuyorum.

467 ∴

Filistin Yasama Meclisi'ne hitap eden ilk Dışişleri Bakanı olmak da benim için ayrı bir onur kaynağıdır. İçten teşekkürlerimi sunuyorum. Refakatimde bulunan TBMM Filistin Dostluk Grubu üyeleri ve resmi heyetim adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yakın geçmişte Filistin halkının sembolü ve ulusal lideri Yasser Arafat'ı kaybetmiş olmanızın derin üzüntüsünü Türk halkı adına hepinizle paylaşıyor, merhum Arafat'a Allah'tan rahmet diliyor, bu vesileyle onu bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Filistin ve Türk halkı arasındaki bağlar yüzyıllara dayanmaktadır. Bu ilişkilerin kültürel, insani, dini boyutları her zaman kuvvetli olmuştur. Gelecekte daha da kuvvetlenecektir.

Filistin'in güvenilir bir dostu olan Türkiye, kardeş Filistin halkının, bağımsız ve egemen bir devlet çatısı altında yaşamak için yürüttüğü haklı ve meşru davaya daima kuvvetli destek vermiştir. Bu bağlamda Türkiye, Filistin sorununda ve Arap-İsrail uyuşmazlığında bütün tarafların meşru hak ve çıkarlarını gözeterek adil bir tutum izleyegelmiştir.

Türkiye, 15 Kasım 1988 tarihinde ilan edilen “Filistin Devleti”ni ilk tanıyan ülkelerin başında yer almıştır. Türkiye, Batı Şeria ve Kudüs’te diplomatik/konsüler temsilciliğini 1925 yılından beri muhafaza eden tek Müslüman ülkedir.

Türkiye, Ortadoğu Barış Süreci’nde devletler hukuku bakımından uyuşmazlıkların barışçı yollardan çözümü konusunda diğer birçok ülkelere göre bugüne kadar hatırı sayılır roller üstlenmiştir.

Türkiye, 1948 ve 1968 yıllarında BM çerçevesinde kurulan “Filistin Uzlaştırma Komisyonu”nda Filistin konusunda arabulucu ve uzlaştırımcı görevleri üstlenmiştir.

Türkiye, 2001 yılında yine BM çerçevesinde oluşturulan “BM Gerçekleri Tespit Komitesi”nde önemli bir rol oynamıştır. Barış sürecinde arazide mevcut krizin aşılmasına yönelik raporun hazırlanmasına katkıda bulunmuştur. Komitede Türkiye’nin de yer alması önerisi bizzat merhum Arafat tarafından yapılmıştır.

∴ 468

Diğer taraftan, yine BM çerçevesinde “Filistin Halkının Vazgeçilmez Hakları Komitesi” ile “BM Kudüs Komitesi” üyeliklerinde bulunan Türkiye bu tür kurumsal mekanizmalar içinde aktif rol almıştır.

Keza, Filistinli mültecilerin yaşamlarını kolaylaştırmayı hedefleyen “UNRWA” faaliyetlerine önemli katkıda bulunmuştur. Hebron şehrinde Filistinliler ile İsraili yerleşimciler arasındaki gerilimi ve gerginliği azaltmayı amaçlayan “TIPH” üyeliği de Türkiye’nin Filistin-İsrail barış sürecinde oynadığı “dostça girişim yapan, kolaylaştıran ve uzlaştıran” rollerine uygun düşmektedir.

İsrail’in inşa etmekte olduğu “duvar” aleyhindeki ilkeli ve kararlı tutumumuzunu esasen biliyorsunuz.

İsrail Hükümeti’nin Gazze Şeridi ile Batı Şeria’nın kuzeyinden tek taraflı ayrılma planı, Yol Haritası’nın bir parçası olarak gerçekleştirildiği ve Filistin yönetimi ile işbirliği içinde yürütüldüğü takdirde, Barış Süreci’nin yeniden canlandırılması açısından fırsat teşkil edebilecektir. Böyle bir fırsat penceresinden herkesin içtenlikle yararlanması çağrısında bulunuyorum.

Türkiye, karşılıklı tanınmış sınırlar içinde, Filistin ve İsrail’in yan yana yaşamalarını sağlayacak kapsamlı bir anlaşmaya varılabilmesi için, tarafların görüşme masasına dönmesini tek çıkar yol olarak görmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’nin elinden geleni yapmaya ve tarafların barış çabalarına anlamlı katkılar sağlamaya hazır bulunduğunu vurgulamak isterim.

Her iki tarafın da güvenini haiz ve Ortadoğu’da barışın kurulmasına yardımcı olmak isteyen bir ülke olarak, tarafların ikili veya çok taraflı uluslararası temas, girişim ve toplantılarına her türlü katkıyı yapmak bizim için bir onur

olacaktır. Ayrıca talep edildiği takdirde, İsrail'in tek taraflı ayrılma planıyla ilgili olarak Gazze Şeridi'nde uluslararası çabalara gereken desteği vermeye de hazırız.

Türkiye, Filistin-İsrail ihtilafının adil ve kalıcı bir şekilde çözümü için elinden gelen katkıyı sağlamayı sürdürecektir. Türkiye, tanınmış sınırlar içinde, İsrail ile yanyana, barış ve güvenlik içinde yaşayacak, bağımsız Filistin Devleti'nin kendi topraklarında kuruluşuyla noktalanacak Barış Süreci'ni aktif biçimde desteklemeye devam edecektir.

İsrail ve Filistin halklarının gelecekleri birbirine bağlıdır. Bölgede daha iyi bir gelecek, duvarların ve fiziksel engellerin inşasıyla değil, ancak iki halkın sağduyu ve uzlaşma içinde hareket etmesiyle mümkün olabilir.

İki tarafın da geleceğe güvenle bakabilmesinin tek yolu, yaşayabilir bir barış anlaşması yapılmasıdır. Bu da, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin ilgili kararları çerçevesinde, "İsrail ve Filistin'in güvenli ve tanınmış sınırlar içinde yanyana yaşayacakları iki devlet" vizyonunun uygulanmasından geçmektedir. Bu çerçevede, Yol Haritası ile yaratılan zeminin en iyi biçimde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

469 ::

Filistin halkına yönelik baskı ve kuşatmaların İsrail'e de güvenlik ve huzur getirmedeği açıktır. Ortadoğu'da güvenliğin yolunun barıştan geçtiği artık anlaşılmalıdır. Şiddet, aşırı kuvvet kullanımı ve terör ortamı sadece barış karşıtlarına hizmet etmektedir. Bu nedenle, bu ortamın bir an önce sona erdirilmesi ve hakça bir çözüme ulaşılması için gerek Filistin, gerek İsrail yönetimlerine tarihsel bir sorumluluk düştüğüne inanıyorum.

Filistin Yönetimi'nin de güvenlik alanındaki yükümlülüklerini yerine getirme yönünde elinden gelen çabayı göstermesinin bölge barışı bakımından önem arzettiğini düşünüyorum.

Filistin liderliğinin, siyasal, toplumsal, ekonomik ve güvenlik alanlarında sürdüregeldiği reform çalışmalarını ve bağımsız Filistin Devleti'ne giden yolda atılan bu adımları takdirle izliyor ve destekliyoruz.

Demokratik mekanizmalarını güçlendirmiş, yargı alanında reformları tamamlamış, kamu harcamalarında saydamlığa kavuşmuş, yolsuzluk ile sonuna kadar mücadele etmiş bir Filistin'in barış sürecinde ve kendi iç siyasi yapılanmasında çok güçlü bir konuma sahip olacağına inanıyorum. Filistin halkının seçkin yetenekleriyle bu misyonu yerine getireceğine ve herkese örnek olacağına inanıyorum. Zira, demokrasi ve reformlar Filistin yönetiminin "yumuşak gücü"nü oluşturacak, uluslararası kamuoyunu haklı ve meşru davası konusunda etkili bir şekilde mobilize edebilecektir.

İçinde bulunduğumuz şu hassas dönemde Filistin'de seçim süreci yaşanmaktadır. 23 Aralık 2004 tarihinde başlayan yerel seçimler bu ayın sonuna ka-

dar aşamalı şekilde devam edecektir. 4 gün sonra yeni Başkanınızı seçeceksiniz. Muhtemelen 17 Mayıs 2005 tarihinde parlamento seçimlerini gerçekleştireceksiniz. Tüm bu gelişmeleri takdirle izliyoruz. Seçimleri izlemek üzere biz de önemli resmi görevli ve akademisyenlerden oluşan bir gözlemci grubumuzu Filistin'e gönderiyoruz.

Filistinli kardeşlerimizin talebi üzerine 2003 yılında anayasa hukuku alanındaki yetkin uzmanlarımızı Filistin Anayasa Taslağını incelemek üzere görevlendirdik. Hazırladığı raporu da sizlere ilettik. Filistin'in idari reform sürecine katkılarımızı sürdürmeyi arzuluyoruz.

Barış Süreci'ni desteklemek ve Filistin ulusal yönetimine kurumsallaşma çabalarında yardımcı olmak amacıyla bugüne kadar elimizden gelen katkıları sağladık. İstendiği takdirde Filistinli kardeşlerimizle reformlar ve kurumsallaşma konusundaki tecrübemizi paylaşmaya hazır olduğumuzu bilmenizi isteriz.

∴ 470

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Türk halkı, Filistinli kardeşlerinin çektiği sıkıntıları derinden paylaşmaktadır. Bu acıların sona erdirilmesi için elimizden gelen tüm maddi ve manevi katkıyı ortaya koymaktayız.

Türkiye ve Filistin halkları, kökleri yüzyıllara uzanan ortak bir tarihi paylaşmaktadır. Filistin ile sorunlardan uzak ve son derece mükemmel siyasi ilişkilere sahip olduğumuzu bir kere daha teyid etmekten memnuniyet duyuyorum. Filistin ile ilişkilerimize önem veriyoruz. İlişkilerimizi güçlendirmek ve mümkün olan her işbirliği alanında çeşitlendirmeye öncelik veriyoruz.

Bu hususa atfettiğimiz önemin bir göstergesi olarak 2003 yılı Aralık ayında Filistin halkının ekonomik ve sosyal sıkıntılarını azaltmak, Filistin'e yardımlarımızı arttırmak, çeşitlendirmek ve Filistin ekonomisinin canlandırılmasına katkıda bulunmak üzere kapsamlı bir ekonomik ve sosyal eylem planı başlattık. Bu çerçevede, eski Bakanlarımızdan, seçkin devlet adamı, Sayın Vehbi Dinçerler, Filistin ile Ekonomik ve Sosyal İşbirliği Koordinatörü olarak atanmıştır. Kendisini -Sayın Vehbi Dinçerler'i- huzurunuzda takdim etmekten onur duyuyorum.

Son olarak, Filistin'e gıda malzemeleri, ambulans, tıbbi malzeme ve ilaçtan oluşan kapsamlı insani yardım sağladık. Hibemizin ilk kısmı Ağustos ayında Türk ve Filistin Kızılaylarının işbirliğiyle Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde de-ğişik şehirlere dağıtılmıştır.

Geçen haftalarda, Türk hükümetinin Filistin'e hibe yardımını öngören bir anlaşmayı Ankara'da imzaladık.

Son 10 yılda Türkiye çeşitli Filistin kurumlarına çok yönlü yardım sağlamıştır. Bundan sora da eylem planımız çerçevesinde Filistinli kardeşlerimizin sıkıntılarını hafifletmek için sağladığımız yardımları daha etkin ve sistematik bir şekilde sürdürmeye kararlıyız.

Bu amaçla, yardımcı olabileceğimiz alanları tespit etmek ve projeleri yaşama geçirmek üzere Kudüs veya Ramallah'ta Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı'nın (TİKA) bir ofisini açmayı planlıyoruz. Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı'nın Başkanı Sayın Hakan Fidan'ı bu amaçla sizlere takdim etmek üzere beraberimde getirdim. TİKA Başkanımızı sizlere takdim etmekten onur duyuyorum.

Ayrıca, Filistin Koordinatörümüz Sayın Dinçerler başkanlığındaki bir teknik heyetimizi de muhtemel projeleri tespit etmek üzere ayrıca 31 Ocak-6 Ekim 2005 tarihlerinde Filistin'e göndermeyi planlıyoruz.

Öte yandan, geçen yıl 18 Filistinli diplomata Dışişleri Bakanlığı'mızda eğitim sağladık. Ayrıca, 2 Filistinli diplomatı da dünyanın diğer ülkelerinden meslektaşlarıyla birlikte Genç Yabancı Diplomatlar Eğitim Programı'mıza katılmak üzere geçtiğimiz aylarda Ankara'ya davet ettik. Filistin'e yapmakta olduğumuz yardımlarla ilgili bir diğer önemli gelişme Filistin sağlık personeline Türkiye'de kısa ve uzun dönemli eğitim verilmesidir. Bu konuda Sağlık İşbirliği Protokolü 2003 yılında imzalanmıştır. Bu kapsamda, ilk grup Filistinli doktorların kısa dönemli eğitimi tamamlanmış olup, bugünlerde sözkonusu protokolün diğer hükümlerinin yaşama geçirilmesi üzerinde çalışılmaktadır.

2004 yılında Filistinli öğrencilere tahsis etmiş olduğumuz üniversite ve yüksek lisans burslarını arttırdık. Böylece, Filistinli öğrencilere tahsis etmiş olduğumuz toplam burs sayısı 75'e ulaşmıştır.

Ayrıca, her yıl 5 Filistinli polise tahsis etmekte olduğumuz Polis Akademisi burslarını da bu yıl 10'a çıkardık.

2003 ve 2004 yıllarında ikili ekonomik ilişkilerimizde çok önemli gelişmeler kaydettik. Filistin'le ekonomik ve ticari bağlarımızı her iki tarafın da karşılıklı çıkarına olacak şekilde kuvvetlendirmek istiyoruz.

Türkiye-Filistin Serbest Ticaret Anlaşması'nı Ekonomi Bakanı Maher al-Masri'nin 20 Temmuz 2004 tarihinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzaladık. Anlaşma'nın iki ülke arasındaki dış ticareti karşılıklı olarak attırmasını umuyoruz.

Ekonomik alanda geçen dönemdeki diğer önemli gelişmeler, Türk-Filistin İş Konseyi'nin geçtiğimiz Haziran ayında İstanbul'da toplanması ve Filistin Ticaret Odaları Başkanı Ahmed Hasem Zughayer'ın Türkiye'yi ziyaret etmiş olmasıdır.

Her iki taraf hükümetleri olarak, özel sektörlerimizi ülkelerimiz arasındaki fırsatları inceleyerek ticari ve ekonomik ilişkilerimizi geliştirebilecekleri alanları ve araçları tespit etmeleri için teşvik ediyoruz.

2003 yılı Aralık ayı itibarıyla Filistin diplomatik pasaportu hamillerine ülkemize gerçekleştirecekleri bir aylık ziyaretler için vize muafiyeti getirdik. Ayrıca dünyadaki tüm konsüler misyonlarımızı tüm Filistin pasaportlarına re'sen vize vermeleri için talimatlandırdık.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Yasama Meclisinizce yürütülen çalışmalardan da güç alarak, Filistin halkıyla dayanışmamızı daha da kararlı biçimde sürdüreceğimizden emin olmanızı isterim.

Yüce Meclisinizde bana bir ayrıcalık yaparak böyle bir konuşma onurunu bahşederken, aynı zamanda ortak tarihimizden kaynaklanan sorumluluğumuzu da hatırlatmış oldunuz. Türkiye bu sorumluluğun bilincinde olarak Filistin davasına her türlü desteği vermeyi bir borç addetmektedir.

∴ 472

Tam anlamıyla bağımsız, özgür, müreffeh ve barışın hüküm sürdüğü bir Filistin'i en kısa zamanda görmek dileğiyle, şahsım ve Türk ulusu adına, haklı Filistin davasına desteğimi sunarım. Hepinize tekrar teşekkür ediyor, Filistin'in yüce yasama meclisinin değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

“Şükran Cezilen.” (Çok teşekkür ederim.)

∴ Sana, 28 Haziran 2005

Mr. Chairman,
Dear Colleagues,
Mr. Secretary General,
Distinguished Delegates,

473 ∴

As the outgoing Chairman of the 31st Islamic Conference Foreign Ministers, I would like to express my heartfelt thanks and appreciations for the invaluable support and contributions of all member countries during my tenure.

I also wish to congratulate the Chairman of the Ministerial Conference. I am sure that his skills, dedication and wisdom will immensely contribute to the deliberations of our organization. Needless to say, Turkey will stand by you to face the difficulties lying ahead of our common agenda.

Likewise, I would like to praise the excellent job being carried out under the able leadership of the Secretary General Prof. İhsanoğlu and his staff.

Mr. Chairman,

We have been going through tumultuous period with no sign of relief in sight. The world has become an extremely dangerous place. The devastating power of plastic explosives, combined with high-tech remote-controlled devices, as well as a proliferation of suicide bombers, has created a lethal force that is all but impossible to counter.

Bitterly, the OIC domain has turned to become the epicenter of all these asymmetric threats. The unfortunate reality is that both the perpetrators of these crimes and most of the people who suffer from them are Muslims.

This has caused many non-Muslims to believe wrongly that Islam is a religion of intolerance, militancy and terrorism. Even worse, Muslims are probably the poorest, most uneducated, most powerless and most disunited people in the world.

As a response to this gloomy atmosphere, we see that a new home-grown awareness on the necessity of reform to shun our societies from the clutches of extremism, terrorism and isolationism has been increasingly growing. Heated debates about the ability of the region to achieve a structural reform are rampant and topping our political agenda every day.

Since our Tehran meeting in 2003, the calls for reform and renovation have been strongly echoed. Today, reform is our common objective and shared interest.

We no longer regard the calls for reform as an ill-intentioned outside interference, aiming at derailing our stability and security, nor do we approach them with scare or hesitation. Instead, we consider them a domestic necessity and a way out strategy to be able to cure these illnesses.

∴ 474

It gratifies me to see that over the last two years, we have altogether left the first phase -the necessity for reform- behind with our common determination. However, what we need now is to decisively step into the second phase of centering on how we successfully steer this common desire to a direction which embraces the fundamental requirements of the current level of civilization without drifting away from our own deep-rooted Islamic assets. This obliges us to launch comprehensive policy engineering in merging the values of Islam with today's realities of the world.

Certainly, reform does not mean to alter the pillars of the Islam, which we all sincerely believe is above times, but to overhaul our societal, structural and traditional incompatibilities, which are being confused with the Islam. To be stark, it is high time to rid Islam of the existing taboos and prejudices. We must stop presenting our own culpabilities as the Islam's.

It should not be forgotten that our religion itself has long been and still is the source of peace, tolerance and justice for centuries. And, it must continue to spread hopes and inspirations for the millions rather than the sense of animosities or fears.

What precludes us, for example, from inviting women to this meeting? Is it Islam or our own impediments? What makes the participation of women in the social life limited? What teaches to kill innocent people? Is it Islam or again our own pretexts?

We should be aware of the fact that although the success of any member is not presented as a success of whole, any wrongdoing of the very state is

perceived as a mistake of the Islam, and consequently it makes us victims of that culpability. Therefore, we have a collective responsibility to each other.

What would be the remedy in the second phase to get out of this quagmire?

Since our socio-political structures are not identical, there exists no single remedy for all member states to apply. Therefore, it is up to every state in the second phase to determine their own course of reform in line with transparency, accountability and good governance.

Having underlined the reform requirement at the level of each member state's own domestic structure, I would like to briefly state another dimension, which relates to the functioning of the Organization.

Turkey strongly supports the organizational restructuring of the Secretariat on the basis of contemporary methods and meritocracy. We highly value the ongoing study of the Eminent Persons Group to this effect. In addition, I would like to praise the efforts of the Secretary General in this area.

475 ::

Mr. President,

We occupy one of the volatile regions of the world with its decade-long territorial disputes, political standoffs and sectarian violence. Unfortunately, each and every day we witness a new destabilizing issue being added to the old ones.

Our region is desperately in need of normalcy and peace. Turkey strongly supports a secure, stable, peaceful and democratic Middle East, free from tyrants, tensions and animosities. The new regimes that are being established must see eye to eye with their own people as well as the international system. Brutalities must be the bitter memories of the past, and newly established systems should take their strength from the democratic principles and rule of law.

There are two main stumbling blocks before the security and stability in the Middle East region: the situation in Iraq and the prolonged Israeli-Palestinian conflict. Their spill-over effects go beyond the region. Turkey has always been an active proponent of the political process in Iraq and of the efforts to revive the peace process between Israelis and Palestinians after almost two years hiatus.

There have been very important political developments on the way of nation-building endeavors in Iraq. Despite all its shortcomings, political process has been moving forward. The January 30th elections, convening of the Transitional National Assembly, the formation of the Transitional Government and the selection of the Constitutional Committee are all

healthy signs to vindicate that the political process is on the right track.

In the period ahead, the new government must give hopes to its grass-roots that there is really a light at the end of the tunnel. Success of this process mainly depends on the willingness and faithful cooperation of all segments of Iraqi society in putting their common Iraqi agenda before their individual ones. It must be safeguarded that no group should be excluded from the process, particularly Sunnis should it be the aim to put them in the fold. Nor should any favoritism be tolerated.

Turkey fully backs Iraqis in this sensitive time for achieving a democratic, united and prosperous Iraq, at peace with itself and with its neighbours. The new Iraq must base on hopes rather than fears; on unity rather than disarray.

In this light, contributions of the international community must be maintained. The UN has played a limited, but very important role. We hope that the UN's involvement in the process will be strengthened.

∴ 476

The Initiative of the Neighbouring Countries of Iraq has been playing a constructive role in revealing the expectations of neighbours from Iraq and vice versa. Turkey hosted its 8th meeting last April in Istanbul.

Another thorny issue is Israeli-Palestinian conflict. Turkey supports the two states vision of the Road Map; Israel and Palestine, living side by side at peace and within recognized borders. Although Turkey is not a member of the Quartet, it does not preclude us from providing our support to the peace process through taking part in its mechanisms.

Turkey has been an active contributor of the peace process. We are happy to see the emerging positive atmosphere to revitalize the Road Map. Certainly, the elections in Palestine and the decision of the Sharon Government to halt the settlement activities have played a significant role in the creation of this positive atmosphere. We support the "disengagement plan", but see it as a part of the Road Map and it must be implemented in close coordination with the Palestinian side. On the way down to a comprehensive and negotiated solution, based on the mutual consents of two parties, international efforts must be stepped up and intensified. Turkey will continue its economic and technical assistances to Palestine.

On the other hand, Turkey threw weight behind the UN Security Council Resolution 1559 and the terms of Taif Agreement. The pullout of the Syrian troops from Lebanon is a good sign for the regional security. We are happy to see that the tension was allayed without the region being drifted to further uncertainties and conflicts. Security and stability of Lebanon is of paramount importance for the entire region.

We are ready to embrace a free, democratic and prosperous Middle East on the doorsteps of the democratic Turkey, which is set to start the accession negotiations with the EU soon.

Mr. President,

As you all know, the Cyprus reunification plan of the UN Secretary General was stigmatized by the intransigent Greek Cypriot Administration. Thus, a historical opportunity has been missed.

The Greek Cypriots who overwhelmingly refuted the plan secured its EU membership, which we believe is illegal and unjust. But, ironically, the Turkish Cypriots who resoundingly approved the very plan, which was strongly supported even by the EU, was left out of the Union. This is even more than hypocrisy.

UN Secretary General in his Good Offices Mission report blatantly stated that the Turkish vote has undone the rationale of isolating or pressuring them. However, crushing isolations and embargoes on the Turkish Cypriots are still in effect and fading the hopes away. We expect more solidarity and cooperation from the members of the OIC.

477 ::

The situation in Jammu and Kashmir remains fragile. Kashmiri people have already suffered tremendously. We look forward to a peaceful solution to this question through dialogue, on the basis of international legitimacy. The human rights of the Kashmiri people should be fully respected and their will honoured as mandated by relevant UN Security Council resolutions. We support the ongoing dialogue between sides. We commend Pakistan for its continued efforts to sustain the dialogue. We wish to see that these efforts will bring a successful outcome.

The Nagorno-Karabakh conflict and the problem of the Armenian occupation of approximately 20 % of the territory of Azerbaijan have to be brought to an end. This problem constitutes one of the principle obstacles to peace, stability and cooperation in the South Caucasus. As a member of the OSEC Minsk group and as a regional country, Turkey is ready to play a catalyst role in finding a settlement.

Turkey fully supports and contributes to the international efforts to ensure security and stability in Afghanistan.

In this regard, we not only assumed the command of ISAF for the second time in the last two years, but also contributed to the reconstruction of the country. Both our public and private sectors are constructing roads, building schools and hospitals and endeavor to raise economic infrastructure of Afghanistan.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Mr. President,

For many years, the OIC has been monitoring the Turkish Muslim minority in Western Thrace. This minority has vested rights emanating from the provisions of the Treaty of Lausanne, bilateral agreements and various other international instruments.

Under the Treaty of Lausanne, the Turkish minority has been granted the right to establish and administer their schools, be educated in their mother tongue and exercise their own religion. However, they are not able to enjoy these basic minority rights to full extent. The OIC therefore needs to continue to follow the plight of the Turkish Muslim minority closely.

Thank you for your attention.

■ ■ ■ ■ **İslam Konferansı Teşkilatı**
■ ■ ■ ■ **Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ Bakü, 19 Haziran 2006

Mr. Chairman,
Dear Colleagues,
Mr. Secretary General,
Distinguished Delegates,

479 ∴

I would like to express my heartfelt thanks and appreciations to the Government of Azerbaijan for its warm hospitality and excellent working environment accorded to us.

I also wish to extend my sincere congratulations to my distinguished colleague, Foreign Minister of the Republic of Azerbaijan, H. E. Elmar Mammedyarov for his assuming the Chair of the 33rd Islamic Conference Foreign Ministers Meeting (ICFM) today.

With his diplomatic skill and wisdom, I am confident that Azerbaijan's Presidency will be crowned with success and achievements for the OIC.

My special thanks also go for the outgoing Chair of the 32nd ICFM, my dear friend H. E. Al Qirbi, Foreign Minister of Yemen, for his courageous efforts in pressing ahead the reform endeavors, as well as to the Secretary-General Prof. Ekmeleddin İhsanoğlu and his able team for their professionalism and dedication.

Dear colleagues,

The world is going through a tumultuous period where rationality seems to have become the hostage of uncertainties.

Terrorism, proliferation of weapons of mass destruction, Islamophobia, ethnic and sectarian violence, poverty, illiteracy, natural disasters and widespread diseases continue to pose severe threat for global peace and security.

Today, the world is desperately in need of calm. The current state of affairs unfortunately breeds the ground of fear and insecurity.

We need a new conciliatory rhetoric in mending the widening rifts among civilizations. The recent troubling events have made it imperative that we engage in a meaningful and operational dialogue.

The risk of such widening fault-lines is most vividly felt between the Western and Islamic worlds. Indeed, the growing Islamophobia in Western societies and the ensuing practices of a discriminatory nature causes anti-Western feelings in most Moslem communities and creates a psychological obstacle to be overcome.

:: 480

In this regard, we see that those values common to all nations and societies are unfortunately overlooked. The universal tenets of the human civilization which every society has contributed in time individually or collectively is not paid enough attention. The cultural and religious differences which must be seen within the understanding of the “unity in diversity” are rather perceived as threats.

The most functional and trustworthy means to get rid of this impasse and enable common sense to prevail is to immediately establish channels of a genuine dialogue between different cultures and religions, and to support this process with practical measures.

In an attempt to foster such dialogue, Turkey has given strong support to the idea of “Alliance of Civilizations” and our Prime Minister agreed to co-sponsor the initiative along with his Spanish counterpart. We believe that this dialogue lays the foundation for the future.

We welcome each and every country’s intellectual and financial contributions to the project. We need to do more on our part as the OIC members.

I am confident that the OIC can also play a constructive role in this regard to help wiping out the misunderstandings and their dreadful consequences.

But, are we really doing enough to reverse the flow of history in our favour? Needless to say, what we have achieved up to now, still is short of reaching out our ultimate objective.

Dear colleagues,

We can make the OIC an effective mechanism through a comprehensive reform process.

In recent years, thanks to our collective wish, we have now reached an advanced point in setting out our reform parameters.

We all acknowledge that reform is no longer a choice but a necessity to live up to the challenges of the 21st century. However, there is still a long way to go before we can talk about a genuine transformation.

Our success hinges mainly on our common desire and joint efforts. It is high time for all of us here to brush aside our nuances and focus on our common aspiration to reform.

We know that, while the success of an OIC member is not counted as a success of all, anyone's wrongdoing is perceived as a fault of the entire Muslim world. Therefore, we have collective responsibility to each other.

We are obliged to root out all taboos and prejudices, which cripple our walk towards embracing the universal values and principles. It is incumbent upon us to be pioneer in placing our home in order through our indigenous initiatives.

Having said that, this should, in no way, make us deaf and blind to the outside friendly advises. No doubt, once we push through with concrete reforms, we will face less interference.

We appreciate the pivotal role of Prof. İhsanoğlu, the Secretary-General of the OIC and his prudent staff in pressing ahead the implementation of the Ten-Year Action Programme, which was unanimously approved in the Third Extraordinary Summit, held in Mekkah last year.

I am proud to reiterate that Turkey will be one of the steadfast supporters of the reform process through encouraging resounding steps.

Dear colleagues,

The Middle East suffers from decades-long territorial disputes, political standoffs and sectarian violence. Unfortunately, seeds of hatred and hostility are deep and pervasive in the region. Our shared commitment and collective action for restoring peace and security in our region is of crucial importance.

Turkey strongly supports a secure, stable, peaceful and democratic Middle East, free from tensions, animosities and weapons of mass destruction.

The current state of affairs serves no one's interest. Turkey is doing everything she could to prevent the current tension from evolving into a regional and global crisis.

Certainly, we prefer this issue to be settled through diplomacy. With this mindset, we continue to make our contribution to the multinational efforts

to this end. It is, first and foremost, incumbent upon all parties concerned to exercise maximum restraint and to show flexibility to reach a negotiated solution.

Turkey has always been an active proponent of the political process in Iraq and of the efforts to revive the Middle East Peace Process.

The new government in Iraq must give hope to its people that there is a light at the end of the tunnel. Its success mainly depends on the willingness and faithful cooperation of all ethnic and sectarian groups.

Certainly, difficult tasks are awaiting the new government and now the goal will be to meet the urgent needs of the Iraqi people for creating a prosperous, viable, united, secure and stable country.

The new government of Iraq will have to tackle serious issues ahead, including the amendment of the constitution. We believe that the solutions to the outstanding issues lie beyond the ethnic and sectarian agendas shaping Iraqi politics today.

∴ 482

Turkey is ready to be in close cooperation in all possible fields with Iraq in this regard. Iraqi leadership still has a long way to go. Greater efforts are needed to build an all-embracing political center in Iraq.

The outlook of the Middle East Peace Process remains uncertain. There is not much room for optimism. Turkey's ultimate objective remains the creation of the necessary conditions for the resumption of the peace negotiations within the framework of the Road Map.

On the other hand, the need to address the economic and social problems of the Palestinians remains a priority. We have come to provide concrete support to the Palestinian side in the framework of a structured plan of action.

In this framework, Turkish Union of Chambers of Commerce has undertaken the project of the revitalization of the Palestinian Industrial Zone in the Gaza Strip. Turkey is considering sending flour directly to the Palestinian people living in the Gaza Strip in the form of humanitarian aid to alleviate their plight. We are also dispatching humanitarian assistance through UNRWA. This year, again we will continue our donations to support small and medium scale projects in the Palestinian territories.

The "frozen" conflicts continue to undermine security, stability and democratic governance in the South Caucasus. Resolution of the Nagorno-Karabakh conflict and the withdrawal of Armenia from the occupied Azerbaijani territories are still awaited, after more than a decade.

Needless to emphasize that any solution in this vein should respect Azerbaijan's territorial integrity. Return of the internally displaced persons

is a pressing humanitarian issue, requiring our constant attention, and thus should be urgently addressed.

The international community, therefore, should urge Armenia to adopt forthcoming and constructive policies towards its neighbours, fully adhering to international law. Turkey, for its part, will sustain its efforts to facilitate a solution based on compromise.

Turkey and the TRNC are working hard to achieve a comprehensive settlement for the Cyprus question under the good-offices mission of the UN Secretary-General and on the basis of the settlement plan, known as the "Annan Plan". However, despite our willingness and good intention, the Greek Cypriot Administration is opposed to the UN parameters and doing everything to erode them.

My government also continues with constructive initiatives which aim at creating an improved environment of mutual confidence. In this context, on 24 January 2006, we declared a package of proposals which envisage simultaneous lifting of restrictions on the free movement of goods, people and services by all relevant parties.

483 ::

We believe that our new initiative, which is balanced and provides substantial benefits to all parties, would provide the basic pillars of a stronger regional cooperation and contribute to the UN process for a comprehensive settlement.

Our Action Plan received positive reactions from the international community, including many OIC member states. We request all OIC countries to give due consideration and support the Plan publicly.

I would like to thank to the courageous efforts of many countries for their cooperation and solidarity with the Turkish Cypriots in all fields with an attempt to ease their plight due to the decade-long inhumane and unjust isolations.

The issue of Jammu and Kashmir continues to be a source of concern for the whole world. We strongly hope that a peaceful solution to this question is found as early as possible through dialogue and on the basis of international legitimacy.

The human rights of the Kashmiri people should be fully respected and their will honored as mandated by the relevant UN Security Council resolutions.

Maintenance of an effective dialogue between Pakistan and India is a prerequisite of a successful peace process. In this regard, we welcomed the steps taken by Pakistan and India in the context of "Composite Dialogue". We commend Pakistan for its continuing efforts to sustain this dialogue.

We sincerely hope that such positive developments will lay the foundations of a solid understanding between the two countries and pave the way for the peaceful solution of this issue. We believe that the solution of the issue of Jammu and Kashmir would also contribute significantly to the peace and stability in the subcontinent as a whole.

The nation-building and reconstruction process in Afghanistan are moving forward despite hurdles and difficulties. Turkey stands on the side of her Afghan friends in their search for peace and stability.

Following our lead in ISAF-II and ISAF-VII, in August 2006, we will be assuming the joint leadership of the Regional Command in Kabul, together with France and Italy. Our contributions to the training of the Afghan National Army and the Police Force also continue. In addition, we have recently announced our decision to establish a Provincial Reconstruction Team in the Wardak Province this year.

We have organized new training programs in Turkey for a total of 100 Afghan narcotics police officers for the year 2006. We will also be financing alternative livelihood projects in Afghanistan.

∴ 484

Our government has decided to increase our pledge for the reconstruction of Afghanistan to 100 million Dollars. We will continue to carry out projects mainly in the areas of health, education and agriculture.

Turkey strongly supports the OIC's active involvement in African issues. Undoubtedly, African solution to the Africa's problems should be supported and nurtured.

In line with our "Policy of Opening Up to Africa", adopted in 1998, we declared 2005 as the "Year of Africa" and our relations with African countries have rapidly developed ever since.

In order to better understand and closely follow the developments in Africa and in African institutions, Turkey acquired "observer status" to the African Union in April 2005, and has accredited her Embassy in Addis Ababa to the Union, in May 2005.

We welcome and appreciate the efforts of the African Union to promote peace, stability, democracy and human rights in the Continent. We also share the new vision put forward by the New Partnership for Africa's Development for the future of Africa, and we are ready to contribute to its success.

Turkey also regularly contributes to relief efforts and humanitarian assistance operations in Africa. The total amount of Turkey's humanitarian assistance donation to African countries reached 3,5 million US Dollars in the last two years. We will continue our support in the future.

The 150 thousands strong Turkish minority of Western Thrace in Greece still faces serious problems in enjoying their fundamental human rights and freedoms. The minority's ethnic identity is continuously denied. Greece does not recognize the right of the minority to freely elect their muftis, and appoints muftis herself against the common will of the minority.

The educational standards of the Turkish minority schools are of a low quality, mainly due to the excessive interference of the Greek authorities. Furthermore, the number of the minority secondary schools is inadequate. In view of the foregoing, it is safe to say that Greece fails to live up to the contemporary standards with regard to the protection of minorities. We expect more intervention of the OIC into these issues in line with the resolutions adopted by the previous OIC Foreign Ministers Meetings and OIC Summits.

Dear colleagues,

Turkey, in a bid to serve better the international peace and stability, has declared its candidature for one of the two seats allocated to Western European and Others Group at the Security Council for the term 2009-2010. Turkey has not had the opportunity to serve on the Council for 45 years. Therefore our Government attaches utmost importance to this candidature.

485 ::

As I may recall, The Thirty-First Session of the Islamic Conference of Foreign Ministers, held in Istanbul, on 14-16 June 2004 adopted a resolution extending support for our candidacy. In line with this decision, we already have the support of an important number of OIC members.

I would like to thank these countries again for their support and hope to receive, in the very near future, commitments of remaining brotherly countries. The undivided support of the OIC is very valuable to us.

Turkey encourages the development of economic, trade and tourism cooperation among OIC member states.

The Third Extraordinary OIC Summit, held in Mecca in December 2005, identified very important targets for economic and commercial cooperation in the Ten Year Program of Action. One of the main targets is to increase the level of intra-OIC trade to 20 percent by the end of the Program period.

The Extraordinary Summit also mandated the COMCEC to undertake the necessary measures in order to achieve this target. The COMCEC has brought to fruition an important project that has been on its agenda over the last several years; the establishment of a Trade Preferential System among the OIC member states.

In this regard, the first round of trade negotiations undertaken by the Trade Negotiating Committee was completed last year and the Protocol on Tariff Reduction Scheme (PRETAS) was adopted by the COMCEC in November 2005.

The PRETAS has specific tariff reduction targets and a time-frame for trade liberalization among our countries. As of June, 2006, six of the seventeen member countries participating in the first round have signed the PRETAS. Here, I would like to invite all the OIC member states, and in particular, the remaining eleven members of the Trade Negotiating Committee, to sign the PRETAS at their earliest convenience.

I would like to also inform that Turkey will host the second round of trade negotiations at the level of trade ministers of the member countries that are represented in the Trade Negotiating Committee.

Another important development in the area of economic cooperation is the formation of the OIC Member Countries Stock Exchanges Forum. In this context, I would like to call on the brotherly countries to vigorously participate in the activities of this Forum. We propose to host the second meeting of the Form in Turkey, this year.

:: 486

On the other hand, as the host country, we provide all assistance to the IRCICA, SESTRIC and recently established OIC Youth Forum.

In conclusion, I would like to thank you all once again, and reiterate our gratitude to the Government and the people of the Republic of Azerbaijan.

***Irak'a Komşu Ülkeler
Toplantısı'nda Yapılan Konuşma***

∴ Tahran, 8 Temmuz 2006

Excellencies,

Dear colleagues,

As Iraq's neighbours, we have gathered once again to pledge our support to the Iraqi people and the Iraqi government in their move toward greater stability and prosperity.

We have initiated in 2003, hosted two, and attended all of the eight official and two unofficial meetings of the Foreign Ministers of Iraq's Neighbours.

When we met last time in Istanbul in April last year, Iraq was already past the first elections as the beginning of the new phase. After that meeting, Iraqis went to polls two more times in growing numbers and confidence.

The political process became more inclusive and more representative with the participation of the Sunni Arabs. Iraq's leaders and the Iraqi people reached a critical milestone in Iraq's political development when Iraqi political leaders broke the stalemate in the negotiations for a whole new administration.

When the selection of senior members of a new administration including the Prime Minister, President, Speaker of the Parliament and their deputies was announced, we knew that Iraq was at the beginning of a "new era".

This distribution of the high offices among the components of Iraq represented an unprecedented search for balance among the components of Iraq. Now Iraq has a democratically elected, broad based and inclusive

487 ∴

government in place. It is significant beyond any measure that Iraqis succeeded in forming such government.

However, there lies a road full of difficult tasks ahead for the new Iraqi government. Now it is time for us to engage more directly with Iraq. Iraq occupies such a key position that what happens in Iraq has consequences obviously for the entire region.

We need to focus our efforts on stabilizing and reviving Iraq; our priorities should be parallel among us as well as with those of Iraqi government. Support of the new government in Iraq shown by the international community, especially by the neighbours of Iraq will facilitate the conditions for achieving lasting peace in Iraq. We should do our utmost to help Iraq regain stability and prosperity by also improving economic relations. In turn, Iraq needs strengthening cooperation with its neighbours in the political, security, economic, trade and other fields.

∴ 488

Iraq should cooperate more with her neighbours, respect and accommodate their legitimate concerns and give full play to their positive role. We the neighbours of Iraq, are determined to work together to help the brotherly people of Iraq achieve security, prosperity and democracy.

One key issue to be dealt with at this stage in Iraq is to put an end to the fragmentation of the country along ethnic and sectarian lines.

Democratic institutions can only grow roots if a culture of compromise, tolerance and mutual understanding prevails in Iraq. Iraqis now have a golden opportunity as they are ready for a fresh start. They will soon have their country's destiny completely in their own hands.

We are confident that Iraqis will use this opportunity to transform their political system into an example of high standards of good governance and democracy.

The success of the Iraqi government in this mission will lie on their ability to get united around a common national agenda to be followed by all Iraqi groups, rather than their own agendas. This is a new Iraq that can tackle the crucial tasks of restoring internal security and laying the ground for a speedy economic recovery.

It has never been easy for any society to undergo such a radical transformation within such a short span of time. Clearly, recent changes in Iraq have by no means been painless. Thousands of lives have been lost and tens of thousands of people have suffered.

Apart from security and economy, the tasks of Iraqi government ahead are indeed many and complicated.

One such issue is reviewing the constitution in order to reach a consensus document that will establish a viable democracy that benefits all Iraqis.

Another one is settling Kirkuk issue in a way acceptable to all Iraqis.

Guaranteeing a fair and equitable management of the country's national resources is also a critical aim of Iraqis.

Nevertheless, in these early stages of what I call "a new era for Iraq", we have to look at the future with hope and courage. We should therefore demonstrate to Iraqis that they are not alone. Not only the neighboring countries but also the international community should shoulder their responsibilities by supporting Iraq in this critical juncture.

We believe that UN role in Iraq can be increased. We support the idea of the "Iraqi compact" and would like to be a participant to this initiative.

Turkey has a vital interest in a stable and unified Iraq, and will stand by the Iraqi people as they forge ahead in such efforts to rebuild their country towards a brighter and more prosperous future. Turkey will continue to stand by its Iraqi neighbours in their effort to rebuild their country.

489 ::

We have been improving our economic engagement with Iraq against all odds. We will continue to expand our commercial ties with Iraq as well as exploring areas of cooperation in energy, services, investment and technology. We will be ready to share our experience in democracy and the rule of law, and to extend our assistance to Iraqi reconstruction and capacity-building.

As a good and honest neighbour, we have both an obligation and a right to address issues in Iraq.

The future of Iraq can only be built through an inclusive and reconciliatory attitude that will leave behind the feelings of revenge and retaliation.

Iraqis should be supported in their pursuit to create a new psychology of a beginning characterized by broader attachment and participation as opposed to the current atmosphere of division and isolation.

We should also keep in mind that, in this world, and especially in our region, negative developments reinforce each other. Worsening tension and outright escalation in Palestine will disrupt our efforts directed at ensuring stability in Iraq. Therefore, the international community should not fail to see how negative the effects of worsening conditions in Palestine will have on Iraq. We must be vigilant concerning such side-effects and should do our best to restrain the escalation over there.

On Iraq, we may take some concrete steps to strengthen our neighbouring countries initiative in the direction of supporting our brotherly neighbour.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

In a very short time we may send a high level delegation of experts to Baghdad to show our solidarity with the new government of Iraq. We should arrange a meeting of foreign ministers of neighbouring countries during the UN General Assembly meeting in New York in order to coordinate our joint efforts to support international initiatives for the stability, security and prosperity of Iraq.

We also give importance to the interior ministers meetings of the neighbouring countries. We should establish a mechanism of direct link between those meetings and our forum.

We are never tired of reminding the utmost importance of the territorial integrity and political unity of Iraq to its neighbours and to the region.

Thank you.

**Uluslararası Lübnan Konferansı'nda
Yapılan Konuşma**

∴ Roma, 26 Temmuz 2006

Distinguished colleagues,

491 ∴

I would first like to thank the co-sponsors of this Conference. We are grateful for the hospitality that has been accorded to us by our Italian hosts since our arrival.

Also, I extend my condolences for those UN officials who made the ultimate sacrifice.

I think that the time is ripe for the international community to start delivering some tangible results as regards the increasingly dangerous situation in the Middle East.

Notwithstanding the gravity of the situation in Lebanon, the Palestinian question remains to be of essential importance. In fact this Conference may provide us with an opportunity for stocktaking; we did foresee the potential dangers of lack of dialogue in the Middle East Peace Process. We tried to share our concerns with regard to prospects of radicalization. Unfortunately, we have not been able to generate enough attention. We believe that the escalation of the tension could have been avoided, if an attitude of inclusiveness and engagement, rather than that of exclusion was adopted.

In all frankness, there was every indication of the present crisis looming on us. Yet, the international community failed to take heed of all such strong signals in time to defuse and contain this widening crisis.

As it stands, in spite of the gloomy circumstances currently prevailing in Palestine, we know that there are necessary ingredients on the ground with which we can revitalize hopes and prospects for peace and reconciliation.

Undeniably, in Lebanon it was the Hezbollah attack in the Israeli territory that triggered the ongoing hostilities. As such, we recognize Israel's right to defend itself. In Turkey, we know what terror means. It cannot be justified under any circumstances.

However, by all accounts, the Israeli reaction has been disproportionate and indiscriminate. Civilian casualties in Lebanon are mounting. Infrastructural damage is immense, hundreds and thousands of people are displaced. Lebanon is on the verge of a colossal humanitarian crisis, with its already fragile social fabric put under tremendous stress. We feel very much what Prime Minister Siniora so eloquently and movingly described. He also set out the way for a better future to be achieved in the region.

What is worse, the intellectual and moral framework for peaceful coexistence in the region is being increasingly undermined. The repercussions of what has been going on in Lebanon resonate not only in Gaza Strip and Iraq, but in the wider region.

∴ 492

Unfortunately, the intensity of the hostilities along with the disproportionate use of force deepens the sentiments of despair, hatred and frustration in the region. These in turn negatively affect the image of the West as well, and render the problem even more complicated. Therein lies the main difficulty.

Distinguished colleagues,

We must achieve an immediate cessation of hostilities in both Lebanon and Gaza Strip and work out a ceasefire as soon as possible. We are aware that a ceasefire in itself cannot bring about a remedy for all the root causes of the conflict. Yet, it would open up a space for diplomacy to operate in. Thereby, the international community may be able to come up with the main elements of a lasting and comprehensive solution.

We should swiftly act to address the looming humanitarian crisis in Lebanon. Currently, Turkey has been serving as a transit country for the evacuation of more than ten thousand foreign nationals from Lebanon. We have also initiated humanitarian aid deliveries to Lebanon. Upon the request of the Lebanese authorities, we have established a maritime corridor between Turkey and Lebanon. What needs to be tackled first at this stage is to maintain safe corridors into the remote enclaves in Lebanon.

Restoration of Lebanon's stability and well-being at the quickest possible time should be given utmost priority. Only through introduction of a comprehensive assistance program the international community could recover the eroding moral ground.

Distinguished colleagues,

In principle an international stabilization force in Lebanon is useful. This force should certainly be established by a UN Security Council resolution. Such a mandate would confer widest possible legitimacy and impartiality in the eyes of the regional public opinion.

Distinguished colleagues,

We earnestly hope in the end of this conference we could send out a strong message to the peoples of the region. We must assure them that the international community would not let the region to plunge into chaos.

As Turkey, we are prepared to do our utmost to contribute to the efforts of the international community.

Thank you.

***Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü Bünyesinde Faaliyette
Bulunmak Amacıyla Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Lübnan'a
Gönderilmesine İzin Verilmesine İlişkin Başbakanlık
Tezkeresinin TBMM'de Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan
Konuşma***

:: 494

:: Ankara, 5 Eylül 2006

Sayın Başkan,
Saygıdeğer Milletvekilleri,

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 1701 sayılı kararı çerçevesinde Lübnan'daki Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü UNIFIL'in güçlendirilmesi kararını almıştır. Oluşturulmasına başlanan bu güce katkıda bulunmak üzere, Anayasamızın 92. maddesi uyarınca Yüce Meclisimizden izin istemiş bulunuyoruz. Bu konuda sunulmuş bulunan tezkerede kayıtlı hususlar ve bunları şekillendiren mülahazalarla ilgili açıklamalar yapmak için huzurlarınızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım,

Bölgemizdeki gelişmeler büyük bir sürat kazanmıştır. Bunları daima ulusal stratejimizin ve değerlerimizin süzgecinden geçirerek yakından izlemekteyiz. Etrafımızda cereyan eden tüm gelişmeleri Türkiye'nin yüksek çıkarları ışığında değerlendiriyor, siyasi tavır ve duruşlarımızı buna göre tespit ediyoruz.

Türkiye'nin uzun vadeli stratejileriyle uygun düştüğü hallerde gücümüz, imkanlarımız ve kabiliyetlerimize yakışan tarzda uluslararası oluşumların içinde yer almamızın da doğru olduğuna inanıyoruz. Bu mecrada, Türkiye'nin tarihi mirası, Cumhuriyetimizin ilkeleri, kalıcı güvenlik ihtiyaçlarımız ve ülkenin bugün eriştiği düzey yol gösterici olmaktadır.

Türkiye'nin menfaati, bölgesindeki istikrar, barış ve huzurdan geçmektedir.

Türkiye aynı zamanda bir Akdeniz ülkesidir. Doğu Akdeniz'deki istikrar şüphesiz ki Türkiye'nin çıkarınadır. Zira, bölgedeki istikrarsızlık ve çatışmalar, bugün olmasa bile, yarın bizi de etkiler. Bu nedenle, bölgenin barış ve istikrarına katkı yapmak bizim de çıkarımızdır.

Nitekim, Atatürk'ün "yurtta sulh, cihanda sulh" şiarı, cihandaki sulhun yurttaki sulha doğrudan katkıda bulunduğu gerçeğini en veciz şekilde ifade etmektedir. Lübnan krizine yaklaşımımız da farklı olmamıştır. Komşumuz sayılabilecek uzaklıktaki bu ülkede meydana gelen gelişmeler, başından itibaren, yukarıda saydığım kıstaslar dahilinde ele alınmıştır.

Lübnan'da konuşlandırılacak bir uluslararası güce katkımızın söz konusu olduğu ilk günden itibaren diplomasimiz asgari üç esas şartın yerine getirilmesi gerekliliğinin altını çizmiştir. Bunu, Sayın Başbakanımız ve ben her ortamda dile getirdik.

Bunlardan birincisi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla uluslararası meşruiyetin sağlanması; ikincisi, bu gücün, barışı tesis etmek için herhangi bir çatışmaya girmemesi, silahsızlandırma gibi bir benzeri görevi üstlenmemesi, yani, barışı yapmak için değil, barışı korumak için gitmesi; üçüncüsü ise, çatışmayla doğrudan ilgili tüm tarafların, Türkiye'nin katılımını arzu ettiklerini açık-seçik bir şekilde beyan etmeleri ve Türkiye'yi davet etmeleriydi.

Bugün geldiğimiz noktada, bu üç olmazsa olmaz şartın tam olarak yerine geldiğini görüyoruz. Şöyle ki: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı ittifakla alınmıştır; 15'e sıfır; tam ittifakla alınmıştır. 15 üyenin tümü, 1701 sayılı karara "evet" demiştir. Ülkedeki tüm grupların temsil edildiği Lübnan Hükümeti, ki Lübnan Hükümeti bir koalisyon hükümetidir, koalisyonun içindeki bütün gruplar ile İsrail Hükümeti Konseyin bu kararını onaylamışlardır.

Gücün, silahsızlandırma ya da benzeri bir görevi olduğu 1701 sayılı kararın hiçbir yerinde zikredilmemiştir. Esasen, Türkiye dahil UNIFIL'e katılmayı öngören çeşitli ülkelerin liderleri de, yaptıkları açıklamalarda Lübnan'da silahsızlandırma görevi icra etmeyeceklerini açıkça dile getirmişlerdir. İspanya, İtalya, Malezya, Bangladeş ve Türkiye gibi buraya katılan bütün ülkelerin ilgilileri, Dışişleri Bakanları, Başbakanları bu açıklamayı yapmışlardır. Ayrıca, Türkiye olarak, Birleşmiş Milletlere sunduğumuz niyet mektubunda bunu yazılı olarak da teyit etmişizdir.

Türkiye'nin katkısı tüm taraflarca samimiyetle arzulanmakta, açıkça da desteklenmektedir. Dolayısıyla, bu üç şart yerine getirilmiştir.

Böylece, yeni UNIFIL'e katılımımız konusunda başından itibaren koyduğumuz şartlar gerçekleştiççe, gayretlerimiz de askerimize yönelik risklerin en

asgari düzeye çekilmesi üzerine yoğunlaştırılmıştır. Barış ve Lübnan halkının esenliğinden yana bir görevde yer alabileceğimizi söylerken, taraflarla karşı karşıya gelmememizi sağlayacak bir görev çerçevesinin ortaya çıkması da beklenmiştir. UNIFIL Angajman Kuralları Belgesi'nde, kuvvet kullanımını, ağırlıklı olarak meşru müdafaayla sınırlı tutulmuştur. Bunun ötesine geçen, örneğin ön alıcı kuvvet kullanımı gibi seçeneklere bile sınırlar getirilmiştir.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

16 Ağustos günü Lübnan, 20 Ağustos günü İsrail ve Filistin, 22 Ağustos günü de Suriye'ye vaki ziyaretlerimde de en fazla aradığım ve en fazla gözettiğim husus -Türkiye o zaman karar vermemişti- şayet karar verirsek oradaki risklerimizi minimize etmek için yerli unsurlarla çok yakın temas içinde olmak olmuştur. Bu sebeptendir ki, söz konusu ziyaretlerimin tümünde Dışişleri'ndeki mesai arkadaşlarımın yanı sıra, Genelkurmay Başkanlığı ve istihbarat teşkilatımızdan da arkadaşlarımı yanımda götürmüşümdür.

∴ 496

Lübnan'ın bir parçası olan Hizbullah, Başbakan Sinyora'nın 1701 sayılı karara yol açan 7 maddelik planını başından beri desteklemiştir. Sinyora'nın, kararın Güvenlik Konseyi'nde ittifakla kabul edilmesinin ardından dile getirdiği "bu, Lübnan diplomasisinin zaferidir" sözünü hatırlatmakta yarar görüyorum.

Türkiye'yi Lübnan'a davet eden, uluslararası toplumun yanı sıra, iki Bakanı Hizbullah mensubu olan Lübnan Hükümeti'dir. Lübnan Hükümeti, Lübnan Halkı adına ve Lübnan'daki bütün gruplar adına, Başbakanları vasıtasıyla, Türkiye'yi davet etmişlerdir ve ısrarlı bir şekilde bu davet Türkiye'ye yapılmıştır.

Hizbullah'ın Lübnan Parlamentosu'ndaki grup başkanıyla da bir görüşme yapılmıştır. Burada, Türkiye'nin askeri katkısının arzulandığı, hiçbir tereddüde yer bırakılmayacak şekilde tarafımıza ifade edilmiştir. Yine, Lübnan'daki Dürzilerin lideri Velid Canpolat, Emel grubunun lideri ve Meclis Başkanı Nebih Berri gibi bütün grupların başkanlarıyla, Saad Hariri'yle ve birçok Bakanla da görüşmeler, bizzat ya benim tarafımdan, ya da oradaki Büyükelçimiz tarafından yapılmıştır.

Ayrıca, savaş sırasında, Türk Hükümeti'nin, Türk halkının ve tüm sivil toplum kuruluşlarımızın, bütün dünyaya örnek olacak bir tutum sergilemiş olmasının Lübnan halkını ne denli memnun etmiş olduğu da, tarafımıza, daima büyük bir memnuniyetle ifade edilmiştir. Lübnan'ın önde gelen bir Şii din adamı da, 3 Eylül tarihli basınımızda yayımlanan mülakatında "Türk Ordusu bizim için herkesten farklı, Türk askerinin gelmesini teşvik ediyoruz" şeklinde açık bir ifadede bulunmuştur.

Değerli arkadaşlar,

Gerçekten, Ortadoğu'daki genel siyasi durum ve bunun küresel gelişmelere etkisi karşısında, kendi jeopolitik açımızdan bakarak takınmamız gereken tutum, Lübnan halkının ve uluslararası toplumun bizden beklentilerinin ne olduğu, imkanlarımızın nelere elverdiği gibi esaslı sualler çerçevesinde, Lübnan'a yönelik tercihlerimizin anlaşılması zor değildir.

En kısa şekilde ifade etmek gerekirse, denebilir ki, Lübnan krizi Türkiye'nin doğu ile batıyı buluşturan stratejik konumunu iyice gözler önüne sermiş, Akdenizlilik vasfımızı açıklıkla ortaya çıkarmıştır. Akdeniz'in güvenliğinin sağlanması, sadece Fransa'nın, İspanya'nın, İtalya'nın değil, şüphesiz ki, Türkiye'nin de sorumluluğu içinde olacaktır. Konuşmamın başında söylediğim gibi, barış, istikrar ve çevremizdeki huzur söz konusu olduğunda, Doğu Akdeniz'i ihmal etmemiz tabii ki beklenemez. Lübnan'ın bir Doğu Akdeniz ülkesi olduğunu tabii ki unutamayız. Irak'taki askerlerini iktidara geldikten sonra çeken İtalya ve İspanya'daki sol iktidarlar, sosyalist iktidarlar, şimdi 2.000-3.000 askerini Lübnan'a gönderiyorsa, bu onların Akdeniz'le olan ilgilerinden dolayıdır. Dolayısıyla, biz de bu çerçevede baktığımızda, tabii ki, bu konuya duyarsız kalamazdık.

497 ::

Değerli Milletvekilleri,

Bu noktada biraz geriye gidip, içinde bulunduğumuz aşamanın ardında yatan süreç üzerinde bir miktar durmanın yararlı olacağını düşünüyorum. Böylece, UNIFIL'e katkıda bulunmamız yönündeki kararın bir günde ortaya çıkmadığı, geçmiş aylardaki yaklaşım ve gayretlerimizle uyum içinde olduğu da görülecektir.

Ortadoğu'daki tüm sorunların kalbinde yatan Filistin meselesi kalıcı ve kapsamlı bir çözüme kavuşturulmadığı müddetçe bölgenin sıkıntıdan kurtulması imkansızdır. Meselenin aslı Filistin meselesidir. Bunun gözardı edilmesi herkesi yanılıacaktır. Dolayısıyla, bu meselede kapsamlı bir çözüme ulaşılmadan, muhakkak ki, bölgedeki sıkıntılar devam edecektir. Bu sebeple, Filistin meselesinin öncelik taşımaya devam ettiği her fırsatta vurgulanmalıdır. Hükümetimiz de bunu vurgulamaya devam etmiştir. Lübnan krizinin ardında da Filistin sorununun yattığını teşhis etmek mümkündür. Aslında Lübnan krizinin de, yine ucu Filistin'e giden ve bölgedeki durumu ağırlaştıran bir sürecin parçası olduğu görülmektedir.

Filistin'de 25 Ocak günü yapılan seçimler, Ortadoğu'da yeni bir realite ortaya çıkarmıştır. Ne var ki, bu seçimlerin galibi olan Hamas'ı, makul ve yaşama şansı olan politikalara, Filistin'in uluslararası taahhütlerine bağlılığa doğru yönlendirmek, çıkmaz sokaklar içine girmelerini engellemek yerine, dışlayıcı bir yaklaşım izlenmesi, bölgede mevcut gerilimi daha da arttırdı.

Hamas'ın da hataları, bölgede radikalizmin artmasında menfaatleri bulunan çevrelerin işine geldi.

Bu ortamda, aralarında üç çocuğun da bulunduğu 7 sivilin 9 Haziran günü Gazze'de öldürülmesinin ardından bir İsrail askerinin kaçırılması durumu daha da kötüleştirdi ve uzun süre fiili olarak var olan ateşkesin bu şekilde sona ermesine neden oldu.

O günlerde gayet aktif bir tutum izledik. Taraflardan, sorunun çerçevesi dışına taşmasını önlenmesi yolunda ellerinden gelen her şeyi yapmalarını istedik. Bu yolda kendilerine yardımcı olmaya da çalıştık. Ancak, gerilimin büyümesi engellenemedi, korktuğumuz şekilde çatışma zinciri yerini savaşa bıraktı. Neticede, Lübnan'da yaşanan trajedi, Ortadoğu'nun ötesinde geniş bir coğrafyada tepkilerin yoğunlaşmasına ve derinleşmesine yol açmıştır. Ne yazık ki, Ortadoğu'da yıllardır özlemi duyulduğu gibi, bölge insanların birlikte barış ve güvenlik içinde yaşama arzuları körelmiştir.

∴ 498

Çatışma tüm hızıyla devam etmekteyken, 26 Temmuz günü Roma'da toplanan kısıtlı uluslararası konferansa katıldım. Bu konferans, Birleşmiş Milletler himayesinde oluşturulacak bir uluslararası gücün acilen Güney Lübnan'da konuşlandırılması üzerinde mutabakata vardı, fakat kendisinden esas beklenileni, yani, Lübnan'la acil ateşkes sağlanması kararını alamadan dağıldı.

Değerli arkadaşlarım,

O günlerde, Lübnan'a nasıl bir askeri güç gitmesi gerektiği hususu tartışılıyordu. Gidecek güç NATO gücü mü olsun, Avrupa Birliği gücü mü olsun diye tartışılıyordu. Neticede, Lübnan Hükümetinin teklifi üzerine Birleşmiş Milletler gücü olması kabul edildi.

Roma Konferansı'nı takiben, 3 Ağustos günü Malezya'da düzenlenen İslam Konferansı Örgütü Genişletilmiş İcra Komitesi Toplantısı, Lübnan'la ilgili bir diğer önemli gelişme olmuştur. Burada, Sayın Başbakanımız, Fuat Sinyora Planı'na destek verilmesini savunmuş, toplantı bu yönde güçlü bir çağrıyla sona ermiştir.

Neticede, geç karara bağlanmış da olsa, 1701 sayılı Güvenlik Konseyi kararı, yeni bir güç oluşturulması yerine mevcut UNIFIL'in güçlendirilmesi seçeneği üzerine inşa edildiği cihetle, Sinyora Planı'nın en belli başlı unsurlarını gözetmiş olmaktadır. Kararın esas hedefi de, Lübnan'ın siyasi egemenliğinin ayağa kaldırılması ve hükümetin ülke topraklarının tümü üzerinde kontrolünün tesisidir.

Burada tekrar açıklamak istediğim husus şudur: Daha önce NATO veya diğer seçenekler düşünülürken, bütün bunlar Arap Ligi ve Lübnan Hükümeti tarafından reddedilmiş ve neticede Lübnan Başbakanı'nın teklifi üzerine,

mevcut olan Birleşmiş Milletler Gücü UNIFIL'in güçlendirilmesi ve büyütülmesi kararı kabul edilmiştir.

Bu karar, Lübnan ve bağlantılı sorunların hiçbir geçmişi yokmuşçasına kolaylıkla hal yoluna girmesini sağlayacak sihirli bir değnek değildir. Ancak, Lübnan halkının esenliğe kavuşması, son defa yaşanan trajedinin tekrarının önlenmesi ve Lübnan'ın yeniden imarının gerçekleştirilebileceği bir döneme geçilmesi için bir ön şarttır. Kalıcı bir çözüm de ancak o ilerideki noktalara varılmasıyla mümkün olabilecektir. Türkiye'nin esirgemediği, işte bu kritik aşamada Lübnan halkının yanında yer almaktır. Ayrıca, 1701 sayılı Güvenlik Konseyi kararının bölgede barış ve istikrar için aradığı fırsat penceresine destek çıkmaktır.

Değerli Milletvekilleri,

1701 sayılı kararın alınması sonrasında, Lübnan'da konuşlandırılacak güce katkıda bulunmamız yönünde, Lübnan Hükümeti'nin yanı sıra dost ve müttefik ülkelerin telkinlerine de muhatap olduk. Gerek Sayın Başbakanımız gerek ben bu konuda çok çeşitli temaslar içinde bulunduk.

499 ::

Yüce Meclisin onayına sunulan tezkerede de işaret edildiği üzere, ülkemizin uluslararası barış ve istikrarın korunması konusundaki rolü ve ağırlığına ilişkin beklentilerin yüksek olmasında, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, başta Balkanlar ve Afganistan olmak üzere, çeşitli ihtilaf bölgelerinde üstün başarıyla yerine getirdiği görevlerin büyük payı bulunmaktadır.

Bugüne kadar UNIFIL'e katkıda bulunacağını açıklamış olan ülkeler arasında, bir yandan Almanya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Polonya, Portekiz ve Yunanistan gibi NATO ve Avrupa Birliği üyesi ülkeler, diğer yandan Bangladeş, Endonezya, Katar, Malezya gibi İslam Konferansı Örgütü üyeleri ile Bulgaristan, Çin Halk Cumhuriyeti, Gana, Hindistan, Nepal, Slovenya, Ukrayna gibi yakın ve uzak coğrafyadan farklı ülkeler bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Bir Doğu Akdeniz ülkesi olan Türkiye'nin, diğer bir Doğu Akdeniz ülkesi olan Lübnan'ın istikrarıyla ilgilenmesinin doğal olduğunu vurgulamak istiyorum. Esasen, Lübnan'da istikrar sağlanmasının Türkiye'nin güvenliği açısından ne denli önemli olduğu yakın tarihte de görülmüştür. Ancak 1970'li yıllardan bu yana ülkemizin gelişimine paralel olarak, Doğu Akdeniz'le olan ekonomik, siyasi ve sosyal bağlarımız daha da pekişmiş ve büyümüştür. Bu bağlamda, sadece bir enerji ağ merkezi olmak yönündeki atılımın devam ettirilmesi, örneğin Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattının güvenliği gibi gerekçeler dahi, bu ilişkiyi ortaya koymak için yeterli olduğu kanaatindeyim.

Yeni UNIFIL için öngörülen toplam 15.000 kişilik gücün yarısına yakınının NATO ve Avrupa Birliği üyeleri tarafından karşılanacağı, ilk dönemlerinin liderliğinin müttefiklerimiz tarafından üstlenileceği de hatırdta tutulmalıdır. Hatta, Irak'taki kuvvetlerini geri çekmiş olan ve sol iktidarların işbaşında bulunduğu İtalya ve İspanya, yeni UNIFIL'de çok ağırlıklı bir şekilde yer alacaklardır.

Gerçekten, değerli arkadaşlar, bu davranışımız, yalnız Avrupa Birliği nezdinde değil, uluslararası alanda da Türkiye'nin saygın duruşunu tamamlayan medeniyetler arası köprü niteliğimizle, Avrupa Birliği'nin, Türkiye'yle birlikte küresel bir güç haline dönüşebileceği yolundaki haklı iddialarımızla da tutarlılık arz etmektedir.

Diğer taraftan, 2008 yılında yapılacak seçimlerle, 2009 ve 2010 dönemi için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin geçici üyesi olmayı hedeflediğimizi de Yüce Meclise hatırlatmak isterim. Elli senedir bu büyük ülke Birleşmiş Milletlerde gerektiği gibi temsil edilememiştir. İlk defa adaylığımızı açıkladık. Daha önceki adaylıklarımız geri çekilmişti. Güvenlik Konseyi'nin üyelik seçimleri de önümüzdeki yıllarda söz konusu olacaktır.

∴ 500

Bölgenin en güçlü ülkesiyiz ve bu tanımlamamızı yansıtan bir siyasi-askeri donanımı yıllardır ayakta tutuyoruz. Bölgemiz ise olağanüstü bir konjonktür içinden geçmektedir. Hal böyleyken, uluslararası toplum ve müttefiklerimizle bir arada hareket etme kapasitemiz hakkında yanlışlara yol açılmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Yol ayrımına gelindiğinde, risk taşımayan bir tercih hiçbir zaman yoktur. Ancak biz UNPROFOR vasıtasıyla Bosna'da, KFOR vasıtasıyla Kosova'da, ISAF vasıtasıyla da Afganistan'da temsil edilmiyor olsaydık, söz konusu bölgelerde bugünkü etkinliğimizden de söz edilmiyor olacaktı. Kaldı ki, bunlara katıldığımız sırada hiçbiri için Birleşmiş Milletlerin bir kararı yoktu ve çatışmaların durdurulması kararı mevcut değildi. Lübnan'da ise, Birleşmiş Milletler tarafından çatışmaların durdurulması kararı alınmıştır.

UNPROFOR çerçevesinde, bünyesinde muharip unsurlarda yer alan kapsamlı bir birlik katkısında bulunduğumuz dönemde Bosna-Hersek'te çatışmalar devam etmekteydi. Bu durum da, Dayton Anlaşması imzalanıncaya kadar yaklaşık iki sene sürmüştü. UNPROFOR çerçevesinde, bünyesinde muharip unsurlarda yer alan kapsamlı bir birlik katkısında bulunduğumuz dönemde Bosna-Hersek'te çatışmalar devam etmekteydi ve Dayton Anlaşması yapılmamıştı.

Aynı durum, Kosova'da gerçekleştirilen NATO hareketlerine katkılarımız açısından da geçerlidir. Nitekim, bu hareketlere katkımız konusunda Yüce Meclis tarafından 8 Ekim 1998 tarihinde karar verildiğinde taraflar arasında çatışmalar devam etmekteydi. Üstelik, o dönemde henüz bir Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı da ortada yoktu.

Keza, ISAF çerçevesinde iki dönem kuvvet komutanlığı görevini de üstlenerek kapsamlı kuvvet katkısında bulunduğumuz Afganistan'da da çatışmalar sona ermiş değildi. Kaldı ki, ISAF'a katkımız, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı alınmadan önce, 10 Ekim 2001 tarihinde Meclis'te karara bağlanmıştı ve Meclis'te o zaman karar alınırken hiçbir Birleşmiş Milletler kararı ortada yoktu. Ayrıca, ISAF'a yaptığımız katkıların bünyesinde muharip unsurlarımız da yer almaktadır. UNIFIL'de ise uluslararası meşruiyetin tesisine yönelik tüm şartlar karşılanmış olup, sorunun tarafları arasında çatışmalar sona ermiş ve gücün konuşlandırılmasına ilişkin mutabakata varılmıştır.

Şu halde, daha önceki belli başlı örnekler olan UNPROFOR, KFOR ve ISAF'ta çatışmalar durdurulmadığı ve çatışmaya taraf olanların rızaları alınmadığı halde, Türkiye muharip güç göndermiştir. UNIFIL'de ise, meşruiyet, Birleşmiş Milletler kararıyla ve tarafların rızası ve çatışmaların durdurulması bakımından tüm şartlar gerçekleştirildiği halde muharip güç yine gönderilmemektedir.

Ayrıca, bir hususu daha belirtmek istiyorum: söz konusu güçler için belirlenmiş olan Birleşmiş Milletler angajman kurallarına; yani, görev sırasında riayet edilecek hususlar manzumesine çatışma riski açısından bakıldığında, UNIFIL için belirlenmiş olan kurallardan çok daha ileri giden unsurlar içerdiği görülmektedir. Şu var ki, UNIFIL Lübnan'a barışı götürebildiği ölçüde uluslararası toplumun da katkıları muhafaza edilebilecektir. UNIFIL'in herhangi bir tarafla çatışmaya girmesi aslında misyonunun zaten sona ermesi demektir ki bu da söz konusu olamaz.

501 ::

Değerli arkadaşlar,

Bölgemizdeki sorunlar birbiriyle bağlantılıdır. Hepsinin etkileri de doğrudan ya da dolaylı olarak ülkemizde hissedilmektedir. Bu bakımdan, Lübnan'da istikrar sağlanması diğer sorunların çözümünü de teşvik eden bir ortam oluşturacaktır. Bu süreçte, her zaman, dürüst, gerçekçi ve yapıcı olduk. Savaş devam ederken güçlü mesajlar vermekten geri durmadık. Haksızlık ve yanlışlıklar karşısında olduğumuzu ortaya koyduk ve uluslararası camianın en aktif üyesi olarak hareket ettik. Lübnan halkı, Filistin halkı bunun şahididir; oraya giden bütün Türkler, orada bu durumu görmektedir.

Bugün, bu sayede diyebiliyorum ki, onayınıza sunulan tezkere, Türk askeri'nin karşılaşılabileceği risklerin en aza indirgenmesini amaçlayan bir çerçeve çizmiştir. Lübnan'a gönderilecek gücümüz insani ve lojistik yardımla mükelleftir.

Türkiye'nin UNIFIL'e katkısı aşağıda belirtilen konularda olacaktır:

Doğu Akdeniz'de devriye görevi yapacak deniz görev gücü için yeterli kuvvet tahsisi, taleplerin tek tek değerlendirilmesi kaydıyla dost ve müttefik ül-

keler için deniz ve hava ulaşım desteğinin sağlanması, Lübnan ordusuna eğitim verilmesi.

Ayrıca, bölgede Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından icra edilecek insani yardım faaliyetlerinin gerektireceği ve başta bu unsurların güvenliğini sağlayacak kuvvet koruma birlikleri olmak üzere, ayrıntıları İçişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenecek askeri unsurlar olacaktır.

Değerli arkadaşlarım,

Altını çizmek istediğim bir nokta da, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak insani yardımlardır. Yıkılmış yakılmış bir Lübnan'la karşı karşıyayız. Şu anda Lübnan işgal altındadır, İsrail askerleri Lübnan'ın bir kısmını işgal etmektedir. Uluslararası güç gidince bu işgal sona erecektir ve uluslararası güce verilen bir görev de, orada yıkılan yerlerin tekrar yapılması -tıpkı tsunami faciasında olduğu gibi - okulların, evlerin, hastanelerin tekrar ayağa kaldırılması olacaktır.

∴ 502

Söz konusu kuvvet, bölgedeki silahlı unsurların silahtan arındırılması dahil olmak üzere -ki bu açıkça Hizbullah demektir- yukarıda arz ettiğim taahhütlerin dışında hiçbir görevi üstlenmeyecektir. Bu konuda maalesef hala tartışmaların yapıldığını ve bu kürsüden hala birçok iddiaların öne sürüldüğünü görmekten büyük bir üzüntü duyuyorum. Belgeler ortadadır. Bunun ötesinde, biraz önce Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden okunan Hükümet tezkeresi ortadadır. Gayet açık seçik bir şekilde bunun olmayacağı tezkerede söylenmiştir.

Yetki verirsiniz, Türk askeri bu yetki çerçevesi içinde gidecektir ve yapacağı işler gayet net, açık bir şekilde belirtilmiştir ve yapmayacağı işler de açıkça ortaya konmuştur. O açıdan, bu konularda halkın kafasını karıştırmamanın doğru bir siyaset olmadığı kanaatindeyim değerli arkadaşlar.

Bunları söyledikten sonra tabii ki kararı Yüce Meclis verecektir. Fakat kararı Yüce Meclis verdikten sonra hepimizin, hep beraber, oraya gidecek askerlerimizin arkasında dimdik durmamız, onlara moral vermemiz, dua etmemiz ve onların arkasında, bütün Türk Devleti olarak arkalarında olduğumuzu göstermemizin de hepimizin görevi olduğuna inanıyorum. Bu tartışmaların, burada yapılan tartışmaların, karar çıktıktan sonra kesileceğini ümit ediyorum.

Nasıl Afganistan'da, Bosna'da, Kosova'daki askerlerimizin arkındaysak, nasıl iktidar ve muhalefet olarak bu bölgelere gittiğimizde, oradaki güçlerimizi, askerlerimizi ziyaret etmekten büyük bir gurur ve şeref duyuyorsak, bu karar çıkarsa, çıktıktan sonra, askerimiz oraya gittiğinde aynı tavrı göstermek hepimizin de vazifesi olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

**“Iraq Compact” Toplantısı’nda
Yapılan Konuşma**

∴ New York, 15 Eylül 2006

Excellencies, Dear colleagues,

503 ∴

I congratulate the Government of Iraq and the Conference participants for gathering around for the goal of setting the framework for the International Compact with Iraq.

We all know that our neighbor Iraq is passing through a very difficult period.

The progress in reconstructing a secure, economically viable and democratic state in Iraq has been difficult. The security situation is not improving and the sectarian violence is alarming. To overcome the challenges Iraq faces today requires a resolute and determined effort by the Government of Iraq, backed by the neighbors and the international community.

We are confident that Iraq will come out of this difficult period as a united, democratic and more powerful country, at peace with itself and with its neighbors. We will continue to support the political process to achieve these goals in Iraq as soon as possible.

Turkey recognizes the ongoing need for international assistance to guarantee the conditions for the successful reconstruction of Iraq. We have been offering cooperation and partnership in containing challenges and stabilizing the situation in Iraq.

In this regard, Turkey sustains constructive dialogue with a broad range of Iraqi political leaders and groups, advising them restraint and reconciliation.

We have welcomed and continue to support the UN's role in Iraq for an early restoration of peace and stability. We have hosted one of the UNAMI conferences for rebuilding Iraq's governance, in Istanbul.

While pledging our support, we also underline the need for closer cooperation of Iraqi authorities in combating terrorism and express our concern on the continued presence of terrorist groups in Iraqi territory. It should be well understood by Iraqis and the international community that the terrorism threat is not an isolated issue but a global one.

One cannot win a battle here, while ignoring another there. We are pleased to hear the determination of the Iraqi Government in this regard. We are ready to assist Iraq specifically on this matter should it choose to act decisively.

Turkey offered training assistance to the Iraqi armed forces within the framework of NATO's Training Mission in Iraq. We offered to provide extensive training to Iraqi security forces, both defense and police.

∴ 504

We have pledged \$50 million as reconstruction assistance to Iraq. We are utilizing this sum for some development projects in the health and agricultural sectors as well as for appropriate programs including courses for Iraqi diplomats and delegations from political parties and the media.

Moreover, Turkey is the main supplier of imported electric power to Iraq. Unfortunately, the implementation of most of the projects in Iraq has been subject to the limitations caused by the security situation.

The international community, neighbors, all of us, should help Iraqis right now in showing every effort to restore peace and to bring stability and prosperity.

With respect to the Iraq Compact initiative, we believe that it is a timely and necessary undertaking. The Compact should deal with major challenges like: good governance, public resource management, institutional restructuring, economic reforms, investment environment, energy sector including oil and gas, budgetary reform and the like.

I want to reiterate our willingness to take part in the drafting process of the Compact document. We have vast experience in planned economic and social development programs. Our practice in converting from planned economy to liberal market economy is also extensive.

Thus, we offer our contribution to the preparation of the Document as well as any other follow-up materials.

Thank you.

**İsrail'in, Filistin'in Gazze ve Batı Şeria Bölgelerine
Yönelik Yürüttüğü Operasyonun Bölge Halkı
Üzerindeki Olumsuz Etkilerine ve İnsani Yardım
Koridoru Açılmasının Önemine İlişkin
TBMM'de Yapılan Gündem Dışı Konuşmaya Yanıt**

∴ Ankara, 9 Kasım 2006

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım,
Öncelikle hepinize saygılar sunuyorum. Değerli
Milletvekili arkadaşımız Süleyman Gündüz, aslında bugün çok üzücü bir olayı dile getirdi. Esasen, kendisine cevap vermek için değil, ilave açıklamada bulunmak için kürsüye çıkmış bulunuyorum.

505 ∴

Değerli arkadaşlar,

Bugün gazetelerde de görüyorsunuz, dün televizyonlarda, uluslararası büyük televizyon kanallarında en önemli haber olarak geçti ve maalesef ortada adeta bir katliam var. Çünkü rakamlara göre 19 kadın, çocuk ve masum insanın top ateşle öldürülmesinin hiçbir izahı yoktur.

Biz böyle bir gelişmenin olacağından korktuğumuz için bundan üç gün önce yine maalesef 9 masum insanın öldürülmesinin ardından yaptığımız açıklamada “tırmanışın çok tehlikeli olduğunu, İsrail'in yanlış yaptığını ve bunun bölgede çok daha tehlikeli gelişmelere yol açacağını” söylemiştik. Bu vesileyle, sözkonusu açıklamamızı ertesi gün yazılı basın dahil hiçbir yerde görmediğimi de vurgulamak isterim.

Ne yazık ki dün çok daha büyüğü oldu, korktuğumuz başımıza geldi. Bu, kabul edilebilir değildir. Ama size ben daha korkunç rakamları vermek istiyorum: 1 Kasım'dan itibaren yani bir hafta içinde Filistin'de öldürülen masum insanların sayısı 50'dir. Bu sayı Haziran'dan bu yana da 300 olmuştur. Buna dünya seyirci kalamaz. Eğer buna seyirci kalınırsa, o zaman çok daha büyük, vahim olaylarla karşı karşıya kalırız ki, Haziran ayının başında Gazze Şeri-

di'nde aralarında çocukların da bulunduğu 7 kişi öldürüldükten sonra olayların nasıl tırandığını, Lübnan'da nelerin olduğunu biliyoruz.

Dolayısıyla, bütün dünya kamuoyunu göreve davet ediyoruz. İsrail'i de dikkatli olmaya ve bu yanlışları yapmamaya çağırıyoruz. İsrail'in kendi güvenliğini kendisinin tehlikeye attığını da hatırlatıyoruz. Açık söylüyorum: Masum insanlara karşı yapılan bu tip acımasız hareketler İsrail'in güvenliğini tehlikeye sokmaktadır. Çünkü insanlar nefretle büyümektedir, intikam hissiyle büyümektedir. Bundan hiç kimsenin çıkarı yoktur, İsrail'in de çıkarı yoktur. İsrail halkının büyük bir kesimi de esasen bunların yanlış olduğunu görmektedir. Kamuoyu yoklamalarında bu ortaya çıkmaktadır.

Sorunun nihai çözümü yan yana yaşayacak iki ayrı devlettir. Ancak bu hareketler, iki ayrı devletin yan yana çalışma ve yaşama imkanını yok etmektedir.

:: 506

Yine üzüntüyle belirtmek isterim ki, bu olaylar Filistin'de önemli adımların atılmaya hazırlandığı bir dönemde olmuştur. Ulusal birlik hareketi bir neticeye varmak üzereydi. Bütün dünyanın işbirliği içinde teşvik ettiği, Filistin'de ulusal bir hükümetin ortaya çıkmasıyla ilgili çalışmaların yapıldığı ve bunun netice vermek üzere olduğu bir dönemde bu olayın ortaya çıkması çok düşündürücüdür.

Yine düşündürücü olan başka bir nokta vardır: Kaçırılan İsrail askerinin serbest bırakılması ve buna karşı İsrail hapisanelerindeki Filistinli kadın ve çocukların serbest bırakılması... Bununla ilgili olumlu gelişmeler ortadayken ve bununla ilgili son aşamaya varılmışken bütün bu olayların ortaya çıkması gerçekten çok düşündürücüdür.

Biz, Hükümet olarak gayet açık ve dürüst hareket ediyoruz. Yanlış kim yaparsa yapsın, çekinmeden ikaz ediyoruz ve bu hareketi şiddetle kınıyoruz. Çünkü Orta Doğu bölgesinin zaten yükü ağırdır, yaşananlar, bu yükü daha da ağırlaştırmaktadır.

Değerli arkadaşlar,

Biz Türkiye olarak, Hükümet olarak, Filistinlilerin içinde bulunduğu şartları iyileştirmek için birçok ekonomik ve sosyal faaliyet içindeyiz. TİKA başta olmak üzere, Dışişleri Bakanlığımız ve diğer kurumlar bölgeye yardım ulaştırmak için çalışmaktadır. Maalesef, bunları yaparken birçok engellerle karşı karşıya kalıyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Bölgedeki tırmanma gerçekten çok dehşet verici boyutlardadır. Bunun önünün muhakkak alınması gerekir. İsrail Hükümeti'nin bu orantısız, izahı

mümkün olmayan operasyonları hemen durdurması gerekir. Bunları yapanlarla ilgili soruşturmaları gayet açık, şeffaf bir şekilde devam ettirip, suçlular kimse, bunların bütün dünya kamuoyu önünde cezalandırılması gerekir.

Ayrıca, Filistin'deki bu insanlık dramına çözüm bulmak için başta Birleşmiş Milletler olmak üzere, Avrupa Birliği, burada çok büyük sorumluluğu olan Amerika Birleşik Devletleri yaşananlara çok daha fazla ilgi göstermelidir. Arap Ligi'nin yaşananlara çok daha fazla ilgi göstermesi gerekir. Elbirliği içinde bu acıların dindirilmesi ve orada iki bağımsız devletin yan yana yaşayabileceği ortamın oluşturulması gerekir. Hükümetimiz bu amaç doğrultusunda elinden geleni yapmaktadır, yapmaya da devam edecektir.

Bir kez daha, hayatını kaybeden bütün Filistinlilerin acısını Türk halkı olarak bizim de hissettiğimizi burada ifade etmek istiyorum. Hepinize saygılar sunarım.

■ ■ ■ ■ **TBMM’de Irak Konusunda**
■ ■ ■ ■ **Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önerenin**
■ ■ ■ ■ **Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ 508 ∴ Ankara, 18 Ocak 2007

Sayın Başkan, değerli Milletvekili arkadaşlarım, Bugün konuşacağımız konu Türkiye’yi de çok yakından ilgilendiren önemli bir mevzudur. Irak’ın geleceği hepimizi yakından ilgilendirmektedir. Irak’ta olup bitenler sadece Iraklıları ilgilendirmekte, Irak’ın komşularını, bölgeyi ve bütün dünyayı ilgilendirmektedir. Dolayısıyla, olup bitenlerden sadece Iraklılar etkilenmemekte, sadece onlar sıkıntı çekmemekte, başından beri hem Iraklılar ve hem yakın, hem uzak komşuları bu sıcak ateşten ne yazık ki etkilenmektedir. Bu bakımdan, bu konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde geniş bir şekilde istişare edilmesi ve bir genel görüşme çerçevesinde ele alınmasını Hükümet olarak büyük bir samimiyetle destekledik ve destekliyoruz.

Değerli arkadaşlar,

Aslında bugünün geçmişi vardır. Irak bugünlere birdenbire gelmemiştir. Ne yazık ki yanlış liderlik, ne yazık ki diktatörlük, ne yazık ki saldırganlık arzuları Irak’ı bugün bu hale getirmiştir. Halbuki Irak, hem insan zenginliği açısından, hem tabii kaynaklar, petrol zenginliği açısından nadir ülkelerden birisidir. Eğer bu ülke düzgün liderliklerin yönetiminde olmuş olsaydı, büyük bir refah ve büyük bir zenginlik içinde olabilirdi. Ama ne yazık ki, yanlış liderlikler, maceracı düşünceler bir ülkeyi nereden nereye getirmiştir. Anlam-sız savaşların içerisine girmiştir, İran’la savaşmıştır, Kuveyt’i işgal etmiştir ve

sonunda bütün ülke bugünkü harap hale dönüşmüştür. Bu, şüphesiz ki, hepimize büyük bir üzüntü vermektedir.

Savaş başlamadan önce, ne yazık ki, barışçı yöntemlerle Irak sorununa bir çözüm bulmak mümkün olmamıştır. O zaman, hatırlayacaksınız, yeni Hükümet olmuştuk ve Hükümet'in ilk ciddi dış faaliyeti olarak önümüzde böyle bir sıcak konuyla karşı karşıya kaldığımız için bölge ülkelerini ziyaret etmiş, daha sonra da Irak'a Komşu Ülkeler Platformu'nu oluşturmuş ve bu platformda Irak'ın barışçı yollarla huzura kavuşması için gayret sarf etmiştik. Ama çok geç kalındığı ve Irak liderliği de durumu iyi anlayamadığı için bugünkü noktaya gelmiştir.

O gün Irak Başbakanı Taha Yasin Ramazan'ı Türkiye'ye nasıl getirdiğimizi, kendisiyle neler konuştuğumuzu, son fırsatların kaçmak üzere olduğunu kendisine çok açık bir şekilde söylediğimiz hala hatırlarım. Yine, o zamanın Hükümetinin Başkanı olarak Saddam Hüseyin'e değerli Bakan arkadaşımız Kürşad Tüzmen'le gönderdiğimiz mektupta -ki bir gün açıklanınca tarihi nitelikleri ortaya çıkacaktır- bugünkü durumu adeta görmüştük.

Yine, müttefiklerimize de hep şunu söylemiştik: "Burası pandoranın kutusu gibidir. Bir kere açıldıktan sonra onun içinden çıkanlarla nasıl mücadele edilecek, bunu bilmeden, bu çok zor iştir." diye görüşlerimizi o zaman paylaşmış ve Irak güvenlik güçlerinin muhafaza edilmesi, devlet yapısının tamamen bozulmaması tavsiyesini yapmıştık.

Fakat bugün bir gerçekle karşı karşıyayız değerli arkadaşlar. Bu gerçek şudur ki, Irak'ta bütün dengeler değişmiştir. Irak'ta değişen bu dengeler, sadece Irak'ı değil, Irak'ın çevresini de yakından ilgilendirmektedir.

Savaştan sonra da Komşu Ülkeler Platformu'nu toplamaya devam ettik. Dışişleri Bakanları dokuz kez resmi, üç kez de gayriresmi toplandı. Yine bu platform çerçevesinde üç kez de İçişleri Bakanları toplandı. Hatta Irak, İran, Suriye, Suudi Arabistan, Ürdün ve Türkiye gibi ülkelerin İçişleri Bakanları, "Terörle Mücadele Protokolü"nü hazırladılar. Bu protokol bilahare Meclis'te de onayınıza sunuldu. Dolayısıyla, bu platform önemli bir platform olmuştur. Buraya Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Irak Özel Temsilcisi sürekli katılmakta ve komşuların bütün gayretlerini ve kaygılarını yakından takip etmektedir. Bu platform sayesinde Irak'ın komşularının hepsi, Irak'ın toprak bütünlüğü ve siyasi birliği üzerinde mutabakata varmışlardır. Düşünün ki, eski Yugoslavya'da olduğu gibi, Irak'ın komşularından her biri bir parsayı kapma sevdasına düşmüş olsaydı, bugün çok daha farklı bir kaosla karşı karşıya kalabilirdik. Dolayısıyla, bu platformu kuvvetli bir şekilde değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu platform Birleşmiş Milletler'in dikkatini çok çekmektedir. Hatta "P-beş" dediğimiz, Birleşmiş Milletler'in beş daimi üyesi ve komşu ülkeler toplantılarının önümüzdeki aylarda müşterek olarak yapılması düşünülmektedir.

Değerli arkadaşlar,

Yine Türkiye olarak, Arap Birliği ve İslam Konferansı Örgütü'nü, Irak'taki problemlerin çözümüne müdahil olması için ikna etmekteyiz. Bu çerçevede, Arap Ligi'nde, Kasım 2005'te Irak'ta milli uzlaşma toplantısı yapıldı. Daha sonra İKÖ'nün önderliğinde Mekke'de ayrı bir konferans tertiplendi. Yalnız, bütün bunlar ne yazık ki bugün tam netice vermiş değildir. 2005 yılında siyasi süreç bugüne göre daha iyi işledi, bugün geldiğimiz noktada ise, ne yazık ki, mezhep çatışmaları inanılmaz boyuta ulaştı. Korkumuz, etnik çatışmaların da başlamasıdır. Ümit ediyoruz ki, Irak böyle bir çıkmazın içine girmez. Bütün bunları yaparken, Irak'ın önemli bir komşusu olarak Irak'taki bütün gruplarla konuşuyoruz. Irak'taki bütün gruplarla, ayırt etmeden, Şii, Sünni, Arap, Kürt, Türk hiç ayırt etmeden, bütün bu grupları sistemli bir şekilde Türkiye'ye davet ettik, hepsiyle görüşlerimizi paylaştık. Hepsini Irak'ın birliği ve bütünlüğü içinde hareket etmeye ikna etmeye çalışıyoruz.

∴ 510

Şüphesiz ki, Birleşmiş Milletler'i ve Amerika Birleşik Devletleri'ni özellikle düşüncelerimiz doğrultusunda ikna etmek de önemli bir meseledir. Yine, ortada bir gerçek vardır ki, bunu da bilmek durumdayız. Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'la ilgili düşüncelerini paylaşmak, kendi görüşlerimizi onlara anlatmak ve ortak görüşler etrafında müşterek hareket etmek, Irak'ın geleceğiyle ilgili önemli bir noktadır.

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, Irak'ta seçimler yapıldı, Anayasa hazırlandıktan sonra siyasi süreç devreye girince, Irak'ın önemli direklerinden biri olan Sünni Araplar Irak'taki bütün bu siyasi sürecin dışında kalmışlardı. Halbuki, Irak'ın en önemli temel direklerinden birisi onlardı. Uzun yıllar Irak'ı idare ettiler. Dışarıda kaldıkça da giderek marjinalleşme, giderek daha çok şiddetin içine katılma gerçeğiyle karşı karşıya kalıyorlardı.

Irak'ın bütün Sünni liderlerini yine İstanbul'da topladık, onlarla uzun uzun görüştük ve sonunda onları ikna ettik. "Bu sürecin içine girmeniz gerekir; Irak sizin ülkenizdir. Yoksa sizin dışınızda kararlar alır ve bundan sonra siz de uzun yıllar her şeyin dışında kalırsınız. Ülkenin geleceği şekillenirken muhakkak burada sizin sözünüz de olmalıdır" dedik ve uzun toplantıların neticesinde, hatırlayacaksınız, onları ikna ettik ve seçimlere katıldılar. Şimdi hükümetler ve liderleri Tarık Haşimi bugün Irak'ta Cumhurbaşkanı Yardımcısı'dır.

Türkiye, tezlerini iyi niyetle ortaya koymaktadır. Bizim Irak görüşümüz, tezimiz gayet açıktır: Siyasi birliğini ve toprak bütünlüğünü korumuş, demokratik bir yapıya kavuşmuş, kendi halkıyla ve komşularıyla barışık bir Irak. Tabii ki, bugün gelinen noktada bu arzu ettiğimiz manzaradan ne yazık ki çok

uzak olduğumuzu görüyoruz. Ama şu bir gerçektir ki, bu yönde yoğun diplomasi ve yoğun gayretlerimiz devam edecektir. Çünkü Irak bize uzak değildir, bize komşudur, olup bitenler de bizi yakından ilgilendirecektir. Bu nedenle bu konuların derinlemesine konuşulmasına Hükümet olarak taraftarız.

Değerli arkadaşlar,

Kuzey Irak söz konusu olduğunda, şüphesiz ki Türkiye, başka boyutlarıyla da bu meseleyle yakından ilgilenmek durumundadır. Her şeyden önce şunu söylemek isterim: Bugün Irak'ın kuzeyinde ortaya çıkan yapılaşma bugünün işi değildir. 1990 yılında Birinci Körfez Savaşı'ndan sonra 36. paralel çizildiğinde, hatırlayacaksınız, o zaman Irak zaten fiilen bölünmüştü. O zaman Irak'ın kuzeyinin Bağdat'a kapısı yoktu. Irak'ın kuzeyinin dünyaya bir çıkış yolu vardı, o da Habur'du, Türkiye'ydi.

Dolayısıyla, bugünkü resme bakıp da, bugünkü resim sanki birdenbire oluşmuş gibi bir yanışın içerisine girersek, o zaman hamasete ve retoriğe kendimizi kaptırırız ve doğru analizler yapamayız. Bugünkü durum, aslında o günkü de facto durumdan kaynaklanmıştır. Bu durum on sene sürmüştür. Çekiç Güç Harekatı, Huzur Operasyonu, Çevik Güç gibi bildiğiniz operasyonlar yapılmıştır. On sene boyunca Irak fiilen bölünmüştür.

Aslında bugün baktığımızda, 36. paralelin üstü ve 32. paralelin altıyla bölünmüş olan Irak, bugün adeta yapıştırılmaya ve tekrar bir birleşik bir Irak ortaya çıkartılmaya çalışılıyor. İlk defa kuzeydeki Kürt liderler Bağdat'a gidiyor ve Bağdat'ta oturmaya başlıyor. On sene boyunca ise tamamen Irak'tan ayrı bir devlet yapısı içindeydiler.

Türkiye olarak biz, şunu gayet açık ve rahat bir şekilde söylemek durumundayız ve bu bir gerçektir de: kuzey Irak'taki Kürtler de, kuzey Irak'taki Türkler de bizim akrabamızdır. Dolayısıyla, onların hepsinin orada huzur içinde olmaları, kendi ülkelerinde barışık olmaları bizim birinci arzumuzdur. Ne zaman ki birisi baskı altında kaldı, şüphesiz ki bunu biz kalbimizde hissetmişizdir. Hatırlarsanız, o yıllarda Halepçe'de katliamlar olduğunda, başka saldırılar olduğunda, Kuzey Irak'taki Kürt nüfusun kaçtığı, geldiği ve sığındığı tek bir yer vardı, o da Türkiye'ydi. İki gece içinde 500 bin insan Türkiye'ye gelmişti. Avrupalılar o zaman çok ilgilenmişlerdi, ama birisi 10 kişi, öbürü 20 kişi, diğeri 32 kişi alıp götürmüştü. Ancak yüz binler yine Türkiye'de kalmıştı. Bugün şüphesiz ki, aynı şekilde, başka akrabalarımız olan Türkmenler, eğer baskı altında olursa, eğer onlar, Irak'ın daha çok demokratik hale geldiğini düşündüğümüz bir ortamda baskı altına girerlerse, şüphesiz ki, onlarla çok yakından ilgilenmek ve onları çok yakından takip etmek de bizim en tabii hakkımızdır. Bunlar, kesinlikle Irak'ın iç işlerine karışmak şeklinde düşünülmemelidir. Irak ayrı bir ülkedir, sınırları ayrıdır, bir sınır kavgamız da yoktur.

Ama bu, oradaki akrabalarımızın geleceğine ilgisiz kalacağız anlamına gelmemektedir.

Irak nasıl küçük bir Ortadoğu ise, Kerkük de küçük bir Irak'tır. Dolayısıyla, Irak'ın huzura kavuşması, Irak'ta bugün gördüğümüz mezhep çatışmalarının etnik boyutunun ortaya çıkmaması ve huzurlu bir şekilde orada, kendi ülkelerinde mutlu ve zengin olabilmelerinin yolu, bu problemin de uzlaşmayla çözümünden geçer.

Biz bu konuyla ilgili gerçekleri başından beri Birleşmiş Milletler belgelerine koymuşuzdur. Irak'ta en önemli güç olan ve karar verici durumda bulunan -açıkça konuşmak durumundayız- Amerika Birleşik Devletleri'ne bu gerçeği anlata anlata farkına varmalarını sağladık. Yine Irak'ın içindeki Iraklılarla da, hepsiyle de konuşarak, hiçbir ayırım yapmadan -Kürt, Türk, Arap, Şii, Sünni ayırımı yapmadan- onlarla da konuşarak bu gerçeği anlatmaya başladık.

Değerli arkadaşlar,

∴ 512

Irak'ta tabii ki işler kolay değildir. Irak'la ilgili konuşacağımız çok konu vardır. Yalnız burada büyük bir samimiyetle sizinle bir hususu paylaşmak isterim. Bu konuda eğer hamaset yarışına, söylem yarışına girersek istikametimizi şaşırırız. Burada, olup bitenleri görmeyelim demek istemiyorum. Tam tersine, olup bitenleri çok iyi görmemiz, konuşmamız, analiz etmemiz ve neler yaptığımızı da yüce Meclise, sizlere anlatmamız gerekir. Ama takdir edersiniz ki, böyle bir konuda çok açık konuşamayacağımız birçok gerçekler de vardır.

O bakımdan, bu konu gündeme geldiğinde, Hükümet'le bu konunun enine boyuna Meclis'te tartışılmasını, bununla ilgili bir ön görüşme yapıldıktan sonra, bir gizli, kapalı görüşme yapılmasını gerekli görüyorum. Ama lütfen benim bu sözümü şöyle anlayın: "Konuşulacak konular vardır, bunları konuşmamız gerekir, bunları paylaşmamız gerekir; ama bunları rahatlıkla konuşabilmemiz gerekir."

Siz de takdir edeceksiniz, bu konuların boyutları, nüansları değişiktir. Ama "başka amaçlar için bu işi yapalım, günlük siyasete bu işi karıştıralım" denilirse o zaman yanlış olur. Ana muhalefet partisinin değerli temsilcileriyle yaptığım görüşmede onların da bu düşüncede olduğunu görmekten büyük bir memnuniyet duydum.

O bakımdan, söyleyeceklerim çoktur, sizlerle paylaşacaklarım çoktur. Bunları, yapacağımız toplantıya bırakıyorum ve böyle bir genel görüşmenin yapılmasını Hükümet olarak biz de destekliyoruz. Şüphesiz ki işin terör boyutu, şüphesiz ki işin kuzey Irak boyutu, Irak'ın tamamı, bütün bunları, gayet açık, net, rasyonel bir şekilde burada konuşmayı faydalı buluyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

**Uluslararası Lübnan Konferansı'nda
Yapılan Konuşma**

∴ Paris, 25 Ocak 2007

Mr. President,

513 ∴

I would like to express our appreciation to the French Government for organizing and hosting this important Conference, under Your Excellency's leadership.

In the previous conferences held in Rome and Stockholm, we demonstrated our collective resolve to stand by Lebanon. Today's Conference presents us with another opportunity to reiterate our commitment to the political unity and integrity as well as the economic rehabilitation of Lebanon.

This is also a convenient occasion to look back and see that we have achieved a lot since the tragic developments during last summer. Ceasefire was achieved between Israel and Lebanon through the adoption of the UN Resolution 1701. The expanded UNIFIL instills confidence and functions smoothly, after its successful deployment. Early recovery work has also been completed to a large extent.

However, at a time when attention should be focused on healing the wounds of the country, we have witnessed a resumption of political assassinations. The ongoing stand-off within the Government further aggravated the situation.

The Middle East is already saturated with problems in Iraq, Iran and Palestine. These problems are inter-related with the Palestine question at the center. If Lebanon were also to find itself further destabilized, this would have far-reaching implications in the region.

In view of the current regional juncture, the sectarian factor in the political stalemate in Lebanon is also alarming. Indeed, the international community in general, and the Lebanese groups and regional countries in particular, need to undertake collective responsibility to help stabilize Lebanon.

Turkey believes that all Lebanese groups should try to resolve their differences on a political platform and through dialogue and reconciliation. Provocative acts and rhetoric must be avoided by all sides.

During last summer, Lebanese groups demonstrated that they are able to go beyond narrow agendas of self-interest and unite on a national program for their common good. The same behavior should come forward now.

In the short and medium term, we should help promote confidence building measures between Lebanon and its neighbors so as to contribute to normalizing relations among them.

Turkey strongly supports the sovereignty, political unity and independence of Lebanon. We have been actively engaged in all phases of the international processes to help stabilize Lebanon. We have also made concrete commitments in this regard. Turkish contingent is on duty within the ground and naval components of the UNIFIL since mid-October. Prime Minister Erdogan recently visited Lebanon as a sign of our solidarity with the government and people of Lebanon.

∴ 514

Likewise, we also wish to keep up our program of assistance. Until now, we have provided grants worth around 20 million US Dollars. In Stockholm we pledged an additional 10 million US Dollars, again in the form of grant for the Early Recovery efforts of the Lebanese Government. With this amount, the construction of fully equipped 70 (durable prefabricated) schools and two comprehensive health centers is nearing completion.

More importantly, from the very start, the Turkish Red Crescent Society and Turkish NGOs are actively engaged with Lebanon, and as Mr. Siniora knows very well, they are doing their work among the people.

Now, I am pleased to announce that in response to the request of the Lebanese Government, we have decided to pledge an additional amount of 20 million US Dollars for the economic and social recovery of Lebanon in the form of grant. This amount would be utilized in cooperation with the Lebanese Government for the reconstruction projects.

Thus, the total grant extended by the Turkish Government will reach 50 million US Dollars.

Turkey will continue to do her utmost to help Lebanon during these hard times it is passing through. Our objective is to support the multi-ethnic and multi-confessional Lebanese socio-political fabric whose preservation has become all the more important under current regional and global circumstances.

Thank you.

Turkey, Iraq and the Middle East: Future Prospects

∴ New York, 9 Şubat 2007

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

515 ∴

It is my distinct pleasure to address this distinguished audience on probably the most important foreign topic anywhere in the world today. I thank the Council for giving me this opportunity.

Iraq is not only our neighbor but also a country with which the Turks have very important historical ties. We always kept these very close links going back hundreds of years. Consequently, we have been pursuing a very active policy with regard to the developments in Iraq.

Even under today's much strained conditions, development of economic and commercial relations between Turkey and Iraq is a priority for us. The trade volume, also taking into account the unregistered economic activity alongside the border, exceeds 10 billion Dollars.

Hundreds of Turkish contracting companies operate in Iraq. Turkish engineers, workers, technicians labor to complete the infra-structure.

Turkey is the main artery into Iraq. Every good and product, essential to the well-being of the Iraqis, and the conduct of a decent daily life, passes through Turkey. Let me give a more specific example: Each year, more than one million lorries pass into Iraq from Turkey. That makes almost four thousand lorries each day. That will give you an idea about the volumes in question!

Likewise, Turkey is the most reliable supply line for the Multinational Force. The rotation of the United States forces is realized through the Incirlik Airbase in south-eastern Turkey. The petroleum products needed by the American forces are also supplied from Turkey.

Turkey is one of the main electricity suppliers to northern Iraq. We also meet to a large extent Iraqi population's vital need for refined petroleum products.

Distinguished Guests,

Turkey's priorities in Iraq are almost identical with the ones of the United States. In short, we say:

- Political unity and territorial integrity of Iraq must be preserved; Iraq must live in peace with its neighbors.
- Law and order must be established.
- Sectarian violence must be prevented and it must never be let to assume an added ethnic dimension.
- Central government must be empowered and must remain in control of the national wealth of the country to benefit all Iraqis.
- Iraqi territory should not be a safe haven for international terrorist organizations.

∴ 516

Briefly, the success of the United States in Iraq will be our success!

In order to achieve these objectives, it goes without saying that the help of Iraq's neighbors is essential. They must reassure the inviolability of Iraq's borders. It was with this understanding that Turkey initiated the meetings of the "Foreign Ministers of the Neighboring Countries of Iraq." There was a series of nine meetings in the last three years. This process should continue.

In the same vein, we have kept our contacts with all the main political groups and movements in Iraq. Likewise, we have been talking with all the neighbors, including Syria and Iran, also on a bi-lateral basis. Our aim has always been to induce every political actor to work for peace and security. We will continue to support the Maliki Government in establishing security and reviving the national economy. We have reiterated our offer to train still more Iraqi security forces.

The existing environment does not allow us to believe that security will be attained only by military measures. Such measures should be coupled with a political dimension. More inclusive policies should come to the fore.

With this understanding, Turkey has been very much active in widening

the political process in Iraq to include the segments which, whether of their own will or not, felt they were at the sidelines of politics. For example, we have been instrumental in bringing in the Sunnites to the present government, thereby increasing its legitimacy.

More recently, Turkey has also supported America's new Iraqi strategy. Indeed, the urgent need for stopping the heart-breaking violence and ensuring stability is there for all to see. Nothing can be achieved without first securing Baghdad. We are hopeful that all these combined efforts, the new plan on the one hand, and the existing diplomatic initiatives that can be enhanced on the other, will help us in achieving our common objectives in Iraq.

Indeed, everyone knows that it is the security situation which will eventually make or break these efforts in Iraq. Today, the sides fighting in Iraq are bent on stealing the day for their sectarian agendas by use of wanton, indiscriminate force. With each killing, they might seem approaching their aim to decompose Iraq into statelets.

Of course, history has enough examples for what happens when rival groups jockey for positions. The maximalist claims of any group causes other groups to react in the same way, and after a while, nobody knows who started what and when... It is in face of such great difficulties that we must not give way to simplistic solutions that take into account neither the complexities of the region nor the peculiar history of the country.

517 ::

Unfortunately, lots of shoddy theories abound regarding the future of Iraq. At one recent international event I attended, in Davos, I came across just one. I was asked why should Iraq's partition be a problem? After all, was it not that both the Soviet Union and the former Yugoslavia were both partitioned? The fellow had no answer when I reminded him that in both cases, the states which went independent had recognized borders. Some like Estonia and Lithuania were republics in their own right. Recognized, already demarcated borders are what is precisely lacking in the case of Iraq. Even if we had these, it would still be a folly to try to create independent states out of a society where the level of inter-dependence is so high; where each ethnic group depends on the others when it comes to all the crucial questions, be it the distribution of national wealth, be it the foreign relations of the country or the traditional forms of interaction between these groups.

Lately, I have been hearing a lot about the so-called "soft-partition" of Iraq. For the same reasons, it is another fantasy. Those who expect such notions to work seem to forget one persistent fact of international relations that for good or bad, we have inherited from past centuries: namely, the equations of balance of power. Indeed, as nature abhors a vacuum, so does the

international state system. I very much doubt that even in the case of a “soft-partition,” this cardinal rule of international politics will not be activated.

I have to repeat: It should be in spite of great difficulties that we must not lose sight of the larger objective of creating a democratic Iraq, with its territorial and national unity intact.

Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,

Change is the dominant theme of our times.

The ongoing revolution in communication technologies acts as a huge lighthouse that shed light on the most secretive places. Everything takes place out in the open. Hence, the increased expectations of people everywhere are for transparency, accountability, and good governance.

∴ 518

This is nowhere more apparent than the Middle East and the larger Islamic geography. The people look for ways to wed their cherished values and traditional identities with universal values and achieve democracy. They really want to live in the 21st Century, receive the benefits of what it has to offer. They have every right to aspire so. After all, this huge geography is the home for great humanistic traditions. It has distinct human and natural resources that can underpin a sustained growth towards democracy and enlarging civil societies.

But, of course, all these, only when these resources are put to good use. We have seen, especially in the case of Iraq, how in the lack of democracy and transparency, precious resources are wasted for nothing. It is time for many to finally step into the modern world, take on modern responsibilities, reform, and carry their people to places they long deserve.

We must help them in this direction.

But we cannot do so with a rising tide of Islamophobia which, at the end of the day, serve no good cause but set against each other the two prominent religions of the world.

We cannot do so again, as long as the Israeli-Palestinian issue continues to evade a just and lasting solution. Radicals feed on the persistence of this question. We must take away all pretext that the radical rhetorics thrive upon! Of course, positive developments in the Palestinian issue will positively impact the situation in Iraq.

It is in such a world that the example of Turkey transmits a resonating message. The pace of reform in Turkey was called by independent observers as nothing less than a “silent revolution.” We are upgrading our democracy

to ever higher standards. We have shed so many taboos in the course of just four years. This deep transformation is sustained on the strength of one of the highest rates of economic growth in the world. The Turkish GNP has grown by 34% since 2002, reaching above 400 billion Dollars. That makes us the 17th largest economy in the world, and already the 6th largest in Europe. Given the trends, the GNP target of 1 trillion Dollars is within sight. Our trade volume has also increased to more than 200 billion Dollars last year.

I should also underline the many benefits that will accrue from the predictability that my government injected into Turkish politics after long decades of bickering coalition governments. As a result, Turkey has become a center of attraction. In the last two years, a total of 22.5 billion Dollars has come to Turkey as FDI. This is more than the total of FDI came to Turkey during the whole Republican era, that is more than eighty years!

We have every reason to look forward in confidence.

Turkey, with its military strength, economic growth and its “soft power,” has a unique position to further peace, security, and prosperity for the benefit of all peoples of its wider region. We will continue to be a force on the side of freedom and stability.

Thank you.

**Arap Ligi Dışışleri Bakanları
Toplantısı'nda Yapılan Konuşma**

:: 520 :: Kahire, 4 Mart 2007

Sayın Başkan,
Saygıdeğer Genel Sekreter,
Değerli meslektaşlarım,

Bölgemizin barış, güvenlik ve refahı için önemli işlevler üstlenmiş bulunan Arap Ligi'nin 127. Dışışleri Bakanları Toplantısına davet edilmiş olmaktan ve sizlere hitap etme fırsatı bulmaktan büyük memnuniyet duyuyorum. Bu vesileyle, Genel Sekreter Amr Musa ve Mısır Dışışleri Bakanı Aboul Gheit'e teşekkür etmek isterim.

Türkler ve Araplar, Türkiye ve Arap dünyası arasındaki ilişkiler uzun bir geçmişe dayanmaktadır. Halklarımız dost ve kardeştir. Aynı coğrafyada yaşıyoruz. Aynı dine mensubuz. Aynı sorunlardan etkileniyor, aynı fırsatlardan yararlanıyoruz. Aramızda yüzyıllardır devam eden bir kader birliğı bulunmaktadır.

Arap dünyası ile ilişkilerimizin her alanda daha da geliştirilmesi, Ortadoğı'da istikrar, güvenlik ve refaha katkıda bulunulması dış politikamızın temel öncelikleri arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda, Arap Ligi ile işbirliğimize özel önem atfetmekteyiz. Bu işbirliğinin bir Türk-Arap Forumu kurulmak suretiyle en kısa sürede kurumsallaşmasının tamamlanacağına yürekten inanıyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Ortadoğı, tarihindeki en kritik dönemlerden birini yaşamaktadır. Bölgedeki sorunlar karmaşık ve birbiriyle irtibatlı hale gelmiştir. Bu sorunları birbir-

lerinden bağımsız olarak ele almak ve çözmeye kalkışmak mümkün değildir. Ortadoğu'daki tüm sorunların merkezinde yer alan Filistin meselesi çözümsüzlüğünü korumaktadır. Bu durumun yol açtığı ümitsizlik, kırgınlık ve karamsarlık havası tüm bölgeyi sarmış, radikalizmin beslendiği bir iklim oluşturmuştur.

Filistinli kardeşlerimizin durumuyla tabiatıyla çok yakından ilgileniyor; onların sıkıntılarını ve acılarını içimizde hissediyoruz.

Bu noktada, Filistinliler arasında varılan Mekke Mutabakatı'nı büyük bir memnuniyetle karşıladığımızı da vurgulamak isterim. Bu Mutabakatın gerçekleşmesindeki katkılarından dolayı Suudi Arabistan Kralı Abdullah'a ve aynı doğrultudaki sürekli gayretleri için Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek'e takdir duygularımızı bu vesileyle bir kez daha ifade etmeyi bir görev addediyorum.

Mekke Mutabakatı'nın lafına ve ruhuna uygun olarak Filistin'de birlik ve dayanışmanın pekiştirilmesi en samimi temennimizdir. Bu çerçevede, yakın bir zamanda Ulusal Birlik Hükümeti'nin tesis edilmesini bekliyoruz. Bu Hükümeti, Filistin halkının sıkıntılarının dindirilmesi ve barış sürecinin ilerletilmesi için kaçırılmaması gereken önemli bir fırsat olarak görüyoruz.

Yeni kurulacak Hükümetin her şeyden önce Filistin halkının kendi ihtiyaçlarını gözeterek uluslararası toplum ile diyalogu ön plana çıkaran pragmatik bir siyasi program benimsemesini tavsiye ediyoruz. Diğer taraftan, uluslararası toplumun kurulacak Filistin Hükümetine karşı yapıcı bir tutum benimsemesi ve icraat kabiliyetini sınırlayıcı yaklaşımlardan kaçınması gereklidir.

Bu çerçevede, İsrail'e atacağı adımlar karşılığında somut bir barış perspektifi ve siyasi bir ufuk sunan Arap Barış Planı'nı Arap-İsrail ihtilafının çözümü yolunda son derece önemli bir zemin olarak değerlendirmekteyiz. Uluslararası toplumun bu plana hakettiği önemi vermesini ve bundan yararlanmasını bekliyoruz.

Sayın Başkan,

Komşumuz Irak'taki durum kaygı verici boyutlardadır. Irak'ta her gün onlarca kardeşimiz mezhep çatışmalarında hayatını kaybetmektedir. Kardeşin kardeşi öldürdüğü bu kargaşa ve fitne son bulmalı, Irak'ta istikrar ve güvenlik sağlanmalıdır. Irak'ın siyasi birliğinin ve toprak bütünlüğünün korunması zorunludur. Bölünmüş bir Irak'ın sadece bu ülke için değil, tüm bölge için sonu önceden kestirilemeyecek yansımaları olacaktır.

Irak'ta ulusal uzlaşa sağlanarak, Iraklılık ortak paydası etrafında birleşilmelidir. Tüm Iraklıları kucaklayan ve tüm Iraklılar tarafından kucaklanan güçlü bir merkezi hükümet Irak'ta iç barış, istikrar ve huzurun olmazsa olmazıdır.

Bu bağlamda Kerkük, üzerinde özellikle durulması gereken bir konudur. Araçların, Kürtlerin ve Türkmenlerin birlikte yaşadıkları Kerkük'te cereyan edecek olumsuz gelişmeler, sadece Irak'ta durumun daha da kötüye gitmesine yol açmakla kalmayacak, bölgedeki genel gidişatı da olumsuz yönde etkileyecektir. Buna mukabil, Irak'ın küçük bir model olan Kerkük'te varılacak ulusal uzlaşının Irak'ın bütünlüğüne ve bölgeye çok olumlu yansımaları olacaktır.

Bütün bu sorunlarla uğraşan Iraklı kardeşlerimize ve Irak Hükümetine elimizden gelen yardımı yapmamız gerekir. Irakla dayanışma göstereceğimiz gün bugündür.

Sayın Başkan,

İran'ın nükleer programıyla ilgili gelişmeler de bizi son derece kaygılandırmaktadır. Soruna ivedilikle ve diplomatik yollardan çözüm bulunması için herkesin gerçekçi olması ve bölgede yaşanmış olaylardan ders çıkarması gerekir.

∴ 522

Lübnan'da siyasi istikrar sağlanmasına yardımcı olmak için Türkiye olarak elimizden geleni yapmaya hazırız. Esasen, Lübnan'ın imarı için yaptığımız yardımlar ve UNIFIL'e katkımızla bu yöndeki irademizi ve kararlılığımızı da ortaya koymuş bulunmaktayız.

Sayın Başkan,

Dünyada kültürler ve dinler arasında ayrışma riskinin yaşandığı bir dönemden geçmekteyiz. Hoşgörü dini olan İslam maalesef yanlış, haksız ve maksatlı yorumlara maruz kalmaktadır. Türkiye de, İslam'ın doğru şekilde tanınması yolundaki gayretlere doğal olarak katılmakta, dinimize karşı yapılan saygısızlıklara gereken tepkiyi göstermektedir.

Kültürler ve dinler arasında ayrışma riskinin giderilmesine çalıştığımız böyle bir dönemde, bölgede, kendi içimizde mezhep temelli kutuplaşma eğilimlerinin ortaya çıkmasından büyük bir rahatsızlık duymaktayız. Esasen, bölgede bulunan hiçbir ülkenin nüfusu etnik ve mezhepsel açıdan homojen değildir. Bu nedenle, kutuplaşma ve ayrışma eğiliminin olumsuz etkileri her tarafta hissedilecektir. Böyle hassas bir konuda herkesin bunun bilinciyle ve sorumluluğu içinde hareket etmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan,

Ortadoğu'da her alandaki ilişkileri kapsayacak ve tüm bölge ülkelerini içine alan bir bölgesel düzenlemenin yararlı olacağına inanıyoruz.

Bölgede iyimserliği hakim kılmalıyız. Bölge insanına ümit aşılamalıyız. Bölgede kamplaşma ve ayrışma eğilimlerinin önüne geçmeliyiz. Bu çerçeve-

de, dışlayıcı ve tecrit edici değil, herkesi kucaklayan bir yaklaşım benimsemeliyiz.

Bölgede barış, istikrar ve refahı kardeş Arap dünyasıyla işbirliği halinde tesis etmek istiyoruz. Bugünkü toplantının da bu yönde atılmış önemli bir adım olduğuna inanıyorum. Türkiye ile Arap Ligi arasındaki işbirliğinin örnek bir şekilde gelişmesi için gerekeni yapacağımızın bir kez daha altını çizmek isterim.

Bu vesileyle, Türkiye'nin BM Güvenlik Konseyi adaylığına verdiğiniz desteğe şükranlarımı sunarım. Bu destek işbirliğimizin somut bir örneğini oluşturmaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle, beni bu toplantıya davet ettikleri için Sayın Genel Sekreter'e ve Mısır Dışışleri Bakanı Sayın Gheit'e tekrar teşekkürlerimi sunuyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

**KÜRESELLEŞME,
İSLAM DÜNYASINDA YENİLENME
ve MEDENİYETLER ARASI DİYALOG**

∴ Tahran, 28 Mayıs 2003

Mr. Chairman,
Excellencies,
Distinguished delegates,

527 ∴

At the outset, I would like to congratulate you on your assumption of the Chairmanship of our Ministerial Conference this year. I rest assured that your contribution to the deliberations of our meeting and to the work of our Organization will be substantive. Your term as Chairman will, I am sure, give a new impetus to our common efforts in addressing manifold questions that we face.

Likewise, I would like to express our deep appreciation for the leadership that your predecessor His Excellency Moustapha Osman, the Minister of Foreign Affairs of the Sudan, has employed in the course of his tenure.

I would be remiss if I did not pay tribute to the valuable work of the OIC Secretariat in carrying out their duties under the guidance of the Organization's distinguished Secretary General Mr. Belkeziz.

Before moving to the matters under our agenda, I would like to express our deep sympathy to the Government and the people of Algeria for the heavy loss of lives and material damage resulting from the massive earthquake that hit their country on 21 May 2003. We mourn their losses. Turkey has dispatched humanitarian assistance and a search and rescue team to Algeria, and we stand ready to offer further assistance to this friendly nation at their time of distress.

Mr. Chairman,

The Tehran Conference takes place at a critical juncture. Before I address the major issues that currently preoccupy us, I would like to pause for a moment and take stock of what we as the Muslim world are faced with today. We need to attempt to determine the issues and shortcomings that continue to hamper our progress at home. We have a spiritual heritage of peace, harmony, tolerance and affection. It should strengthen our inspiration for achieving freedom, peace, prosperity and democracy. And, we have many strategic advantages and potentialities. But we also face strategic risks. Our fates have in the past often been dominated by these risks.

The time has come that we avoid precisely this. The question is how do we do this? We must act with a refreshed vision – a vision in which good governance, transparency and accountability will reign, the fundamental rights and freedoms as well as gender equality are upheld, and there would be no place for blunting rhetoric and slogans. In short, we should first put our house in order. Rational thinking should be our driving force, as we draw our strength from our spiritual values. Creating a synergy from these values inherent in our being will be our test in as well as our contribution to our modern age.

∴ 528

We should start by eradicating illiteracy, corruption, waste of human natural and material resources. We should address the underlying causes of violence. We must promote higher living standards for all, and reduce income disparities and urban rural divide. We must be cognizant of the fact that the absence of economic rationality and perpetual political instability in our societies prevent us from fully benefiting from our resources as well as capabilities. At the extreme case, we find ourselves in devastating wars. Our conflict-ridden geography has substantially undercut our ability to develop economically. Natural wealth, including oil revenues has been wasted and the focus of attention has been other than human development. Iraq has been a striking example of this failure.

We should not be shy in defining our course. We should encourage political participation in our systems. I am pleased in this respect to observe the increasing awareness and the actions taken in our societies towards reform and political inclusiveness. This will be the key for developing the sense of ownership on the part of the people of the systems they live in.

We should likewise devise ways and means to resolve political issues among us, so that they do not evolve themselves into wider crises.

If we take meaningful steps in the direction that I have outlined, we shall also be challenging those who speak of clash of civilizations. The

contemporary and peaceful message of the Muslim community of nations will thus become prevalent.

The Organization of the Islamic Conference can be highly instrumental in projecting our peaceful and forward-looking message beyond our geography. Civilizations have a lot to gain from inter-acting each other. Our diversity in the OIC has already enriched the minds of all our members. Therefore, “unity in diversity” should be our message, and with this message, we should reach out the entire world community. And, we should do that in full confidence of our own values, and in full openness.

Mr. Chairman,

In the Middle East, we are on the threshold of a new process. If duly given chance, it can put in motion dynamics that will help bring about comprehensive peace in the Middle East. The road-map prepared by the Quartet has been submitted to the parties, and they have agreed to proceed along its lines. The objective is to realize the vision of full Palestinian statehood and lasting peace and normalcy in which all states in the region will live side by side within secure and recognized boundaries. This will be the only viable and effective way to put an end to the sufferings of the Palestinian people and violence in the region. Turkey stands ready to be an active contributor to this process.

529 ::

Mr. Chairman,

Since we met in Khartoum last year, significant developments have taken shape in Iraq. In this process, Turkey deployed everything within her capacity to prevent yet another war and devastation in Iraq. We worked together with our friends in the region, with the OIC and with our partners in the West. A recognizable outcome of these efforts was the Istanbul Declaration of the regional countries. We likewise tried to impress upon the Iraqi leadership of the time to heed the calls of Iraq’s friends and show the level of cooperation to the United Nations that would allow no leeway for any military move. Yet, the confrontation took the upper hand and the status quo in Iraq has changed.

In this new phase in Iraq, important roles and responsibilities fall on the shoulders of us all. In helping Iraq to regain its full sovereignty and build a peaceful and prosperous future, the following principles should guide us:

- Iraq’s national unity and territorial integrity must be preserved;
- The Iraqi state should be in peace with its own people as well as with its neighbours;
- The natural wealth of Iraq should remain the property of the Iraqi nation as a whole.

The adoption by the United Nations Security Council of resolution 1483 on 22 May 2003 is a welcome development. Its immediate impact is that the more than a decade-long economic sanctions are now lifted. This resolution represents a compromise based on realism. The underpinning objective of this resolution is to prepare the conditions for the Iraqi people to fully take charge of their country. It gives a vital role to the United Nations through which all members of the international community will be able to play their constructive role in helping rebuild Iraq.

This resolution is also in conformity with the conclusions of the meeting of the Foreign Ministers of eight regional countries that took place in Riyadh last month.

Mr. Chairman,

There are a host of other issues that occupy our political agenda.

∴ 530

In Afghanistan, we are pleased that the Bonn Process has so far been fairly successful. In state-building however, governing institutions still do not have the capacity, power and resources to function effectively. Furthermore, the future success of the Bonn Process will primarily depend on the expansion of the authority of the central government over the entire country. To enhance its security, Afghanistan also needs a robust national army. So far, the priority has been for humanitarian assistance, and the reconstruction of the country has lagged behind. Therefore, the country remains in need of strong international support.

The Nagorno-Karabakh conflict and the Armenian occupation of one-fifth of the Azerbaijani territory still stands as the principal obstacle on the way to enhancing cooperation in the Caucasus. Turkey is a neighbour to the region, and a member of the OSCE Minsk Group. We have a particular interest in finding a peaceful solution to this conflict. We believe that after ten years of work by the Minsk Group, peace efforts have reached a certain level of maturity. We hope to see a peaceful settlement in not so distant future.

We remain concerned by the ongoing tensions in Jammu and Kashmir. Its people have already suffered tremendously. This question is a constant source of instability for the whole region. We look forward to a peaceful solution to this question through dialogue, in line with the aspirations of the Kashmiri people and on the basis of international legitimacy. It is in this vein that we welcome the recent openings on the part of both Pakistan and India for the resumption of this much needed dialogue.

The world is increasingly plagued by a major scourge to the entire humanity. International terrorism continues to claim lives and hopes all around

the world. The recent outrages in Riyadh and Casablanca are ominous reminders of how savage and bloodthirsty terrorists can be. We stand by Saudi Arabia and Morocco in their struggle against terrorism. Terrorism has no religion, ethnicity or culture. It is an affront to the whole international community. And therefore, we must strike back in kind. The international community should act in full unity in ridding the world of this scourge, and should make no distinction between its different forms and manifestations.

Mr. Chairman,

We appreciate the valuable support and solidarity, shown to the Turkish Cypriot people by the OIC. One of the main obstacles towards the lasting settlement in Cyprus has been the lack of confidence between the two peoples. The Turkish Cypriot President Denktaş, with a view to addressing this shortcoming, has, on April 2, made a new and constructive opening, designed to contribute to the normalization of relations.

531 ::

The Turkish Cypriot Government began implementing its package of confidence building measures unilaterally and facilitated both the trade and the movement of persons between the two sides of the island. To date, more than 300,000 Greek Cypriots visited the north and 150,000 Turkish Cypriot visited the south. We hope these steps will serve as a new impetus towards a comprehensive settlement. The Turkish Cypriot side continues to take further positive steps to normalize the relations. My Government encouraged this process and contributed to it by facilitating travel of Greek Cypriots to Turkey. We expect others to follow this initiative and move to lift inhuman embargoes that the Turkish Cypriot people are subjected to. We believe the OIC members can support the Turkish Cypriot people in this respect.

The Turkish Cypriots have been participating in all the activities of the OIC since 1990. In view of the past and present OIC resolutions on Cyprus that call for the recognition of the equal political status of the two parties in the island, it is our firm conviction that the issue of proper representation of the Turkish Cypriot people in the Organization should be in line with and reflect the letter and spirit of the said resolutions. I would like to renew on this occasion our longstanding request that the Turkish Republic of Northern Cyprus's observer status be upgraded to that of a full member. This would level the ground by reducing the imbalance created by the unilateral EU membership of the Greek Cypriot administration, and thus constitute an important contribution by the Islamic world to the solution of the Cyprus issue.

Mr. Chairman,

The Turkish Muslim Minority of Western Thrace have vested minority rights emanating from the provisions of the Treaty of Lausanne, and from a host of other multilateral and bilateral instruments. Under the Treaty of Lausanne, they have equal rights to establish, manage and control any schools and other establishments for instruction and education, with the right to use their own language and exercise their own religion freely therein.

However, Greece's record in honoring her contractual obligations has been poor. That is why the OIC too felt the need to focus on the conditions of this minority. There have lately been a gradual rehabilitation of the physical conditions of the Turkish minority, but we have yet to see a real change of heart on the part of Greece so that this minority can fully enjoy their statutory rights.

Mr. Chairman,

∴ 532

The economic and commercial activities of the OIC constitute one of the main pillars of our cooperation. In this respect, the Standing Committee for Economic and Commercial Cooperation (COMCEC) has been a highly effective instrument for the OIC community in helping materialize our common economic and social development targets. The COMCEC, after 19 years in existence, has attained a recognizable maturity. However, we know that we have to work more. We must bring the implementation of the Plan of Action for Economic and Commercial Cooperation in line with our set targets. I am confident that the member countries will not spare their support in taking appropriate action to accelerate the implementation of the Plan of Action.

This year has seen the entry into force of the Framework Agreement for the Trade Preferential System among the member countries of the OIC. We are now looking forward to the successful conclusion of the First Round of the Trade Negotiations that will be launched in Turkey next year within the framework of this Agreement.

In this respect, I would also like to express my Government's continued support for the activities of the two successful subsidiary organs of the OIC in Turkey, namely IRCICA and SESTRIC.

Mr. Chairman,

We remain committed to the important work of our Organization. And we are willing to host the 31st Islamic Conference of Foreign Ministers in Turkey.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **“Council on Foreign Relations
Atlantik Ortaklığı Programı” katılımcılarına
Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 9 Haziran 2003

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

533 ∴

It is a pleasure to welcome you all to Ankara and share with you my views on some of the topics you have been debating in the last three days in Turkey.

In fact, I am no stranger to the Council on Foreign Relations (CFR). As early as 1996, I addressed the Council in New York. Now, that seems ages ago. Much has changed since. Therefore, this would be a good opportunity to take stock.

However, I should first express my appreciation to the CFR, the US German Marshall Fund and TESEV for organizing the Atlantic Partnership Program (APP) meetings in Turkey, as well as the SAM for hosting this dinner.

I know that the APP networks are some of the best and the brightest from the Euro-Atlantic community.

I should congratulate Dr. Asmus and his colleagues for the excellent job done in identifying this body of relatively young and already successful talent.

The choice of Turkey for this year’s Atlantic Partnership Program has been particularly insightful. For those who are interested in international affairs, security, strategy, geopolitics and diplomacy, Turkey offers perspectives.

In this context, I recall a recent Washington Post article that reports a toast given by the German Ambassador in Washington to the incoming

American Ambassador to Turkey. He reportedly urged professional diplomats on both sides of the Atlantic to help restore amicable relations and “stop the name-calling.” In his words: “the North Atlantic Treaty Alliance and the European Union are pillars of the same construction. There is no better place than Ankara to demonstrate that great vision.”

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

Turkey is part of the Western world. We share the same value system with the European Union. Our country is a member of almost every European and Euro-Atlantic institution. It is an accession candidate to the European Union.

∴ 534

We have aimed at the highest standards for our democracy in accordance with the demands of our people. Political reform process in this direction is ongoing. Tomorrow, my Government will present to the Parliament the Sixth Reform Package upgrading and deepening our democracy. Last week, the Turkish Parliament ratified Turkey’s accession to two major United Nations conventions on civil, political and cultural rights.

Turkey’s EU membership is not only a technical step; neither for EU, nor for Turkey. In fact, Turkey’s mission is greater than itself.

My Government is eager to prove that a Muslim society can be democratic, open, transparent, pluralistic and modern, while preserving its identity.

In turn, Europe will have to prove that it is ready to admit a democratic Muslim society and that it will not fall to cultural introversion.

And together we will prove that a clash of civilisations is not inevitable.

Turkey has also firmly established its free market economy. The Turkish economy is bound with the EU through the Customs Union. Our exports to 155 countries range from cable for the Channel Tunnel to cars to China. The largest F-16 plane factory outside the US is in Turkey. The economic recovery program that we run in cooperation and coordination with the IMF and the World Bank are already giving positive results. Our Government is resolved to implement the economic reform program fully. Although not a precondition to open accession talks in 2004, we are determined to emphasize Copenhagen economic criteria as well. And we will continue to welcome investments in Turkey. In fact, the Parliament recently passed a law to encourage FDI’s in Turkey. Now, only three signatures are enough to invest in Turkey.

Turkey aims to tap into the vast potential left unfulfilled in her region, and promote peace through economic interdependence and prosperity. We

champion free market economy, trade liberalization and regional economic cooperation.

Our advanced information, telecommunication and transportation networks can bind different regions to each other.

One concrete example as to how that could be done is seen in the energy field. Some 70% of world's mineral energy resources lie in Turkey's close vicinity. Turkey is not only a major consumer. It is also an increasingly vital terminal for the distribution of this energy wealth for Iraq, Iran, Azerbaijan, Russia, Turkmenistan and Kazakhstan. The Bakü-Tbilisi-Ceyhan pipeline will be the bloodline of Azerbaijan and Georgia, tying them to each other and to Turkey, and all of us to the European markets. When the first oil tanker will be loaded in early 2005, Ceyhan will be the second largest such port facility in Europe after Rotterdam.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

Concerning transatlantic relations, I should state our principal vantage point at the outset. Membership to the EU and a genuine partnership with the United States are not alternative policies. On the contrary, we see them within the framework of our ties with the Western world and strive to pursue both.

Turkey is sincerely committed to a healthy, robust and forward looking full partnership with the United States. From Central Europe all the way to the Far East, we see eye to eye on almost all strategic issues. The fight against terrorism and non-proliferation issues, stand tall as foundation stones of our joint strategic vision.

I have no doubt that Turkey and the US will take steps in the coming weeks and months to move their cooperation even further. Secretary Powell's recent visit to Ankara was extremely useful. My Undersecretary will travel to Washington at the end of this week to pave the way for further progress.

As part of the Euro-Atlantic world, we in Turkey have been following the transatlantic tensions with concern. The whole debate seemed relatively distant until very recently when the world seemed divided over the question of what to do in Iraq.

However, having participated at the NATO Foreign Ministers meeting in Madrid last week, I was largely relieved to see that member states have been quick in addressing these tensions.

I believe a strong Europe including in foreign and security affairs and a robust NATO and transatlantic link should be able to co-exist.

Some on either sides of the Atlantic say that NATO is no longer relevant. But, if NATO has no enemy to fight and thus has become unnecessary, then with the same logic the EU and its ESDP is also redundant. However, I am convinced instead that we need both.

Perhaps NATO's new agenda would increasingly focus on issues outside Europe. The role that NATO is assuming in Afghanistan and in Iraq is telling. However, the bottom line is that NATO remains to be a valuable instrument to maintain the essential transatlantic dialogue and cooperation. The fact of the matter remains that the Europeans and Americans continue to need each other. Unilateralism or narrow coalitions would end up duplicating efforts and wasting our resources for defence and security.

Europe and the US need to move on. There is a brave new world of challenges and opportunities that await our joint efforts.

For example, important roles and responsibilities fall on our shoulders to help Iraq regain its full sovereignty and build a peaceful and prosperous future at peace with itself and with its neighbours.

:: 536

The United Nations Security Council Resolution 1483 of 22 May has vindicated the basic parameters of our policy towards Iraq, including among others, the preservation of Iraq's national unity and territorial integrity, and maintenance of the natural wealth of Iraq as the property of the Iraqi nation as a whole.

The underpinning objective of this resolution is to prepare the conditions for the Iraqi people to fully take charge of their country. It gives a vital role to the United Nations through which all members of the international community will be able to play their constructive roles in helping rebuild Iraq. My Government is in close contact with the US and the UK to contribute to this effort. We are also ready to facilitate the Polish mission in Iraq. We aim to promote close relationship across the board with Iraq, with all segments of its people.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

Now that Europe finally has been successfully overcoming the division of the continent and virtually "ending European history", time has come for another major project that would end the recent history in the Middle East.

This whole issue is very dear to my heart. As a young Turkish economist I worked at the Islamic Development Bank in Jeddah for almost eight years. I have had the first hand chance to observe the unfulfilled potential of the Islamic world. The need for a better use of its natural and human resources was and is obvious.

In fact, the call for reform in the Middle East is louder now more than ever. I myself have contributed to this call recently during the Foreign Ministerial Meeting of the Organisation of the Islamic Countries.

I expressed my view that countries in the Islamic world “must act with a refreshed vision in which good governance, transparency and accountability will reign, the fundamental rights and freedoms as well as gender equality are upheld, and there would be no place for blunting rhetoric and slogans.” I cautioned that “we should first put our house in order. Rationalism should be our driving force, as we draw our strength from our spiritual values. Creating a synergy from these values inherent in our being will be our test in, as well as our contribution to, our modern age.”

I challenge the view that modernity and democracy based on the rule of law, political and economic participation, and gender equality cannot exist in the Muslim world. The Turkish experience proves otherwise.

It will be up to the individual nations in the Middle East and beyond to judge to what extent the Turkish experience is meaningful in their particular context.

537 ::

We believe that we in Turkey have made all the right choices for ourselves and for our neighbours. We have aimed at the highest democratic standards and are working relentlessly to achieve them. We have chosen integration with the world rather than isolation and reclusion; cooperation in place of confrontation; reform instead of inertia. We have fostered a vibrant civil society whose hunger for participation and unrestricted real-time information cannot be satisfied even with 3.500 periodical publications, 280 TV channels and 1.056 radio stations. Our women have been voting since 1934.

We were first criticised for our choices; now everyone understands. Turkey’s Middle Eastern neighbours, as well as Balkan neighbours, support Turkey’s bid to join the European Union.

Turkey as part of Europe, the Euro-Atlantic and the Islamic worlds will not be merely a bridge, but a point of convergence, a point of mutual embrace. This is my vision.

We will discuss with our colleagues in the region and with our American and European partners what we could do to muster regional and international support behind progress. We will explore ideas like:

- A regional good neighbourliness charter or a code of conduct;
- A regional security and cooperation process;
- Regional trade liberalisation as President Bush proposed;

An enhanced economic and cultural interrelationship as the Euro-Med has been exploring; and

Establishing a regional anti-terror pact.

We will support now more than ever the efforts to attain ultimate Palestinian-Israeli peace, based on Palestinian full statehood and Israel's security. We will offer all facilities to them at our country. We will continue to benefit from our excellent relationship with both Palestinians and the Israelis to contribute to the peace between the Arabs and the Israelis.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

In conclusion, I should underline that lifting up the Greater Middle East is an ambitious project.

Neither the countries of the region, nor Turkey, nor the US or Europe can tackle it alone. There needs to be a synergy in which Turkey too should be actively engaged. The real world makes any talk of "going alone" a fantasy.

:: 538

I would like to direct our fantasy instead toward a cherishable goal. That goal would be helping Professor Bernard Lewis's next title to read "What Went Right" rather than an update of "What Went Wrong" in the relations between Islam and modernity in the Middle East. And, I think Turkey has much to offer in that regard in synergy with the US and the rest of Europe.

Thank you for your attention.

■ ■ ■ ■ **İslam Konferansı Teşkilatı 10. Zirvesi**
■ ■ ■ ■ **Sırasında Düzenlenen İKÖ İş Forumu'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ Kuala Lumpur, Malezya,
15 Ekim 2003

539 ∴

Excellencies, Distinguished guests,

It is a particular honor and privilege to take part in this Welcoming Dinner among such a distinguished group of guests and speakers. I would like to express my gratitude and appreciation to the Asian Strategy and Leadership Institute for this well-thought occasion to discuss such a topical subject.

Tonight I will briefly share with you Turkey's understanding and practice of the relationship between Islam and Modernisation, and the challenge we face as Muslim societies. Let me start by challenging the choice of a word in the title of our dinner; "Islam versus Modernisation". I would decline to see Islam and modernization as competing concepts.

The Turkish experience and many other efforts in the Muslim world in political, economic and social development rest on the belief that it is perfectly possible to advance a society in all fields while Islamic faith and culture continues to play an important role in people's individual lives. Our challenge is to prove that traditional and moral values can be in perfect harmony with the modern standards of life. Not only that. Our values can contribute to and strengthen the modern world. They can even be enriching for modern societies.

Excellencies, Distinguished guests,

I acknowledge that the contemporary Muslim societies, at times, have had temporary difficulties in coping with the universal developments in the

fields of politics, economics, science and technology. Yes, they have not always attained the highest standards of democracy, equality, or social rights yet. However, the good news is that there is a growing awareness of the shortcomings and a desire to overcome them. There are even positive steps in this direction. Today's meeting is an example of this healthy debate. These are all important indications.

I am confident that the new generations of Muslims, the youth, have the consciousness and the capacity to attain a glorious future which will surpass their history: their history as cultivated, tolerant, developed and good governed people. Peoples which have developed sophisticated legal systems, free trade networks, health institutions and schools.

Excellencies,
Distinguished Guests,

∴ 540

Leaving aside the theoretical discussions on the issue, I would like to take this opportunity to brief you on our own experience; our experience as a government, less than one year old. To many people, it seemed like a paradox: A government that was formed by a party known to be based on moral and traditional values was implementing a most spectacular economic and political reform campaign in Turkey; reforms that even astonished the liberals at home.

There was nothing to be surprised about. We had put in front of us a mission to accomplish: We were to prove that a Muslim society is capable of changing and renovating itself, attaining contemporary standards, while preserving its values, traditions and identity. We acted on the premise that highest contemporary standards of democracy-fundamental freedoms, gender equality, free markets, civil society, transparency, good governance, rule of law and rational use of resources were universal expectations. We believed that Turkish people and other Muslim nations fully deserved to have these-expectations met.

We believed that our societies could only benefit from the realization of these standards. And indeed, Muslim societies have the necessary historical background and moral and spiritual strength to adapt themselves to modernity. We believed that encouraging political participation, increasing transparency and accountability would make regimes stronger in the long run. The result would be self-confident and cohesive societies which have an interest in peace and harmony.

Our strength came from being eye to eye with our people. The big support we got during and after the elections showed our strong ties with our grassroots. Our experience has differed from the others by not relying only on the

elites. We began our reform from the very day we formed the government: We decreased the number of ministries from 35 to 23, thus making the administration more streamlined and efficient.

This was followed by a Public Administration Reform project aimed at the decentralization of most public services. This would give the Central Government more time and space to tackle the global issues while at the same time speeding up the delivery of the services. The Penal Code, the Civil Code and the Press Law are all being further modernized. In the last eight months, the Turkish Parliament adopted three major political reforms packages. These were related to the process initiated by the previous governments to upgrade the Turkish legislation on fundamental rights and freedoms in conformity with Europe.

Through these reforms and other measures, my Government achieved the following:

- Fundamental rights and freedom were extended to the most liberal standards. Some residual restrictions were removed.
- Additional facilities were provided for the fulfillment of cultural and religious rights.
- The principle of zero tolerance to maltreatment and torture became the basis of the relevant laws and their implementation.
- The civilian nature of the administration was consolidated in keeping with the European standards.
- We became party to international conventions against corruption.
- Full transparency of public expenses, including the military, was secured.
- Recently we took another important step in the direction of transparency. The draft law on the Right of Access to Information has been adopted by the TGNA on 9 October 2003. With this law, those who want to receive information from the public institutions, regarding an issue, which is related to themselves or their area of activity, will be able to apply to the concerned institution. This right is granted to foreigners as well as Turkish citizens.
- Capital punishment was formally abolished. This decision was further consolidated by the ratification of the relevant Conventions.
- Economic reforms complemented the political ones.
- Priority was given to the rational and effective use of our resources.
- Having said these, I do not mean that everything is perfect in Turkey. I believe that social and political development is a dynamic process. It can always be improved, bettered, deepened.

The important thing is to give the societies the possibilities and instruments to renew themselves. The important thing is not to ignore the social expectations and sensitivities. We know that there is no single or a simple formula to achieve this goal. We need to act in recognition of our peculiarities and different historical experiences. Yet, as Muslim societies we share a common core that is rich and beneficial. This core is fully compatible with what we see as universal values.

These values are “universal” because no one can claim monopoly over humanistic values that are the common inheritance of civilisation. Islam has made highly significant contributions to this common civilisation.

Finally, I would like reiterate my belief that the maladies of the Muslim societies can be cured. Shortcomings can be overcome. Institutions can be reformed. However, the problems that inflict some of the Western societies, like racism, xenophobia, anti-semitism, materialism, violence, drugs etc. seem to me most difficult to cure. This is another important challenge that should be tackled by all; may be as a theme of another meeting like this one.

∴ 542

Thank you.

■ ■ ■ ■ **“21. Yüzyılda İslam Dünyası”**
■ ■ ■ ■ **Konulu Sempozyumda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 12 Haziran 2004 **D**istinguished guests,

543 ∴

It is a particular pleasure for me to address such an eminent group of guests.

I would like to express my gratitude and appreciation to all of you for making this gathering a highly useful intellectual exercise. Let me also thank the organizers for ensuring such a successful symposium.

During the course of the next few days, I will be coming together with many of my counterparts from the OIC member countries. We will discuss matters that concern the Islamic world, international problems that we experience and the ways in which the OIC can help resolve them.

Most of these issues are not new. Yet, the urgency to address them has gained further prominence in recent years.

As representatives of Governments, we will be benefiting from each other's experience and views. But, we will also have the added value of the intellectual input coming from our societies. This has become possible thanks to the increasing number of meetings among intellectuals, academics and journalists.

I have been outlining our ideas and vision for the Islamic world in various fora, including the OIC meetings.

We want the Islamic world to be an effective force of good in the world. This can not be achieved only through foreign affairs. It also requires domestic action. There is need to upgrade educational systems and to catch up with scientific and technological advancements. The Islamic World

must continue with its evolution towards more democratic, transparent, open societies that are well-governed and that function efficiently in economic-social terms.

We cannot let the problems to linger and increase in gravity. Moreover, issues that we fail to address today will confront us in the near future as more serious problems. However, in trying to reverse the negative trends, we must at all times be realistic and apply rational methods.

We are fortunate, because the Islamic faith lends itself to a rational and humanistic understanding of the world. This quality of Islam has produced remarkable achievements in the past. But it is not enough to content ourselves with the old times. Our present challenge is to work for similar achievements today and in the future.

This challenge is not about our religion. It is about strengthening our societies and providing for our citizens the highest possible standards in political, economic and social life.

∴ 544

It is a welcome development that the need for positive change is increasingly being recognized in our countries. This is both at the official and public levels. As recent examples, we can mention the various official discussions we have had within the OIC, the Alexandria Library Meeting of Arab intellectuals and the “Congress of Democrats from the Islamic World” held in Istanbul. Most recently, the Arab League Summit held in Tunis demonstrated the support of Governments for the idea of reform and development.

The Turkish experience on reform and progress can be a source of inspiration for others who want to embrace modernity while preserving traditional values.

The issue of reform is high on our agendas. We have been working hard for this. Generating our own ideas about reform and articulating them effectively is all the more important in this period, when various views and initiatives about reform are being discussed. Turkey is following these discussions closely. We, like others, are making the following points:

- reforms must be generated from within, not imposed,
- agenda and pace of reform are essentially a matter for each country,
- the needs and sensitivities of societies must direct the reform initiatives,
- reform is a gradual process,
- reform cannot be thought in isolation of international problems that preoccupy our hearts and minds, such as the Arab-Israeli conflict and Iraq.

We believe that we must engage in these discussions and make our input effectively. We must take the bull by the horn. Only then can we reverse our longstanding passivity.

There is no doubt that without resolving the Arab-Israeli conflict, regional stability and peace will not be possible in the Middle East. However, I am also certain that, if this problem were solved today, the reforms we aspire for would not come automatically. Therefore, the work on reforms must start without delay.

To advance on this course, the Islamic world needs to act with greater confidence. As Muslim societies, we share a cultural heritage and tradition that is rich and humanistic in its values. These values are fully compatible with contemporary universal values.

We must also recognize that the challenge extends beyond national borders. We need to mobilize our collective efforts to increase efficiency and productivity in all fields. The OIC is a relevant platform to facilitate this across a wide geography.

Our societies point at the direction we must advance. Change is never easy. But to delay the changes that are necessary is a worse option.

Distinguished guests,

We have much work ahead of us. This work can be facilitated by non-governmental contributions such as this symposium. I congratulate you on your work and contributions.

Turkey will continue to encourage and participate in such initiatives.

Thank you.

Sayın Meslektaşlarım,
Sayın Genel Sekreter,
Ekselansları,
Hanımefendiler ve Beyefendiler,

Şahsımı Konferans Başkanlığı'na seçtiğiniz için sizlere teşekkür etmek istiyorum. Görevlerimi yerine getirirken desteğinizden güç alacağım. Sevgili dostum ve meslektaşım Dışişleri Bakanı Sayın Harazzi'ye bilgece ve maharetli bir şekilde gerçekleştirdiği Konferans Başkanlığı dönemi için takdirlerimi sunuyorum. Başardığı mükemmel işlerden dolayı Genel Sekreter Sayın Belkeziz'e ve onun yetkin önderliğindeki tüm İKÖ Sekreteryası'na teşekkür etmek istiyorum.

“İlerleme ve Küresel Uyum” temalı 31. İslam Dışişleri Bakanları Konferansı için İstanbul'a hoşgeldiniz. Esasen bu şehirde kendi evinizdesiniz. Bu şehir ortak İslam mirasımızın yaşayan bir abidesidir. İstanbul aynı zamanda yüzyıllardan beri kültürel ve dini uyumun bir sembolü olmuştur.

Sayın Meslektaşlarım,

Çok kritik bir dönemde bir araya geliyoruz. Temelinde Filistin sorununun bulunduğu Arap-İsrail uyuşmazlığı umutlarımızı köreltmektedir. Irak henüz istikrara kavuşacağına dair özlü bir işaret vermemiştir. Afrika'nın sorunları hala çözülmeyi beklemektedir. Terörizm, kapsamını genişletmekte ve şiddetini yoğunlaştırmaktadır. Güvenlik duygusu hızlı bir şekilde azalmaktadır.

Devam eden siyasi, sosyal ve ekonomik yoksunluklar daha büyük istikrarsızlıkları beraberinde getirmektedir. Medeniyetler çatışması konusunda söylenenlere dikkat kesilenlerin sayısı artmaktadır. Önyargılar, bağnazlık ve ayrımcılık her yerdedir. Güvensizlik ortamı, günümüzde küresel ekonominin verimliliğini azalma yönünde tehdit etmektedir.

Diğer yandan, uluslararası örgütler, sivil kuruluşlar ve gelişmiş, teknolojik ve bilimsel yeni olanakların sunduğu faydalar, halklar arasındaki dayanışmayı geliştirmektedir. Bizler, İslam ülkeleri olarak, bütün bu hususlardan doğrudan etkilenmekteyiz. Bu nedenle, sorunlarla mücadele etmeliyiz. Bu, bizler için bir seçenek değil, ortak mirasımız ve derin tarih bilincimiz tarafından üzerimize yüklenen bir görevdir.

Görevimiz güç olabilir, ancak ümitsizliğe kapılmamalıyız. Dünyayı akılcı ve insancıl bir anlayışla yorumlamamızı sağlayan ortak mirasımızdan kuvvet almamızdır. İslam kültürü ve geleneği, bu niteliğiyle, geçmişte olağanüstü başarılar üretmiştir. Ancak, kendimizi tarihimizle tatmin etmek yeterli olamaz. Şimdiki mücadelemiz, bugün ve gelecekte benzer başarılar elde etmek için çalışmaktır.

547 ::

Bir yıl önce Tahran'da ve o günden bu yana birçok yerde ifade ettiklerimi hatırladığınızı düşünüyorum. Adalet, hoşgörü, şefkat ve dayanışmaya dair sahip olduğumuz İslam mirasımızın, daha demokratik, şeffaf ve açık toplumlar için ilhamımızı kuvvetlendirmesi gerektiğini söylemiş, konuşmalarımda, sadece iyi yönetilen ve faaliyet gösterebilen toplumların, kaynakların etkin ve adil dağıtımı ile ekonomik ve sosyal istikrarı güvence altına alabileceğini savunmuştum. Kendi evimizi düzenleme inisiyatifini elimize almadığımız takdirde, dışarıdan gelen baskıların hissedileceği yolunda uyarıda bulundum. Birçok İKÖ üyesinin de siyasi niteliklerini ve toplumsal standartlarını geliştirme ihtiyacı duyduğunu görmek memnuniyet vericidir. Geçen bir yıl içinde, bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik bireysel ve toplu çabalara şahit olduk.

Bunlardan bir kaçını belirtmek gerekirse:

- İskenderiye Kütüphanesi Açıklaması, demokrasiyi, “özgürlüğün en temel ve en yüksek değer olduğu bir sistem” şeklinde tarif etti.
- Sana Bildirisi “demokratik sistemlerin, herkesin, özellikle mağdur ve korumasız grupların hak ve çıkarlarını gözetmeksizin koruduğunu” belirtti.
- Geçen ay Tunus Başkanlığı'nda yapılan Arap Ligi Zirvesinde reform ve modernleşme için kararlılık açıklamış ve süratle değişen dünyanın ivmesinin yakalanacağı belirtilmiştir.
- İran Devlet Başkanı Hatemi'nin ve Pakistan Cumhurbaşkanı Müşerref'in reformlar konusundaki entelektüel katkıları özellikle kayda değerdir.

- Aynı zamanda, geçen hafta toplanan G-8 Zirvesi, üye ülkelerin Orta-doğu'daki ortaklarıyla bazı müşterek amaçlara yönelik hareket etmesi için bölge ülkeleriyle işbirliği yapmalarına yönelik somut bir adım atmıştır. Zirve'de Türkiye'nin üstünde durduğu husus, "toplumsal değişimin yerel kaynaklardan temel alması ve halklar tarafından sahiplenilmesi gereğini" ifade etmek olmuştur.
- Bugünkü Konferansımız arifesinde Türkiye, "21. Yüzyılda İslam Dünyası" konulu bir uluslararası sempozyuma ev sahipliği yapmıştır. Söz konusu sempozyum siyasi, ekonomik ve kültürel yaşamımızda olumlu değişiklikler yapılması için güçlü bir çağrıyla sonuçlanmıştır.

Bunlar doğru yönde atılmış önemli adımlardır. Hepimizin bu ivmeye katkıda bulunması gerekmektedir. İKÖ, bu tartışma ve amaca yönelik faaliyetlere katkıda bulunacak yeteneğe sahiptir.

Bu esnada Batı'da ve Doğu'da, Türkiye'nin güncel değerleri geleneksel kimlikle uyumlaştırma deneyimine artan bir ilgi gösterilmektedir. Hakikaten ülkemde, insan hakları, kadın-erkek eşitliği ve hesap verme sorumluluğu son dönemde yüksek standartlara ulaşmıştır. Avrupa siyasi kriterlerini de içeren evrensel standartların hayata geçirilmesi herkes tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

∴ 548

Sayın Meslektaşlarım,

Şimdi, toplantımızdan fayda sağlayalım. Reform ve daha iyi bir gelecek için vizyonumuzu ortaya koyalım. Bu kapsamda, müşterek hedeflerimize yönelik ortak çabalarımızı, şimdi belirteceğim ana çizgiler çerçevesinde yapmayı öneriyorum.

Ortak Değerler:

- İKÖ'yü oluşturan egemen uluslar, halklarının siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimini ilerletmeye kararlıdır.
- Vatandaşların eşitlik ve özgürlükleri en güçlü şekilde sahip çıkılan bir ilkedir.
- Şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu, hükümet etmenin yön gösteren ilkeleridir.
- Hükümetin temsili doğasını ve demokratik faaliyetlerini genişletmek değişmez amaçtır.
- Bütün vatandaşlara çağdaş eğitim sağlamak hükümetin görevidir.
- Sürdürülebilir ekonomik ve toplumsal kalkınmanın gayretle peşine düşülmeli ve fakirliği azaltmaya yönelik çabalar ortaya konulmalıdır.

Toplu Çabalar:

- İKÖ üyeleri birbirlerine ilerleme ve reform çabalarında yardımcı olmalıdır.
- İKÖ, bir kurum olarak, reformların müşterek bir çerçevede desteklenmesine yönelik yolları ve araçları tertiplmelidir.
- İKÖ, bu görevlere destek olmak amacıyla ayrıca, Sekreteryasını günümüzün gelişen taleplerine uygun hale getirmek için kararlı bir çaba göstermek ihtiyacındadır.

Genişletilmiş Uluslararası İşbirliği:

- İKÖ, bölge içi ve bölgelerarası işbirliğini teşvik etmek ve İKÖ üyelerinin ulusal projelerine uzmanlık ve kaynak sağlamak amacıyla Arap Ligi, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, D-8, Körfez İşbirliği Konseyi, Afrika Birliği, ASEAN, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği gibi diğer bölgesel örgütlerle kurumsal ilişkilerini geliştirmeli ve artırmalıdır.
- Bu kurumsal ilişkiler, aynı zamanda, küresel ahengi güçlendirme ve bölgesel sorunların çözümünde ve bunlara yönelik anlamlı ilginin sağlanmasına da yardımcı olmalıdır.
- İkinci İKÖ-AB Ortak Forumu'nun önümüzdeki Ekim ayında İstanbul'da toplanmasını da ilgiyle bekliyorum. Bu toplantı işbirliği ve karşılıklı anlayışa her zamandan daha çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde gerçekleşecektir.

Değerli Kardeşlerim,

Geçtiğimiz yıl içinde Filistin sorunu daha da derinleşmiştir. Şiddet, birçok masum can almıştır. İsrail'in izlediği siyasetin getirdiği yıkım, binlerce Filistinliyi yaşamın asgari gereksinimlerinden dahi mahrum bırakmıştır. Filistin Yönetimi yetki ve sorumluluklarında kısıtlı durumunu sürdürmektedir. Türkiye, terör, intihar eylemleri, suikast operasyonları ve kasıtlı yıkım gibi yöntemlerin kullanılmasının, gerek şimdi, gerek uzun vadede hiçbir tarafa yarar sağlamayacağını her zaman vurgulamıştır. Uluslararası toplumun dikkatini bir kez daha, Irak'taki durumla beraber ikiye katlanan ve küresel barış ve uyumu zayıflatan Filistin sorununun çözümünün aciliyetine çekmek istiyorum.

Bu kapsamda İKÖ Zirve Başkanı Malezya tarafından alınan inisiyatifte yönelik takdirlerimi ifade etmek isterim. Geçen Nisan ayında gerçekleştirilen Bakanlar Özel Toplantısı, iyi organize edilmiş bir diplomatik faaliyete kılavuzluk etmiştir. Türkiye'nin de dahil olduğu İKÖ Bakanlar Delegasyonu, şimdiye kadar "Quartet" in dört üyesinden üçü ile bir araya gelmiştir. Yol Haritası'nın destekçilerine mesajımız belirgindir. İKÖ çözüm yönünde anlamlı bir faaliyetin etkin destekçisi olacaktır ve bu bakımdan tüm ilgili tarafları yakından izlemeyi sürdürecektir.

Suudi Arabistan Veliyaht Prensi Abdullah'ın akil fikirlerinden temel alan Arap Barış Girişimi'nden ilham alan İKÖ, İsrail ve Filistin arasında iki devletli bir çözüme ulaşılması sürecini gözlemleyebilir. Bunu, BM Güvenlik Konseyi'nin 242 ve 338 sayılı kararları temelinde, İsrail'in Suriye ve Lübnan ile barışı için de yapabiliriz. Bu, halihazırda mevcut İKÖ mekanizmalarının kullanılmasını suretiyle gerçekleştirilebilir. İKÖ, siyasi ve ahlaki yüksek değerleriyle, bölgede tam normalleşme ve işbirliğinin sağlanmasına yardımcı olabilir.

Sayın Meslektaşlarım,

Irak artık, bu ay sonuna kadar egemenliği üstlenecek geçici bir hükümete sahip bulunacaktır. Bu hükümetin başarılı olmasını diler, faaliyetleriyle Irak halkının tamamının müşterek çıkarlarına hizmet ettiklerini kanıtlamalarını ümit ederim. Irak'taki Geçici Hükümetin, meşruluk kaynağının eninde sonunda halk olduğuna ilişkin bilincini korumasını dilerim.

∴ 550

Irak'taki geçiş sürecinin ilerletilmesine olan katkılarından ötürü BM Genel Sekreteri'nin Özel Danışmanı Sayın Lakhdar Brahimi'ye takdirlerimi sunarım. Önümüzdeki aylarda BM'nin Irak'ta kurumların oluşturulması ve seçim hazırlıkları için Iraklılara yardıma yönelik bağımsız ve etkili rolünü oynayabileceğini ümit ediyorum. Irak güvenliksiz ve istikrarsız bir yer olmayı sürdürmektedir. Irak'taki şiddet ve terörle mücadele edilmesi gerekmektedir. Bu, ülkenin dönüşümü ve yeniden inşası için elzemdir. Uluslararası camia, Irak halkını bu süreçte desteklemelidir. Bu, bizler için ahlaki bir zorunluluk, aynı zamanda bölgesel barış ve istikrara yönelik bir yatırımdır. Bu kapsamda, oy birliğiyle kabul edilen BM Güvenlik Konseyi'nin 1546 sayılı Kararını memnuniyetle karşılıyoruz.

Irak krizinin başlangıcından bu yana komşu ülkeler Irak'ın bağımsız ve barış içindeki geleceğini desteklemiştir. Devam eden bu ortak girişim, Irak'ın bütünlüğü ve istikrarı için büyük bir değerdir. İKÖ'nün Irak'ta oynayacağı anlamlı bir rol vardır. Dahası BM Güvenlik Konseyi'nin 1546 sayılı Kararı, Irak'ın istikrarına katkıda bulunmaları için uluslararası ve bölgesel örgütlere çağrı yapmaktadır. Bu nedenle, Irak'taki siyasi sürece ve insani ihtiyaçların karşılanmasına ne şekilde katkıda bulunabileceğimize yönelik yollar aramalıyız. Türkiye, IDBK Başkanlığı boyunca bu konuya özel bir dikkat gösterecektir.

Sayın Meslektaşlarım,

Afrika'nın özel ilgimize ihtiyacı vardır. Ekonomik gelişme, sağlık ve kıtlık gibi uzun süredir devam eden sorunlar, bu kıtadaki ulusların gelişimi önünde engel olmaya devam etmektedir. Bölgesel ihtilaflar, bu engellerin aşılmasını daha da güçleştirmektedir. Afrika'da sürdürülebilir kalkınma ve toplum-

sal gelişimin desteklenmesi, hepimizin içinde pay sahibi olması gereken uluslararası bir sorumluluktur.

Afganistan'da mevcut güçlülere rağmen Bonn mutabakatının uygulanmakta olmasından memnuniyet duyuyoruz. Anayasa'nın kabulü, Afganistan'da yeni bir siyasi yapının kurulması yolunda atılan önemli bir adımdır. Eylül'de yapılacak seçimlerle birlikte yeni bir dönem başlayacaktır. Sürecin aynı hızla sürdürülmesi için, Afganistan'ın uluslararası toplumun sürekli desteğine ihtiyacı vardır. Türkiye, Afganistan'a desteğini sürdürecektir.

Jammu ve Keşmir'de süregelen durum bizi endişelendirmeye devam etmektedir. Keşmir halkı şimdiye kadar çok acı çekmiştir. Bu sorun, tüm bölgenin istikrarını olumsuz yönde etkilemektedir. Sorunun, uluslararası meşruiyet temelinde, diyalog yoluyla barışçıl bir şekilde çözülmesini arzu ediyoruz. Keşmir halkının haklarına, ilgili BM Güvenlik Kurulu kararları doğrultusunda, tam saygı gösterilmelidir. Pakistan ve Hindistan tarafından son dönemde gerçekleştirilen açılımlar ve başlatılan "bileşik diyalog" süreci, sorunun çözümü konusundaki umutlarımızı artırmıştır. Pakistan'a, diyalog sürecinin devam ettirilmesi yönündeki çabalarını sürdürmesini tavsiye ediyoruz. Bu çabaların, ileride başarıyla taçlanmasını görmeyi umarız.

Azeri-Ermeni ihtilafı halen Güney Kafkasya'da bölgesel istikrar, kalkınma ve işbirliğinin önündeki en temel sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. Bu uyumsuzluğa Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü çerçevesinde barışçıl bir çözüm bulunması vakti gelmiştir. Azerbaycan topraklarındaki Ermeni işgali sona erdirilmelidir. Bu, bölge ülkelerinin olduğu gibi, tüm uluslararası toplumun da çıkarıdır. Türkiye, sorunun çözümü konusunda üzerine düşeni yapmaya hazırdır.

Uluslararası terörizm, faaliyet alanını ve şiddetini artırmaktadır. Bu sorun, tüm dünyada yaşamları ve umutları tehdit etmeye devam etmektedir. Terörün dini, milliyeti veya kültürü yoktur. Terör insanlığa hakarettir. Dolayısıyla, teröre karşı tereddütsüz bir şekilde savaşılmalıdır.

Değerli Kardeşlerim,

Kıbrıs konusuna gelince, Birleşmiş Milletler'in çözüm planı, 24 Nisan 2004 tarihinde Kıbrıs Rumlarının büyük çoğunluğu tarafından reddedilirken, Kıbrıs Türklerinin açık çoğunluğunca onaylanmıştır. Bu netice, Kıbrıs'taki koşulları köklü bir biçimde değiştirmiştir. Uluslararası kuruluşlar ve birçok ülke, Kıbrıs Rumlarının tutumundan duydukları üzüntüyü dile getirmiş, Kıbrıs Türklerinin çözüm yönündeki kararlılığını takdir etmişlerdir. Genel Sekreterimiz Dr. Belkeziz, uluslararası toplumun ve özellikle Müslüman ülkelerin maddi ve siyasi açıdan destek olarak, Kıbrıs Türklerinin içinde buldukları olumsuz durumu ele almak üzere birlikte çalışmalarını gerektiğini rapor et-

miştir. Aynı zamanda, İKÖ Genel Sekreteri'nin ilk kez olarak 28 Mayıs 2004 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gerçekleştirdiği ziyaret son derece anlamlı ve zamanlı olmuştur. Ben bu ziyareti, Kıbrıs Türklerine destek olarak yorumluyorum.

BM Genel Sekreteri son raporunda tüm ülkeleri, Kıbrıs Türklerine karşı uygulanan ve onların gelişmesi yönünde engel teşkil eden kısıtlama ve ambargoların kaldırılması için gerek ikili düzeyde gerek uluslararası kuruluşlarda işbirliği yapmaya çağırmıştır.

Şimdi, uluslararası toplumun Kıbrıs Türkleriyle doğrudan ekonomik, ticari, sosyal ve kültürel ilişki kurmak suretiyle onlara tam desteklerini verme zamanı gelmiştir. Avrupa Birliği ile ABD, halihazırda Kıbrıs Türklerinin izolasyonuna son vermek amacıyla bazı adımlar atmıştır.

Bu toplantı, örgütümüz ve İslam Dünyası için Müslüman Kıbrıslı Türk kardeşlerimizin izolasyonlarına son verilmesine tam destek vermeye yönelik bir fırsattır. İKÖ, yıllar boyunca Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlığın durumunu izlemiştir. Bu azınlık, ikili anlaşmalar ve uluslararası düzenlemelere dayanan haklara sahiptir. Ancak, bu temel azınlık haklarını henüz tam olarak kullanamamaktadır. Bu nedenle İKÖ'nün, Müslüman Türk azınlığının durumunu yakından izlemeye devam etmesi gerekmektedir. Hükümetimin, azınlıkların koşullarının iyileşmesine de katkıda bulunacak şekilde Yunanistan ile olan ilişkilerimizi ve aramızdaki diyalogu geliştireceğini umuyorum.

∴ 552

Sayın Meslektaşlarım,

İKÖ'nün ekonomik ve ticari faaliyetleri, işbirliğimizin temel ayaklarından birini oluşturmaktadır. Türkiye'nin başkanlık ettiği Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi, bu açıdan oldukça etkili bir araç olmuştur. İçinde bulunduğumuz yıl İSEDAK'ın kuruluşunun 20. yıldönümüdür. Bu vesileyle ve aramızdaki ekonomik ve ticari işbirliğinin gelişme perspektiflerini değerlendirmek üzere Ekonomi ve Ticaret Bakanlarıyla özel bir toplantı düzenlenecektir.

Bu yıl, İslam Konferansı Örgütü Ülkeleri arasında Tercihli Ticaret Sistemi'ne İlişkin Çerçeve Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinden de memnuniyet duyuyoruz. Bu bir dönüm noktasıdır. Anlaşma ile oluşturulan Ticaret Görüşme Komitesi de ilk toplantısını geçenlerde Türkiye'de gerçekleştirmiştir.

Bu bağlamda, Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı İslam Konferansı Örgütü'nün iki tali organı olan IRCICA ve SESTRIC'in faaliyetlerinin Hükümetimiz tarafından desteklendiğini belirtmek istiyorum.

Sayın Meslektaşlarım,

Örgütümüz için bazı önemli konuları ele almaya çalıştım. Daha birçok hayati mesele gündemimizi oluşturmaktadır. Bu konularla uğraşmak adanmış-

lık ve sıkı çalışmayı gerektirmektedir. Burada da Sekretaryanın önemli rolü ortaya çıkmaktadır.

Hükümetim, İslam Konferansı Örgütü'nü ve Sekretaryasını yeniden canlandırma hususuna yönelik büyük bir ilgiye sahiptir. İKÖ'nün bir kurum olarak ileriye gitmesi gerekmektedir. Bunun gerçekleşmesi için mümkün olan her şekilde katkı yapmak istiyoruz. Bu hissiyatla, Hükümetim, İKÖ Genel-Sekreterliği için aday göstermeye karar vermiştir. Prof. Ekmeleddin İhsanoğlu, uzun zamandır IRCICA'nın başarılı Direktörü olarak örgütümüz bünyesinde faaliyet gösteren bir isimdir. Burada Prof. Ekmeleddin İhsanoğlu'nun hepimizce bilinen mesleki, akademik ve yönetici niteliklerini tekrarlamaya gerek görmüyorum. Kendisinin, İKÖ Genel-Sekreteri olarak, çok yararlı katkılarda bulunacağına inanıyorum.

Türkiye, İDBK Dönem Başkanı olarak, gelecek yıl boyunca Örgüt'ün karşı karşıya kalacağı zorlukları göğüslemek için elinden geleni yapacaktır. Sizin tam desteğinizi sağlayacağımıza inanıyorum.

Teşekkür ederim.

**“Civilization and Harmony: Values and Mechanisms
of the Global Order” Başlıklı Uluslararası
Sempozyumda Yapılan Konuşma**

:: 554 :: İstanbul, 3 Ekim 2004

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

We have come to the end of this very interesting symposium. I am truly honored to host such a distinguished group of personalities who have dedicated their life-time intellectual work to a better world. I would like to thank all of you for responding my invitation and for your valuable contributions.

The high quality and candidness of the discussions were very much fitting to the atmosphere of dialogue we want to advance among different cultures. It was genuine, focused and in a sense operational, with a clear eye on the future of our dialogue. It is important that we do not only talk of dialogue, but also engage in a real one, because, a genuine dialogue is the only insurance for our common future. Indeed, the discussions of the last two days have clearly shown that we have so much to talk, share and learn from each other.

The contributions of our intellectuals and academics are therefore indispensable. I regret that some unfortunate circumstances forced the cancellation of the informal Foreign Ministers meeting that was planned to follow and therefore benefit from the conclusions of this important Symposium. However, I am particularly pleased that this did not distract the valuable discussions at the Symposium.

I must emphasize that the stated reasons for the decision by some European countries not to attend the meeting was totally unrelated to the essence and purpose of this important meeting.

I thank those of my colleagues from the OIC and the EU countries who spent sincere efforts to the last minute to contribute to the realization of the Joint Forum as was planned.

Anyway, now it is a time when there is an absolute need to focus on finding ways to promote harmony. Turkey will continue her efforts to consolidate the channels for dialogue.

Ladies and gentlemen,

I am encouraged by the discussions here in İstanbul. In spite of current tragedies and gloom, I am hopeful for the future. Indeed, humanity did achieve periods and spaces of harmony and co-existence both in history and in our times. From simple people to great statesmen, from religious leaders to artists and scholars, and even businessmen and tradesmen yearned for it, struggled for it, and sometimes sacrificed themselves for it. They did so with a purely human instinct. This is our strength. We should get inspiration from them. This has been the case, among many others, at certain glorious periods of the Andaluz, Roman or Ottoman Empires when good-governance, justice and tolerance prevailed.

555 ::

People of Jerusalem, Balkans, Iraq, Africa or Latin America did experience in their history times of peace, harmony and prosperity. In our times, from European Union countries to the United States, from Malaysia to Syria or from Egypt to South Africa periods and spaces of co-habitation of people of different religions, cultures or colors do exist.

However, the roots, seeds and practices of prejudice and intolerance are also still everywhere. Sometimes greed and selfishness, sometimes ignorance, illiteracy and dogmatism incite these feelings of religious-ethnic prejudice or exclusion. They show up as extremist ideologies, irresponsible leaderships or abusive policies. The result is political-military conflicts, humanitarian crises, poverty and misery. At this point, I should express my deep concern for the very recent surge of hostilities, violence and terror all around the world.

Tragedies of the last few weeks or days in Gaza, Beslan and Samarra, India and Pakistan, Colombia and Nigeria are most distressing.

I am extremely worried.

My concern is that every casualty, loss of every innocent life will deepen the negative feelings among nations. Every home, be it a refugee shelter or a sky-scraper, every school, shrine or temple demolished will leave deep scars, further aggravating these conflicts. I am concerned because this many tragedies might weigh too heavy to endure for the world.

Urgent political response to all these issues seems necessary more than ever.

Ladies and gentlemen,

In our times, racism, xenophobia, religious and ethnic fanaticism, anti-Semitism and prejudicial attitudes against tenants of certain creeds, nowadays especially against Muslims, continue to be challenges we must tackle. I believe that all individuals, political movements, governments, nations and international bodies have a responsibility in confronting them.

In this respect, as a politician, I see a priority role for political leaderships. Every effort at local, national or regional level to create the political, social and economic basis eradicating and discouraging contradictions is most valuable. Similar efforts creating the cultural atmosphere encouraging and nourishing understanding are equally valuable. Such efforts would be the best of contributions to the global efforts in this direction.

My Government's focus on reforms to improve the political, economic, cultural and social standards of my people should also be seen in this context. From the beginning, our political movement saw the exercise of fundamental rights on a basis of good-governance, transparency and accountability as a universal target. We believed that our people absolutely deserved and was capable to achieve this target. We also saw that, this target was mostly embodied in European Union standards in our age. We also considered this process as a process of perfection which might always need improvement and correction to better. We believed that our people equally deserved to maintain its identity. Our moral values had to be respected. Our rich traditions had to be protected. Our experience has proved that these two are perfectly compatible.

:: 556

We have proved that a country, with 99 per cent Muslim population, can achieve and implement highest standards of democracy and human rights. We take pride in the fact that we received overwhelming support from all segments our people in our efforts. Turkish people, men or women of every opinion, creed or income level perceived our targets correctly. They owned these targets and adopted them, because, as political leadership, we were coming from among them, from the grassroots. Thus, we were sharing the same sensitivities, values and dreams with our people. This made both our people and us self- confident.

I also take pride that value of our experience has been acknowledged both in the West and the East. If our achievements inspire others, that would only be another source of pride for us.

I do not mean putting models or examples in front of others. I fully agree that each society has the right to function benefiting also from its own culture, values and traditions. Yet, this cultural relativism should not be used as an excuse for ignoring the existence and merits of universal values, let

alone their abuses. Values like human rights, democracy and rule of law are truly universal. No single culture can claim that universal values belong to it alone.

Instead, these values are the product of mankind's collective wisdom, conscience and progress. This heritage includes the experiences and contributions of all nations and religions at different stages of history and at different geographies. This is an incredibly important point to recognize now. This is another reason why this symposium is of great significance.

For, the dialogue among us is our best hope to jointly reinforce these universal values. We can thus build a peaceful, sustainable and just future thereupon.

Distinguished guests,

A true dialogue can only occur when there is genuine respect for and understanding of other cultures and civilizations. Indeed, if mankind is not capable of tolerating and accommodating cultural differences and plurality, there will be no room for a global society. The symposium has been an important instrument of dialogue and reflection. Our message is that our diversity is our strength, and that our pursuit for a better world unites us. İstanbul has been a fitting venue for such a venture. Bridging continents and cultures throughout centuries, and yet being a powerhouse of modernity, development and coherence, this historic city symbolizes the future of our historic endeavor. With these thoughts, I would like to thank all those who have made this possible, and look forward to continuing our dialogue in the time ahead.

Thank you.

:: 558 :: Roma, 25 Kasım 2004

Değerli meslektaşlarım,
Saygıdeğer konuklar,

İtalyan meslektaşım seçkin devlet adamı Sayın Fini'ye içten misafirperverliği için teşekkür ediyorum. Bu vesileyle, kendisini yeni üstlenmiş olduğu Dışişleri Bakanlığı görevi sebebiyle de tebrik etmek istiyorum. Kendisinin çalışmalarımıza yapacağı katkılardan çok faydalanacağımıza eminim. Değerli dostum Yemenli meslektaşımın burada bulunmaktan da mutluluk duyuyorum.

Geniş Ortadoğu Projesi'nin uluslararası alanda güncellik kazandığı 2004 yılı başından epey önce, 2003 yılı Mayıs ayında Tahran'da yapılan İslam Konferansı Örgütü Dışişleri Bakanları toplantısında yaptığım konuşmada, İslam ülkelerinin çağdaş iyi yönetim ve temel hak ve özgürlükler standartlarını yükseltme yolunda mevcut çabalarına dikkat çekerek, sözkonusu toplumların bu hedeflere ulaşmaya muktedir olduklarına inandığımı vurgulamıştım. Aradan geçen sürede, gerek ilgili ülkelerde, gerek uluslararası kamuoyunda bu temaların geliştirilmiş olması memnuniyet vericidir.

Nitekim, Demokrasi Yardım Diyalogu'nu resmen hayata geçirmek amacıyla burada bulunuyoruz. Büyük önem verdiğimiz bu girişimden elde edebileceğimiz sonuçlar konusunda ümitliyim.

Eş-başkanlık görevini üstlenen üç ülke olarak, Yemen, İtalya ve Türkiye, mükemmel bir işbirliği içindedirler. Girişimin amacı ve beklentilerimiz hakkında aynı anlayışa sahibiz. Dolayısıyla, bu girişimin ana hatlarını çizmek ve süreci başlatmak için zemini hazırlamak nisbeten kolay olmuştur.

Demokrasi Yardım Diyalogu'nun amacı, tüm ilgili tarafların sivil toplum kuruluşlarını ve resmi kurumlarını, birbirlerinin deneyimlerini, uygulamalarını ve bunlardan çıkarılan dersleri paylaşmak üzere biraraya getirmektir. Bilahare, bu entelektüel ortak zemin üzerinde, demokratikleşme alanında ortak faaliyetler gerçekleştirmeyi ümit ediyoruz.

Neyin nasıl yapılacağına takdiri tabiatıyla bölge ülkelerine aittir. Bizler, Eş-başkanlar olarak, süreci yalnızca kolaylaştırmaya yardımcı olmak amacındayız. Nihayetinde, bu faaliyetlerin asıl sahibi bölge ülkeleri, kuruluşları ve halkları olacaktır. Zira, başarılı reformlar her ülkenin kendi içinden gelen çabalara bağlıdır. Değişim dışarıdan zorlanamaz ve zorlanmamalıdır.

Muhtelif uluslararası ve bölgesel forumlarda da ifadesini bulan bu ilkeler, girişimimizin başarısı için kilit önem taşımaktadır. Dolayısıyla Türkiye, diğer eş-başkanlar gibi, bu ilkelere bağlı kalmaya tam bir özen gösterecektir.

Girişimimizin içeriğine gelince, Demokrasi Yardım Diyalogu'nun Geniş Ortadoğu girişimi içinde çok önemli bir yeri olduğuna inanıyorum. Tecrübelerimiz, demokratik bir idarenin, ekonomik ve sosyal ilerlemenin temel unsuru olduğunu göstermektedir. Bu anlamda, Demokrasi Yardım Diyalogu vasıtasıyla elde etmeyi amaçladığımız husus, tüm reform sürecinin temeli olarak kabul edilebilir. Bu konuyu biraz açmama müsaade ediniz. Zira, demokrasi terimi sıkça gerçek muhtevası özümsemeden kullanılmaktadır. Burada demokrasiden kastımız, yalnızca serbest seçimlerin yapılması değildir. Bunun çok ötesine gitmektedir.

Gerçekte demokrasi, geniş düzlemdeki pek çok konuyu kapsayan bir düşünme biçimidir. En başta, düşünce ve ifade özgürlüğüyle ilgilidir. Ortak yarar için serbestçe biraraya gelebilme kabiliyetiyle, kadınların toplum içinde ve siyasetteki rolüyle, eğitimle ve hesap verebilirlikle ilgilidir.

Bu mantığın ortaya koyduğu gerçek ise, demokrasinin, insan toplumlarının gelişmişlik düzeylerinden bağımsız olarak sürdürdükleri sonsuz bir arayış olduğu gerçeğidir. Demokrasi, sonu olmayan bir süreç, devamlılık arz eden bir ilişkidir. Demokrasi Yardım Diyalogu'nun anlam ve önemi de bu mantıkta yatmaktadır.

Bizler Türkiye'de bu anlayışın tam olarak farkındayız. Bu sebeple Hükümetimiz sürekli daha yüksek demokratik standartları hedeflemektedir. Bunu yaparken, öncelikle halkımızın ihtiyaç ve beklentilerine cevap veriyoruz. Bu bağlamda, toplumumuzun özelliklerini dikkate alıyor ve bizim için en iyi olana ulaşmaya gayret gösteriyoruz. Ancak, başkalarının deneyimlerinden de büyük ölçüde yararlanıyoruz. Bu çerçevede, AB'yle ilişkimiz ve tam üyelik için adaylığımız, bize bu konuda yararlı bir yön ve ivme vermektedir.

Gerçekten, son iki yıl içinde, Türkiye’de kişisel özgürlükleri, demokratik hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirmek amacıyla kapsamlı reformlar gerçekleştirildi. Ancak, halen yapabileceğimiz olduğunun da bilinci içindeyiz.

Türkiye’deki tecrübelerimiz, çoğunluğu müslüman bir ülkenin kendi manevi-kültürel kimliğini koruyarak, hatta bundan yararlanarak çağdaş demokratik standartlara ulaşılacağına güzel bir kanıttır. Adalet, eşitlik, hesap verebilirlik, istişare, hak ve hukuk, bireye saygı, manevi ve kültürel mirasımızın içinde esasen mevcuttur. Bu sebepten ötürü, Demokrasi Yardım Diyaloğu’nun da arzu eden ülkelerin deneyim paylaşımı ve amaca yönelik işbirliği yoluyla ortak bilinç oluşturmalarına ve bundan yararlanmalarına yardımcı olacağı konusunda umutluyuz. Aynı zamanda, böyle bir etkileşimin doğal olarak bölgedeki reform çabaları bakımından yeni bir ivme ve sinerji yaratacağına da inanıyoruz.

Saygıdeğer konuklar,

∴ 560

Deneyimlerimiz ve gözlemlerimiz bize, STÖ’lerin bu süreçte oynayacakları önemli bir rol olduğunu söylüyor. Gerçekten de, demokrasi inşasına yönelik süreç, ancak hükümetler ve STÖ’ler arasında yapıcı bir etkileşim olursa güçlenebilir. Dolayısıyla, Demokrasi Yardım Diyaloğu, bu süreci kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Türkiye’de sivil toplum gelişmekte ve güçlenmektedir. Bu özellikleriyle, Türk STÖ’leri reform sürecimize katkıda bulunmuşlardır. Dolayısıyla, onları da Demokrasi Yardım Diyaloğu’nda ortaklarımız olmaları yönünde teşvik ediyoruz.

Buna ek olarak, süreçte rol oynamak isteyen yerel STÖ’lerin sayı ve ilgilerinin arttığını görmek cesaret vericidir. STÖ katkıları reformun halk düzeyindeki dinamiklerinin anlaşılması ve etkileşim açısından yaşamsal önem taşıdığı cihetle, bunu çok önemli bir gelişme olarak telakki ediyorum.

Değerli meslektaşlarım,

Saygıdeğer konuklar,

Ortadoğu kapsamlı bir değişimin eşiğindedir. Önümüzdeki onyıllar boyunca, bölgedeki ekonomik ve sosyal değişimin hızı, halkın beklentileri doğrultusunda, kaçınılmaz olarak artacaktır. Bu, zaman zaman oldukça sancılı bir süreç halini alabilir. Ancak önümüzde başka bir alternatif bulunmamaktadır. Daha çok demokrasi, daha fazla istikrar, daha yüksek yaşam standartları ve ulusal kaynakların en akılcı biçimde ve halkların yararına kullanılması...

Bölge halklarının istedikleri bunlardır.

Bu halklar, geçmişte dünya uygarlığına büyük ve olumlu katkılar yapmışlardır. Ancak, son dönemde çok acı çekmişlerdir. Artık, bu gidişi değiştirmenin zamanıdır. Ancak bu otomatik bir süreç olamaz. Amaca ulaşmak için

çok çaba sarf etmemiz gerekmektedir. Bu girişimin başarıya ulaşması için uluslararası işbirliği kritik önemdedir.

Tabiatıyla, bölgedeki bazı siyasi-askeri çatışmalar bölgedeki psikolojik, siyasi ve sosyal ortamı menfi yönde etkilemektedir. Örneğin, Arap-İsrail anlaşmazlığı ve Irak'taki durumun reform çabaları üzerinde olumsuz etki yaptığı şüphesizdir. Ancak, bir yandan bu sorunların çözümü için daha fazla çaba gösterirken, bir yandan da reform gündemimizi uygulamaya devam edebilmeyi başarabilmeliyiz. Zira, bahsekonu sorunlar bugün çözümlense bile, halklarımızın yararı için sözkonusu reformlara yine ihtiyaç duyacağız.

Değerli meslektaşlarım,

Nihai tahlilde, bu önemli projeyi başarıyla sonuçlandıracağımıza eminim. İyimserliğim esasen bölgede reform konusunda gözlemediğim istek ve kararlıktan kaynaklanmaktadır. Reformlar konusunda hem halk arasında, hem de resmi çevrelerde, ayrıca entellektüel, akademik ve dil bilginleri düzeyinde ilginç bir tartışma sürmektedir. Ayrıca, bazı ülkeler kendi koşullarını temel alarak faydalı deneyimlere girişmişlerdir.

561 ::

Bundan sonraki adımımız, sözkonusu deneyimleri, hükümetlerin ve sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla, somut ve üretken bir çabaya dönüştürmektir. Hükümetim, bu amaca ulaşılabilmesi için, bölge ülkelerinin yanı sıra, uluslararası toplumun geri kalanıyla da aktif olarak işbirliğinde bulunmaya kararlıdır.

Demokrasi Yardım Diyalogu sözkonusu süreçte önemli bir artı değer olacaktır. Bu diyalog vasıtasıyla, birbirimizle konuşacak, deneyimlerimizi paylaşacak, yetersizliklerimiz ve kazanımlarımız üzerinde duracağız. Birbirimizden öğrenecek ve dolayısıyla ortak hedefler yaratacağız. Sonuç olarak, birlikte ve tek başımıza neler yapabileceğimizi araştırarak ve ortak hedeflerimize ulaşmak için birbirimize yardım edeceğiz.

Teşekkür ederim.

**“Değişen Dünya’da Yeni Bir Vizyon Arayışı” Konulu
Uluslararası İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları
Konferansı’nda Yapılan Konuşma**

:: 562

:: İstanbul, 1 Mayıs 2005

Değerli misafirler,

Bugün Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı’nın (TGTV) düzenlediği böyle bir etkinlikte birlikte olmamız çok anlamlıdır. Kendi kendime hep soruşumdur, birçok toplantıda, konferansta çok çeşitli sivil toplum kuruluşları çeşitli vesilelerle etkin oluyorlar. Fakat İslam dünyasından temsilciler nedense bu platformlara katılmıyorlar. Bugünkü toplantı, bu anlamda İslam Dünyasındaki sivil gücü harekete geçirmek açısından çok önemlidir.

İslam dünyasındaki sivil toplum kuruluşlarının, asırlardır kültürler ve medeniyetler arasında bir etkileşim ve paylaşım noktası olan İstanbul’da bir araya gelmelerinden ve bu vesilesiyle sizlere hitap etmekten büyük bir memnuniyet duymaktayım.

İslam Dünyası’nda sivil toplum kuruluşları arasında bir iletişim ve diyalog ağı kurulması fikrine öncülük eden TGTV’yi de tebrik ediyorum.

İslam dünyasında yer alan ülkelerin sorunlarının aşılması için sivil toplumun katkılarından faydalanılması gerektiği hususunu Türkiye olarak birçok vesileyle dile getirdik.

Gerçekten, çağımızda küreselleşme denen olgunun önümüze çıkardığı sorunların aşılması ve sunduğu fırsatların değerlendirilmesi için sahip olduğumuz en önemli değer insan kaynaklarımızdır. Devletlerin bu insan kaynağından faydalanabilmeleri için hür, açık ve katılımcı yapılar kurmaları ve bunları güçlendirmeleri gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşları bize bu konuda yardımcı olmaktadır.

İslam dünyası, zengin kültüründen istifadeyle ve İslamiyet'in de katkıda bulunduğu evrensel değerler temelinde çağı yakalama kudretine sahiptir. Bu kudreti bir yandan Hükümetler düzeyinde, diğer yandan toplum düzeyinde hayata geçirmeliyiz.

Görmekteyiz ki, İslam dünyasında siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda arzu edilen gelişmelerin arz ettiği aciliyet kamuoylarımızda artan bir şekilde yankı bulmaktadır. Müslüman ülkeler kendi sorunlarına kendi çözümlerini bulmak, olumlu değişimin yolunu açmak için sorumluluk ve daha aktif bir çaba içinde olmalıdır. Gerçekten de değişim ihtiyacı bugün içinde yaşadığımız toplumlarda açıklıkla dile getirilmektedir. Bizler bu talebi görmek ve değişim sürecini bizzat sahiplenmek zorundayız.

Değişimin uygulanabilir ve sürdürülebilir olması için ise, bu sürecin kendi toplumlarımızın beklentilerine cevap vermesi ve onlar tarafından sahiplenilmesi gerekmektedir. Bu çabanın başarılı bir şekilde yürütülmesinde sivil toplum vazgeçilmez bir rol oynayacaktır. Toplumların kendi kimliklerini koruyarak çağa ayak uydurabilmeleri sivil toplumun aktif katılımıyla mümkün olacaktır. Sivil toplum kuruluşları, bu yolda hükümetlerle halk arasında köprü rolü oynamak suretiyle reform çabalarını kolaylaştırıcı bir potansiyele sahiptir.

İslam dünyasının çözüm bekleyen sorunlarının son yıllarda başta Ortadoğu olmak üzere tüm dünyada görülen jeopolitik hareketliliğin ortaya çıkmasından önceye dayandığını bilmekteyiz. Bununla birlikte, uluslararası düzende meydana gelen gelişmeler ve özellikle küreselleşme olgusunun hayatın her alanını etkileyecek güce ulaşmasının bu ihtiyacı daha da belirginleştirdiği de bir gerçektir.

Günümüz dünyasında teknolojik ve bilimsel ilerleme süratle hayatımızı her yönüyle etkilemektedir. Bugün televizyonlarda, internette dünyanın en ücra köşelerinde olan olaylar bile izlenebilmekte; bilgiye ulaşım son derece kolay bir hale gelmektedir. Bilginin küreselleştiği böyle bir dünyada herkes herkesi takip edebilmektedir. Dolayısıyla küreselleşme olgusu ile birlikte klasik egemenlik anlayışı da artık değişmiştir. Devletler sadece kendi halklarına değil tüm uluslararası camiaya karşı da davranışlarından sorumlu duruma gelmiştir.

Bu sebeple sorunların doğru teşhis edilmesi için geniş ve gerçekçi bir bakış açısına ihtiyaç vardır. Burada önemli olan, sorunlarımızı sadece başkalarının suçuymuş gibi takdim etmekle yetinen bir kolaycılığa kapılmamaktır. Tabi ki bugün uluslararası politikada toplumların hayatını olumsuz etkileyen belirli sorunlar vardır. Dolayısıyla dış etkileri elbette yok saymamak gerekir. Ancak her problemde suç başkalarına atmak sorunlarımızı çözmez. Bu bakımdan problemlerimizin nedenlerini görmek için kendi içimize de bakma-

lıyız. Bu bağlamda sivil toplum temsilcilerine önemli bir görev düşmektedir. Tabiatıyla, sivil toplum kuruluşlarının siyasi hayattaki rollerinin artması nispeten yeni bir olgudur. Bu sebeple, geleneksel egemenlik alanında artan bir şekilde bu yeni aktörlerle karşı karşıya kalmaya başlayan “devlet” de bu duruma belli bir refleks göstermektedir.

Sivil toplum kuruluşları bireyin ve toplumun haklarının takipçisi olarak zaman zaman devleti eleştirmektedir. Bu, önemli bir işlevdir ve son tahlilde toplumların daha iyi yönetilmesine katkı yapmaktadır.

Çağımızda, günlük hayatı etkileyen kararların halkın katkısıyla şekillenmesini sağlayan “üçüncü sektör” olarak tabir ettiğimiz güç, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla kendisini ifade etmektedir. Böylece, kaynakların adil ve akılcı bir şekilde tahsis edilmesi için bizzat halka söz hakkı verilmektedir.

Batı’da güçlü bir konumda bulunan sivil toplum kuruluşları Hükümetleri kontrol etme işlevini de görüyor ve çıkar gözetmeden yol gösterici bir rol oynuyorlar. Halkın önceliklerini ön plana çıkaran bir kanaat önderliği görevi yapıyorlar. Sivil toplumun Müslüman ülkelerde de güçlenmesi halka verilen hizmetin niteliğini ve verimini arttıracaktır.

:: 564

Uluslararası toplantılarda etkinliklerde hükümet temsilcilerinin sözlere bir yere kadar ilgi gösteriliyor. Oysa sivil toplumun girişimleri ve/veya sözleri zaman zaman çok daha inandırıcı ve doğrudan olabiliyor.

Değerli katılımcılar,

Gönüllülük, fedakarlık, topluma hizmet gibi meziyetlerin İslam geleneğinde ve inancında önemli bir yer tutmasına rağmen, Müslüman ülkelerdeki sivil toplum kuruluşların modern dönemde yeterince güçlü olmaması büyük bir eksikliktir.

Hükümetler, hükümet etmenin gerekleri çerçevesinde görevlerini yerine getirmeli, ancak eleştiri ve tavsiyelere de kulak vermelidir. Buna karşılık, sivil toplum kuruluşlarının da eleştirilerini yapıcı bir tavır içinde ifade etmeleri en sağlıklı sonuçları verecektir.

Değerli misafirler,

İslam dünyasının sorunları dendiği zaman iki temel kategori akla gelmektedir. Bunlardan birincisi, Müslüman nüfusa sahip ülkelerin diğer ülkelerle ve özellikle de Batı’yla aralarındaki ilişkilerinde yaşanan sorunlar ya da sorunlu algılamalardır.

Bugün yaşadığımız dünyada terörizm kabul edilebilir hiçbir yanı bulunmayan bir olgudur ve ne yazık ki İslam dünyasının imajına olumsuz etki yapmıştır. Bu, önemli ve üzerine gidilmesi gereken, her iki tarafa da sorumluluk yükleyen bir meseledir. Bugünkü toplantıda oluşturmayı öngördüğünüz

platformun bu alanda da önemli çalışmalar yapabileceğine inanıyorum.

Son dönemde tüm dünyada İslam alemine yönelik uluslararası ilgi artmıştır. Ancak bir çok durumda bu ilginin başlangıç noktasını daha ziyade İslam dünyası hakkında dile getirilen veya algılanan olumsuz unsurların oluşturduğunu üzülerek görüyoruz. Söz konusu uluslararası ilgiyi, İslam'ın ve İslam aleminin tüm dünyaya daha iyi tanıtılması için bir fırsat olarak değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Günümüzde özellikle Batı'da İslam dünyası çeşitli boyutlarıyla incelenmekte, İslam dünyasına dair öngörüler yapılmaktadır.

Bu çabaların İslam'ın ve Müslümanların daha iyi tanınmasına vesile olması için İslam dünyasının bu tür çalışmalara sırtını dönmeyip, söz konusu tartışmalara eşit entelektüel ortaklar olarak katkılar sunması yararlı olacaktır. İslam'ın içinden gelen katkıların bilimsel ve düşünsel standardı ve temsil niteliği yüksek olduğu ölçüde, dünyadaki tartışmaları etkileme şansı da artacaktır. Bunun için, İslami geleneğin temel ilkelerinden olan hoşgörü ve ılımlılık anlayışından hareket ederek, açık görüşlü, gerçekçi, ama bir o kadar da vizyoner bir yaklaşım içinde olunmasında fayda görmekteyim.

Bu bağlamda işaret etmek istediğim bir husus da, Batı'da bazı çevrelerin İslam dünyasına bakışında gördüğümüz genellemeci ve indirgemeci eğilimin, bizim de onlara bakışımızda ortaya çıkması tehlikesidir. Batı'yla aramızdaki ilişkinin bir karşıtlık temelinde gelişmemesi gerekmektedir.

Nitekim, Türkiye'nin İslami kimliği Batıyla yoğun etkileşime girmesine, Batı kurum ve örgütlerine etkin bir üye olarak katılmasına engel olmamıştır. Batı'yla sürdürdüğümüz entegrasyonu karşılıklı çıkar anlayışı temelinde geliştirmekteyiz. Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinin başarılı şekilde tamamlanması, Müslüman bir toplumun, ortak, evrensel ve demokratik değerler temelinde bir araya gelen ve bu değerler çevresinde bütünleşen Avrupalı halklarla uyumunun yeni bir göstergesi olacaktır.

Değerli katılımcılar,

Sorunlar bağlamında, ikinci kategori ise, bence birincisinden daha önemli olup, çok temel ve kapsamlı bir meseleye işaret etmektedir: İslam dünyasının kendi içinde karşılaştığı sorunlar. Bunların öncelikle siyasi, ekonomik ve kültürel boyutları olan beşeri kalkınma meseleleriyle alakalı olduğunu görüyoruz.

Sivil toplum kuruluşları da bu sorunlara akılcı çözümler bulunması için gerekli olan insan yaratıcılığının seferber edilebildiği hürriyet ortamının gelişmesine katkı sağlayacak başlıca itici güçler arasında yer almaktadır.

Müslüman toplumların sorunlarına çözüm ararken kendi şartlarına uygun kurallar ve kavramlar oluşturmaları mümkün olabilir. Ancak, insanlığın

esenliğini amaçlayan evrensel değerler ve ilkeler bellidir ve bunlar İslami inancın da ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla, tarih boyunca farklı medeniyetlerin birbiriyle etkileşimi neticesinde insanlığın ortak akıllı ve ortak vicdanından beslenen evrensel değerler, Müslüman halklar için de yol gösterici özellik arz etmektedir.

Müslüman toplumların paylaştığı zengin ve faydalı olan ortak bir öz de mevcuttur. Bu öz, evrensel değerlerle tamamen uyum içerisindedir. Adalet duygusu, yardımlaşma ve paylaşma duygusu, şefkat, itidal, eşitlik, çeşitliliğe saygı ile haksızlık ve yolsuzlukla mücadele gibi İslam'ın temelinde yer alan ilkeler bugün evrensel olarak nitelediğimiz değerleri tarih boyunca besleyegelmiştir. Bu itibarla, yapılması gereken, konuya özgüvenle, kompleksiz ve açık bir zihniyetle yaklaşmaktır.

Tabiatıyla, halklarımızın özlem duyduğu kalkınma hedefine ulaşmak için tek bir formül bulunmamaktadır. Toplumların birbirinden farklı tarihsel tecrübelerinin ve özelliklerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Önemli olan, doğru istikamette kalmak, İslami geleneğin de işaret ettiği akıllı yolunu izlemektir.

:: 566

Değerli katılımcılar,

Türkiye, İslam dünyası içindeki reform ihtiyacına uzun zamandır işaret etmektedir. Ben de göreve geldiğimden beri, İKÖ toplantıları dahil olmak üzere, yaptığım çeşitli konuşmalarda toplumlarımızın siyasi, ekonomik ve sosyal eksikliklerine eğilmeleri zamanının çoktan geldiğini vurguladım.

Bu bağlamda, evrensel değerlerin önemini vurgulayarak, bunun için demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, iyi yönetim, şeffaflık, hesap verme sorumluluğu, kadın erkek eşitliği, şiddetin kabul edilmezliği ve daha iyi ve serbest işleyen ekonomik yapılar gibi gereklere dikkat çektim.

Kendi evimizi öncelikle bizim kendimizin düzene sokması gerektiğini, bunu bizden başka kimsenin sağlıklı bir şekilde yapamayacağını ifade ettim. Bunu biz yapmazsak, başkaları bizim için yapacaktır. Kendi evimizi temizlenin yolu ise sağlıklı bir değişim, yani gerçekçi bir reform sürecini hayata geçirmektir.

Tabiatıyla burada ihtiyaç duyulan reform İslamiyet'e değil, Müslüman toplumların yönetimine ilişkindir. Yoksa İslamiyet'in bir reforma ihtiyacı elbette ki yoktur. Zira önemli olan yönetimlerin değişim talebine ayak uydurmalarıdır. Bu bakımdan reform olgusundan da korkmamak gerekmektedir.

Netice olarak, hür bir ortam içinde sorunları doğru teşhis etmemiz, duyarlı ve yapıcı bir fikir teatisine girmemiz gerekmektedir. Toplumsal gerçekliğin çok-bilinmeyenli denklemler şeklinde karşımıza koyduğu sorunlara çok-disiplinli bir yaklaşımla eğilmemiz icap etmektedir. Bunu yapabildiğimiz ölçü-

de bugünün uluslararası ve bölgesel gerçekleri karşısında kendi milletlerimizin çıkarlarını daha kuvvetli bir şekilde koruyabileceğiz.

Dolayısıyla bugün hayata geçirmekte olduğunuz girişimin, ait olduğumuz toplumların gerçek ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir zeminde gelişmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Ancak, bu girişimin, tek bir siyasi amaç güden veya tek bir bakış açısını yansıtan bir hareket olarak yürütülmesi, benzer hareketler dikkate alındığında, fazla bir artı değer sağlamayacaktır. Sivil toplum da neticede çeşitlilikle zenginleşen bir olgudur.

Bu bağlamda, oluşturmayı planladığınız sivil toplum kuruluşları ağının da bir “düzenleyici” kurum olarak değil, sivil toplum gücünün zayıf kaldığı İslam dünyası içinde sivil toplum kuruluşlarının daha güçlü bir konuma gelmelerine aracılık eden bir “kolaylaştırıcı” platform olarak tasarlanmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Yoksa son tahlilde baskıcı bir platform olmamalıdır. Bu yapı farklılıklara saygı duyan çoğulculuğu benimsemiş bir platform kuralıdır. Sadece ideolojik sloganlarla, ya da sadece resmi görüşlerin tekrarıyla bir yere varmamız mümkün değildir. Ayrıca, uluslararası platformlarda temsile mutlaka önem verilmelidir.

Sivil toplum gelişimi son tahlilde bir süreçtir ve bunun gelişme süresi ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Önemli olan, teşvik edici, kolaylaştırıcı yapılarla, birbirlerimizin tecrübelerini paylaşarak bu süreci yapıcı ve gerçekçi bir şekilde desteklemektir. Oluşturmakta olduğunuz platformun asıl artı değerinin bu noktada ortaya çıkacağını düşünüyorum.

Konferansın, burada temsil edilen entelektüel birikim ve halk desteğinin verdiği güçle başarılı sonuçlar doğuracağına inanıyorum. Tüm katılımcılara en iyi dileklerimi sunuyorum

Finding Common Grounds in Diversity

:: 568

:: Cidde, 11 Şubat 2006

Excellencies,
Distinguished guests,

The Jeddah Economic Forum, since its inception in 2000, has become a truly global platform for exchange of ideas on current issues. I thank the Jeddah Chamber of Commerce and Industry and others for organizing the seventh forum.

I would also like to congratulate Saudi Arabia, our host country, for becoming a member of the World Trade Organization. I believe that Saudi Arabia will bring an important contribution to the Organization, and that it will also benefit itself from this membership. As a matter of fact, I was personally involved in this matter. When I was Prime Minister, this issue was one of the first that came to my desk. I was glad I have been of some assistance in furthering Saudi Arabia's bid for membership which is realized very recently.

I hope the deliberations that will take place in this forum will foster our determination to live together on this planet in peace and harmony, and respect each other's identity. In fact, there is no other way but to understand each other, thereby enriching our own selves through this wider appreciation.

Distinguished guests,

Evidently, globalization has become one of the major forces that shape the developments of today. Progress in technology is being shared over the world increasingly. There is no doubt that such developments promote economic progress. Since no one can escape from the direct or indirect conse-

quences of this process, it is far better to try to manage it intelligently, responsibly, and of course with wisdom.

However, globalization means more than economic growth. It should mean more than an integrated world economy. It cannot be a one-dimensional process and it is not... On the contrary, it has vastly important social and political aspects.

We all know that despite the many positive aspects of globalization, there remain large areas where poverty and all the related problems rule. There are three billion people who struggle each day with less than two Dollars in their pocket. A third even has less than a single Dollar. Hundreds of millions of children do not receive basic education... There is no way to explain away these harsh realities. We can ignore these only to our peril.

Such imbalances have been in existence, anyhow. But, in this globalizing world, where everyone knows about the most distant developments in a matter of moments, these problems of poverty and discrimination have reached to our common consciousness. So, we do not have a right to act as if our actions have no consequences for others.

569 ::

Indeed, this is a world where no nation is capable to address these problems alone. It is not only that we need international cooperation on the States level. I think the efforts of civil society and the NGOs are also important in this respect. International companies should also be more creative and take a fuller part in the efforts directed at the alleviation of today's major problems. The ultimate aim is to create a better and safer world.

In our tool-box, we have many tools that we can employ to our common benefit. But, diplomacy, as an art and as a profession, has a special place among our tools. Always cognizant of what is realizable; diplomacy can adapt itself rapidly to changing conditions.

Diplomacy can also be regarded as a hub, where different and even opposing ideas; choices; and interests come together. This allows us to view all such differences in their totality, and make what's generally called a "reality-check"... Today's diplomacy can ill-afford to emanate from narrow, purely nationalistic considerations. In this world, diplomacies which ignore the many global problems we share have no power to resonate across the world...

Briefly, the diplomats of today should be prepared to embrace diversity, both as a modern fact, and also as a method which can enrich the aims pursued by them. But, it is first and foremost in our minds that the idea of diversity, and therefore, the need for mutual respect should take its hold.

Distinguished guests,

It is unfortunate that these convictions are being vindicated by recent developments. I would have preferred to be proven wrong, rather than see the deteriorating atmosphere between different cultures and civilizations.

To be precise, dialogue among civilizations has become an urgent need. We need to pave the way for a better mutual understanding to emerge as soon as possible. We can no longer allow the many stereotypes we have about each other misguide our actions. That we do not do enough is apparent from the fact that a “clash of civilizations” is regarded by many as a real possibility. As long as we fail to heed the voice of reason and common-sense; as long as we disregard the wisdom of centuries, radicalism will be on the rise, as we see it today...

Literally today!

If mankind fails in tolerating cultural differences, and fails in accommodating plurality, how can then we be hopeful that there will one day be a truly global society?

:: 570

In brief, distinguished guests, tolerance and mutual respect for all values held dear by mankind, including religious values are fundamental in the fight against the rising tides of fanaticism and destructive nationalism. The sad thing is that, while respect for cultural and religious values and freedom of expression and press are complementing values, they are shown as conflicting ones... No, they are not! They have never been... There is no right on earth that is boundless... Your rights meet somewhere along the line with the rights of others...

In the ongoing “caricature crisis” so to say, no one disputed freedom of expression and called it to question. The question is about respect! And, let me remind you that many national Constitutions in the West or the East have already taken care of this issue. Article 10 of the European Convention of Human Rights explicitly states that identities and religious values cannot be degraded, let alone attacked!

In this connection, we are not only saddened by the disrespect shown to Prophet Mohammed, Peace Be Upon Him, but also the handling of the issue has been mismanaged. While there was a chance for those who were required to do so, to condone this disrespectfulness, they did not fulfill this responsibility. This failure to correctly interpret the global situation and to predict the dangerous consequences has aggravated the problem. Today, unfortunately, Islamophobia is on the rise, almost replacing anti-Semitism as a menace.

Distinguished guests,

It is high time for us to bring the human values that we all share to the forefront in our efforts, diplomatic or otherwise... We have to see that mutual understanding prevails...

The “Alliance of Civilizations” that Turkey co-chairs with Spain while enjoying the sponsorship of the United Nations Secretary General is a direct response to this challenge, hence a timely initiative. Having been on the lines of confluence of different traditions and cultures, we have vast historical experiences. As such, we try to fulfill our part in increasing harmony and enhancing dialogue. We do this by emphasizing, rather than belittling our common values. We try to act upon our responsibilities, rather than heeding the political requests which change on a daily basis.

The fact that Turkey has started the accession process to the European Union on 3rd October facilitates the role that I described. Turkey’s foundations are in Europe and we have always been part of Europe. But, more than being only a European country, we make part of the Muslim world and the revered traditions of the East.

571 ::

Now, Turkey ranks as the 17th largest economy in the world. Our GNP exceeds 350 billion Dollars, and our trade volume has passed 190 billion Dollars. For the last four years we have registered consecutive growth rates. In fact, Turkey has grown by more than 30% during this period. In 2005 alone, we received more than 22 million tourists.

Supported by a dynamism which is demonstrated by the vitality of our businessmen over the world, we are taking confident steps towards membership of the EU. Not only this drive towards the European Union, but also the fact that Turkey is broadening its society and horizons explain the very remarkable increase in direct foreign investments to Turkey. Only the amount of foreign investment received last year is several times higher than the amount received over the last decades. This investor confidence goes a long way to show the true nature of economic and social developments in Turkey.

This confidence, and our resolve to bring our unique contributions to the solution of many problems that beset our region and the world, explain our candidature for a non-Permanent seat in the United Nations Security Council. Indeed, we have a lot to contribute, and we are determined to fulfill our historic responsibilities.

Distinguished guests,

Finally, at this critical juncture, I would like to see this forum as the venue where important global messages are set to be heard over the world.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

For that, let us see that;

- Unity and integration are the defining aspects of globalization.
- This is an increasingly interdependent world which calls for mutual respect and a more equitable sharing of the fruits of globalization.
- Yet interdependence does not mean the end of sovereignty...
- We have to celebrate rather than lament diversity.

Yes, I hear what you repeat: God created us differently, so that we come together and meet each other...

Thank you.

Islam in the Twenty-First Century

∴ Cidde, 12 Şubat 2006

Distinguished guests,
Dear students,

573 ∴

I am much pleased to be here today, and I thank King Abdulaziz University for inviting me to address you. At one time, I was a university professor myself, and seeing so many students now, reminds me the warmth I used to feel in my classrooms.

You might also know that I have lived in this city for many years... Ever since, Jeddah has been close to my heart. And, as I say this university is known to rank among the best in this whole region, I know what I am talking about!

Your work here reflects the priority the Saudi leadership attaches to education. In Turkey also, education is one of the highest priorities.

There is no other investment that can substitute the investment made on any country's human resources.

Improving the prospects for the younger people is, in fact, improving the future prospects of the country.

In the global sense also, there is no doubt that education is our main tool for a better world. Yet, this world can only emerge if the men and the women with education also start representing tolerance, and mutual respect in their evolving societies.

It is unfortunate that at a time when we see explosion of information and technological progress, we also observe a growing gap of mutual

understanding between different cultures and civilizations. To put it shortly;

- We do not appreciate each other enough...
- We do not see enough how interconnected we have become over the course of a few years...
- We do not pay enough heed to our collective wisdom...

It is sad that despite increased communications and contacts between people of different races, creeds, cultures and traditions, our stereotypes persist!

Yet, there is no way for us, but to learn to live in harmony. In order to do this we need to better understand our values, and apply them to our lives... Values such as respect; tolerance; knowing one's limits; humility; hard work rewarded by spiritual richness as much by material riches... Such values in fact represent the common grounds on which we can all stand up...

∴ 574

Let me remind you that I am not talking at all about some foreign values... I am not introducing new concepts here... These values belong to us... They are not alien to the Muslims. After all, Islam means peace, and peace is only achieved by the constant and sincere application of the values I have just referred to.

However, there is enough reason for us to worry that the "gap of mutual understanding" in this world widens.

It is high time we must all start to move towards closing this gap in earnest. Any worthy human achievement, building bridges of mutual respect and trust, for instance, requires years... But, as you sense what I am about to say, breaking it takes only minutes... Therefore, in this increasingly global world, no one has a right to act as if his actions do not have any consequences for others.

My dear friends,

There is much to say about the cluster of prejudices against Islam. Lots of misconceptions abound. But, in order to oppose and work against the prejudices of others, we must also be prepared to work on ourselves:

We need to better understand the modern world...

We need to see what's going on...

We need to understand the trends of today...

There is a spiritual heritage of peace and tolerance. This heritage also includes our unique contributions to arts and sciences...

We must not forget that the world we live today is also of our making...

May be more importantly, we know in our hearts that material riches is not enough to lead happy and fulfilled lives... We know the power of the spiritual quest... The mind, without the support of the heart, turns into a spider's web...

Yes... A glorious past should be the cradle of a glorious future...

Can we, as the Muslim world taken altogether, say in all sincerity that we are creating a future expected from us?

Are we in tune with the major developments that engulf the other regions of the earth? Do we feel confident enough that we will attain new successes? These are difficult but important questions... They are meant to encourage us, not the opposite!

When we try to answer them, we will see that we have the experience, the capacity and the means to achieve new heights...

We can change the course of the ongoing debate about the future role of different civilizations... We have a wealth of intellectual power that awaits our attention... This is why, I do not doubt a minute that we can degrade the present negative tone of this debate, and enhance it to become a common quest for a better future...

575 ::

A future that will be shared by all the revered traditions of this world... A world which rejects arrogance, and puts in its stead appreciation... This world can emerge through the common efforts of people which listen to the voice of reason.

If modernity is built upon rule of law; human rights; transparency; accountability, let me say just this:

Again, these also are our values! Indeed, look at their history, and find them here, among us!

Distinguished guests,
Dear students,

We have not been successful enough in observing and managing change... Yet, it were the Islamic scholars who warned us that change is fundamental to this earth, and we must be prepared to respond to it...

We must take their heed now. We all have aspirations for the future. We should not let them go away from our sights...

Let us see that there can be no change imposed from the outside. It must be our own work...

Whatever the appearance of things, the flow of history seems to create new responsibilities for the Muslim world. We are indispensable to world peace.

We have to do our share in creating a world that we can all walk together...

We can only do this by solidarity, and by embracing the values that belong to us in the first place...

We will eventually find our partners among other civilizations and great traditions of the world. Together, we will ensure that mankind will not fail in tolerating differences... We will ensure that mutual respect is shown for all values held dear by mankind...

The recent developments that came to fore in the context of the so-called "caricature crisis" have been telling: Respect for cultural and religious values on the one hand, and freedom of expression on the other, cannot be shown as conflicting values.

In fact, they complement each other!

Article 10 of the European Convention of Human Rights explicitly states that identities and religious values cannot be degraded, let alone attacked!

:: 576

There is no right on earth that is boundless...

Distinguished guests,

Let me also say a few words about what is taking place in Turkey: A multi-dimensional transformation is set in motion in my country.

In politics and society, in economics and foreign relations, long-term and lasting change has already been achieved. We have been deepening Turkish democracy, making it more transparent and accountable. This process has been supported by a number of radical social and economic reforms.

In the economic sphere, we have been re-structuring Turkish economy. Today, Turkey is the seventeenth largest economy in the world with a GNP exceeding 350 billion Dollars. Our trade volume has surpassed 190 billion Dollars, and we have received 22 million tourists in 2005. In the same year, the volume of direct foreign investments to Turkey has been several times larger than the total of foreign investments received during the last decades. As a matter of fact, Turkey has grown by no less than 30% during the past four years.

These are all important indications about the future direction of Turkish politics and economy.

No doubt, predictability of the Turkish politics, along with our self-confidence has increased.

In foreign relations, our determined approach to solve all of the existing

problems has started to bear its fruits. With all of our neighbours, our trade has been increasing remarkably and our relations are becoming more diversified.

Indeed, lots of positive change has been taking place. Yet, among these developments, may be the most important is the opening of our accession negotiations with the European Union on 3rd October 2005.

This is a historic development. A country with a population of 70 million, 90% of which are Muslim is becoming a member of the European Union. By this decision, the European Union has also acted with vision and showed that it is not willing to become a Christian club.

Turkey's foundations are in Europe and we have always been part of Europe. But, Turkey is more than Europe! We are part of the Muslim world and we also belong to the revered traditions of the East. This unique position is our most important asset, because it allows us to serve both worlds. Let no one doubt that we will fulfil this historic role and advance our common aspirations.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **AB Dışışleri Bakanları**
■ ■ ■ ■ **Gayri Resmi Toplantısı'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 578 ∴ Salzburg, Avusturya,
11 Mart 2006

Dear colleagues,

My eminent friends from across Europe,

I thank the Presidency, in the person of Mrs. Plassnik, for inviting me here to speak to you, in this beautiful city of Salzburg.

The Gymnich format is a call for being forthcoming and sincere... I will try to be both...

Recently, tensions were up in different parts of the world. At times, violence caused death and senseless destruction. During these developments, Turkey turned towards its historic links in order to scale down confrontation.

I cannot help but regret that we had to cancel at the last minute the joint EU – OIC forum that was to be held in Istanbul about two years ago. This would have given us ample opportunity to discuss very important questions.

Now, the initiative of the United Nations Secretary General to form the "Alliance of Civilizations," co-chaired by Spain and Turkey, has indeed been timely. Our conception of this initiative is an embracing approach which includes every civilization and tradition on earth based on peaceful co-existence. I am confident that we will be able to come up with a set of feasible ideas soon.

Dear colleagues,

There is one important lesson among others that we must learn from the way the recent tensions developed: It is time for us to see to it, that a strong

consensus emerges in Europe, determined to be pro-active, so that we can grow allies for our values and ideals... I am talking of values such as accountability, transparency, respect, tolerance and pluralism... Pillars on which democracy stands... What is frequently overlooked is the fact that these ideals have also grown in the Muslim geography from earlier times on...

We must remember that they resonate strongly in other parts of the world as well. However, the current insistence on seeing profound differences between two of the world's widely confessed religions is deeply worrying.

We have to admit that in this globalized world, threats are closer and multi-dimensional. There are many factors which lie outside our control. In such a world, no one can say that his actions are not bound to create unforeseen results. Precisely for the same reasons, winning hearts and minds and not losing them is now more important than it has ever been.

I do not wish to sound too pessimistic. On the contrary, I have in fact been speaking of Europe's immense soft power...

As long as people around the world prefer what is thought and produced here Europe will remain strong and in a leading position. This is why Europe needs to set the right examples.

579 ::

We must continue to aspire to be a positive force for solving global problems and not become part of the problem. We can be indifferent to the opinions of others for some time... But we cannot act indifferently for too long to the feelings of others...

It is time for Europe to focus on major problems of the world, and not let itself be lost in the web of problems less relevant in the global context. Rather, it is problems like poverty, radicalism, xenophobia, anti-Semitism and Islamophobia urgently require Europe's undivided attention.

Dear colleagues,

With the end of the bi-polar world, Turkey's links to all directions started to produce important advantages for us and our friends alike...

Looking from that perspective, I have always allowed myself to be open and sincere whenever I had the opportunity to speak my mind. For instance, it was in Tehran in 2003, at the OIC Summit, that I voiced my worries about lack of vision, good governance, transparency and gender equality in the Islamic world. I stressed the need to put our houses in order...

I called for eradication of illiteracy, corruption and waste of human resources... These are the ills which strengthen the hands of the radicals and lead to violence. This is a serious threat to world peace. We strongly condemn such destructive actions.

Yet, in proposing solutions, we must be aware of the realities that people struggle with every day. Most importantly, our actions and policies must disprove the rhetoric of the extremists... Otherwise, we will lose our chances to engage the moderate groups.

Dear colleagues,

Let us understand that insistence on discrimination at categorical levels like “nationality,” “creed,” and “color,” eventually creates dangers for the whole of society. As witnessed during the last century, common sense can easily be replaced by radicalism whenever we fail in our resolve to fight such divisive and rejectionist behavior. We do not have the luxury to be tolerant towards such tendencies.

I would like to stress that what I express here is over and above the recent experience of the so-called “cartoon crisis...” I am trying to address a much larger issue at the root of which lies the growing gap of mutual appreciation between different cultures and civilizations.

:: 580

To be more precise, fanatical behavior and loss of common sense can happen anywhere. There is no country in the world that is immune from the dangers posed by discrimination and intolerance.

The important task is to be able to isolate such instances, and prevent them from spreading to other parts of the world. We have to admit that there are many factors beyond our control. When we fail to stop openly fanatical manifestations at their sources, we give enough material to the radical groups on the other side of the fence.

We cannot afford to see that people around the world start believing that respect for faith and religion do not make part of European values, whereas the opposite is true. This is the biggest asset of Europe, and it should not be damaged.

As a matter of fact, there are legal restraints against such defamation. However, these restraints sometimes only apply to the established religions of the concerned countries. I would like to call on you here to start a process of re-examination of your legislations to ensure that these restraints apply to all religions equally, including to Islam.

Let me be clear on one point:

What is at stake here is the greatest asset of the European Union, namely its prestige... If this prestige is allowed to be undermined in any way, Europe itself will be the first to lose. But the real loser will still be the world at large, which has much to gain from our determined engagement in global issues.

Let us start reflecting the diversity of the world, beginning at the grass-roots level; at home, in schools, and in our neighbourhoods... Let us teach and apply tolerance and respect for every creed and confession... And let us do that in every corner of the world! Only by such awareness to be applied in our daily lives, can we expect to live in peace and achieve co-habitation.

As far as my country is concerned, we are prepared to engage in a dialogue with any country particularly those where significant Turkish communities exist, with a view to help reaching those objectives.

Thank you.

***“Meeting of Wisemen on West and South Asia”da
Yapılan Konuşma***

∴ 582

∴ Ankara, 3 Mayıs 2006

Excellencies, eminent statesmen,
Distinguished scholars, ladies and gentlemen,
It is my distinct pleasure to welcome in Ankara
such a select group of participants from our greater
region. We are looking forward for your timely
deliberations on issues of common concern.

I thank Bilkent University for hosting this meeting. We are proud of the fact that this important event takes place here, at one of our most prestigious learning institutions.

Turkey, at the crossroads of Europe and Asia; and Ankara, the seat of our government with its many universities and think-tanks, is one of the better locations from which to look at the current trends in Asia.

What goes on in Asia, both in the West and the East of this vast continent, matters for the whole world. Asia’s well-being, prosperity and security directly concern the rest of the world. There are Asian countries which are at the forefront of the process of globalization. They already have an impact far beyond their borders. There are other Asian countries which are at the threshold of transformation.

Throughout the Continent, questions of security and stability abound along with important opportunities. We know where to find the root-causes of the many problems that, combined, threaten our security. We can no longer shy away from confronting them.

Having the fastest growing economies in the world has never been enough. Still, during the 1960s and the following decades, high growth rates helped

many of us to lift up masses from poverty and its many consequences. Yet, at this first decade of the new century, growth alone, is not sufficient. We have to couple economic growth with modernity and its requirements.

Democracy; gender equality; solidarity; fair distribution of income and resources, fair competition and productivity are among the demands of today. They cannot happen by themselves just because there is economic growth. In fact, they represent a widespread need for reform. They call for political leadership and responsibility.

Briefly, without good governance; transparency, and accountability, all cardinal principles which will ensure that fundamental rights and freedoms are upheld, even big economic gains will be wasted.

We should eradicate illiteracy; corruption; waste of human and natural resources... We should reduce income disparities... Hence we will be addressing the underlying causes of violence... And, by doing so, we will be promoting higher standards for all... Let us recognize that the many reasons which cause almost constant political instability in many Asian societies prevent all of us from fully enjoying the benefits of our resources and capabilities.

583 ::

Honorable guests,

These we need to do in order to close another gap, a gap formed over the course of modern history which exists between the West and the East. This gap is so great that unless we resolutely employ realistic policies, it will continue to widen...

This is why we need good politics which will enable us to come up with good policies... Good policies are realizable policies that will also create a sense of ownership on the part of our citizens! Good policies are those which advance societies in the real terms of democracy and fulfillment. We must follow such policies decisively... We must display our resolve to do the right thing! We can succeed only when we succeed in avoiding populism; shallow rhetorics; visionless, day-to-day politics that are geared for saving the day... Then we would have done the right thing!

If we really want to close the gap between Asia and the West, we must be reform-oriented when upgrading political systems and democracy, and also when modernizing our economies. Political and economic reform should go hand in hand, each reinforcing the other... Then ownership on the part of our citizens will arise!

We must, everywhere, increase political participation. People, only when they feel confident about the future, start to care less for today's problems.

Lasting reform, sustainable transitions are realized when there is such a sense of ownership! As long as the political classes are believed to be fighting in credible ways against the many ills that beset our societies, we will always have more than a fair chance to lay the groundwork for a stronger, more confident future...

On the other hand, there are too many conflicts, open or latent, in this wide stretch from West to East Asia. These conflicts and disputes can best be settled through the spread of democracy and fundamental freedoms. Otherwise, we cannot stop them from evolving into wider crises, thereby causing interventions from abroad.

In a nutshell, there is an agenda in front of us!

It is an urgent one...

Politicians, scholars, businessmen, intellectuals... We can all assume this challenge of the future...

For this, we need to turn towards universal values;

∴ 584

The seeds of these values are also to be found in the time-honored traditions of Asian societies. We can enrich further those values.

When we understand clearly where we come from, we would know better where we want to go!

I wish you all the success for the next two days, and I am looking forward to reading the compilations of what you would have to say here...

Thank you.

**Medeniyetler İttifakı Toplantısı'nda
Yapılan Konuşma**

∴ New York, 22 Eylül 2006

Madame President,
Excellencies,
Dear guests,
Ladies and gentlemen,

585 ∴

Thank you all very much for accepting our invitation this morning. It is a great pleasure for me to welcome you together with H.E. Mr. Moratinos to discuss a topic of increasing significance for the security of our globe. That is the need for dialogue and enhanced mutual understanding among different cultures and societies.

As my dear colleague and friend has already touched upon some aspects of the Alliance of Civilizations, I would like to highlight other elements which we, as co-sponsors, deem important to further consolidate this initiative.

Dear colleagues,

One of the most pressing challenges of our time is the growing prejudice, misperceptions, misrepresentations and polarization among different societies. Given developments in the recent past, it has become all the more apparent that we do not have the luxury to ignore or remain indifferent to this evolving phenomenon.

Therefore, we must promote a kind of mutual understanding and tolerance that will enable us to counter and reverse a growing trend of racist, xenophobic and discriminatory discourse. We need to remain vigilant in this endeavor.

or and move towards mutual understanding, tolerance, dialogue and exchange among different cultures and religions. The alienation of our respective societies from one another would only complicate the challenges before us. Thus, the urgent task is to lay the groundwork for a coherent and compelling new intellectual and political agenda.

Excellencies,

On this occasion, I would like to thank Spain, through H.E. Mr. Moratinos, for inviting Turkey to be the co-sponsor of the initiative for the Alliance of Civilizations. Turkish Prime Minister, H.E. Mr. Recep Tayyip Erdoğan, accepted with great pleasure the proposal to join hands for the realization of this project. Thus, having accumulated experience as part of its rich history and culture, Turkey came on board at the outset. We remain firmly committed to its philosophy and its action-oriented approach.

As we all know there are a number of other initiatives to facilitate inter-cultural and inter-faith dialogue. We welcome them all. The Alliance of Civilizations will definitely take into consideration all these initiatives and benefit from their experience. In the mean time, the search for effective mechanisms to prevent and to diffuse recurring tensions and crises continues. Since it would be action-oriented, we believe that the Alliance of Civilizations initiative will provide a functional platform also for all these efforts toward this aim.

∴ 586

Excellencies,

The report of the High Level Group will be submitted to the UN Secretary-General in Istanbul in mid-November, following the conclusion of the fourth and last meeting of the Group.

H.E. Mr. Annan has played an instrumental role in the launching of this initiative last year. Due to his vast experience and world vision, we hope and expect H.E. Mr. Annan to reflect on the report and to share with the international community his own assessment, observations and suggestions for the implementation of the Action Plan.

Shortly thereafter, we envision a major event for the launch of the Action Plan. With this, the implementation phase covering, among others, target groups on youth and migrant communities as well as the areas of the media and education will be set in motion.

We look forward to the active participation of our Group of Friends, other interested members of the international community, as well as representatives from academia, opinion-makers, media, civil society and religious circles at this high profile event. This will be the start of a dynamic partner-

ship for the joint implementation of the recommendations set forth in the Action Plan.

The members of the Group of Friends represent the first tier of partners within this framework. We look forward to the active involvement of not only your Governments, but also your civil society and other relevant sectors.

We believe that the Group of Friends will be instrumental in reaching out to potential partners and facilitate the formation of specific partnerships to further the initiative. Naturally, by its very design and intended comprehensive approach, this is an open-ended undertaking.

Excellencies,

I would like to conclude my remarks by briefly highlighting the essential elements to make the implementation phase a success: which are continuity, self-sustainability, involvement, interaction, and a result-oriented approach.

Thank you very much.

**ÇEŞİTLİ İKİLİ ve
ULUSLARARASI KONULAR**

**Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği Süreci Zirvesi
Vesilesiyle Gerçekleştirilen Dışişleri Bakanları
Toplantısı'nda Yapılan Konuşma**

∴ Belgrad, 8 Nisan 2003

Excellencies,
Colleagues,
Ladies and gentlemen,

591 ∴

Allow me to begin by expressing my pleasure in meeting my distinguished colleagues from the region. I am honored to address this gathering of distinguished participants.

On behalf of my delegation and myself, I would like to extend our profound thanks to our hosts for the excellent hospitality extended to us in Belgrade.

The Balkans is Turkey's gateway to Continental Europe. Due to historical, cultural and human bonds with the region as well as her political and economic ties, consolidation of stability in the Balkans has always been a primary objective for Turkey.

Conflicts in this region in the past produced many human tragedies. They often created serious consequences for us particularly in terms of huge numbers of refugees pouring into Turkey after each major conflict. Especially in the light of the recent developments in Iraq, our common interest in consolidating peace and stability in the Balkans has grown even stronger. This is why we attach great importance to the South East European Cooperation Process as a forum for political dialogue.

The positive changes in the political and security climate of our region have started to remove sources of tension and instability. This gives us the opportunity for enhancing our regional cooperation. The aftermath of the NATO Prague and EU Copenhagen Summits offers us a radically altered

political geography in South East Europe. In addition to Turkey and Greece, two more of our participating countries will join NATO within months. The same two countries, namely Bulgaria and Romania, are poised to become EU members in the second half of this decade. We are now decisively steering towards European and Euro-Atlantic structures and resolved to anchor there for good. This, of course, is the correct vision, a vision for lasting peace, stability and prosperity.

Allow me to turn now to our vision of transforming the Process into a much more effective cooperative scheme.

Taking into account our shared responsibility to transform the Process into a more efficient and effective cooperation scheme, I would like to submit our views on the enhancement of the Process:

I welcome the activation of the Troika mechanism as envisaged by the Charter. Better utilization of the Troika has been and will be beneficial.

Another mechanism that is already envisaged in the Charter is the secretarial services to be provided by the country of the Chair in Office.

∴ 592

The designation by each member country of an appropriate contact point has been a welcome step. Rapid and steady flow of information among contact points through an e-mail network might improve coordinated action.

It is within the authority of and a duty for the Chair to fully exploit all these mechanisms to the benefit of the Process. We will continue to support efforts for the utilization of the mechanisms provided by the Bucharest Charter.

The flexibility provided by the current set-up of the Process is an asset not to be traded away, as it is one of the primary reasons behind the success of the Process. A wise and able utilization of what we already have at our disposal might prove that a change in the Process structure is unnecessary at least for the foreseeable future.

The institutional development of the Process should depend on the future workload as necessitated by circumstances. Therefore, the idea of establishing a Secretariat could be kept under review, pending identification of an utmost necessity. Judging by the current state of affairs, we do not see such a pressing need.

Another issue of importance is the level of cooperation and coordination between the Process and other international or regional organizations. Better coordinated functioning of these institutions would prevent duplication and help us in making better use of limited resources. In short, “coordination” should be an equally important key word as “cooperation”.

As a significant step in that direction, we welcome the establishment of a Consultative Committee within the Stability Pact. This provides us the means to voice our preferences and make our contribution for a better functioning of the Pact.

In concluding my words, I would like to congratulate Serbia and Montenegro for its performance as the Chairman of the Process.

We firmly believe that the commendable efforts by the outgoing Chairmanship in taking the necessary steps to make the Process a more efficient cooperative scheme will be carried further ahead by the Bosnia and Herzogovinian Chairmanship to our common benefit.

Thank you.

**Burgaz Hür Üniversitesi'nde
Yapılan Konuşma**

∴ 594

∴ Burgaz, Bulgaristan
12 Mayıs 2003

Sayın Passi,
Sayın Çobanov,
Sayın Bakanlar,
Değerli konuklar,

Sözlerime, Karadeniz kıyısındaki Burgaz'da, bu güzel kentin güzide bir kurumu olan Burgaz Hür Üniversitesi'nde bulunmaktan duyduğum memnuniyeti ifade ederek başlamak istiyorum. Burgaz'da tarafımıza gösterilen güzel karşılama, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin geldiği noktayı gösteren otoyol temel atma töreninin verdiği mutluluk, üniversitenin şahsıma tevdi ettiği fahri doktora unvanı nedeniyle duyduğum onur, bu ziyaretimi daha da anlamlı kılmaktadır.

Türk-Bulgar ilişkileri son yıllarda büyük gelişme sağlamış, bütün bölge ülkelerine örnek teşkil eder seviyeye ve niteliğe ulaşmıştır. Bunun, halklarımızın ve ülkelerimizin yararına, ilişkilerimizin daha da ileri götürülmesi yönünde her iki ülkede var olan ortak siyasi iradenin sonucu olduğu açıktır. Burgaz ilinde de mevcut olduklarını bildiğim Türk asıllı Bulgaristan vatandaşlarının bugün bulunduğumuz noktaya gelinebilmesinde kayda değer bir rol oynadıklarını belirtmeden de geçemeyeceğim.

Bulgaristan, 1990'lı yıllarda ciddi bir toplumsal ve siyasal dönüşüm geçirmiştir. Bu yolda ciddi sıkıntılara katlanmıştır. Çekilen bu sıkıntıların boşa gitmediği de açıktır. Bugün karşımızda, üniversitenizin adında da yer aldığı gi-

bi “hür”, daha demokratik, daha hoşgörülü, çok daha “komşu” bir Bulgaristan vardır. İşte bu sayededir ki, Bulgaristan, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla hızlı bir bütünleşme sürecindedir.

On yılı aşkın süredir yaptığımız atılımlar sayesinde ülkelerimiz arasında perçinlenen olumlu siyasi ortam, ikili ilişkilerimizin her alanda daha da geliştirilmesine ve güçlendirilmesine olanak vermektedir. NATO’ya üyelik sürecinde son aşamaya gelerek, komşumuz ve dostumuz olmanın ötesinde, mütefeklik boyutuyla da bağlanmak üzere olduğumuz Bulgaristan’ı, her bakımdan önemli bir işbirliği ortağı olarak görüyoruz.

Türk dış politikasının önemli önceliklerinden birini, çevresinde bir barış, güvenlik, istikrar, refah ve işbirliği kuşağı oluşmasına katkıda bulunma çabaları oluşturmaktadır. Türkiye’nin bu çerçevedeki dinamik dış politikası, Bulgaristan’la da işbirliği halinde, son on yılda Karadeniz ve Balkanlar’da hayat bulmuştur. Bir yandan ikili ilişkiler geliştirilirken, aynı zamanda bölgesel işbirliğinin katma değerinden ve çoğaltan etkisinden yararlanılmaya çalışılmıştır.

Türkiye ve Bulgaristan’ın, komşuluk ilişkileri ve ortak bir tarih ile birbirlerine bağlı olmalarının ötesinde, Balkan ülkeleri olarak da benzer tecrübeleri ve gelenekleri paylaştıklarını hepimiz gayet iyi biliyoruz. Ancak, zaman zaman dikkatten kaçan bir husus, ülkelerimizi birbirlerine bağlayan bir bağ daha bulunduğudur. Bu da Karadeniz kimliğimizdir. Bunu en iyi bilecek olan, bu olguyu yaşayan ve yaşatan siz Burgazlısınız...

Onlarca yıl kıyıdaş ülkeler arasında bir sınır gibi duran Karadeniz, bugün bu ülkelerin doğal müştereklerinin kesiştiği bir barış ve istikrar alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Atıl kalmış bu potansiyeli, siyasi, ekonomik, kültürel tüm yönleriyle değerlendirmek ülkelerimizin çıkarına olacaktır. Jason ve Argonotların “altın post” peşindeki serüveni, aslında binlerce yıl önce yaşanan ve onlarca kuşaktır ilk kez bizim kuşağımızın yeniden yaşama şansına sahip olduğu, bölgenin zenginliklerini keşfetmenin ve değerlendirmenin destanıdır. Aynı cesareti ve kararlılığı sergilemek, tarihimize, bugünümüze ve geleceğimize karşı ortak sorumluluğumuzdur. Bu sorumluluğun yerine getirilmesi anlamını taşıyan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, Karadeniz ülkelerinin, iyi eğitilmiş, becerili ve yaratıcı halkları, cömert doğal kaynakları, sağlam bilimsel ve teknolojik altyapıları, zengin kültür ve gelenekleri temelinde, işbirliği içinde kalkınmaları ideali üzerine inşa edilmiştir. Bu ideali esas alarak, KEİ Parlamenter Asamblesi, Karadeniz Deniz İşbirliği Görev Kuvveti ‘Blackseafor’, Karadeniz’de güven ve güvenlik artırıcı önlemler, Karadeniz ülkeleri deniz Kuvvetleri komutanları toplantıları gibi önemli bir müktesebat da kazandık. Ancak, daha yapılması gereken çok husus olduğunu ve Karadeniz havzasının potansiyelinin tam anlamıyla kullanılmasından uzak bulunduğumuzu da unutmamalıyız.

Bir diğer ortak coğrafyamız olan Balkanlar da, yakın zamana kadar işbirliği konusunda örnek teşkil etme niteliğinden uzak olmuştur. Bölgede güven ve güvenlik ortamının tesisinde BM, NATO ve AGİT gibi bölge dışı aktörlerin çabalarına muhtaç kalındığı hatırlardadır. O günlerden gereken dersleri almış olduğumuzu ümit ediyorum. Acı tecrübeler ışığında doğru yönde atacağımız adımlara, AB ve NATO'nun genişleme süreçlerinin ve bölge ülkelerinin Avrupa-Atlantik yönelimlerinin katkı sağlamakta olduğu açıktır. Unutulmaması gereken, bölge ülkelerinin kendi aralarındaki işbirliği süreçlerinin de bu yönelime kattığı ve katacağı ivmedir.

Bu anlayışla, Karadeniz havzasında olduğu gibi, Balkanlar'da da bölgesel işbirliğinin geliştirilmesine büyük önem veriyoruz. Bölgenin kendi inisiyatifinden kaynaklanan yegane işbirliği atılımı olan Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği süreci başta olmak üzere, Güneydoğu Avrupa savunma bakanları toplantıları süreci ve Balkan Barış Gücü 'Seebrig' gibi bölgesel çabaların daima destekçisi olduk. Bu süreçlerin hepsinde Bulgaristan ile tesis etmiş olduğumuz müstesna işbirliğine verdiğimiz önemin altını da yeri gelmişken çizmek isterim. Balkanlar'da bölgesel işbirliğinin, tüm bölge ülkelerinin ortak hedefi olan Batı ile bütünleşme bağlamında da önemi büyüktür. Balkan ülkeleri ve halkları, dar görüş ve kaygıları bir yana bırakarak, aralarında daha büyük bir yakınlaşma sağlamalı, kimi zaman tarihten kaynaklanan ön yargıları aşarak, ortak bir bilinç yaratmalıdır. Bu bilinç oluştuğu ölçüde, Avrupa ve Atlantik kurumları içinde hakkımız olan yeri almamız da kolaylaşacaktır.

:: 596

Avrupa'ya mesajımız şudur: Balkanlar, Avrupa'nın ayrılmaz bir parçasıdır. Avrupa entegrasyonunun dışında tutulamaz. Balkan halklarına mesajımız ise; zengin olmanın da, çağdaş olmanın da yolunun Avrupa'dan geçtiğidir. Güneydoğu Avrupa'nın ekonomik kalkınması, Avrupa ile yapacağımız işbirliği ile çok yakından ilgilidir.

Avrupa'nın AB ve NATO bünyesinde bütünleştirilmesi, Batı'nın son 10 yılı aşkın süredir izlediği temel siyasi ve güvenlik stratejisi olmuştur. Bu stratejinin zaferi de, 1 Mayıs 2004 tarihinde 10 yeni ülkenin AB'ye üye olmasıyla ilan edilecektir. O önemli atılımdan sonra, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye'nin de AB'ye üye olması öngörülmektedir. Bu arada, kapı Batı Balkan ülkelerine açık tutulmakta ve bu ülkelerin de reform süreçlerinde benzer başarılar kaydetmeleri durumunda, gerek AB, gerek NATO'ya üye olmaları hedeflenmektedir.

Nasıl ki Bulgaristan'ın NATO üyeliğini garantilemesi Türkiye'nin Batı ve Orta Avrupa ile bütünleşmesine katkıda bulduysa, Türkiye'nin AB'ye üye olması da Bulgaristan'ın çevresindeki gönenç kuşağının güçlenmesine yardımcı olacaktır.

Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde dinamik bir aşamaya gelmiş bulunmaktadır. AB Kopenhag Zirvesi'nde bir yandan Bulgaristan ve Romanya'nın

üyeliği için 2007 tarihi zikredilirken, Türkiye ile katılım müzakerelerinin başlatılması için 2004'e randevu verilmiş durumdadır. Bu zaman zarfında Kopenhag siyasi kriterlerinin karşılanması için hükümetimiz vakit kaybetmeden geriye kalan reformları bu yıl içinde tamamlamak ve etkili biçimde uygulamak kararlılığındadır. Öte yandan, bu kararlılığımıza AB'nin de yardımcı olmasını bekliyoruz. Önümüzdeki dönemde, çağdışı bazı kültür ve medeniyet tartışmalarının geride bırakılarak, AB ülkelerinin kendi kurum ve kamuoylarını Türkiye'nin üyeliğine hazırlamaları için gerekli adımları atacaklarını umuyoruz.

Geçmişte dünya savaşlarının çıktığı bir coğrafyaya barış ve istikrar getiren AB projesinin, Türkiye'nin de AB'ye üye olmasıyla belki de küresel boyutta anlam ifade edebilecek bir medeniyetler arası uyum mesajı vereceğini vurgulamak gerekir. Ortak değerlerimizi de yansıtan, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü koruyan Türk modelinin, diğer Avrupa halklarıyla tarihi kaynaşması, bu mesajın özünü oluşturacaktır.

Öte yandan, AB'nin ortak dış ve güvenlik politikasının Türkiyesiz gelişebileceğini düşünmek de gerçekçi olmayacaktır. AB, Türkiye'nin üye olmasıyla daha etkin bir dünya gücü haline dönüşme fırsatını yakalayacaktır. ABD ile derin ortaklık bağları bulunan, NATO'nun güvenilir üyesi olan Türkiye, aynı zamanda AB'nin de dünya barış ve istikrarına somut katkılar yapabilmesini arzulamaktadır. Avrupa, Bulgaristan ve Türkiye üzerinden Ortadoğu'ya bağlanmaktadır. Bu tespit, coğrafi bir olguya işaret etmenin de ötesinde, stratejik ve ekonomik bir gerçek olarak önümüzdedir. Karadeniz ve Balkanlar'daki bölgesel işbirliği müktesebatı, Türkiye'nin çevresine ilişkin siyasi vizyonunun oluşumuna da katkıda bulunmuştur.

Türkiye, Karadeniz ve Balkanlar'da yaratılan bu işbirliği modelinin diğer mücavir bölgelere de örnek olmasını arzulamaktadır. Bu temennimizin hayata geçirilebilmesi için önümüzde önemli risk ve fırsatlar bulunmaktadır. En acil ilgi gerektiren ihtilaflar, Irak ve Filistin-İsrail sorunlarını da içerecek şekilde, Türkiye'nin diğer yanındaki Ortadoğu bölgesinde yoğunlaşmaktadır.

Bu bölgenin siyasi ihtilaflardan, şiddet, terörizm ve sosyal-ekonomik sorunlardan, kitle imha silahlarından arınması herkesin çıkarına olacaktır. Yirmi yılı aşkın bir süreyi savaşlar ve bunalımlarla geçiren Irak'ın yeniden imarı ve yeniden saygın bir şekilde uluslararası camiada yer alması, çevresindeki ülkelerle barış ve işbirliği içinde gerek kendi halkına, gerek komşu ülkelere huzur ve refah üreten bir konuma getirilmesi hepimizin beklentisidir. Türkiye, bu yolda elinden gelen desteği esirgemeyecektir. Irak'ın toprak bütünlüğünün, siyasal birliğinin ve egemenliğinin korunması, Irak'ın doğal zenginliklerinden Irak halkının tüm kesimlerinin ortak yararlanması ilkelelerinin, Irak'ın geleceği şekillendirilirken gözetilmesi, gerek ülke gerek bölge bakımından önem taşımaktadır. Irak gibi, Filistin-İsrail sorununun da kalıcı

bir çözüme ulaştırılması, yine olmazsa olmaz bir önkoşul olarak, bölgede barışın hakim kılınması çabalarının başarısını belirleyecek niteliktedir.

ABD, Rusya Federasyonu, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nden oluşan ve çatışmaların son bulmasını sağlayacak bir siyasi vizyonu ahiren taraflara sunan Quartet'in açıkladığı "yol haritası'nı Türkiye de desteklemektedir. "Yol haritası", Filistin-İsrail ihtilafının çözüm arayışı sürecine geri dönülmesi için yoğun çabalarla ortaya konmuş, her iki tarafın özenle uygulamaya geçirmesi gereken bir plandır.

Barış müzakerelerinde Filistin-İsrail kanalının yanısıra, İsrail-Suriye ve İsrail-Lübnan kanallarının da canlandırılmasının, bölgede adil, kalıcı ve kapsamlı bir barışın tesis edilmesine ve refahın artırılmasına da katkı sağlayacağını düşünmekteyiz. Bölgedeki şiddet sarmalının derhal sona erdirilerek, barış sürecinin rayına oturtulması, özlemi duyulan kalıcı barışın tesisi için gerek taraflar gerek uluslararası kamuoyu nezdindeki çabalarımız devam etmektedir.

Hem Filistinlilerin, hem de İsraililerin aynı anda güvenini kazanmış durumdaki bir ülke olarak, ülkemizin bu çabalarının özel bir önemi bulunmaktadır. Bu arada, ABD Başkanı Sayın Bush'un 9 Mayıs günü Güney Carolina Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada Ortadoğu ile ilgili olarak ortaya koyduğu vizyon çerçevesindeki siyasi ve ekonomik öneriler, bölge barışı ve refahının geleceği bakımından son derece önemli bir girişim teşkil etmektedir. Bütün ilgili tarafların bu girişimi özenle incelemelerini ve üzerinde samimiyetle çalışmalarını kuvvetle tavsiye ediyorum. Türkiye, bu fikirlere ihtiyaç bulunduğunu öteden beri savunmuştur. Ortadoğu barış sürecinin başladığı 1990'ların başlarında bu sürecin önemli bir boyutunu teşkil etmesi planlanmış olan ekonomik-ticari ve insani konular, siyasi sürecin aksamaması nedeniyle ne yazık ki akim kalmıştı. Şimdi bu boyutun canlanması için yeni bir fırsat mevcuttur.

Bilindiği üzere, Türkiye, bir yandan Avrupa Konseyi, AGİT, OECD, KEİ, DTÖ gibi kuruluşların üyesi ve AB aday üyesi olarak, diğer yandan İslam Konferansı Örgütü, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ve İKÖ'nün Ekonomik İşbirliği Daimi Komitesi'nin başkanı bir ülke olarak bölgesel ekonomik ve siyasi işbirliği alanlarında önemli bir birikim ve deneyime sahiptir. Bu birikim ve deneyimimizi Ortadoğu'da barış, istikrar ve refah sağlama yolundaki yeni projelerde değerlendirmeye hazır, istekli ve muktediriz.

Sözlerime son verirken, Burgaz'da ve Burgaz Hür Üniversitesi'nde bulunmaktan duyduğum memnuniyeti bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bulgaristan ziyaretimizin bu ilk ayağındaki sıcak ortamın, iki ülke arasındaki ilişkilerin geldiği mükemmel seviyeyi yansıtacak şekilde ziyaretimin tamamına yayılacağından eminim.

Teşekkür ederim.

**Uluslararası Barış Operasyonları Hakkında
Düzenlenen Seminerde
Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 18 Kasım 2003

Your Excellencies,
Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

599 ∴

I would like to begin my remarks by warmly welcoming you all to the 13th International Seminar on the “Challenges of Peace Operations: Into the 21st Century”.

I am confident that this seminar will provide the opportunity for a most fruitful discussion on a highly pertinent and important subject matter for the entire international community.

I hope that all attending will benefit from this initiative of the Center for Strategic Research of the Ministry of Foreign Affairs organized in cooperation with the Turkish National Police Force, Bilkent University and the Folke Bernadotte Academy of Sweden.

We also pay tribute today to the memory of those we have lost to terrorism in the service of peace. We remember the late Sergio de Mello, former Assistant Secretary General of the UN and his colleagues who fell victim to terrorism during their mission to Iraq. Similarly, we honor the memory of the late Anna Lindh, former Minister of Foreign Affairs of Sweden who was tragically robbed of her life less than three months ago.

This meeting is taking place as we in Turkey also mourn the tragic loss of innocent civilians at the hands of terrorists in the heart of Istanbul this past Saturday. This horrendous act of terror has unfortunately claimed many lives and left hundreds of citizens wounded. Terrorism committed in

any part of the world is in fact an act directed to humanity as a whole. We condemn in strongest terms this hateful crime, which we must combat as a united front, if we are to eradicate this scourge from the face of the earth.

During the course of the next 3 days this seminar will address the issue of the changing nature of peace operations in the face of new threats and challenges to international peace and security in this new century. These discussions will cover just about every angle of peace operations and the need for constant reform from international policy, police, military, civil rights as well as academic, legal, human rights and coordination perspectives. Lessons drawn from a wide range of operations in the Balkans, Africa, the Gulf, near and far Asia will shed light on the problems encountered and solutions that need to be found.

The world has undergone fundamental transformation in the post-Cold War period. The potential today for large scale warfare has been greatly minimized. However, our pursuit for peace persists as many regions of the world continue to suffer from tensions and conflicts. Moreover, just as the world has changed, so has the nature of threats to global security and stability.

:: 600

Yet despite all these changes the United Nations remains central to our efforts in the maintenance of international peace and security. Peacekeeping is an invention of the UN that has brought stability to many areas of tension around the globe. Today peace operations continue to serve as an important tool for the Organization in fulfilling its mandate to preserve peace and security.

The concept of peacekeeping has evolved to a great extent both in doctrine and practice since the first UN field operation in the Middle East in 1948. The traditional concept of peacekeeping continues to serve its purpose. Nevertheless, peace operations have increasingly become more complex in nature and structure. The number of international organizations involved in such missions has also increased significantly. Many organizations today cooperate and work closely together in various crisis areas across the globe. These operations have taken on a more multi-dimensional character. They are not implemented by military means alone. They involve many more actors from police officers to refugee and humanitarian assistance workers, from election observers to civilian experts.

The new threats and challenges that we face in the 21st century require a renewed commitment to peacemaking and enforcement efforts. In the same way, we need innovative thinking and solutions for the challenges confronted in the area of peace operations.

Certainly, conflict-prevention should be at the top of our agenda. The best contribution of the international community to peace and security is still avoiding the outbreak of hostilities by means of preventive diplomacy. Prevention is always better than a cure. But it is equally important to improve our peacekeeping capacity to save more lives when preventive diplomacy fails and conflict proves inevitable.

In times of crisis, speed is of essence. Experience has taught us that delayed action is costly both in terms of human suffering and resources. The ability to act quickly often makes the difference between life and death, failure and success. An important aspect of modern peacekeeping is better planning, preparation, coordination and maintaining capabilities for rapid deployment, both military and police.

Additional steps need to be taken to increase the UN's capacity for and speed of intervention. More often than not, the credibility of the Organization is at stake when it is crippled from acting in time. In the framework of the efforts to enhance the UN's rapid deployment capacity Turkey joined the UN Standby Arrangements System (UNSAS) and the military "on call list". We indicated our intention to provide a battalion to this System in 1997 and also informed the UN that the Ministry of Interior would assign an additional contingent of 100 personnel. The Declaration of Mutual Intent regarding our participation in this System was signed in June 2000.

601 ::

Another important issue associated with peace operations is providing safety and security for the forces and personnel serving in Blue Helmets that place their lives at risk and arms way for the noble cause of peace and security. Regrettably, many who are in conflict zones to save the peace and provide humanitarian assistance often become the targets of aggression themselves. More than 1500 admirable men and women have lost their lives in pursuit of such missions under the UN flag. Turkey has therefore recently taken steps to become a party to the Convention on the Security of the UN Personnel.

Training of peacekeeping personnel is also a vital component of successful operations of this nature. Turkey established a Partnership for Peace Training Center in Ankara in 1998. We are at the disposal of the UN to enhance its training capacity for peacekeeping with this Center.

We should also not forget that no nation can be fully at peace when its neighbor is not. Nor can conflicts be contained to one region as they have spill-over effects that affect a much larger geography. More countries must therefore be prepared to contribute their fair share to the maintenance of international peace and stability by participating in peace operations.

Turkey has always been aware of this responsibility and its forces, both military and police, have served to secure peace and stability worldwide within the UN and NATO. We have placed our resources at the disposal of peace operations in a wide geography ranging from the Balkans, to Africa and Asia.

Our commitment to peacekeeping efforts dates back to the Korean War, where the heroic service of Turkish troops is remembered to this day. Turkey currently takes part in several UN peacekeeping operations around the world. Turkey's active policy in this field has been demonstrated in its involvement in various operations and missions in Somalia, the former Yugoslavia, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Georgia, East Timor, North Korea, Sierra Leone and the Democratic Republic of Congo. Turkey's command of ISAF-II in Afghanistan is one more recent example.

Turkey is therefore in a position to make substantive contributions to the discussions on the need for continuing reform and the future course of peace operations with the vast experience gained from these missions.

:: 602

Some of the conclusions we have drawn are the need for a clearly defined mandate, the consent of the parties to the conflict, transparency, limited duration of mission, impartiality and credibility. These are factors that make for successful peacekeeping operations.

The UN and its Security Council is the key actor in the peace effort when international stability is at stake. For example, evolving conditions in neighboring Iraq point to the need for greater involvement of the UN for the restoration of security and stability.

We believe that the effectiveness of peacekeeping operations can be greatly increased through a more transparent functioning of the UN Security Council and an efficient consultation mechanism with troop contributing countries. Similarly, close consultations and coordination among countries participating in these operations is also of crucial importance. Considerable improvements have been achieved in this respect with the new procedures adopted by the Security Council that expand the range of its consultation mechanism. We hope further steps to this end will follow.

It takes just one glance at the world map to see that Turkey is located in close proximity to many of the current conflict spots and potential new threats that are high on the international community's agenda. This has placed a special responsibility on Turkey, which it has lived up to with pride. As one of the founding members of the UN, Turkey has always been committed to upholding the noble goals and principles enshrined in the UN Charter. Its record in actively contributing to the preservation of

regional and global peace and stability speaks for itself. Yet, Turkey has not been represented on the Security Council for almost half a century.

Turkey believes that it will be better equipped to bring further contributions to international peace and security as a member of the Security Council. This is precisely why it has announced its candidacy for election to a non-permanent seat of this important body for the term 2009-2010.

On this note I conclude my comments and wish the seminar every success in elaborating on the ways and means of reform required so that the international community may be better equipped to meet the peace operations challenges of our century.

Thank you.

**Japonya Ulusal Basın Kulübü'nde
Yapılan Konuşma**

∴ 604

∴ Tokyo, 18 Aralık 2003

Distinguished members of the press,

I would like to start by thanking you all for your presence. I also extend my thanks to the esteemed Director and the officials of the National Press Club of Japan for giving me the opportunity to give this address.

I am paying an official visit to Japan upon the invitation of my colleague, Her Excellency Yoriko Kawaguchi, the Minister of Foreign Affairs of Japan.

The last time a Turkish Foreign Minister visited Japan was in 2000. During this visit a joint action plan between the governments of Turkey and Japan was signed.

Following that, the then Foreign Minister of Japan Her Excellency Makiko Tanaka has paid a brief visit to Turkey in January 2002 to convey an invitation to a conference to be held in Japan on the reconstruction of Afghanistan. Therefore, contact at the level of Foreign Ministers between Turkey and Japan was long overdue.

On the occasion of my visit I will also attend, tomorrow in Osaka, the inauguration of the exhibition entitled “Three Great Civilisations in Turkey: the Hittite, Byzantine and Ottoman Empires.” This magnificent exhibition is organised by NHK at its third and last stop in Japan. I will inaugurate the exhibition in my capacity as the co-president of the “2003, Year of Turkey in Japan”, a capacity which I share with His Imperial Highness Prince Takahito of Mikasa, who gracefully accepted to be the honorary patron of our year.

Distinguished members of the press,

My country gives great importance to further developing the traditionally good relations between Turkey and Japan. This emphasis has found its expression also in my Government's program for 2003.

Turkey and Japan, may be separated by an extensive geographic distance. However, we are united in a peaceful and progressive approach to world affairs and share common values and ideals.

I stand convinced that the relations between Turkey and Japan have the potential to reach the level of strategic cooperation. We believe that the signing of an action plan between the two sides during my predecessor's official visit to Japan in April 2000 was a right step in this direction.

In this context, I believe that the several activities held during the "2003, Year of Turkey in Japan" serve the best interests of the two countries.

During my visit, I held fruitful talks with my counterpart Ms. Kawaguchi on bilateral as well as on regional and international issues of common concern. I have also extended an invitation to Her Excellency to visit Turkey at her earliest convenience. I am looking forward to continuing our useful exchange of views with her in Ankara.

605 ::

My visit also helped prepare for the upcoming visit of our Prime Minister to Japan before the official closing of the "Year of Turkey in Japan" in May 2004.

I was received also by His Imperial Highness Prince Mikasa, the Prime Minister His Excellency Kunichiro Koizumi, as well as the President of the House of Councillors and the Speaker of the House of Representatives of the National Diet of Japan.

My talks with these dignitaries were all very useful and productive for the promotion of Turkish-Japanese relations in all aspects. I have also had the opportunity to convey invitations from their Turkish counterparts to visit my country. It has been 13 years since the last visit of a Japanese Prime Minister to Turkey. Altogether, these visits would provide the Japanese side yet with another insight to the developments in the Middle East.

In the regions that surround Turkey, Japan too has interests and enjoys good relations with all the countries. It is only natural that Turkey and Japan maintain close cooperation and contact with one another. This goes also for Iraq where a major reconstruction effort is underway. Therefore, I believe my visit proved to be very timely.

At my meeting with members of the Japanese wing of the Turkish-Japanese Business Council of the Keidanren I gave a brief on the recent internal and

economic developments in Turkey as well as our stand on the priorities of the Turkish foreign policy with particular emphasis on the situation in Iraq, the Arab-Israeli conflict and the Turkish-EU relations. I have also underlined our commitment to fight terrorism in collaboration with the rest of the international community.

Distinguished members of the press,

The financial cooperation between our two countries could be considered to be satisfactory. However, the level of trade, considering the size of both our economies, is far from reflecting the actual potential, and is extensively to the disadvantage of Turkey.

Furthermore, Japanese direct investment in Turkey is also rather minimal compared to the potential of the two countries. With the new legislation recently adopted in Turkey further facilitating foreign investment, we look forward to more Japanese direct investment in Turkey in all possible areas, including the South-East Anatolian Development Project.

:: 606

We believe that bringing the Japanese finance and technology together with the experience of the Turkish businessmen and work-force would definitely bear fruitful results in Turkey as well as in third countries.

Turkish official institutions and private companies have vast experience of working in the Middle East and particularly in Iraq, especially in the fields of contracting and infrastructure construction.

We attach importance not only to political and economic relations with Japan, but also to tourism and culture.

We are very much aware that the recent terrorist attacks in Istanbul might have caused concern. However, we should keep in mind that these attacks are not primarily directed towards Turkey, but to the civilized world in general. Terrorism is a global menace. It can target any country, any region and any nation of any ethnic and religious background at any time without distinction.

In this context, we were shocked and saddened by the recent killing of the two Japanese diplomats in Tikrit, who were engaged in the reconstruction of Iraq. We condemn such acts of violence and offer our Japanese friends our deepest sympathy and condolences.

What is important now is to make sure that terrorism will not succeed. It has now to be proven that wounds can be quickly healed, that normalcy can quickly be restored, that no permanent psychological damage can be caused by terrorists and that life will go on as before. Otherwise, we would allow terrorists to achieve their sinister aims.

In spite of the recent terrorist attacks, Turkey is used to and equipped with taking all the necessary measures to protect its citizens as well as foreigners living and visiting Turkey.

Therefore, Turkey continues to be one of the safest places for foreign tourists to visit. We expect more and more Japanese tourists to visit our country in 2004 and beyond.

The “2003, Year of Turkey in Japan” constitutes an important opportunity for further bringing together the Turkish and Japanese people.

Better appreciation of each other’s culture will create better mutual understanding. To this aim, the Turkish official authorities and private institutions, with the help and assistance of their Japanese counterparts, are organizing approximately 150 events all around Japan to introduce different aspects of Turkey, both from the traditional and contemporary perspectives.

The exhibition which I referred to earlier and which I shall inaugurate tomorrow together with His Imperial Highness Prince Tomohito is in fact the flagship event of our year.

607 ::

This exhibition was previously visited by a record number of persons (nearly four hundred thousand), including members of the imperial family, in Tokyo and Fukuoka where it was on display earlier this year.

Distinguished members of the press,

Before I conclude my remarks, I would like to thank, on behalf of my government and the people of Turkey, the government and the people of Japan as well as all private Japanese institutions, who have contributed to the successful organisation of the “Year of Turkey in Japan.”

These include their Imperial Highnesses Prince Takahito and Prince Tomohito of Mikasa, the officials of the Ministry of Foreign Affairs and of the Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology, as well as those of the Agency for Cultural Affairs, of the Japan Foundation, of the NHK, the municipalities of the sister cities and of the friendship societies of Turkey.

Last but not least, I would like to thank the National Press Center of Japan where the very first public announcement of the year was made in February.

Thank you for your attention.

**Hollanda'ya Türk Göçünün 40. Yıldönümü
Vesilesiyle Düzenlenen Kutlama
Etkinliklerinde Yapılan Konuşma**

:: 608

:: Rotterdam, 3 Nisan 2004

Temsilciler Meclisi Başkanı
Sayın Frans Weisglas,

Yabancılar İşleri ve Entegrasyon Bakanı
Sayın Rita Verdonk,

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanı
Sayın Aart Jan de Geus,

Hollanda'da Türkler İçin Danışma Kurulu
Başkanı Sayın Ayhan Tonca,
Değerli Konuklar,

Konuşmamın başında Majesteleri Kraliçe Beatrix'in annesi Kraliçe Juliana'nın vefatı dolayısıyla Türk Hükümeti ve halkı adına en içten taziyelerimi sunmak isterim.

Hollanda'daki Türkler İçin Danışma Kurulu (IOT)'un Hollanda makamları ve Lahey Büyükelçiliğimizle işbirliği içinde düzenlemiş olduğu Hollanda'ya İşçi Göçünün 40. Yılı etkinliği için başta IOT Başkanı Sayın Ayhan Tonca, Yabancılar İşleri ve Entegrasyon Bakanı Sayın Verdonk, Sosyal İşler ve İstihdam Bakanı Sayın de Geus olmak üzere bütün ilgililere huzurunuzda teşekkür etmek isterim. 40. yıl vesilesiyle Türkiye ve Hollanda'da düzenlenecek diğer etkinliklerin de başarılı geçmesini temenni ederim.

1964 yılında Hollanda'ya işgücü talebini karşılamak amacıyla gelmeye başlayan vatandaşlarımız özellikle ağır iş kollarında çalışmışlardır. Bu vatandaşlarımız Hollanda'ya yerleşmek amacıyla gelmemişlerdir. Geçici olarak çalıştıktan sonra alın terlerinin karşılığı olan belli bir mali birikimle ülkemize dönmek üzere buraya gelmişlerdir. Ancak zaman içinde vatandaşlarımızın

Hollanda'daki varlığı kalıcı bir nitelik kazanmıştır. Son 40 yıllık süre içinde ülkede yaşayan Türklerin sayısı 20.000'den 350.000'e ulaşmıştır. 200.000 vatandaşımız Hollanda uyruğunu elde etmiştir. İkinci ve üçüncü kuşak oluşmuştur. Türkler, toplumsal yaşamın her alanında önemli noktalara gelmeye başlamışlardır. Genç kuşakların aldıkları eğitimle Hollanda toplumuna uyum sağladıklarını ve bu topluma yararlı bireyler olduklarını memnuniyetle görüyoruz. Halen 90.000 dolayında Türk öğrencisi Hollanda öğretim kurumlarında eğitim görmektedir. 6.500 dolayında da Türk kökenli üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Temsilciler Meclisi'nde halen dört Türk asıllı milletvekili görev yapmaktadır. Eyalet ve belediye meclislerinde Türk kökenli üye sayısı ise 140 dolayındadır. Bu örnekler kamuoyunca bilinenlerdir. Bilinmeyen daha pek çok "başarı öyküsü" bulunmaktadır.

Sayın Bakanlar,
Değerli konuklar,

Bu yıl Hollanda'ya Türk göçünün 40. yıldönümü kutlanmaktadır. Bununla birlikte, entegrasyon sürecinin ancak son 20 yıllık bir geçmişi vardır. İlk kuşak misafir işçi olarak gelmiş olan Türkler ancak kalıcılık vasıfları ortaya çıktıktan sonra uyum konusunda çabalara girişmişlerdir. Yabancı bir ülkeye yerleşme amacıyla gelen insanlar bakımından entegrasyon yönünde çaba harcanmasının önemi açıktır. Hollanda yaşamına ayak uydurmak için gerekli donanımına sahip olmanın öncelikle bireylerin kişisel mutluluklarına katkıda bulunacağını kabul etmemiz gerekir. Hollandacayı öğrenmenin bu bakımdan öncelikli önemi vardır.

Hollanda'da yaşayan Türklerin daha da saygın konumlar elde etmelerini istiyoruz. Vatandaşlarımızın sosyal ve kültürel entegrasyonunu bütünüyle destekliyoruz. Entegrasyonun temel unsurunun eğitim olduğuna inanıyoruz. Bu çerçevede, eğitim yetersizliğinin işsizlik, statü kaybı, ayrımcılık gibi sorunlara da kaynaklık ettiğini gördük. Buradan hareketle, kapsamlı çalışmalar sonucu "Eğitim Eylem Planı" hazırladık. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın, çocuklarının eğitim alanında mevcut haklarına bizzat sahip çıkmaları gerektiği konusunda bilinçlendirilmelerini amaçlıyoruz. Ayrıca, ailede çocuklara ilk eğitimi veren annelerin buldukları ülke lisanını öğrenmelerine önem veriyoruz.

Şüphesiz, entegrasyonun başarısı karşılıklı azim ve iradenin varlığıyla doğrudan ilgilidir. Bu bakımdan, Hollanda makamlarının da "Eğitim Eylem Planı"na destek olmaları yararlı olacaktır. Bu destek, gençlerimizin eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve Hollanda toplumuna daha hızlı entegre olmalarını da beraberinde getirecektir.

Yeni ülkeye uyumu, anavatanından gelirken beraberinde getirilen, başta kültür, dil ve din olmak üzere, özdeğerlerin kaybedilmesine yol açacak bir süreç

olarak görmek doğru olmaz. Unutmayalım ki aynı ortak değerlerin paylaşıldığı uygar dünyada entegrasyon esastır. Ancak, bu noktada önemli bir husus, entegrasyon çabalarına destek verirken kültürel çeşitliliğin korunmasını sağlamak ve bunun kaybolmamasını sağlamaktır. Bu konuda gerek bizlere gerekse ev sahibi ülkeye görev düşmektedir.

Hollanda'da yaşayan Türkler, şimdiye kadar bu yönde önemli mesafe katetmişlerdir. Türklerin bundan da güç alarak uyum çabalarını önümüzdeki dönemde daha da artıracaklarından eminiz. Hollanda makamlarının da bu çabaları teşvik edip destekleyeceklerini ummaktayız.

Hollanda bugüne kadar ülkesinde farklı kültürlere hoşgörülle yaklaşmıştır. Bu çeşitliliği bir zenginlik ve güç ögesi olarak görmüştür. Kültürler mozaigi olma vasfı Hollanda'yı daima ayrıcalıklı bir konuma getirmiştir. Bu geleneksel anlayışa ters düşen bazı düşüncelerin kalıcı ve belirleyici olmayacağına inanıyorum. Hollanda'ya özgü sağduyulu yaklaşımlar sonunda galip gelecektir. Avrupa Birliği'nin yüce tuttuğu ve aday ülke olarak bizim de paylaştığımız değerler de esasen farklı bir durumun yerleşmesine imkan tanımayacaktır.

∴ 610

Biz, entegrasyon konusunu gönderen ülke ile kabul eden ülke arasında önemli bir işbirliği alanı olarak görmekteyiz. Eğitim ve çalışma hayatını ilgilendiren kimi sorunların böyle bir işbirliği anlayışı çerçevesinde bir çözüme kavuşturulması mümkündür. Türk makamları olarak, iki dost ülke arasındaki karşılıklı işbirliği anlayışına uygun biçimde bu konuda her türlü katkıda bulunmaya hazırız.

Sayın konuklar,

Bilindiği üzere, halen Türkiye'nin AB'ne tam üyelik yöneliminde kritik bir dönemden geçmekteyiz.

Bu yıl sonunda Türkiye ile katılım müzakerelerine başlanması kararının alınması, 40 yıllık geçmişi bulunan Türkiye-AB ilişkilerinin en önemli aşamasını teşkil edecektir. Bu aşama Hollanda'nın AB Dönem Başkanlığına rastlayacaktır.

Hükümetimiz, müzakerelere başlanması için gerekli olan Kopenhag siyasi kriterlerini mevzuat olarak tamamlama iradesini TBMM'nin değerli desteğiyle hayata geçirmiştir. Mevzuatın etkin ve yeknesak biçimde uygulanması için kararlılığımızı da ortaya koyduk. Hedefimiz, düzgün ve etkin işleyen, kuralları ve kurumlarıyla yerleşmiş en yüksek demokrasi düzeyidir.

Türkiye'nin AB üyeliğine tereddütle bakan bazı görüş ve yaklaşımların bulunduğunu hepimiz bilmekteyiz. Bu çerçevede ifade edilen kaygılar yersizdir. Hollanda kamuoyu Türkiye'nin üyeliğini objektif şekilde değerlendirme yeteneğine sahiptir. Bu açıdan Hollanda'da yaşayan vatandaşlarımıza da

önemli görevler düşmektedir. Onlar da, çağdaş, demokratik ve modern Türkiye'yi en güzel şekilde buraya yansıtma gayreti içerisinde olacaklardır.

Yaşanılan ülkeye entegrasyon arttıkça aidiyet duygusunun da arttığı bilinen bir olgudur. Üyelik müzakerelerinin başlatılması Türkiye-AB ilişkilerini daha da güçlendirecektir. Bunun entegrasyon sürecine de olumlu yansımaları olacaktır. Böylece, hem vatandaşlarımız, hem de Hollandalı dostlarımız aynı Avrupa ailesine mensup olmanın ve bunun beraberinde getirdiği ortak yaşamı paylaşmanın mutluluğunu hissedeceklerdir. Yeter ki, önyargılar aşılsın.

4-5 Nisan 2004 tarihlerinde Maastricht Üniversitesi ile işbirliği içinde Maastricht'te düzenlenecek olan bir sempozyuma konuşmacı olarak katılacağım. Türkiye-AB ilişkileri konulu bu sempozyumun Türkiye'nin AB yönelimi konusunda bilgi eksikliğinden kaynaklanan kimi yanlış algılamaya ve değerlendirmelerin giderilmesine ve konunun gerçeklere dayalı bir temelde sağlıklı biçimde ele alınmasına katkıda bulunacağına inanıyorum.

Değerli konuklar,

Hollanda, tarihe malolan 400 yıllık sürede yakın ilişkiler geliştirdiğimiz, ortak değerleri paylaştığımız, dost ve müttefik bir ülkedir. Hollanda ile AB içinde ortaklık ve NATO çerçevesinde ittifak bağlarına sahibiz. Ayrıca, başta ekonomi, ticaret, kültür, eğitim, savunma ve güvenlik olmak üzere pek çok alana yayılmış işbirliğimiz bulunmaktadır. Gerçekleştirilen doğrudan yabancı sermaye yatırımı bakımından, Hollanda Türkiye'de en önde gelen ülkelerden biridir. 2003 yılında 900.000 dolayında Hollandalı turist Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Bu rakamın bu yıl 1 milyonu aşması beklenmektedir. İkili ticaret hacmimiz 3 milyar Euro'yu aşmış durumdadır. Biz bu yakın ilişkileri her alanda daha da geliştirmek kararlılığımızda.

İnanıyorum ki, Hollanda toplumu ile kaynaşmış olan siz Hollanda-Türk toplumu, iki ülke arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine katkıda bulunacak canlı bir köprü işlevi görmeye devam edeceksiniz. Bu bakımdan sizlerin Hollanda'daki mevcudiyeti bizim açımızdan son derece önemli ve değerlidir.

Sizlere Rotterdam ve Deventer Başkonsolosluklarımız vasıtasıyla hizmet vermekteyiz. Hizmet merkezli bir görev bilinci içindeki Başkonsolosluklarımızda işlemlerinizin süratli ve hatasız yapılabilmesi için yeni bir bilgisayar sistemi kurulmuştur. Vatandaşlarımıza daha etkin ve süratli hizmet verilmesi için çabalarımızı arttırarak sürdürmekte kararlıyız.

Konsolosluk hizmetlerinin yalnızca bürokratik işlemlerden ibaret olmadığını bilincindeyiz. Haklarımızın korunması ve gözetilmesi için gerek Hollanda'daki gerek Türkiye'deki makamlarımız çaba harcamaktadırlar. Bu çalışmalarından daha etkin bir şekilde sonuç alınabilmesi sizlerin de işbirliğiniz vasıtasıyla gerçekleşebilecektir. Bu çerçevede, sizlerin de Başkonsoloslukları-

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

mızla yakın işbirliği içinde olmanızı, olabilecek görüş, öneri ve şikayetlerinizi bize aktarmakta hiçbir şekilde tereddüt etmemenizi beklemekteyiz.

Sözlerime son verirken, tarihi Türkiye-Hollanda dostluğuna katkı sağlayan bu önemli etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen bütün yetkililere tekrar teşekkürlerimi sunarım. Bu yıl yapılacak diğer 40. yıl kutlamalarının da başarılı geçmesini temenni ederim. Bu toplantıya katılan değerli Hollandalı dostlarımızı ve değerli vatandaş ve soydaşlarımı anavatandan getirdiğim sevgi ve esenlik dilekleriyle selamlarım.

■■■■ **Gelişen 8 Ülke (D-8) Günü Vesilesiyle**
■■■■ **D-8 Üyesi Ülke Dışışleri Bakanlarına**
■■■■ **Hitaben Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 15 Haziran 2004 **H**onorable Ministers,

613 ∴

Dear colleagues,

I would like to welcome you all at a luncheon here in İstanbul on the occasion of the D-8 Day. I hope that your stay up to now has been enjoyable.

The Meeting of the Ministers of Foreign Affairs of the OIC provided us with this excellent opportunity of celebrating our D-8 Day at this level. This is its first commemoration since the decision was adopted only this year at the Tehran Summit.

The D-8 initiative has been launched and developed in a spirit of genuine friendship and understanding. It was based on the principles, “peace instead of conflict”, “dialogue instead of confrontation”, “cooperation instead of exploitation”, “justice instead of double-standards”, “equality instead of discrimination” and “democracy instead of oppression”.

Our significant economic potential and our common approach to the world economic situation have brought us together under the framework of D-8. Indeed, international co-operation is an essential element in today’s globalizing world for faster achievement of national economic development and welfare.

It is obvious that, such cooperation can best be accomplished among countries that share common values. Our common purpose is to improve the economic welfare and happiness of our peoples. The more concrete results we obtain out of this, the better we will serve our respective countries.

Here, I would like to emphasize the importance of the decisions taken during Tehran Summit: Particularly, decisions regarding the enhancing the effectiveness and efficiency of the activities of our Group and developing necessary framework for further facilitating the intra-trade among the Member States. The Summit have reviewed and evaluated the progress in the implementation of the D-8 projects and programs so far reached. Very valuable and innovative ideas for future course of action were put forward.

Turkey continues to attach importance to D-8 as a forum for promoting economic cooperation. Once again, I would like to reiterate our commitments to the goals and objectives of D-8. We stand ready to work hand in hand with the member states in all fields of cooperation in a more efficient and effective way.

Last but not least, I would like to thank our Commissioners who spent great efforts to revitalize and strengthen the D-8 cooperation. My special thanks also go to Ambassador Mr. Ayhan Kamel, distinguished Executive Director of D-8 and his very small but able staff for their most valuable work towards deepening and boosting our cooperation.

**NATO Gençlik Zirvesi'nde
Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 30 Haziran 2004

Distinguished participants
to the NATO Youth Summit,
Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

I am truly honored to address the future opinion
leaders coming from every corner of the
Transatlantic community.

615 ∴

The NATO Youth Summit has been a remarkable achievement. This is particularly thanks to your contributions.

I should thank the organizers for making this memorable meeting of young minds a successful reality.

The true test of any political organization lies in its capacity to attract fresh thinking and capture the imagination of the youth. This Youth Summit has demonstrated that the Alliance has passed this test.

The NATO Youth Summit has been hosted by a society that is literally young. 29 percent of the Turkish population is under the age of 14. This is Turkey's fundamental strength.

The modernity that is a hallmark tradition of the Turkish society owes its vitality to the constant challenge of reflecting new ideas in the country's development.

The founder of this Republic, Kemal Atatürk, has underscored that future belongs to the youth. This was a warning as well as a celebration. Turkey is determined to raise new generations of leaders in political, civic, security,

opinion and business affairs that are in tune with the dynamics of the modern day and age.

The Turkish democracy also displays a youthful vitality. Our steps to attain highest democratic standards have been nothing short of revolutionary. We pride ourselves with our democracy.

Democracy is a human achievement that unleashes infinite human potential and human progress. Democracy is a treasure of human civilization not a property of any specific culture.

Towards the end of this year, we expect EU leaders to open accession talks with Turkey recognizing our democratic achievements as well as our current and future contributions to the Union.

On our part, the list of things to do have become the list of things we have done. Now, it is up to the EU to promote the prodigy of European integration, democratic progress, and harmony of civilizations.

∴ 616

Dear participants,

The transatlantic community itself is one that is founded above all on shared democratic ideals. The NATO alliance's fundamental reason of being is to protect and nourish our shared values.

And, the Alliance has been living up to this task since its inception. All our democracies owe a degree of gratitude to the existence of the NATO alliance; to the joint struggle we have won to promote freedom and the joint struggle that we have undertaken to defeat terrorism.

But make no mistake. The alliance is not one of silent coalescence. It is not agreement on all issues. NATO is the embodiment of our joint purpose and democratic habits.

The Alliance owes its health to the robust debate that our populations, young and old, have never failed to nurture. NATO has been strengthened by every debate that its members have undertaken. Its consistent track record of adaptation, whether internal or external, and thus remaining on the cutting edge, has been a culmination of the vitality of our discussions.

NATO is not a talk shop. As the Alliance leaders have underscored "our alliance is taking on new missions, projecting stability where it is needed to defend our security and our values."

The NATO Istanbul Summit has taken new steps that define the new NATO. While our leaders have reaffirmed the vital transatlantic link, they have also built new bridges to regions of strategic importance.

And, NATO does not provide yesterday's answers to tomorrow's problems.

It evolves in tandem with the challenges of globalization. It does so as a “genuine partner for other multilateral organizations and countries across Europe into Central Asia, across the Mediterranean and beyond.”

This has been a Summit in which the Heads of State and Government of seven new members have participated for the first time. It has also been a Summit where the future of NATO enlargement has been shaped.

The launch of the Istanbul Cooperation Initiative and further development of our Mediterranean Dialogue have reaffirmed that if there is a humble role to play to promote stability and further progress in our southern neighborhood, the alliance will not shy away from its share of responsibility. And, dialogue, cooperation and respect are our fundamental tenets.

In this city that binds continents and cultures, the NATO Istanbul Summit and the NATO Youth Summit have carried our precious alliance to the future.

617 ::

Dear participants,

The summits have resonated the call of the Turkish embrace.

Turkey’s foreign policy reflects this warm and peaceful embrace. We have been redefining our strategic culture to promote, more vigorously than ever, regional cooperation and multilateral solutions in the complex of regions that we straddle.

Turkey is a founding member of a myriad European and transatlantic organizations and initiatives. Turkey is the brain father and host to a number of regional endeavors in a multitude of regions. The Black Sea Economic Cooperation Organisation has its headquarters merely a few kilometers away from where we are.

In addition to the NATO Summit, only a couple of weeks ago we have hosted the Foreign Ministers of the Organization of the Islamic Conference. We will bring together the EU and OIC ministers for the second time in Istanbul this October.

Turkey’s membership in European, Transatlantic, Black Sea, Mediterranean, Muslim world institutions is recognized as an asset for all our partners.

Therefore, any allusion to a clash of civilizations breaks down in Turkey and in Turkey’s foreign policy.

Therefore, Turkey is a country and a society with a message of universal import. And, I know, the world listens.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

We are about to conclude this historic gathering of the powerful young brains that will shape the future of our societies and indeed of the world.

As a farewell, I ask you to take to your countries our message of peace, tolerance and harmony, as well as joint perseverance to confront whatever challenge to our security and values.

Thank you.

■■■■ **“İnsan Hakları Alanında Yeni Taktikler”**
■■■■ **Konulu Uluslararası Sempozyumda**
■■■■ **Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 29 Eylül 2004

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

619 ∴

It is a pleasure for me to welcome you in Ankara for the International Symposium on New Tactics in Human Rights. This symposium provides a very timely opportunity for human rights defenders from around the world to share their experiences and expertise.

Indeed, human rights activities now constitute an indispensable and increasingly important dimension of our global and domestic agendas. Politicians, diplomats, executives, scientists and others need your advices and warnings so that they can implement their duties without ignoring human rights concerns.

In many aspects of our lives, from political system to education, from economic-social order to family and health system, your inputs through the human rights angle would be most valuable.

As you all know, Turkish society has, in the past two years especially, achieved spectacular human rights reforms. Therefore, I believe that no other venue than Turkey would better reflect the spirit of this symposium. I am assured that the conclusions of this symposium will be useful for all of us.

Ladies and gentlemen,

My Government, since its coming into power, has been keen on implementing major political and economic reforms. We have been

determined to upgrade our democracy, to attain highest standards of human rights protected by consolidated transparency and accountability of the system.

We would not put any excuses in front of us for any shortcoming we had in this respect. A strong economy and a peaceful diplomacy naturally fostered our human rights practices. Growing awareness and expectations of our people on human rights issues have been an incentive in our reform process. In return, we believed that the Turkish people fully deserved benefiting from such values.

The requirements of EU harmonization have naturally played a crucial role in further accelerating our reforms. Actually, this has also been the case with all other aspirant countries. All institutions of our society, from civilian and military bureaucracy to the mass media and from the civil society to the Parliament, have been most helpful to us in our efforts. Civil society and NGO's, for which we have dedicated a chapter in our Government program have been major contributors to our efforts. We consulted frequently those NGO's focused on Human Rights issues.

∴ 620

Ladies and gentlemen,

Our reform policy has three main pillars:

- screening the Turkish legislation,
- becoming party to international human rights instruments and
- taking the necessary measures for full implementation.

We have been screening the Turkish legislation in view of international documents, such as the UN conventions, the OSCE documents, the European Convention on Human Rights and other Council of Europe documents, the case-law of the European Court of Human Rights, and, last but not least, the EU acquis and the Copenhagen criteria. So far, eight reform packages and two substantial set of constitutional amendments have been adopted.

Meanwhile, the adoption of the new Civil Code at the beginning of 2002 and the recent adoption of the new Penal Code are the other benchmarks of the legislative reforms.

As for the international documents, one can confidently state that recently Turkey has made impressive progress. Turkey is now party to the all principal human rights conventions of the United Nations. The ratification process of the two optional protocols to the International Covenant on Civil and Political Rights are also under way. Protocol No.6 to the European Convention on Human Rights, abolishing death penalty,

was ratified in November 2003. We also signed Protocol No.13 abolishing death penalty in all circumstances, which will be ratified soon.

The government has also taken important steps to ensure effective and full implementation:

- Comprehensive joint projects (in cooperation with the Council of Europe and the European Union) on human rights training for the security forces as well as the judiciary are continuing.
- Bilateral programmes with several European countries have also been initiated.
- The Reform Monitoring Group was established at political level to overview the progress in the actual implementation of the reforms. The Group which I personally chair comprises also the Minister of Justice and the Minister of the Interior. We convene regularly to address the issues related to implementation. We shall continue to do so.

The ambitious reform process ensured substantial progress, with regard to abolishment of death penalty, fight against torture and ill treatment, reforming the prison system, freedom of expression, freedom of association and assembly, freedom of religion, functioning of the judiciary, civil-military relations, economic, social and cultural rights and anti-corruption measures.

621 ::

I would like to bring your attention to the fact that, Turkey has dared to speed up her reforms at very special circumstances:

- A major war has been taking place in a neighbouring country.
- International terrorism has been on rise.
- Even most liberal nations have been taking measures restricting fundamental liberties for security reasons.

Anyway, we take pride that our efforts are acknowledged by the international community. Our achievements have not only been appreciated in the West but also attracted attention from the East.

Distinguished guests,

Being encouraged by the title of this symposium, I would like to sum up our own tactics in human rights:

- First, sincere political resolve together with public support and civil society involvement;
- Second, legal and administrative measures combined with monitoring procedures.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

- Third, to see this as a process of perfection which needs constant attention and improvement.

In conclusion, I would like to convey our thanks to all who made the convening of this symposium possible. I wish you every success in your endeavours aimed at promotion and protection of human rights.

Thank you.

**Birinci Türk-İtalyan Forumu'nda
Yapılan Konuşma**

∴ Roma, 25 Kasım 2004

Ekselanslar,

Değerli Misafirler,

Hanımevendiler ve Beyefendiler,

Konuşmama başlarken, Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizin tarihi bir aşamaya girdiği bir dönemde bu forumu düzenleyen herkese teşekkür etmek istiyorum.

623 ∴

Bugün burada yapacağımız tartışmaların, önümüzdeki zamanı en iyi şekilde nasıl kullanacağımıza ilişkin yeni fikirler ortaya koyacağına inanıyorum.

İtalya'nın geçen yıl başarıyla yerine getirmiş olduğu AB Dönem Başkanlığı sırasında katılım sürecimize verdiği destek bugün de devam etmektedir. Bu desteğin önümüzdeki dönemde de süreceğine güveniyoruz.

Küçük Asya, tarih içinde, bugünün modern Türkiye'sine dönüşürken, İtalya yarımadasındaki devletler ve halklarla sürekli bir etkileşim vuku bulmuştur.

Venedik, Cenova ve Piza gibi şehir devletlerinin Doğu Akdeniz'de ticari koloniler kurmalarıyla bu karşılıklı etkileşim de yoğunlaşmıştır.

İstanbul gibi önemli liman kentlerinden ve Anadolu'dan Rumeli'ye Avrasya ticaretini yapanlar da başlıca İtalyanlardı.

Bu dönemde Türklerle İtalyanlar arasındaki kültürel alış-veriş aynı şekilde hızla gelişmişti. Sanatların beşiği olan İtalya'dan öğretmenler davet ediliyordu. Daha 19. yüzyılda Verdi'nin besteleri İtalya'daki dünya prömiyerinden sadece birkaç yıl sonra İstanbul'da seslendiriliyordu.

İtalyanlarla dostluğumuz ve ilişkilerimiz yüzyılların sınavından başarıyla geçmiştir.

Türkler ve İtalyanlar olarak tarihimizin çeşitli dönemlerinde çeşitli tecrübeler yaşamış milletler olarak barışın, güvenliğin ve istikrarın gerçek değerini biliyoruz.

Kültürel ve tarihi mirasımız bugünün toplumsal davranışlarının anlaşılmasına yardım etmektedir. Türkiye ve İtalya, büyük medeniyetleri barındırmış ülkeler olarak çeşitlilik ve hoşgörüyü değerlendirecek en iyi konumdaki devletlerdir.

Bu tecrübelerimiz şimdi genişleyen AB'nin ortak amaçları için kullanılacaktır.

Hanımevendiler ve Beyefendiler,

Türkiye ve İtalya'nın ortak coğrafyasını Akdeniz oluşturmaktadır. Akdeniz, çeşitlilik ve ortak kimliğin birlikte ortaya çıktığı özgün bir alandır.

Bu alan, tarih boyunca önemli bir geçiş yolu olarak bütün stratejik çözümlerin bir unsurunu teşkil etmiştir.

∴ 624

Burada belirli bir birarada olma anlayışı mevcuttur. Bununla birlikte bu bölge, güvensizlik, istikrarsız iç şartlar ve ekonomik farklılıklardan kaynaklanan bunalımların da yaşandığı bir yerdir.

Bu durum, güvensizlik, silahlanma, radikalizm ve göç gibi fenomenlerin gelişmesiyle de sonuçlanmaktadır.

Günümüzde Soğuk Savaş geride kalmıştır. Artık Akdeniz bölgesinin kendi farklı kimliğini ortaya koyma imkanına kavuştuğunu söyleyebiliriz.

Akdeniz Forumu ve Barcelona Süreci gibi çok taraflı girişimler, bu "bölgeselleşme" eğilimini teyit eden olumlu gelişmelerdir.

Akdeniz bölgesindeki gelişmeler, komşu bölgelerdeki gelişmelerle yakından ilişkilidir. Bu, özellikle AB, Balkanlar ve Ortadoğu bakımından geçerlidir. Bölgesel istikrar çok sayıda tehditle karşı karşıyadır. Bu durum, kapsamlı ve bölgelerarası işbirliğini gerektirmektedir.

Kalıcı istikrar, ancak insan haklarını, temel özgürlükleri ve demokratik değerleri de içeren ekonomik ve kültürel boyutları da kapsayan bir işbirliğiyle sağlanabilir.

AB, işte bu bağlamda Akdeniz Bölgesi ve ötesine esaslı katkıda bulunabilir. Bu alanlarda bölgeyi ve burada yaşayan toplumların sosyal yapısını bilen iki ülke olarak, Türkiye ve İtalya önemli katkılar yapmaktadır. Bu katkılar AB çerçevesinde daha da artacaktır.

Hanımevendiler ve Beyefendiler,

AB'nin, mevcut ve gelecekte komşu olacağı bölgelere yönelik olarak yeni bir yaklaşım benimsemekte olduğunu memnuniyetle görüyoruz.

Bu yeni politikanın etkili bir şekilde uygulanması evrensel değerlerin çeşitli işbirliği biçimleri yoluyla yayılmasını sağlayabilir. Yeni Komşuluk Politikası'nın istikrar, güvenlik ve refah alanının Birliğin dış sınırlarının ötesine yayılmasında önemli etkileri olabilir.

Bunun sonucunda AB'nin komşu ülkelerle olan sınırlarından "dış sınırlar" olarak değil, işbirliğinin olduğu "ortak sınırlar" olarak söz edebiliriz.

AB'nin gelecekteki üyelerinden birisi olarak Türkiye, bu yeni politikanın amaçlarına yapıcı katkılarda bulunmaya muktedirdir.

Türkiye olarak, devam eden çeşitli girişimlerin birbirlerini tamamlamalarına ve yapıcı bir sinerji oluşturmalarına yardımcı olabiliriz.

Bu bağlamda, Avrupa Birliği, Balkanlardan Ortadoğu'ya, Kafkaslara ve Orta Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada "yumuşak" gücünü daha fazla kullanma kabiliyetini artırabilir.

Hanımfendiler ve Beyefendiler,

Fiziki sınırların anlamını kaybettiği ve insanlar arasındaki temasların öne çıktığı bir dünyada AB'nin sınırları da yeniden tanımlanmaktadır.

Yeni AB sınırları birçok unsura sahip olacaktır. Tarih, pragmatizm ve hoşgörü de bu unsurlar arasında yer alacaktır.

AB olgunluk çağına eriştikçe, Avrupalılığı belirli bir coğrafi bölgeye ya da inanç ve gelenek sistemine bağlamak daha da zorlaşacaktır.

İdeolojik sınırlamaları aşan bir AB, küresel düzeyde siyasi hedeflerini belirleme ve bunlara ulaşma yolunda daha iyi bir donanıma sahip olacaktır. Bu yeni yaklaşım, yaşlı kıtımızı dünyanın önde gelen güçlerinden birine dönüştürecektir.

Rönesans ve Aydınlanma çağının değer ve tecrübeleri, AB'nin diğer kültürlerin ışık ve renklerini de içine almasına izin vermelidir. Bu noktada Türkiye de önemli katkılar sağlayacaktır.

Hanımfendiler ve Beyefendiler,

Türkiye'nin iç dinamikleri yeni şartlara hızla uyum için her zaman hazır olmuştur. Türkiye'nin bu yeteneği, büyük bir dönüşüm projesi olan AB ile özellikle alakalı bir durumdur. Türkiye, Helsinki Zirvesi'nden bu yana birçok alanda AB standartlarını karşılama yolunda önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

Halkımızın beklentileri doğrultusunda, AB norm ve müktesebatına da uyan birçok anayasal değişiklik ve yasal reform düzenlemeleri yaptık. Böylece demokrasimizi her alanda en ileri standartlara kavuşturduk: Temel hak ve öz-

gürlükleri tam olarak hayata geçirdik. Sivil toplumu güçlendirdik. Kültürel, dinsel ve dilsel çeşitliliğimize saygıyı pekiştirdik.

Esasen onyıllardır uygulamadığımız idam cezasını yasal olarak da tamamen kaldırdık.

Yolsuzlukla mücadele yasalarını güçlendirdik ve bu alandaki temel uluslararası sözleşmelere taraf olduk.

Memurların hareketlerinden sorumlu olmalarına dair kanunlar ile idarede şeffaflığı sağlanmasına yönelik kanunlar kabul ettik.

Kamu yönetiminin merkezîyetçi olmayan ve daha düzenli yapıya kavuşturulması için bir reform projesi hazırlanmıştır.

Kamu alanında şeffaflık sağlanmasını teminen kapsamlı bir çerçeve oluşturan Bilgi Edinme Kanunu yürürlüğe girmiştir.

AB yetkililerinin ifadesiyle Türkiye “sessiz bir devrim” gerçekleştirmiştir. Bu gelişmelerin sonucu olarak, Komisyon müzakerelerin açılmasını tavsiye etmiştir.

∴ 626

Bu tarihi önemi haiz bir gelişmedir.

Standartlarımızı ve uygulamamızı daha da iyileştirme yönündeki çalışmalarımız gelecekte de devam edecektir. Bunu süreklilik arz eden bir görev olarak görmekteyiz. Halkımız, Parlamentomuz ve kamuoyumuz bu çabalarımızı tam olarak desteklemektedir.

Ekonomik alanda da reformlar gerçekleştirdik. Yapısal reformlarımızı tamamlamaya kararlıyız.

Enflasyonu ve faizleri daha da indirmeye ve önümüzdeki yıllarda sürdürülebilir büyümeye ulaşmaya odaklanacağız.

Yapısal reformlar alanında başlıca hedeflerimiz vergilendirme, sosyal güvenlik ve tarım ile kayıt dışı ekonomiyle mücadele olacaktır. Bankacılık sektörü de ilave reformların yapılabacağı bir alan olmaya devam edecektir.

Sürdürülebilir bir siyasi ve ekonomik istikrar ortamının Türkiye’den göç üzerinde caydırıcı ve bunun aksine diğer genişlemelerde olduğu gibi Türkiye’ye geri göçü cesaretlendirici bir etkisinin olacağına eminim.

Hanımfendiler ve Beyfendiler,

Aralık ayındaki Avrupa Konseyi Zirve toplantısı yaklaştıkça, Türkiye’nin AB’ye katılımı konusunun bazı AB ülkeleri kamuoylarında canlı bir tartışmaya yol açmış olduğunu görüyoruz. Bunu saygıyla karşılıyoruz. Ancak, bu tartışmanın bu erken aşamada Türkiye’nin “tam üyeliği” üzerinde yoğunlaşmış olmasını talihsizlik olarak değerlendirmekteyim.

Evet, üyelik bizim tek hedefimizdir. Ama Birliğe tam katılım, yıllar sonra, katılım müzakerelerinin başarıyla sonuçlanmasıyla ulaşılabilecek bir hedeftir.

Bir başka deyişle, bugünkü esas konu katılım müzakerelerinin başlatılmasıdır. Katılım, bu sürecin sonunda Türkiye'nin tam üyeliği için gerekli tüm koşullar sağlandığında gerçekleşecektir.

Öte yandan, Türkiye'nin Birliğe üyeliğinin getireceği stratejik, ekonomik ve kültürel derinlik ve genişliğe dair Avrupa içinde giderek artan bir bilinç ortaya çıkmaktadır. Bunu görmekten de memnuniyet duymaktayız.

Bu bağlamda, Avrupa kaynaklı çeşitli bağımsız çalışma ve raporlarda, Türkiye'nin üyeliğinin getireceği yararların Birlik açısından olabilecek dezavantajların kat kat üzerinde olduğuna yer verilmektedir.

Komisyon tarafından yayınlanan etki değerlendirmesinde de benzer şekilde Türkiye'nin üyeliğinin her iki taraf için de getireceği önemli fırsatların analizi yapılmaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye'nin katılım sürecinin hiç bir zaman "bir tarafın kazancınının diğer tarafın kaybı" şeklinde bir gelişme teşkil etmemiş olduğu gerçeğinin akıldan çıkarılmamasının önemli olduğunu düşünmekteyim.

Türkiye, AB ve her bir AB üyesi ülke tam üyeliğimizden kazançlı çıkacaktır.

Bu da, Türkiye ve AB'yi her zaman birbirine bağlamış ve ilerde de birlikte tutacak en önemli unsurdur.

İzin verirseniz, Türkiye'ye tam üyelik perspektifi yerine özel ortaklık statüsü verilmesini önerenlere de bu vesileyle son bir defa daha cevap vermek istiyorum:

Herşeyden önce, Türkiye, AB'yle zaten kapsamlı ve özel ilişkilere sahip bulunmaktadır.

- Gümrük Birliğimiz sekiz yıldır işlemektedir. Halen Gümrük Birliğini derinleştirme yönünde çabalar mevcuttur.
- Türkiye ile AB arasında Avrupa Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası alanında işbirliği mekanizmaları teşkil edilmiştir.
- Katılım öncesi stratejisi, kapsamlı siyasi ve makro ekonomik diyalog ayrıca, mali işbirliği marifetiyle tamamen işler halde bulunmaktadır.
- AB'yle hizmetler ve kamu alımlarının serbestleştirilmesi konusundaki görüşmelerimiz devam etmektedir.

Kısacası, bizim açımızdan tam üyeliğin alternatifi bulunmamaktadır.

Ekselanslar,
Değerli Katılımcılar,

Türkiye'nin tam üyeliği konusunda, sadece verilmiş sözler hakkında konuş-

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

muyoruz. Bu hususta, bağlayıcı ve anlaşmalara dayalı hukuki yükümlülükler ile AB müktesebatının ayrılmaz parçası oluşturan en yüksek siyasi düzeyde alınmış ve teyit edilmiş kararlar bulunmaktadır.

Artık AB'nin taahhütlerini yerine getirmesinin zamanı gelmiştir.

Üye ülkelerin, gelecek ay katılım müzakerelerini 2005'in ilk yarısında başlatmak üzere şartsız ve kesin olarak karar almalarını bekliyor ve ümit ediyoruz.

İtalya sözkonusu olduğunda endişeye mahal olmadığını biliyoruz, zira bu kararda İtalya'nın tam desteğine güvенеbileceğimizden eminiz.

Teşekkür ederim.

■ ■ ■ ■ **Ermeni İddiaları Konusunda TBMM’de**
■ ■ ■ ■ **Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önerenin**
■ ■ ■ ■ **Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 13 Nisan 2005

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

629 ∴

Yüce Meclis’in ulusça üzerinde büyük hassasiyet duyduğumuz bir mesele olan Ermeni iddiaları üzerinde genel görüşme yapmasını fevkalade yararlı görüyorum. Bu yıl, sözde soykırımın 90. yılı olduğu gerekçesiyle Türkiye aleyhine yürütülen faaliyetler yoğunlaştırılmış bulunmaktadır. Böyle bir dönemde yapılan bu genel görüşmenin, ülkemizin bu iddialara karşı yürütmekte olduğu mücadele bakımından önemli katkı sağlayacağına inanıyorum.

Değerli Milletvekilleri,

Öncelikle bir hususun altını çizmek istiyorum:

Konuşmamda kullanacağım “Ermeni” tanımlamasıyla hiçbir şekilde Ermeni kökenli vatandaşlarımızı kastetmiyorum. Onlar devletimize yürekten bağlı, her türlü vatandaşlık yükümlülüklerini yerine getiren, ülkelerinin daha iyi günlere taşınması için toplumsal katkılarını esirgemeyen vatandaşlarımızdır. Bu vesileyle, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden Cumhuriyet’e, sekiz yüzyılı aşan ortak yaşantımıza sanat, bilim, ticaret gibi birçok alanda katkıda bulunan Ermenileri de saygıyla anıyorum.

Diğer yandan, Türkiye dışında yaşayan Ermeniler arasında, Türk halkı ile dostluğa özen gösteren ve bu yolda çaba harcayan, Türkiye ile kültürel ve in-

sani bağlarını sürdürmeye gayret eden çok sayıda cesur ve dirayetli Ermeni dostlarımız bulunmaktadır. Buradan kendilerine olan takdir ve dostluk duygularımızı ifade etmek isterim.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Türkiye uzun süreden beri soykırım iddialarıyla ilgili olarak çok iyi organize olmuş, her fırsatı değerlendirmekten kaçınmayan bir kampanya ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu örgütlü kampanya halkımız ve ülkemiz aleyhine yaklaşıklık bir asır öncesinde yaratılmaya başlanan önyargılara, iftira, yalan, abartma ve saptırmalara dayandırılmaktadır:

Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılmasını sağlamak amacıyla savaş sırasında Ermenilerin kitle halinde öldürülmekte oldukları propagandasını işleyen, İngiliz Savaş Bakanlığı'nın propaganda bürosunun yayınladığı meşhur "Mavi Kitap" malumunuzdur.

:: 630

Yine zamanın İstanbul'daki ABD Büyükelçisi, yanında çalışan bazı aşırı Ermenilerden aldığı bilgilerden yola çıkarak, kendisine parlak bir siyasi gelecek hazırlamak amacıyla yalan dolu anılar yayınlamıştır. Böylece halkımız ve ülkemiz aleyhine önyargıların yeşermesine katkıda bulunmuştur.

Bu gibi kitaplar ve propaganda yayınları incelendiğinde görülen manzara, 1915 yılının bir günü ülkemiz topraklarında yaşayan Ermenilerin, durup dururken katliama tabi tutulduğudur. Konunun vahim tarafı, bu gibi propaganda malzemesinin, tutarsızlıkları, düzmece oldukları, hangi amaçlarla kaleme alındıkları açıkça ortada iken halen bazı çevreler tarafından muteber addedilmeleridir. Bu yayınların sözde bilimsel eserlere kaynak veya dayanak alınmaları daha da vahim neticeler ortaya çıkarmıştır.

Öte yandan, bazı yabancı bilim adamları, objektif ve dürüst araştırmaları sonucunda sözkonusu iddialardaki abartı ve yanlışları tespit etmiş bulunmaktadırlar. Buna göre yapılan dengeli değerlendirmeleri de dünyaya açıklamışlardır.

Değerli Milletvekilleri,

1915 yılında meydana gelen olayları sağlıklı analiz edebilmek için 1915 yılından önce neler yaşandığını iyi incelemek gerektiğini düşünüyorum.

Türklerin Anadolu'ya ayak bastığı 11. yüzyıldan 19. yüzyılın sonlarına kadar 800 yılı aşkın bir süreyle Türk-Ermeni ilişkileri barış ve karşılıklı güven esaslarına dayalı olarak gelişmiştir. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethinden sonra Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan Ermeniler "millet" adı altında örgütlenmişlerdir. Kendi dini liderlerinin yönetiminde devletin sağ-

ladığı huzur ve özgürlük içinde yaşamaya başlamışlardır. Osmanlı'nın "sadık millet" olarak gördüğü Ermeniler Osmanlı bürokrasisinde bakan, paşa, savcı, büyükelçi, vali, yargıç olarak üst düzey görevlere getirilmişlerdir. Hiçbir ayrıma tabi tutulmamışlardır. Ancak, 1820'lerden sonra Çarlık Rusya'sı, zamanın İngiltere ve Fransa hükümetleri, aralarındaki nüfuz ve çıkar mücadelesinde Ermenileri Osmanlıya karşı kullanılacak önemli bir unsur olarak görmüşlerdir. Bu güçler, bu doğrultuda Doğu Anadolu'da Ermenilere hayali bir Ermenistan vaat etmişlerdir. Balkanlarda bağımsızlık yolunda yaşanan gelişmeler de aynı yöndeki çabaları artırmıştır. Bu devletlerin kışkırtmaları sonucunda 1880'den itibaren çeşitli Ermeni komiteleri kurulmaya başlanmıştır. 1887'de Cenevre'de Hınçak, 1890 'da ise Tiflis'te Taşnak Komiteleri ortaya çıkmıştır. Her iki Komitenin ortak hedefi Osmanlı topraklarında Ermenilerin yaşadığı bölgeleri içeren bir Ermeni devleti kurulması olmuştur.

Daha sonra Osmanlı sınırları içinde de örgütlenen bu komitelerin kışkırtmaları sonucu Osmanlı'ya karşı Ermeni isyanları başlamıştır. Bunlar, uyguladıkları suikast ve banka baskını yöntemleriyle şimdi dünyanın ve insanlığın başına bela olan terörizmin öncüleri olmuşlardır.

631 ::

Bazı Ermeni gruplar, başta Erzurum, Kayseri, Yozgat, Çorum, Merzifon, Van ve Adana olmak üzere Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde ayaklanmışlardır. Ermeni Komiteleri tarafından başlatılan isyanların temel hedefi, Osmanlı İmparatorluğu'nun isyanları bastırma girişimlerini her seferinde katliam olarak takdim etmek ve Batılı büyük güçleri Ermeniler lehine müdahaleye teşvik etmek olmuştur.

Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması ve Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleri'ne karşı savaşa girmesi aşırı eğilimli Ermenilerce büyük bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, kurulan gönüllü Ermeni alayları, Rus ordularının Doğu Anadolu'ya girmesi ile birlikte savunmasız kalan Türk şehir, kasaba ve köylerine saldırarak çocuk ve kadınlar dahil sivillere karşı katliama girişmişlerdir. Osmanlı kuvvetlerini arkadan vurmuşlardır. Osmanlı birliklerinin hareketini engellemişlerdir. İkmal yollarını kesmişlerdir. Yaralı konvoylarını pusuya düşürmüşlerdir. Köprü ve yolları imha etmişlerdir. Şehirlerde ayaklanarak Rus işgalini kolaylaştırmışlardır.

Osmanlı Hükümeti, bu durum karşısında, Ermeni Patriğini, mebuslarını ve diğer önde gelenlerini çağırarak Ermenilerin Müslümanları katletmeye devam etmeleri halinde gerekli önlemleri alacağını bildirmiştir. Ancak, bu uyarıdan sonuç alınamayınca Hükümet 24 Nisan 1915 tarihinde Ermeni komitelerini kapatmıştır. 235 kişiyi devlet aleyhine faaliyette bulunmaktan tutuklamıştır. Ermeni çevrelerinin her yıl "sözde Ermeni soykırımı"nın yıldönümü diye andıkları 24 Nisan, işte bu komitelerin kapandığı, komitecilerin yani o günkü teröristlerin tutuklandığı tarihtir.

Osmanlı Hükümeti, 27 Mayıs 1915 tarihinde, maruz kaldığı bu büyük iç ve dış tehdit nedeniyle benzer tehlikelerle karşılaşan tüm ülkelerin almakta te reddüt etmediği bir savunma önlemine başvurmuştur: Savaş bölgelerinde oturan Ermenileri güneydeki Osmanlı topraklarına sevk etme yani tehcir kararı almıştır. Ermeni nüfus bu karardan zamanlıca haberdar edilmiştir. Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra nakil işlemi başlamıştır. Ayrıca, İstanbul'da ve Anadolu'da sıcak savaş bölgesinden uzakta yaşayan Ermeniler tehcir kararının dışında tutulmuşlardır.

Osmanlı Hükümeti, sözkonusu Ermenilerin savaş dışı bölgelere yeniden yerleştirilmesi sırasında Ermeni nüfusun zarar görmemesi için gerekli güvenlik önlemlerinin alınması talimatını vermiştir. Bu amaçla yayınlanan ve Osmanlı arşivlerinde bulunan emirler mevcuttur, bunlar herkesin incelemesine açıktır. Bu belgeler gerçek durumun somut kanıtıdır. Bir yandan I. Dünya Savaşı'nın devam etmesi, öte yandan iç ayaklanma ve isyan, savaştan kaynaklanan ortam, mahallindeki kin ve intikam duyguları sözkonusu sevk sırasında kabilelerin birtakım saldırılara uğramasına sebep olmuştur. Hükümet bu durumu engellemeye çalışmıştır. Nitekim, devlet otoritesinin kuvvetli olduğu bölgelerde Ermeni kabilelerine karşı çok az sayıda saldırı vuku bulmuştur. Ermeni kabilelerine kötü davranan ve Hükümetin talimatlarına uymayan yaklaşık 1.390 kişi yargılanmıştır. Bir çoğu idam dahil cezalara çarptırılmıştır.

∴ 632

Burada şu soruyu sormak istiyorum: Ermenileri yok etmeyi amaçlayan bir devlet, Ermeni kabilelerine kötü davrandığı için kendi görevlilerini ve vatandaşlarını yargılayıp cezalandırır mı ve hatta suçun ağırlığına göre idama çarptırıp infaz eder mi? Ayrıca, savaş günlerinin araç, yakıt, gıda ve diğer imkanlarının yetersizliği, ağır iklim şartları ve tifüs gibi salgın hastalıklar da can kaybının artmasına yol açmıştır. Esasen sözkonusu zaman dilimi, tüm Anadolu halkının aynı kaderi paylaştığı bir dönemdir.

Emperyalist güçlerin Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı süresince Ermenileri kışkırtma faaliyetleri devam etmiştir. 1918 Kasım'ında Güneydoğu Anadolu'nun bir bölümü ile Kilikya bölgesini işgal eden Fransız kuvvetleri, bölgede bir Ermenistan Devleti kurma vaadiyle Ermenilerle anlaşmıştır. Önce Ermeni gönüllü taburları, daha sonra da Fransız Yabancı Lejyonu'na bağlı Ermeni Lejyonu kurulmuştur. Fransız komutasındaki bu Ermeni askerleri 1921 yılına kadar bölgede kanlı katliamlar yapmışlardır. Bu husus Fransız belgelerinde kayıtlıdır.

Değerli Milletvekilleri,

Bütün bu tarihi gerçeklerin çarpıtılarak 1915'de yaşanan olayların dünya kamuoyuna soykırım olarak takdim edilmeye çalışılması hukuki dayanaktan da

tamamen yoksundur. Soykırım terimi, 9 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilen "Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi"nin ikinci maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre "soykırım":

"ulusal, etnik, dini veya ırksal bir grubun, sırf bu grup mensubu olmaları ne deniyle, kısmen veya tamamen yok edilme kastıyla öldürülmeleri, ciddi bedensel ve ruhsal zarara uğratılmaları veya böyle bir grubun fiziki varlığının kısmen veya tamamen yok edeceği açıkça belli olan yaşama koşullarına tabi tutulmaları, grup içinde doğumları önleyecek tedbirlerin zorla uygulanması yahut bir grubun çocuklarının başka bir gruba zorla nakledilmesi"

şeklinde tanımlanmıştır.

Sadece bu tanıma uyan eylemler soykırım suçu olarak adlandırılabilir. Bu tanımda üzerinde hassasiyetle durulması gereken, bir grubun bu grup mensubu olmaları nedeniyle kısmen veya tamamen yok edilme "kast"ıdır. Böyle bir kastın mevcut olmadığı açıkça ortadadır. Bir insan grubunun sırf o gruba ait olduğu için yok edilmesi ancak asırlarca önyargıların oluşturulması suretiyle mümkün olabilir. Oysa Anadolu asırlarca çok değişik kimliklerin bir arada barış içinde yaşadıkları bir toprak parçasıdır. İnsanlarda birbirlerine karşı, başka yerlerde gördüğümüz önyargı yoktur. Soykırım iddiasında bulunan çevreler, 90 yıldır tüm çabalarına rağmen, Osmanlı'nın Ermenileri yok etme niyetini ortaya koyan tek bir belge bulamamışlardır. Belge dediklerinin de sahteliği ortaya çıkarılmıştır.

Esasen Ermeni iddiaları hukuki olarak Birinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra araştırılmıştır. Savaş sonrasında İstanbul'u işgal eden İngilizler, Ermeni Patrikhanesi'nin raporlarına dayanarak katliam ve değişik suçları işlemekten sorumlu tuttıkları, aralarında bakan ve diğer üst düzey sivil ve askeri yöneticilerin de bulunduğu 144 Osmanlı yöneticisini yargılanmak üzere Malta'ya sürgüne göndermişlerdir. Ancak, Osmanlı arşivleri kontrolü altında olmasına karşın İngilizler, bütün çabalarına rağmen, sözkonusu şahısları suçlayacak tek bir kanıt bulamamışlardır. Bunun üzerine Malta sürgünlerinin tümünü serbest bırakmışlardır. Bu şekilde Ermeni soykırımı iddialarının geçersizliği ta o dönemde saptanmıştır.

Değerli Milletvekilleri,

Cumhuriyet'in kurulmasından sonra yaklaşık yarım yüzyıl Ermeni iddiaları gündeme gelmemiştir. Bu iddiaların 1965 yılından itibaren ivme kazandığı ve bir kampanyaya dönüştüğü görülmektedir. Ardındaki saikler hakkında görüş ve spekülasyonlar çeşitlidir. Bazı Ermeni gruplar, sözde soykırım iddi-

alarını dünya kamuoyuna tanıtmak için araç olarak terörü seçmişlerdir. Hal-kımıza ve ülkemize karşı geçtiğimiz yüzyılın başından itibaren yeni nesilleri-ni önyargıyla, nefretle yetiştirenler 1973 yılında ASALA gibi bazı terörist örgütler vasıtasıyla Türk diplomatlarına ve Türk hedeflerine yönelik terör saldırılarını başlatmışlardır. Türk hedeflerine karşı 200'den fazla saldırı ger-çekleştirilmiştir. Saldırıları 4 kıtada 21 ülkede vuku bulmuştur. Sözkonusu te-rör saldırıları sonucu 1985 yılına kadar otuzu aşkın diplomatımız, kamu gö-revlimiz ve aile yakını şehit edilmiştir. Bu vesileyle aziz şehitlerimizi bir ke-re daha rahmet ve saygıyla anıyorum.

Hatırlayacaksınız, bu cinayetleri haber yapan yabancı basın yayın organları haberleri verirken, 'bir Türk diplomatı öldürüldü' diye kısacık yazmışlardır. Haberin altında ise, uzun uzun 1915 yılında meydana gelen olayları tek yan-lı adeta ırkçı bir bakış açısıyla okurlarına veya dinleyenlere aktarmışlardır. Bu terör örgütlerinin bazı mensupları yakalanmış olmalarına rağmen, ceza-landırılmamışlardır. Terör örgütlerinin faaliyetinden haberdar olanlar, bu ör-gütlerin faaliyetlerini ancak kendi vatandaşları zarar görünce engellemek yoluna gitmişlerdir.

:: 634

Şimdi biz de sormak isteriz: Eğer bu teröristler zamanında yakalansa ve ada-lete teslim edilseydi, terörizm denilen bela bugün bu kadar büyük bir tehdit oluşturur muydu? Ancak, terörle bir sonuca ulaşamayacağını anlayan mili-tan Ermeni çevreleri, bu defa Türkiye'ye karşı yürüttükleri kampanyada tak-tik değiştirerek sözde soykırımın çeşitli ülkelerin ulusal ve yerel parlamento-ları tarafından tanınması yoluyla Türkiye'ye baskı yapmaya çalışmışlardır. Ermenistan'ın bağımsızlığını kazanmasından sonra bu yöndeki faaliyetler önemli ölçüde artmıştır. Bugüne kadar Arjantin, Belçika, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İtalya, Kanada, Lübnan, Rusya Federasyonu, Slovakya, Uru-guay, Yunanistan, Kıbrıs Rum Yönetimi parlamentoları ile Avrupa Parla-mentosu'nda sözde soykırıma ilişkin haksız bildiri veya kararlar kabul edil-miştir. Ayrıca, ABD, Kanada, Arjantin, Avustralya, İsviçre'deki bazı yerel parlamentolarda ne yazık ki bu konuda kararlar geçirilmiştir. Tarihi gerçek-leri hiçe sayan, Türk milletine karşı büyük haksızlık ve saygısızlık teşkil eden bu kararları yine tarih mahkum edecektir.

Son olarak, Almanya'da ana muhalefeti oluşturan Hıristiyan Demokrat Par-tiler Birliği CDU/CSU Federal Parlamento Grubu tarafından 22 Ekim 2005 tarihinde Ermeni iddialarına ilişkin olarak Federal Parlamento'ya bir karar tasarısı sunulmuştur. Fransa'da bu amaçla son zamanlarda üç ayrı tasarı Par-lamento'ya sunulmuştur. Ayrıca, diaspora ABD Kongresi'nden sözde soykı-rımın tanınmasını sağlayacak bir karar kabul edilmesini sağlamak amacıyla uzun süredir yoğun bir kampanya yürütmektedir. 24 Nisan öncesi ABD Kongresi'ne sözde soykırıma ilişkin bir karar tasarısının sunulması çabaları olduğuna dair duyumlar vardır. Bazı Ermeni çevrelerinin bu çabaları bugüne

kadar ABD Yönetimlerinin kararlı tutumları sayesinde amacına ulaşamamıştır. Benzer girişimler başka ülkelerde devam etmektedir. Bütün bu girişimlere karşı her düzeyde aktif bir diplomatik mücadele sergilemekteyiz.

Bu kürsüden bu tür girişimlerin sahiplerine bir kez daha seslenmek istiyorum: Parlamentolar tarihi olaylar hakkında karar alabilecek, yargıya varabilecek kurumlar değildir. Tarihi ancak tarihçiler değerlendirebilir. Saikleri ne olursa olsun yabancı parlamentolara sunulan ve Ermeni soykırımı iddialarına destek veren tüm tasarılar, bizleri yaralamakta, müttefik olarak gördüğü ve bildiği bazı ülkelerin niyetlerine ilişkin Türk kamuoyunda soru işaretlerinin oluşmasına neden olmakta ve Ermenistan ile ilişkilerimizin geleceğine hiç de olumlu bir katkı yapmamaktadır. Sözkonusu parlamenter meslektaşlarımızı bu tür girişimlerden vazgeçmeye davet ediyorum. Yaptıklarının hiçbir faydası yoktur.

Aşırı Ermeni çevrelerinin diğer önemli bir amacı da sözde soykırımın ülkemiz tarafından tanınmasının AB üyeliğimiz için bir ön koşul haline getirilmesini sağlamaktır. Bildiğiniz üzere, 17 Aralık Zirvesi öncesi Ermenistan Cumhurbaşkanı Koçaryan, AB üyesi ülkelerin Devlet/Hükümet başkanlarına gönderdiği bir mektupla Türkiye ile müzakerelerin başlatılmamasını istemiştir. AB Devlet ve Hükümet başkanlarının bu mektubu dikkate almamış olmalarını, hatta bazılarının mektuba tepki göstermiş olmalarını memnuniyetle karşıladık.

Peki nasıl oluyor da, 1915 yılında yaşanan olaylar tarihi gerçeklerin tam aksine bazı ülke parlamentoları tarafından soykırım olarak nitelendirilebiliyor? Bunun en önemli sebebi çok iyi organize olmuş ve elinde büyük maddi imkanlar bulunan diasporanın yıllardır yürüttüğü kapsamlı faaliyetlerdir. Diasporanın faaliyetleri Ermenistan Devleti tarafından bazen gizli bazen de açıkça desteklenmektedir. Ermenistan Büyükelçilerinin sözde soykırımın çeşitli ülke parlamentoları tarafından tanınmasını sağlamak amacıyla faaliyetler yürüttüğü görülmektedir. Diaspora, her yıl sözde soykırım konusunda çok sayıda kitabın basılmasını, Ermeni görüşlerine yakın yazarlar tarafından kaleme alınan makalelerin önemli gazete ve dergilerde yayınlanmasını sağlamaktadır. Sözde soykırım konusunda çok sayıda konferans, toplantı ve sempozyum düzenlenmektedir. Bunlara Ermeni görüşlerine yakın araştırmacı ve akademisyenlerin katılımı sağlanarak konu sürekli gündemde tutulmaya çalışılmaktadır.

Diaspora, benzer şekilde, sözde soykırımı işleyen daha çok belgesel nitelikteki filmlerin çekilmesini sağlamaktadır. Bunların çok sayıda sinema ve televizyon kanalında yayınlanmasını teşvik etmektedir. Son olarak, Ermeni asıllı Kanadalı Atom Egoyan tarafından çekilen “Ararat” filmi çok sayıda ülkede gösterilmiştir. Filmin gişe hasılatının yaklaşık 3 milyon dolar, maliyetinin ise 15.5 milyon dolar olduğu öğrenilmiştir. Diaspora propaganda amacıyla

sadece bir film için bu kadar büyük paralar haralayabilmektedir. Bu rakam sanırım karşı karşıya bulunduğumuz çevrelerin propaganda gücü hakkında hepimize bir fikir vermektedir. Her yıl yayınlanan kitaplar, makaleler ve filmler yoluyla özellikle Batılı ülkelerin kamuoyları etkilenmekte ve parlamentoların sözde soykırımı tanınması için ciddi bir baskı unsuru yaratılmaktadır.

Değerli Milletvekilleri,

Bu noktada, bir özeleştiri yapmayı zorunlu görüyorum. Türkiye maalesef Ermeni iddiaları konusunda uzun yıllar genellikle savunmada kalan bir politika izlemiştir. Gerçeklerin dünya kamuoyuna anlatılması için gerekli arşiv çalışmaları zamanında yapılmamıştır. Veya gerekli alt yapı ve tasnif çalışmaları tamamlanamadığı için istenilen düzeyde hizmet verilmemiştir. Bu durum dışarıda Türkiye sanki bazı hususları gizliyor inancının oluşmasına yol açmıştır. İhtiyaç duyulan maddi kaynak sağlanmamıştır. Büyük ölçüde devletin sağladığı küçük bir bütçeyle bu mücadele yürütülmeye çalışılmıştır. Biz okullarımızda ve üniversitelerimizde gençlerimize konuya ilişkin tarihi gerçekleri öğretmezken, Ermeni diasporası çeşitli ülkelerde ders kitaplarında sözde soykırımına ilişkin bilgilerin yer almasını ve böylece genç nesillerin beyinlerinde ülkemize karşı önyargıların oluşmasını sağlamakta büyük mesafe kaydetmiştir.

:: 636

Bütün bunlarla, bugüne kadar hiçbir şey yapılmamıştır demek istemiyorum. Bu, asılsız iddialara karşı büyük bir özveriyle mücadele vermiş değerli insanlarımıza ve kurumlarımıza haksızlık yapmak olur. Ama bugün ihtiyaç duyulan, bu mücadeleyi iyi hazırlanmış, tutarlı ve aktif yeni bir stratejiye oturtmaktır.

Değerli Milletvekilleri,

Bütün bu nedenlerle, bugün yapmakta olduğumuz bu genel görüşmeyi çok önemli görüyorum. TBMM dahil bütün ilgili kurum ve kuruluşlarımız konuya gereken duyarlılığı göstermeye başlamışlardır. Ermeni iddiaları sadece Hükümet tarafından yürütülecek bir mücadeleyle başarılı olunacak bir konu değildir. Ancak, toplumumuzun bütün kesimlerinin ve bireylerinin ortak çabalarıyla bu alanda başarılı olabiliriz. Sayın Başbakanımız ile Sayın Ana Muhalefet Partisi Başkanı arasında 8 Mart 2005 tarihinde yapılan ortak açıklama Ermeni iddiaları ile mücadele azmimizi göstermek bakımından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Türkiye bütün dünyaya iktidarıyla muhalefetiyle ortak bir mücadeleye başlayacağını göstermiştir. Sayın Başbakan ve Sayın Ana Muhalefet Partisi Lideri, Türk ve Ermeni tarihçileri ve diğer uzmanlardan bir grup oluşturarak ülkemizin arşivleri dahil tüm ilgili arşivlerde 1915 dönemini araştırmaları ve gerçekleri aydınlığa kavuşturmaları yolunda tarihi bir çağrı yapmıştır.

Bu konuda Türkiye'nin ciddiyet ve samimiyetini göstermek bakımından daha da ileri bir teşebbüste bulunulduğunu açıklamak isterim. Bu konudaki teklifimizi, Sayın Başbakan, resmen bir mektup aracılığı ile Ermenistan Devlet Başkanı Koçaryan'a da göndermektedir. Sayın Başbakan mektubunda, Ortak Komisyon kurulması önerimizi iletirken bu önerimiz kabul gördüğü takdirde, böyle bir Komisyonun kuruluş ve çalışma yöntemlerini Ermenistan ile görüşmeye hazır olduğumuzu, bu yönde bir girişimin iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesine hizmet edecek bir adım oluşturacağını da bildirmiştir. Buradan, özellikle parlamentoları sözde soykırımı tanıdığına dair kararlar alan ülkelere Ermenistan'ı bu çağrıya olumlu cevap vermesi için teşvik etmelerini beklediğimizi vurgulamak istiyorum. Bunun sözkonusu ülkeler bakımından yerine getirmeleri gereken bir sorumluluk olduğunu düşünüyorum.

Buradan, bu olayların hangi tarihte, nerede geçtiğini bilmeden, böyle bir olay nerede oldu diye sorduğumuzda suskun kalan, ancak sözde soykırımı tanıyan bildirimlere imza atan parlamentolere çağrıda bulunuyorum. Madem ki bu konuyla ilgileniyorsunuz, o zaman bizim çağrılarımızla ilgilenin, bu çağrılarımıza destek verin, Ermenistan üzerinde girişimlerde bulunun. Aksi takdirde, sizi, sadece basit iç politika ve oy çıkarı uğruna milletlere ve ülkelere hakaret eden parlamentolar olarak ilan edeceğiz.

637 ::

Değerli Milletvekilleri,

Bu noktada Ermenistan ile ilişkilerimize kısaca değinmek istiyorum. Özellikle Batılı ülkeler Ermenistan'la diplomatik ilişki kurarak sınırı açmamız için bize telkinde bulunmaktadır. Bildiğiniz üzere, Türkiye 16 Aralık 1991 tarihinde, diğer bütün eski Sovyet Cumhuriyetleri ile birlikte, Ermenistan'ın bağımsızlığını tanımıştır. Bağımsızlığın ardından ekonomik güçlüklerle karşılaşan Ermenistan'a insani yardımda bulunmuştur. Türkiye Ermenistan'a önemli bir jest daha yapmıştır: Karadeniz Ekonomik İşbirliği sürecini başlatırken, Karadeniz'e kıyası olmadığı halde istisnai olarak Ermenistan'ı da bu kuruluşu davet etmiştir. Ermenistan bu şekilde halen merkezi İstanbul'daki Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nde temsil edilmektedir.

Bununla birlikte, az önce bahsettiğim gibi, Ermenistan'ın ve Ermeni diasporasının ısrarla sürdürdüğü gerçekleri çarpıtan politikaları nedeniyle Türkiye'nin Ermenistan ile diplomatik ilişki kurması mümkün olamamıştır. Bunlar, normal komşuluk ilişkileri tesis edilmesini arzulayan bir devlet için normal davranışlar mıdır? Hangi devletten sınırlarını resmen tanıdığını ortaya koymayan bir devletle ilişkilerini normalleştirilmesi beklenebilir?

Ayrıca, Ermenistan BM Güvenlik Konseyi kararlarına uymayarak, kardeş Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünü tanımamaya ve Azerbaycan topraklarının yüzde 20'sini işgal altında tutmaya devam etmektedir. Yüz binlerce Azeri mülteci hala kamplarda sefalet içinde yaşamaktadır. Türkiye bu ihtilafın

sona ermesi için aktif faaliyette bulunmaktadır. Azeri ve Ermeni meslektaşlarıyla bu çerçevede son iki yılda çok kere görüşmeler yaptık. Bu çabalarımız sürecektir.

Türkiye, Ermenistan ile ilişkilerinin normalleşmesini istemektedir, ancak bu ülkenin uluslararası hukukun temel ilkelerine ve BM Güvenlik Konseyi kararlarına aykırı tutumu ile iyi komşuluk ilişkilerine uygun davranmaması Türkiye'nin Ermenistan ile diplomatik ilişki kurmasına imkan vermemektedir. Bütün bunlara rağmen, Türkiye ile Ermenistan arasında charter uçak seferlerine izin verilmiştir. Binlerce Ermenistan vatandaşı Türkiye'ye gelmekte ve çalışabilmektedirler. Sivil toplum düzeyinde temaslar mevcuttur.

Ermenistan'ın, tarihi gerçeklerin ortaya çıkarılmasını sağlayacak çağrımıza olumlu yanıt vermesi şüphesiz iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi sürecine de müspet katkı sağlayacaktır. Buradan bir kere daha Ermenistan'a bu çağrımızı yineliyorum.

:: 638

Değerli Milletvekilleri,

Karşımıza çeşitli nedenlerle Ermeni iddiaları getirenlerin ileri sürdükleri bir husus, Türkiye'yi tarihi ile barıştırmak iddialarıdır. Türkiye tarihi ile barışıktır. Türkiye'nin tarihi ile ilgili bir sorunu yoktur. Kimsenin bundan bir şüphesi olmasın. Doğrudur, belki tarihimizin bazı sayfalarını özellikle silik bırakmışızdır. Mesela Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılında Balkanlarda yaşayan soydaşlarımızın yüzyıllarca yaşadıkları topraklardan kitleler halinde, yaptıkları eserleri, camileri, kubbeleri, köprüleri bırakarak göçe zorlanmaları Balkanlarda yaşadıkları katliam ve diğer trajediler, Kafkasya'dan Osmanlı topraklarına sürülenlerin, Birinci Dünya Savaşı sırasında hayatını kaybeden yüz binlerce Türk ve diğer Müslümanların oranı dünyaya yeterince haykırılmamıştır.

İstiklal Harbimiz sırasında işgal altındaki şehirlerimizde halkımızın maruz kaldığı katliam ve zulmün ayrıntıları üzerinde fazla durulmamıştır. Çok kültürlü, çok etnili, çok dinli Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında, İmparatorluğun çöküşünü ve parçalanmasını hızlandırmak amacıyla zamanın güçlü ülkeleri tarafından gönderilen misyonerlerin Müslüman olmayan halkı nasıl böldükleri, halklar kendi içlerinde bölündükten sonra her bölünen kesimin her ülkenin değişik siyasi çıkarlarını gerçekleştirmek için nasıl alet olarak kullanıldıkları da bizim tarihimizde üzerinde yeterince durulmayan hususlardır.

Bu, bir zaafın sonucu değildir. Bu, asil bir amaç için, Cumhuriyetimizin kurulmasıyla Lozan Barış Antlaşması ile gerek bizim kendi tarihimizde gerek Türkiye ile ilgili uluslararası ilişkiler tarihinde yeni bir sayfa açıldığını kabul ederek, yeni nesillerin de geçmişin acılarıyla değil aydınlık, barış dolu dost-

luğun hüküm süreceği bir istikbalin umuduyla yetişmeleri için yapılmıştır. Yoksa bu acılara ait tüm bilgiler belleklerde ve belgelerde yer almaktadır. Tekrar ediyorum, biz tarihimizin her sayfasıyla barışığız. Atalarımız kesinlikle bir asimilasyon yapmamışlardır. Eğer asimilasyonu hedef alsalardı, birçok din, dil, ırk şu anda tarihten silinmiş olurdu. Tarihimizden çekineceğimiz hiçbir şeyimiz yoktur.

Bir hususun üzerinde dikkatle durulması gerektiğini düşünmekteyiz. Burada konuştuğumuz konuların merkezinde, hangi nedenle olursa olsun, insanlar, çektikleri acılar, can kayıpları bulunmaktadır. Biz o dönemde bu topraklarda yaşayan Müslüman veya gayrı-müslim, Türk veya diğer unsurlardan insanlarca yaşanan ve hepimize üzüntü vermiş olan karşılıklı acıların, vakur bir şekilde anılmasını saygıyla karşılarız. Ancak acıların dolaylı, ilgisi dahi olmayan kişi ve gruplarca siyasi amaçlarla sömürülmesini asla kabul edemeyiz. Bu acıları yalan ve iftiralara alet ederek intikam duygularının yeşertilmesini, insanımız ve ülkemiz aleyhine önyargı ve nefret duygularının yaratılmasını da asla kabul etmeyiz.

639 ::

Değerli Milletvekilleri,

Türkiye, Ermeni iddiaları konusunda inisiyatif alan, tarihi gerçeklerin ortaya çıkarılması için her türlü gayreti gösteren bir politika izleyecektir. Türkiye her zaman tarihi ile yüzleşmeye hazırdır ve tarihimizde utanılacak hiçbir dönem olmamıştır. Bu mücadelede sonuna kadar gitmeye kararlıyız. 1915 olaylarına nasıl, hangi şartlar altında gelinmiştir, 1915'te ne olmuştur, tehcir uygulamasının sonuçları nasıl tecelli etmiştir? Tüm bu hususlar uzman tarihçiler tarafından daha derinlemesine incelenecektir. Çalışmalarımız, kurumlarımız arasında en geniş ve etkin bir işbirliği ve eşgüdüm içinde yürütülecektir. Bunun altyapısı oluşturulmaktadır. Halkımız gerçekler hakkında bilgilendirilecek ve bilinçlendirilecektir. İçte yürütülecek çalışmalara paralel olarak dışarıda da gerçeklerin tanıtılması, haksızlıklarla mücadele edilmesi için aktif bir çaba içinde olacağız. Bu süreçte Türkiye kadar, belki de çok daha fazla, başka ülkeler tarihleriyle yüzleşmek zorunda kalacaklar ve o dönemdeki bazı politikalarını bugünkü nesillere anlatmakta zorlanacaklardır.

Bu süreç topyekün bir mücadeleyi gerektirecektir. Bu mücadeleyi, Yüce Meclis olarak, Hükümet olarak, bürokrat, akademisyen, bilim adamı, basın-yayın kuruluşları, işadamları olarak milletçe yapacağız. Yeni bir strateji izleyeceğiz. Şimdiye kadar yapılan çalışmalara değer veriyoruz. Noksanlarını da biliyoruz. Yeni çalışmalar yapacağız. Bunu hep birlikte yapacağız. Bu milli bir davadır. Türk milleti birlik ve bütünlük içinde bu mücadeleden de başarıyla çıkacaktır. Bu konuda inancım tamdır.

Yüce Meclisi en derin saygılarımla selamlıyorum.

■ ■ ■ ■ **Dışışleri Bakanlığı'nın**
■ ■ ■ ■ **Yeni Hizmet Binasının Açılışında**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

:: 640 :: Ankara, 2 Mayıs 2005

Değerli Mesai Arkadaşlarım,
Saygıdeğer konuklar,

Bugün burada, Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı'nın kuruluşunun 85. yıldönümünü kutluyoruz. Bu vesileyle, 40 sene boyunca, birden çok mekanda hizmet verdikten sonra aynı bina kompleksinde bir araya gelebilmiş olmanın mutluluğuyla, yeni hizmet binamızın açılışını da yapmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Dışışleri Bakanlığı, Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana, uluslararası siyasi ilişkilerimizin ikili ve çok taraflı platformlarda yürütülmesinden ve uluslararası ekonomik ve kültürel ilişkilerimizin koordinasyonundan sorumlu olmuştur. Böylece, halkımızın esenliğinin ve refahının en iyi şekilde sağlanmasına, başta kendi bölgemiz olmak üzere uluslararası alanda barış, istikrar ve refaha katkıda bulunmuştur.

Bakanlığımız, büyük önder Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" özdeyişini çerçevesinde aktif ve barışçtı bir dış politika izleyegelmiştir. Bu anlamda Bakanlığımız, bir yandan Cumhuriyetimizin dış politikasının dayanageldiği ilkeleri özenle koruyup yüceltmıştır. Diğer yandan da yoğun bir değişim yaşanan çağımızın şartlarına uyum göstermekte başarılı bir icraat ortaya koymuştur. Bütün bu çalışmalarını, TBMM, Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı, Bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşlarıyla eşgüdüm halinde yürütmeye özen göstermiştir. Bakanlığımız, sivil toplum örgütleriyle ve üniversiteler ile de daha yoğun bir işbirliği içindedir.

Dışişleri Bakanlığı, Türkiye'nin çağdaşlaşma sürecinde fikir ve tutum olarak daima ön sıralarda yer almış, etkili olmuştur. Bakanlığımız, yalnızca dış dünyayla ilişkilerimiz bakımından değil, ekonomik ve sosyal reform süreçlerimiz açısından da önemli katkılar sağlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, Batı'yla Doğu'yu, Kuzey'le Güney'i uzlaştıran çok boyutlu bir dış politika yürütmektedir. Türk Dış Politikası'nın bu çok boyutlu niteliği, geniş bir yelpazede yer alan uluslararası ve bölgesel kuruluşlara üyeliği ile en iyi şekilde görülmektedir. Dışişleri Bakanlığı bu süreçte her zaman öncü, yaratıcı ve ön alıcı bir rol oynamıştır. Nitekim Birleşmiş Milletler'den Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'ne, AB ve Avrupa Konseyi'nden İslam Konferansı Örgütü'ne, NATO'dan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'na kadar çeşitli kuruluşlar ile olan ilişkilerimiz, bölgesel barış ve işbirliği girişimlerimiz Dışişleri Bakanlığı'nın öncü ve yaratıcı öngörülerini çerçevesinde geliştirilmiştir.

Sayın konuklar,

1924 yılında 39 dış temsilciliğe sahip olan Türkiye Cumhuriyeti, bugün yurtdışında 162 misyonla temsil edilmektedir. Bu dış misyonlarımızın 93'ü Büyükelçilik, 11'i Daimi Temsilcilik ve 58'i de Başkonsolosluk olarak hizmet vermektedir. Bakanlığımın sahip olduğu en önemli değerler, insan kaynakları ve kurumsal birikimleridir. Nitekim, Bakanlığımın hak ettiği itibar da, liyakate dayanan, geleneklerini çağdaş bir anlayışla sürdüren ve ülke çıkarlarını her şeyin üstünde tutan bir kariyer mesleğini temsil etmesinden kaynaklanmaktadır.

Türkiye'nin yetiştirdiği pek çok değerli isim, bu Bakanlığın çatısı altında görev yapmıştır. Bir kısmı ise izleyen dönemlerde devlet yönetiminin üst kademelerinde önemli roller oynamışlardır. Bugün de, medyada, sivil toplum kuruluşlarında, düşünce kuruluşlarında, üniversitelerde ve özel sektörde, Bakanlığımız kökenli diplomatların önemli katkılar sağladıklarını memnuniyetle görüyorum. Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde kurulan Dışişleri Bakanlığı Dayanışma Vakfı, Dışişleri Bakanlığı Mensupları Derneği ve Dışişleri Mensupları Eşleri Dayanışma Derneği, mesleki, insani, sosyal, kültürel alanlarda değerli faaliyetlerde bulunmaktadır.

Değerli konuklar,

Dışişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'deki açılışının hemen ardından oluşturulan ilk Milli Hükümetle birlikte "Hariciye Vekaleti" adı altında 2 Mayıs 1920 tarihinde kurulmuştur. Ancak, Türkiye Cumhuriyeti'nin hariciyesi esasen, uzun bir geçmişe dayanan köklü Osmanlı diplomasisi geleneği üstüne kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Dışiş-

leri Bakanlığı, Osmanlı diplomasisinin sözkonusu profesyonel geleneğinin ve birikiminin varisi olarak hizmet etmektedir.

Dışişleri Bakanlığı kuruluşundan itibaren faaliyetlerini son derece kısıtlı imkanlarla ve dar bir kadroyla sürdürmüştür. Dışişleri Mensupları zaman zaman son derece zor koşullarda özveriyle görev yapmışlardır.

Öte yandan, son 30 yıl içinde dış teşkilatımızda görevli memurlarımızı ve aile mensuplarını hedef alan planlı ve organize terör faaliyetleri yaşanmıştır. Bu saldırılarda 5'i Büyükelçi olmak üzere 39 mensubumuz şehit olmuştur. İsimleri bu Bakanlığın koridorlarında, toplantı salonlarında, ancak herşeyden önce Bakanlık mensuplarının kalplerinde yaşamaktadır. Onları burada bir kez daha saygıyla ve rahmetle anıyoruz. Şehitlerimizin hatıralarını yeni binamızda yaşatan anıt köşelerinin çalışmalarını da tamamlanma aşamasına getirmiş bulunmaktayız.

Diğer yandan, bazı diplomatlarımızın, 2. Dünya Savaşı sırasında Musevilerin soykırımından kurtarılmasında, Somali, Afganistan ve Irak gibi savaş bölgelerindeki büyük göç hareketlerinde ve çeşitli ülkelerde meydana gelen doğal afetler sırasında gerçekleştirdikleri fedakar ve cesur insani çalışmaları takdirle anıyorum.

∴ 642

Saygıdeğer konuklar,

Bu yıldan başlamak üzere, 2 Mayıs gününe ilişkin etkinliklerin bir gelenek haline getirilmesinin ve her yıl benzer anma ve kutlama faaliyetlerinin yapılmasının Bakanlığımızın kamuoyunca daha iyi tanınmasına da yardımcı olacağını düşünüyorum.

Bu süreçte en güçlü ortağımızın basın camiası olacağına inanıyor ve bugün değerli basın mensuplarını aramızda görmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Günümüzde küreselleşme sürecinde iç ve dış politika ayrımı giderek kaybolmaktadır. Bu durum, Hükümetlerin dış politika uygulamalarında kamuoyu desteğine daha çok ihtiyaç duymaya başlamalarına neden olmuştur. Bu süreç içinde, basın, karar alıcılar ve kamuoyu arasında köprü görevini üstlenmektedir. Dolayısıyla, büyük bir öneme sahip bulunmaktadır. Bu bağlamda, binalarımızın yeniden düzenlenmesi sırasında basın mensuplarımızın çalışmalarını kolaylaştıracak donanımlar sağlamaya gayret ediyoruz.

Değerli konuklar,

Bu törenle, yeni ek binamızın resmi açılışını da gerçekleştiriyoruz. Dolayısıyla, Bakanlığımın kuruluş yıldönümünü kutlamanın yanısıra, altyapı imkanları bakımından biraz daha rahat imkanlara kavuşmanın da sevincini yaşıyoruz.

Yeni Binamız, takriben toplam 26 bin metrekare kullanım alanına sahiptir. Yatay alçak katlı bir yapı şeklinde inşa edilmiştir. Bu özelliğiyle, Bakanlığımız geleneğinde yer alan birimler arası koordinasyona daha iyi imkan sağlamaktadır. Binada, ikisi büyük olmak üzere toplam sekiz adet toplantı salonu bulunmaktadır. Sözkonusu büyük toplantı salonlarının altyapısı orta boyutlu uluslararası toplantıların yapılmasına da imkan verecek şekilde tesis edilmiştir. Ayrıca yeni binamız, yemekhane ve kafeterya gibi sosyal alanların yanı sıra bilgisayar eğitim merkezi, iki adet eğitim merkezi dersliği, çeşitli bürolar, arşiv odaları ve Bakanlık kütüphanemizin mekanlarını da içermektedir.

Sonuç itibarıyla, ek binanın devreye girmesiyle birlikte, yıllardan beri kısıtlı ve zorlu şartlarda çalışan Bakanlığımız mensuplarının daha elverişli koşullara kavuşması sağlanmıştır. Bunun yanında, Bakanlığımız, yeşil alanı ve otoparkları da içerecek şekilde güvenli bir site haline getirilmiştir.

Bu vesileyle, Bakanlığımızın halka en önemli hizmet alanlarından biri olan konsolosluk hizmetlerini de modernleştirme konusunda ciddi bir atılım içinde bulunduğumuzu duyurmak isterim. Bu imkanların yaratılmasına katkıda bulunan başta seleflerim olmak üzere emeği geçen bütün kişi ve kuruluşlara, Dışişleri camiasının şükran hislerini ifade etmek istiyorum.

643 ::

Değerli Arkadaşlarım Sayın Maliye ve Bayındırlık Bakanlarına ve Sayın Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanına önemli katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyorum. Yeni ek binamızın yapımında ve çevre düzenlemelelerinde emeği geçen tüm Bakanlığım mensuplarına, mühendis, mimar, işçi ve teknisyenlere teşekkür ediyorum.

Değerli Mesai Arkadaşlarım,
Saygıdeğer konuklar,

Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünlere gelmesinde önemli rol oynamış ve bu uğurda her türlü fedakarlığı göze alan kadrolar yetiştirmiş bir Bakanlığın başında bulunmak benim için büyük bir gurur kaynağıdır. 21. yüzyılın başında geniş bir vizyona sahip kadrolarla çalışıyorum. Türkiye'nin çıkarlarını en iyi şekilde savunan ve ilerleten, bilginin peşinde koşan, evrensel barış ve uyumun sağlanmasına çalışan, dayanışma ruhu yüksek bir ekibe sahip olduğumu biliyorum.

Sözlerime son verirken, Bakanlığımızın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da çalışmalarını büyük bir vatan sevgisi, heyecan ve şevkle sürdüreceğini ve bu yolda hiçbir fedakarlıktan kaçınmayacağını burada bir kez daha yinelemek isterim. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

■ ■ ■ ■ **“Kadının Toplumdaki Rolü:
Farklı Perspektifler” Konulu
Konferansta Yapılan Konuşma**

:: 644

:: Stokholm, 24 Mayıs 2005 **D**ear Ministers,
Esteemed Deputies,
Distinguished guests,

It is indeed a particular pleasure for me to be in this beautiful city and address this distinguished audience. I would like to begin by thanking Ms. Gunilla Carlsson and the Moderate Party for organizing this event in cooperation with the Justice and Development Party.

Distinguished guests,

At the outset, I would like to express our appreciation for the strong support given by the Swedish Government at the latest European Council where the decision to start accession negotiations with Turkey on the 3rd of October 2005, was adopted.

I also wish to thank Mrs. Laila Freivalds for her personal contribution to this process.

I believe that Turkey will continue to benefit from this support during the process of accession negotiations ahead. The wide-ranging reforms that we have realized in Turkey, have also focused on gender equality as an issue of human and social rights, social justice and democratic representation.

Our efforts to improve the status of women and to fully achieve gender equality in Turkey have found expression in various legislation recently adopted to this end.

We are aware that improvements in the legal field need to be put into practice through effective implementation. This currently constitutes our priority. We have already achieved significant progress in this respect.

Furthermore, the Turkish Grand National Assembly is presently considering the establishment of a Parliamentary Commission or a Sub-Commission on gender equality and women's rights.

On this occasion, I would also like to state that we seriously consider participating in the second phase of the EU Daphne Programme for the fight against violence towards women, young people and children. I am in close consultation with the relevant ministers to find ways to finance our participation.

Distinguished guests,

645 ::

The role of women in society is a highly important subject for discussion. The elaboration of different perspectives could bring about new and fresh ideas which would contribute to enhancing the status and empowerment of women worldwide.

The advancement of women's rights has been an essential element of the modernization efforts of the Republic of Turkey since its establishment in 1923. Today, Turkish women are represented in every sector of our society, thereby contributing to the social and economic development and welfare of the Turkish Republic.

Women in Turkey were granted the right to vote and to stand for elections as early as the 1930's, a date far earlier than many other countries in the modern world.

Turkey continues its efforts to further strengthen the principle of equality between men and women and achieve international standards on women's rights.

Turkey is a party to the UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and its Optional Protocol. It is also a member of the UN Commission on the Status of Women.

This year marks the tenth anniversary of the Beijing Declaration and Platform for Action of the Fourth World Conference on Women. It was a milestone in international efforts towards promoting the status of women. We attach utmost importance to the full implementation of the Beijing

Declaration and Platform of Action, as well as the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and its Optional Protocol.

In this connection, during the past ten years, Turkey has fulfilled most of its commitments stemming from the Beijing Declaration and Platform for Action and achieved important progress in the area of gender equality.

Moreover, our harmonization efforts with the European Union acquis, have yielded further improvements in the field of women's rights.

Turkey, thus, adopted ;

the 8-year compulsory Basic Education Law in 1997,

the Law on the Protection of the Family in 1998,

the new Civil Code in 2001.

:: 646

The Law on the Protection of Family constituted an important step in curtailing domestic violence. And the New Civil Code has fortified the position of women both within the family and within society as a whole.

Turkey also amended relevant articles of the Constitution.

With the addition of a provision to Article 10 of the Constitution, the State was given responsibility for not only ensuring non-discrimination between women and men, but also for taking the necessary measures to provide equal rights and opportunities in practice for women in every field.

Another notable development is the amendment to Article 90 of the Constitution, giving supremacy to international conventions concerning basic rights and freedoms over all national laws. Accordingly, the clauses of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women supercede all national legislation.

Furthermore, the Turkish Penal Code, was revised and its relevant articles were changed to provide further protection for women. The contribution of Non-Governmental Organizations played an important role in this process.

The new Turkish Penal Code introduces fundamental improvements in terms of women's rights. The Code criminalizes marital rape, sexual harassment in the work place, introduces increased sentences for polygamy and non-registered religious marriages. Prison sentences are also foreseen for those who demand and conduct virginity tests without a court order.

More importantly, the new Penal Code further reinforces the determination of the Turkish Government to prevent honour crimes. The

ÇEŞİTLİ İKİLİ VE ULUSLARARASI KONULAR

Code removes mitigating clauses and stipulates life imprisonment for crimes committed against life in the name of tradition or custom, including honour killings.

The prevention of honour killings is also on the agenda of our Parliament. The Turkish Grand National Assembly, in fact, decided to establish a “Parliamentary Research Commission” on honour killings on 18 May 2005.

Distinguished guests,

Last year Turkey also took an initiative at the international level to address the issue of honour killings. Together with the United Kingdom, she, thus, tabled a resolution entitled “Working towards the Elimination of Crimes Committed in the Name of Honour” during the 59th session of the United Nations General Assembly.

The said resolution aims to prevent honour killings and emphasizes that the elimination of crimes against women and girls requires greater efforts and commitment on the part of Governments and the international community. While the issues addressed by this resolution were a source of sensitivity for certain countries, the constructive role adopted by Turkey to reconcile diverging approaches between different cultures facilitated reaching a consensus.

647 ::

Distinguished guests,

Women’s rights is a priority domain of our Government. We believe that, improving the status of women in every aspect of the society is a prerequisite for social and economic advancement. We are determined to further improve our policies towards this end.

Thank you for your attention.

Afrika Artık Eskisi Kadar Uzak Değil

:: 648

:: İstanbul, 23 Kasım 2005

Ekselansları Alpha Oumar Konare,
Afrika Birliği Komisyonu Başkanı,
Ekselansları Büyükelçiler ve Kordiplomatik ile
Korkonsüler'in temsilcileri,
Afrika'dan gelen saygıdeğer Misafirlerimiz,
Bayanlar ve Baylar,
Birinci Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'ne hitap etmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Sözlerimin başında, bu zamanlı ve anlamlı Kongre'nin gerçekleştirilmesine öncülük yapan Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi'ne teşekkürlerimi dile getirmek isterim.

Fevkalade yararlı ve zamanlı olduğuna inandığım bu Kongre'ye Afrika Birliği Komisyonu Başkanı Alpha Oumar Konare'nin katılıyor olması, Kongre'ye önemli bir katkı oluşturmaktadır. Gerçekten de, Ekselanslarının Türkiye'ye bu ziyareti, başında bulunduğu teşkilatın 1963 yılında Afrika Birliği Örgütü olarak kurulmasından bu yana, başkan düzeyindeki ilk ziyaret olmaktadır.

Afrika kıtasıyla olan bağları, Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzanan Türkiye, bu kıtayla geleneksel olarak iyi ilişkiler içinde bulunmuştur. Osmanlı İmparatorluğu, Batı Afrika'dan Orta Afrika'ya, Kanem Bornu İmparatorluğundan, doğuda bugünkü Tanzanya toprakları olan Zanzibar'a kadar uzanan geniş bir coğrafyayla ilişki ve etkileşim içinde olmuş; İmparator-

luğun çöküşünü müteakip ulusumuzun gerçekleştirdiği Kurtuluş Savaşı, Afrika halklarının özgürlük ve ulusal bağımsızlık mücadeleleri için ilham kaynağı olmuştur.

Uzun ve zengin tarihi geçmişimize rağmen, Afrika ile bugünkü siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerimiz, mevcut potansiyeli yansıtmaktan çok uzaktır. Bu nedenle, Hükümetimiz bu tarihi dostane ilişkileri önce yeniden canlandırmak ve sonra daha da ileriye götürmek arzusunda.

1960'lı yıllarda, Türkiye bağımsızlıklarına kavuşan tüm yeni Afrika ülkelerini tanımış, diplomatik ilişki kurmuş ve birçoğunda Büyükelçilik açmıştır. Bugün Afrika Kıtasının genelinde 12 Büyükelçiliğimiz ve 20'yi aşkın Fahri Başkonsolosluğumuz bulunmaktadır.

Sırasıyla 1998 ve 2003 yıllarında kabul edilen, "Afrika'ya Açılım Politikası" ve "Afrika Ülkeleriyle Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi" çerçevesinde Türkiye, önümüzdeki dönemde Afrika ülkeleriyle her alanda ilişkilerini daha da geliştirmek arzusunda.

Hükümetimiz, 2005 yılını "Afrika Yılı" olarak ilan etmiştir. Bu meyanda Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2005 yılı Mart ayında Etiyopya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ni ziyaret etmiştir. Afrika'ya yönelik girişimlerimiz 2005 yılıyla bitmeyecektir. Bu politikamız, takvim yılıyla sınırlı kalmayacaktır.

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Addis Ababa Program Koordinatörü Ofisi, Sayın Başbakanımızın Etiyopya'yı ziyareti sırasında resmen açılmıştır. Bu ofis, sadece Etiyopya'da değil, tüm bölgede kalkınma projelerine destek verecektir. TİKA'nın bu ofisi, ekonomik ve sosyal kalkınma alanlarında Afrika ülkeleriyle Türkiye'nin kendi tecrübelerini paylaşması için bir araç olacaktır. Günümüzde ekonomik ve sosyal hayatın temel öğelerinden biri haline gelen küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenmesi konusunda yürütülecek ortak projelerin bu kıtada kalkınmanın sürdürülebilir kılınmasına önemli katkılarda bulunacağına inanıyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın unsurlarından bir diğerini teşkil eden insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla, eğitim kurumlarımız ile Afrikalı muhatapları arasında işbirliğinin artırılmasının da teşvik edilmesini arzuluyoruz. Bu çerçevede hayata geçirilecek burs, staj ve öğrenci değişimi gibi eğitim programları, halklarımızın birbirlerini daha iyi tanımaları açısından da iyi bir vesile teşkil edecektir. Yine bu çerçevede Türkiye, Afrika Kalkınma Bankası'na üye olmanın imkanlarını araştırmaktadır.

Saygıdeğer misafirler,

Hükümetimiz, güçlü ekonomik ve ticari ilişkilerle desteklenmediği sürece, sadece iyi niyetin tek başına elle tutulur sonuçlar doğurmayacağına farkın-

dadır. Bu nedenle, ticaret büyük önem atfettiğimiz alanların başında gelmektedir.

Türk tarafının bu alanda azimli çabaları olumlu sonuçlar vermeye başlamıştır. Afrika ülkeleriyle ticaret hacmimiz 2003 yılında 5.5 milyar dolar iken, 2004 yılında yüzde 40 dolayında artarak 7.7 milyar Dolara ulaşmıştır. Sahra Altı Afrika ülkeleriyle ticaretimiz ise 1999-2003 yılları arasında yüzde 122 artarak 1.4 milyar dolara ulaşmıştır. Ancak, Türkiye'nin tüm dünyayla ticaret hacminin 160 milyar dolar olduğu dikkate alınırsa, bunda Afrika'nın payının tatmin edici olmaktan çok uzak olduğu görülecektir. Bu nedenle, örneğin Sahra Altı Afrika ülkeleriyle ticaretimizin 2008 yılına kadar 4 milyar Dolara yükseltilmesini ümit ediyoruz.

Türkiye liberal ekonomik politikalar benimseyen ve işleyen bir piyasa ekonomisine sahip bir ülkedir. Dolayısıyla Afrika ile ticaretin artırılmasındaki sorumluluk özel sektörün omuzlarındadır. Hükümetimiz birçok Afrika ülkesiyle Ticaret, Yatırım, Teknik İşbirliği ve Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi gibi temel anlaşmaları imzalayarak, özel sektörlerimizin aralarındaki ticari ve ekonomik işbirliğini artırmaları için gerekli yasal zemini hazırlamıştır. Bugünkü Uluslararası Türk-Afrika Kongresi gibi adımların da, taraflar arasında daha iyi bir anlayışın oluşmasına ve karşılıklı bilgi akımının daha da güçlenmesine katkıda bulunacağına şüphe yoktur.

:: 650

Saygıdeğer misafirler,

Siyasi alanda, Afrika Birliği, kıtanın bir savaşlar, krizler, hastalıklar ve felaketler kıtası şeklindeki önceki talihsiz imajının silinmesi için gösterilen çabaların somut bir göstergesidir. Afrika Birliği'nin şimdiden bu yönde önemli adımlar atmış ve büyük başarılar sağlamış olduğunu görmekten mutluluk duyuyoruz.

Afrika Birliği'nin Afrika'da ulusal uzlaşma süreçlerinin güçlendirilmesinde ve daha iyi bir gelecek için Afrika'nın kazanımlarının şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaya devam edeceğine inancımız tamdır.

Afrika Birliği'nin kuruluşu, Afrika uluslarının iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü gibi ortak hedeflerinin takibi yönünde atılmış sarih adımlardır.

Geçmişte, Afrika halklarının özgürlük ve ulusal bağımsızlık yolundaki haklı mücadelesiyle daima dayanışma içinde olduk. Bugün de, Afrika Birliği'nin ve Afrika uluslarının barış, demokrasi, kalkınma ve refah yönündeki çabalarını etkin şekilde desteklemeye devam ediyoruz.

Bu sebeple, 12 Nisan 2005 tarihinde Türkiye'ye Afrika Birliği'nde gözlemci statüsü verilmesinden memnunuz. Bunun sağlanmasındaki katkıları için Ek-selansları Alpha Oumar Konare'ye teşekkür ederiz. 5 Mayıs 2005 tarihinde

Addis Ababa'daki Büyükelçiliğimiz Afrika Birliği'ne akredite edilmiştir. Bu durum Türkiye'ye, Afrika halkları ve ülkeleriyle daha yakından çalışmak için yeni olanaklar sağlayacaktır.

Afrika'daki olumlu değişimi yakın bir ilgiyle izliyoruz. Kıtanın ırkçı "apartheid" politikalarından arındırılmış olması, bu olumlu değişimin önemli evrelerinden birini teşkil etmiştir.

Türkiye, Afrika halklarının ortağı olmayı, bölgesel işbirliği, barış ve sürdürülebilir kalkınma yolunda onlarla birlikte çalışmayı arzulamaktadır. Açlıktan işsizliğe, salgın hastalıklardan etnik çatışmalara kadar her ciddi sorununda Afrika'ya destek vermeye kararlıyız.

Afrika'da kuraklık ve açlık sorunun ulaştığı ciddi boyutların bilincinde olan Türkiye, Nijer, Mali, Moritanya, Burkina Faso, Sierra Leone ve Gine'ye iletilmek üzere Dünya Gıda Programına, acil gıda yardımı olarak 1.8 milyon dolar hibe yardımında bulunmuştur.

Tarih boyunca doğal ve insani kaynakları Batı uygarlıklarının maddi zenginliğine katkı sağlamak üzere kullanılan, geçmişte Hindistan ve Sri Lanka gibi ülkelerden mülteciler kabul eden, İkinci Dünya Savaşı sırasında ise savaş kurbanlarına kucak açan Afrika'ya olabilecek her alanda yardımda bulunmasının bir insanlık borcu olduğuna inanıyorum.

651 ::

Saygıdeğer misafirler,

Bu Kongre'nin, gelecekte bir dizi benzer etkinlik için başlangıç oluşturacağına inanıyorum. Sizlere, başarılı sonuçlara varacak bir Kongre temenni ederken, yabancı konuklarımıza tekrar "hoş geldiniz" der, Türkiye'de güzel vakit geçirmelerini dilerim.

Teşekkür ederim.

**Uluslararası Afganistan Konferansı'nda
Yapılan Konuşma**

:: 652 :: Londra, 31 Ocak 2006

Mr. President,
Mr. Prime Minister,
Mr. Secretary General,
Excellencies, Ladies and Gentlemen,

After three decades of war and turmoil, it took almost four years to complete the political transition in Afghanistan. The valuable assistance of the international community has been timely and effective. The progress that has been achieved under the wise and able leadership of President Karzai is outstanding.

The overall security situation is still fragile. The opium economy is yet to be eradicated. Administrative capacity building still needs hard work.

The Afghanistan Compact addresses all these major challenges remarkably. It provides a well thought out framework.

There is no doubt that the international community will continue to offer full support to the reform process. But, the commitment of Afghanistan to these reforms is the key to implementing them successfully.

Excellencies,

I am proud to confirm my Government's strong will to carry on with our contributions to Afghanistan for its transformation and reconstruction.

With this understanding, Turkey has decided to increase her Assistance

Fund for Afghanistan from 10 million Dollars to 100 million Dollars. We will continue to make this fund available in yearly installments.

Turkey will continue to implement projects mainly in the fields of health, education, training and agriculture. Turkish NGOs are also active in these fields, paying special attention on girls' education. Turkey is not also building but operating health institutions in Afghanistan. Approximately 340.000 patients per year are treated by these institutions. And we intend to increase this number.

The Turkish International Cooperation Agency has been operating in Kabul since September 2004. We coordinate and channel our official assistance through that office.

In the field of security, our presence in ISAF and our contribution to the training of the Afghan National Army and the Police Force will also continue. We are pleased to cooperate with France and Italy in the joint leadership of the Regional Command in Kabul as of August 2006.

We have decided to establish a Provincial Reconstruction Team in the Wardak Province in Afghanistan. We are in the process of working out the details. Our contributions in the security field are additional to the assistance which I have just outlined.

We have recently decided to make further contributions to anti-narcotics efforts. New training programs are planned in Turkey for a total of one hundred Afghan narcotics police officers in 2006. We will also be financing alternative livelihood projects.

Excellencies,
Ladies and Gentlemen,

We have seen with our own eyes, that instability in Afghanistan has negative effects in the region and the world. If we cannot draw appropriate conclusions from mistakes made in the recent past, then I am afraid history might repeat itself.

It is vital to continue our engagement. We must not move away early. If we give a wrong signal in this respect, this could work into the hands of our opponents.

Therefore, today's historic meeting brings new responsibilities and new commitments to all of us.

I firmly believe that the time has come for Afghanistan to take a new step and increase the speed of development in all areas. The final aim is to build a free, secure, democratic and prosperous future. The strong support of the international community will accompany the Afghan people to the end.

Thank you.

**Kamu Diplomasisi Konferansı'nda
Yapılan Konuşma**

:: 654 :: Ankara, 6 Şubat 2006

Değerli arkadaşlar,

Herşeyden önce hepinize hoş geldiniz diyorum. Bugün Bakanlar Kurulu toplantımız olmasına rağmen sizlerle beraber bu konferansta bulunmayı çok arzu ettim. Kamu diplomasisine ve bu konuda yapılacak işlere çok önem verdiğimizizi Hükümet olarak göstermek istedim.

Bu toplantıyı düşünen, organize eden ve böyle çok değerli şahsiyetleri buraya getiren arkadaşlara teşekkür ediyorum. Burada biraz sonra tartışmalara katılacak ve bilgilerini paylaşacak olan bu seçkin konuşmacılar, gerek kamu diplomasisinin teori alanında, gerek kendi ülkelerindeki uygulamalarında çok başarılı olmuş kişilerdir. Bu bakımdan da onlara teşekkür ediyorum ve hoş geldiniz diyorum.

Kamu diplomasisi, aslında çok eski bir kavram ama son yıllarda çok daha fazla duyuluyor. İşin aslı ülkeyi yönetenler, önemli kararları alanlar ile halk arasındaki diyalog, iletişimidir.

Bu ne kadar sağlıklı, ne kadar düzgün, ne kadar başından katılımcı bir çerçevede içinde olursa, muhakkak ki alınan kararlar daha büyük destek bulur, bütün toplum alınan kararların arkasında durur.

Demokrasinin giderek Türkiye'de güçlenmesi, kurumsallaşması, kökleşmesi ve bu çerçevede içinde şeffaflığın, hesap verebilirliğin giderek çok daha belirgin hale gelmesi, hepimizi kamu diplomasisine çok daha önem vermeye mecbur etmiştir.

Şu bir gerçek ki Türkiye dünyanın önemli kritik noktalarından birisi üzerindedir. Dünyada bugün birçok önemli olay Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada ortaya çıkıyor. Dolayısıyla Türkiye olarak biz zaman zaman birçok önemli kararı, birçok kritik kararı almak durumundayız.

Muhakkak ki hükümetler karar alırken uzun vadeli çıkarları, halkın, milletin, ülkenin gelecekteki çıkarlarını düşünerek almak zorunda. Bu kararlar alınırken hamasetten, küçük günlük çıkarlardan uzak, çok daha uzun vadeli ve çok daha geleceğe dönük olunması gerekiyor.

Tabii zaman zaman bu kararlar kısa vadede problemler de çıkartabiliyor. Dolayısıyla bütün bunları en iyi şekilde anlatabilmek, en iyi şekilde halka izah edebilmek, en iyi şekilde halkın güvenini desteğini almak, bu kararları almakta bizi çok daha güçlü hale getiriyor. O açıdan kamu diplomasisine çok önem veriyoruz.

Aynı şekilde, Türkiye içinde köklü reformlar yapılırken, gerek ekonomi, gerek demokratik hayatımız, gerek yönetim anlayışımızla ilgili olsun, bunlar bazen geleneklere, alışkanlıklara karşı alınan kararlardır. Adı üstünde reform olduğuna göre bunların da topluma en iyi şekilde anlatılması gerekir ki onlar tarafından sahiplenilebilsin, onlardan büyük destek alınabilsin.

Dış politika sözkonusu olduğunda bu çok daha farklı boyutlara ulaşmaktadır. Çünkü dış politikada alacağımız kararlar, halkı da yakından ilgilendirmektedir.

Mesela bu kararlar bazen ticari ilişkileri, ekonomik ilişkilerimizi etkilemektedir. Geçen yıllarda karşılaştığımız ambargoları düşünün. Bunlar, halkı direk ilgilendirmektedir. Öyle kararlar vardır ki halkın gönlünü, halkın düşüncesini, halkın hissiyatını, halkın inançlarını çok yakından ilgilendirmektedir.

Kıbrıs'la ilgili konular, milli davalar veyahut da kendimize çok daha yakın hissettiğimiz toplulukların, toplumların gelecekleri veya dünya barışıyla, güvenlikle ilgili konular sözkonusudur.

Son günlerde bütün dünyada kültürler arasında daha büyük bir işbirliği olsun, medeniyetler arasında, farklı tarihi geçmişe sahip ülkeler, toplumlar, bölgeler arasında daha iyi anlayış olsun, daha iyi diyalog olsun diye uğraşılırken birden ortaya çıkan sorunlar, karşı karşıya kaldığımız olaylar vardır. Tüm bunların tabii güvenlik boyutları da sözkonusudur.

Dolayısıyla bu kararların, popülist amaçlar, ticari kaygılar ve küçük parti çıkarlarından uzak, tamamen ülke menfaatlerine uygun, halkımızın geleceğinin daha parlak olması yönünde alınabilmesi için çok dikkatli olmamız gerekiyor. İşte onun için de halkı hazırlamak, bütün bu kararları halkla paylaşmak gerekiyor.

Biz hem Hükümet, hem de Bakanlık olarak buna çok önem veriyoruz. Arkadaşlarıma verdiğim direktif, karar almadan önce bunları ilgili kurumlarla paylaşmaları, tek sesliliği sağlamaları, önemli konularda toplumu temsil eden veya ülkeyi, devleti temsil eden kurumların tek ses çıkarmasını temin etmeleridir. Onun için bu kararların vakitlice ilgili kurumlarla paylaşılması ve ortak kararların çok erken çıkması, daha sonra halka bunların en iyi şekilde anlatılması, basının en iyi şekilde bilgilendirilmesi, onların ikna edilmesi ve sivil toplum örgütleriyle çok yakın işbirliğinin yapılması gerektiğine inanıyorum.

Bu sadece Türkiye içinde önemli değil, aynı zamanda Türkiye dışında da çok önemli.

Unutmayın ki Avrupa Birliği sözkonusu olduğunda, bir taraftan bu köklü reformlarda halkın desteğini arkamızda tutmamız gerekirken, diğer yandan, diğer ülkelerin halkını da Türkiye lehinde hazırlamamız gerekmektedir.

∴ 656

Zaman zaman önyargılar vardır, zaman zaman ülkelerin farklı tehdit anlayışları vardır, zaman zaman tarihten gelen ve hala devam eden problemler vardır. Dolayısıyla bugünkü çağdaş dünyada, bütün bunların diyalog içinde, karşılıklı çıkar anlayışı içinde çözülebileceğini gösterebilmek için yine çok iyi bir kamu diplomasisine ihtiyaç vardır.

Avrupa Birliği üyesi ülkeler Türkiye'yle ilgili karar alırken tabi ki halkları ne diyor, halkları Türkiye'ye nasıl bakıyor, bunu değerlendirmek zorundalar. Biz Türkiye'yi yönetenler herhangi bir önemli kararda nasıl kendi toplumumuzun kararını dikkate almak durumundaysak onlar da bunu yapacaktır. Dolayısıyla o ülkelerin insanlarını da hazırlamak, kafalarındaki önyargıları gidermek, Türkiye'nin gerçek yüzünü ortaya koyabilmek için büyük çalışmalar yapmamız gerekmektedir.

Şunu da unutmamamız gerekir: Zaman zaman gerçeklerle imaj arasında çok büyük farklar vardır. Bu durum maalesef ülkemiz söz konusu olduğunda daha belirgindir. İşte bu durumun giderilebilmesi için içeride ve dışarıda çok önemli çalışmalar yapmak gerekiyor.

Komşularımızla ilişkilerde de durum aynıdır. Komşu ülkelerin halklarının, bölgedeki ülkelerin halklarının birbirlerine sempati duyabilmeleri, birbirlerine karşı düşmanlık duygularından uzak durabilmeleri yine bir kamu diplomasisi çalışmasının neticesinde elde edilebilir. O açıdan burada hükümetlere görev düşmektedir; sivil toplum örgütlerine görev düşmektedir; parlamentolara, meclislere görev düşmektedir. O ülkede önemli kararlar alınırken, bu kararlara katkı sağlayan herkese görev düşmektedir. Şüphesiz ki basına çok büyük görev düşmektedir. Kültür faaliyetlerini organize edenlere çok büyük görev düşmektedir. Ve tabi ki halka çok büyük görev düşmektedir.

ÇEŞİTLİ İKİLİ VE ULUSLARARASI KONULAR

Bunlar, bugün burada detaylı bir şekilde tartışılacak. Bunları uygulayanlar da bizler olacağız. O açıdan burada sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini de görmekten ayrıca büyük bir memnuniyet duyuyorum. İnanıyorum ki, basın dünyamız da buradaki tartışmaları yakından takip edecektir. Altını çizmek istediğim şey şudur: Bazı önemli kararlarda reyting, ticari çıkarlar gibi unsurlar çok daha arka planda olmalıdır. Çünkü hepimiz aynı geminin içindeyiz, çünkü zarar gördüğümüzde, hepimiz zarar görmekteyiz. Yeri geldiğinde sivil toplum örgütü de olsak, basın da olsak veya bir devlet görevlisi de olsak, kamu yöneticileri gibi sorumlu davranmak zorundayız.

O açıdan bu konulara dünyada farklı ülkelerde nasıl bakıldığını, bu konudaki zorlukların neler olduğunu, bu konudaki başarıların nasıl temin edildiğini bu toplantıda en iyi şekilde bir kez daha gözden geçireceğiz.

Bu itibarla, bu toplantıyı organize eden arkadaşlara ve değerli katılımcılara ayrıca bir kez daha teşekkür ediyor ve sizlere de başarılar diliyorum.

■ ■ ■ ■ **Türkiye'nin BM Güvenlik Konseyi Geçici
Üyelik Adaylığına Destek Talep Etmek İçin
Düzenlenen Etkinlikte Yapılan Konuşma**

:: 658

:: Ankara, 19 Nisan 2006

Your Excellencies,
Distinguished Charges d'Affaires,
Ladies and gentlemen,

At the outset, I would like to welcome and thank all of you for accepting my invitation to join this luncheon today.

Turkey, a founding member of the United Nations, has a record of staunch and dedicated participation in a wide spectrum of UN activities. She has committed herself to upholding the noble goals and principles enshrined in the Charter of the United Nations as the Organization moves forward in its quest for global peace, stability and prosperity. Enhancing the primacy of multilateralism and the central role of the UN in the international system is an important component of our foreign policy.

It is in this vein that Turkey has decided to put forward its candidature for one of the two non-permanent seats allocated to the Western European and Other States Group at the UN Security Council for the term 2009-2010. Turkey's contributions to the maintenance of international peace and security, her provision of development and humanitarian aid and her regional role as a bulwark of stability make her amply qualified. It is my sincere belief that with Turkey represented on the Security Council, the UN would be better equipped to deal with the numerous challenges before us.

Ladies and Gentlemen,

The current international security environment is, in many respects, far from being stable. It has been going through a process of rapid and

comprehensive change; especially so since the beginning of the 1990s. We are faced with new kinds of threats and challenges which are unpredictable and asymmetrical. Foremost among them are terrorism, proliferation of weapons of mass destruction and their delivery means, drug trafficking, organized crime and all forms of extremism. Bad governance poverty, economic disparities, environmental degradation, the spread of infectious diseases and such provide a dire atmosphere which requires our urgent and collective attention.

In such an atmosphere, the definition of security needs to be broadened. This brings us to the concept of comprehensive security. We are fully aware that this task cannot be carried out without securing a strong unity of will among nations based on a common understanding of the value of peace and security. The United Nations emerges as the most prominent forum in which this endeavour can and must be undertaken.

Dear guests,

Turkey continues to make a substantial contribution to various international peace-keeping and peace building activities. Since the end of the Second World War, thousands of Turkish troops have served under numerous UN, NATO, EU and other missions across a vast geography, starting with our substantial contribution during the Korean War, leading to the ongoing ISAF operations in Afghanistan.

With over three hundred civilian police currently deployed in UN peacekeeping missions throughout the world, Turkey is among the Organization's leading contributors of civilian police officers. Turkey also makes a considerable contribution to the EU's police missions. Let me also add that, to date, Turkish troops have the unfortunate distinction of ranking second in terms of the number of casualties suffered in the service of world peace under the UN flag. However, Turkey's contributions to international peace and security will continue despite the losses of life in the line of duty, not to mention the heavy financial burden.

Ladies and gentlemen,

We have always promoted the idea that the fight against terrorism could not be successful without international cooperation and still strongly maintain this position. After the 9/11 terrorist attacks, Turkey joined in the international coalition against terrorism and has given its full support to all the endeavours to that effect. We regard the United Nations as the main forum for forging the framework of international cooperation in the fight against terrorism.

As a leading country in the fight against drug trafficking and organized crime, Turkey, for a long time, has also been voluntarily contributing to the budget of the Terrorism Prevention Branch of the UN Office for Drug Control and Crime Prevention in Vienna. We believe that UN Office on Drugs and Crime (UNODC) and Counter Terrorism Committee (CTC), in coordination, can create a good synergy for strengthening international cooperation in preventing and combating such cross-border crimes.

Distinguished guests,

A closely related concern for all of us is the proliferation of the weapons of mass destruction and their means of delivery. Given Turkey's strategic geographic location, we need to remain extremely vigilant that the weapons of mass destruction do not end up in the hands of terrorist, extremist or organized crime groups. Therefore, non-proliferation, arms control and disarmament are important components of our foreign policy. As a result, Turkey is a party to all major international non-proliferation instruments and export control regimes, and shares the objective of universal adherence and effective implementation.

∴ 660

Ladies and gentlemen,

We all agree that there is no security without a firm commitment to broad and inclusive process of human development. Turkey aims at putting particular emphasis on development issues in the Security Council Agenda. As agreed in the UN Millennium Summit, the States have pledged to increase efforts towards the achievement of the Millennium Development Goals by 2015. In line with the first goal – that is, the eradication of extreme poverty and hunger – and the eighth goal – namely, developing a global partnership for development – our country strives for the enhancement of “human development” at the global level.

Turkey actively participates in the international efforts for debt relief and the eradication of poverty, which stems from the unequal distribution of income among countries. The total Official Development Assistance (ODA) provided by our country in the year 2004 amounts to 340 million US Dollars. Furthermore, Turkey is committed to do her share in addressing the needs of the Least Developed Countries. In this respect, Turkey is a donor country for the Poverty Reduction and Growth Facility, established by the IMF in 1999. Turkey supports the international efforts with respect to the improvement of infrastructure and harmonization of transport regulations concerning the Landlocked Developing Countries, and also the efforts regarding the sustainable development of the Small Island Developing Countries. Turkish International Cooperation Agency is

the legal entity that provides technical assistance to the countries of the Central Asia, the Caucasus the Balkans and Africa. In addition, Turkey has declared 2006, as the “Year of Latin America”, and 2005, as the “Year of Africa”, with a view to contributing to the international efforts to alleviate the hardships faced by the least developed countries.

Turkey is also a global provider of significant humanitarian aid and technical assistance. In a globalized world, disasters, no matter where they occur, have adverse effects on all human beings both spiritually and materially. In this new environment, humanitarian aid has thus emerged as one of the major pillars of international relations. Solidarity and collaboration are essential components of this interaction. In the year 2005, the value of Turkish cash and in-kind humanitarian assistance exceeded 232 million US Dollars, reaching 25 countries in different continents. This amount does not include those provided by the Turkish NGOs, including the Turkish Red Crescent Society.

In Africa, in 2005 and in the first three months of this year, Turkey became one of the major donors in the struggle against acute food crisis, reaching 15 countries of the continent mainly through World Food Program.

661 ::

In the wake of the devastating earthquake in Pakistan in October 2005, Turkey pledged assistance worth 150 million US Dollars. The actual assistance is soon to surpass 200 million US Dollars. Turkey is proud to be among the top three countries providing comprehensive assistance to the earthquake-stricken regions in Pakistan. We will continue to help alleviate the sufferings of the destitute and rebuild their future to the extent possible.

Turkey was also among the first countries in extending a helping hand and providing comprehensive aid to the survivors of the December 2004 earthquake and tsunami in Southeast Asia. Turkish Government donated 5 million US Dollars through the UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) to the countries affected by the disaster.

Turkey has subsequently provided emergency relief material at a value of 1.6 million US Dollars. Turkish people widely supported nation-wide fundraising campaigns and thus, 44 million US Dollars were collected. These donations are being utilized in the disaster-stricken countries in concrete projects for reconstruction and rehabilitation. Turkey also donated 1 million US Dollars in-cash to the “Organization of the Islamic Conference Alliance for Tsunami Child Victims” in June 2005.

Distinguished guests,

We all know that in today’s world, to accomplish steady and unfettered development, one needs to have secure and diverse sources of energy.

Recent developments prove that dependency on the Middle East and Caspian oil and natural gas will continue to grow in the decades to come. The recent natural gas crises in our region have demonstrated once again the vulnerability of the world energy market. Thus, diversification of energy sources as well as supply routes has become all the more important.

In this context, with its geo-strategic position neighboring oil and gas rich regions, Turkey has been developing major projects to diversify energy routes and resources and to strengthen its role as an energy hub, aggregator and transit country in the region.

Distinguished guests,
Ladies and gentlemen,

The need for a true dialogue among different cultures continues to appear high on the international community's agenda. Indeed, the troubling events of recent years have made it imperative that we engage in a meaningful and operational dialogue. The latest cartoon crisis which engaged the whole world, for instance, served as a stark reminder of this fact. Given its historical relations and cultural ties with a wide geography, Turkey is uniquely placed to contribute to a better mutual understanding among societies. Indeed, the rich perspectives which we have cultivated by being part of different geographies and providing home to various cultures throughout history, enables us to act as an interface that facilitates harmony among religions and cultures.

:: 662

Our achievements in creating a vibrant society enjoying democracy in a multi-cultural environment prove that diversity is richness and that unity in diversity is both possible and desirable. With these advantages in mind, we try to help build a culture of reconciliation and compromise in our region and beyond. We are committed to spreading universal values to a broader geography.

This is why we pioneered in establishing the OIC-EU Joint Forum in 2002, and now co-sponsor the Alliance of Civilizations initiative under the aegis of the UN Secretary General with a view to promoting dialogue and cooperation among different cultures and religions. Our efforts in this direction will continue unabated, and our membership in the UN Security Council will certainly give further impetus to these endeavours. Therefore, it is my sincere belief that Turkey is very well qualified to serve on the Council.

However, Turkey has not been represented on the Council since 1961 and, after such a long interval, this should now be addressed. The Turkish Government attaches utmost importance to this candidature. In this

ÇEŞİTLİ İKİLİ VE ULUSLARARASI KONULAR

framework, I would like to request your personal involvement to secure your government's valuable support to Turkey's candidacy to the UN Security Council. I am more than confident that with your contribution and assistance we will be able to reach our long standing objective.

Thank you.

■ ■ ■ ■ **Latin Amerika Haftasının**
■ ■ ■ ■ **Açılışı Vesilesiyle**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

:: 664

:: Ankara, 5 Haziran 2006

Excellencies,
Distinguished Honorary Representatives,
Dear guests,

I would like to welcome you all in Ankara. It is a great pleasure for me to address to such a distinguished gathering on the occasion of the official opening of the Latin American week festivities organized by my Ministry with the valuable support of the Embassies of the Latin American countries in Ankara.

As you may know, the Turkish Government has declared 2006 as the “Year of Latin America” and I had the privilege to announce publicly and initiate it by my recent visit to Brazil, last January. An “Action Plan” has been prepared to this end by my Ministry which outlines the goals of this initiative and details specific projects to reach them. The Year of Latin America will provide a good opportunity for furthering and diversifying our relations with Latin American countries.

I am counting on your support in order that our initiative, which we do not consider to be limited with this year, but also to encompass the coming years, achieves its goals. I am pleased to see that you have found the possibility to travel such long distances to come to Ankara and I consider this as a sign of your determination to do so.

This special week, being held in this form for the ever first time and which I believe to be very timely, will enable us to establish direct contacts between the honorary representatives of Turkey in Latin America and

Caribbean countries, their honorary representatives here and the Turkish officials, academicians and representatives of business circles, thus creating a synergy to foster relations between Turkey and the region in all fields.

Turkey's relation with the Latin American countries goes back to the mid nineteenth century, when the then Ottoman citizens, most of whom from today's Middle East with the Arabic origin, started to migrate to the region. Because of the geographical distance between Turkey and the region, our contacts have been very limited until the end of the last century.

Since 1995, reciprocal high level visits have gained considerable momentum which paved the way to strengthening relations and cooperation between our countries. My recent visit to Brazil was very fruitful not only for our two countries, but also as our overall relations with the region as well.

Since the beginning of the implementation of the Year of Latin America, distinguished Ministers of Foreign Affairs of Paraguay, Colombia and Bahamas respectively, have paid official visits to Turkey. These visits are also clear signs of our common determination to enhance our relations in all fields in the future.

665 ::

We have established political consultation mechanisms between the Ministries of Foreign Affairs with many Latin American countries which enabled us to exchange views on bilateral, regional and international issues. We made political consultations with Brazil, Argentine, Mexico and Chile last year.

As for the relations on parliamentary level, several arrangements have also been concluded regarding the formation of friendship groups between the Turkish Grand National Assembly and parliaments of the countries in the region. Reciprocal visits of the friendship groups have been realized since then.

As a result of our recent deliberations to foster relations with the countries of the region, we have also concluded several bilateral agreements with the aim of preparing the legal framework of our relations in almost every field and thus managed to enhance not only political, but also economic, cultural and defense cooperation with them as well.

In parallel with the action plan to foster bilateral relations with the countries in the hemisphere, Turkey has obtained permanent observer status at the Organization of American States as well as the Association of Caribbean States, two outstanding political and economic bodies in the region and signed framework cooperation agreements with these organizations with a view to identifying concrete areas of cooperation in the future.

Excellencies,
Dear guests,

Our economic and trade relations with the region also displayed a remarkable increase and reached 2,2 billion US Dollars in the first ten months of 2006. Nevertheless, we deem this amount insufficient and encourage business circles to explore new opportunities.

We have established Joint Economic Commission mechanisms with Argentina, Brazil, Mexico, Bolivia, Costa Rica, Chile, Peru and Cuba, which are working on identifying areas of cooperation between our respective countries. We also believe that private sectors of our countries, with the valuable support of our honorary representatives in the region and their counterparts in Turkey, could discover the real economic potential and exploit it to the benefit of our nations.

:: 666

In addition to the Ministry of Foreign Affairs and other public institutions, businessmen of our respective countries, as well as private business oriented organizations such as the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB), Council of Foreign Economic Relations (DEİK), the Society of Turkish Industrialists' and Businessmen's Association (TÜSİAD), the Caribbean and Latin American Trade Association make significant contributions to enhancing our relations, not only in the field of economy and trade, but also in cultural and tourism areas as well.

I would like to bring to your kind attention by this occasion the establishment of the Turkish-Brazilian Business Council during my visit to Brazil, on 20 January 2006, which has already started its activities to boost trade between our countries. DEİK and its counterparts in various Latin American countries are working hard in close cooperation so as to finalize the establishment of such fora in the near future.

Turkish Airlines is expected to start direct flights from Istanbul to Brazil and Argentine in a near future. With these direct flights, relations between the region and Turkey in the field of tourism will be enhanced and it will also lead to a significant increase in contacts among business circles.

We attach great importance to enhance our cultural relations with the Latin American countries as well because of the fact that cultural relations play a significant role in developing political and economic relations as well as providing the peoples to get know each other. To this end, we count on your valuable support and cooperation in our deliberations to promote Turkey in the Latin American countries by arranging cultural activities, such as Turkish Movie's Festivals, organizing exhibitions and conferences reflecting Turkey's cultural heritage.

I would like to welcome you all in Ankara once again and wish you a pleasant stay in Turkey.

∴ New York, 25 Eylül 2006

Honorable Ministers,
Excellencies,

I am very pleased to have this rare opportunity to meet collectively with my distinguished colleagues from the Caribbean. For this, I am particularly grateful to His Excellency the Foreign Minister of Grenada for his kind invitation and hospitality.

Dear colleagues,

At first glance, we may seem geographically far apart from each other. However, this distance is bridged first of all by the many common interests, issues and concerns that we share. Turkey is, in one way, a middle-income developing country. Consequently, we are receptive as well as susceptible to many of the problems faced by the developing world. With similar experiences, we have much common ground to build closer economic relations, particularly in the context of South-South cooperation.

The desire to promote and diversify our relations with the Central and Latin American as well as the Caribbean states is thus an important component of our foreign policy. Indeed, the Action Plan we have been implementing over recent years to further develop commercial and cultural ties with the Americas is a testimony of this desire and determination. In addition to economic and cultural cooperation, we also seek to enhance our political dialogue.

To this end, we have designated 2006 as “the Year of the Americas”. Although we still have more than three months to go in 2006, our decision has already started yielding results.

First of all, it has given a higher visibility to the Americas in my country. It has thus raised greater interest to do business with the region. Furthermore, the cultural and social contacts have increased leading to a better mutual understanding among our peoples. In this regard, the Latin American and Caribbean weeks organized both in Ankara and Istanbul this year brought together different sectors with an interest in advancing our relations.

Based on this most positive and promising experience, we are determined to continue to explore further avenues of cooperation to the benefit of all. Indeed, I am confident that the launch of the “Year of the Americas” will continue to have an impact in the years ahead as we hopefully reap together its rewards of increased cooperation.

:: 668

Dear colleagues,

In essence, the Action Plan I refer to covers the whole Americas and the countries of the Caribbean have a special place in this respect. I hope my presence here today attests to this fact and helps build even closer relations between our countries.

On the other hand, our interest in the issues of concern for the Americas also finds its expression in our participation as an observer in such regional organizations as the CARICOM, the Organization of American States and the Association of Caribbean States.

I also strongly believe that reciprocal high level contacts are most useful too. Therefore, I hope you will all take up my invitation to visit Turkey where we may exchange views on bilateral as well as regional and international topics of common concern. In so doing, I also wish you to a have a first hand experience of Turkey.

Home to many cultures and religions throughout history, Turkey today is rightly called as a cradle of civilizations. Thus, I am sure that the rich Caribbean culture will find in Turkey a resourceful environment to blend.

Distinguished colleagues,

Before concluding, allow me to say a few words on how we see issues related to development, which I am sure hold a very high place in your agenda.

In our opinion, internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals cannot be attained without a global

ÇEŞİTLİ İKİLİ VE ULUSLARARASI KONULAR

partnership. Turkey is thus committed to doing its share in this respect, and more particularly in addressing the needs of the least developed and developing countries.

It is with this understanding that Turkey allocated some 235 million US Dollars to humanitarian causes in 2005. Coupled with the development assistance rendered by Turkey during the past year, this figure exceeds 600 million US Dollars. In this context, Turkey also pledged 100 thousand US Dollars of aid to Haiti.

Dear colleagues,

Turkey is located in an earthquake-prone region and unfortunately knows only too well the true meaning of natural disasters. That is why it will always be among the first in responding to humanitarian emergencies.

This solidarity finds its expression in Turkey's decision to make a contribution of 400 thousand US Dollars to the Caribbean Disaster Emergency Response Agency (CDERA). We will continue to further contribute to the global security and development agenda and heed the urgent call of humanitarian emergencies.

669 ::

Thank you very much for your kind attention.

:: 670

:: New York, 26 Eylül 2006

Distinguished colleagues,

Ladies and gentlemen,

It is a pleasure to be with you at the Meeting of the Council of Ministers of ECO here in New York.

Dear friends,

ECO has a pivotal role to play as a truly effective vehicle for carrying the peoples of our region to a brighter and more prosperous future.

Having almost completed its restructuring and planning phase, ECO is now ready to enter into the implementation phase of its programmes.

Promoting economic cooperation and development will require regular and structured dialogue between the regional countries. ECO is the central forum in this respect.

Economic prosperity can not be achieved without a major role of the private sector. Governments must set the necessary frameworks and create an atmosphere in which the private sector can flourish.

Some successful regional integrations clearly demonstrate that removing trade barriers, promoting trade between the countries, integrating markets and balanced liberalization and privatization of the economy are conducive for economic development.

These are also ECO's primary objectives. Therefore, our organization is uniquely placed to play a major role in facilitating economic cooperation and development in this region.

The Eurasian dimension occupies an important place in Turkish foreign policy. Deepening our relations and cooperation with the regional countries, linking Europe and Asia through energy and transportation corridors and the creation of new dynamics for regional cooperation are the main tenets of our Eurasian vision.

Dear friends,

We should give due importance to the expansion and facilitation of trade among ECO Members. In this regard, ECO Trade Agreement (ECOTA) is of special importance and requires particular attention.

We fully support the efforts on Pakistan as the Coordinator Country towards bringing ECOTA into force. Turkey signed ECOTA and its ratification process is underway. We hope that other member states will also sign the Agreement soon.

Dear friends,

My Government regards the ECO Trade and Development Bank as one of the most important projects of ECO.

As the Coordinator Country of this project, Turkey is exerting every effort for early functioning of the ECO Trade and Development Bank. The recent developments in this regard are very promising.

The First Meeting of the Board of Governors of the Bank was held on 6 July 2006 in Ankara. We hope that the process of establishment will be finalized and the Bank will become operational in the near future.

I would like to express my appreciation to the Governments of Iran and Pakistan for their support and cooperation in the process of the establishment of the Bank. We invite the remaining member countries of the ECO to participate in this important project

Meanwhile, we also welcome the coming into force of the ECO Transit Transport Framework Agreement. This is essential for the facilitation of the free flow of goods, services and investments in the ECO region. The ratification process of the Agreement in Turkey is underway and will be completed soon.

Dear friends,

The most important project in the ECO regional cooperation in the field of transport is the operation of rail transport services on the Trans-Asian Mainline route, namely Istanbul-Almaty Container Train and Passenger Train projects.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

We request concrete support from all ECO member countries for removing the technical and non-technical barriers for the implementation of these projects.

Dear friends,

We welcome the positive developments in Afghanistan and renew our support to this country and its Government. Reconstruction of Afghanistan is highly important and the assistance of the international community is necessary.

Our Prime Minister announced the pledge of five million Dollars for the ECO Special Fund for the Reconstruction of Afghanistan during the 9th ECO Summit in Baku. Turkey is determined to continue its support and contributions to the reconstruction of Afghanistan.

Dear friends,

:: 672

We appreciate the realization of this year's informal ECO Foreign Ministers meeting during the UN General Assembly. These meetings have become a traditional activity of our organisation and constitute a good basis for cooperation among the ECO countries within the UN.

Before concluding my remarks, I would like to reiterate our commitment to the goals and objectives of ECO. Turkey stands ready to work in all fields of cooperation of ECO with you.

Thank you.

**Fransa Parlamentosu'nda Oylanan
Sözde Ermeni Soykırımına İlişkin Yasa Hakkında
TBMM'de Yapılan Gündemdişi Konuşma**

∴ Ankara, 17 Ekim 2006

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Yüce Meclis'e bugün, Ermeni vatandaşlarımız da dahil bütün milletimizi derinden üzen bir gelişme nedeniyle bilgi vermek istiyorum. Bu gelişme, bildiğiniz gibi, Fransız Ulusal Meclisi tarafından kabul edilen, sözde Ermeni soykırımını inkar edenlere bir yıla kadar hapis cezası ve 45 bin Euroya kadar para cezası öngören yasa önerisidir.

Her ne kadar bu yasanın yürürlüğe girebilmesi Senato'nun kabulüne ve Fransa Cumhurbaşkanı'nın onayına bağlıysa da, bu yöndeki bir merhaleyi tamamlamış olan önerinin bu haliyle yasalaşması halinde, artık, Fransa sınırları içinde Ermeni iddialarına karşı çıkmak, 1915 olaylarının, Birinci Dünya Savaşı şartlarında, Ermeniler ve Türkler arasında karşılıklı çatışmalardan ibaret olduğunu ve Osmanlı idaresinin, Ermenileri yok etmek amacıyla değil, güvenlik gerekçesiyle savaş dışı bölgelere sevk ettiğini söylemek, tarihçilerin ve konunun uzmanlarının ulaştıkları yeni belgelere dayanarak olayları, Ermenilerin öne sürdüklerinden farklı bir şekilde kamu önüne çıkararak anlatmak ve bu yönde fikir yürütmek imkansız hale gelecektir. Bir başka deyişle, Ermenilerin asılsız iddiaları gerçekmiş gibi dayatılacak, cezai yaptırımlar marifetiyle düşünce ve ifade özgürlüğüne kısıtlamalar getirilecek, en temel özgürlük tamamen yok edilecektir.

Değerli arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi, sözde Ermeni soykırımının 90. yılı olduğu gerekçesiyle Türkiye aleyhine yürütülen faaliyetlerde geçen yıldan bu yana büyük bir artış

gözlemlemekteyiz. Bu faaliyetler, çeşitli ülkelerin parlamentolarına sunulan karar ya da bildiri tasarıları, sözde soykırım kurbanları anısına dikilen anıtlar, kamuoyuna mal olmuş önemli şahsiyetler aleyhine çeşitli sebepler öne sürülerek açılan davalar, Türk asıllı milletvekili adaylarının seçim listelerinden çıkarılması, Fransa örneğinde olduğu gibi, gerçeklerin üstünü örtmeye ve bizi kendi iddialarını kabule zorlayan yasalar çıkarmaya çalışmak şeklinde tezahür etmektedir.

Ermeni soykırım iddialarının belirli amaçlara hizmet ettiği gözden kaçmamaktadır. Bunlardan ilki, özellikle diasporada yaşayan Ermenilerin ulusal kimliklerinin muhafazası ve güçlendirilmesidir. Nitekim, bu iddiaların 1965 yılından sonra diaspora merkezli olarak gündeme getirilmeye başlanması bunun bir göstergesidir.

İkincisi ise, Ermenilerin 1920'lerde ve daha sonra 1970'ler ve 1980'lerdeki terör eylemlerine sözde "Ermeni katliamı olmuştur" diyerek meşruiyet kazandırmaya çalışmasıdır.

:: 674

Bir diğeri ise, bu iddiaların, bazı çevrelerce, ülkemize karşı zaman zaman bir baskı aracı olarak kullanılmak istenilmesidir.

Sayın Milletvekilleri,

Türk tarihine kendi tarihi perspektifinden bakanlar Türkiye'deki tarihi ve güncel siyasi olayları anlamaktan uzaktadırlar. Bazı milletlerin tarihinde yoğun olarak yaşanan ırkçılık, beyaz olmayan halkların baskı altında tutulması, sömürülmesi ve kendinden olmayanlara tahammülsüzlük olgusu Türk toplumunda hiçbir zaman yaşanmamıştır.

Bizim milli kültürümüzün temelini hoşgörü oluşturmaktadır. İnsan hakları ve hoşgörü açısından kuşkusuz bazı ülkelerin Türkiye'ye öğreteceği değil, bizden öğreneceği hususlar vardır. Dört yüz, beş yüz yıl hakimiyetimiz altında kalan topraklarda bile asimilasyon uygulanmamış, böylelikle, farklı dini ve etnik grupların hayatlarını bugüne kadar devam ettirmeleri sağlanmıştır. Atalarımız vaktiyle eğer asimilasyonu uygulamış olsalardı, bugün çağdaş geçinen, medeni geçinen, bize ders vermek isteyen bazı ülkelerin daha çok yakın tarihlerde yaptıklarını o zaman yapmış olsalardı, bugün, birçok ırk, birçok mezhep, birçok dil bugünlere erişmemiş olacaktı.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Türkler ve Ermeniler, Anadolu topraklarında, yaklaşık bin yıldır, barış, huzur ve karşılıklı hoşgörü içinde yaşamışlardır. Ticaret ve zanaat alanlarında başarılı olan Ermeni vatandaşlarımız, aynı zamanda bakan ve bürokrat olarak Osmanlı Devleti'ne hizmet etmişlerdir. Öyle ki, Ermeniler, büyük Osmanlı Devleti'nde Dışişleri Bakanlığı, Şurayı Devlet, Hazine-i Hassa, İçişle-

ri Bakanlığı gibi devletin çok çeşitli kurumlarında, bakanlık dahil, en üst düzey görevlerde yer almıştır. Bu dönemde, yine, çok sayıda Ermeni büyükelçimiz, başkonsolosumuz, Şurayı Devlet, yani Danıştay üyemiz ve valilerimiz çok önemli görevler yapmışlardır.

Şimdi, Ermeni vatandaşlarımız bütün bu önemli mevkileri bir taraftan tutup devletine hizmet ederken, diğer taraftan ülkenin bazı topraklarında, bazı sıkıntılar olduysa, bunu soykırım diye izah etmek asla mümkün değildir. Bunun ne hukuki dayanağı vardır, ne bilimsel dayanağı vardır, ne de dünyada, tarihte görülmüş bir uygulaması vardır.

O açıdan, bugün karşı karşıya kaldığımız durum, tamamen bir abartıdır. Diasporanın, kendi kimliğini muhafaza etmek için kendi aralarında kenetlenme aracı olarak kullandıkları bir araçtan başka bir şey değildir.

Değerli arkadaşlar,

Az önce söylediğim gibi barış ve huzur ortamı devam ederken, 19. yüzyılın sonlarında bazı devletlerin kışkırtmaları ve ideolojik akımlardan etkilenen bazı Ermeni grupların bağımsız bir Ermenistan yurdu kurma hedefiyle silahlı ayaklanmalara ve terörist eylemlere girişmeleri, sıkıntıları ta o zaman başlatmıştır. Yüzyıllardır beraber huzur içerisinde yaşayan bu insanlar, ne yazık ki, kışkırtmaların, provokasyonların ve yanlış hedeflerin kurbanı olmuşlardır.

Burada hemen hatırlatmak gerekir: Ermeni sorununun ortaya çıkmasında Fransa'nın önemli etkisi olmuştur. Anadolu'daki azınlıklara, özellikle de Ermenilere karşı 16. yüzyıldan itibaren ilgi duyan Fransa, Doğu'daki çıkarları için kendisine müttefik oluşturmak maksadıyla Ermeniler üzerinde yıllarca mesai harcamıştır. Birinci Dünya Savaşı öncesinde, savaş sırasında ve Kurtuluş Savaşımız süresinde, Fransa'nın Ermenileri kışkırtma faaliyetleri devam etmiştir.

Kasım 1918'de Güneydoğu Anadolu'nun bir bölümü ile Çukurova bölgesini işgal eden Fransa, "bölgede bir Ermenistan devleti kurma" vaadiyle Ermenileri kandırmış ve onların ayaklanmasına teşvikçi olmuştur. Önce, Ermeni gönüllü taburları, daha sonra da Fransız yabancı lejyonuna bağlı Ermeni lejyonunu kurmuştur. Fransa komutasındaki bu Ermeni birlikleri, 1921 yılına kadar, tamamen mağlup olana kadar bölgede katliamlar yapmışlardır.

Yine ne yazık ki, o zaman kışkırttıkları insanları ortada bırakmışlar, onları terk etmişler ve bu da dünya tarih sahnesine geçmiştir. Bir taraftan kışkırttıkları insanları daha sonra da ortada bırakma hünerini de o zaman göstermişlerdir.

Aynı Fransa'nın bugün Türk katliamlarından dolayı Türkiye'den özür dilemek yerine, o zaman sebep oldukları katliamlardan dolayı bizden özür dilemek yerine, gerçekleri tamamen tahrif ederek, Türk milletini soykırım yapmakla suçlaması, kabul edilmesi mümkün olmayan bir durumdur.

Fransa bu yasayı, ülkemizin geçmişiyle barışmasına ve hafıza tazelemesine yardım etmek amacıyla yaptığını iddia etmektedir. Oysa, bizim hafızalarımızda, Fransa'nın Birinci Dünya Savaşı öncesinde ve sonrasında Osmanlı içindeki Ermenileri kendi çıkarları için nasıl kıskırttığı gayet tazedir ve ne acıdır ki, aynı kıskırtmayı, bugün yine küçük emelleri için yapmaktadırlar.

Bugün yaptıkları şey, küçük siyasi çıkarlar peşinde yaptıkları şey, yine Ermenilere yük olmaktadır, yine Ermenileri huzursuz etmektedir ve faturası, sonunda yine Ermenilere kesilmektedir. Nasıl Birinci Dünya Harbinde, bunları düşünmeden hesapsız ve kitapsız bir şekilde o zamanki vatandaşlarımızı kıskırtmışlar ve onları çok tehlikeli mecralara sürüklemişlerse bugün Fransa'da yaptıklarının da o günküden hiçbir farkı yoktur aslında.

Burada yapılan, Türkiye'yi haksız iddialarla suçlamaktan, kendi geçmişindeki günahları örtbas etmeye ve iç politika hesaplarıyla ülkesindeki Ermenilerin oylarını kazanmaya çalışmaktan başka bir amaca da hizmet etmemektedir. Dolayısıyla, o gün yaptıkları hatayı bugün tekrarlamaktadırlar.

:: 676

Burada Türkiye'nin bir hatası varsa değerli arkadaşlar, o da, bu katliamları kendi halkına ve dünya kamuoyuna yeterli şekilde anlatmamış olmasıdır. Yalnız, burada da yine insafı ve bir iyi niyeti görmemiz gerekir. Cumhuriyeti kuranlar, devletimizi, yeni devletimizi kin ve nefret üzerine kurmak istememişlerdir. Yoksa, o taze fikirler, o taze acıların üstüne kurulabilirdi ama geleceğe bakmışlardır, yeni nesilleri düşmanlıkla yetiştirmek istememişlerdir, yeni nesillere düşmanlık tohumlarını atmak istememişlerdir. Onun için o katliamları yeni nesillere o zamanlar aktarmamışlardır. Ne yazık ki, o günün bu iyi niyetli düşünce ve görüşleri bugün karşımıza bir zafiyet olarak çıkmaktadır. Altında bir iyi niyet olmasına rağmen, ne yazık ki bu bile anlaşılmamaktadır.

Geçmişte yaşanmış bu trajik olayların mütemediyen gündeme getirilmesinin ne Türk-Fransız ikili ilişkilerine, ne de Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleştirilmesi çabalarına hizmet etmediği de gayet açıktır.

İç politika hesaplarıyla alınacak kararların dış politikada çok ciddi tezahürlerinin olacağı şüphesizdir. Söz konusu yasa teklifinin Ulusal Meclisçe kabulünün, kökleri tarihe dayanan Türk-Fransız ilişkilerine zarar vermesi kaçınılmazdır. Bu gelişme Türk-Fransız ilişkilerinde çok derin yaralar açmıştır. Bu derin yaralar, siyasi ilişkilerimizde, güvenlik alanında, ekonomik ilişkilerde tabi ki ortaya çıkacaktır. Bu derin yaraları sadece hükümetten hükümete ilişkilerde görmemek gerekir. Bu olumsuzluk, asıl itibarıyla, halkımızda bıraktığı derin izlerden doğacaktır.

Sayın Başkan, değerli Milletvekilleri,

Şunu da ifade etmek isterim: bir ulusun soykırım suçu işlemiş olduğunu öne sürmek çok ciddi bir ithamdır, geçiştirilecek bir şey değildir. Soykırım, insan-

lığa karşı işlenebilecek en ağır suçtur. Bu tür bir eylem, suçlama, tarihi gerçeklerle ve uluslararası meşrulukla ispat edilme ve dayanak bulma temel yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Tamamen Ermeni iddialarına dayanan suçlamaların gerekli esaslardan yoksun olduğu gayet açıktır. Hukuki ve tarihi olarak somut delillere dayanmayan Ermeni iddiaları, Türkiye'ye karşı duyulan husumet hislerinin sübjektif bir şekilde yansımından ibarettir.

Uluslararası hukuka göre, sadece yetkili mahkeme soykırım suçunun işlenip işlenmediğine karar verebilir. Bu mahkeme, topraklarında soykırım yapıldığı iddia edilen devletin mahkemesi veya anlaşma taraflarının yetkisini kabul ettikleri bir uluslararası ceza mahkemesi olabilir. Bu tür yetkili bir mahkemenin kararının olmaması durumunda, soykırım suçunun hukuki olarak varlığı kabul edilemez, soykırım iddiası yasal zeminde savunulamaz ve ileri sürülemez.

Bu bağlamda, hakkında böyle bir uluslararası mahkeme kararı bulunmayan Ermeni soykırımı asılsız bir iddiadan ibarettir, tamamen propagandadır ve tamamen Ermenistan dışındaki Ermeni azınlığın, diasporanın, kendi kimliğini muhafaza etme aletinden başka bir şey değildir.

677 ::

Değerli arkadaşlar,

Hepinizin bildiği üzere, Türkiye öteden beri geçmişteki tartışmalı olaylara ilişkin gerçeklerin ulusal siyasi kurumlar yerine, tarihçiler tarafından değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Geçen yıl Fransa'da sömürgeciliği aklayan bir yasayla ilgili tartışmalar sırasında, 19 önemli Fransız tarihçi de bu düşünceye yakın bir tutum izlemiş ve 12 Aralık 2005 tarihinde "Tarih yasalarla yazılamaz." şeklinde özetlenebilecek bir bildiri yayınlayarak, aralarında sömürgeciliği aklayan Şubat 2005 tarihli yasa ve sözde Ermeni soykırımını da tanıyan Ocak 2001 tarihli yasa da olmak üzere, Fransız Parlamentosu tarafından alınmış bazı yasaların iptalini istemiştir. Aynı dönemde pek çok Fransız siyasetçi de "tarihin tarihçiler tarafından yazılması ve değerlendirilmesi gerektiği" görüşüne yakın açıklamalar yapmışlardır.

Fransız yetkililerin, bir yandan kendi tarihlerindeki tartışmalı olayların tarihçilerin değerlendirilmesine bırakılması gerektiğini söylerken, diğer taraftan, tarihsel dayanağı olmayan Ermeni iddialarının geçerliliğini sorgulamayı dahi suç haline getiren yasal düzenlemeler yapmaya çalışmaları açık bir çelişki oluşturmaktadır.

Osmanlı tarihi konusunda en ufak bir bilgisi olmayan meclislerin bu konuda yorum yapması ve daha kötüsü, bilmedikleri bir konu hakkında uzman olan tarihçi ve bilim adamlarının fikir özgürlüğünü kısıtlama yoluna gitmesi, demokratik bir ülkede var olması gereken temel prensiplerden düşünce ve ifade özgürlüğünün kısıtlanmasından başka bir şey değildir.

Bizler, bilimsel gelişmenin en büyük düşmanı olan zihinlerin tutsaklaştırılmasına karşıyız. O nedenle de, gerçeklerin ortaya çıkabilmesi amacıyla, bilimsel araştırmanın önündeki her engelin ortadan kaldırılması için devlet olarak titizlikle elimizden geleni yapmaktayız. Bu bağlamda, 1915 olaylarının da, Türk kamuoyunda, televizyon, gazete ve dergilerde, üniversitelerde serbestçe tartışıldığını bütün dünya görmektedir.

Bazıları şöyle algılamaktadır: Türkiye’de bu mevzular konuşulamıyor, bu mevzular tartışılmıyor. Ama bütün dünya şahittir, bütün Türk halkı şahittir; televizyonlar, kitaplar, konferanslar, bütün bunlar rahatlıkla bu memlekette gerçekleşmektedir. Çünkü biz geçmişinden emin olan bir ülkeyiz. Bunun için bütün arşivlerimizi yerli-yabancı herkese açtık. Bunun içindir ki, en gizli arşivlerimizi, askeri arşivlerimizi dahi herkese açmayı taahhüt ettik, bununla ilgili mektup yazdık: “Gelin, bütün arşivlerimizi sonuna kadar açıyoruz, siz de açın” dedik.

:: 678

Değerli arkadaşlar,

Ayrıca, hatırlanacağı üzere, geçen yıl Türk ve Ermeni tarihçilerinden oluşacak ve 1915 olaylarına ait gelişme ve olayları etraflı bir biçimde, sadece iki ülke arşivinde değil üçüncü ülkelerin arşivlerinde de araştırılacak bir ortak tarih komisyonunun kurulmasını önerdik. Yüce Meclisimiz de bu tarihi öneriyi oy birliğiyle desteklemişti.

Bu çabalarımızdan da görüleceği üzere, Türkiye Cumhuriyeti’nin geçmişinde utanılacak hiçbir husus yoktur, alnımız aktır. Ancak Fransa, ülkemizde Ermeni soykırımı iddialarıyla ilgili olarak hüküm süren bu özgürlük ortamını görmeyerek, gerçeklerin ortaya çıkması için sarf ettiğimiz çabaları göz ardı ederek, bir taraftan ifade hürriyetinin kısıtlandığı gerekçesiyle ülkemizi eleştirmekte, diğer taraftan da uzman tarihçilerin bile üzerinde mutabık olmadıkları bir konuda sözde Ermeni soykırımını inkar edenlere cezai yaptırımlar getiren bir yasayı Ulusal Meclisi’nde kabul etmektedir. Bu durum, anlaşılabilir bir durum değildir. Türkiye’deki bireysel hak ve özgürlüklerin en geniş şekilde yerleşmesi için çaba harcadığımız ve ifade özgürlüğü alanında, bazı eksikliklerimizden dolayı, haklı veya haksız eleştirilere maruz kaldığımız bir sırada Avrupa Birliği’nin kurucusu ülkelerinden birinin bu ilkeyi açıkça ihlal etmekte olması, Avrupa Birliği değerlerini bütünüyle zedelemektedir.

Şunu özellikle vurgulamak gerekir ki, Fransız Parlamentosu’nda ileri sürüldüğünün tam tersine, bugün Türkiye’de Birinci Dünya Savaşı sırasında Anadolu’da vuku bulmuş olan trajik olaylar hakkında her türlü görüş özgürce ifade edilebilmektedir ve bunlar kanunca da serbesttir.

Değerli Başkan, saygıdeğer Milletvekilleri,

Dünya siyasi tarihinde çok önemli bir yeri olan Fransız Devrimi'nin ve onun temel prensibi olan "özgürlük, eşitlik ve kardeşlik" fikrinin çıkmış olduğu bir ülkeden, tabiatıyla, düşünce ve ifade özgürlüğünün savunulması beklenirdi. Bütün dünya, uluslararası özgürlük fikrini yayan bir ulusun, aydınlanmanın beşiği olan bir ülkenin, bugün, temel insan hak ve hürriyetlerinin başında gelen düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlamasını, zihinlerin cezai yaptırımlar yoluyla tutsak edilmesine neden olacak böyle bir yasa çıkarmaya çalışmasını ibret verici bulmaktadır. Bugün, Fransa, tarihi bir kavşakta bulunmaktadır. Ya Voltaire'lerin, Montesquie'lerin Fransa'sı olacak ya da dünyanın değişik yerlerinde, sözde medenileştirme gerekçesiyle hüküm süren bir sömürgeci düşüncenin devamını sergileyecektir.

Türkiye'de geçmişte var olan Fransız kültürüne yönelik beğeni, ülkemize karşı yapılan saldırılar sebebiyle gün geçtikçe azalmaktadır. Demokratik bir rejimle bağdaştırılamayacak bir şekilde düşünce ve ifade özgürlüğünü rehin alan bu yasa tasarısı, Türk milletini ve -övünerek söylüyorum ki- Ermeni asıllı vatandaşlarımızı derinden yaralamıştır. 70 milyonluk Türk halkı, asılsız iddialara dayanarak düşünce ve ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasını reddetmektedir. Fransa, Türk ulusu nezdinde, yüzlerce yıllık ilişkilerin sonucu oluşan ayrıcalıklı yerini kaybetmiştir. Bunun sorumlusu da, Türkiye'nin uyarılarını dikkate almayan Fransız siyasetçilerdir.

679 ::

Değerli arkadaşlar,

Ümit ediyoruz ki, bu yasa yarıda kalacaktır. Ümit ediyoruz ki, Fransızlar kendilerine geleceklerdir. Ümit ediyoruz ki, Fransa sadece Türkiye'den değil bütün dünyadan, Avrupa Birliği'nden gelen tepkileri ve eleştirileri dikkate alacaktır. Çok daha önemlisi, bu yasa tasarısı Fransa'da tartışılırken, Fransa'nın en önemli gazetelerinin seslerini dikkate alacaktır, Fransa'nın en önemli gazetelerinde çıkan başmakaleleri, tekrar, bir kez daha okuyacaklardır.

Bu, şunun için önemlidir: Az önce söylediğim gibi, Fransa, özgürlüklerin öncüsü olmuştur, demokrasinin beşiği olmuştur, dünyaya eşitliği yayan ilk ülke olmuştur; Avrupa kültürünün temelidir, Avrupa değerlerinin beşiğidir. Fransa, bu niteliklerinden uzaklaşmamalıdır. Fransa'yı düşüncelerini açıklayanlar, tarihi belgeleri açıklayanlar, fikirlerini ifade edenlerin hapse atıldığı bir ülke olarak düşünmüyorum. O bakımdan, bu kanunun yarı yolda kalacağını ümit ediyorum.

Bütün bu uyarı ve eleştirilere rağmen, eğer bu kanun gerçekten hayata geçerse, bu, Fransa için muhakkak ki çok büyük bir ayıp olacaktır. Ama, büyük bir ayıp olarak kalmayacaktır. 2001 yılında Fransız Meclisi ve Meclisleri soykırımı kabul ettiler. Ondan sonra, ilişkilerimizde çok büyük problemler

çıktı. Ama bu sefer, bu gerçekleşirse onun gibi olmayacaktır, açılan yaralar kesinlikle onarılamayacaktır. Bunu, buradan açıkça bir kez daha Türk kamuoyuna, Fransız kamuoyuna ve dünya kamuoyuna duyuruyorum. Şüphesiz ki ilişkilerimiz siyasi alanda, güvenlik alanlarında, ekonomik alanlarda onarılamaz yaralar alacaktır. O açıdan, hem Fransa kendi çıkarı için bu işi durdurmalı, hem de attığı yanlış adımdan dönmelidir.

Şüphesiz ki biz Hükümet olarak bu yasayı engellemek için her türlü çalışmayı yapıyoruz. Bunun yanında, Türk kamuoyu, siyasi partilerimiz, aydınlarımız, herkes elinden geleni yapıyorlar. Ama başka bir yol daha var ki, Hükümetimiz o yolu da denemekten kaçınmayacaktır: Uluslararası hukukun sağladığı tüm imkanları, yargı yoluna başvurma da dahil olmak üzere, bütün bunları devreye sokacaktır. Bununla ilgili, şüphesiz ki çok titiz çalışmalar yapılmaktadır. Ama bunların zamanlaması, şüphesiz ki ayrı bir husustur. Ama şundan hepiniz emin olmalısınız: Gerek Bakanlığım gerek Hükümetimiz gerek Adalet Bakanlığımız, bu konuyla ilgili, uzun bir süredir, ciddi bir çalışma içerisindeyiz. Bu konuyla ilgili tecrübeli diplomatlarımızdan, hukukçularımızdan, Türkiye içindeki ve Türkiye dışındaki bütün uzmanlarımızdan da yararlanmaktayız. Ama muhakkak ki, bunun zamanlaması ayrı bir konudur.

∴ 680

Değerli arkadaşlar,

Ümidim, Fransa'nın kendi kendine bu darbeyi vurmamasıdır. Bundan, Türkiye'nin bir kaybı olmaz açıkçası. Kaybeden Fransa olur, prestiji yerle bir olan Fransa olur. Fransa, bundan sonra, Avrupa Birliği'nin Kopenhag Kriterlerini değiştiren bir ülke olarak tarihe geçer ve öyle anılır. O bakımdan, bu yanlıştan döneceklerini ümit ediyorum.

Fransa'nın, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılacak tartışmayı, değerli Milletvekillerimizin görüşlerini, aydınlarımızın, halkımızın, iş adamlarımızın görüşlerini dikkate alacağını ümit ediyorum.

Üçüncü Türk-İtalyan Forumu'nda Yapılan Konuşma

∴ Roma, 8 Kasım 2006

Sayın meslektaşlarım,
Türk-İtalyan dostluk halesinin
seçkin katılımcıları,
Değerli basın mensupları,

Türkiye ve İtalya arasındaki diplomatik ilişkilerin 150. yılında sizlere hitap edebilme ayrıcalığına sahip olmaktan duyduğum kıvancı ve mutluluğu öncelikle ifade etmek istiyorum.

Türk-İtalyan Forumu, iki ülke halkları arasında yarattığı kaynaşma, anlayış birliği ve sıcak duygular ile artık ortak bir dostluk ailesi oluşturmaktadır. Bu ortamın yaratılmasında ve sürdürülmesinde katkısı olan herkesi candan kutlamak isterim.

Değerli dostlarım,

Bugünkü Avrupa'nın siyasal ve kültürel kimliğinin oluşmasında Akdeniz Havzası'nın ve Roma İmparatorluğu'nun belirleyici bir payı olmuştur. Tarih-te, Türkiye ve İtalya, Roma İmparatorluğu'nun başkentlerini barındırmış, böylece Roma İmparatorluk gelenekleri ve Roma Hukuku ilkelerinin Avrupa'da yerleşmesinde rol oynamışlardır.

“Bütün yollar İstanbul'dan çıkar, ancak bütün yollar Roma'ya varır.” şeklinde Roma devrinde kullanılan bir halk deyişi, ortak mirasımızı yansıttığı kadar Avrupa coğrafyasının iskeletinin Doğu'dan Batı'ya nasıl uzandığını ortaya koymaktadır.

Bu ortak mirasın temelinde, farklılıkları kucaklama ve ortak değerlerde kaynaşma felsefesi yatmaktadır. Türkiye ve İtalya bugün de bu değerlerin bekçi-

681 ∴

liğini yapmaktadırlar. Gerek tarih boyunca gerek günümüzde Avrupa'nın güney doğusunda Batı dünyası ile İslam aleminin buluşma noktalarında yer alan ülkelerimiz, farklılıkların kültürler arası çatışmaya yol açmasını önlemek bakımından oynayabilecekleri özel bir rolün sahibidirler.

Çağdaş değerler olarak anılan, demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları gibi kavramların sadece batıya özgü olmadığı; aslında köklerini İslam aleminde de bulabileceğimiz bu değerlerin bu geniş coğrafyada bugünkü manada da benimsenebileceği; insanlığın tarih boyunca geliştirdiği medeniyetin tek bir kültüre veya dine ait olmadığı; bilakis, farklı kültür ve toplumların özgün katkılarıyla gelişimini sürdürdüğü gerçeği, bizlerin katkılarıyla daha geniş kabul görecektir.

Türkiye'nin İspanya ile eş sunuculuğunu yaptığı Medeniyetler İttifakı Girişimi bu yöndeki çabalara ayrıca önemli bir katkı sağlamaktadır. İtalya'nın bu girişime verdiği desteğin, ülkelerimiz arasındaki yakın işbirliğinin önemli bir diğer boyutunu oluşturması bakımından ayrı bir anlamı vardır. Ülkelerimiz ayrıca, G-8 Geniş Ortadoğu ve Kuzey Afrika girişimi bünyesinde kurulmuş bulunan Demokrasi Yardım Diyalogu çerçevesinde de öncü roller üstlenmiş bulunmaktadır.

∴ 682

Gerçekten, Akdeniz Havzası kültürlerin kesişme noktasıdır ve istikrar içinde olduğu dönemlerde, dünya medeniyetine çeşitlilik ve hoşgörü değerlerini esas alan kalıcı katkılarda bulunmuştur.

Ne var ki, Akdeniz, güven ortamının zayıflığı, bölge ülkelerinin kırılğan iç siyasi yapıları, farklı ekonomik gelişmişlik düzeyleri gibi nedenlere bağlı olarak bunalımların yaşandığı ve bölgesel işbirliğinin yeterince gelişmediği bir bölgedir. Türkiye, tıpkı İtalya gibi Avrupalı olmanın yanısıra Akdeniz kültürünün de asli bir unsurudur. Bu itibarla, Akdeniz'i daha ileri bir istikrar ve işbirliği denizi haline dönüştürmek hepimizin görevidir. Bu anlayışla, Türkiye, Barcelona Süreci, Akdeniz Forumu, NATO'nun Akdeniz Diyalogu Girişimi gibi bölgesel işbirliği çerçevelerinin güçlendirilmesine önem atfetmektedir.

Değerli dostlarım,

Günümüzde de Türkiye ve İtalya iki ortak, dost ve müttefik ülkedir. Tarihi bağlarımızın yanı sıra paylaştığımız ortak insani ve demokratik değerler, stratejik konularına bağlı olarak geliştirdikleri Akdeniz vizyonu, AB'nin geleceğine dair benzer yaklaşımlar ve Transatlantik ilişkilere atfettiğimiz önem, modern ilişkilerimizin zeminini kuvvetlendirmektedir.

Bu çerçevede, İtalya'nın Türkiye'nin AB üyeliğine verdiği geleneksel destek için teşekkür etmek isterim. Gerçekten, Rönesans ve Aydınlanma çağlarının değerlerine dayanan bir Avrupa'nın, diğer kültürleri dışlamak yerine, bunların ışık ve renklerini içine almasına izin vermesi gerektiğini düşünüyö-

rum. Bu noktada, Türkiye'nin önemli katkılar sağlayacağı açıktır. Türkiye ve İtalya'nın tarihi tecrübeleri, bizim çeşitlilik ve hoşgörüyü zenginlik olarak algılamamızı sağlamaktadır. Bu tecrübemiz şimdi Genişleyen AB'nin ortak amaçlarına katkı sağlamalıdır.

Aslında Türkiye tarih boyunca Avrupa siyasi coğrafyasının belirleyici bir aktörü olmuştur. Doğrusu, Osmanlı tarihi bilinmeden Avrupa tarihi yazılamaz. Bu ve diğer birçok nedenle Türkiye'yi AB'den dışlamak isteyen çevrelerin bu coğrafyanın tarihsel dinamiğini durdurma şansları olmadığına inanıyorum.

Türkiye'nin AB üyeliği ekonomik, siyasi ve güvenlik açılarından Avrupa'ya stratejik derinlik kazandıracaktır. Böylece, demokrasi, iyi yönetim, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygı gibi AB felsefesinin özünü oluşturan değerler Türkiye'yi çevreleyen bölgelere yansıtılabilecektir.

Diğer taraftan, küresel dengelerde AB'nin ekonomik ve siyasal anlamda stratejik bir güç haline dönüşmesini esas alan bir vizyon üstlenememesi Avrupa'nın dünya siyasetinde etkisinin ve sesinin giderek zayıflamasına yol açabilecektir. İtalya'nın bu geniş stratejik vizyona sahip olduğunu ve Türkiye'nin AB üyeliğine bu perspektiften de baktığını düşünmekteyiz.

683 ::

AB'ye üyelik sürecinde Kopenhag kriterlerinden kaynaklanan yükümlülüklerimizi sessiz devrim olarak nitelendirilen reformlarla sürdürmekte kararlıyız. Üyelik müzakere sürecimizin uzun ve güçlüklerle dolu bir yol olduğunun bilincindeyiz. Ancak, bu yolun başarıyla sonuçlanacağından da eminiz.

Değerli katılımcılar,

Şimdi, AB içinde de önem kazanmakta olan bir konuyu kısaca ele almak istiyorum. Türkiye Kuzey-Güney, Doğu-Batı eksenli enerji koridorlarının keşişme noktasında yer almaktadır. Türkiye, Avrasya, Hazar ve Ortadoğu bölgelerinden Avrupa'ya ve dünyaya petrol ve doğal gazın sevkiyatında kilit ülke konumundadır. Bu durum, Türk-İtalyan ilişkilerine enerji boyutunun da eklenmesini sağlamıştır.

Rus doğal gazının Karadeniz'in altından Türkiye'ye taşıyan Mavi Akım Doğal Gaz Hattı İtalya'nın katkıları ile hayata geçirilmiştir.

Samsun-Ceyhan By-Pass Petrol Boru Hattı projesi de Türkiye ve İtalya'nın önümüzdeki dönemde işbirliğine gitmekte oldukları projelerden bir diğeridir. Söz konusu proje için bir Türk şirketi ile Mavi Akım'da da birlikte çalışan İtalyan firması ENI'nin işbirliği memnuniyet vericidir.

Bunların dışında Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattı'ndaki işbirliğimiz de projenin tamamlanmasıyla bir başarı öyküsü haline gelmiştir. BTC Hattı'ndaki ilk petrol Mayıs ayı sonunda tankere yüklenmiş ve ardından İtalya'ya nakledilmiştir.

Enerji alanında işbirliğimiz, Güney Avrupa Gaz Ringi çerçevesinde de sürmektedir. Türkiye-Yunanistan-İtalya Doğal Gaz Enterkonnektörü ile Hazar doğal gazı ilk defa Rusya dışındaki bir ülke üzerinden Avrupa'ya ulaşacaktır.

Ortaklaşa gerçekleştirilmekte olan tüm bu projeler, Avrupa enerji arz kaynaklarının ve güzergahlarının çeşitlendirilmesine ve Avrupa enerji arz güvenliğinde, Türk-İtalyan işbirliğinin stratejik düzeyde önem kazanmaya başladığını göstermektedir.

Değerli katılımcılar,

Anadolu ve Küçük Asya, tarih içinde bugünün modern Türkiye'si'ne dönüşürken, İtalya yarımadasındaki devletler ve halklarla sürekli etkileşim içinde olmuştur. Bu etkileşimin siyasi, ekonomik, kültürel ve felsefi boyutları bulunmaktadır.

Gerçekten de, Avrupa kıtasının ve Akdeniz'in stratejik noktalarında yer alan ülkelerimiz arasındaki ilişkiler, modern anlamda diplomatik ilişkilerin kurulmasından çok daha uzun bir geçmişe sahiptir.

:: 684

Venedik, Cenova ve Pisa gibi şehir devletlerinin Doğu Akdeniz'de ticari koloniler kurmalarıyla bu karşılıklı etkileşim yoğunlaşmıştır. İstanbul gibi önemli liman kentlerinden ve Anadolu'dan Avrupa'ya ticaret yapanlar da esas itibarıyla İtalyanlar olmuştur. Bu ticari ilişkiler sayesinde Osmanlı İmparatorluğu Avrupa ekonomileri ile entegre olurken, bu şehirler belki de Avrupa'nın ilk serbest ticaret modellerini oluşturmuştur.

Ortaçağ bağınazlığını yıkarak Avrupa'da kültürel ve entellektüel uyanışı ortaya çıkaran Aydınlanma Çağı Osmanlı sanat ve kültür yaşamını da etkilemiştir. Venedik'i Rönesansın merkezlerinden biri haline getiren sanatçılardan ünlü İtalyan ressam Bellini'nin yaptığı Fatih Sultan Mehmet Portresi, aynı denizin kuzey kıyılarında yer alan ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki kültürel ilişkilerin anlamlı bir simgesini oluşturmaktadır. Bu vesileyle, İstanbul'da 1894 depreminden sonra başlatılan yeniden inşa faaliyetleri sırasında paha biçilmez değerde eserler ve binalar yaratan ve İstanbul'un mimari dokusunun oluşmasında ebedi bir yer kazanan İtalyan mimar D'Aronco'yu saygıyla anmak istiyorum. Bu büyük sanatçının eserlerini konu alan bir serginin bu ay içinde "İstanbul Kültür Araştırmaları Enstitüsü" tarafından düzenlendiğini bilgilerinize sunmaktan memnuniyet duyuyorum.

Değerli katılımcılar,

İkili düzeyde mükemmel seyreden ilişkilerimiz, aynı zamanda uluslararası alandaki işbirliğimizin ve birbirimize sağladığımız desteğin de temelini oluşturmaktadır. Siyasi ilişkilerimizin ulaştığı bu düzey kültürel, ticari ve ekonomik işbirliğine de yansımaktadır.

İtalya Cumhurbaşkanı Sayın Ciampi'nin ülkemizi ziyaretiyle başlamış olan diplomatik ilişkilerimizin 150. yılı kutlamaları, Sayın Cumhurbaşkanımızın gelecek sene başında İtalya'yı ziyaretiyle son bulacaktır. Böylece, derin, köklü ve gelecek için büyük potansiyel vaat eden ikili ilişkilerimize yakışan bir kutlamayı tamamlamış olacağız.

İtalya ile ekonomik ve ticari ilişkilerimiz, özellikle Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'ne girmesi ile parlak bir tablo sergilemektedir. İkili ticaretimiz artmaktadır. İtalya'nın Türkiye'deki doğrudan yatırımlarındaki artış sürmektedir. Hükümetimiz Türkiye'de reel sektörün gelişmesine katkı oluşturan doğrudan yatırımlara sağlanan teşvik politikalarını sürdürmekte kararlıdır. Savunma sanayiinde de İtalya'nın büyük şirketleri Türkiye'ye büyük miktarlarda yatırım öngörmektedir. Böylece, ilişkilerimize yeni bir boyut kazandırılmış olacaktır.

Bu vesileyle, Türk ve İtalyan işadamlarının sadece ikili düzeyde değil, üçüncü ülkelere yönelik olarak işbirliği projeleri oluşturmalarını beklediğimizi de ifade etmek isterim. Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya, Ortadoğu ve Akdeniz bölgelerinde bazı güçlüklerin devam etmesine karşın, giderek liberalleşen ekonomik ortamın böyle bir işbirliği için değerli imkanlar sunabileceğini düşünüyorum.

685 ::

Değerli dostlarım,

Bütün demokrasilerde olduğu gibi, Türkiye-İtalya ikili ilişkilerinin de nihai belirleyicisi, halkların birbirini karşılıklı olarak ne şekilde algıladığıdır. Bu çerçevede, özellikle parlamentolar arası ilişkilerin ve halkların temsilcileri olan Milletvekillerimizin karşılıklı temaslarının önemini vurgulamak isterim. İtalyan Parlamentosu'nun Temsilciler Meclisi'nde bir İşbirliği Grubu kurulmasından ve yakın bir gelecekte hem Temsilciler Meclisi hem Senato'da bir Dostluk Grubu oluşturulması yönündeki çalışmalarından memnuniyet duymaktayım.

Bütün bu olumlu tabloya rağmen, kültürel ilişkilerimizde önemli eksiklikler olduğuna değinmeden geçemeyeceğim. İtalya, Türkiye'de iyi tanınmaktadır. İtalyan kültürü ve diline ülkemizde belirgin bir ilgi söz konusudur. Buna karşılık, Türkiye'nin İtalya'da aynı konumda olduğunu söylemek güçtür. Kamuoyunda, ülkemizle ilgili önemli bir bilgi açığı bulunmaktadır. Bunun, bir ölçüde bizden kaynaklanan eksikliklere, bir ölçüde ise başka nedenlere dayandığının bilincindeyiz. Bu eksikliklerin giderilmesi için birlikte çalışmalıyız.

İki Cumhurbaşkanı tarafından İtalya Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda açılması öngörülen "Anadolu'da 7000 Yıllık Medeniyet" temalı serginin, bu alanda önemli bir adım olmasını diliyorum.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Değerli dostlarım,

Her iki tarafın sivil toplum, basın, parlamento temsilcileri ile düşünce önderleri ve iş çevreleri arasında samimi bir diyalog çerçevesi oluşturan Türk-İtalyan Forumu'nun devamlılık arz etmesini diliyorum.

Gelecek yıl sizleri IV. Türk-İtalyan Forumu vesilesiyle Türkiye'de ağırlamaktan duyacağımız mutluluk ve onuru ifade ederim.

Teşekkürlerimle.

**TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi
Toplantısında Yapılan Konuşma**

∴ Ankara, 22 Aralık 2006

Sayın Başkan,
Değerli konuklar,

Sözlerime başlamadan önce, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği'nin bu yılki üçüncü Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'na katılmaktan duyduğum memnuniyeti belirtmek istiyorum.

Son dönemde yaşanan gelişmelerin değerlendirildiği bu toplantılar dizisinin özellikle özel sektörümüzün konulara bakış açısını yansıtması bakımından yararlı olduğunu düşünüyorum. Bu bakış açılarından faydalanıyoruz, faydalanacağız.

Ekonomik çevrelerle siyasi otorite bir araya gelip, görüşlerini paylaştıkça karşılaştığımız sorunları daha kolay aşabileceğimize inanıyorum. Ne de olsa ekonomiyle siyasetin birbirine her geçen gün daha fazla bağlandığı dünyamızda, artık ekonomik istikrarı, siyasi istikrardan ayrı düşünmek imkansız hale gelmiştir.

Ülkemiz bu bakımdan son derece şanslıdır. Kısır koalisyon çekişmeleri, popülist politikalar, günü kurtarmaya yönelik söylemler artık geride kalmıştır. Türkiye ayağına dolanan bu menfi gündemlerden kurtulmuş, son beş yıldır hızla ileriye doğru koşmaktadır. Artık Türkiye'nin önü açıktır.

Türkiye'nin önünü açan en önemli husus şüphesiz istikrardır. Partimizin tek başına güçlü biçimde Hükümeti oluşturmasının bu bağlamda sağladığı yararlar ortadadır. Ancak burada herhangi bir tek parti iktidarının doğrudan doğruya istikrar anlamına geldiğini de söylemek istemiyorum. İş alelade bir tek parti Hükümeti'yle bitmemektedir.

687 ∴

İstikrarı getiren vizyondur. Önemli olan, geleceğe yönelik hedefler belirlemek, bu hedefler önündeki sorunları tespit edebilmek, bu sorunların üzerine doğru çözümlerle kararlı bir şekilde gidebilmektir. Gereken adımları cesurca, çekinmeden atabilmektir. İşte bu vizyondur. Burada sorulması gereken, Türkiye'yi nerede görmek istediğimizdir. Araç ise Türkiye'yi yönetenlerdir.

Vizyon ve inanç olmadan, tek haneli enflasyon; 6 sıfır atılmış para birimi; 18 çeyrek üst üste büyüme; Zorunlu Tasarruf Hesabı'nın tasfiyesi; faizlerin bugünkü seviyeye düşmesi; ihracatta, özelleştirme gelirlerinde, turizmdeki, uluslararası yatırımlardaki gelişmeler herhalde sağlanamazdı.

Koşullardaki iyileşmeyi hemen benimseyip uyum sağlamak belki de insan tabiatıdır. Ama yine de unutmamak gerekir ki, bugün alışıp doğal karşıladığımız ekonomik ve sosyal şartlar ile beş yıl öncesinin şartları arasında büyük farklar vardır.

İktidara geldiğimizde bir ekonomik krizden diğerine savrulan Türkiye'nin 180 milyar dolar olan Gayri Safi Milli Hasılası artık 400 milyar dolar düzeylerine ulaşması muhakkak ki bize güven vermektedir. Dört yıllık ortalama yüzde 8'lik büyüme hızıyla Türkiye dünyanın en hızlı büyüyen ülkeleri arasına girmiştir. Bu, kümülatif olarak %30'ların üstünde bir büyüme demektir.

2001 yılında yüzde 70 olan enflasyon 2005 yılı sonunda yüzde 7,7 seviyesine gerilemiştir. 38 yıl sonra bu sonuca ulaştık. Bunun ne kadar önemli olduğunu doğru değerlendirmek gerekir. Türkiye'de son kuşaklar bu 38 yıl boyunca yüksek enflasyonla büyümüştür. Başarımızın önemi buradadır. Yıllon göstermeleri de enflasyonun tek haneli düzeyini koruyacağına işaret etmektedir. Hızlı kalkınma ile büyümenin enflasyondaki düşüşle aynı anda yaşanması dünyada yine oldukça az rastlanan bir örnektir.

2002 yılı sonuna kadar Türkiye'de 5 bin 599 yabancı sermayeli firma mevcutken, sadece 2003 yılından beri bu kapsamda 8 bin 609 yeni şirket kurulmuştur. 2005 yılında yabancı doğrudan yatırımlar 9,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşerek rekor kırmıştır. 2005 yılı Ocak – Eylül döneminde 3,8 milyar dolar olan fiili giriş, 2006 yılının aynı döneminde yüzde 231 artarak 12,8 milyar dolara ulaşmıştır.

Borç stokumuz yüzde 91'den yüzde 50'ye, bütçe açığımız yüzde 17'den yüzde 2'ye inmiştir. Maastricht kriteri yüzde 3'tür. Bugün birçok AB ülkesi bütçe açıklarını yüzde 3'ün altına indirebilmek için mücadele vermektedir. Ben "bizimki yüzde 2" dediğimde muhataplarımızın bakışları değişmektedir. Bu durumu adeta Türkiye'ye yakıştıramamaktadırlar.

AB belgeleri bile bu durumumuzu tespit etmektedir. Bunlar gecikmiş başarılarıdır. Bugün Türkiye dört yıl önce hayalini bile kuramayacağımız bir atılım içindedir.

Bu gelişmeyi eminim sizler çok daha yakından izliyorsunuz. Dolayısıyla, bu atılımlarda gerçekleştirilen reformların ve bu reformların arkasındaki siyasi iradenin payını da görüyorsunuz ve bunu teslim ediyorsunuzdur.

Dört yıl öncesine kadar 17 tane “Stand-By” düzenlemesinin hiç birini tamamlayamayan Türkiye, Hükümetimiz sırasında 18.si başarıyla sonuçlandırmıştır. Uluslararası Para Fonu’na olan toplam borcunu dört yılda 16,2 milyar SDR’dan 6,5 milyar SDR seviyesine indirmeyi başarmıştır.

Bunda şüphesiz gerçekleştirilen yapısal reformların katkısı büyüktür. Kamu maliyesinin disiplin altına alınması, vergi reformu, bankacılık kanunu, özelleştirme programı ve fiyat istikrarında sağlanan ilerlemeler bu istikrarlı gelişmenin temelini oluşturmuştur ama bunlar henüz tamamlanmamıştır. Daha gidilecek çok yolumuz olduğunun farkındayız.

Sosyal güvenlik reformu da bu paketin ayrılmaz bir parçasıdır. Bugün Batılı muhataplarımızın gıptayla baktıkları sosyal güvenlik reformunun gerçekleşmesi, Türkiye’yi geleceğe şüphesiz çok daha iyi hazırlayacaktır. İfade etmek isterim ki, bu konuda siyasetin gösterdiği duyarlılığı diğer bazı başka kurumlar gösterememiştir.

689 ::

Yapısal reformlar ve bunları tamamlayan mali disiplin, sisteme duyulan güveni de artırmaktadır. Gerçekleştirilen dönüşümün hiçbir tereddüde yer vermeyecek bir düzeye ulaşmış olması burada ayrı bir önem taşımaktadır. Reformlar, istikrarın teminatıdır.

Mali disiplinde bugün geldiğimiz noktaya bir örnek vermek isterim. Türkiye’de en az 30 yıldır ilk defa 2006 yılı sonunda kamu kesiminin fazla vermesi beklenmektedir. Bir başka ifadeyle, ekonomi içinde kamunun ağırlığı azalırken, özel sektörün kullanımına ayrılan kaynaklar artmıştır. Böylece, mali sistem hızla büyüyen ve dinamik bir reel sektörün finansman ihtiyaçlarına çok daha kolay cevap verebilmektedir.

Bu durum şüphesiz gözlemcilerin dikkatinden kaçmamaktadır. Bu sayededir ki, Türkiye geçtiğimiz yaz aylarında tüm dünyayı sarsan ekonomik dalgalanma ve ters eğilimlerden kaosa girmeden sıyrılabildiği. Hem sağladığımız ekonomik performans, hem gerçekleştirdiğimiz yapısal dönüşüm, hem de kararlılıkla izlediğimiz mali disiplin, piyasaların aradığı güveni sağlamıştır. Artık içeriden veya dışarıdan gelecek şoklara karşı çok daha dayanıklılık kazandığımız açıktır.

Bugün Türkiye’de tabuların birer birer yok olması, eskiden tartışılmaya bile cesaret edilemeyen birçok konunun bugün ya üstesinden gelinmiş ya da üzerinde çalışılıyor olması bizi daha mı güçsüz kılmıştır? Yoksa özgüvenimiz daha mı artmıştır? Bir kenara itilmiş, itildikçe kemikleşmiş sorunların üzerine gidilmesi bizi zayıflatmış mıdır? Hayır!

Aksine, kendimize olan güvenimizi artırmış, Türkiye'nin çekinecek hiçbir şeyi olmadığını göstermiş, bu yönüyle de gücümüzü ortaya koymuştur. Türkiye bu sayede geleceğe çok daha güvenle ve güçlü biçimde bakmaktadır. Keşke bunları kendi dinamiklerimizle daha önce yapsaydık. AB sürecimiz 50 yıldır bir devlet politikasıdır. Bu konuda alınganlığa gerek olmamalıdır. Bu süreçte herkes kendi döneminde üzerine düşeni yapmıştır.

Attığımız bu adımlarda, izlediğimiz reform sürecinde Avrupa Birliği'ne uyum hedefimizin de payı bulunduğunu ve bize önemli bir enerji sağladığını, bir dinamo olduğunu görmemiz gerekir. Bugün sosyal, ekonomik, siyasi alanlarda AB standartlarına uyum oranımız hızla yükselmektedir.

Sona eren tarama süreci de gayet ileri bir noktada olduğumuzu göstermiştir. Şüphesiz burada on yıldır AB ile Gümrük Birliği içinde bulunmamızın da çok katkısı olmuştur. Sizler de 15 yıl öncesine göre üretim ve rekabette bugün daha farklı bir konumdasınız.

:: 690

Tarama sürecinin çektiği fotoğraf, önümüzde izlememiz gereken yol haritasını da çizmiştir. Geldiğimiz aşama itibariyle bunun hiç de görüldüğü kadar zorlu, aşılamayacak bir süreç olmadığını ortaya koyduk. Sizler de biliyorsunuz, tarama süreci çok başarılı geçti. Binlerce bürokrat bu süreçte görev yaptı. Artık yapılacaklar ortada.

Süreç çerçevesinde birtakım eksiklikler olabilir, bunları da gidermemiz gereklidir. Sorular çeşitli olabilir. Bunları kendi bıraktığımız anlamı çıkarılması gerekir. Bu yönde gerekli önlemler alınacaktır. Önemli olan, mesafe almaktır. Ancak, Türkiye ile ilgili sürecin sadece teknik içerikli olmadığı açıktır. Aslında, Avrupa Birliği önemli bir yol ayrımındadır. Şu anda AB'de hissedilen en temel sorunların başında vizyon eksikliği gelmektedir. Bu vizyon eksikliği, AB'nin öteden beri sahip olduğu "yumuşak güç" faktörünü de önemli ölçüde zayıflatmaktadır.

Bu zihin bulanıklığı içinde, AB'nin başta Kıbrıs olmak üzere çeşitli bahanelerin arkasına saklanarak, ilişkilerimizin özü ve ruhuyla bağdaşmayan bir yaklaşım sergilemesini kabul etmemiz tabiiyatıyla mümkün değildir. Tüm temaslarımda bunu vurguluyorum. AB, kendisinin bile farkında olmadığı bir akıl karışıklığı içindedir. AB içinde dönem dönem bu gibi tepkiler olmuştur. Biz bunun da dönemsel olduğunu düşünüyoruz. "Küsmek" ya da "lanet olsun" demek noktasında değiliz. Bundan sonra yapacağımız, AB'nin attığı imzaları şerefliendirmesi için elimizden geleni yapacağız. Müthiş bir mücadele içinde olacağız. Hakkımızı almak için diplomatik mücadeleyi sürdüreceğiz.

AB'nin Türkiye'ye karşı sergilediği yanlışlığı artık sadece biz dile getirmiyoruz. Bugün Avrupa'da yayınlanan pek çok dergi ve gazetede bu konu güçlü bir özeleştirici anlayışıyla tartışılmakta ve AB'nin hata yaptığını, Türkiye'ye haksızlık yapıldığı belirtilmektedir. AB'nin de eninde sonunda bu gerçeği kavra-

yacağını umuyoruz. AB'nin yapısından dolayı her zaman yeknesak bir tutum oluşturmadığını biliyoruz. Farklı görüşler ele alınmaktadır. AB'nin zenginliği de buradadır. Biz tam üyelik hedefimize bağlıyız. Reform sürecimiz aynen devam edecektir. Bunu en başta kendi vatandaşlarımız için, vatandaşlarımızın en yüksek standartlara sahip olmaları için yapacağız. Hep belirttiğimiz gibi, bunlar aynı zamanda bizim için birer Ankara, İstanbul kriterleridir.

Resmen açılışlar da açılışlar da, tüm fasılları kapatmaya yeterli adımları, tedbirleri kendi başımıza gerçekleştirebiliriz. Ne zaman ki AB mevcut zihin bulanıklığını atlatır ve Türkiye'nin sağlayacağı yararların gerçekten farkına varır, o zaman biz de bunları resmen sonuçlandıracak düzeyde oluruz. Önemli olan, o vakte geldiğimizde Türkiye'nin yerinde sayıyor olmamasıdır. Türkiye'nin yaptığı çalışmalar göz kamaştırmaya devam etmektedir. Bu kararlılığımızı sürdüğü sürece 3-5 yıl sonra zaten farklı bir Türkiye olacaktır. O vakte kadar biz doğru bildiğimiz yolumuzda yürümeye devam ederiz.

AB'ye üyelik hedefimiz hep uzun soluklu bir mücadele gerektirmiştir. Bundan sonrası da aynı şekilde bir mücadele olacaktır. Ancak buradaki en büyük fark şudur ki; Türkiye bugün dört yıl öncesine göre çok daha farklı bir ligde oynamaktadır.

Her alanda sergilediğimiz performansla çok daha üst sıralara tırmanacak, tırmandıkça güçlenecek ve konumunu daha da sağlamlaştıracaktır. Buna hiç şüphemiz yoktur. Katılım müzakerelerinde kararlaştırılan istikamet bellidir. Türkiye kendi hedefini koymuştur. Böyle bir Türkiye'ye ulaşmak için Hükümetimiz, toplumumuz ve diğer kurumlarımızla elbirliğiyle mücadele edecektir. Sizlerle de hep istişare içinde olacağız.

Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum ve en iyi dileklerimi sunuyorum.

**Batı Trakya Türk Azınlığının Durumu Hakkında
TBMM'de Genel Görüşme Açılmasına İlişkin
Önerenin Görüşülmesi Vesilesiyle Yapılan Konuşma**

:: 692

:: Ankara, 9 Ocak 2007

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekili arkadaşlarım;

Batı Trakya Türkleriyle ilgili genel görüşme için söz almış bulunuyorum. Hükümetimizin görüşlerini burada ifade edeceğim. Her şeyden önce böyle bir görüşmeyi talep eden arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Böyle önemli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde tartışılmasına fırsat vermiş oldular. Ayrıca, özellikle Cumhuriyet Halk Partisi'ne teşekkür ediyorum çünkü daha önce bu konunun Meclis'e getirilmesini arzu etmişlerdi, ricamız üzerine bugüne kalmasını onlar da kabul ettiler.

Yine, sözlerime başlamadan önce bir üzüntümüzü de sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugünkü uçak kazasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, bütün ailelerine de başsağlığı diliyorum.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Yunanistan'la 1999 yılında başlatılan diyalog ve işbirliği süreci çerçevesinde iki ülke arasında çok yönlü ilişkilerin gerçekleştirilmesini amaçlamıştık. Bu anlayışla, Türkiye ile Yunanistan arasında stratejik ortaklık ilişkisi geliştirmeyi hedefliyoruz. Nitekim, bu yönde önemli adımlar da atılmıştır. Enerji, ticaret, bankacılık, turizm, ulaştırma gibi çok çeşitli sektörlerde bölge barışına ve refahına katkıda bulunacak işbirliği projelerine imza attık. Bu çabala-

rımızı sürdürmeye ve sorunlarımıza diyalog ve işbirliğiyle çözümler üretmeye kararlıyız.

Bugünkü toplantımızı, Batı Trakya Türk azınlığının haklarının ileri götürülmesi ve hayatlarının iyileştirilmesi yolunda bir fırsat olarak değerlendirmek gerekir. Bu sebeple, toplantımızın bu amacının göz önünde tutulması gerektiğini düşünüyorum. İnaniyorum ki, bu toplantının neticesinde, Batı Trakya'daki Türklerin çektikleri sıkıntılar daha çok dikkate gelecek ve Yunanistan hükümeti bu sıkıntıların giderilmesi yönünde üstüne düşenleri daha iyi yapacaktır.

Değerli arkadaşlar,

Burada bir şeyi daha ifade etmek istiyorum: Artık, bugünkü dünyada ülkeler, kendi sorunumla sadece kendim ilgilenirim, başka ülke ilgilenmez diyezmez. Hele Avrupa Birliği gibi bir topluluğa üye olmuş olan bir ülkenin sorunları herkesi yakından ilgilendirir. Önemli olan, bunların yapıcı bir üslup içinde ele alınması ve yapıcı bir üslup içinde dillendirilmesidir. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapmak istediğimiz de aslında budur.

693 ::

Batı Trakya Müslüman Türk azınlığının karşı karşıya olduğu sorunların çözüme kavuşturulması, Türk-Yunan ilişkileri gündeminin önemli bir maddesidir. Türk-Yunan diyalogu, soydaşlarımızın kişi haklarını ilgilendiren alanlarda yaşadığı bazı sorunların aşılmasına da yardımcı olmuştur. Ancak, Yunanistan'ın, özellikle azınlık hakları olarak nitelendirilebilecek alanlarda herhangi bir açılım yapmaktan kaçındığı bilinmektedir. Yunanistan bazı adımlar atmışsa da, azınlığımıza eşit eğitim imkanları sağlanması, seçilmiş müftülerin tanınması, Batı Trakya vakıflarına yönelik ayrımcı uygulamalara son verilerek, vakıfların yönetimlerinin azınlığa devredilmesi, azınlığımızın Türk kimliğinin tanınması ve 19. madde mağduru soydaşlarımızın haklarının iadesi gibi temel sorunlar halen çözüm beklemektedir. Bir başka deyişle, Yunanistan tarafından ilerleme olarak nitelendirilen unsurlar, özellikle İskeçe, dağlık bölgeyi kapsayan gezi rejiminin uygulamada ortadan kaldırılması ile Türk azınlığına yönelik ayrımcı uygulamalardan bazılarında son verilmesinden ibarettir. 21. yüzyılda ve üstelik 25 yıldır Avrupa Birliği üyesi olan bir ülkede bu uygulamaların, kısıtlamaların mevcudiyetinin izahı da zordur.

Batı Trakya Türk azınlığı ile ülkemizdeki Rum Ortodoks azınlığı iki ülke dostluğunun pekiştirilmesinde köprü rolü oynamalıdır. Azınlığımızı Türkiye ile Yunanistan'ı ayıran değil, birleştiren bir unsur olarak görüyoruz. Bu nedenle, Yunanistan'dan, soydaşlarımıza 1913 Atina Antlaşması ve 1923 Lozan Antlaşması gibi ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile ilgili Avrupa Konseyi sözleşmelerinden kaynaklanan haklarını tanımmasını ve azınlığımıza Avrupa Birliği normlarına uygun ve Avrupa Birliği standartlarında yaşama koşulları sağlamasını bekliyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Yunan hükümetleri Lozan Anlaşması'nda kullanılan terminolojiye sığınarak Türk azınlığını "Müslüman azınlık" olarak nitelendirmekte, kendilerini "Türk" olarak tanımlamalarına izin vermemekte, bu konuda yasal engeller çıkarmaktadır. 1927 yılında kurulan ve azınlığın en eski sivil toplum kuruluşu olan İskeçe Türk Birliği, 1984 yılında başlatılan hukuki süreç neticesinde 1995 yılında Yunan Yargıtayınca kapatılmıştır. Aynı noktadan hareketle, Rodop Türk Kadınları Kültür Derneğinin kurulması ve 2005 yılı içinde Evros Azınlık Gençleri Derneğinin kurulması 2006 yılında Yunan Yargıtayınca yasaklanmıştır. Her üç karar da azınlık tarafından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmıştır.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Batı Trakya'daki soydaşlarımız, bildiğiniz üzere, kendi dini liderleri olan müftülerini kendileri seçmektedir. 1913 Atina ve 1923 Lozan anlaşmasından kaynaklanan bu hakkı kullanan soydaşlarımızın, müftülerini seçimle belirleme hakkı, 1990'lı yılların başından itibaren kendilerinden alınmıştır. Buna rağmen, İskeçe'de ve Gümölcine'de Batı Trakya Türk azınlığı tarafından seçilmiş müftüler görev yapmaktadır.

∴ 694

Yunan yönetimlerinin, geçtiğimiz yıllarda seçilmiş müftüler aleyhinde açmış olduğu ve mahkumiyetle sonuçlanan davalar için de, iç hukuk yolları tüketildikten sonra, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmış ve Yunanistan beş kez bu davadan mahkum olmuştur. Söz konusu davalar, İskeçe ve Gümölcine müftülerinin dini bayramlar ile kutsal günler vesilesiyle yayınladıkları mesajlardan yola çıkarak, seçilmiş müftülerin, atanmış resmi müftülere rağmen görevi gasp ettikleri gerekçesiyle açılmıştır. Bildiğiniz gibi, Yunanistan tarafından defalarca hapis cezasına çarptırılan İskeçe Müftüsü merhum Mehmet Emin Aga 6 ay cezaevinde yatmıştır. Bu vesileyle, Batı Trakya Türk azınlığının haklı davası için yıllarca yılmadan, korkusuzca savaşan merhum Müftü Mehmet Emin Aga'yı bir kez daha rahmetle anmak istiyorum. Yine, bu vesileyle, Batı Trakya davasının büyük kahramanlarından Sadık Ahmet'i de rahmetle anıyorum.

Değerli arkadaşlar,

Avrupa Konseyi Delegeler Komitesi, geçtiğimiz haftalarda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin seçilmiş müftüler lehinde verdiği kararı uygulamasını Yunanistan'dan talep etmiş. Komite, Yunanistan'dan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarına uygun biçimde hareket etmelerini sağlayacak önlemleri ivedilikle almalarını istemiştir. Bildiğiniz gibi, Yunanistan da Avrupa Konseyi'nin bir üyesidir. Dolayısıyla, oradaki Delegeler Komitesinin bu çağrısına, ümit ediyoruz ki, kısa süre içinde uyacaklardır.

9 Eylül 2006 tarihinde vefat eden İskeçe Müftüsü Mehmet Emin Aga'nın yerine, Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu tarafından alınan karar uyarınca 31 Aralık 2006 günü bayram namazı öncesinde camilerde yapılan seçimler neticesinde Ahmet Mete seçilmiştir. Yunanistan'ı, diğer alanlarda olduğu gibi dini özgürlükler alanında da yürürlükteki anlaşmalar ile Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi standartlarına uymaya ve bu meyanda Batı Trakya Türk cemaatinin seçilmiş müftüsünü tanıyarak, Türk azınlığın arzusu hilafına sürdürdüğü atanmış müftü uygulamasına son vermeye davet ediyorum.

Sayın Milletvekilleri,

Batı Trakya Türk azınlığı mensubu olup, Yunan Vatandaşlık Yasası'nın ırkçılık esasına dayalı 19. maddesinin yürürlükte kaldığı 1955-1998 yılları arasında çoğu soydaşımız olmak üzere on binlerce kişi Yunan vatandaşlığından çıkartılmışlardır. Bizzat resmi yetkililerin geçmişte yaptıkları açıklamalara göre bu rakam 50 bin civarındadır; bizim tahminimize göre de 60 bin civarındadır. Bu soydaşlarımızın bir kısmı Türk vatandaşlığına, bazıları ise yaşamakta oldukları Batı Avrupa ülkeleri vatandaşlığına geçmişlerdir. Ancak, vatansız statüsünde çok sayıda soydaşımız bulunmaktadır. Hatta, bazı soydaşlarımızın AB müktesebatı hilafına başka bir AB ülkesinde çalışırken Yunan vatandaşlığını kaybettikleri de tespit edilmiştir.

695 ::

Vatansız durumdaki soydaşlarımızdan başlamak üzere, sözkonusu maddenin uygulanmasıyla, vatandaşlıktan çıkartılan ve bu nedenle Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşı olmaktan kaynaklanan haklarından da yoksun bırakılan soydaşlarımızın Yunan vatandaşlığına geri alınmaları Yunanistan'ın yükümlülüğüdür. Yunanistan'ın bu konuda atacağı adımlarla, Avrupa Birliği üyesi bir ülkede hukukun üstünlüğü ilkesinin geçerli olup olmadığı da sınanmış olacaktır. Bu itibarla, Yunanistan'ın, son dönemde, halen ülkede vatansız statüsünde yaşamakta olan 41 soydaşımızın vatandaşlığının iade edileceği, 18 başvurunun ise en kısa sürede olumlu biçimde sonuçlandırılacağı yönündeki açıklamalarını yeterli görmemekteyiz.

Değerli arkadaşlarım,

Azınlığın çözüm bekleyen en önemli sorunlarından biri de eğitim sorunudur. Yunan yönetimleri, uzun yıllar boyunca göç ettirmeye, göç etmeyenleri ise asimile etmeye çalıştığı Batı Trakya Türk azınlığını eğitim bakımından da geri bıraktırmaya çalışmaktadır. Bugün, Batı Trakya azınlık okullarında, mecburi temel eğitim, Yunanistan'daki dokuz yılın aksine, altı yıldır. Hali hazırda nüfusunun yarısı soydaşlardan oluşan Gümülcine'de 1 azınlık ortaokul ve lisesine karşılık 25 Yunan devlet ortaokul ve lisesi, soydaşların nüfusun yüzde 45'ini oluşturduğu İskeçe'de ise 1 azınlık lisesine karşın 37 Yunan devlet lisesi bulunmaktadır.

Batı Trakya Türk azınlığı temsilcilerinin sözkonusu azınlık okullarının kapasitelerinin genişletilmesi talebine dahi olumlu yanıt verilmediği bilinmektedir. Buna karşılık, Yunan yönetiminin, bu eğitim yılında pilot bölge olarak Batı Trakya'daki bazı Yunan liselerinde başlatılan seçmeli Türkçe dersi uygulamasını azınlık eğitiminde bir hamle olarak göstermek eğilimi içinde olduğu da gözlenmektedir. Ancak, azınlığımızın Yunanistan Hükümetinden temel beklentisi, mevcut iki lisenin imkanlarının geliştirilmesine ve yeni azınlık okullarının kurulmasına izin vermesidir.

Batı Trakya'daki azınlık okullarında, Yunanistan tarafından, pedagojik açıdan düzeyi yeterli olmayan, iki yıllık Selanik Pedagoji Akademisi mezunu, ne Türkçeye ne de Yunancaya yeterli derecede hakim olmayan öğretmenlerin görevlendiriliyor olmaları eğitim düzeyinin düşük olmasının bir başka nedenidir. Buradaki asıl sebep de, direkt veya dolaylı yoldan oradaki Türk soydaşlarımızın eğitimlerinin düşük tutulması ve bu şekilde asimile edilmeleridir.

:: 696

1951 tarihli Türk - Yunan Kültür Anlaşması çerçevesinde ve mütekabiliyet uyarınca kontenjan öğretmenleri gönderilmekte ise de, bunların sayısı, İstanbul'da Rum azınlığın sayısının azaldığı bahanesiyle Yunanistan tarafından on altı olarak sınırlandırılmıştır.

Yunanistan'ı, halihazırda sayıları on binden fazla olan soydaş öğrenciye Yunanistan ortalamasıyla eşdeğer düzeyde azınlık eğitimi sağlamaya davet ediyoruz. Bunun, Lozan Anlaşması'na ilaveten, eğitimde eşit imkan sağlanması prensibinin de bir gereği olduğunu düşünüyoruz. Bunu ayrıca Avrupa Birliği üyesi bir ülkeye de yakıştırmıyoruz.

Esasen, bölgedeki azınlık eğitiminin düzeyinin düşüklüğü, soydaş öğrencilere, Yunan üniversitelerinde sağlanan binde 5'lik kontenjanın etkin kullanımını engellemekte ve üniversitelere kaydolan öğrencilerin önemli bir kısmı yükseköğrenimlerini tamamlayamamaktadır.

Hükümetimiz döneminde, Batı Trakyalı soydaşlarımıza, ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarında sağlanan eğitim imkanlarının genişletilmesine yönelik önlemler alınmıştır. Bu alandaki çabalarımız devam etmektedir. Bu alanda karşılaşılan önemli bir sorun, ülkemiz üniversitelerinden mezun olan soydaşlarımızın diplomalarının denkliğinin tanınması konusunda Yunanistan'ın çıkardığı sorunlardır. Bu nedenle, birçok soydaşımız, meslekleri haricindeki dallarda çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Bu konuda da Yunanistan ile yoğun bir temas halindeyiz.

Değerli arkadaşlar,

1967'de Yunanistan'da askeri cuntanın iş başına gelmesiyle birlikte, Batı Trakya'daki Osmanlı döneminden kalma Türk vakıf idarelerinin yönetimi azınlığın elinden alınmıştır. Aradan geçen kırk yıl içinde, maalesef, bu du-

rum değişmeden, bugüne kadar devam etmiştir. Batı Trakya'daki Müslüman azınlığa ait vakıfların ve bunların servetlerinin idaresi ve kullanılmasına ilişkin 1091 ve 1980 tarihli Vakıflar Yasası, ayrımcı niteliğiyle, hem Lozan'a hem de uluslararası düzeyde kabul görmüş olan azınlık haklarına aykırıdır. Yunanistan, Batı Trakya'daki soydaşlarımıza, anlaşmalardan kaynaklanan azınlık haklarını vermek yükümlülüğü altındadır ve bu yükümlülüğü gerçekleştirmelerini bekliyoruz.

Ata yadigarı Osmanlı Türk vakıflarına ait malların, Yunan yönetimlerince atanmış idareler tarafından kamulaştırma, vergi borçları gibi bahanelerle daha fazla yağmalanmasının önlenmesini teminen gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Bu konuda sivil toplum örgütlerimiz tarafından yürütülen faaliyetler de memnuniyetle izlenmektedir.

Değerli Milletvekili arkadaşlarım,

Hükümetimiz, tüm bu sorunların aşılması yönünde Yunanistan makamları nezdinde en üst düzeyde girişimlerde bulunmaya devam edecektir. Gerek benim ziyaretlerim, gerek Sayın Başbakanımızın ziyaretleri, gerekse diğer Bakan arkadaşlarımızın ziyaretlerindeki önemli konulardan birisi daima bu olmuştur. Azınlık sorunlarını Yunanistan'la görüşmeye hazırız. Bunu, kendilerine daima söylemişizdir.

Yunanistan'da, Türkiye'de veya üçüncü ülkelerde yaşamakta olan Batı Trakyalı soydaşlarımızın haklı davalarını ve taleplerini Batı kamuoyuna duyurabilmeleri için, sivil toplum örgütlenmelerini etkin biçimde kullanmaları gerektiğini de gözlemliyoruz. Bu bağlamda, Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği tarafından 16-17 Eylül 2006 tarihinde İstanbul'da düzenlenen 5. Batı Trakya Türkleri Kurultayı, tüm bu sorunların, akademisyenler, soydaş temsilcileri ve sivil toplum örgütleri tarafından etraflıca ele alınmasına ve çözüm önerileri üretmesine katkıda bulunmuştur. Bu Kurultayın ilk defa geniş bir katılımı ile düzenlenmesinden büyük bir memnuniyet duyduk. Bildiğiniz gibi Sayın Başbakanımız da ilk defa bu kurultayın açılışına katıldılar, kurultay delegelerine, Hükümetimizin, azınlığımıza yönelik güçlü desteğini orada vurguladılar.

Hükümetimiz döneminde Batı Trakya'ya yönelik üst düzey ziyaretlerde sağlanan artış, bizlere, soydaşlarımızın sorunlarını daha iyi anlama imkanı sağlamıştır. Sayın Başbakanımızın Mayıs 2004'te Batı Trakya'ya yaptığı ziyaret elli iki yıl aradan sonra yapılan ilk üst düzey ziyaret olmuştur.

Sayın Başbakanımız, bölgeye yaptığı bu ziyaret sayesinde soydaşlarımızı dinlemek ve sorunlarını yerinde gözlemek imkanını bulmuş ve bunu Yunan makamlarıyla da paylaşmıştır. Bu meyanda, ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 2006 yazında, Adalet Bakanı Sayın Çiçek'in Ocak 2006'da yapmış olduğu ziyaretleri özellikle vurgulamak isterim.

Devlet Bakanımız Sayın Mehmet Aydın, merhum Aga'nın cenaze töreni vesilesiyle geçtiğimiz Eylül ayında bölgeyi ziyaret etmiştir. Diyanet İşleri Bakanımız Sayın Ali Bardakoğlu ise yirmi üç yıl aradan sonra 2005'te bölgeyi ziyaret ederek Ramazan ayında soydaşlarımızla kucaklaşmıştır. Ben de son olarak 2006 Mayıs ayında, Bursa'da, tüm Balkanlar'daki soydaş ve göçmen derneklerimizin yönetim kurullarıyla bir toplantı yaparak bütün bu sorunları ve çözüm yollarını ele almışım.

Bunların dışında, Hükümetimiz döneminde, çeşitli kurum ve kuruluşlarımız tarafından, Batı Trakya Türk azınlığından gelen talepler doğrultusunda düzenlenen kültürel faaliyetler ile eğitim amaçlı etkinlikler nitelik ve nicelik olarak genişletilmiştir. Bölgeye, ayrıca, sorunların yerinde tespitine yönelik uzman ziyaretleri de gerçekleştirilmektedir.

Türk-Yunan yakınlaşması çerçevesinde, özellikle, İskeçe dağlık bölgesindeki gezi rejiminin kaldırılmış olması Gümülcine Başkonsolosluğumuzun tüm soydaşlarımıza ulaşmasına ve sorunlarını daha yakından gözlemleyebilmelerine de imkan sağlamıştır. Batı Trakyalı soydaşlarımızın maruz kaldıkları insan ve azınlık hakları ihlalleri, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, AGİT, Avrupa Birliği ve İslam Konferansı Örgütü gibi uluslararası örgütlerin gündemine taşıyarak bir Avrupa Birliği ülkesinde AB müktesebatıyla korunduğu varsayılan azınlığımızın yaşadığı sıkıntıların dünya kamuoyuna anlatılmasına ihtiyaç vardır. Bu yöndeki çabaları destekliyoruz. Ayrıca, soydaşlarımızın, ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalardan doğan insan ve azınlık haklarını kullanabilmeleri için, uluslararası yargı mekanizmalarına giderek, daha fazla kullanmak eğiliminde olduklarını da memnuniyetle görüyoruz.

:: 698

Sayın Milletvekilleri,

Batı Trakya'nın neden Avrupa Birliği'nin en geri kalmış bölgesi olduğu, buna rağmen Yunanistan genelinde Avrupa Birliği fonlarından yararlanma bakımından neden en son sırada yer aldığı ve neden hala soydaşlarımızın temel geçim kaynağının Avrupa Birliği tarafından sübvansiyonuna önümüzdeki yıllarda tedricen son verilecek olan tütün tarımı olduğu Yunanistan makamlarına yönelttiğimiz sorular arasında yer almaktadır.

Bütün bunlar dikkate alındığında, Batı Trakya'daki soydaşlarımızın bulunduğu bölgelere çok daha fazla maddi yardımların yapılması, oradaki altyapının geliştirilmesi, Avrupa Birliği fonlarından, Yunanistan vatandaşı olan soydaşlarımızın çok daha faydalandırılmaları gerekmektedir. Bunun, sadece Yunanistan tarafından değil Avrupa Birliği tarafından da gözetilmesi ve gözlemlenmesi gerekmektedir. Ümit ediyoruz ki, buradaki bu toplantılar ve bu tartışmalar herkesin gözünü daha fazla açacaktır. Bizim buradaki niyetimiz veya bu tartışmayı buraya taşıyan değerli Milletvekili arkadaşlarımızın asıl ni-

yeti de budur. Avrupa Birliği'nin bir bölgesi vardır. Orada yaşayan belli bir soydan gelen insanlar vardır. Bunlar, sanki Avrupa Birliği'nde değilmiş gibi, sanki Avrupa Birliğine üye olan bir ülkede değilmiş gibi muameleye tabi tutulmaktadır.

Dolayısıyla, dikkatlerin buraya çekilmesi ve bu şekilde buradaki haksızlıkların sona erdirilmesini tabi ki arzu etmekteyiz. Bu, aynı zamanda Yunanistan için de bir onur meselesidir, çünkü orada yaşayan bizim soydaşlarımız onların vatandaşıdır, kendi vatandaşlarına da bir ayrımcılık içinde olmaları gerekir.

Azınlığımızın bölgede müreffeh biçimde varlığına devam edebilmesi için, eğitim ve ekonomik sorunların ivedilikle çözülmesi gerektiğinin bilincindeyiz. Bu yöndeki çabalarımıza önümüzdeki dönemde daha da hız vermeye kararlıyız. Şüphesiz ki, tüm bu sorunların çözümü yönünde, Batı Trakya Türklerinin seslerini duyurabilmeleri için, siyasi hayata katılımında karşılaşılan eşitsizliklerin aşılması da önem arz etmektedir. Bu, aynı zamanda, azınlığın kültürel ve etnik kimliğinin korunmasının da garantisi olacaktır.

Yunanistan'ı, henüz onaylamamış olmakla beraber, 1997'de imzaladığı Avrupa Konseyi Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi'ne aykırı uygulamalara son vererek, her zaman ülkelerinin refahı için çalışan ve sadık birer Yunan vatandaşı olan soydaşlarımızın refah ve mutluluğu için gereken önlemleri gecikmeksizin almaya davet ediyoruz.

Batı Trakyalı soydaşlarımız, Yunanistan vatandaşı olmanın sorumlulukları içinde hareket etmektedirler. Ancak, bu, soydaşlarımızın haklarına sahip çıkmayacakları anlamına da gelmemelidir. Haklarını tabi ki sonuna kadar arayacaklardır ve kendilerine karşı yapılan haksızlıkların giderilmesi için tabi ki sonuna kadar mücadele edeceklerdir. Her şeyden önce, Lozan Barış Anlaşması'yla güvence altına alınan kimliklerini ve azınlık haklarını, meşru zeminde korumak durumundadırlar.

Değerli arkadaşlar,

Türkiye, Batı Trakya Türk azınlığına bu anlayışla bakmakta ve meselelerine bu anlayışla sahip çıkmaktadır. Konuşmamın başında da söylediğim gibi, bu azınlıkları, yani gerek Yunanistan'daki soydaşlarımızı gerekse Türkiye'deki Rumları -ki, onlar bizim vatandaşlarımızdır- aslında, her iki ülke arasındaki diyalogun gelişmesi, işbirliğinin gelişmesi ve karşılıklı çıkarın gelişmesi için köprü olarak görüyoruz. Yunanistan'ın da bunu böyle görmesini temenni ediyor ve bu haksızlıkların bir an önce giderilmesi için gerekli adımları atmalarını kendilerinden bekliyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

■ ■ ■ ■ **Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü**
■ ■ ■ ■ **Bakanlar Konseyi Toplantısında**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ 700 ∴ Belgrad, 19 Nisan 2007

Mr. Chairman,
Mr. President,
Distinguished colleagues,
Excellencies,
Ladies and gentlemen,

I am very pleased to attend this sixteenth meeting of the Council of Ministers of Foreign Affairs in this historic and beautiful city of Belgrade.

At the outset, I would like to thank my distinguished colleague, Mr. Vuk Draskovic, Minister of Foreign Affairs of Serbia, for the warm hospitality extended to me and my delegation by the Serbian authorities. I also would like to congratulate Serbia for a successful Chairmanship-in-Office of the BSEC.

Distinguished colleagues,

The BSEC was established on the idea that stronger economic cooperation among the Black Sea countries would enhance stability in the region. Thus, its institutional framework was set up with the underlying motive of integrating the region to the world economy.

Encompassing an area of approximately 20 million square kilometers with 330 million people, BSEC has a huge economic potential. Its vast natural and human resources enabled the BSEC countries to have remarkable economic growth and development. Over the past five years, the BSEC

region as a whole has been one of the fastest growing in the world, with 6% annual GDP growth. Total GDP of BSEC countries amounts to 3.4 trillion USD in 2005. It represents 7.6% of the overall world economy. The share of the BSEC countries in the world economy is increasing steadily.

Our Organization currently possesses all the features that can be expected from a regional cooperation platform. I believe that what we now need is to look forward and find a common vision and determination among the Member States for concrete achievements. These achievements should create added value for the daily lives of our peoples.

I consider that the two Memoranda of Understanding both for enhancing land and sea transport including infrastructure that we are signing today will mark a new chapter in the history of BSEC.

Turkey will undertake the Chairmanship-in-Office of BSEC as of 1st of May. During her Chairmanship-in-Office, Turkey is prepared to make every effort to achieve a considerable degree of progress in all the areas of cooperation.

For this reason, during our Presidency, we will base our vision on the following key points:

- completing the reform,
- increasing efficiency and practicality,
- forming a project oriented approach,
- reaching out to other partners,
- increasing public awareness and common identity,
- facilitating trade and investments, and
- focusing on a sectoral approach.

One of the most important steps for attaining this goal was to complete the reform and restructuring of the BSEC in line with the Statement adopted in the Council's Bucharest meeting. We believe that this will ensure a more rapid and effective way of decision-making.

For this reason, Turkey has proposed a "fast-track approach" which will enable the interested members to endorse the implementation of a project where other members will reserve their right to join in, at a later stage.

Another important element is giving a project-oriented vision to BSEC by strengthening the Project Development Fund (PDF). We consider this Fund to be a useful tool for undertaking new projects, which will help to strengthen the image of our Organization. However, at the moment the PDF does not have sufficient resources to provide a meaningful amount of finance for major projects. Therefore, we strongly encourage Member States to lend their support to the Fund.

Mr. Chairman,
Distinguished colleagues,

Working together with other international partners would also strengthen our Organization's capacity to carry out important projects. One of such projects is due to be implemented by the partnership of UNDP and BSEC, with the financial support of Turkey and Greece. That project is aimed at expanding intra-regional trade and investment links in the region, thus achieving a higher intra-BSEC trade and investment flow.

Another important opportunity for partnership is also emerging. Since our last meeting in Moscow, two more BSEC countries have completed their accession to the EU: Bulgaria and Romania. We consider that this is bound to create a stronger dialogue between BSEC and the EU. Turkey also welcomes the recent initiative of the EU to develop a comprehensive policy towards the Black Sea. We consider that BSEC should be the natural partner for the EU in the region.

∴ 702

I also would like to emphasize the importance of BSEC for the awareness of a common identity among the peoples of the region which, in fact, has not been given due regard until recently. BSEC is a unique platform of cooperation for countries with common historical, cultural and social values. In a region where the quest for stability is the priority, the importance of building bridges between the peoples of the region by underlining these common values should not be underestimated. Scientific and technical cooperation among universities could be an excellent tool to this end.

Mr. Chairman,
Distinguished colleagues,

We are determined to spend every effort to finalize the ongoing projects as soon as possible. One major priority of our strategy will be the facilitation of trade and investments among the BSEC countries by working on issues such as visa facilitation, elimination of non-tariff barriers and more interaction between the business communities.

We believe that there is a huge potential for trade between the Black Sea countries which have complementary economic structures. For example, the overall trade volume of Turkey with BSEC countries has been 22.1 billion US Dollars in 2004, while it has amounted to around 38.2 Billion USD in 2006, which is in fact a substantial increase. This constant trend of increase in trade volume for Turkey with BSEC countries may also be seen as a consequence of a general trend of increase in intra-BSEC trade. Through BSEC we should be able to seize the opportunity for cooperation

in the area of trade. This can be in the form of trade facilitation or more ambitious schemes with potential partners such as the EU, subject to a consensus between the two sides.

One of the most essential elements for regional economic cooperation organisations is existence of a bank to finance trade and projects. The BSEC has this opportunity. The Black Sea Trade and Development Bank based in Salonica was created to contribute to the goals of BSEC.

Due to the importance we attach to this Bank, we are among the three biggest share holders. It is good to see that small share holder countries have started to increase their portfolio on project basis. We believe Member States should benefit more from the Bank.

We will encourage sectoral approach and try to make further progress in the fields of transport, telecommunications, energy, environment and combating organized crime. In addition, we are going to focus on strengthening the financial structure of BSEC in order to enable the Organization to undertake major regional projects.

703 ::

Distinguished colleagues,

Due to its strategic importance, the Black Sea basin has become the focus of growing interest of major international actors including the EU. BSEC can take advantage of this new interest to explore new horizons. This Organisation should bring each of us closer and enrich our strategic vision.

We should assume the ownership of our region and BSEC more. We should leave the status quo behind and bring new thinking and dynamism to the Organisation. After all, our common goal is same: stability, economic prosperity and a secure environment for all.

Undoubtedly, ongoing political difficulties in our region are the greatest threat to the progress we are making in BSEC with the efforts of all Member States. This is the main reason why we do not prefer BSEC's involvement in political matters.

However, we can use the potential offered by Ministerial Meetings, especially the BSEC Council of Ministers of Foreign Affairs to be utilized for informal exchange of views on political issues as well, in order to facilitate solutions.

Today's world is much different than the one when BSEC was established. The importance of Black Sea and Eurasia is on the rise. Black Sea basin is becoming a centre of gravity regarding oil, energy and trade. We have every reason to believe that this trend will continue. Increasing political contacts, trade and tourism will bring the region to a more central position.

YENİ YÜZYILDA TÜRK DIŞ POLİTİKASININ UFUKLARI

Finally, I would like to emphasize the importance of BSEC's 15th Anniversary Summit for our Organization. I believe that the Summit will constitute an important milestone in realizing our vision to make BSEC vital to the cooperation in the Black Sea region. Therefore I would once more like to express my *sincere* wish to see all the BSEC Member States being represented at the highest level at the Summit to be held in İstanbul on 25th of June.

Thank you.

Batum Havaalanı'nın Açılış Töreninde Yapılan Konuşma

∴ Batum, Gürcistan
19 Nisan 2007

705 ∴

Sayın Devlet Başkanı, Değerli konuklar,

Her şeyden önce bu güzel akşamda Türkiye'den getirdiğim selamları sunuyorum. Ayrıca, bugün Gürcistan'ın milli günü. Bu vesileyle tüm Gürcistan'ın, hepimizin milli gününü tebrik ediyor, Gürcistan'ın geleceğinin çok daha parlak olmasını temenni ediyorum.

Bugün ayrıca, Türkiye ile Gürcistan arasında diplomatik ilişkilerin kuruluşunun 15. yıldönümü. Bu vesileyle bu muhteşem projeyi Sayın Devlet Başkanı'yla birlikte açıyor olmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

Değerli konuklar,

Sayın Başkan biraz önce bu projenin ne anlama geldiğini en güzel şekilde anlattı. Bu projenin dünyada sadece bir benzeri var. O da Cenevre'de. Bunun ikinci örneğini, burada, Batum'da gerçekleştiriyoruz.

Aslında bu sayede sınırlarımız, idari sınırlar haline dönüşüyor. Bütünleşiyoruz. Gürcistan ve Türkiye, çok kısa sürede çok büyük projelere imza attı. Birbirine güvenerek, birbirine inanarak çok sağlam bir dostluk oluşturdular.

Bugünkü proje de bunlardan birisidir. Biraz önce Sayın Cumhurbaşkanı'nın da söylediği gibi, İstanbul'dan Batum'a gelen uçaklar, İstanbul'dan Trabzon'a uçtukları fiyatla uçacaklar. Hatta daha da ucuza uçacaklar. Birkaç gün sonra Türk Hava Yolları'nın başlatacağı seferlere ilaveten bazı özel havayolu şirketlerinin de Batum'a sefer başlatacağı müjdesini burada vermek isterim.

Burada şu hususun özellikle altını çizmek istiyorum: Bu proje dünyanın başka yerlerine de örnek olacaktır. Türkiye ve Gürcistan bu projeyi nasıl hayata geçirdiyse, dünyanın başka bölgelerinde de bunu örnek alıp, benzer çalışmalar yapılacaktır. Buna inanıyorum.

İki ülkenin birbirine güvenmesinin, dostluk ve işbirliğinin nasıl refah getirdiğini de burada bu vesileyle bir kez daha görüyoruz. Zaten enerji sahasında önemli işbirliğimiz vardır. Petrol hatları, doğal gaz hatları bizi bağlamaktadır. Çok yakında demiryolunun da temeli atılarak yapımına başlanacaktır.

Bunun ötesinde, burada büyük yatırımlar gerçekleşmektedir. Sayın Cumhurbaşkanının vizyonu, Gürcistan'ı dışarıya açmaktadır, Gürcistan'a güveni artırmaktadır. Gürcistan'ın her yerinde yabancı yatırımlar artacak, Batum'da da artacaktır. Türk sermayesi de buraya gelecektir. Zaten Türkiye'den çok sayıda yatırımcı halen Gürcistan'da iş yapmaktadır.

∴ 706

Üç sene sonra, beş sene sonra, Karadeniz'in bu kıyısında çok büyük hareketlilik olacağına, çok sayıda ekonomik faaliyetin gerçekleşeceğine inanıyorum. Buraya dünyanın her yanından büyük bir turist akını olacağına inanıyorum. Nitekim, büyük oteller şimdiden buralara ilgi duymaya başlamışlardır. Uluslararası büyük oteller zincirlerinden Sheraton'un binasının bir Türk firması tarafından yapılacak olmasından da ayrıca büyük memnuniyet duyuyorum.

Türklerin ve Gürcülerin dostluğu her iki ülkenin halklarının çıkarıdır. Buna samimiyetle inanıyorum. Türkiye'den getirdiğim selam ve sevgiyi bütün Gürcistan halkına sunuyorum.

Bu muhteşem projenin bütün dünyaya örnek olacağına duyduğum inancı yitirmiyor, sizlere saygılar sunuyor, bu vesileyle milli gününüzü bir kez daha milletim adına kutluyorum.

■ ■ ■ ■ **İkinci İstanbul Demokrasi**
■ ■ ■ ■ **ve Küresel Güvenlik Konferansı'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 14 Haziran 2007

Sayın Meclis Başkanı,
Sayın Bakanlar,
Değerli konuklar,

707 ∴

İkinci İstanbul Demokrasi ve Küresel Güvenlik Konferansı vesilesiyle sizlerle birarada olmaktan memnuniyet duyuyorum. İstanbul'a hoşgeldiniz.

Günümüzde, güvenlik ile demokrasi arasındaki ilişki yoğun olarak tartışılıyor. Bu tartışmaya katkı yapacağına inandığım bugünkü konferansımıza geniş katılım olduğunu görmek sevindiricidir. Bu konferansa Hükümetimiz büyük önem atfetmektedir. Bu vesileyle, konferansı düzenleyen İçişleri Bakanlığımıza ve özellikle Emniyet Genel Müdürlüğümüze teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

Değerli konuklar,

Tüm hükümetlerin sorumluluğu ve hedefi, vatandaşları için daha güvenli ve yaşanabilir bir dünya oluşturmaktır.

Daha iyi bir dünya, terörün kol gezmediği, vatandaşlarımızın bombalı saldırılara maruz kalmadığı, çocuklarımızın uyuşturucu ağına düşmediği, şiddetin ve zorbalığın hakim olmadığı, kısacası vatandaşın huzur içinde yaşadığı güvenli bir dünyadır.

Daha iyi bir dünya, aynı zamanda, hukuk düzeninin egemen olduğu bir dünyadır. Hukukun üstünlüğünün teminatı ise, demokrasi ve hukuku gözetip geliştiren devletlerdir.

Değerli katılımcılar,

Günümüz dünyasının tehditleri giderek sınıraşan, karmaşık ve asimetrik bir niteliğe bürünmüştür. Hiçbirimiz 11 Eylül'ü tahmin edemedik. Bundan sonra da neler olabileceğini tahmin etmek kolay değildir. Bu durum, bizleri bu sorunlarla mücadelede, en az sözkonusu tehditler kadar çok boyutlu ve koordineli politikalar geliştirmek durumunda bırakmaktadır.

Güvenliğimizi tehdit eden sorunlar ve bu sorunlarla mücadele için geliştirilen tedbirler, uluslararası kamuoyunu, haklı olarak, güvenlik ile demokrasi arasında bir çelişki olup olmadığını tartışmaya yöneltmektedir.

Demokrasilerde bu tür tartışmalar gereklidir ve memnuniyet vericidir. Konferansınız sırasında da bu tartışmaya katkıda bulunacak fikirler üretilecektir.

Biz güvenlik ve demokrasi arasında bir çatışma değil, aksine tamamlayıcılık olduğunu düşünüyoruz. Demokrasi ve demokratikleşme tek başına terörü durdurmaya yetmez, ancak teröristleri izole eder.

∴ 708

Terörle mücadele ederken demokrasiden taviz vermek, düşülmemesi gereken bir tuzaktır.

Saygıdeğer misafirler,

Terörizm başta olmak üzere, nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların yayılması ve örgütlü suçlar gibi ulusal ve uluslararası güvenliği tehdit eden sorunları önlemek ve ortadan kaldırmak için her yıl milyarlarca dolar harcanmaktadır.

Hükümetlerimiz, şiddet ve suçun kökeninde yatan nedenlerle mücadele etmek için mümkün olan her türlü imkanı seferber etmekte, refah ve kalkınma için harcanacak kaynakları maalesef terör ve şiddetle mücadeleye ayırmak zorunda kalmaktadır.

Siyasetçi, akademisyen, idareci ve uzman olarak sizlerin, değindiğim bu görüşleri çok iyi bildiğinize eminim.

Bu görüşler ve idealler, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü geliştirmek ve vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamak üzere tedbirler alan ülkelerimiz için rehber ilkelerdir.

Son yıllarda Türkiye'de gerçekleştirilen hukuki ve idari reformlar ile taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar, ülkemizin, bir yandan temel hak ve özgürlükleri kararlılıkla geliştirirken, diğer yandan da terörizm ve suçun her biçimiyle mücadele etme taahhüdünün kanıtlarıdır.

Değerli konuklar,

1970'lerden beri terörizmle mücadele eden ve coğrafi konumu nedeniyle organize suç güzergahlarının kavşağında bulunan Türkiye, bu tehditlerle

mücadelede uluslararası işbirliği ve dayanışmanın öndegelen savunucularındandır.

Türkiye'nin bu alanda büyük ölçüde kendi öz kaynaklarıyla sarf ettiği çabalar ve elde ettiği sonuçların, sadece kendi halkı için değil, diğer ülkeler için de olumlu getirileri bulunmaktadır.

Bu çerçevede, son dönemde ulaştığımız bazı olumlu sonuçlara işaret edecek olursak;

Polis ve Gümrük teşkilatlarımız sadece 2005 yılında, Türkiye üzerinden geçirilmeye çalışılan 8200 kilo eroin ele geçirmiştir. Bu miktar, aynı yıl 25 Avrupa Birliği ülkesinde ele geçirilen eroin miktarının yüzde 91'ine tekabül etmektedir. Bu aynı zamanda, Balkanlar üzerinden gerçekleştirilen kaçakçılıkta ele geçirilen eroin miktarının yüzde 53'ünü teşkil etmektedir.

Geçtiğimiz üç yıl boyunca, yasadışı suç örgütlerine karşı düzenlenen yaklaşık 11.000 operasyonda 170.000'den fazla yasadışı göçmen yakalanmıştır. Aynı dönemde, 800 kadar insan ticareti mağduru tespit edilmiş ve bu mağdurlara ihtiyaç duydukları yardım ve destek ilgili makamlarımızca sağlanmıştır.

709 ::

Örgütlü suçla mücadelede önemli başarılar kazanan ülkemiz, uzun yıllardır terörün de her türlüyle mücadele etmiştir ve etmektedir.

Türkiye bu terör belasından çok çekmiştir ve hala da çekmektedir:

Ermeni terör örgütleri 70'li yılların ortalarından itibaren 34 diplomatımızı ve aile fertlerini şehit etmiştir.

Türkiye 2003 yılında İstanbul'da meydana gelen ve 57 kişinin hayatını kaybettiği bombalı saldırılarla El Kaide terörünün hedeflerinden biri olmuştur.

Diğer taraftan, kanlı saldırılarını 1984 yılında başlatan PKK terör örgütü ve uzantıları, acımasızca masum sivilleri ve güvenlik güçlerimizi hedef almayı sürdürmektedir.

PKK terör örgütünün saldırıları nedeniyle 23 yıl içinde, aralarında çok sayıda kadın, çocuk ve bebeğin de bulunduğu 35 binden fazla vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Terör örgütünün gerek büyük şehirlerde gerek kırsal bölgelerde gerçekleştirdiği eylemlerde son dönemde tekrar artış görülmektedir.

Bu saldırıların, terör örgütünün komşumuz Irak'ın kuzeyinde yuvalanmasından ve hiçbir engellemeye maruz kalmadan hareket edebilmesinden kaynaklandığı verilerle sabittir.

2006 yılında güvenlik güçlerimiz tarafından PKK'ya karşı yürütülen operasyonlarda ele geçirilen Irak menşeli plastik patlayıcı miktarı, güvenlik güçlerimizin titiz çalışmaları neticesinde toplam iki tona ulaşmıştır. Bu patlayıcı

miktarının ne anlama geldiğini en iyi bu konferansa katılan sizler bilip değerlendirebilirsiniz.

Elimizdeki verilere göre, halen 3500 ila 3800 arasında PKK teröristi Irak'ın kuzeyindeki kamplarda barınmakta, lojistik, silah ve mühimmat ihtiyaçlarını bu bölgeden karşılamaktadır.

Üzücü olan nokta, Türkiye'nin Irak'ın güvenliği, refah ve istikrarına katkı yapmak için tüm imkanlarını seferber etmesine rağmen Irak makamlarının kendi topraklarındaki PKK faaliyetlerini önlemek için hiçbir çaba içinde olmamalarıdır.

Saddam rejimine karşı Irak'ın kuzeyindeki insanların karşı karşıya kaldıkları saldırılarda Türkiye'nin bu insanlara bir gecede kucak açtığını ve yıllarca misafir ettiğini hatırlatmak isterim.

Türkiye olarak beklentimiz, Irak Hükümetinin kendi sınırlarını kontrol edebilmesi, bunu yapamaz ise Koalisyon Kuvvetlerinin bunu gerçekleştirmesi, bunun da olmaması halinde sorunu halledebilecek olanlarla işbirliğine gitmesidir.

•• 710

Bu vesileyle bir kez daha vurgulamak isterim ki Türkiye'nin hiçbir ülkenin toprağında gözü yoktur. Komşumuz Irak ile de bir sınır sorunumuz bulunmamaktadır. Ancak Hükümetimiz, vatandaşlarının güvenliğinin sağlanması konusunda da gereken her türlü tedbiri alma konusunda kararlıdır. Türk halkı da, diğer tüm halklar gibi, terör tehlikesini hissetmeden yaşama hakkına sahiptir. Biz halkımızın güvenliğini sağlamak için ne gerekiyorsa yapmaktayız ve yapmaya devam edeceğiz.

Değerli misafirler,

Teröre karşı yıllardan beri sürdürdüğümüz mücadelemizden edindiğimiz deneyim ışığında bazı tespit ve önceliklerimiz şu şekilde sıralanabilir:

- Terörle mücadelede geniş bir tedbirler yelpazesini kapsayan, bütüncül bir yaklaşım esastır.
- Ulusal düzeyde, terörle mücadele hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde ancak kararlı bir şekilde yürütülmelidir. Toplumun tüm kesimleri bu mücadelede ortak sorumluluk üstlenmelidirler. Teröristlere mali, lojistik veya propaganda desteği verenler açıklanmalı ve faaliyetleri engellenmelidir. Öte yandan, basın ve yayın organları da, isteyerek veya istemeden teröristlerin amaçlarına alet olmaktan kaçınılmalıdır.
- Uluslararası düzeyde, terör örgütleri destekten mahrum bırakılmalı, bu örgütlere yardım eden ülkeler ifşa edilmeli, ülkelerin güvenlik birimleri arasındaki işbirliği geliştirilerek ortak operasyon yapmaları teşvik edilmelidir.

Terörizmle küresel mücadelede ülkeler arasında anlamlı bir işbirliği sağlanabilmesi için, terör örgütleri arasında ayırım yapılmamalı; “iyi terörist-kötü terörist” gibi çifte standartlı yaklaşımlardan kaçınılmalıdır. Terörle mücadelede başvurulacak seçici uygulamalar, küresel alanda ulaşılabilecek başarıyı kesinlikle engelleyecektir. Unutulmamalıdır ki, terörizmle mücadelede bir ülkenin gösterebileceği zaafiyetler hepimiz için ağır sonuçlar doğurabilmektedir.

Tüm ülkeler, ‘bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın’ zihniyetini terk etmeli ve “yargıla ya da iade et” ilkesini gözetmelidir. İfade özgürlüğü mutlak olmakla birlikte, teröristlerin ve paravan kuruluşlarının ifade özgürlüğü maddelerinin yaşam hakkını engelleme bahanesiyle kullanılmamalıdır.

Bağlayıcı nitelikteki Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarından kaynaklanan yükümlülükleri uyarınca, tüm devletler topraklarının teröristler için barınak haline dönüşmesini engellemek zorundadır.

- İktisadi olarak, bölgesel dengesizlikler ortadan kaldırılmalı, özel teşvik tedbirleri uygulanmalı ve terör gruplarının ekonomik olarak daha az gelişmiş bölgelerden sempatican bulma çabaları engellenmelidir.
- Adli bakımdan, terörizmle ilgili soruşturma ve kovuşturmalar uzman kurumlarca, hızla yürütülmeli ve sonuçlandırılmalıdır. Terör suçlarına verilen cezalar caydırıcı olmalı ve tavizsizce uygulanmalıdır.

711 ::

Değerli konuklar,

Teröristlerin hedefi, özgür dünyamızın sembolleri ve ortak değerlerimizdir. Uluslararası kamuoyunu sarsmak, halkları sindirmek, toplumda korku yaratmak, insanlarımızın demokratik sisteme inancını körelterek ülkeler arasında husumet yaratmak günümüzde terör örgütlerinin temel amacı haline gelmiştir.

Günümüzde terör örgütleri, medeniyetler arasında yapay uçurumlar yaratmak için çabalamaktadırlar.

Din adına hareket etme iddiasında olan bazı terör örgütlerinin bulunduğu bir gerçektir. Bunların tuzağına düşmemeliyiz. Zira terörizmin dini, ırkı, ulusu veya coğrafi bölgesi yoktur. Hiçbir kültür, din veya inanç terörizmle ilişkilendirilmemelidir. Terör ve şiddet ile bir inanç sistemi arasında ilişki kurma girişimleri, teröristlerin söylemlerine güç kazandırmak ve işlerini kolaylaştırmaktan başka bir netice vermeyecektir.

Türkiye, değişik inançlara sahip uluslar arasında ortak bir anlayış ve işbirliği atmosferinin yaratılmasını teminen uluslararası toplumla sürdürdüğü çabalarına devam edecektir. Tarih boyunca farklı dil, din ve ırklara mensup kişilerin barış ve huzur içinde yaşadığı bu topraklarda sergilediğimiz hoşgörü ve ayırım gözetmeme geleneğimiz tüm dünyaya örnek teşkil etmelidir.

Değerli konuklar,

Terörizm tehdidi ancak uluslararası toplum ortak ve kararlı bir tutum takındığı takdirde önlenabilir. Uluslararası camia, gerek teröristlerin, gerek teröristleri destekleyip barındıran ülkelerin tespiti, tanımlanması, kınanması, tecrit edilmesi ve sorumlu tutulmasında ortak bir tutum takınmak zorundadır.

Bu ciddi sınamanın üstesinden gelebilmek, uluslararası toplumun biz üyelerinin ancak birlikte ve kararlı şekilde çalışmasıyla mümkündür. Konferansınızın da bu yöndeki çabalara ciddi katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Bu vesileyle, Türkiye’de ve dünyada terör belasıyla canla-başla, hayatları pahasına kararlılıkla mücadele eden tüm güvenlik birimlerine takdir hislerimi ifade etmek isterim. Hayatlarını kaybedenlere Allah’tan rahmet diliyor, gerek Türkiye’de gerek dünyanın diğer bölgelerinde bu uğurda canlarını verenlere şükranlarımı sunuyorum.

Hepinize başarılı bir konferans diliyorum.

∴ 712

Teşekkür ederim.

düzenleyen, denetleyen ve yönlendiren kurumlardır. Su, yol, ulaştırma, ısınma, soğutma, dinlenme, eğlence, sosyal destek, eğitim, sağlık çevre ve spor gibi bireyin ve toplumun hayat kalitesini belirleyen tüm hizmet ve faaliyetler büyük ölçüde belediyeler eliyle yürütülmektedir.

Bir ülkenin refaha ulaşması, kalkınması, gelişmesi kentleşme ile de doğru orantılıdır. Kentleşmenin ve kentlerin belli bir seviyeye kadar büyümesinin tersine çevrilebilecek bir süreç olmadığını kabul etmeliyiz.

Ancak kent, belli sayıdan fazla nüfusun birarada yaşadığı yerlerden ibaret değildir. Kent maddi, sosyal ve kültürel yönlerden insan huzurunu mutluluğunu temin edebilen örgütlü, planlı sürdürülebilir yerleşim yerleri olmak zorundadır.

Sağlıklı konutlarda, imarlı bölgelerde yaşayan, akan suyu, yanan ışığı, mahallesinde okulu, sağlık ocağı olan, işine otobüsle, metroyla rahatça gidip gelebilen bireylerin hayatında istikrar ve güven vardır.

∴ 714

Bireyin kentini benimsemesiyle, kültür ve milletine aidiyet duygusu arasında doğrudan bir bağ bulunmaktadır. Şehrini benimsemiş, kültürel ve milli aidiyet duygusu kuvvetli bireylerin geleceğine güvenle bakan, kendi toplumu ve dünya ile barışık kişiler olacakları açıktır.

Öte yandan, yaşam standardının yüksek, gelir dağılımının adil olduğu, altyapı sorunlarının bulunmadığı kentlerde insanlar arasındaki dayanışmanın da güçlü olduğu ve bunun sonucunda bu kentlerde ciddi güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalınmadığı da bir gerçektir. Bu tip oluşumların ise demokrasi ve demokratik kurumsallaşma açısından tamamlayıcı olduğu yadsınamaz.

Bu bakımdan, İslam ülkeleri toplumlarının, mutlu ve özgüvenli bireyler yetiştirmeleri bu toplumlara çağdaş dünyanın gerektirdiği standartlara uygun belediye hizmetlerinin sağlanmasına da bağlıdır.

Tarihte adaletin, refahın ve bilimin merkezleri olarak çok parlak dönemler yaşamış, insanlığa büyük katkılar yapmış olan İslam kentlerinin, bugün, bir yandan geçmişin kültür mirasını ve birikimini titizlikle korurken, diğer yandan günümüzün koşullarına, talep ve ihtiyaçlarına uygun hayat alanları oluşturmaları gerekmektedir.

İslam Başkentleri ve Kentleri Teşkilatı üyesi birçok İslam kentinin kısa bir zamanda hızla kabuk değiştirerek büyük atılımlar yaptığını, bölgesinin hatta dünyanın cazibe merkezleri haline geldiğini biliyoruz. Bunun, kuşkusuz en güzel örneği, bir önceki Konferans'a da evsahipliği yapmış olan Dubai'dir. Başta Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmak üzere ülkemiz belediyeleri de gerçekten, konut, ulaştırma, altyapı ve çevre alanlarında önemli mesafeler almışlar, dünya çapında yenilikçi projeleri başarıyla tamamlamışlardır.

Bununla birlikte, ne yazık ki, bugün birçok İslam ülkesinin kentleri de iç göçün, hızlı nüfus artışının, plansız yerleşimlerinin, fakirlik ve işsizliğin pençesinde ciddi sorunlarla boğuşmaktadır.

Tüm bu faktörler bir araya geldiğinde, üzülerken görüyoruz ki, her ne pahasına olursa olsun Batı ülkelerine göç etmeye çalışan yüzbinlerce insan bu kentlerden çıkmaktadır. Türkiye'nin de birçok kentinde bu sorunların hala tam olarak halledilemediğini, ciddi oranda nüfusunun ıslaha ve dönüşüme muhtaç, gecekondu tipi yerleşimlerde yaşadıklarını söylemeden geçemeyeceğim. Ancak, Hükümetimiz ve belediyelerimiz, 1950'lerden beri biriken bu sorunun halli yolunda çığır açıcı köklü projeler başlatmışlar ve bu projeleri başarıyla yürütmektedirler.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yürüttüğü Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesine bu meyanda dikkatinizi çekmek isterim.

Öte yandan, birçok İslam kentinin de, ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve güvenlik koşullarından doğrudan etkilendiğini, bireylerin normal günlük hayatlarını sürdürmelerinin maalesef olanaksız hale geldiğini kaydetmek gerekmektedir. Savaşın ve silahlı çatışmaların bu kentlerin fiziki alt yapısında ve sosyal dokusunda yol açtığı tahribat ağırdır.

Bildiğiniz gibi, Türkiye olarak Irak, Afganistan, Filistin ve Lübnan'daki kardeşlerimize olanaklarımız ölçüsünde sağlık, eğitim ve altyapı alanlarında yardım etme gayreti içerisindeyiz. Bu ülkelerdeki siyasi krizin, çatışmaların sona erdirilmesi için de devamlı çalışmaktayız. Bu ülkelerdeki kentlerin karşılaştığı tahribatın telafisi ve tamiri zaman alacak olsa da, istikrar sağlandıktan sonra kısa vadede toparlanacaklarına, mutlu ve müreffeh bir düzeye geleceklarine gönülden inanıyorum.

İslam kentlerinin yukarıda saydığım sorunların üstesinden gelmesi gerekmektedir. Elbette bazı sorunların aşılması mali kaynak olmaksızın mümkün değildir ve bu, ülkelerin genel, uzun vadeli ekonomik durumuna bağlıdır. Ancak, mali kaynak teminiyle ilişkili olmaksızın da kısa ve orta dönemde kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, iyi yönetim ve etkin uygulama ile yapılabilecek çok şey bulunmaktadır.

Bu Konferans sırasında da İslam ülkeleri kentlerinin tüm sorunların etrafıca ele alınacak, çözüm yolları işaretlenecek, çok yararlı tecrübe ve bilgi değişiminde bulunulacaktır.

Bir kentin yönetimi belediyeler için her gün verilen bir sınavdır. Kentlerin sorunları ve bireylerin beklentileri çoğalmakta, çeşitlenmektedir. Belediyelerin tüm bu sorunların aşılmasında, bireylerin taleplerinin karşılanmasında, mali imkan ve fiziki araçların yanısıra, yeni fikirlere, çözüm yollarına, bilgi ve uzmanlığa ihtiyaçları bulunmaktadır.

İslam Başkentleri ve Kentleri Teşkilatı'nın düzenlediği bu toplantılar, İslam kentlerinin durumlarının ortaya konulması, bilgi, fikir, çözüm paylaşımı yardımlaşmaları açısından da önemli ve son derece yararlıdır.

Konuşmamın son bölümünde, dünyanın kültürel olimpiyatları olarak adlandırabileceğimiz EXPO'lerden, şehirlerimizin gelişmesinde önemli bir araç olarak yararlanılması gerektiğine olan inancımı vurgulamak istiyorum.

Bildiğiniz gibi merkezi Paris'te bulunan Uluslararası Sergiler Bürosu tarafından organize edilen EXPO'lar, 3 ay veya 6 ay gibi uzun süreli kültürel etkinlikler olup düzenledikleri şehirlerin kalkınmasına, gelişmesine ve dolayısıyla ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişim ve değişimlerine önemli katkılarda bulunmaktadır. EXPO'lar bugüne kadar hep belirli şehirlerde düzenlenmiştir. Bugüne kadar bir İslam ülkesi şehrinde EXPO düzenlenmemiştir. İKÖ olarak artık bu durumu değiştirmenin yollarını aramalıyız.

Türkiye bu bağlamda 2015 EXPO'nun İzmir'de yapılması için aday olmuştur. Aynı EXPO için İtalya'nın Milano şehri de adaydır. Oylama Mayıs 2008 ayında Paris'teki Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurulu'nda yapılacaktır. 57 İKÖ ülkesinden 22'si Uluslararası Sergiler Bürosu'nun üyesidir. Bu Konferansınız vesilesiyle, sizlere İKÖ Dışişleri Bakanları Konferansı'nın 15-17 Mayıs 2007 tarihlerinde İslamabad'da yapılan toplantısında aldığı, İzmir'in EXPO 2015 adaylığının desteklenmesi yönündeki kararını hatırlatmak istiyorum.

Bu oylamada hem İslam Başkentleri ve Kentleri Teşkilatı olarak hem de üye ülkeler olarak Hükümetlerinize İzmir'in desteklenmesi konusunda telkinlerde bulunmanızı temenni ediyoruz.

Konuşmamı tamamlarken, evsahibi Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Melih Gökçek'i ve İslam Başkentleri ve Kentleri Teşkilatı Sekreteriyasını bu önemli Konferansı başarıyla düzenledikleri için tebrik ediyor, çok kıymetli misafir Belediye Başkanlarına ve heyetlerine görüşmelerinin yararlı geçmesini diliyorum.

Teşekkür ederim.

■ ■ ■ ■ **BM En Az Gelişmiş Ülkeler**
■ ■ ■ ■ **Bakanlar Konferansı'nda**
■ ■ ■ ■ **Yapılan Konuşma**

∴ İstanbul, 4 Temmuz 2007

Madam President of the General Assembly,
Honorable Ministers,
the Administrator of the UNDP,
Excellencies, ladies and gentlemen,

717 ∴

I would like to welcome you all to Istanbul. It is a great pleasure and privilege for us to host such a high-level and important conference in Turkey. The objective of the conference, “Making Globalization Work for the Least Developed Countries”, is a compelling priority for us all.

Turkey's decision to host this Conference is also a testimony of our desire and determination to support the Least Developed Countries (LDCs). The challenges you face and the goals you pursue hold a particular place in our foreign policy agenda. We see this conference as an opportunity to better understand each other's needs. We also hope to use this understanding to expand our policies and programs towards the LDCs.

Excellencies,
Distinguished Guests,

Globalization comes with opportunities and challenges. The LDCs, in this regard, find themselves in a particularly difficult position. Strengthening the ability of the LDCs to cope with the challenges of globalization and benefit from its opportunities presents a tall order. Promotion of economic growth, sustainable development, capacity-building and good governance are among the essential elements of success. The improvement of the living conditions of over 600 million people in 50 LDCs depends on effective policies geared to this end.

Yet, this is first and foremost the responsibility of the LDCs themselves. The optimal means for growth and development should be found by those who live through these conditions and who know best the realities of their specific countries. However, in the global environment nobody should be left alone. In fact, the UN Millennium Summit decisions, which urge member states to address the special needs of the LDCs, confirm that this is a collective responsibility for the entire international community.

The LDCs have achieved considerable progress in structural reforms, trade promotion and the development of private enterprise. We commend these efforts. However, despite their efforts and the assistance by their development partners, much remains to be done. Development partners must do more to complement the national efforts and policies of the LDCs.

Contribution of non-governmental organizations, civil society organizations and the private sector is equally indispensable. The international community must fulfill the commitments and objectives with respect to Official Development Assistance for the LDCs. Cancellation of bilateral and multilateral debts and the acceleration of the World Trade Organization's Doha Work Program are also crucial. We have to focus our attention on strengthening and accelerating the effective implementation of the UN development agenda and the Millenium Development Goals in particular.

∴ 718

Excellencies,
ladies and gentlemen,

Let me to say a few words on where Turkey stands regarding these challenges and what we actually do to alleviate their impact. Firstly, Turkey believes that ensuring fair, comprehensive and sustainable development is a common responsibility for the entire international community. Secondly, this responsibility should not be reduced simply to a matter of providing financial resources. We must redress the imbalances of the international economic system. In some cases, that requires financial resources. In many others, what is needed is a political will that responds to the concerns of the LDCs.

As a developing country itself, Turkey tries to alert and raise the awareness of the international community. However, transformation of the global approach to the development problems requires a much more comprehensive and cooperative effort. We know this is a long-term effort. We remain committed to pursue it for as long as it takes. The Official Development Assistance provided by Turkey in this regard has been steadily increasing over the recent years. It reached 750 million US Dollars in 2006.

At this point, I would like to point to the Turkish International Cooperation and Development Agency. It plays a central role in extending Turkey's

assistance to countries in need since its establishment in 1992. Presently, TICA is carrying out hundreds of projects in partner countries spanning from Central Asia to the Balkans, from Middle East to Africa, and from Asia-Pacific to Latin America and the Caribbean. With 22 field offices, it contributes to the development of many countries in various regions. These projects have already started to make a positive impact. For this reason, a fund of 15 million US Dollars has recently been allocated for the implementation of projects through TICA in the LDCs, Land-Locked Developing Countries and Small Island Developing States.

Today, I am happy to announce that Turkey allocated an additional 5 million US Dollars to finance small and medium scale regional development projects in the LDCs. Our pledges might seem to be a modest amount. We believe every drop counts. However, I am sure they will set the stage for a much more ambitious plan of development cooperation. We now look forward to hearing your views and suggestions to steer the process. Indeed, we expect you to be in the driving seat and let us fill the gaps as required.

We wish you to come up with concrete project proposals. These projects could be in a number of areas that you would deem necessary. We believe that we can bring an added value particularly in areas such as; agriculture, irrigation, sanitary water supply, agro-processing, effective use and development of bio-mass and bio-fuel, trade related capacity building, communications technologies, health and education.

Our contributions are of course not confined to development assistance alone. We also provide humanitarian assistance to the countries in need. And we do that with great conviction, because the Turkish people have a strong tradition of responding to humanitarian crises. We attach particular importance to “forgotten crises”.

I am pleased to point out that Turkey’s bilateral humanitarian assistance has increased considerably in recent years. It reached 300 million US Dollars within the last three years. This amount does not include assistance by our NGOs. I am also proud to say that assistance by the Turkish Red Crescent Society and other Turkish NGOs has exceeded those made by the Government. Furthermore, since 2004, Turkey has contributed almost 6.5 million US Dollars through the World Food Program to those countries suffering from food shortages. We have already become one of the major donors of the World Food Program in its efforts to resolve the food crises in Africa.

In addition to development and humanitarian assistance, Turkey also attaches great importance to the building of a trade and commerce capacity for the LDCs. Turkey has been providing duty-free and quota-free market access for

the industrial goods originating from all LDCs since 1 January 2006. This shows our commitment to provide special and favorable treatment to the LDCs. We wish to assist their better integration to the multilateral trading system.

Moreover, Turkey decided to contribute one million US Dollars to the Trust Fund of the Enhanced Integrated Framework for Trade-related Technical Assistance for the LDCs. We hope this will contribute to the trade-capacity enhancement of the LDCs. Turkey is supporting debt relief initiatives for the LDCs. As a donor country, we will keep on supporting the Poverty Reduction and Growth Facility of the IMF.

We are also committed to the advancement of bilateral commercial relations with the LDCs. We encourage the Turkish private sector to invest in the LDCs. Foreign direct investment has a critical role in achieving sustainable development by increasing job opportunities.

We believe that we have a lot to learn from each other. Our common experiences provide a strong foundation for establishing stronger relations within the family of developing countries. Turkey will continue to do its best to be the voice of LDCs where they are not represented to better reflect their concerns. We are committed to make this cooperation a success story. We have the necessary will and potential to do so.

∴ 720

Distinguished Ministers,
Excellencies,

Before I conclude, let me express my gratitude to the UN Office of the High Representative for the LDCs, Land-Locked Developing Countries and Small Island Developing States as well as the UNDP for their guidance, professionalism and unrelenting efforts to make this conference a success. I also wish to express my warmest thanks to all the other UN agencies for their close collaboration in organizing this Conference.

I would like to thank you all for coming to Istanbul to share your experiences and concerns. I know that it has been a long journey for many of you, but I hope we will all benefit from this meeting and that you will enjoy your stay in Turkey.